

Hain 10516

Lex. R.M.

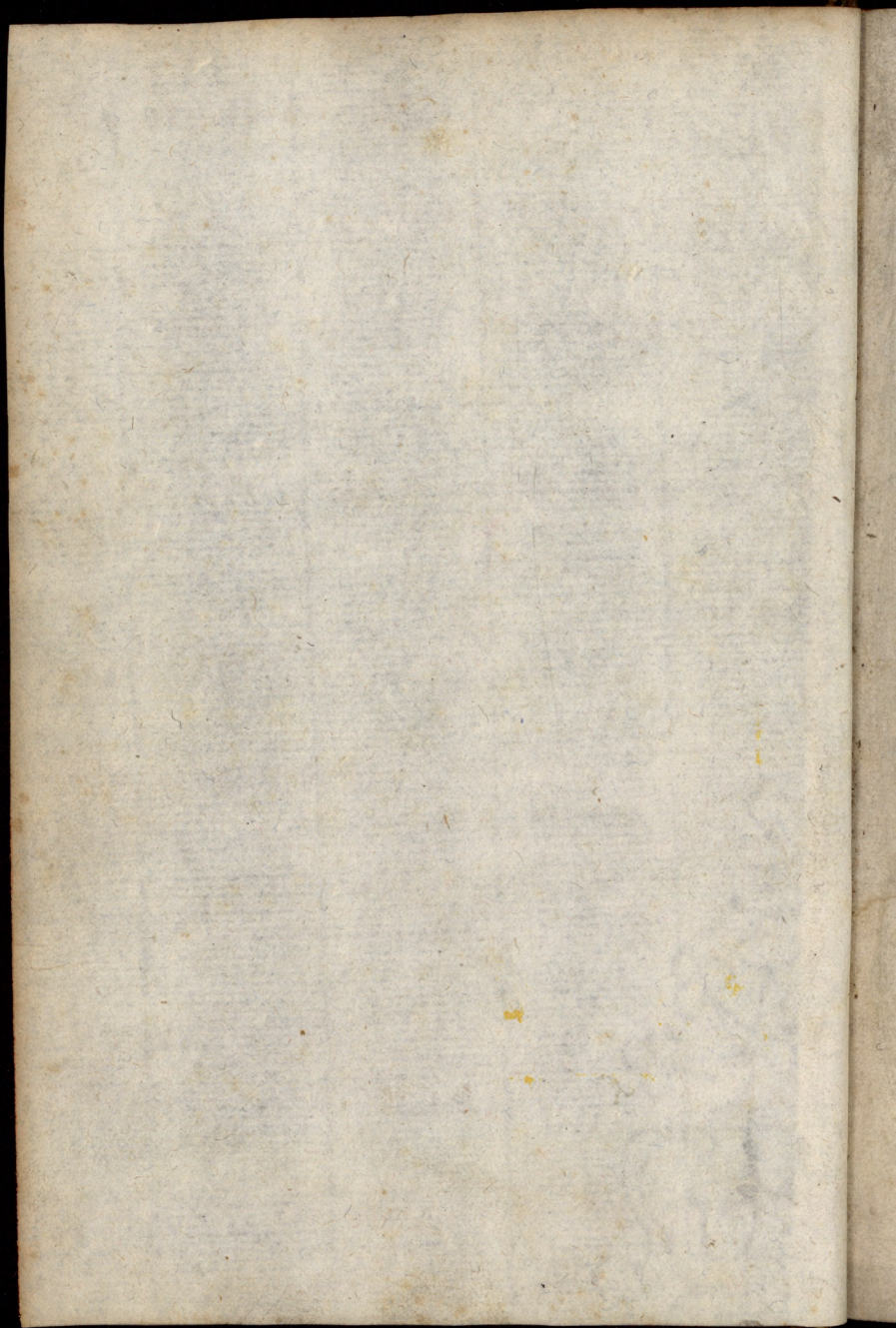
margin. ff. 1266, 1267

margin. ff. 85-86

A 142 (B 303)

8398

Divini eloquij preconis celeberrimi fratris
 Olivertij Maillard ordinis minorū professo-
 ris: Sermones de aduentu: declamati Pari-
 sius in ecclesia sancti iohannis in grauiā.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1100 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 733-4331

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1100 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 733-4331

C Mendis erunt liber predicationū de aduentu fratris Olluerij Maillardi ordinis minorū in ecclia scti Johannis in graua parisijs declamararū: ynacu sermonib⁹ quadragesimalibus eiusdē: fausto auspicio incipiunt.

C Dñica ante aduentū de mane. Ser. I. Un viderit⁹ abhominatiōē desolationis q̄ dicta ē a Daniele ppheta stāte in loco scto qui legit intelligat. xpi

doctoris amorosissimi verba sunt hec. Mat. xxiij. ca. origine primeus gratificatur: et in euāgelio hodierno recitatur. **C** Exceca cor populi hui⁹: et aures eius aggraua: et oculos ei⁹ claudē ne forte videat oculis suis: et aurib⁹ suis audiat: et corde suo intelligat et cōuertat et sanē eū. ysa. vi. ca. Domini et aie deuote qui venistis ad saluādas animas vestras: deus det vobis gratiā ita faciēdi hodie ecclia declarat nobis dolores angustias: et tribulationes quas semel passura est scōz quod refert Mathaeus dicens. Cū videritis abhominatiōem desolationis: que dicta est a dāniele ppheta in loco factio qui legit intelligat. Tūc q̄ in iudea sūt fugiamus ad montes: et qui in tecto nō descēdāt tollere aliqd de domo sua: et qui in agro nō reuertantur tollere tunicā suā. Multi sūt hodie in isto regno qui faciūt magnū gaudiū nō ymaginādo que vētura sunt in breui sup eos. **C** O peccatores si intelligeretis abhominatiōē que ventura est: tristaremini certe non dubito. hec dicebat xps iudeis excecatis qui non prouidebant diuinā irā super eos in breui rñtura. **C** Sed queretis michi vnde est hoc frater: q̄ non respiciamus ad ea que imminēt nobis pericula. Respōdet propheta dicens. Exceca cor populi hui⁹: et oculos eius claudē. Dicit enī Aristo. in principio metha. q̄ sēsus visus inter omnes sensus est necessarius: vt dicit in de sensu et sensato: q̄ oia colore participant. Ideo priuatio visus est multū damnoſa. Quapropter Dauid dicebat Illumina oculos meos ne vnq̄ obdormiā. 2c. **C** O peccatores nonne debemus

timere: quoniam tribulatio que dicta est iudeis proxima est: et super eos vētura Refert Iſa. q̄ quidā mali spūs ad deū venerūt querentes posse nocere nature humane. cui dixit dñs. Exceca cor populi huius: vt nō cōuertatur a miserear eis. **A** Ubi q̄rūt doctores. Utrū de⁹ sit causa excecatiōis mētis. Dico q̄ non: sed peccatū nostrū est causa. sicut dāf exemplū de homine extinguente candēlam suā priuat aliū luminē: non facit sibi iniuriā. peccatū enī nostrū est causa illius excecationis. excecatio est ab homine inchoatiue et demeritoiue inquit: tū per liberū arbitriū adheret pctō et p cōsequens auertit a deo q̄tū in se est et sic demeret q̄ de⁹ subtrahat grām suā sicut si sol materialis illuminaret hec inferiora per cognitiōē et arbitriū libertatē iuste retraheret lumen suū ab eo q̄ se vellet q̄tū in se esset ab ei⁹ lumine subtrahere. cor autē humanū per grām dei mollificatur et ideo ipsa substracta per pctm excecatur et obduratur. et sic voluntatis excecatio et obduratio homini attribuitur in quātū est culpa. deo autē attribuitur in q̄tū est pena ab eo iuste inflicta. Ideo dicit Bernard⁹. Cor durum male habebit in nouissimo. qui enī durus est animo: reddit deum implacabile. Uñ Jere. dicebat. T ren. iij. Nos inique egimus et ad iracundiā. puocauimus: idcirco inexorabilis es. Sed quod remediū: dico q̄ oportet querere deo sicut fecit quidā cecus sedens secus viā: q̄ clamabat: iesu fili dauid. 2c. cui xristus dixit. Quid vis vt faciam tibi: quasi diceret. Filius hominis nō habet vbi caput suū reclinet. Math. vij. et tu petis ab eo elemosynā. Respondet fili Dauid miserere mei: non quero a te aurū neq̄ argentū: sed oro dñe vt vis deam. O domini iusticiarij qui viuistis in caullationibus vestris. Vos dñi sacerdotes qui venditis sacramenta. Et vos religiosi qui nō tenetis ordinem vestrum. Et vos mulieres excecatisime: plene vanitatis et fecibus luxurie. Et vos omēs peccatores et peccatrices aie excecate a demone. Currite ad xristū

et petatis illi elemosinam dicentes in animo cōtrito et humiliato: flēdo in pe-
de crucis domini nostri iesu chrisi pe-
tinimus a te videri solum. hoc autē facie-
tis vt themata proponebat. Cū videri-
tis abhominatiōē. et. Ut autē aliquid
possimus in presenti sermone dicere qđ
sit ad honorē dei et animarū nostrarū
salutē: recurrem⁹ ad virginē mariā: eā-
q; salutabimus dicēdo. Ave maria. et.
¶ Cū videritis abhominatiōē desola-
tionis. et. habētur hec verba ybi supra
¶ Pro introductione pntis sermonis:
quis aliqui hodie faciāt de scā trini-
tate: alii de resurrectione: alii vero de
beata katherina. Ego autē iuxta the-
ma loquar de abhominatiōe desolatiōis
tēplī: que fit per ydolatriā: que et facta
est per pylatū qui posuit ydola in tem-
plo salomonis: qđ est abhominabile mul-
tū. B. ¶ Circa istō moueo vnā questio-
nem terminatā a magistris nostris theo-
logis: et presertim a Bonauentu. xxxiii.
secūdi sniaz. q. iiii. Utrū scz sit dabile
vel reperiibile in ēribus aliqđ sūmū ma-
lum. Et dicitur qđ nō. si enim esset ali-
qđ sūmū malum illud esset indepen-
dens: qđ est falsū: qz solus de⁹ habet eē
independentē. Sic essent ponēda duo
entia sūma independentia: qđ est here-
ticum. et. vide ibi Bonauenturā. ¶ Le-
uare corda vos mulieres: intelligo qđ
estis semitheologales. Dicatis michi
in vestra consciētia: dubitatis ne qđ ista
tribulatio veniat super vos: dubitatis
ne damnari. dicetis qđ deus dicit: nolo
mortē peccatoris sed magis vt conuer-
tatur et viuat. Certe ego confiteor: sed
sicut creditis eū esse misericordē: ita de-
betis credere eū esse iustū. Et ita dicit
Paulus. et etiam dauid. Iustus es dñe
et rectū iudiciū tuū. et alibi. Reddes vni-
cuq; iuxta opera sua. Nos habetis ad
hoc legē ciuile. ff. de pactis. lex incipit
ius publicū et alia lex incipit inter de-
bitorē. et est ibi casus. si debitor dederit
fundū in pignus creditori suo hoc pa-
cto qđ ipse creditor nō teneatur soluere
tributū fisco non valet pactū. nā pactū
priuatorū iuri publico non preiudicat

Idem habetur in decretalib⁹ extra de
foro cōpetenti. c. si diligenti. Ubi dicit
qđ subditus non potest abrenūciare pri-
uilegio inducto in fauorē totius cōita-
tis. Ad hoc etiā propheta regius dicēs
Letabitur iustus. et alibi. nō relinquet
dñs virgā peccatorū super sortē iustorū
C. Casus est patens. Si ordinī no-
stro speciali priuilegio sit concessū si-
cut est intuitu totius ordinis qđ fratres
nostri pro nulla re cōpareat coram ordi-
nario: si aliquis fuerit captus et velit
iudicari per ordinariū non potest: nec
etiam renūciare iuri. sic deus nō potest
non facere iusticiā et nec seipm negare.
¶ Mouetur hic qđ iuris. Utrū frater
minor vel alius mendicans citat⁹ per
epm teneat cōparere. videtur qđ sic. qz
priuilegiatus debet venire ad allegan-
dum priuilegiū alias sententia contra
eū lata valeret vt In. l. si quis ex alie-
na. ff. de iudicijs: saltem punitiua cōtu-
macia. vt In. l. vnica. Si quis ius dice-
ti non obtemperauerit. ff. Tamē in con-
trariū est veritas. Nā vbiq; notoriū
est citatū non tenere ad cōparendū nō
procedūt iura preallegata. pbat. In. l.
non videtur. ff. de iudicijs. et in clemen-
tina pastoralis de re iudicata. in. s. pi-
sana. et in hoc multi epi decipiuntur nā
mendicantes sunt exempti et est noto-
rū. Ideo caueant. Bartholus in dcā. l.
Si quis hoc fēit. tu predicator in fine
questionis repete casū legis p maillar-
dum sūmarie allegare vbi expedit reui-
deas ad applicandū spūaliter. O pec-
catores: impossibile est deum non puni-
re vos si male agitis in peccatis: credo
qđ si possetis habere paradīsū gauden-
do et iocando: et viuendo in luxurijs ve-
stris qđ esset vobis multū iocundū. sed
non sic est vobis possibile. sed optz dum
tempus habemus operari bonū. Est
enim maior honor vni homicide qđ ha-
beat persoluatq; penā suā iustā atq; cō-
dignā beneq; demeritū in castelleto qđ i-
patibulo. nolite igitur obdurare corda
vestra. et. ¶ O peccatrices aie: si serua-
tis diabolo innite pducet vos ad eter-
nā damnationē. Recurratis igitur ad

dominū et cogitate ea que dicit christ⁹
in euangelio. Cū videritis abhominati-
onem. *sc.* pro continuatione sermōis
due est partes. prima pars erit abho-
minationū diuersitas. *sc.* ea erit inconsi-
derationis causalitas. Primo ergo vi-
dendū est que sunt abhominaciones p-
pter quas trahitur dñs nobis. Scđo q
est causa incōsideratiōis illarū abho-
minationū. ¶ Quantū ad primā partē
q̄uis sint multa peccata siue abhomi-
nationes propter q̄s trahitur dñs no-
bis: tamē septē sūt signa cōsumationis
ire diuine volētis in nos seuire: q̄ signa
i in nos adimpleta fuerint nihil aliō ex-
pectādū est q̄ flagellatio vltio diuina
¶ Primū ē horribilitas pctōz mltōz
Secundū est multitudo peccantiū.
Tertiū est ipunitas māsifestoz scelerū
Quartū est aiaduērsio in peccatis.
Quintū est affectio ad scelera.
Sextum studium peccandi.
Septimū lōga pleuerātia in peccatis.
¶ Et de istis omnibus habemus exem-
plum. *Gene. vi. c.* tempore diluuij vbi
dicitur. Videns autem deus q̄ multa
malicia esset super terram. Ab isto autē
diluuio liberati sunt anime septē. In-
uenimus autē in sacra scriptura duos
modos liberandi siue liberationis: per
quos modos fuerunt liberati a pericu-
lo mortis peccatores. *s.* per archam et
per signum thau. Archā noe significat
nobis meritum passionis domini nostri
iesu christi: in quo oēs tā qui preibant
q̄ q̄ sequebātur saluati sunt. Clamātes
olāna filio Dauid: bñdic⁹. *sc.* Math.
xxi. O peccatores tam grātia sunt pec-
cata vestra tanq̄ horribilia vt null⁹ pro
illis satisfacere posset nisi dñs nř iesus
christ⁹ merito passionis etiā de peccato
veniali: vt dicit doctores. ¶ Aliud re-
mediū ēzechie. ix. capi. de signo thau.
Cū enī ingressus fuisset vir lineis indu-
tus solos illos saluauit: qui habebant
signum thau in frōtibus suis. Sed qd
per signum thau intelligimus: nisi be-
nedictissimā crucē domini in qua chri-
stus innocens pependit. de qua Paul⁹
Galath. vi. Michi autē absit. *sc.* O pec-

catores quando videritis desolationē
vestrā imminētem: figite in fronte vř
signū thau: hoc est recordationē passio-
nis xpi. Currite i mōtē caluarie: noli-
te descendere. *s.* per cōsensum. sed figite
ibi tabernacula vestra cōteplādo diuī
nā benignitatē: qui vos liberauit de ma-
nu pharaonis vos persecutētis in curri-
bus: hāstis: iud est ademonē psequente
vos per sacramētum baptismi: cōfessi-
onis. Voluerūt autem hoc persuadere
verba p̄ themate sūpta: Cū videritis
abhominatiōē.

¶ Quantū ad secūdā partem vos bur-
genes dicitis q̄ maxima et grauiſſima
sūt peccata que hodie regnant p̄ quib⁹
debetis puniri: sed queritis sepe: vnde
est q̄ sumus ita ceci q̄ nō videmus ppi
quam irā dei volētē in nos seuire: et
dico q̄ sunt quattuor que causant in no-
bis istam cecitatem. Primū est defect⁹
credulitatis.

Secūdū est expectatio lōganimitatis
Tertiū est apparentia bonitatis.

Quartū est p̄ſperitas mundialis.

¶ De primo Paul. ij. ad Thim. iij. erit ei
tēpus cum sanā doctrinā nō sustinebit
sed ad sua desideria coaceruabunt sibi
magistros prurientes auribus. Et a ve-
ritate quidē auditū auertēt. ad fabu-
las autem cōuertentur. et habetur. xliij.
di. capi. i. in fine et vj. q. i. ca. sicut vir.

¶ De secundo ps. filij hominum vsq̄
quo grani corde: vt qd diligitis vanita-
tē et queritis mēdaciū. De tertio. Apoca.
iij. Nomen habes q̄ viuas et mortuus
es De quarto Esa. xlvij. Audi delicata
que dicis i corde tuo non sededo vidua
O peccatores vos qui estis in regno frā-
cie nō debetis formare querimoniā ad-
uersus eū si non saluemur. qz ille ciuita-
tes que sūt inter paganos si habuissent
predicationes in centeno ad bonū sicut
vos habetis fecissent penitētia in pulue-
re et cilicio. Sed vos grossi et impiguitati
retroceditis. Audite precor illam hyſto-
riam que habetur de p̄ſo iudeorum.
Numeri. xx. ca. signanter de Moysē et
Baron fratre eius: qz nō credidistis mi-
chi vt sanctificaretis me coraz filij is-
rl.

rael in deserto: nō introducētis hos populos in terrā quam dabo eis. Audite domini ppter incredulitatē Moysi et Aaron iratus ē dñs aduersus eos qui erant eius familiares: quid erit de vobis Si aliquis p̄dicaret vobis fabulas dicit Paulus q̄ crederetis: quare igit est q̄ non creditis predicationibus: credo q̄ hoc est propter maliciā vestrā: vel propter eorū malā vitā. Medicus nō p̄t sanare nisi i se confidentē: et medicina nō potest aliquid operari: nisi i corpore disposito. sic predicatorēs non p̄nt aliqd operari nisi disponatis vos ad predicationem recipiēdam. ¶ Scō expectatio diuina multos perducit ad dñationē Antiquitus qñ i peccato mortali sacerdos celebrabat missam: vt dicit Vincētius inspeculo hystorali: diabolus enī strāgulabar. Eodē modo de xp̄ianis simplicibus in die sancto pasche corp⁹ xp̄i recipientibus in pctō talibus dicit ps. Nolite o peccatores esse graui corde expectantes longā vitam: quia repente venient dies domini et p̄ter a vobis reddere rationem villicationis vestre: et hoc erit in hora mortis. ¶ Tercio multi sūt ceteri propter apparētiā bonitatis. Estis vos hic domicelle que portatis horas vestras ad ecclesiam vt appareatis de note: sancte: et docte. Dicit ch̄istus. Nōmē habes q̄ viuas et mortu⁹ es. De vobis potest dici qđ dicit Daniel. xii. ca. Species mulieris de cepit. i. apparētia sanctitatis decipit vos. Audite Bernar. super cantica dicētem. Serpit sup omne corpus putrida labes ypocrisis moribus vtiq; dñabilis. quasi diceret: Ista fictio sanctitatis est ypocrisis que vos ducit ad eternam damnationem. ¶ De quarto cecitatem etiam in nobis causat p̄sp̄ritas mundialis. Vos burgenses que estis adeo delicate et implicati rebus mūdānis: si egredereſ nunc aliquis tyrānus et veller vos occidere sicut maxentius qui occidit katherinā credo q̄ fugerētis. Nō sic fecit katherina Dic ibi de vita ei⁹ q̄tum voles q̄ tot graua tormenta in suo corpore passa sunt: vt omnes ad hominationes pec-

carorū effugeret. Quapropter in capite eius trinam aureolam sponſus suus in regno celorum hodierna die imposuit. i. v̄rginitatis: martyrii et doctoratus. Eius meritis gloria participes nos efficiat pater etc.

¶ Dñica añ aduentū post prādiū. Ser. ii. B̄ficiētes omnem immūdictiam et abūdantiā malicie in mansuetudine suscipite insitū verbum. Verba hec originaliter scribūtur Jacobi. i. ca. ¶ Accessistis ad syon montem et ciuitatem dei viuentis iherl̄m celestem: et multorum milium angelorum frequentiam et sanguinis asperſionem melius loquētem q̄ Abel: videte ne recusetis loquētem. ad heb. xii. ¶ Dñi et aie deuote etiā mas nostra ecclesia in tali die sicut erit dies dñica prime futura resp̄ntat nobis aduentū xp̄i i carnē. De q̄ aduentu Ber. in sermone p̄io de aduentu. hodie fratres celebrā: aduentū initii iselices filij Adā om̄issis v̄eris et salutarib⁹ suz dñs cadauca pon⁹ et trāſitura q̄rit. Quibus enī assimilabim⁹ hoies gn̄atōis huius: aut q̄bus cōparabim⁹ illos: p̄fecto siles sūt his q̄ mergūt aq̄s: quos videmus tenētes se tenere: nec villa ratōe deſerē qđ p̄mū manib⁹ occurrerit qđqd sit illud: vt sūt radices herbarū etc. Nos añ oia fratres sedula cogitatione pensate rationē aduentus hui⁹ querētes nimirū q̄s veniat. Un̄: Quo: Ad quid: qñ: et quā via. In hoc mūdo estis veluti q̄ i aqua sine nauigio: qui si possēt herbā vel arbore accipere vtiq; acciperēt vt euaderent naufragiū. Sic et xp̄iani q̄dli sunt in hoc mūdo accipiūt herbā. i. bonā temporalia. nō sic aut ē faciēdū: sed danda ē man⁹ xp̄i porrigēt: cui dicere possum⁹ trahē nos post te in odorē v̄nguentorum tuorū. Ad hoc aut vt trahamur a xp̄o in mōtē syō. Jacob xp̄i cōsobrin⁹ i canonica sua nob⁹ pluaderet abijciētes oēs immūdictiā malicie suscipiam⁹ insitū verbum. ¶ Sed queretis vos: o pctōres: qđ faciet nob⁹ accessus ad xp̄z Respōdet Paul. in p̄thēmate. Accessistis ad mōtē syon: q̄si diceret. nō fecit nobis sicut moysi et iudeis. Quādo enī dñs loquebat p̄p̄lo

indeor: vt habet Exod. xx. ca. Mittebat fulgura ⁊ tonitrua ⁊ voces cōcrepabant a deo: ⁊ terrebat pplus vt cōpuls⁹ eēt dicere Moys. loquere tu nobis: ⁊ nō dñs ne forte moriamur: si bestia tetigisset mōtē cecidisset in terrā mortua vt habet exodi. xix. vbi dī. oīs q̄ tetigerit montē: siue iumentū fuerit siue hō: non vinct sed morte moriet. Per istū mōtē intelligitur ecclia ad quā venistis p sacramētū baptisimī ⁊ appellamini xpiani a xpo. extra de sacra vinctōe ca. cum venisset. Vos venistis ad xpm q̄ est mōs ⁊ lapis angularis: q̄ effudit totū sanguinē p redēptione generis hūani. nō enī clamat sanguis xpi vinctōr sicut s̄gnus Abel. vult enī oībus misereri: q̄ vna gutta s̄ sanguinis erat sufficiens ad redimēdū gen⁹ hūanū Sed vt suā dulcedinē erga nos demonstraret ⁊ caritatē nimiaz qua nos dilexit totū suū p nob⁹ i cruce effudit s̄ sanguinē. Videte igit peccatrices aīe ne de vobis dicatur illud quod scribitur Luce. xiiij. Nemo viroz illorū qui vocati sunt gustabit cenā meam. Et vt intelligatis parabolam. quidam nobilis fecerat cenā et miserat nūcios dicere iuitatib⁹ vt venirent. ipsi autem excusauerūt se vt non gustarent cenā. quidam enim emerat boues: alius villam: alius vero vxorem duxerat. Domini ecclesiasticos rectores ⁊ burgeses: christus imitauit vos ad cenam. i. ad beatitudinē eternam: hortor vt non recusetis. assero enim vobis q̄ oīs qui refutauerit nō gustabit cenam. De his autem dicitur in Job. xxi. Dicit deo recede a nob⁹: sciaz viarum tuarum nolumus. ¶ Ut autē possimus aliqd̄ dicere ad laudē dei optētis: implorabimus grām spiritus sancti p intercessionē virginis marie ⁊c. Dicendo Ave ⁊c. Abijcietes oēm inuēdi. ⁊c. Mōte solito mouet qd̄ theologas de verbis incarnationē decisa ab Alex. de hallis i tertia parte. q. p̄ia. ¶ Utrū scilz natura humana a principio sue creationis in miseris quibus nūc subiacet fuerit condita. A De ista materia si volumus loqui s̄m opinionē paganorū videlicet Aristot. et aliorū de quibus

ad Ro. i. dicitur Cū cognouissent eum non sicut deum glorificauerūt: sed eum inuēit i cogitationib⁹ suis. s̄m eos igit dicendū esset q̄ sic. Scdm̄ autē fidē dī q̄ nō: q̄ vt habet Luce. xix. Venit saluū facere qd̄ perierat. Et hoc oīdō q̄drus primoratione iusticie (p̄liciorē Scdo ratione sapientie. Tercio ratione clementie. Quarto ratione concordie. Et istas rationes t̄git Alexāder ⁊ Bonauentū. in breuiloquio. et p̄ istorū concordia vīdem⁹ experimētaliter invita humana multiplicia bella q̄ tūc nō erāt q̄ vt inquit Paulus. Concupiscit caro aduersus sp̄m: sp̄s autē aduersus carnem ad gal. v. ca. et de isto loquebatur Paulus Ro. viij. Video aliam lege in mēbris meis repugnantem legi mentis mee. Ista autem repugnātia nō pōt esse ex pte dei: quia est clementissim⁹: ergo opz q̄ sit ex peccato: ⁊ p̄ns natura humana nō fuit a principio sue creatiōis subiecta talibus miseris. ¶ Leuate capita vestra Timetis ne dānari dñi: qd̄ dicunt sp̄s vestri. vos audiuitis hodie in euāgelio de abhominatiōib⁹ de solationis: ⁊ quomodo irascit dñs cōtra nos: q̄ non conuertimur ad eum. Sed dicetis: pater nos cognoscimus q̄ deus est iustus misericors. et beatus Paulus ij. Cor. xi. dicit q̄ nos sumus sp̄se christi. despondi em̄ vos vni viro virginē castā exhibere christo. Certe bñ dicitis sed non totū. Dñi canonis ⁊ legis dicit q̄ in multis casibus sp̄s salis soluitur. Primus cas⁹ est: q̄ vterq̄ ab altero se sepat: ⁊ hoc pōt fieri etiā si fuerint iurata. extra de sponsalibus. cap. p̄terea. Utrū pauperes aīe deus nō faciat taliter nobis. casus est patēs. Est domicella q̄ habet vnā filiā quā despōsavit filio cuiusdam ciuis: interim filia accipit vnū aliū vtrum: postmodū quicquid se luteam: dico q̄ amplius non valeat sp̄s salis. ¶ Cadit hīc questio iuris vtrum pars possit remittere iuramētū sibi p̄stitutum: videt q̄ non q̄ iuramētū p̄statum deo vt in ca. debitores. de ius reiurando. vbi casus Si quis iurauerit

soluere pſuras tenetur ratione iuramēti ſoluere poſtea tamē pōt repetere. Tamen in cōtrariū eſt veritas vt in ca. pſertea pſeallegato et in ca. primo De iurando quia ſi iuramentum cōcernit cōmodum pſis et pars remittat de videretur remittere: ſecus ſi iuramentū principaliter tendit in deum. ideo ſi intuitu pietatis et ppter amorem dei quis iurauerit aliquā ducere in vxorem nō pōt pars remittere quod eſt notādū Ita dicit panormitan⁹ in ca. pſertea pal. nūc repete caſū ſummarie qualiter ſponſalia ſoluuntur in hoc caſu et applica. Spiritualiter loquendo iſta filia eſt anima q̄ in die paſche accepit xpm̄ i ſpōſū ſz nūc accepit alium. ſ. diaboli: ideo merito ſeparabunt. Jere. vii. Audite nolite cōfidere in verbis mēdacij dicentes tēplū dñi tēplū dñi. 2c. Licet ſitis xpo deſpōſate p ſacram baptiſmi ⁊ eucharistię ſuſceptionē: tamē poteſtis alteri deſpōſari. ſ. diabolo p verba de pñti. Recurramus igit ad xpm̄ ſponſum dimittendo pctā iuxta thema pſaſumptū 2c.

In iſto ſermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis ſacraſtiſſime profunda dignitate.

Scda erit de peccatis anime virtuoſa purgatione.

Et iſta diuiſio durabit vſq; ad feſta regalia. Prima pars tangit ibi. ſuſcipite inſitum verbum. ſcda ibi. abſcidentes omnem inmundiciam.

Circa miſteriū incarnationis quinq; miſteria ſunt declaranda.

Primū quomodo incarnatio eſt a deo eternaliter ordinata.

Secūdum quomodo a patribus ſeruetiſſime fuit deſiderata.

Tertiū quomodo in ſcripturis fuit figurata.

Quartū quō a pphetis fuit denūciata Quintum quomodo per ieſū miſi in mundum fuit impleta.

Quartum ad primū de incarnatione in generali aliqua ſunt pſemittēda.

Durādus in. iij. di. i. dicit q̄ vnto nature hūane ad xpm̄ aſſimilat iſertōi: ita q̄ miſteriū incarnationis vocat iſertio. Seco.

in. iij. in pſa. q. dicit q̄ de pēdētia nature humane ad verbū eſt ſimillima de pēdētie actiuitatis ad ſubiectū. De baccone dicit in eadē. q. 2. in eodē libro q̄ aſſimilat. ſ. de pēdētie forme ad materiam. Prim⁹ tamē modus v̄ magis pſentire dicto Jacobi. abſcidentes omnē inūdi. 2c. De iſto miſterio dicit Augu. in li. de trinitate. In rebus per tps ort⁹ nō eſt maior grā q̄ de⁹ factus fuerit hō: ⁊ hō de⁹. Dñi burgēſes ⁊ vos mulieres: audite me ſi habeat⁹ ortos et arbores: vos poteſtis intelligere quō natura hūana ſit cōſtituta verbo. illi em̄ ruſtici q̄ volūt inferere arbores: pſo apuant ⁊ dimittūt trūcū: ⁊ in trūco apponunt ramos ⁊ virgas alterius arboris cū vna maſſa terre. Sic dicit bea. Jacobus q̄ natura humana eſt iſta vbo: verbi em̄ eſt trūcus: ramus inſit⁹ e natura terra pignis mediāte qua vntūt iſte arbores eſt beatiffima virgo ⁊ ratione cui⁹ iſte hō vocatur altiffimi filius. Luce. i. Sed queret⁹ quis inclinauit eum ad hoc faciēdum: dico q̄ charitas vt inqt Paulus. ⁊ vt eos q̄ ſub lege erant redimeret. ad Gal. iij. Si queratis vos domini theologi: quō xpus recepit carnem humanam: quia non vocatur iſtud miſterium aiatio. dico ſim Bonauēturā q̄ corpus eſt diſtanti⁹ a verbo q̄ anima a corpore: iſo debet vocari incarnatio ⁊ nō animatio. Non enim verbū animauit carnem: ſed aſſumpſit carnē de amore quem habuit verbum ad naturā humanam que eum pronocauit ad deſcēdendum in vterum virginis. Habemus figurā. iij. Regum. iij. capi. vbi habet q̄ mulier ſumamitis venit ad heliſeu ad montem carmeli. cum autem heliſeus vidit eam veniētem dixit Siet: ecce ſuamitem vade ⁊ ſcias ſi cuncta proſpera ſunt apud eam. ipſa em̄ non loquebatur ſeruo verbum: ſed pſocidit ad pedes heliſei ⁊ ſeruus volebat eam eripere ſed prohibuit heliſeus dicens: dimitte eam: quia anima ſua in amaritudine poſita eſt. Tūc dixit heliſeu famulo ſuo: vade ⁊ cape baculum meum ad ſciendū filium eius. tunc mulier dixit

heliseo: factatis quod volueritis: quia non recedam ab illo loco: nisi vos i propria persona veniatis ad suscitandum filium meum. Tunc descendit heliseos super os eius ponens r brachia super brachia pueri et orauit dñm dicens, reuertatur oro anima pueri in corp⁹ eius qđ r factum est r restituit eum vnum matri sue.

¶ Leuate corda. in antiquo testa. mulieres non osculabatur ora sacerdotum nec pedes: r tamen nō habebat nec baptismū nec alia sacramenta. phibebat iō giezī: ne tangeret pedes magistrī sui. Possētis dicere ad quod ppositū de incarnatione chulī. Dico vobis anime deuote q antiquis patribus vt inquit paulus i. cor. x. Omia contingebant in figura: quo ad sensum litterale est palea et sensus mysticus granū est. Loquēdo igitur spiritualiter opz cognoscere: quid dat nobis intelligere filius mortuus r heli. qui descendit de monte. quid giezī qui descendit cum baculo ad suscitandum puerū: r nō valuit suscitare puerū. Dico q puer est natura hūana mortua ppter peccatū primi parentis dicit. pau. ad. Ro. v. Omnes in adam peccauerūt. r seqtur. vñ hominis de lictum mors intravit i mūdum. Mulier clamans sunt voces pphetaz q tante fuerunt vt ascenderēt vsq ad montem. s. vsq ad aures dñi: quod audiēs p̄r mī sit giezī. i. moysen cū baculo de quo dicit pau. heb. x. Irīta qđ faciēs legem moysi sine ulla miseratione duobus vel trib⁹ testibus mori. r iste moyses puez i. naturā hūanā nō suscitauit: qz vt dicit pau. heb. vii. Lex moysi neminē ad pfectū ducit. ideo mulier. i. voces pphaz nō fuerūt cōtēte. nisi helise⁹. i. xps descenderet de mōte carmeli. i. de paradiso: r intraret domū. i. vterū virginis r poneret os ei⁹ sup os pueri r assumeret naturāz hūanā r sanaret eā a peccato: sanata ē O īspēdū miserū. pauperes pctōres plderate miaz vob⁹ factā: illā abrahā voluit videre r alij pphete q viderūt i spū: sed nō in facto sicut vos. Ideo vos hortor vt disponatis vos ad digne reci-

piēdū xpi carnatū iuxta thema p̄libatū. abūciētes.

¶ Quātū ad secūdā partē q̄ ē d virtuosā purgatione pctōz qđā doctores exponūt thema de pctis p̄p̄is: alij de alienis: alij vero de p̄p̄is r alienis: et de istis omnib⁹ dicimus (deo fauente) in isto aduentu: vt habetur Apo. xxi. Nō intrabit in eā aliqd cōmīnatū: aut abhominatiōe faciēs r mēdaciū: nisi qui scripti sunt in libro vite. r idē habetur in canone de pe. di. i. c. ecclā. r sunt hec verba hieronymi. ecclā ē spōsa xpi non hñs maculā. s. pcti. Audite rām gēnerale oim theo. nullus vnq̄ igrēditur paradīsum nisi fuerit tam mūdus r innocens sicut erat in baptismo. O pctōres qui p̄didistis innocentīā baptismalē opz recuperare p p̄niam. hētis ad hoc hyslo. In Leuitici. xxi. qđ filijs aarō si cecus: claudus: gibbosus: lipp⁹: aut scabiosus: nō debebat ministrare sacrificiū dño. ad hoc habet textum pie. ii. qđ vllis facta ēs nimis iterans vias tuas Et Tren. iij. Denigrata ē sup carbones facies eoz: r nō sunt cogniti i plateis. Scdm autē Sco. in. iij. sen. di. xiiij. macula non ē aliud q̄ obligatio ad penam: vt p̄z in pollicis humanis trāfessu furto vel homicidio remanet obligatio ad bonū cōe E ideo. b. Tho. in prima. ij. q. lxxvi. dicit q sicut in corporalibus macula que est in corpe deturpat corpus: sic spūalī loquendo est de anima maculata peccato. hētis exēplū si sit aliqua burgēsis q habeat mappā turpē nō ponit super mēsam: sed dat ancille ad mundādūm. sic si vultis digne recipere īstū verbū: opz lauare p̄cias vestras. dico vobis q nisi fueritis innocentes non intrabitis paradīsum. Sed dicetis: frater delicta quis itelligit dissimilū ē: sunt hic illi burgenses q meretricibus domos suas locant: et vos domicelle habuistis curiam. heu heu a planta pedis vsq ad verticē capitis nō est in eo sanitas. vbi hodie honor diuinus: vbi amor primi: certe non ē timor dei ante oculos eoz. hortor igit vos vt vadatis ad pedes helisei. i. ad xpm et

Seria secunda ante aduentum.

laueitis ibi p̄sciētias vestras cum lachrymis iuxta thema passumptū. Abijcetes oēm immundiciā. Ut nobis beatitudinem eternam concedat.

C Seria. ij. ante aduentū. Ser. iij.

A B̄icientes oēm immundiciā. **rc.** Qui timent dñm p̄parabūt corda sua: et in cōspectu illi⁹ sc̄ificabūt aias suas. **Eccl. ij. cap.** Dñi et anime deuote qui venistis huc ad saluādas animas v̄sas si retinueritis doctrinā heri vobis datā: debetis apponere manū ad bene operandū ⁊ ad proficiendū in lege dei. Dixi vobis heri q̄ christ⁹ venit ad nos p̄ incarnationē: nō sicut iudex rigorosus ad iusticiā faciendā de malefactorib⁹: sed ad miam nobis ⁊ ḡfam cōdonandā. O p̄ctōres respicite vocatiōē v̄ram: vt non sit vana in oculis dñi. non enim vt inq̄t Paul⁹. i. **Thess. iij.** nō vocauit vos deus in immundiciā: sed in sc̄ificatiōē. Quapropter assūpsi pro themate. Qui timēt dñm: p̄parabūt corda sua. quasi diceret spūs sc̄tus per os sapiētis q̄ illi qui timent dñm laborabūt in isto festo natiuitat⁹ ad tergēdas p̄sciētias suas. et q̄uis ad hoc sēp laborare debeam⁹: isto tñ tpe ad illud magis niti debemus timore dñi. In istis v̄bis duo notā: sc̄z principiū ⁊ finis totius boni opis. vnde Grego. in. vi. moralīū. In timore dñi fiducia fortitudinis: qm̄ a timore incipit: ⁊ ad fortitudinē ducit. Et cassian⁹ libro de institut⁹ monachorū: timor dñi principīū sc̄ritatis: ex qua cōpūctio salutaris nascit⁹: abrenūciatio facultatis: ex qua nascit⁹ mortificatio voluptat⁹: ex tirpatio viciōz: infusio caritat⁹: adeptio p̄fectiōis euāgelice. Et si uelitis cognoscere dñi q̄ est causa tātorū viciōz in ista ciuitate: v̄tatis solū et dicatis v̄tatē: credo q̄ rñdebitis cū Dauid. qz nō est timor dñi āte oculos eoz. O p̄ctōres q̄ est cā luxurie/pōpaz/furtoz/blasphemiarū/iuriarū ⁊ oīm maloz. Certe carētia timoris dñi est oīm illoz. Audite deū p̄ ysa. xliij. Tacui sp̄ silui paties fui sicut parturiēs loquar. q̄si diceret x̄ps: loquar vobis aliqñ in furore meo: ⁊ dabo vobis mercedē iuxta opa v̄sa. Sed

illi qui timēt dñz sc̄ificabūt aias suas. Et qd̄ est sc̄ificari: nisi aiaz a p̄ctō purgari. i. ad Corith. iij. dñ. **B.** Tēplū dei sc̄m est qd̄ estis vos. et itēz. nescitis q̄ corpa v̄sa tēplū sunt spūs sc̄ti. Accipit tñ sc̄ificari alio mō: vt tñ valet sicut in gradu virtutis sublimari. vñ p̄s. Cum sc̄tō sc̄tūs eris: ⁊ cū v̄ro inocēte inocēs eris. Tercio mō sc̄ificari tñ valet sicut aiam suā in ḡfā: ⁊ p̄sequēter in gl̄ia ponere. prime ad **Thessa. iij.** hec ē voluntas dei sc̄ificatio v̄sa. vt abstergeat vos a fornicatiōē: ⁊ sciat vnūq̄sq̄ v̄m vas suū possidere in sc̄ificatione ⁊ honore. Dicetis: pater ostende nobis modū per quē poterim⁹ sc̄ificari. dico cū iacobo. f̄faciatis iuxta thema passumptū: ab̄icientes in māsuētudine suscipite v̄bū insitū. qd̄ vt facilius assequi possimus: ḡfāz spūs sc̄ti implorabimus salutādo virginē. ab̄iciētes oēm immundiciā. **rc.** More solito ad propositū materie de incarnatione talis mouet theologalis q̄stio termiata in doctrina n̄roz mgfōz theologoz: ⁊ signanter ab Alexandro de hallis in tertia parte sūme: q̄stioe sc̄da. Utrū natura hūana lapsa sit reparabiliter vel irreparabiliter. Et videt p̄mo q̄ irreparabiliter: quia p̄ctm̄ angeli nō excedebat in infinitum p̄ctm̄ hoīs: nec auersio auersionē: nec p̄uersio cōuersionem. S̄z p̄ctm̄ angeli ē irremediabile: igitur ⁊ p̄ctm̄ hoīs. R̄idet Alexander ⁊ etiā Scotus q̄ p̄ctm̄ āgeli ē irremediabile multiplici rōne: p̄ctm̄ hō hoīs fuit remediabile etiā multiplici ratione. Primo angelus totalit̄ seipm̄ auertit. Sc̄do de penitētia nō cogitauit. Tercio nullo alio suggerēte peccauit. Quarto peccato p̄ctm̄ addidit. **C** Quapropter p̄ctm̄ āgeli v̄ro irremissibile: peccatū v̄ro hoīs fuit remediabile. primo quia non ex maliciā sed ex fragilitate peccauit: vt cōplaceret vxori: et non ex maliciā. sicut dicit August. sup̄ **Señ. ij.** quia per suggestiōē demonis. tertio dicit Damascenus q̄ ad lazchrimas cūcurrit: ⁊ ideo potius debuit redimi q̄ āgel⁹. **C** Quid dicit dñi timetis ne dānari si vidissetis diaboles in

Inferno dñatos: multū timeretis nō dubito. Audeo enī dicē q̄ sūt pl^o de mille milib⁹ et de obibus statibus q̄ nō fecerūt tāta pctā sicut fecistis q̄ elitis hic pñtes saltē de mult⁹ h̄z vitatē. ¶ S̄z dicetis: frater vos dicitis vñs terribile vñs qd̄ credim⁹ esse vep⁹: tñ speram⁹ in mīa dei saluari. Distilis enī heri q̄ accepit naturā humanā ad p̄lūgēdū nos sibi ⁊ factus ē frater nr̄: quaprop̄ speram⁹ h̄re ab eo mīam sicut a p̄re. Certe vep⁹ ē qd̄ dicitis ⁊ bñ dicitis: s̄z nō totū. Dixi vobis inter iustitias sūt decē ⁊ septē casus p̄p̄t q̄s vir post p̄missionē quā fecit mulieri potest eā dimittere. Prīm⁹ erat qñ mulier post p̄missū recedit ⁊ alteri promittit p̄ vba de p̄nti: tūc vir potest aliā cape sine iuria ei⁹. Scōs ē qñ vir emisit sp̄salia cū aliqua ⁊ se trāsfert ad regiōē lōginquā ⁊ nō venit īfra biēniū: pōt mulier alteri nubere. Ad hoc ē lex cinil⁹ C. de sp̄saliibus. l. ij. vbi dīr q̄ si sp̄sūs sit in puincia: expectādus est p̄ biēniū. Si f̄o extra puiciā: p̄ triēniū. vt in l. ij. C. de repudijs. Idē h̄et extra de spon. in antiq̄s. c. de illis. vbi dīr q̄ l̄z p̄trahētes iurauerint seinnicē ducturos: si tñ alter ad p̄tes alias se trāstulerit: liberū erit mulieri si āplī in facto nō fuerit p̄cessū ad alia vota se trāsfere. ¶ Casus ē talis: ⁊ notetis filie q̄ vultis maritari. Est vn⁹ iuuenis hui⁹ parrochie qui p̄misit vnā filiā capere in vxorē ⁊ iurauit sponsalia. hoc facto iuuenis p̄ficiscit ī regiōē lōginquā: ⁊ tibi manet p̄ duos ānos ⁊ vltra. dicit papa q̄ liberū est mulieri aliū capere. Rogo deū q̄ ille q̄ nos promisit desp̄sare: nō faciat nobis taliter. Et sic patet q̄ sp̄salia nō tenet seq̄ sp̄sū. ¶ Monet hic q̄stio iuris vtrū vxor teneat seq̄ maritū vagabūdū. videt q̄ sic per. c. vnaqueq̄. riij. q. ij. vbi dīr. mulier sequat virū suū siue in vita siue ī morte. Tñ dicendū est q̄ si vxor tpe matrimonij sciebat maritū vagabūdū debet sequi: q̄ sibi imputādū est. sed si ignorauerit p̄babilit⁹ vel post effect⁹ est vagabūd⁹: non tenet. Ita notat archidiaconus in pallegaro ca. vnaq̄s. quē seq̄t panor⁹ mitan⁹ in c. de illis pal. et glosa in ca-

none vnaq̄s pal. nūc p̄sequi casū p̄nci palē. ¶ Habet⁹ parabolā. luce. xv q̄ hō qdā habuit duos filios: et iunior dixit p̄ri. p̄r dā mihi portionē substantiē q̄ me p̄rigit ⁊ abiit ī regiōē lōginquā: et postq̄ oīa cōsumpsit adhesit vni ciuī illius regiōis qui misit eum ad porcos suos custodiēdos. et nisi reuersus fuisset: amisset bona p̄ris: sed vidēs paup̄tatem intra se dixit. Surgam ⁊ ibo ad patrē et dicam. pater fac michi mīam. Et vos dñi nūquid dicit⁹ ī horis v̄ris longe a pctōib⁹ salus. Audeo dicere q̄ filius nūq̄s tantū desiderauit capere vnam filiā in vxorē: q̄tū christus cupit nos ducere in domū p̄ris sui. S̄z timeo q̄ nō ibitis: et ideo non recipiet vos: q̄ recessistis longe a patria v̄ra. ¶ Legit de illo filio q̄ iuerat ad regiōē lōginquā ⁊ cōdebat cū porcis: nullū de eo erat remediū nisi reuersus fuisset. Iste ē aiā q̄ recedit per pctā a deo nō gressibus corp̄is: sed vt dicit h̄iero. affectionibus ⁊ adheret diabolo. Qd̄ remediū: dico q̄ oportet deserere porcos. i. pctā p̄ cōfessionē: et x̄ps qui est extēsus ī cruce nos ad p̄tētā suscipiet. Iuxta thema p̄e assūptū. Abijcietes. ¶ In isto sermone erunt due p̄tes. Prima erit de incarnationis sacratissime. p̄fūdissima dignitatē Scōa de peccatricis aīe p̄tuosa purgatiōe. ¶ Quātū ad p̄mā p̄tē b̄tūs iacob⁹ declarat in eplā q̄ recipiam⁹ in māsuetudine istū v̄bū qd̄ est plātātū ī horro nature hūane: hoc est v̄bū diuinū cōparat grano. Plus enī debet istū mysteriū dici icarnatio q̄ aiatio. De isto habuit h̄is heri figurā de heliseo qui posuit faciem suā sup̄ faciem pueri. ¶ Pro intellectione istius sacri mysterij incarnationis quinq̄s videnda sunt. Prīmum est: q̄ incarnationio christi fuit eternaliter a deo ordinata. Secundū est: q̄ fuit a patribus antiq̄s feruentissime desiderata. Tertium est: q̄ in scripturis ⁊ figuris sacris fuit figurata. Quartum est: q̄ a prophetis fuit vario modo denūciata. Quintum est: q̄ per ch̄istum fuit mirū immodum adimpleta.

Seria secunda ante aduentum.

C De primo quō scilz hoc sacratissimū mysteriū fuit in cōsistorio sctissime trinitatis eternaliter ordinatū habemus figurā Sñ. xliij. de ioseph q̄ dñabatur i tota terra egypti: et eius nutu frumētū populis vēdebatur: ad quē cū venisset frēs sui vt emerēt frumentū dure eis loquebatur: quē tamē nō cognoscebat et dicebat ad eos: Exploratores estis vt videatis ifima terre: nō exibitis domū hāc pharaonis donec veniat frater vester minimus. In q̄b⁹ s̄bis tria tīgūt. **C** prīmū est diuine sctētie seueritas. Cum. non exibitis.

Secundū est diuine prouidētie claritas Cum. donec veniat.

Tercū est diuine clemētie benignitas. Cū dicitur frater vester minimus.

C De primo scribitur ezechielis. iij. Ecce data sūt sup te vīcula ⁊ ligabūt te in eis. Et ysa. xliij. Cōgregabūt in congregatione vnius facis ⁊ claudētur ibi in carcere: ⁊ post multos dies visitabuntur. De secūdo scribit gen. vj. Nō pmanebit spīs meus in homīe in eternū: qz caro est. De tercio baruth. iij. In terris visus est: ⁊ cū hoīb⁹ cōuersatus est.

C Leuate capita burgēses. habetis bībliā in gallico sicut habetis libros de amoribus fatuis ⁊ secretis mulier: ad mille dyabolos. **E** Legitur in gen. q̄ erat qdā bonus homo noīe iacob q̄ habuit duodecim filios: ⁊ duodecim⁹ scilz ioseph fuit vēditus. pater credebat eū fore mortuū: ipse tñ gubernabat in terra egypti: ⁊ erat secūdus in toto regno. facta est fames in terra canaā vbi morabatur iacob: ⁊ dixit filijs suis. Audiu q̄ frumēta vendūt in terra egypti: vadatis illuc ⁊ afferatis michi. q̄ cū essent in egypto coram ioseph dixit eis. Vos estis exploratores ⁊ eritis missi in carceres. Ipsi vero posuerūt se genib⁹ fletis dicētes. Absit dñe q̄ sumus exploratores: sed sumus filij vnius hominis ⁊ eramus duodeci. sed duodecim⁹ mortuus est ⁊ minimus manet in domo cū patre nostro in terra canaā Tūc ioseph dixit eis. Nūc expetior q̄ exploratores estis. p salutē pharaonis viro q̄ nō exi-

bitis donec veniat frater vester minim⁹ **C** Auditis dñi mūdani quāta loquor de pctis ⁊ quāuis multa loquar: adhuc manetis in sordib⁹ vris. Dicetis forte: pater nescimus quid est pctm. Bonauē tura dicit. di. vi. ij. sentē. q. j. primi articuli. Dicit enī sic. Credo q̄ tam spectādum monstrū diē seueritatis in angelo nobilissimo ⁊ primo hoīe quorū vtrūqz proprijs manibus plasmanuit ⁊ decorauit deus nobis ifirmis apposuit ⁊ ostēdit vt adiscamus quantum deus odit pctm. ⁊ maxime superbā q̄ p vno motu cordis nobilissima omīum creaturarū eternaliter ⁊ sine fine venie est damnata. Et p vno esu pomi ⁊ ipse adā et tota posteritas vsqz ad finē mūdi mortalitari ⁊ multiplici penaltitati sūt subiecta. ⁊ ideo nisi dñs reliq̄ssēt nobis semē quasi sodoma fuissēmus. Et his efficacissimū relinquitur argumētū q̄ horredū est incidere in manus dei viuētis. Si ei deus nō pepcit primo angelo supbiāti: qd erit de vilissimo ⁊ abiectissimo cinere in alrū se extollēti. Oportet ergo videre quid sit pctm: ⁊ q̄ pena debetur pctō ⁊ quō possumus satisficere pro pctō.

Primo videndū est qd significat iacob quid frumēta: idē egypti. Certe frumētum est natura humana q̄ sp̄eto bono incommutabili voluit adherere bono cōmutabili. Egiptus tenebra interpretatur. Ioseph enī deū patrē significat. tūc enī frumētū in terra egypti vēditur quando adā potius voluit obtēperare mulieri q̄ precepto diuino. hoc videns ioseph. i. deus pater dixit ade ⁊ toti ei⁹ posteritati. nō exibitis donec veniat frater vester minimus. i. xps. Scotus dist. xij. ij. senten. dicit q̄ hodie multa pctā cōmittūtur que maiora sunt ex genere q̄ fuit pctm ade. peccatū enī ade fuit malū qz phibitū. dicit aristo. l. iij. ethi. q̄ quedā sūt peccata q̄ secū habēt inuolutam maliciā vt sacrilegiū: homicidiū. q. d. q̄ ex natura rei sūt mala.

C Leuate capita vestra volo dicere q̄ frāgere matrimonij: deflorare virginē: blasphemare deū: occidere hominē auctoritate priuata sunt multo grauiora

peccatum ade. O deus si peccatum ade fuit sic punitū: q̄ per non gētos ⁊ triginta annos egit penitentiā. ⁊ q̄nq; milibus annis māsīt in inferno: quid erit de nobis qui tot ⁊ tāta peccata cōmittimus: Propter enī peccatū primi parentis dicit magister senten. in. iij. dist. xix. ⁊ sūt verba ambrosij. decreuerat in mysterio neminē admitti ad dei cōtem plationē: nisi in vno hoīe esset tanta humilitas q̄ hoībus prodesset q̄ta fuit superbia in primo hoīe q̄ oībus nobis nocuit. Nec est inuētus in celo nec ī terra q̄ esset dign⁹ soluere signacula libri: nisi solus agnus sine macula leo de tribu iuda. hec ambrosius. hoc est dicere q̄ nullus inuētus est lege posita qui liberare posset naturā humanā nisi bēiamīn filius minimus iacob. Bēiamīn autē filius dextere interpretatur. Vos mulieres dicitis in credo sedet ad dexteraz p̄ris. Sed dicitis. pater: quare vocatur minimus. Dico q̄ fuit paruus in vtero: minor in mūdō: ⁊ minimus in cruce. nec fuisset natura nostra redēpta nisi xp̄us ad mortē venisset. Ideo dicebat p̄. Afflict⁹ sū. ⁊c. Quādo bēiamīn venit in egyptū i. xp̄us in mūdū. tūc filij iacob. i. natura humana habuit libertatē: ⁊ filij iacob redierūt in terrā canaā. i. aīe in limbo exīstētes in paradīso. O diuina sententia ⁊ benedicta q̄ nature humane dedit liberationē ⁊ nō nature angelice. Leuate corda ⁊ cogitate quāta pro nobis opatus est bēiamīn. i. xp̄us purgando cōscīentias nostras ⁊ oēm immūdi ciā deponēdo scōm q̄ monet iacobus iuxta thēma. ⁊c. Quantū ad secundam partem dñi volo vos inducere ad purgandū cōscīentias vestras ⁊ ad p̄parandū corda vestra ad digne recipiēdum xp̄m venturū. Si diceretur vni vetule q̄ rex vellent capere hospiciū in domo sua: si nō haberet apeta ad ornā dum domū suā: saltē deponeret oēs im mūdi ciās. Dñi dico vobis: q̄ non est rex frācie: neq; anglie: sed est rex regū ⁊ dñs dominātium. ideo oportet deponere immūdi ciā vt dicit iacobus. Audite quid dicit ysa. xxiij. Coangu-

statum est stratus. Ita vt aliter decidat ⁊ pallium breue vtrūq; operire non potest. Dñi fuistis aliquādo in conuentu carthuriē. ⁊ in cōuentibus bene regulatis: ite ad dormitoriū eorū ⁊ videbitis parua grabata ⁊ parua cubilia ita stricta q̄ vn⁹ solus potest dormire. nec posset vna meretrix cū aliquo dormire. Sic est de cōscīentia que est adeo parua et stricta q̄ in ea tātum vnus locatur. puta deus vel dyabolus. ⁊ nunq; ambo simul. ⁊ vt deus sit in illa oportet deponere oīa peccata mortalia. ¶ Sed dicitis vos burgei. quid est peccatū mortale. Dico q̄ est dictū vel factū vel concupitum cōtra legem dei. Vbi triplex differentia peccati tāgitur. ¶ Prima differentia est q̄ quoddā peccatū est ī voluntate. Secūda differentia est q̄ quoddā est in verbo. Tercia differentia est q̄ quoddā est in opere. ¶ Omīa ei peccata mortalia sūt hic apprehēsa in istis tribus differentiis. Proposui autē primo ostendere decē pctā volūtatis. secundo xviij. vel. xx. oris: secūdū litteras alphabeti. tercio. xxx. operis. primū scilz de voluntate difficile est illa videre. tamē ad digne xp̄m suscipiendū oportet de volūtate aīe cōfiteri sicut de facto exteriori. Vos mulieres si fregistis matrimonium cōfitemini: sed de volūtate dicitis q̄ nescitis quādo est peccatū. Notate igitur q̄ in volūtate ante opus tria sunt peccata in generali. primū est volūtās deliberata ad opus scōm est deliberatio cū delectatione sed nō in cōsensū exp̄ssum Tercium est deliberatio per consensum interpretatiuum. ¶ De hoc habemus tertū figurā ⁊ rationē. Tertus habetur Sapiētie. i. per uerse cogitationes separāt a deo. ⁊ hoc habet vix de cogitationib⁹ volūtatis: et non de cogitationibus puris. habetis etiā ad hoc textū augustini de p̄sā di. ij. ca. sicut. Sicut tribus vīs puenitur ad peccatū scilz suggestione: delectatōe et cōsensu. Ita tres sūt differentiē peccatorū in cuius signū legitur dñs tres mortuos suscitasse. Primus fuit fili⁹ vidue

qui efferebatur mortuus in porta ciuitatis: et erat filius vnicus matri sue. Secundus erat puella mortua in domo. Math. ix. Tertius erat filius reguli qui incipiebat iam mori. Jo. iiii. Audite confessores qui reliquistis curas a suis ad cōfitemdum venitis ad istas burgeis ad habendū pingues offas retineatis doctrinā quam dat vobis archiepiscopus florentinus in sūma sua dicens: q̄ oportet interrogare penitentem de peccato illicito operis et de peccato volūtatis et de speciebus et de numero volitionū si possis habere numerū: si non possis habere dic tempus determinatum. et postq̄ dixeris omnia: confessor debet tibi dicere taliter decepisti aliquā mulierem. Si dicat ita pater interroga vltra: habuisti voluntatem pei? facienti: fuisti p̄ magnum tempus in illa voluntate: oia ista sunt peccata mortalia. In voluntate enim peccas in generali tripliciter. Primo consentiendo opus facere. Secūdo non consentiendo in opus: sed tamen in delectatione das consensum. Tertio quia non datur expresse: sed solum interpretatiue. Audite omēs. ponatis casum q̄ sit aliquis macquerellus qui portat bagā pulchram ex parte vniū p̄sidentis et veniat ad. v. mulieres: q̄ p̄p̄ia sit picarda. ij. pictaues. iij. turoñes. iij. Lugduñ et. v. pisieñ. Prius venit ad primā in domo sua existētes et percutit ad ostiū dicendo trac trac trac et ancilla venit et querit quis est. qui ait. aperiatis michi et dicatis domine q̄ sum seruus talis dñi et volo sibi loqui ancilla venit ad dominā et dicit dominā scille: quia nolo sibi loqui. ideo dico sibi q̄ recedat. Ista mulier prima ē bona. Secūdo venit ad ostiū secūde et facit sicut fecit prime: sed ancilla ap̄it sibi ostiū et loquitur dñe: que domina dicit dicatis magistro vestro: q̄ non suz talis seu de illis. Ista secūda est bona sed non tantum sicut prima. Tertio vadit ad ostiū tertie et dicit ancille sicut et ceteris et ingreditur domum: et ostendit domine bagam: ioyau gallice: et placet multum mulieri et dicit. Certe baga

vestra siue iocale vestrum est pulchrum et michi placet. tunc ait seruus. est vestra si velitis. Respondet mulier nolo. dubito enim q̄ maritus meus videret. Ista mulier est mala: quia dat consensū quis nollet facere actum propter difamationem. Quarto seruus vadit ad quartam que dicit seruo бага est pulchra: sed habeo pessimum maritum: si sciret deponeret michi nasum: ideo non faciam. Ista mulier nichil valet: quia non dimittit peccatum propter deum: sed propter timorem mariti sui. Quinto venit ad quintam que retinet bagam et dicit seruo. dicatis magistro vestro q̄ vir meus vadit mercurij extra: et tunc ibo eum visitatum. Ista autem mulier est peior omnium aliarum. nam ista cōsentit interpretatiue.

Sed quid est consensus interpretatiuus. Lex forensis dicit qui tacet consentire videtur. Multis vos mulieres scire quid est consentire interpretatiue: si vos queratis licentiam maritis vestris ire ad banquera: si nichil dicant interpretatiue consentire videtur. Et si darent vobis vnam magnam alāpam dicerentur dissentire. Moraliter oportet scire que est ista бага seu iocale et quis est iste seruus: et que sunt quinq̄ mulieres. Бага sunt delectationes peccatorum. seruus est dyabolus. ancilla est sensualitas. prima mulier est bonus religiosus vel aliqua alia persona: que pro nulla re mundi vellet deum offendere mortaliter: que bene custodit animam: nec p̄mittit intrare malas cogitationes sed immediate resistit nec vult ipsis obtemperare. Idem dicendum est de secūda. Tertia est que delectatur in rebus malis: sicut quādo cōsideras aliquod malum vides q̄ cogitatio tua nichil valet: tamen tu delectaris: periculum est peccatū. Quarta est volūtas ante factum vt mulier vellet bene adimplere voluntatem suam: sed timet virum suum: est peccatum mortale. Quinta est que retinet bagam seu munus: vt ille qui intendit illa die committere peccatum et proponit nūc: p̄ tūc ē peccatū.

quia peccatū cum consummatū fuerit: generat mortem. Jacobi. i. habetis ne talem voluntatē: O peccatores si sic disponatis iuxta thema passūptū. Abiciētes oēm immundiciā: et sic peruenietis ad gloriā paradisi: ad quā nos perducit ille qui sine fine uiuit. Amen.

Cf. feria tertia ante aduentum.

Sermo quartus.

Abiciētes oēm immundiciā. et si separaueris p̄ciosum a vili: q̄si os meū eris. Hier. xv. Domini et aime deuote: si vos uelit saluare aias v̄sas: spūs scūs per os h̄iere. inducit nos ad p̄parandū nos ad digne suscipiendū aduētū xp̄i. Dixim⁹ heri q̄ qui timet deū: disponet p̄sciētā suā. Nūc uero dicit q̄ si separauerimus p̄ciosum a vili: q̄ erimus quasi os eius. Sed dicetis vos mulieres. f̄rater dicatis nobis que est illa res p̄ciosa: quā oportet separare a vili. Certe dicovobis q̄ petr⁹ ostendit. j. petri. i. Dicit enī sic. Scientes q̄ nō corruptibilibus auro vel argēto redēpti estis de vana v̄stra cōuersatiōe: sed p̄ciosos f̄ sanguine agni imaculati. Et iohānes Apoca. i. ca. Dilexit nos: et lauit nos a p̄ctis n̄ris in sanguine suo. Et bernardus in suis medi. Totus iste mūdus ad p̄ciū v̄nius anime estimari nō potest. O peccatores: res illa p̄ciosa quā debemus separare a vili est aima: et vile est p̄ctū. Nam anima nostra siue p̄ciositas potest cognosci in tribus: scz. A. Primo: in sublimitate creatiōis. Scdo: in sollicitudine requisitionis. Tertio: in grauitate redemptionis. De primo scribit Genes. i. faciamus hoīem ad imaginē et similitudinē nostrā. De scdo. Luc. xv. in parabola de oue perditā quomōdō pastor q̄reret illā que perierat: et inueniēs ponit eam super h̄ucros suos. Et notat de pe. di. i. c. serpens. c. impozuna. et 26. q. 7. c. p̄mitētē. De tertio. j. petri. ij. Christus passus est p̄o nobis: vobis relinquens exemplum. et. Uos mulieres leuate capita v̄stra. Nūquid lauatis facies v̄stras/tunicas/et/ora: Certe vtili⁹ eēt vobis q̄ essetis leprose: q̄ portaretis

colores fictos sup facies v̄sas. Nūquid lauatis camisas v̄stras et etiā pannos v̄stros quādo sunt immundi: Si igitur lauatis illud q̄d vertetur in puluerem: multo magis debet lauare illud q̄d est perpetuum: scilicet aiam v̄stram. Cum etiam dicat Bernardus q̄ aima est ita p̄ciosa: q̄ si omnia que sunt in mūdo compararent seclulis animabus scdōz et angelis: nichil esset ei in dignitate cōparabile. hoc aut̄ possum cognoscere ratione creationis: quia fuit creata ad imaginē dei. Secūdo in sollicitudinem requisitiōis: cōsideretis apud vos diligētē christi natiuitatē. Ab ipsa enī hora natiuitatis christus q̄siuit aimas nostras. De hoc enī habemus figuram Gen. xxiij. de ioseph quē inuēit homo errātē in agro. cui cum q̄suisset quid queris: respondit: fratres meos quero. Et q̄s q̄so enūerare posset quāta sollicitudine pastor ille summus aiam errātē q̄suerit. primo in infantia sua in stabulo iacens. in synagoga circūcisiōnē recipiens. in tēplo oblatas a parētibus. in egypto fugatus. in duodecimo anno in iherlm ascēdens: et quasi circa initū tricesimi desertū introiens. et post p̄ mūdī castella et villas circūdiens. dein hymno dicto ortum trans torrentem cedron ingrediēs: et ad domū anne. cayphe. pilati. herodis. veniēs: ac tandem baiulās sibi crucē in montē caluarie ascendēs: et ibi mortē cum sceleratissimis patiens. quid q̄so in oībus hīs locis querebat: certe aiam errātē/ac ouem miseram. fratres iquit meos quero. v̄ere ergo anima est p̄ciosa. Credo enī q̄ nisi anime v̄stre fuissent ita p̄ciosę: non accepisset tot miserias ad habendas illas: nec cū tanta diligentia q̄suisset illas. Tertio apparet p̄ciositas anime propter p̄ciū redēptiōis. Uos domini acquiritis magnas possessiones. Bernard⁹ dicit Apparet michi nobilitas aie: tū p̄pter imaginē: tum p̄pter premiū collationē: tum tertio p̄pter illud ex quo solutū est p̄ciū. p̄pter q̄d petr⁹ dicebat. Scietis q̄ nō auro nec argēto redēpti estis: sed p̄cioso sanguine agni imaculati. Ecce

ergo preciosum quod debetis separare a vili. Nos domini mercatores quando datis magnas pecunias de aliqua re dicitis illam esse preciosam: et bene custoditis eam ne perdati. Sic anima vestra empta est precio magno: scilicet sanguine christi. Ideo animas vestras debetis custodire ne perdati in eternum. ¶ Sed queret: pater quid est vile quod debemus separare a precio? id est ab anima. Dico quod est illud de quo propheta abacuch ait i. ca. Domine mundi sunt oculi ne videas malum culpe: scilicet visione approbationis. Communiter dicitur quod res est vilis quando quis non potest eam videre aut sentire. Dico quod nunquam canis mortuus fuit ita fetidus coram hominibus sicut peccator fetet coram deo. ¶ Sed dicetis pater si separemus peccatum ab anima quid nobis boni erit. Certe dicit spiritus sanctus quasi os meum eris. vbi ponitur contentum pro continente. Actuum. x. surge petre. occide et manduca nunc enim epulum in ore tuo tam suauis placet tibi et delectari i illo comedendo sicut deus delectatur te ponere cum suis sanctis in gloria. nec hominem comedit ita dulce ad suum gustum sicut christus desiderat nos ponere in sua societate. modus autem separandi preciosum a vili: docet hieronimus. iij. Laua a malicia cor tuum. Et hoc per penitentiam quod est dolor cordis. et amaritudo per peccata commissis ut dicit ambrosius. de pe. d. iij. O peccatores quod hoc facit quasi cor et os domini erit. Postquam igitur o peccatores christus vult nos habere quid faciemus: certe oportet deponere omnes inmundicias. Iuxta thema preassumptum Abijcietes omne inmundiciam. et. dicendo Ave maria. ¶ Abijcietes omnem. et. Doro solito mouetur questio theologialis mora a magistris nostris theologis super materiam incarnationis: et presertim in alexandro de haliis in. iij. parte sue summe questione. i. arti. iij. ¶ Cur culpa scilicet nature humane reparari potuerit sine satisfactione. ¶ Sunt argumenta ad utramque partem. pro quorum euidentia Anselmus composuit librum. Cur deus homo. Quibus argumentis di-

missis respondet alexander ad questionem: quod culpa humani generis redimi sine satisfactione potest dupliciter intelligi. vno modo absolute. alio modo de potentia iustitiam cemente. De primo dicitur quod quando loquimur de potentia absoluta: tunc consideramus quandam virtutem infinitam que de sua natura potest remittere sine satisfactione: et hoc modo poterat reparari natura humana. Si vero loquamur de potentia cōcemente iustitiam que respicit merita vel demerita nequaquam potest sine satisfactione in isto sensu bene concludit rationes anselmi in libro. Cur deus homo. Sicut enim non fuisset reparata et sic remansisset aliquid inordinatum. Et hoc videtur velle Augustinus super Gen. tractatus illud angeli ad loth dicentis. Nihil possum facere donec ex eas. hec merita loth premebantur quod deus non insisteret punitione cum loth esset pater sicut demerita filiorum iniquitatis demerebant ut punirent. ¶ Leuate capita vestra: quid dicitis de aiabus vestris: ibitis ne ad mortem? timetis ne dānari maneatis? et semper in hoc mundo. Vos dominum illuditis ne auxilium ouliet? Sed dicetis pater expectamus misericordiam dei. bene edicistis sed non totum dixi vobis heri per legem et decretalem quod cum filia promittit viro et e contra et vno est absens et se elongat ab illa: alter qui remanet potest nubere alteri. Moraliter dixi quod quando anima est in peccato est longe a deo. ¶ Sed dicit michi. pater nos sumus prope deum iam venimus ad ecclesiam et ad missas: credimus quod deus habebit de nobis pietatem: bene dicitis sed non totum. B Est enim tertius casus qui habetur extra de coniugio leprosorū in antiquis ca. litteras: quod lepra supreniens sponsalibus dissoluit matrimonium. Idem habetur in lege ciuili. C. de sponsalibus. l. finali. Casus est patens. quidam iuuenis huius parrochie volens desponsare quādam filiam accepit eam die sabbati per verba de futuro: et quando est in die dñico coram sacerdote ad contrahendum per verba de presenti videt lepram in facie mulieris. Querit

an teneatur capere. videtur q̄ sic: qz p
misit. In oppo. est textus. ⁊ dicit papa
q̄ nō tenetur capere eā etiā vbi solū ad-
esset aliqua infirmitas grauis sicut ē ho-
li metāgere. ¶ Cadit hic q̄stio iuris.
Vtrū spōsalia p̄tracta p̄ verba de p̄nti
non cōsummata p̄ copulā carnalē dissol-
uantur ppter leprā: vel aliā deformita-
tem. videtur q̄ sic: qz ca. Litteras loq-
tur simpliciter de matrimonio nō cōsu-
mato. Tamē in contrariū est veritas p̄
ca. Quēadmodū de iureiurādo. nā ma-
trimoniū etiā nō cōsummatū nō potest
dissolui nisi p̄ ingressū religionis. vt i c.
Ex publico. de cōuersione cōiugator. ⁊
in c. Ex parte. eodē titulo. Latius dicā
infra vbi tangā de potestate pape circa
dissolutionē matrimoniū. Repete nūc ca-
sum sūmarie ⁊ applica. Rogo deū q̄ il-
le q̄ cepit tunicā vestrā nō sic agat vobi-
scum. Scribitur leuitici. xij. q̄ omis le-
prosus p̄ciēdus erat extra castra. Au-
dite vos mulieres: nūquid leprosus q̄
nō habz nāsū tibias ⁊ digitos ex lepra
est ita infamis sicut anīa existēs in pctō.
ideo dicit moyses ponatis illos extra
castra paradisi in leprosarīa dyaboloz.
Postq̄ aīa efficitur sic leprosa p̄ peccā-
tum cū ipsa ingredi voluerit paradisu
respondebit illi: sola habitabis extra
castra paradisi qz leprosa es: ⁊ hoc erit
quādo deus veniet in mortemrā cū cre-
demus ire ad ecclesiā: sed non ibimus.
⁊ tunc vellemus nunq̄ sic egisse: et oīa
mundana citius dimisisse. ¶ Et vos re-
ligiosi velleris nūc tenuisse statū vestrū:
Et vos dñe iohānes dimisisse concubi-
nam vestrā erit vobis nūc durū ire ad
leprosarīam dyaboloz. Certe ille gau-
deret qui posset inuenire medicū q̄ euz
sanaret a lepra ⁊ cognosceret pctā sua.
talīs medicus est xps qui venit ad sa-
mandū nos. ideo ad eū recurramus ter-
gendo maculas pctōz nostrorum. Iux-
ta beati iacobi sniaz. Abijciētes oēs ⁊c.
¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime vir-
tuosa purgatione. ¶ Quantū ad p̄mā

partē debemus loqui de incarnatione.
diximus heri quomō in cōsistorio trini-
tatis fuit ordinatū ⁊ p̄ ioseph figuratuz
quādo dedit sententiā q̄ natura huma-
na nō egredieretur de vinctulis iserni do-
nec veniret frater noster minimus scilz
xps. Libēter quererē vobis dñs q̄s de-
dit cōsiliū trinitati incarnationis. Pau-
lus ad ro. xi. dicit. Quis nouit sensū dñi
aut q̄s p̄siliarius eius fuit. q. d. nullus.
Cogitate igitur oīa de deuote q̄ paulus
percutit nos cum malleo ferreo ne ali-
quid de deo sentiamus nisi qd̄ possum⁹
habere ex sacris litteris. ¶ Ad hoc y-
detur esse dyonisiū in libro de diuinis
nomibus dicens. Nichil nobis licitum
est sentire de deo: nisi q̄tū ex sacris scri-
pturis ⁊ fide recolligere possumus. ta-
mē pauperes peccatores Bern. i sermo-
ne de annūciatione angelica dicit q̄ in
cōsistorio ipsius trinitatis quattuor vir-
tutes affuerunt: quaz misterio omnia
fecit deus. ergo s̄m contemplationem
ymaginēmur incarnationis misterii. or-
dinauerunt ⁊ fuydant se in p̄s. vbi dici-
tur. misericordia et veritas obuierunt
sibi vt inhabitet gloria in terra nostra.
Et que est glia: gloria patris est filius
sapiens: gloria nostra in terra est filius
patris qui est speculum sine macula cā-
dor lucis eterne. ⁊ vt inhabitet in terra
et in carne mortali: mīa ⁊ veritas obuia-
uerunt sibi ad intelligendum: iusticia ⁊
pax osculate sunt: in signū cuius habe-
mus. iij. operationes quas dñs opera-
tus est in incarnatione filiū que in sacra
scriptura mystice ⁊ figuratiter nobis oñ-
duntur.

Quater enim apparuit dñs: scilicet
D. Primo: ambulans in auroa post
meridiem in paradiso.
Secūdo abrahe i specie triū viroz i cāpo
Tertio in specie ignis in deserto.
Quarto in specie nubz sine colūna filiis
israel. ¶ Primo modo describitur i spe-
cie aurore hec est veritas: quia veritas
vincit ⁊ preualet. ij. Esdre. viij. ⁊ nō cō-
siderat per solem. Secūda vice apparuit
i specie homis qd̄ est iudicium premij
⁊ supplicij. ⁊ iusticia. Tertio in specie

ignis: et est caritas. **U**bi cant. viij. **A**que multe non potuerūt extinguere caritatem. Quarto in specie nubis: et est misericordia refrigerans et refrigeriū pstant. **L**euare capita vstra et audiat is opccatores. Dicit bernardus loquens quādo angelus venit ad beatā virginē: et dicit q quattuor virtutes fuerunt qñ filius dei patris descendit in vterum virginis. **O** iste dederūt pñliū trinitati: et figurate sunt in scriptura per quattuor opatōes dei factas in ātquo testamēto. Primo in paradiso apparuit ad eñ: nō in aliqua forma data: et hoc est veritas q per illū significat. **S**ed dicetis. quid dicebāt ille pñtutes in volūtate patris: Domini scholares: quid dicunt doctores vestri: Schola cōmunis dicit q attributa non distinguūt ex natura rei. **S**. Sed **Scotus** dicit q est distinctio forālis vel nō idēti tatis formalis. **O**portet enim (vt dicit) inter essentiam et personā esse distinctionem aliquā: cum incarnatio verbi teneat ad ppietate personāle et nō ad essentia: qz si ad essentia tota essentia eēt incarnata. Dicit ergo bernardus q in medio volūtātis patris erat misericordia dicēs. **O** dñe deus eterne misericordia domini plena est terra: iustificatiōes tuas doce me. **A**dā (sacratissime pater) fuit plusqz mille annis punitus in carcere inferni: et nouem centū annis supra terrā: vestra sancta maiestas habeat ergo de eo pietatem. **S**ed in oppositū venit iusticia dicens. **O** domine deus: verbum tuum permanet in eternum. vos dixistis ade: quacuqz hora comederis: morte morieris. et ipse fuit vobis iobediēs: ergo merito debet eternalit pñiri. **H**eu paupes pctōres quis poterit satisfaccere iusticie dei. misericordia et pax qrebāt q adā saluaret: sed iusticia et pñtas querebāt oppositum. quibus in cōsilio sancte trinitatis litigātibz atqz opposita sententibus affuit in medio caritas dicēs. **N**ō sic oportet hominem destruere: sed oportet inuenire aliqz medium et facere apuntamentū: q quilibet sit cōtentus: et q homini fiat iusticia cū misericordia. **E**t certe vt dicit apls **Sal. iij.** propter

nimiam caritatē qua dilexit nos deus: misit filium suū vnigenitum natum ex muliere factum sub lege: vt adoptionē filiorū reciperemus. q. d. caritas. **R**epe riamus vñm bonū hoīem qui mortem pro homie patiat: qui sit innocens et nō sit reus trāsgressiōis ade: qui moriatur et satisfacciat pro pctō. **T**ūc iusticia dicit. **D**omina caritas vos dicitis vñū mirabile: quomō reperiri poterit talis homo mūdus: **J**ob dicit. **xy. c.** Quid est homo: vt immaculatus sit et iustus appareat nat⁹ de muliere: et **J**ai. **Annus** quisqz in viam suā declinauit. hoc audit⁹: deus pater tulit sententiā (inquit **Bernardus**) dicēs. **Q**uis dedit cōsiliū: ferat et auxilium. **A**d seruandum igitur veritatem et iusticiā: ad faciēdam misericordiā et pñbēdū caritatem oportet q filius descendat. **T**unc dicit filius qd dicit **Jonas. i. ca. ff.** **I**n mare pñcite me: ppter me enim tempestas orta est. **C**um enim vellet **Jonas** fugere a facie domini: voluit fugere i tharīs: sed dominus fecit valida tempestatem: vt oēs ferme operirentur fluctibus. qd vidēs **Jonas**: dixit nautis. **C**erte propter me hec tempestas orta est: pñcite me in mare. **S**ed videndum est: quod est illud mare. **A**lexander de hallis in tertia pre summe tractans istam materiā dicit: q lucifer vidēs anteqz caderet q debebat quedā creatura eleuari super oēm creaturā purā et vñiri debebat verbo. **S.** **I**pse enim cecidit in die dñica: et die veneris post adā fuit creatus. **C**um lucifer vidit adā: dixit. **H**ic est quem vidi: ideo impediā eū: vt nō illuc ascendat vnde descēdi. et inuidiret ideo pñuocauit eum ad peccatū vt dānaretur: credens eum esse naturā q esset vñeda verbo. **I**deo dixit **Jonas** propheta. hec tēpestas propter me orta est: pñcite me in mare. id ē date michi corpus passibile. **C**ū enī anima chrisi fuit creata: deus pater offēdit et oēs dolores quos pati debebat pro redēptione hominū et volūtate voluit vñiri corpori passibili: et acceptauit portare pro nobis: vt dicit **Bonaui. in. iij. di. xviij. q. iij.** **O** dñi

sicut qui tenet in manu sua speculū oīa videt que sunt sibi presentia: si c anima christi in speculo trinitatis omnia vidit: et trinitas omnia illi declaravit q̄ erat passura. q. d. sibi pater. O fili mi tu ibis inferius et accipies ibi corpus passibile: et eris novē mensibus in vtero virginis marie: et eris circūclusus in octava die: et multos labores habebis: et tādē morte turpissima morieris. R̄spondit fili⁹ cū omni obedientia: mitte me in mare: ppter me ei orta ē hec tēpestas. Ideo veit caritas q̄ dedit p̄clusionē trinitatē dicēs. ppter nimis caritatē qua dilexit nos deus. ⁊c. O ingrati p̄ctōres deū diligite qui vos redemerāt: et illū expectātes toto corde dilexerāt. S; prothodoloz accedat ber. ⁊ dicat qd de p̄ctōrib⁹ ingratīs sentiat. sermōe. 2. sup cantica. Ardorē desiderij patrū suspirantiū christi in carne p̄ntiā frequētissime cogitās cōpūgor ⁊ cōfundor in memetipso: et nunc vix contineo lacrimas ita pudet teporis torporisq; miserabilitū teporis horū: cui nanq; n̄m tantū ingratū gaudiū gr̄e huius exhibitor: q̄tū veteribus sc̄tis accēderat desiderij p̄missio. Miseri p̄ctōres hec recogitate: q̄ pro vobis passus est recognoscite: vt digne aduentū eius possitis recipere. iuxta verbum p̄missum. ⁊c.

Quātū ad sc̄dam partem principale sermōis dicetis vos p̄ctōres. frat: nos videmus q̄ per miam / vitatē / iusticiā / pacem / ⁊ caritatē descendit filius dei: ⁊ sic accepit nostrā naturā. vultis q̄ deponamus oēm immundiciā: ita. sed vbi incipiemus. Certe sunt multi siles cuiusdam qui voluit ab octo annis deponere p̄ctā sua. cum aut vidisset tantā multitudinē: nesciuit a qua parte inciperet: ⁊ sic totū dimisit. Quos mulieres facit ne sic: si sic expectaretis: saltem timere deberet mortē. Oportet igit incipere in vno buto seu principio: ⁊ illud est mala volūtas. Dixi vobis heri q̄ volūtas q̄ sequit cōsensu in p̄ctm: est p̄ctm. dicit etiā q̄ omne peccatū (s̄m Aug. in libro cōtra f̄austū) est dictum / vel factū / vel cōcupitū p̄tra legem dei. Oportet autē

incipere a primo peccato qd est supbia. Eccl̄. x. ca. Initium omnis peccati: est superbia. De pe. d. i. as. c. q̄ penitet. j. in glo. in ver. peccatum superbie. Domine burgēses leuate capita v̄sa: habetis ne tunicas v̄sas a la grant gorre: habetis ne lapides rubicūdos seu dyamās gallice: Et vos qui pōderatis gressus v̄sos ⁊ vaditis gressu icōfucto: alias au grossis: quib⁹ videt q̄ nullus ē dignus vos aspicere. Diceret forte: frater supbia nō est in tunicis: nec in pater n̄ pendētibus: in zona: nec in lapidibus p̄ciosis: neq; in federaturis p̄ciosis. Certe verū est: sed ista sūt signa supbie intrinsecus ex̄it. Ut aut pauprime peccatrices as̄ciatis qd est supbia: ponēda est diffinitio Augustini. Iulidori. Bernardi. ⁊ Gregorij qui in hoc pueniūt: q̄ superbia est inordinat⁹ appetitus pprie excellētie. Est aut aduertēdū q̄ appetere excellētiā ⁊ dignitatē q̄ alias sibi debetur ⁊ debite sue debito mō appetere non est p̄ctm: sed est ius q̄ vocat magnanitas. alias nō posuisset Aristo. in. iij. ethicorū magnanimitatē esse virtutē ⁊ extremitatem p̄sumptionē ⁊ pusillanimitatē. Sūt aut ip̄si supbie q̄ttuor sp̄es. Prima est estimare se ceteris sp̄etis. Sc̄da ē estimare a se h̄re ⁊ non a deo. Tertia est cū pprijs meritis putat se h̄re. Quarta ē iactare se h̄re qd non h̄z. Sed dicetis o vos p̄ctōres an ista sint magna p̄ctā: Dico q̄ magnitudinē eius p̄mi gradus explicat David in ps. dicēs. Nō h̄rabit in medio dom⁹ mee qui facit supbiā. Grauitatē h̄o sc̄di gradus offit d̄iere: nuas propheta. 48. ca. atq; detestatur Et Isaias. xvi. ca. Audiuimus supbiā Moab. superbus est valde: supbia eius ⁊ arrogātia eius: ⁊ indignatio eius plūsq; fortitudo eius. Si q̄ratis igit michi si supbia sit peccatū. R̄spondet sc̄tus Th̄o. ij. q. ij. lxxxij. arg. ij. q̄ cū supbia dicat inordinatū appetitū excellētie pprie ex quo quidē r̄cnuat subijci diuine legi: illud est mortale p̄ctm. Vñ audiuitis loq̄ de banq̄to. i. p̄adio facto a filio maiori Job. p. Job h̄ebat septē filios ⁊ tres filias: ⁊ faciebāt p̄uiuiū alternatis b. ij

Se. liij. ante aduentum.

vicibus. nō faciatis sic in villa ista. Semel i domo maioris filij Job: fuit factū cōmuniū. et oībus edētibz venit vētus a regione deserti: ventus aquilonis: et percussit quattuor parietes domus p̄tra seimicē: et occidit oēs filios Job. Quis est ille vētus: v̄tinā non moriamur illo turpi vento. Iste est superbia veniens de deserto. id ē de appetitu inordinato: ab aquilone. i. a diaboloz: cū hoc est in vilitate. capit parietes. i. q̄ttuor virtutes cardinales: et septē filios. i. septem dona spūs sancti: et tres puellas. i. tres virtutes theologales: et sic oēs destruitur in domo. i. in p̄ciētia illa. ¶ Estis hic qui potatis zonā auream: v̄tinā daret ad soluēdū dietam pauperū: vt sanarent. ¶ Sed q̄ritis: an sit p̄ctm̄ mortale pater scz est hic mulier vna disponēs corpus suū vt videat: et desiderat laudari rōne vestimētōz. Dico q̄ est p̄ctm̄ mortale. Scō est hic vnus doctor magnus et philosophicus et videt ei q̄ nō sit sibi similis in villa ista: vult appere sup oēs: an sit p̄ctm̄ mortale. R̄ndet thomas. supbia est q̄ appetitis honorē et nō ad honorē dei: sic q̄ estis p̄tenti relinq̄re deū p̄pter istū honorē mūdānū. Dico iḡ q̄ q̄ttuor sunt mōi supbie. Prim⁹ est cū aliqui sūt eberati q̄ videt eis q̄ bona nature: grē: aut fortune ex seip̄is habeāt: vt cū sperāt in iusticia sua in iuētute sua in cantu: et volūt honorari ac si de⁹ nō p̄buisset illa bōa. Et tunc dicit Thōas q̄ postq̄ ad hoc deuenit quis q̄ vult habere honorē ac si haberet a seipso bona gratie: nature: aut fortune: est p̄ctm̄ mortale. Quid enī (o miser p̄ctōz) habes: qd non accepisti a domino deo tuo. i. Cor. iij. et notat de pe. d. 4. c. Si ex bono. in ver. ap̄lica. i. glo. Sic peccauit lucifer vidēs altitudinē dignitatem: et pulchritudinē dei. Nō enī appetiuit appetitu absoluto: quia videbat hoc esse impossibile. sz (vt inquit Anselmus) ei videbat q̄ non egebat deo. ideo statim ad infima descendit. Et istud p̄ctm̄ multos decipit: quia mlti in se dicūt sic. sum melior isto: sum doctior illo. et sic de alijs. Scōa species est q̄ quis querit abscondere viciū suū

et apparere iustus corā deo. Et patet de phariseo qui dicebat. Domine gr̄as tibi ago de bonis michi factis: qz a te multa recepi. sed illa merebar bene habere qm̄ nō sum sicut ceteri hoīm. nā ieiunabis in sabbato. et. ¶ Habetis ne mulieres filias v̄ras: ex quib⁹ facitis idola: Capio casū q̄ habeatis duas ancillas et vadatis ad ecclesiam et hēatis horas v̄ras et detis vni illaz et dicetis ei. veni post me. Illa que habet horas dicit alteri. seq̄re me: nō debes me dēdere. R̄spōdet alia. socia mea nō curetis de hoc: nec debetis gloriari: qm̄ si domia voluisset certe ita bñ michi dedisset horas sicut vobis. hiere. ix. Nō gloriatur diues in diuitijs suis: nec sapiens in sapientia sua: nec fortis in fortitudine sua. sed in hoc gloriē qui gl̄ia scire et nosse me: quia ego sum dñs qui facio miām et iudiciū et iusticiā in terra. Nullus enim ita bon⁹ est: quin deus potuisset ipsum facere meliorem. O peccatores: istū est bonū dei et non vestrū. ideo non debetis alios deprimere: nec dicere q̄ sunt viles et inhonesti: fures aut latrones: et h̄mōi. sed debetis reddere deo gratias: qz n̄si preuenisset nos sua gr̄a: fuisset⁹ forte peiores illis. ¶ Sed tu p̄ctōz dicere michi posses. Pater: michi videt q̄ ego sū bonus et h̄oēstus: an sit p̄ctm̄ mortale: Dico q̄ nō: sed q̄ hoc venit tibi debes dicere: laus deo et nō michi: sed tibi dñe refero gr̄as. et si oppositū facias: mortaliter peccas. Idō ad deum referatis oīa: nec a vobis illa putetis euenisse: et oēs iniquitates relinquantis. iuxta thema p̄assumptū. Abūciētes oēm inuidi. et.

¶ Feria. iij. añ aduētū. Sermo. v. Abūciētes oēm inmundiciām. et. ¶ Quasi a facie colubz fuge p̄ctm̄. si accesseris ad illa: suscipiēt te dentes leonis: dentes eius interficient aīas. Eccl. xxi. ¶ Domini et aīne deuote qui venistis ad sermonē vt discatis vos discipulone ad sancte honesteq̄ vinēdū atq̄ suscipiēdū aduentū christi: vos audistis quomō iacobus suadet q̄ mūdetis cōsciētias v̄ras. Et hiere. h̄eri dicebat q̄ qui separat p̄ciosum a vili: id est alas

a pctō: est quasi os dñi. hodie in pphete-
mate nro sapiens illud idē ostendit decla-
rādo mala q̄ inducit pctm̄ dicēs. Quasi
a facie colubz fuge peccatum. 2c.

¶ Ubi nobis chylitanis tria osēdunt.
Primo salutaris eius monitio. Cum di-
citur. fuge peccatum.

Secūdo terrē illis cōsecutio. Cum dici-
tur. dentes eius. 2c.

Tertio cōsecutiōis exp̄ssa declaratio
Cum dicit. interficiētes aias. 2c.

¶ Quasi diceret. O peccatores seruare
vos a pctō: sicut a serpēte infecto 2 mi-
nistrāti venenū. ¶ S; dicetis vos dñi:
q̄ est causa q̄re pctm̄ serpēti comparat.
A. Dñs Bonauētura dist. xij. scōi sen-
tentiarū loq̄ndo de peccato Ade dicit.
Recre diabol' in specie serpētis tenta-
uit: vt in specie serpētina recte peccatū
significaretur. ¶ Peccatū enī colubro
seu serpenti tripliciter comparatur.

Primo: q; serpēs venenū primo imittit.
Scōdo: q; veneno emisso hoīez cōstrigit.
Tertio: qui a corde hominis constricto
mortem imittit.

¶ Jacobi pmo. Unusquisq; tentat a cō-
cupiscētia sua: 2 pctm̄ cum consumatū
fuerit: generat mortem. O peccatores:
certe pctm̄ serpenti cōparat. cum enim
serpens morder: dat venenū. Scōdo cō-
stringit cor 2 interficit: sic diabolus dat
venenū suggerēdo malū. Tertio frigefa-
cit circa bona opa faciēda: et per p̄his
sibi datū imittit mortem in hoīe. De
quo Petr' .i. petri. v. Aduersari' vester
diabolus tanq̄ leo rugiēs. 2c. Dicūt na-
turales q; leo famelic' 2 canis rabidus
querūt interficere oēs sibi occurrētes.
Audeo tñ dicere q; nunq̄ leo famelicus
aut etiā canis rabidus intēsiou modo
quesiuit hoīem vel bestiā interficere: itē
diabolus faciat animas v̄sas exstētes
in pctō mortali. Iste diabol' a sapiēte
vocat leo qui habet dentes ferreos ad
interficiendū aias: et nō solum corpus.
Utinā pauperes pctōres nō eueniret no-
bis sicut illi prophete de quo habetur
iij. Regū. xij. q; leo deuorauit eum: 2 tñ
nō lesit aīam eius. Et tñ iste leo: scz dia-
bolus nō solū interficit corpora sed etiā

aīas. Iuxta illud Ezechielis. xviij. Aīa
que peccauerit: ipsa moriet. et hoc erit
qn̄ chylitus in morte dicit anime exstēti
in peccato. Math. vij. Discedite a me
oparij iniquitatis: nō noui vos: noticia
approbatōis. Cum igit (aime deuote)
pctm̄ malum sit: hortor vos in dño iesu
chylito retrahatis vos a grifa leōis: ne
dānemini euz diabolis: 2 discite cauere
a pctō 2 mūdare p̄sciētias v̄sas. Iuxta
thema p̄assumptum. Abijciētes oēm
inūdiā. 2c. At autē hoc facili' assequi
possumus: virginem adeamus supplici
mente dicentes. Ave maria.

¶ Abijciētes oēs. 2c. More solito talis
mouet theologalis q̄stio: mora a m̄gris
nris in. iij. sentētiā: sup materia incar-
natōis: 2 p̄sertim a doctore irrefragabi-
li alexandro de hallis dist. i. tertie p̄is.
et a Bonauētura dist. iij. sententiā.

¶ Utrum per puram creaturā potuerit
genus humanum reparari. B. Br̄is
Anselm' vir oīno p̄re platiōi deditus: in
libro intitulado. Cur deus hō- p̄re nega-
tiuā affirmat. Sed cōis schola doctorū
dicit 2 determinat: q; reparatio generis
hūani potuit fieri p̄ purā creaturā. Ubi
alexāder dicit tria esse cōsiderāda. scilz
primo: persona que peccauit.

Secūdo: maiestas quā offendit.

Tertio: inordinatio quam cōmisse.

¶ Quantū ad primū: licet persona que
peccauit fuerit in se finita: tñ Adam nō
in q̄tū suppositū particulare: sed vt in
se habēs totā naturā humanā infinite
quodāmodo peccauit: 2 infinitos hoīes
(si possibiles essent) ad debitum iusticie
originalis obligauit. Quātum ad scōm
(scilz ad maiestātē quam offendit) tāta
fuit obiectiue offensa: vt infinita sit: pro
eo q; infinitū obiectū offendit. Ideo vt
dicit pura creatura cōdigne satisfacere
nō potuit. Tñ scotus. xx. dist. iij. sentēti-
arū: et scūs Tho. tertia parte. q. i. ar. ij.
ad scōm dicūt: q; pura creatura satisfā-
cere nō potuit (p̄supposita dei ordina-
tione) sed si deo placuisset tantā ḡfam
cōferre creature sicut anime chyliti cō-
tulit: tñ pura creatura satisfacere po-
tuisset si deus illā acceptasset: 2 de tali

Fe. liij. ante aduentum.

satisfactione contentus fuisset. **C** Ue-
runth vt isti doctores dicunt ipse xps do-
minus noster p nobis satisfaccere volu-
it: hoc ideo vt satisfaccere pro nobis
maiorē grām nobis ostēderet q̄ nō fe-
cisset si pura creatura satisfaccisset. ideo
dicit hugo de factō victore in tractatu
de ara spōse: hoc fecit xps vt nobis os-
deret quantū nos diligeret p nobis mo-
riēdo. satisfaccere voluit vt nō solū be-
nignitatis effectū: verū etiā caritatis af-
fectum ostēderet. Ad hoc est bonauētu-
ra in breuiloquio parte quarta dicēs.
Et si redemptionis humane alius modus
fuerit possibilis: nullus tamē cōuenien-
tior fuit. Sic igitur cōpetebat gen^o hu-
manū reparari p ipsū: vt scilicet assumeret
naturā humanā. z hoc trib^o de causis.
Primo vt sapientiam: potentiam: z iu-
sticiam ostenderet.
Secūdo vt naturā humanā repararet.
Tertio vt amabilem z dulcem se oib⁹
preberet.

C Lenate capita vestra z dicatis dñi
mei timeris ne dānari emēdasti: ne vitā
deposuisti ne adhuc supbias vras: vi-
delicet appetitū dominādī. creditis vos
q̄ paucū sit dānari. opz cogitare de aia
bus vris vel dānari. hoc verbū terribi-
le est: tñ certissimū. **C** Sed dicetis for-
te: frater xps qui pēdet in cruce est frat-
noster: nos spamus in eū q̄ ipse ducet
nos ad gloriā: sicut nouus sponsus dux-
cit vxorē ad domū suā. certe bene dicit
sed nō totū. Dixi heri q̄ si duratib⁹ spō-
salibus mulier efficiatur leprosa q̄ sol-
uunt spōsalia. Dicetis: frater certe hoc
esset nobis multū triste si illa pmissio
frāgeretur. certe hoc credo. Audite ius
canonicū z ius civile. habet ei extra de
spōsalibus ca. Sicut ex litteris. q̄ si q̄s
cōtraxerit spōsalia cū aliqua z certus
terminus apponatur z spōsalia sint de
futuro z terminus pfixus elapsus est da-
tur licētia nubēdi. Ad hoc est lex civilis
ff. de periculo z cōmodo rei vēdite. l. In-
cipit illud. vbi dicit posterior mora no-
cet vel vltima illā absorbet. **C** Moue-
tur hic q̄stio iuris. si spōsalia fuerint pu-
re cōtracta z post deputetur dies ad cō-

trahendum matrimoniu vtrū lapsō die
detur licētia nubēdi. videt q̄ sic p e. pal-
lega. In cōtrariū est veritas q̄ vbi cum-
q̄ apponit terminus ad sollicitandum
cōplēmentum cōtractus p lapsū diei nō
liberat q̄s ab obligatiōe vt pbat in
l. Cellus. ff. de arbitrij. Ita tenet dñs
anthonius de butrio in dicto. c. sicut. et
panormitanus ita de facto cōsultuit.

Tu p̄dicator repete casū sūmarie z ap-
plica sp̄aliter vt hic maillardus. Casus
est patēs. Unus iuuenis q̄ pmissit vni fi-
lie q̄ capiet eā in vxorē isra festū sancti
andree. sed in illo termino pfixo filia nō
vult. sed capit aliū p verba de p̄tri. cer-
te prima spōsalia soluitur: vt dicit pa-
pa. Rogo q̄ deus nō sic nobis faciat. ip-
se eni dixit pos dñi pauli. ij. cor. xi. Re-
spondi eni vos vni viro virginē castam
exhibere xpo. hoc est dicere Iesus cepit
nos z pmissit nos cape in termino mor-
tis. math. xxv. c. Media nocte clamor
factus est: ecce sp̄s v̄s venit erite obui-
am ei. z q̄ parate erāt intrauerūt cū eo
ad nuptias. illis autē q̄ p̄traxerāt matri-
moniu cū dyabolo p p̄ctz mortale clau-
sa ē tanua: dicit q̄z ē eis. nescio vos. O-
p̄ctōres: audeo dicere q̄ si in hora mor-
tis sitis capti existētes in p̄ctō mortali
si oēs sancti z sancte dei orarēt p vobis nū-
q̄ possēt vos a dānatione ipedire.

C Vos dñi burgēses q̄ estis pleni auro
z lapidibus p̄ciosis qui ambulatis su-
per pēnas ventoz vrinā essetis tā sollici-
ti saluare aias vestras. Si mors nūc ve-
nirēt ad vos essetis ne parati ad recipi-
endum eā: dicatis veritatē. pcurat⁹ pe-
ctora vestra. certe credo q̄ de cētūmil-
le nō reperietis vñū. Et vos religiosi p-
prietarij. z vos sacerdotes symoniaci q̄
recipitis tres vel quattuor missas i die
z transitis eas sup vñū fidelij: velleris
mori sicut estis nūc. Credo q̄ si brā vir-
go maria astaret corā filio suo genibus
flectis vsq̄ ad diē iudicij nō obtineret
miam p vobis. Et vos mercatores ha-
bentes vel faciētes cōtractus vsurari-
os. z vos qui datis respectus impudi-
cos in sermone: velleris ne sic mori: cer-
te credo q̄ nō. Estote ergo parati: quia

qua hora non putatis spūs vester veniet. ponatis vos in bono statu: currite ad pedes crucis iesu et dicite illi in bona cōscientia Dñe deus ppono nunc et de cetero abstinere a peccatis et abstinere oēm immūdiā iuxta thema beati iacobī pāsumptū Abijcētes. etc.

¶ In isto sermone erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quātū ad primā partem dñi mei dī primus die lune q in cōsilio sanctissimi me trinitatis fuit ordinatū q filius incarnaretur. habuimus heri q iusticia et pax et caritas dederūt cōsiliū. et tūc fili⁹ dixit: mittatis me in mare. etc. Si fuisset in parlamēto arresta dātur in natiuitate xpi. veniet vnus cōsiliarius et appor- tabit saccum suum: et curia cōcludet secundū partem maiorē. et gressarius q i pede presidētis positus est scribit et registrat oēs causas ad sententiā dandam. Sic etiā dñi mei sacratissimū mysteriū incarnationis dñi nostri iesu xpi fuit registratū a quattuor gressarijs.

Primus dixit etatem.

Secundus annum.

Tertius mensem.

Quartus vero diem.

¶ Prim⁹ igit dixit etatē. Sacra euāgelij hystoria dicit q in ore duorū vlt triū stat oē hū. Ut aut sciam⁹ in qua etate xps venit: hētis scire q sicut septē sunt etates hoīs: sic septē sunt etates mūdi.

Prima etas vocatur infantia.

Secunda puericia.

Tertia adulescentia.

Quarta iuuentus.

Quinta virilitas.

Sexta senectus.

Septima decrepitis.

¶ Vos dñi dicitis q pueri vestri nō peccant nisi in septimo āno: sñ Greg. refert de vno quē diabol⁹ portauit in quinto āno. ¶ A principio mundi vsq ad finem sunt septem etates.

¶ Prima ab Adam: vsq ad Noe.

Secūda a Noe: vsq ad Abraham.

Tertia ab Abraham: vsq ad Moysen.

Quarta a Moysen: vsq ad Dauid.

Quinta a Dauid: vsq ad trāsmigratio- nem babilonis.

Sexta a trāsmigratione: vsq ad aduē- tum chrisi.

Septia incipit in aduentu: et durat vsq ad finem mundi.

¶ Primus igitur gressari⁹ seu notari us qui notauit aduētū chrisi fuit Abra- ham de quo scribit genēs. xviij. q appa- ruit ei dñs cum esset in ostio tabernacu- li sui in seruoze diei. Et Johan. iij. scri- bitur q fatigatus Iesus ex itinere sedit super puteū: et erat hora quasi sexta. Istud cōcordat cum hystoria Abrahæ: q apparuit ei dominus in seruoze diei.

¶ Vos domini scitis q gressari⁹ in curijs et notarj apostolici apponūt signa sua in instrumentis publicis. Sic etiā abrahā qui fuit gressari⁹ etatis eius tria signa posuit de eius incarnatione.

Primum: q dominus apparuit in valle mambre Abrahæ.

Secūm: q abrahā dedit dñovi tulum/ vinum/ et panem.

Tertiū q sara vxor abrahæ risit retro ostium.

¶ Abraham semel erat in ostio taber- naculi sui in seruoze diei qñ hora sexta: stante illo venit domin⁹ in valle mambre dicēs. Ne dubites. Tūc abrahā interfe- cit vitulū: et dedit butyrū/ panē/ et vinū: et lauit pedes eius. Et dñs dixit sara q hēret filiū. q risit: q vetula erat et dese- cerāt muliebria. ¶ Sed dicetis vos mul- lieres. frater nō intelligim⁹ ista: dicatis nobis quis ē ille qui apparuit in valle mambre: dico q ē chris⁹ qui descendit in vallē hūilitatis: qui cōedit butyrū et pa- nem: et lauit pedes eius. Venit aut hora sexta. i. in sexta etate: qñ. i. erāt hoies in calore diei. i. in incēdio caritatis. Iuxta illud xpi. Luce. xij. Ignem veni mittere in terram: et quid volo nisi vt ardeat: et vēit ad abrahā in ostio tabernaculi: scz ad naturā humanā q nō erat occupata mūdānis occupatiōib⁹. In lotibus pedū quē fecit abrahā dñovēiēti ad eū intelligit ablutio pctōz meritoria et ef-

Se. iiii. ante aduentū.

fectiua: quā xps fecit per incarnationē
In vitulo vero p Abrahā oblato dño
immolatio corporis xpi per passionem
intelligit. In comestione butyri dulce-
do mie intelligit. In lacte quoq; claritas
doctrinē illustrantis. Iuxta illud
Isaie. viij. Butyrū & mel comedet &c. Si-
cut enī butyrū est dulcior: ita mia dei est
dulcis penitentibus atq; morosa. Lac
vero est album: & significat doctrinam.
In pane vero quem dedit Abrahā do-
mino significat refectio spūalis quam
xps dedit per suā predicationē euāge-
licam. Risus vero fare cum audiuit q
pareret significat gaudiosam annūcia-
tionem nūciantis natiuitatem xpi: atq;
dicētis pastoribus. Annūcio vobis gau-
dium magnū: quia natus ē &c. Luce. 2.
Ite & inuenietis infantem positū in pre-
sepio & panis inuolutus. Posuit enī bea-
tissimavirgo maria puerū suū in stabulo
vbi ponebātur aialia bruta. ¶ Creden-
tis dñi & pauperes peccatores aie vidē-
do q non poterat ipsū honorabilius re-
clinare &c. Et sic dñi videtis primum
notarium siue gressarium qui p̄figu-
rauit etatem in qua christus venit.

¶ Scōs gressarius fuit daniel q nota-
uit seu significauit annū aduentus xpi.
danielis. ix. q dicit de cōsumatione tem-
poris et de numero ebdomadarū dicēs

Septuaginta ebdomade abbreviate
sūt sup populū: & sup vrbē scām vt p̄su-
metur puaricatio & finē accipiat pctm:
& deleatur iniquitas: & adducatur iusticia
sep̄terna. Primum igitur aduertendū ē:
q daniel erat in captiuitate & venit ad
eū gabriel dicēs q de⁹ vult q pctm de
iuda sit deletū. & q septuaginta ebdoma-
de sint abbreviate. Et nota q sunt ibi
quattuor numeri scilz ceterarius. vice-
narius. denari⁹. & quaternari⁹. & p qua-
ternariū numez dabatur itelligi q ille
q venturus erat in quattuor euāgelistis
debebat declarare: & dabatur itelligi q
debebat declarare p̄fectionē p̄siliorum
quod significatur p centenariū numez
& p̄fectionē p̄ceptorū quod significat p
denariū. & p̄fectionē genimie caritatis
quod significatur p vicensariū cōstitutū

ex duplici denario. Et istā notulā notas
uit duplici signo daniel. primo qz erat i
carcere. scōo qz dixit ei angelus vir dñi
derioz tu es. p quod dabatur itelligi
q messias i lege promissus i carceratos
eū lōgo tēpore desiderātes debebat li-
berare. ¶ Pctōes si abrahā voluit vide-
re aduentum xp̄i: vidit & gausus est
& daniel in carceribus per quadringen-
tos nonaginta annos letabatur in carce-
re: quid nos debemus facere? Peccato-
res caute ne dicatur de vobis illō Isa.
i. Cognouit vos possessorem suū &c. Et
date comedere feniū vni boni: cognosceret
vos. Laborate igitur ad cognoscendū
deum vestrum ne sitis debitores vobis
abstergendo maculas cōsciaz vestraz.
Iuxta thēma passūptū. Abhiciētes &c.
¶ Quantū ad secūdā partem sermonis
dicetis vos dñi. frater notarij isti sunt
boni & veri: credim⁹ eis & ecclie: volum⁹
p̄tēplari beneficiū aduētus xpi & terge-
re maculas cōsciaz nostraz: sed velle-
mus a vobis scire vbi debemus incipe-
re ad deponendū peccata. Credo q si
haberetis vñs foramen in forularibus
vestris vel aliquā maculam in tunica
vestra laboraretis ad mūdandū & ad
faciendū albā. Sic enī oportet de cō-
sciētia facere: & opz incipere a superbia:
quando volumus volare super alios.
¶ Sequitur aliud viciū: et pauci
sunt mundi ab illo. illud vocatur vana
gloria: & ista macula solum remanet in
corde. opz tñ istā bene mūdare & terge-
re. De isto enim dicit xps Math. v. At-
tendite ne iusticiam vestrā faciatis co-
ram hoibus vt glorificet vos: alioquin
mercedem non habebitis. Quando fa-
cis elemosynam: nesciat sinistra tua qd
faciat dextera tua. Et Salath. v. Noli
te effici inanis glorie cupidi. Ad hoc in-
telligendum est optima figura in libro
Sēh. xxxix. R Et credo q de illa audi-
uistis sep̄enūmero loqui: de ioseph qui
fuit venditus in egyptum qui fuit dat⁹
magistro domus regis pharaonis. Ille
dñs habebat vñs pulchram mulierem
que non habebat filios: et ioseph erat
pulcherimus viro: & ita q domicel

le veniebāt ad prospiciendum pulchritudinem vultus eius. Iste ioseph non erat xpianus nec sciebat quid erat baptizatus. Ista mulier vxor dñi sui cōiecit oculos suos in eū et fuit dissoluta nimis et adeo dehonesta: quod requisit eum vt dormiret secū. Ipse vero dixit. absit hoc a me: quia dñs meus omnia bona domus sue michi contribuit: solum te reseruauit. Ego essem multum ingratus si illud facerem. Tūc dixit sibi mulier: pmitto tibi quod nisi suscipiam a te filium dicam marito meo quod voluisti me opprimere et faciam te mori. Et cepit eum per pallium suū. Ipse enim aufugit. ¶ Sunt ne hic clerici tres finaces gallice: clerici aduocatorum et alij famuli: qui quando fuerunt in domo magistrorū per octo dies querūt habere domū domus ad placitum. ¶ Quis est iste ioseph: et que est mulier? Scribitur enī Isaiē. xlj. Gloriam meam alteri non dabo. Gloria est mulier dñi. i. dei. Deus enī sibi reseruauit gloriam bonorū operū. totum vero residuū tra didit ipsi ioseph. i. cui libet nostrum. s. intellectū: voluntatem: cantum: pulchritudinem: et alia hmoi. igitur sponsa christi quod deo pertinet ē gloria bonorū operum. Sed queretis. frater: an vana gloria sit semp peccatus? Est que dam mulier que dicit horas suas et vult videri. dicitur vni predicatori quod ipse bene predicat: gloriat. Nos qui gubernatis regē et hoc gloriamini: vix ista gloria sit peccatus? De isto dicit Bernardus super illud psal. A sagitta volante in die. In hoc vana gloria leuiter infligit: sed non leue vulnus infligit. ¶ Sed queretis differentia inter vanā gloriam et supbiam. ¶ Dico quod est tāta differentia: sicut est inter matrē et filiā. Mater est mala: sed filia est peior. Superbia est mater: sed vana gloria est filia. Superbia est cum appetis laudari de gratijs et bonis tibi a dño datis: sicut si a te venisset: vel apparet quod deus dederit meritis tuis. Vana gloria sūm Tullium est clara noticia cum laude. Quā enī habes vas auri clarum videtur a longe. sic si tu vis quod videatur honor tuus ab oībus qui a longe

sint: est vanā gloria. sicut si hic esset magnus clericus vel pulchra mulier que appeteret quod omēs respicerēt eā et loquerent de ea vt cognoscāt honorem suū: ē peccatus mortale. gloria tñ potest appeti sine peccō. qñ quis hz de honorez pre oculis: et vult quod alij sciant bonū quod facit vt incitent ad bonum et retrahant a malo: vel vt glorificent deum patrem De isto loquitur Paulus. ij. ad Cor. xij. Si gloriari vultero non ero insipiens: sed recte sine peccato. vbi enumerat reuelationes dei quas habuit: et qualiter rapatus fuit et. ¶ Bonauentura dicit quod opera nostra sunt in triplici differentia. Quēdam sunt de necessitate salutis et meritoria: vt obseruatio votorum et decem preceptorum decalogi: et de talibus debemus velle videri ab omnibus ne appareamus eis dissimulatores. Alia sunt supereminētie: et illa manifestare non debemus: nisi ad manifestādū dei zelū. verbi gratia. Ego sum obligatus scōm ordinem nō habere pecunias in pprio: neque habere vxorē. debeo hoc omnibus ostēdere. si sum canonicus debeo ostēdere quod dico horas. si sum vxoratus debeo ostēdere facto non habere nisi meū: et non tuam. Alia sunt supererogationis: vt ieiunare: abstinerē a carnibus in die mercurij: ponere se super terrā: osculari terram: et portare cilicium. Ista autē non debēt ostēdi nisi sciret quis quod ex illa manifestatiōe deberet aliquis se emēdare. ¶ Est autē aduertēdū quod vana gloria est peccatus mortale triplici rōne: vt dicit Thōmas in. ij. q. xxiij. argu. ij. Et Alexander de hallis in scda pte ret penaricus de gandauo quod libeto primo. Primo ratione materie. Secūdo: ratione desiderij. Tertio: ratione finis. ¶ Primo ratione materie est peccatum mortale: quando appetit gloria de peccato mortali. Contra quos dicit psal. Quid gloriaris in malicia: qui potens es in iniquitate? De secundo quod opera emētis ordināda sūt ad fidem/spem/et caritatem: vt est missa et predicatio: et alia sacramēta. Opera virtutū quā sunt

Feria. v. ante aduentum.

de precepto: si fiat vt cōsequat gloria: est peccatū. Dicit enim Augustinus q omnia que sunt in scriptura ordinātur ad spem: fidem: et caritatem. ¶ Tercio ratio finis: vt quādo quis plus paratus est agere contra deum et caritatem proximi q̄ perdere honorē. hoc tangit dñs parlamenti: qui propter gloriam et honorem mundanum dubitat dicere veritatem. hoc etiam tangit mulieres que dicunt: talis iuuenis sequitur me et habet aliqd in capite: ego gaudeo. Sed dicetis: pater aliquandō suz in ecclesia: aliquis videt me et dicit bonum de me: an sit mortale pctm̄ de illo gaudere? Dico q nō: sed audiat quid habetur in biblia. Genes. xi. post diluuiū fuerūt filij Belial q̄ vouerūt edificare turrē vfq; ad celum: et sunt hi qui sunt repleti vana gloria: qui finaliter destructi sūt. In his igitur omnibus habēda est hec regula generalis q̄ si aliquis laudet te: nō cōsentias in te: sed referas in deum. materia est virtutis huiusmodi. Igitur o peccatores talis macula ē deponēda a cōsciētis nostris. iuxta thema preasumptū. Abūciētes oēm immundiciā. cc.

C. Feria. v. ante aduentum.

Sermo. vi.

Abūciētes oēm immundiciā. cc. Rabbi vbi habitas: veni et vide. Johan. i. et in euāgelio hodierno. Dñi et pauperes anime peccatrices qui venistis ad sermonē ad saluandas animas vestras et ad preparandum cōsciētias vestras ad suscipiendū christi aduentum benigne. Spiritus sanctus dicebat heri per os sapiētis: q̄ nos debemus fugere a peccato et saluare animas nostras immunes ab omni serpente: id est ab omni peccato. aliter leo inferni poneret dētes sup nos: et hoc faciēdo deuoraret aīas nostras. Si quis vellet ponere bonam diligentiam ad querēdum christum in bona cōsciētia: sicut beatus Andreas fecit: inueniret eum. habemus enī hystoriam pulcherrimam Johā. i. de Johanne baptista. Ipse iohēs vidit iesum ambulātem iuxta mare galilee: quod est magnum sicut secana: et tūc dixit io-

hannes. Ecce agnus dei: ecce qui tollit pctā mundi. Et hoc audiuit Andreas et Nathanael: et venerunt ad christum qui dixit eis. Quid queritis? Respondet andreas inquisitiue. Rabbi: vbi habitas: quasi diceret: magister reuerende dicatis nobis vbi trahitis moram. ad illos fines: vt si indigeremus vobis: sciremus locum vbi vos inuenirem. Respondit christus. venite et videte. Et illi manserūt apud eum per duos dies. In crastino andreas repperit fratrem suum petrum et dixit ei. Inuenimus messiam qui dicitur christus. Et venit petrus et dixit. Ostendatis michi illum. Et venit in domum ad christum: dixit ei petrus itez. Ostendatis illum michi: et venit tūc cum andrea ad christū. Tūc dixit ei christus. Tu es symon: et vocaberis cephās. Et venit philippus post alios et dixit ei christus. philippe veni post me. Et inuenit vnum alium qui dicebatur Nathanael: et dicit philippus. quem scripserunt prophete et Moyses inuenimus. Et dixit nathanael quomō: quis est ille: et vnde est natus? Dicunt ei: veni et vide. Et cum christus venit: dixit. hic est vere israelita in quo dolus nō est. Et dixit ei nathanael. domine dñe me noster: Anteq̄ esses sub ficu noui te. A. Ubi notat beatus August. q̄ adam comedit de ficu in paradiso terrestri: et tūc est sensus. anteq̄ esses in ficu. i. in medio corporis ade noui te: vidi te. i. predestinaui te vt saluatus esses. O peccatores velletis ne inuenire christum: si vultis eum reperire et q̄rere et dicere. Rabbi vbi habitas: Ubi duo tangunt singulariter. B. Primo salutaris Rabbi vocatio: cum dicitur: veni et vide. Secundo: fructuosa imitatio. ¶ Dñi: beatus Andreas ostendit cūlibet anime deuote quomō debet inquirere christum. Salomon in canticis in persona anime deuote ita inquit Canticozū. i. Indica michi quem diligit aīa mea: vbi pascas: vbi cubes in meridie: ne vagari incipiā. hoc ē enī vita eterna: vt cognoscā te noticia fidei practica.

C. Dicit Scotus q̄ finis ad quē ordi-

nati sumus: est cognoscere deum. Ideo angelus dicebat mulieribus in die resurrectionis. Math. xxviii. venite et videte locum. O aie deuote si queratis a me ubi reperitur christus: dico q in duobus locis: per puram et bonam ac deuotam meditationem et imitationem. Primo in paupertatis stadio. Unde psal. Pauper ego sum et in laboribus a iuuetute mea. Respiciet omnes dominus noster. continue est locat⁹ in camera paupertatis. id est in cruce. Dic ibi vitam christi succincte et eius paupertatem. D. Secundo: in patientie clibano. Hieremie vndecimo capitulo. Ego quasi agnus mansuetus qui paratur ad victimam. quasi diceret: q sicut ouis siue vapule⁹ siue percutitur siue gladi⁹ in gutture ponat nichil respondet nisi vnum verbum qn iugulatur. Sic christus nichil dixit: nisi cum imponderetur ei q habebat demonium: dicit ibi soli Johan. viii. Ego demonium non habeo. et aliqua verba plena dulcedine et in cruce: paucis tamen. Ihu patientissimum agnum debetis o peccatrices anime: inspicere: inspiciedo imitari. Multi sunt qui viderunt christum pendentem: qui tamen propterea non sunt facti meliores. Sequimini igitur eum emendando vitas vestras iuxta thesaurum preassumptum. Abicietes oem. et. Quod vt facere possimus: ad virginem mariam recurramus dicendo Ave. Abicietes oem immundiciam. et. More solito mouetur questio theologalis: mota a magistris nostris theologis in. iij. sententiarum in materia de incarnatione: et signanter a Bonauen. distin. i. iij. sententiarum. E. Quid si fuerit possibile naturam humanam vniri verbo hypostatice. Solutio istius questionis est fides catholica. Johan. i. Verbum caro factum est. Sed qualiter et quomodo doctores sunt diuersificati. Bonauentura dat rationem istius possibilitatis. Possibile est deo qd nullam implicat contradictionem. scilicet vnire naturam humanam diuine persone: igitur est possibile naturam humanam vniri verbo. per hoc enim (inquit Bonauentura) ostendit christus

caritatem quam habebat ad naturam humanam. Sicut enim rex maximum signum amoris leprosis ostenderet si habitum eorum indueret: sic etiam christus et. Leuate pectora: estis bone theologiane domine burgenles: timetis ne damnari: videt vitam quam ductis in luxuria/supbia/auaricia: sic de alijs. Vos hic habetis tam magnam copiam auri et argenti: et nullum bonum sit pro vobis: quid faciet diabolus de animabus vestris ubi tam grauius scelera committitis: cogitat vos q deus dormiat: certe non dormit. Sed dicetis: christus est frater noster et sponsus animarum nostrarum: speramus q miserebitur nostri. Bene dicitis: sed non totum. dixi q quando quis capit aliquam iuuentulam per verba de futuro: et postmodum aliquam per verba de presenti: debet stare cum secunda et non cum prima. et quando veniet terminus q debebit capere primam non audietur. sic qn christus veniet in morte: si sitis parati/recipient vos: in autem. et. Ad hoc autem habemus decretale de iuramentis. in articulo. c. que admodum. q si quis iurauerit puellam adducere in matrimonium: si fornicatio superuenierit: minime eam capere tenet. Ad hoc est lex civilis. C. ad legem iuliam de adulteris. lex incipit. propter violatam. Casus legis est. Si mulier fuerit violata: maritus non potest accusare violatorem iure mariti: si delictum commissum est ante sponsalia: secus si post. Potest hic cadere questio iuris. vtrum propter fornicationem viri dissoluantur sponsalia: sicut propter fornicationem mulieris. Videtur q non. quia. c. loquitur simpliciter de muliere. Item fornicatio mulieris est periculosior. Th in contrarium est veritas. nam sponsus et sponsa non debet ad imparity iudicari. vt in. c. apostolus. xxiij. q. vi. Et in canone. Nichil iniquius. xxiij. q. vi. Et qn dicit q fornicatio soluit sponsalia: intelligitur in fauorem non delinquentis: qz eo volente soluitur: alias non. ne detur materia delinquendi. Ita tenet dominus athanasius in pal. c. que admodum Nunc repetere casum qualiter fornicatio soluit sponsalia: et applica spiritualiter.

Seria .v. ante aduentum.

Casus decretalis est talis. Pono q sit aliqs qui veiat de turonia vel picardia pmutit ⁊ iurat q capiet parisiensem filia in vxore ⁊ pificat vsq lugdunū: postq vero est regressus seu reuersus inuenit mulierē pregnātem. dicit papa q illā non tenet capere: licet iurauerit eā accipere. Et lex reddit cām: quia potest licite opponere cōtra eam: quia fregit matrimonium iam inceptum. et in illis spōsalibus intelligitur cōditio si cōtra regulā desponsatōis nō venerit. O peccatores audite Ezechielē. xvi. pphetā dicentē. Habēs fiduciā in pulchritudine tua: fornicata es in iocū tuo: ⁊ exposuisti fornicatiōem tuā omni trāsēūti: vt eius fieres. Sequit: ecce ego extendā manū meā sup te: ⁊ auferā iustificatiōem tuā. Scitote o peccatrices aīe q mulier illa nunq fecit tantū malū ⁊ cōfusiōē marito suo: q̄tum animā ratiōalis christo sponso suo. Rogo eū q nō puniat nos in furore. Dicit aut bernardus q deus in furore punit sine mīa eternaliter: sicut puniunt diaboli ⁊ dānat sine mīa scilz liberāte. Eratis ne vos de illis: relinqte igitur pompas vestras: qui aueniet tps in q nō erit oportunitas facere: gallice le gaudisseur: le fringāt. Nolo dicere q deponatis peccata vestra: iuxta thēma preassumptum. Abijcētes. ⁊c.

In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnatiōis sacratissime profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

Quantum ad primā a die dñicay vsq modo: dñi ⁊ anime deuote habuim⁹: q in scriptura declarāt q mysteriū incarnatiōis fuit ordinatū in consistorio scē trinitatis: ⁊ heri dixim⁹ quomō arresta dant in curia parlamēt: gressarius registrat an elisū: vt executiōi demandet. et ne hoc dubitem⁹: sed iolū de a resto dato in curia paradisi. Nos habemus q̄tuor gressarios. prim⁹ fuit Abrahā: qui notat etatē incarnationis. secūdus Daniel: qui notat ānū. tertius Jacob: qui notat mensem. quartus Adam: qui notat diem. Dixim⁹ de duob⁹ primis:

restat videre de alijs duob⁹. De tertio legitur Genes. xxv. ff. Egressus inde iacob versus eufratē in mense veris venit in bethleem: vbi rachel peperit bensiamin ⁊ mortua est: et cum trāsīuit moedicū venit ⁊ tetēdit habitaculum iuxta turim gregis. Sed dicetis vos domieburgen. frater nos nō intelligim⁹: declarate nobis hystoriā. Ista figura pfigurā nobis mensem in quo descēdit christus in vterū virginis mēsis vernalis: solsticia recesserunt a natiuitate christi xvi. diebus. et. xvi. mēsis martii cōcep tus est christus: et tūc venit iacob. i. p̄s in mense martij. in martio creat⁹ est mūdus: ⁊ in eodem mense ppl⁹ israel exiuit de egypto. Et hec figura. sicut eni mūdus fuit creatus: sic qñ christ⁹ descēdit in martio: mūdus fuit reformatus siue creatus. et sicut pueri israel fuerūt educi de pharaonis ptāte in martio: sic genus humanū de ptāte diaboli. Sed qd est dicere q bēiamin fuit nat⁹ de rachel q obijt pariēdo: Dico q rachel est synagoga. cum eni christus dedit legē euāgelicā: tūc synagoga est mortua. Sed qd est dicere q iacob plātauit seu tetēdit habitaculū siue papilionē: dico q hoc representat pastores in habitaculis suis vigilātes sup gregē suū qñ christus nascebat. dixit enī angelus eis. Annūcio vobis gaudiū magnum: quia natus est hodie saluator mūdi. **¶** Quartus notari⁹ fuit adam: qui dedit horā incarnationis christi. Gen. iij. dum deambula ret dñs ad aurā post meridiē: dixit dñs ad adā. Adam vbi es: primo cooperuit se folijs. et secundo excusauit se dicens. abscondi me: eo q nudus essem. Audite o peccatores postq adam peccauit per tres horas descēdit dñs in paradysum terrestre ⁊ vocauit adam dicēs. adā vbi es: et nō respōdit: sed accepit folia eo q nudus eēt. et istud fuit factū post vesp̄. ad Gal. iij. Cū venit pleitudo tps. ⁊c. In plenitudine venit christus. id est in fine tps. venit enī post quattuor mille ānos. Sed q̄ritis vos qd significat hoc q adam abscondit se: dico q illud quod scribit Joh. iij. Qui male agit: odit lū-

cem. diabolus enim cum peccamus depōnit nobis verecūdiā: et post peccatū reddit illā: sic adam post peccatū repletur rubore abbēdit se. Sed quid est quod mulier formata ē de costa ade dormientis: dico quod repñtat nobis christū dormientē in cruce de cuius latere exiuit sāguis et aqua reñtātia sacramēta baptisimi et eucharistie. Quid igit faciemus o paupes peccatrices anime: quō reddemus debitū deo christo: qui tāta pro nobis opatus est: certe christus plāgit se de oibus nobis: de ecclesiasticis et secularib' dicens illud ps. vii. miluus et turtur cognouerūt tēpus suū: populus autē meus non cognouit iudiciū dñi. Certe peccatores dubito quod deo nō ludat: gallice es ouib'les. quid ergo faciēdū: certe disponere nos et pccas nras ab oibus peccatis mūdare. iuxta thema bassumptū. Abijcietes. 2c.

¶ Quantū ad scōam partē dicite. o dñi incepistis ne deponere immūdiatias de pccatiā vřa: quid dicūt corda vřa: dicitis: pater tot sunt peccata quod nescim' a quo incipere. Dictū est iā de supbia et inani gloria que sūt mater et filia: ille due habent duas pessimas filias.

Prima est: falsa de se presumptio.

Scōa est: maligna de primo iudicio. Nos peccatores videtis quod quis est supbus et querit pccatū excellētis et qñt videri ab oibus: postmodū vult omnes deprimere et despiciere et de se psumere. Un' greg. super Ezechielē. peccatū quod per penitētiam nō deletur mor suo pōdere ad aliud trahit. respiciatis quō per appositionē vni' pccati in statera apothecarū labit inferi'. Sed dicatis nobis frater quid est presumptio. Presumptio nequissima ortum habuit in die. vi. sūm' res enim de se primi parētes transgressi sunt preceptum dñi. Ideo dicebat Paulus i. Corin. Si quis se existimat stare: videat ne cadat. p. Est aut triplex presumptio. Quedam est iuris vel de iure.

Alia est in spiritu sanctum.

Alia est presumere portare indumēta.

¶ Dico primo quod est vna presumptio quod vocatur presumptio iuris vel de iure: et ista facit pbatidē semiplenam. Dixi scōo

quod alia erat presumptio in spm scōm: et ista est presumēdo quod quis sit adeptus veniā vel remissionem peccatorū. sicut quā mulier ē effēta meretrix: et dicit. quāq' ego multa peccata committā: deus nō me punit. ista est presumptio in spiritu scōm. Dixi tertio quod alia presumptio erat quā aliquis vltra statū suū psumit portare indumēta vel velles: vel tenere magnū statū. et de ista loquitur Thō. ij. ij. q. clxij. Exēplū familiare ad hoc ponitur ad cognoscēdū quā ista presumptio est peccatū. ponatis vnum iuuenē duodecim annorū: et vni alii decē et octo annorū: et alii x. annorū: et de cūlibet pōdus aliq' tūc si capiat iuniorem sicut ātiorior: est presumptio isto mō. Spūaliter loquēdo et capiamus exēplū in omni statu. verbi grā. est vna mulier cui venit in animo seu mēte quod est prope deum: et credit eum capere per pedes: et videt ei quod nō debet cape. et tales sepe nūmero cadūt. sicut de seipso dicit dauid. Ego dixi in abūdāria mea nō moueboz in eternū: sed auertisti faciē tuā a me: et factus sum cōturbatus. Silit' discipulis de se psumētibus dixit christus. oēs vos scādālū patiemini in me in hac nocte. dixit illi petrus. dñe et si oēs scādālizati fuerint in te: ego nunq' scādālizabor. Qui stat (vt dicit Paulus) videat ne cadat. Dicit vna mulier volo quod sciatis quod multi de curia venerūt ad me: et tñ nō feci sicut talis vel talis. hētis in vris patrū pulchrum exēplū quod erat vnus antiquus qui erat cōiter infirmus: sicut recitat florētius in summa: multi venerūt ad eum et dixerūt. pater habetis aliqd ad portandū infirmitatē vřam: et dedit quod par. Tunc voluerunt ipm deferre ad hospitium dei: dicētes quod melius erat ipz esse cum plurib' infirmis q' solus. Tūc rogauit abbātē quod daret ei vna iuuēculā mulierē quod seruiret ei. qd et fecit. Cum hō ille modicū qualesceret: eā de se lauruit: et postmodū dixit ille ātiorius p' fratribus suis. Exēplū capiat in me frēs mei: quia nō est ferrū adhuc tam durū: quā igne cōsuetudinis mulierū frāgā. ideo nemo debet in suis virib' cōfidere. Ad hoc dicit Bernardus sup canticā:

Feria .vi. ante aduentum.

nichil est efficacius ad grām cōseruan-
dam q̄ nō altū sapere. ecclesi. vi. Vanitas
p̄ presūptio spūs. Maius quod di-
splicet deo est presūptio: sicut qñ ellis i
nuptijs: aut in banquetis ⁊ vna loquitur
ante aliā. aut vna vadit ante ad offertō-
rium. ⁊ sic de alijs. ⁊ tūc inter tales orit
qñq̄ lis p̄ annū. Ad istud p̄positū dicit
thomas q̄ qñ aliq̄s p̄sumit de aliquo
officio sibi nō cōpetēti ex quo sequitur dā-
num p̄rimi: aut dedecus: aut infamia
de se p̄sūptio mortalis est. Hoc tāgit cō-
fessores q̄ nesciūt distinguere iter p̄ctā
⁊ interponūt se de cōfessionibus audien-
tis. hoc tāgit etiā apothecarios q̄ nesci-
unt cōficere vnguēta. hoc tāgit etiā ad-
uocatos q̄ nesciūt discutere causas. **I**
Secūda malicia est de primo mali-
gna iudicatio. De falso iudicio loquit
x̄ps math. viij. Nolite iudicare ⁊ non iu-
dicabimini. ⁊ i. ad corin. iij. Nolite an-
te tēpus iudicare quoadusq̄ veniat do-
minus. **L**euate capita vestra dñe
burgēses: cū ne locute de vicinis ⁊ de
domicellis qñ ibāt ad banquet...
est: ne illa q̄ fecistis lucrari dotē filie v̄re:
ad sudorē corporis sui. In vna ciuitate
erāt due domicelle inter celū ⁊ terram.
vna earū erat vidua q̄ se male guberna-
bat: ⁊ p̄byteri ⁊ monachi oēs ibant ad
eā. ⁊ alia erat maritata ⁊ vna dierū di-
xit vicine sue. heu vicina mea ⁊ nō vere
mini. ⁊ quō sic viuitis. tūc alia respōdit
ei. ego bene viuo ⁊ melius q̄ tu. qd ad
te. nōne tu lucrata es dotem spōsalium
tuarū exponēdo p̄byteris ⁊ monachis.
O iudiciū temerariū: vides tu fessucā i
oculo alieno: trabē aut in p̄prio oculo
tuo nō vides: est aut iudiciū vt dicit de
lyra sup̄ matheū snia firma ⁊ delibera-
ta de factis p̄rimi. Cōtingit aut hoc fi-
eri tripliciter scdm̄ q̄ dicit nicolaus de
gorra sup̄ matheū. **P**rimo mō p̄ si-
gnaviolēta. ⁊ isto mō iudicare nō est pec-
catum. sicut iudicare de hoīe solo exite
cū sola in loco suspecto ostio clauso non
est p̄ctm̄. ex quo p̄z fallitas illius glose
q̄ habet. xi. q. iij. c. Absit: q̄ si videas sa-
cerdotē mulierē osculari debes interp-
tari q̄ dat ei benedictionem. Alia sūt si

gna p̄babilia. ⁊ sic iudicare ex illis nō
esset temeraria iudicatio. Alia sunt si-
gna leuia. ⁊ sic iudicare esset temerariū
iudiciū ⁊ p̄ctm̄ mortale. sicut nūc vide-
tis hoīem in sermone q̄ ponit facie suā
sup̄a mulierē aut ecōtra iudicare q̄ il-
la est mala aut q̄ vir sit malus ē p̄ctm̄.
Sic igit mūdāda est p̄scīcia ab oībus
iudicijs falsis ⁊ temerarijs vt digne pos-
simus recipere x̄pm̄ veniētem iuxta the-
ma p̄assumptū Abūcīentes. ⁊c.

C Feria sexta ante aduentum post pran-
dium. Sermo. viij.

Abūcīetes oēm immūdiciam. ⁊c.
Rabbi vbi habitas. Joh. i. c. ⁊ in
euāgelio hesternō. Dñi ⁊ aīne deuote q̄
venistis huc ad saluādas aīmas v̄ras:
amicus dei iohēs euāgelista in euange-
lio hesternō ponit q̄stionē andree dicen-
tis: rabbi vbi habitas: quē tñ iohānes
bptā videns ait. ecce agnus dei: ecce q̄
tollit p̄ctā mūdi. x̄ps vero respōdit an-
dree: fili carissime veni ⁊ vide. Dixi heri
q̄ oportebat q̄rere x̄pm̄ cum andrea. ad
hoc etiā iducit nos p̄pheta dicens ysaie
lv. c. Querite dñm dū inueniri potest: in
uocate eū dū p̄pe est. Andreas potius
voluit mori q̄ nō inuenire x̄pm̄. ideo cā-
tat ecclesia de eo q̄ ipse crucifigēdus vi-
cebat. Suscipe me sc̄ta crux discipulum
eius q̄ pepēdit in te magister meus x̄ps
ideo vsq̄ ad crucē q̄siuit eū quousq̄ in-
ueniret. Dixi heri q̄ x̄ps inueni in pau-
pratis stratu. ⁊ in patētie clibano. nūc
vero dico q̄ adhuc repit̄r duob⁹ mōis
Primo in caritatis incendio.
Secundo in penalitatis stadio.
De p̄mo cāricōz. viij. Fortis est vt
mors dilectio. De secūdo tresh. i. O vos
oēs q̄ trāsistis p̄ viā. ⁊c. **L**euate capita
v̄ra. dicite o p̄ctōres quā caritatē nobis
ostēdere potuit maiorē q̄ p̄ iūmicis su-
is moreret vilissimā morte. Maiorē ca-
ritatem inq̄t iohēs. xv. nemo habet vt
aiam suā. ⁊c. Nō enī inq̄t petrus. i. petri
iij. mortuus est iustus p̄ iustis: sed p̄ in-
iustis: vt nos offerret deo. mortificatos
q̄dem carne: viuificatos aut spū. Pona

tis casti q̄ sit in vniuersitate ista aliq̄s qui habet vñū capitale inimicū qui ducitur ad suspendium propter forefacta sua: nonne esset maxima caritas suo inimico si occurreret iudici eunti ad patibulum & diceret ei. Equissime iudex iube me mori pro isto. malo enim mori subire q̄ hic inimicus meus moriatur: redeat ipse in domum suam: ego autē pro illo moriar. O peccatores inimicus qui ducitur ad suspendium est natura humana. ille qui currit est dominus noster qui dicit deo patri. equissime iudex volo mori pro natura humana vt non suspendatur in inferno. O inestimabilis caritas saluatoris. mortuus est certe iustus pro iniustis. quapropter dicit bona uentura in tractatu de stimulo amoris. videtis fratres caritatem christi. Non enim vos auro vel argento redemit: sed preciosissimo sanguine suo. videte crucem in qua pendit summus sacerdos in qua se obtulit sacrificium deo in odorem suauitatis. huiusmodi christi amorem cernens beatissimus miles andreas apostolus cum egeas immanissim⁹ tyrannus ad eum diceret q̄ cruce christi non predicaret & gremio experiri faceret tormentum crucis. Respondit andreas. si ego tormentum crucis expauescerem: crucis virtutem non predicarem. Ubi caritatis incendium beati andree plurimum comprobatur est: qui pro suo magistro & domino mori nō erubuit. ¶ De secundo. ps. penalitas christi ostendit dicens. Afflictus sum & humiliatus sum nimis. id est valde. & hieremias trecentorum. iij. Recordare paupertatis mee & potationis absinthij & fellis. Sicut enim fel inter omnia est amarissimum: sic mors christi inter omnia fuit amarissima. Et hoc considerabat anima deuota canticor. iij. In lectulo meo per noctes quesiui eum. &c. sic enim quesiuit beatus andreas eum & inuenit eum. & non querebat eum in delictis neq̄ in pompis mundanis. De hoc dicebat iohēs xxvij. Non inuenitur in terra suauiter viuentium. Volo dicere o peccatores quod queratis a beato andrea si ipse sit sal-

natus ducendo vitam quam vos ducitis. Certe responderet q̄ non. macquerelles infames desponsate dyabolo: beatus andreas non dedit vobis illud exemplum viuendi. & vos domicelle a la grā goire. Beatus andreas dicebat: Salue crux. quasi diceret in te crux cupio saluari: & per te deo satisfacere. heu magistri nostri theologi loquor vobis. Beatus andreas non currebat post beneficia: nec hoc faciēdo reperit christum. sed cū vidit crucem cognouit q̄ in penalitate inueniret dominum & magistrum suum ipsa enim crux benigne & iocunde suscepit eum & restituit eum magistro suo. et hoc post duos dies quibus in cruce pendens predicabat: & sic iuit ad dominum suum. Vos domini pingues & incrassati vbi reperietis christum. in lecto: in mensa: aut in orto: certe nescio: sed credo q̄ in inferno. cuius ratio est: si enim christus pati oportuit & sic intrare in gloriam suam: quomodo creditis vos in delictis vestris saluare animas vestras: Persuadeo igitur q̄ abiciatis talia peccata iuxta thema preassumptum. Abicientes omnem immunditiam. & cetera.

Quod vt facilius facere possimus ad i temerate dei genitricis auxilium omnes recurremus. Ave maria. & cetera.

¶ Abicientes omnem immundiciam. More solito mouetur theologalis questio mota a magistris theologis. & peritum a bona uentura di. i. iij. sen. arti. ij. Utrum persona verbi convenientior fuerit ad incarnationem q̄ persona patris: vel spiritus sancti. Bona uentura respondet q̄ sic propter tres causas. Quarum prima est Quia filius est ymago patris Secunda est quia est noticia declaratiua patris.

Tercia quod est filius p naturam.

¶ Et quia incarnatio ordinabatur ad opus nature humane: ideo & cetera.

Et quia filius patrem habebat in celis: conueniens erat q̄ haberet matrem in terris. vnde bona uentura. & melius beatus thomas tertia parte questione iij. ar. octauo. ¶ Leuate capita vestra Timeatis ne dānari vos domini & mulie

Seria vi. ante aduentum.

res voluptuose. Diceris forte in cordibus vestris: pater vos dicitis ista ad terrendū nos. nos autē credimus firmiter q̄ deus nō fecit nos ad dñandū. verū dicitis: sed nō totū. terret me dictū hiero. ad palmachiū dī. an credis frater q̄ iocando ludi sūt hoīs facti: certe nō. **C** Beatus andreas voluit poni in cruce vt posset saluare aiām suā. nō erat trufsa qñ ducebatur ad crucē. Quapropter cōcludo q̄ mīa dei nō saluabit nos nisi corrigamus vicia nostra. Sicut enī tpe necessitatis recurrimus ad regē: ita debemus recurrere ad xpm: et credo nō dimittet nos. vos habetis bonum cor. Queratis dñis legistis in qbus casibus rex potest priuare vassallū stipēdijs suis. **D** Ipsi habēt legē. ff. ad legē iuliā maiestatis. l. iij. q̄ vassallus dimittens dñm suū in bello vel arma deponēs incurrit crimē lese maiestatis. Et lex civilis. ff. de re militari. l. omne. .s. q̄ in acie. talis meret decapitari. Similiter habetur in maioris volumine. vi. q. i. c. ifames Infames censētur oēs. cc. Casus est patens. Rex est in bello cōtra lōbardos ipse habet vnū capitaneū sibi familiaris simū q̄ qñ uidet inimicos eius venire vertit dorsū et fugit. dicatis michi dñi si rex eū teneat qd faciet sibi: certe decapitabit eū et merito. Papa respōdet q̄ ille cū nō habeat arma est infamis. **C** Cadit hic q̄stio iuris. Utrū miles vel doctor si spectus de crimine lese maiestatis possit poni ad torturā. videtur q̄ nō per. l. Milites. C. de q̄stionibus. vbi dicit q̄ sine cōsensu p̄cipis tales nō possūt torqueri. Tamē veritas est in cōtrariū p. l. Nullus. C. ad legē iuliā maiestatis. pcedentibus tñ indicijs et alijs p̄sumptionibus. Ita dicit baldus in. l. Si q̄s alicui cad legē iuliā maiestatis. Nūc repete et applica. **A**udiat ergo paupum p̄ctōres. audeo dicere q̄ nullus ip̄erator voluit cū tāta rabie seclusa passiōe punire milite suū sicut xps dñare p̄ctōrē. **S.** **C** Bonauē. in. iij. dicit q̄ xps venit in mundū et suscepit naturā humanā ad pugnandū cōtra diabolu. et dicit iohā. xij. Nūc princeps hui⁹ mūdi eiciet for-

ras. pugnauit autē p humanitatē: caritatem: ieiuniū: paup̄tatem: et patientiā. habetis illa arma et indumentā p̄ctōres: xps luce. xi. dicit Qui nō est mecū: contra me est: et habet arma opposita. **C** **S** dicetis: pater qd remediū. dico q̄ btus paulus respōdet ad ephe. vi. **I**nduite vos armatura dei. cōsiderate quō iesus venit in vterū virginis et fuit nouē mēsi- bus: et sic iuenietis eū cū andrea. et si peccatis. si pro q̄ deponatis oēm immūdi- ciam p̄cti iuxta thema p̄assūptū Abij- cientes oēm immūdiciam. cc. **C** In isto sermone erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissime pfūda digni- tate. Secūda erit de peccatricis aīe vir- tuosa purgatione.

C Quantū ad primā partē erigite an- tes vestras o peccatrices aīe. mysterium incarnationis fuit lōgo tpe desideratū et plurimis lachrymis postulatū. **S** **S** queritis: pater quare incarnatio xpi fuit tādiu cōsiderata: Ad istud plene et perfe- cte intelligendū habemus pulchrā hy- storiam gen. xliij. vbi dicitur Obsecro mit- te nobiscū puerū vt proficiscamur et pos- simus viuere. Dñi nūquid retinuit ea q̄ dixi vobis in supioribus sermonibus. ego recolo me dixisse q̄ ioseph procura- tor totius terre egypti icarcerauit frēs suos et dixit nō exibitis hinc donec veni- at frater vester minimus. **S** Cū igitur iudas et alij frēs eius venisset ad patres in terrā canaā dixerunt p̄ri. pater male nobis euenit in terra egypti: qz cū fui- mus ibi dictū fuit nobis q̄ exploratores eramus: credidimus bene facere et dixi- mus q̄ de vno patre eramus duodecim filiij et q̄ minimus erat cū patre. tūc p̄cu- rator egypti retinuit symonē et posuit in carcerē dicēs nō exibitis hinc donec fra- ter vester minimus veniat. quapropter pater date nobis bēlamin vt profisca- mur ad eū et possimus viuere. Tunc pa- ter dixit: absq̄ liberis ego sū etatis cen- tum triginta annor. rogo vos dimittatis me cū puero meo. Est enī baculus sene- ctutis mee. Obsecramus pater det nobis puerū et velit nobiscū ne forte moria- mur. **D.** Libet̄r querē ab ipso iuda pa-

triarcha quare sic seruēter quēbat et de
siderabat puer bēiamin. Certe credo
q̄ quēbat eū tripliciter. Primo vt archi
tectoꝛ edificij virtualis. Scđo vt lar
gitoꝛ sup̄naturalis bñficij. Tertio vt
pcuratoꝛē negotij eternalis. De primo
ysa. xxiij. Ecce ego mittā lapidē angu
larem et iaciā lapidē in fūdo. De. ij. da
nielis. ij. Abscisus est de mōte lapis in
manib⁹. De. iij. gen. xxiij. Erexit lapi
dem in titulū et effudit oleū desup̄.

¶ Leuate capita v̄rā dñi. q̄retis forte
michi istud mysteriū grāde et admirabi
le qđ significat. Dico q̄ bēiamin filius
minus est xp̄us q̄ fuit paruus in vtero
mris. minor in mūdo. et minus in cruc̄
patibulo. Judas patriarcha dixit p̄ri suo
Pater mi detis nobis puer ne sc̄lz mo
riamur nos et pueri n̄ri et v̄rores n̄re. he
r̄ dixit pater quare eū q̄ritis. R̄ndit p̄
mo ad edificandū edificij sp̄uale. Si
dñi essetis in domo ruuosa vos debe
retis velle bonas domos fortes. p̄p̄
picula. habere et q̄rere bonos et doctos
magistros ad illas edificādas. Ad bñ
aut edificandū quattuor requirūt. 3
Primo oportet de fundo deponere im
pedimenta.

Scđo op̄z fūdamentū eleuare.

Tertio parietes facere.

Quarto tectū supponere.

¶ Daniel p̄pheta vidit lapidē cade
re de celo sine aliquo iaciēte et cecidit
sup̄ ydolū et cōfregit illud. Lapis iste ē
xp̄s q̄ descendit de celo. ydolū est statu
ra mūdāna habēs ventrē ereū et signifi
cat luxuriam. et brachia aurea q̄ signifi
cant auariciā. xp̄s aut oia ista ipedimē
ta p̄mo dirupit. Ad hoc habemus hy
storiā de hierico: cuius muri ceciderūt
Josue. vij. et significabāt vanitatē pcti:
q̄ cecidit p̄ aduentū xp̄i. habemus de
isto lapide hystoriā de iacob q̄ leuauit
lapidē in modū altaris: et fudit oleū de
sup̄. R̄ Lapis est fides catholica: q̄
debemus credere deū sup̄ quo fūdame
to sp̄uale fūdamentū crescit et eleuat p̄
miracula. Vos igit credētes in deū si
tis lapides: vt sitis in medio tēpli vni
ti p̄ grām: vt edificij crescat in vobis.

et si nō vultis recognoscere assero vobis
q̄ eritis petra scādali et confusio. xp̄s
q̄ est lapis quē reprobauerūt edifican
tes fuit architectoꝛ edificij virtualis:
largitoꝛ bñficij sup̄naturalis: et pcurato
ꝛ negotij eternalis. ¶ Ego nescio do
mini quā recognitionē illi facietis. Di
catis vos dñi ecclesiastici estis ne p̄tine
tes ad edificij. vel estis ne ydola q̄ de
nichilo seruīūt. op̄z q̄ sitis in edificio
militantis ecclesie p̄grāz: vel q̄ sitis dñi
nati. Si moyses esset hic diceret credo
ic̄r̄ assati ipinguati dilatati dereliquit
deū factoꝛē suū. Deut. xxxij. O pctōres
q̄ estis iā scripti in libro dyaboli p̄de
rate q̄ lapis descendit de mōte. i. xp̄s de
scēdit de paradiso in vter virginis: et
destruxit statuā pcti. caput. i. sup̄biāz.
corpus. i. luxuriā. et crura. i. auariciā. et
reliquas oēs partes. hic lapis est posi
tus in capite sāctuarij. si vultis igitur
saluari op̄z q̄ sitis lapides eius: dēdē edifi
cij. hoc aut nō est possibile nisi deponē
do oēs inuidicias n̄ras iuxta thēma p̄
assumptū Abiiciētes. et.

¶ Quantū ad scūdaz partē dñi dica
tis michi in p̄sentia v̄rā bona: icēpistis ad
huc deponere inuidicias cōfictie v̄rē.
vos qñ cōfitemini singulis diebus dñi
cis estis adhuc mundi. Serfion inuenit
vnū homiē semel vt dicit q̄ quotidie
ibat ad cōfessionē: et tñ nō poterat esse
mūdus a pctō. Quid igit erit de illis q̄
solū vadūt semel in anno ad cōfessio
nem: et q̄s gloriabūt se mundū habere
cor: puer. xx. Quis potest dicere mūdū
est cor meū. purus sū a pctō. q. d. nul
lus. heu qđ dicemus de illis q̄ quunt
dimidiā horā ad p̄tendū pctā suā. et
quunt dñm iacobum vel et. q̄ expēdiat
eos. ¶ Sed dicetis: pater in p̄fessione
vbi icēpiemus. dixi vobis de sup̄bia et
inani glia. Nūc op̄z dicere p̄mo de ira:
et quō op̄z irā deponere a nobis. Scđo
quō odiū. et. Vos mulieres leuate ca
pita v̄rā. irascimini ne vos aliqñ cū mari
tis v̄ris mōne dicatis aliqñ maledicta
sit hora in qua eū vidi. Dicatis michi
qñ inceperūt les rep̄et ailles galice. Et
vos viri q̄ reliquistis v̄rores v̄rās audite

Feria .vi. ante aduentum.

Job. v. dicentē. Virū stultum interfecit iracūdia. Et paulus ad ephesios. iij. Sol nō occidat sup iracūdiā vestram. Aristo. vero pagan⁹. iij. rheto. diffinit irā: dicēs. Ira est appetitus vindicte: appetitus qđe inordinat⁹. Et dicit q triplex est ira. **L.** Scz fellea. i. acuta: amara et grauis. Damaſcenus vtitur alijs terminis dicens: q qđā est fellea alia ē mania: alia est furor. bñs Tho mas in. ij. ij. dicit q passionib⁹ laudamur vel vituperamur qñ cōformantur vel disformant recte rationi. verbigrā appetere vindictā illius qui nō meruit vel cōtra ordinē iusticie vel per odiū: si appetat ab aliquo repugnat rationi et est appetit⁹ pcti mortalis. Dñi audite me: ira acuta siue fellea est ira q subito venit et subito recedit. et ista cōtingit in hoib⁹ multū felleatis: siue in calidis et fumosis. Alia est ira amara: et est quādo hō seruat cor suū et volūtātē suā: et nichil dicit: nō obsātē q est apō semetipm in aio tristis et quasi semirabidus. et ista cōuenit hoib⁹ melēcolicis sicut mulier q est male cōtenta de marito suo nichil dicit sibi: sz seruat in corde et aio suo p longū tēpus. ista est ira amara: et ista est mala et peior prima. Alia em̄ est ira grauis: et talis nature q rācorē seruat in corde cū pposito nō cēdi facto exteriori. sicut si aliquis dicat inimico suo. bene tu nocuisti michi: sz si ego supuixerō per añū ego restituā tibi. Et ista ira solet ptingere inter fratres et sorores in eadē domo exiētēs.

C Sz queretis a me: pater dicatis nobis an sit pctm irasci cōtra ancillam. Dico q aliquādo sic: aliqñ nō. Dñi dicam vobis quod oro vos notetis q qñ nō esset aliud in cōuētib⁹ regularis et reformatis qñ nō irasci cōtra supiores qñ corrigūtur magnū esset. Qñ em̄ cor rigūtur nichil dicūt nisi ego sū culpabilis. Ut aut sciāt o pauperes peccatrices aie qñ ira est pctm mortale. dico p regula gñali q qñ quis qrit mortem alicui vel dānū tēpor: aie vñ spūale si nō sit incorrigibilis vel dānationē eternā alicui⁹ est pctm mortale. Sz vbi aliqđ

querit correctionē vel emēdationē alicui⁹ p bonas vias et rectas nō peccat.

C Diceret aliqđ burgēsis: pñ est vnus garſio malus cursor nocturnus in vico nro ego pcuram q esset icarcerat⁹. Est etiā quedā pessima mulier macqrella que habet duas filias multū iuuenes ad luxuriādū: ego pcuram q esset deposita de vico nro. dico q nō est pctm nisi esset p odiū et iudiā. Et in oib⁹ istis regula gñalis est: q si fiāt ex caritate et pro honore dei et edificatione primi nō sūt pctā. Sz pat dicatis nobis de ipacientijs quas habemus in domib⁹ nostris. Vir meus facit de me sicut vn⁹ le no de meretrice sua? Ipe irascit michi: et ego doleo et irascor cōtra illū et sū ipatiens pro eo q ipe est furor et psumit oia bona nostra: et etiā ipse vadit ad aliā mulierē: et derelinquit me solā cū filijs et filiabus. Ipe vadit ad tabernā et inebriatur: et quādo regredit⁹ ego clamorē cōtra eū dicēdo. vtinā ego fuisset mortuus quādo primo te vidi. Scitis in tertio dicit q licet appetere alicui mortē in duobus casib⁹. Primo si ipe diat vitam bonorū. Secūdo si sit vtile sibi. verbigratia. Est aliqđ vir habens vxorē malā. Ipe aut est simplex vir et timens deū. Ipe dicit in corde suo. Si nō vis te emendare vellem q mors arriperet te. vel mulier dicit marito suo. Nunqñ habeo bonū tecū. vtinā de⁹ capiat te vel me. In istis em̄ nō est pctm. Dñi sūt ne tales ire in mūdo: Credo q sic et multo peiores iret pueros religiosos: inter socios lusoſos et q scilicet alios. Vos dñi aduocati in parlamēto quando pars aduersa lucratur: vel quādo estis condemnati: nūqđ imprecamini mortē iudici: credo q sic. Ex ira autē odiū sequitur. Ideo beatissim⁹ Augu. in regula sua. Lites aut nullas habeat is aut q̄cellerrime finiat is: ne ira crescat in odiū. **M.** Est autē odium nec aliqñ hoīem videre posse: nec cū eo cōfabulari. nisi cū rubore et mutato colore. huiusmodi autē odiū: vt dicit dñs Antho. flor. venit pp̄ displicētā. prio veritatis: scōo bōitatis. tertio recepte

penalitatibus. De primo dicebat achab rex isrl. de micha ppheta. iij. Regū. xxiij. Odiui es. non em pphetat michi nisi malum. De secūdo. Gen. xxxviij. de ioseph nō poterāt ei quicq; loqui pacifice. De tertio. iij. Regū. xij. de abisalo qui oderat fratrem suū ammon eo q; violauerat sororē suā thamar. ¶ Leuate corda vstra dñi. iudicia et odiū reperit̃ tur inter patrē et filios: iter sorores in monasterijs. inter fratres religiosos in claustris: inter canonicos vni⁹ ecclesie. Similiter inter doctores et p̃dicatores. ¶ Sed dicetis. pater q̃ est causa odiū isrl. Dico q; triplex est. Primo est veritas. vnde Salustius in iugurtino. obsequiū amicis: veritas odiū parit. Odiū em est ples veritatis: sed nō formaliter. habem⁹ ei hystoriā de achab volēte ire ad guerrā dixit ei rex Josaphat. habetis ne hoīem dei? Respōdit sic: s; nō dicit michi qd̃ quero. Sic etiā inter vos quando aliquis reprehendit suū redarguit vos nūq; illū diligitis. ¶ Vos meretrices / sacerdotes ecclesiastici: et religiosi: et vos episcopi et curati dictis nolite t̃gere nos. Et do micelle a la grāt goze si quis dicat vobis vitā vestrā et reprehēdat vos: nūquid dicitis. pater nō loquamini de nobis: nō tangatis nos tā acriter. Credo q; illi qui tangūt se sūt paillardī. sicut si habere vñū lapidē et p̃ticerē super vos oēs: illa mulier sola q̃ sentiret ictū plāgeret se. ¶ Secūda causa est bonitas. Si em essent quattuor meretrices an vellēt inter se habere vñū hoīem bonū: certe nō. ¶ Et vos dñi religiosi qñ est aliquis bonus religiosus inter vos nūquid dicitis q; est bigotus et ypocritae: et oditis eū vsq; ad mortē? Sic em faciebāt fratres ioseph contra ipsum. Tertia causa ē recepta penalitas. sunt aliquē mulieres q̃ habēt litigū cū sororib⁹ suis: et aliquandō reperit̃ vna que solum querit destruire suā sororē. Sic faciebāt cōtra patrē suū. et hoc puenit aliquandō ex qdā despectu vel odio cōcepto. ¶ Dicatis vos oēs rogo in conscientia vestrā vtrū hēatis tales. facia-

tis phebe ad videndū q̃s vestrū tenet huiusmodi rācorē vel odiū. volo p̃suadere. (O peccatrices aie) vt pueniat̃ oēs in vñū tāq; fratres. qz vt inq̃t ps. Ecce q̃ bonū et q̃ bono. et. Deponat̃ odiū et rācorē vt possitis digne recipere aduē tū xpi. Iuxta thema p̃eassūptū. Abscipientes oēm immūditiam et.

¶ Sabbato ante aduētū. Ser. viij. Būcietes oēm immūditia et abūdiā et. Plātauerat autē dñs deus paradisi voluptatis a principio: i quo posuit hoīem quē formauerat. lignum etiam vite in medio paradisi. Genes. ij. ¶ Dñi et aie deuote bt̃us Jacobus in verbis p̃missis monet nos vt expellamus de consciētis ñris oēm immūditia habuim⁹ heri ad honore sc̃i Andree q; opz desū querere: et quomō bt̃us Andreas q̃siuit eū et inuenit et hoc in glia. hodie est dies sabbati i quo fit cōmunit̃er cōmemoratio de virgine maria. Ideo decēs est q; loquamur de ipsa in principio sermōis: quapropter assūpsi in p̃thematē: plātauerat autē. Ubi tria tangūt̃ur.

A. Primo christianitas electio.

Cum dicitur plantauerat.

Secūdo virginis xpi fere magnificatio

Cum dicitur in quo posuit.

Tertio beneficiorū ipsius cōmunicatio.

Cum dicitur in medio paradisi.

¶ De primo habet̃ cānicorū. iij. Ort⁹

cōclusus soror mea. de secūdo. Joh. vi.

Ego sū panis viui q̃ de celo descendī.

De tertio. Bernar. sup̃ euāgelij. Miss⁹

est et. Tancq; ad mediū ad eā inspicere

debēt q̃ in celo: i terra: et in purgatorio

sūt. ¶ Leuate corda dñi. sacra scriptu

ra dicit q; in principio mūdi deus fecit

hortū in nobiliori et digniori pte totius

mūdi: s; in paradiso terrestri. In me

dio aut̃ ist⁹ hortus erat arbor vite que

erat dignior p̃ciosior et nobilior totius

paradisi. B. Sed queretis pater qd̃

est iste hortus: Dico q; hortus est sc̃ra

christianitas et tot sunt arbores in lo

co voluptatis quot sunt homines. Et

dicat̃ ille hort⁹ voluptatis: qz nūq; sunt

hort⁹ ita placēs sicut xpianitas. Sed

Sabbato ante aduentū.

rogo qñō finis illa arbor de qua loquitur christus Math. vii. Arbor que non facit fructū bonū excidet: et in ignē mittet. Dñe burgēses hētis ne aliquā arborē i horto vřo mortuā: si sic: credo excideret eam et poneretis eā in igne. Sic deus faciet aiabus vřis instructu- osis: et scindet eas cum securi iusticie. Jo. xv. Si qñs in menon māserit mittet foras sicut palmes et arefcet: et in ignē mittetur et ardet. Secūdo in isto horto erat arbor specialis: scz vite. et dicebat arbor vite ex effectu. Quia sicut dicit magister sentētiarū dist. xxi. ij. ex diuio munere influēte: et ex corporū bona ppor- tione: cōplexiōe: et equalitate humorū et ex p̄tinetia in iusticia originali: et ex fructu ligni vite debebat ppetuari vita hominis. Certe in paradiso ybi erat illa arbor nullus fuisset mortu⁹. C. Sed q̄reretis: pater que est illa arbor vite? Dico q̄ est beatissima hgo: de qua pōt dici illō Joh. vi. Ego sum panis viui⁹. viuius in se: et dās vitā gratie. Tercio ista arbor erat in medio paradisi. Sed quid est mediū? Si rex eēt hic in medio ecclesie: oēs haberēt accessus ad eum. Sic beatissima hgo est in medio oīm tam pctōz q̄ iustorum. Et ideo oēs possunt ad eam accedere tanq̄ ad mediū secu- lorū: quia oēs de plēitudine eius acci- piūt. si sis in desolatiōe: ipsa est cōsola- trix. si sis i bono statu: offer te illi ne ca- das. si sis i morte: orat tibi succurrat. Et finaliter dicit Bernardus q̄ si uelis venire ad eam: accessus est patens. Si uultis q̄ sit aduocata oportet eā sequi. Nō enim ipsa inuenit christū nec grāz eius laborando in uanitatibus: sed in bonis semper perseverādo. Abūciētes omnem immūdiā. Quod ut facilius faciamus. et. Ave maria.

Abūciētes oēm immundiciā. et. Doce solito mouet q̄stio theolozalis: mota a magistris nostris theologis de materia incarnatiōis: et p̄ferta Bona- uetura dist. i. iij. in dubijs litteralibus.

Quare cum incarnatio christi dicat plenitudo t̄pis: et tēpus incarnatiōis non sit finis seculi: cur tale tēpus vocat

tēpus plēitudinis. D. Dico q̄ dicit plēitudo lex de causis. et solū dicemus tres pro nūc: scz q̄ sequunt in diuisiōe.

Primo: ppter figuratū adimpletiōē. Secūdo: propter gratiarū abūdiātiā. Tercio: propter modos productionis creaturarū.

Primo: quia hoc tēpore figure implete sunt in christo: ut uidi- mus et magis uidebimus per totū ad- uentū. Secūdo: quia incarnatiōe data fuit plenitudo gratie: que nondū data fuerat in alio tpe neq̄ in alio hoīe: qz solus christus habuit grē plēitudinē: et nullus añ illū. Tercio ppter produc- tionis creaturarum plenitudinē: quia primus homo fuit productus sine uiro et muliere. secund⁹ de uiro sine muliere. terti⁹ de uiro et muliere. quartus de mu- liere sine uiro. et. Leuate corda vřa

Quid dicunt anime vře: dubitatis dā- nari: qđ uobis habuit: incepistis adhuc corrigere uitas vřas: frater uideť no- bis q̄ deus miserebit nobis. i. Regū. xi. habem⁹ exēplū de filijs Salath: qui miserūt ad regē Saul et habuerūt auxi- liū in crastino ante solis occasum. Sic faciet deus: quia est rex nř. si habueri- mus vnū bonū suspiciū in hora mortis siue vnā bonā displicentiā de pctis subueniet nobis et dabit nobis auxiliū suū et habebit pietatē de nobis. Bñ di- citis: sed nō totū. Nos habuistis prius vnū casum de illo qui dimittit regē in bello. et. Est ali⁹ casus. C. de his qui militari possūt. lex incipit. eis qđ nemo sibi cōparare p̄sumat duas mi- litias. et qui a duobus principibus cō- trarijs stipēdia sumpserit: stipēdio pri- uetur: et a regno expellat ut proditor.

Simile habet in decretis in maiori vo lumine. xxiij. q. viij. capi. rep̄hēibile. Reprehēibile est vacare militie secula- ri: quia nemo militans deo implicet se negocijs secularibus.

Potest hic q̄ri de questiōe. Utrū miles celestis militie (ut ep̄us) possit seculari militie itēdere iurisdictionē in criminalibus exercēdo

Uideť q̄ nō: p caplm sentētiā. ne clerici vel monachi negocijs se immisceāt se- cularibus. ybi clericis inibent omnia ex

quibus potest sequi mors vel pena sanguinis. Vbi notat doctores q̄ iterfici = ens aliquē iuste vel dictans sententiā: et notarius / r̄ accusator / r̄ testis / r̄ aduocatus / r̄ quicūq; dans auxilium vel opem: incurrūt irregularitatē. De hoc est bonus textus cum glosa in ca. p̄mo. li. dist. et sic in istis p̄rah̄ irregularitas sine pctō. Tñ dicendū est q̄ lz ep̄s nō possit facere per se: potest tamē per aliū / vices suas ei cōmittēdo: r̄ in iūgēdo iusticiā fieri. Tertus est in. c. finali: ne clericū vel monachū. in sexto. Assume nūc casum maillardi et pleq̄re. Casus est patens dñi. Rex est nūc in lōbardia et pugnat p̄tra venetos: si vn̄ de regno irret cum venetis ad pugnandum cōtra regem: et caperet stipendia a duobus: certe (s̄m leges) talis merito venit deca pitandus: r̄ velut proditor puniendus. Utinā deus nō sit nobis tā rigorosus: sicut sūt leges humane suis subditis. O pctōres audite verbū ch̄risti dicētis Math. vi. Nemo potest duobus dñis seruire. Aut eni vnū odio habebit / r̄ alterū diliget: aut vnū sustinebit / r̄ alter p̄tēnet. Nō potestis deo seruire r̄ mam̄ mone. Si dimissistis deum regem v̄rm: vos seruitis diabolo. si seruitis peccato: oportet q̄ habeatis stipēdia a diabolo. Videte igit statum v̄rm peccatrices aime: deponite v̄suras: nolite duri esse sicut diabolus. querite deum dum hētis tēpus. Et vt dic̄ Apo. vi. Venio cito: r̄ merces mea mecum est reddere vnicuiq; s̄m opera sua. Volo igit p̄suadere q̄ abijciamus immūdicias n̄ras. Juxta thema p̄assūptū. Abijcietes. 2c. ¶ In isto sermōe erūt due partes principales. Prima erit de incarnatiōis sacratissimē profunda dignitate. Secūda erit de peccatricis anime v̄r tuosa purgatione. ¶ Quantū ad primā partem diximus heri q̄ sc̄i patres affectabāt executio nem arresti dati in padiso: dixi q̄ hoc p̄pter tres causas. Et heri post p̄adiū dixi de edificio sup̄naturalis edificij. Judas p̄iarcha dicebat p̄i suo. pater

mitte nobiscū puerū: vt viuamus nos oēs et filij r̄ filie n̄re. In isto mūdo nos sum⁹ veluti peregrini r̄ idigētes. Audi uimus enim multas prebendas esse in celesti patria. Querim⁹ illud qd̄ habet Isa. lxi. et habet de sacramēto v̄nctio nis. c. v̄nico. Sp̄s domini sup̄ me: eo q̄ vn̄xerit me deus ad ānūciandū m̄as: s̄ueris misit me: vt mederer cōtrit̄is corde r̄ predicare captiuis indulgentiā / et clausis aperisionem: et p̄dicare annum placabile domio. ratio vt darez eis coronā pro cinere: oleū gaudij pro luctu: palliū laudis p̄ spū meroris. In istis eni verbis Isaia declarat prebēdas r̄ dignitates q̄ vacant in celesti edificio: quas deus volebat dare in aduētū suo. Sed ad istud perfectius intelligēdum notāda sunt v̄ba Gregorij in moralib⁹: q̄ sc̄z magister edificij de⁹ pater volēs reducere naturā humanā ad patriam: respexit ad quēlibet ordinē angelorū. Ideo cepit naturā humanā velut decimam: r̄ ideo fecit decimū ordinē super nouem ordines āgelorū. Et ideo aliqui (licet pauci) p̄pter excellentiā electorū sunt eleuati sup̄ oēm ordinē angelorū: sicut etiā narrat de b̄tā virgine. Juxta illud. Exaltata est sc̄ra dei genitrix sup̄ choros angelorū. 2c. In ordinibus vero angelorū erāt multe prebēde vacātes: quia lucifer qñ descendit traxit secum tertiam partem stellaz. Hoc vidētes r̄ cognoscentes sancti patres querebant vt magnus sacerdos scilz ch̄ristus qui debebat distribuere prebēdas: veniret r̄ distribueret p̄bendas aiabus existētibus in limbo: que non poterāt habere gloriā de lege posita r̄ ordinata a tota trinitate sanctissima: nisi veniret filius dei. Et tūc Isaia r̄ndit. Spiritus dñi sup̄ me. Dicit ch̄rist⁹. Ego sum missus. f. primo: ad dandum gratiam. Secūdo: ad prebendum medicinam. Tertio: ad dandum captiuis culpe indulgentiam. Quarto: ad dandū clausis extractionē a loco pene. Quinto: ad dandū coronam pro luctu: id est gloriā.

Sabbato ante aduentū.

De primo io. i. De plenitudine ei⁹ oēs accepimus. De secūdo apo. i. Dilxit nos ⁊ lauit nos a pctis nris. De tertio zacharie. ix. Tu quoq; in sāguine tuo eduxisti vinctos de lacu in quo nō erat aqua. De quarto. ps. Desiderium aie eius tribuisti ei. ⁊ iohānis. xiiij. Tristitia vā conuertet in gaudiū. De quinto ps. Gloria ⁊ honore coronasti eū.

C Leuate corda vā ⁊ audite me peccatrices aie. Sūt ibi aliq; incarcerati q; fuerūt decē annis in castelleto vel i cōiuriaria. certe hoc esset eis multū triste Sed lōgiori tēpore fuerūt antiqui patres icarcerati. quidā ei fuerūt p quatuor mille annos: sicut adā ⁊ abel. quidam vero p duo milia ānoz: vt macha be: ⁊ multi alij. Et isti q; erāt sic detēti in limbo sic dicebāt. Obsecro dñe mitte quē missurus es: vt p̄fiscamur cū eo ad edificij supni edificij. Tūc xp̄s respōdit verba dicta p ysaya. q. d. Misit me deus vt habea cōpassionē de doleantibus ad liberandū icarceratos: ad dandū leticiā flētibus. Erant enī in pctō existētibus quattuor necessaria.

S primo vt culpa esset deleta.

Secō vt grā esset illis infusa.

Tertio vt ianua regni esset apta.

Quarto vt britudo p̄ferret eterna.

C hoc etiā fecit ipse x̄s. Primo enī lauit oia pctā nostra in sāguine suo. Secundo infudit grām. Tertio in die sancto pasche extraxit patres ātīquos de limbo. ⁊ in die ascētionis secū duxit in patriā. Et q; in celis duo spabam⁹: scilicet dignitatē honorabile in visione. ⁊ delectationē in fruitione. hoc etiā pro mittit ysayas p̄sequēter cū dicit in p̄sona xp̄i Dabo coronā pro cinere his q; portauerūt cinerē in capite: ⁊ dabo palmam laudis pro luctu. id est beatitudinem flētibus sua pctā. O pctōres vel letis esse canonici i ecclesia br̄e marie: Certe maius est habere prebendā in paradiso iudicio meo. Vos estis nimis repidi ad habēdū illas prebēdas. Ad illas enī prebēdas habendas sufficit mūdare p̄scientiā. Vos igit supbi: luxuriosi: meretrices infames: ⁊ oēs pecca-

trices aie iuxta thēma p̄assumpti facietis Abijcietes oēm. ⁊c. **C** Quātum ad secundā partē dixisti nobis pater frequēter de aduētū xp̄i: ⁊ q; disponemus nos ad habēdū p̄bēdas q; sim⁹ mūditi: aliter difficile ⁊ quasi ipossibile est habere. Et paulus dicet cras q; hora venit neq; est tēpus differēdi. **C** Sz dicetis vos hūi burgēses: pater facile es hōdicere: sed nescimus modū nos disponēdi. Ad hoc dixi vobis heri de ira ⁊ de odio si bene notastis. debetis laborare ad purgandū aias vās ab istis i mundicijs. Fortassis q̄retis a me: paf cū habemus rancorē ira alique sum⁹ aliq; p annū absq; hoc q; loquamur ei vtrū hoc sit pctū mortale. **H** Durā: dū dicit q; odiū quattuor cōsequit. Primo rancor in aīo.

Secō signū rācoris in signo.

Tercio rācoris expressio.

Quarto actio in exteriori iudicio.

C primū tenemur illico dimittere. secundū quo ad signa ⁊ cōiūia q; nō posūt iuste denegari nō debemus denegare. sed quātum ad familiaritatē nō tenemur cū aliquo tali tantā habere familiaritatē sicut prius. quātū vero ad actionē exteriorē dico q; nō tenemur dimittere. sed illa potest cōseq scdm ordi nem iuris ⁊ iusticie. **C** Leuate sp̄s vestros. In parrochia ista est vna mulier q; habuit verba cū vicina sua: ⁊ a tpe illo nō sūt loquute. ista dicit scilz q; passa est iniuriā q; desiderat mortē alteri. Dico q; debet deponere illū rācorē sub pena pcti mortalis. Secō dico q; debz loqui cū ea quātum ad hoc q; est dicere bona dies. vel deus det vobis grām. et sic de alijs gñalibus signis. ⁊ sic nō dz recedere a societate vel dicere ego non veniā ad p̄adiū si talis veniat. nec se subtrahere a suo itinere si talis alter si bi in eodē itinere occurrat. sed bibere ⁊ comedere cū tali iūmico nullus tenet sub p̄ea pcti mortalis. Et vos viri vrorati q; dicitis vroxibus vris q; non loquātur cū talibus vel cū talib⁹. Dico q; grauit̄ peccatis si facitis in odium illoz. Et breuiter quotiescūq; aliquis

vel aliqua vult se vindicare de aliquo p certo tale est pctm. Sūt ne hic dñi p byteri q veniūt ad colligēdas pecuni- as: et in partib⁹ suis hñt aialia locati- na: et mouēt odia ad se inuicē: inuidias: rixas: et rācores: melius esset q irēt ad custodiendū oues. Est aliud pctm qd dicitur tediū pñseris vite. Est aut tri- plex tediū.

Quoddā est inflitē penalitatis.

Aliud est bone opationis.

Et quoddā est vite pñseris.

C Leuate sps. sūt aliq d irascunt p te duo hui⁹ vite. Abigfa. Est hic vna mul- lier antiqua q dicit vellē esse mortua. vel vellē esse vbi ero dehinc ad cētū an- nos. Ut itelligatis pctōres tres sūt ca- sus tediū. et aliq sūt boni: et aliq sūt mali. Unus vir antiquus vel vna mulier anti- qua q dicit. in mūdo nō est nisi labor: miseria: et sollicitudo. vellē q de⁹ traheret me de isto mūdo. felix ē q pōt eē cū xpo in paradiso. illud tediū certe ē me- ritouū. Quid dicitis in hōis vris dñe burgēses. heu me qz icolar⁹ me⁹ plon- gatus est. et c. Et bñssimus pau. dicebat phi. i. Cupio dissolui et esse cū xpo. Sed nō tatis solui: aliq est tediū qd est pctm mortale. puta aliq est vir vel mulier q p tristitia q pcedit ab ira dicit. vellem nunq fuisse natus. vellē nunq esse sup- terrā. vellē eē lapis vt nō peccarē. hoc est cōtra caritatē: et est pctm mortale.

Aliud est tediū ppter afflictōes: vt qñ aliq dimittit bene facere vel displicez sibi bene facere: puta pñteri. dicere ho- ras. ire ad matutinas: pñdicare: dicēdo mali habēt oīa bona mūdi: et boni ni- hil habēt nisi laborē et tediū. Etia p- uenit hoc tediū qñ aliq dolet de bo- no fctō. et est pctm mortale. et pctm ptra spm scñm. **C** Leuate capita vrā. O pctōres istud tāgit viduas: senes: et eti- am religiofos q veniūt ad obseruatiā: et postea tristātur se venisse. habet ad hoc hystoria de filiis israel nu. xi. dice- tibus. Utinā mortui fuissēmus in egi- pto. Istud etiā tāgit mulieres q sollici- tātur ppter luxuriā ab aliqb⁹ et nō pñ- tiūt: et postmodū tristāt q nō pñserint

hoc etiā tāgit illos qui ludū et tristan- tur q nō deceperūt lusores. istud tediū est malū: et est pctm mortale. et etiā pec- catum in spm scñm. Persuadeo igit vt nō tedeat vos nō malū fecisse: sed labo- retis sēper bene facere. Nā pau. i. thes- salo. v. c. Spz nolite extingere. qm scōz doctores theologos nō solum de pctis cōmissis sumus reddituri rationē. sed etiā de bonis omissis. Audite qso pau- peres pctōres anselmū in orōnib⁹ suis dicentē. Terret me vita mea tota q di- ligēter apparet michi sterilitas p carē- tiam boni opis: aut vanitas p admix- tionē mali opis: qz si bonū inuenio vide- tur michi q deo mag⁹ displiceat q pla- ceat. O sacre anselme tu viuebas sacre et honeste in vita regulari: et tu dicis q vita tua terret te. Quid dicit vllis pec- cator cuius vita discussa: mors potius est dicēda q vita. Dicatis vos dñe io- hannes q habetis cōcubinā vrām: et singulis diebus celebratis: qd erit de vobis post mortē: et qd de vobis male- dictis meretricibus q fuistis in causa infinitorū malorū. Si anselmus timeat de vita sua: qd debetis facere vos pec- catores: adeo pñsua deo vobis vt dispo- natis pñciētiā vrās ad digne recipien- dum aduentū xpi: iuxta thema pñs- sumptum. Abūcientes omnem immū- diciam. et cetera.

C Eodē sabbō ante aduentū dñi post prādium. Sermo. ix. Inq missus est.

Inuenisti enī grām apud dñm. luce pmo verba hec scribūtur: et in offi- cio vesptino recitant. Inclinās se iesus deorsū digito scribebat in terra. iohan- nis. viij. Dñi et aie deuote qui venistis ad audiendū aliquid p salute aīarum vestrarū: et ad audiendū aliquid loqui de incarnatione xpi: ego cepi thema et fuerūt verba angeli gabrielis salutantis virginē mariā turbatā in sermone q dixit. Ne timeas maria: inuenisti enim gratiam apud dominum. Querō vobis q venistis ad sermonē quare venistis: mū- qd ad inueniendā grām. qro vobis sozo- rib⁹ quare estis ibi clausi: quare intra-
c iij

Sabbato ante aduentum.

his illā clausurā: nūquid vt inueniretis
grām: certe dico q̄ sic. Sz q̄retis a me
pater quomodo inueniē? istā grā: dico
q̄ ad inueniēdum habem⁹ optimā
hystoriā in euangelio ioh̄ā. viij. vbi dī
q̄ xp̄o predicante scribe ⁊ pharisei ad-
duxerūt mulierē in adulterio cōprehē-
sam. hoc autē faciebāt tentātes eū. vi-
dēs autē iesus cogitationē eoz inclina-
uit se deorsū et scribebat in terrā: ⁊ istā
inclinationē deorsū declarat Paulus
qui nūq̄ mērit ad philippen. ij. c. Ex-
inaniuit semetipsum formā serui acci-
piens. In redemptione autē facta per
christū erant tria. A.

Primo summa maiestas.

Secūdo infinita delectabilitas.

Tertio inestimabilis copiositas.

De primo ad phil. ij. humiliāuit se
metipsum formā serui accipiens ⁊c. De
secūdo ps. Afflic⁹ sū et humiliatus sum
De tertio ps. Pauper sū ego ⁊ in labo-
ribus ⁊ in iunctura mea. Cō pauperes
sorores leuate spūs vestros ⁊ cogitate
charitatē xp̄i. xp̄s inclinauit se ita basse
vt in p̄sona ei⁹ dicat ps. Ego sum ver-
mis et nō hō: opprobriū hōim et abie-
ctiō plebis. O magna hūilitas videre
sumā maiestātē ita basse inclinatā vt pu-
tare⁹ fili⁹ fabri. Infinitā delectationē
vt affligeret vulnere⁹ maximis: vt a
plāta pedis vsq̄ ad verticē capitis nō
esset i eo sanitas. Sumā copiositatē vt
paup̄ esset et nō haberet vbi caput suū
reclinaret. De isto dicebat doctor deuo-
tus sanctus Bonauētura. O bone iesu
cur non potes ab oib⁹ separari. parū
tibi fuit fratrē nostrum esse nisi fuisses
mortalis. parū tibi fuit mori sustine-
re nisi morte crucis subires. parū tibi
fuit mori in cruce nisi morte amarissi-
ma modereris. tūc ergo inclinauit se cū
descēdit de sinu p̄ris yterū virginis in-
gressus est. de quo ytero loquebat⁹ ps.
Sub noīe terre dī. Bñdixisti dñe terrā
tuā: auertisti captiuitatē iacob. tūc in-
clinauit se deorsū in terrā. inclinamus
etiā nos p̄ cōsiderationē pprie fragili-
tatis. quod vt effici a nobis possit faci-
lius iplozabim⁹ virginis suffragiū di-

cētes Aue maria. C Inuenisti gratiā
apud dñm. loco ⁊ capi. p̄allegatis.
In presenti sermone volo primā partē
euangelij Missus est. declarare. Quā-
propter more cōsuetū super illo verbo
Missus est gabriel. q̄ro questionē ter-
minatā a magistris nris theologis ⁊ et
presertim a Bonauētura in breuiloquo
suo. B Cūtrū annūciatio brē virginis
per angelū gabrielē debuerat fieri. Et
reddidit tres causas q̄ sic Et btūs Tho-
mas. iij. parte. q. xxx. melius.

Prima ex parte dei.

Secunda ex parte angeli.

Tertia ex parte virginis.

Quo ad primū hoc fuit vt seruaret⁹
ordo diuin⁹ in quo mediātib⁹ angelis
diuina hōib⁹ ministrant. iō angel⁹ sū
Isidor⁹. ij. ethimologiaz nūcius inter-
pretat⁹. est enī nomē officij non nature.
Secūda ratio sumit⁹ ex pte angeli: vt ostē-
deret se iuuare humanā naturā ⁊ eius
querere salutē. sicut enī dyabolus ipu-
lerat ad dñationē: sic angelus denū-
ciaret icarnationē. vt eadē natura opē
vulneris ferret. ⁊ hāc rationē t̄git ve-
nerabilis Beda i homelia dicens. aptū
fuit redēptōis principiū vt angelus a
deo mitteret⁹ ad virginē partu cōsecrā-
dam diuino: qz prima cāpditionis hu-
mane fuit cū serpens a dyabolo mitte-
bat⁹ ad mulierē spū supbie decipiendā
Tertia rō sumit⁹ ex pte virginis: primo vt
ex tali nūcio mēs ei⁹ eleuaret⁹ in deum
Secūdo vt ei⁹ puritas ostēderet⁹. Unde hye-
ronym⁹ ad paulā ⁊ eustochiū. bene an-
gelus ad virginē mittit⁹: qz sēp est ange-
lis cognata virginitas. Tertio vt esset
certior testis. ⁊ sic patet cause: qz mis-
sus est gabriel angelus ad virginē.

Leuate corda pauperes timeris ne
dānari: ⁊ vos pauperes religiose nō suffi-
cit solū vobis habere tunicā clausā et
ianuā clausā ad inueniēdā grā: sz opz
inclinari sicut xp̄s. practica in oib⁹ sta-
tib⁹. habetis textū extra de reg. iur.
lib. vi. Dānū qd quis sua culpa sentit
sibi debet non alijs imputari. Et in ca.
displicet. xx. iij. q. iij. vbi si quis ad
iudicē duct⁹ se de equo p̄iciat ⁊ ledat

sibi soli imputet. ad hoc ē lex ciuilibis. ff. p socio: lex icipit. cū duob⁹ vbi dī q soci⁹ oim bonorū nō pōt recūpare a socio qd ex culpa sua admisit. ad idē facit lex si putator. ff. ad legē aq̄lā. de hoc dicā infra in casu sili. Casus ē patēs. si rex faceret pclamare p totū regnū q ipse vellet aperire thesaurū ⁊ dare oibus ⁊ q oēs venirēt: si esset miser q nō vellet venire: qro a vobis vel hoc esset imputādū regi vel negligētie sue. dico q negligētie sue. Rex nī xp̄s fecit proclama- ri vt oēs venirēt absq̄s auro ⁊ argēto ⁊ absq̄s vlla pmutatiōe. et q ipse daret thesaurū: si pctōres nolint vēire imputabit eis. Volo dicere: si vult saluari facite iuxta thema p̄assumptum. Inuenisti grām ap̄d dominū ⁊c.

C In isto sermone erunt due partes. Prima erit de missiōe iocūdisia āgelica. Scda erit de dispōne cordis gratifica. **C** Quātū ad primā partē leuate spūs foriores i xpo iesu dilectissime. Bt̄us Lucas declarat misterij incar- natiōis ⁊ totū diuidit in tres partes. Prima pars vocatur missiōis. Secunda annūciatiōis. Tertia vero consensuōis.

C Prima pars tāgī ibi. missus. scda ibi. ingressus. tertia ibi. dicit aūt ma- ria ad angelū. Quātū ad primā partē dicit. missus ē angel⁹ gabriel a deo i ciuitatem galilee cui nomē nazareth ad virginē desposatā viro cui nomē erat ioseph de domo dauid: ⁊ nomē virgīs maria. vbi quattuor tanguntur.

C Primo qd mittit: qz āgel⁹ gabriel. Secūdo a quo mittitur: quia a deo. Tertio ad quē locū mittit: qz in naza- reth. Quarto ad quam personā: quia ad virginē desponsatam viro.

C Bt̄us bernard⁹ sup̄ Missus p modū admiratiōis dicit q putādū est q bea- tus Lucas nō sine paruo misterio tot et tāta noia apposuit. posuit nomē an- geli/ nomē virgīs ⁊ loci ⁊ viri. sicut enī dicit folia de arborib⁹ ⁊ capilli de ca- pitib⁹ nō sine misterio cadūt: sic nec no- mina sine magno misterio ponūtur: s3 inq̄t hierony. ysus nō habuit: natura

nesciuit: rō nō capit. **C** Leuate capita cōter dī q bon⁹ medic⁹ affert ⁊ dat bo- nā medicinā: ⁊ malus medic⁹ pbet ma- lā porione. Diabolus veniens ad eū in paradiso volup̄at⁹ suggestit sibi q comederet de fructu ligni vite: ⁊ maxi- mū malū sibi ⁊ tori posteritati misit. **O** infelix medic⁹: o infelicioz medi- cina: o infelicissim⁹ casus. Bonus vero medic⁹ fuit missus ad beatā virginē q sibi medicinā optimā p̄pinauit dicēs: spūsc̄tū sup̄ueniet in te ⁊c. **C** S3 qre- tis a me: p̄r quō iterp̄at⁹ Gabriel. **D.** dico q iterp̄at⁹ fortitudo dei ab offi- cio suo. ⁊ hoc fm̄ b̄m̄ Grego. maior ei inq̄t illa fortitudo videt esse cōnexa in opere recreatiōis siue icarnatiōis q̄ in mūdi creatiōe. S3 ab ista opatiōe for- tius ē nomē. sicut em̄ videm⁹ q ab ope- ratōib⁹ fortiter qd noia sua sicut clien- tes: aduocati/ procuratores/ et sic de alijs. tales vocātur q habēt tale offi- ciū. **O** filie deuote debet scire q Esa. lxiiij. clamabat ytinā distrūperes celos et descēderes. ⁊ ps. dicebat. Inclia ce- los tuos ⁊ descēde ⁊c. et etiā alijs pph̄e Tūc trinitas dixit angelis. date mīaz paupib⁹ pctōrib⁹. tu ergo Gabriel va- de ad ciuitatē nazareth ⁊ inuenies ibi quādā virginē michi dilectissimā q est desposatā cuidā viro noie ioseph: ⁊ dic illi q eligo eā in matrē filiū mei ⁊ ex sa- cratissimo sanguine ei⁹ corpus suū for- mabo: ⁊ eā sc̄rificabo ⁊ in grā cōfirmā- bo Tūc gabriel descēdit ⁊ ab ista actio- ne siue opatiōe nomē Gabrielis for- tit⁹ est. **C** S3 queret⁹: p̄r qd significat ciuitas nazareth i qua morabat̄ bt̄a virgo. **E.** Dico q fm̄ Aug. nazareth iterp̄at⁹ mūditiā vel sc̄ritas. s3 scōm b̄m̄ Ber. iterp̄at⁹ flos. iuxta p̄phetiā Esa. xi. Egrediet⁹ virga de radice iesse et flos de radice ei⁹ ascēdet. **O** paupe- res pctōres: si vult inuēire grām cum brissima h̄gie: opz stare in nazareth. i. in mūditiā ⁊ sc̄ritate. ⁊ recte dicūt do- ctiores ad nazareth angel⁹ mittit que flos interpretat⁹: qz sicut de flore fruct⁹ nascit⁹: sic de virgīe xp̄s. flos etiā de sua uitate redolet: ⁊ t̄tio pulchritudo ema

Do. prima aduentus.

nat: sic etiā de brā virgine emanāt ista tria. s. pulchritudo: redolētia: et fructus. De i. cāricor. iij. Tota pulchra et de scdo Eccl. xxiij. In plateis sicut cymomū et balsamū aromatizās odores dedi et. De tertio ibid. Ego mī plēhie dilectōis et. ipa certe virgo est flos cāpi de qua orū est p̄ciosū liliū cōuallū. O mulieres si btissima virgo in loco sācto et honesto cōmorat vt fugiat actio nes p̄cti: q̄tomagis vos debetis esse sequestrate a cōsortio mulierū. nō frequētabat bāqueta: nō domos alienas: s; (vt inq̄t Bernard) Claufo sup se hostio orabat deū in abscondito. S; q̄retis quare ad virginē missus ē angelus et nō ad corruptā. et q̄re ad despōsatā. De p̄mo dico q̄ cōgūū fuit q̄ mī xpi esset virgo p̄pter tria. vt dicit btus Thōm. iij. pte questione. xxvii. ar. i.

P. Primo p̄pter dignitatē p̄ris suādā. Secundo propter filiū puritatē. Tertio p̄pter incarnationis finē.

C. De p̄mo cū xps sit verus deus nō fuit cōueniēs vt aliū patrē haberet q̄ deū. De scdo. nā filiū est verū verbū: verbūz aut absq; oī corruptiōe cordis cōcipit. De tertio. incarnatio facta est ad hoc vt hoīes trāsformarent in filios dei. vñ Joh. i. dedit eis p̄tatem filios dei fieri his q̄ credūt in noīe ei: q̄ nō ex sanguinib; neq; ex volūtate carnis neq; ex volūtate viri: s; ex deo nati sūt. Dicit em̄ ad illud p̄positū btus Bern. q̄ necesse erat q̄ in loco honesto xps nasceret. O forores in xpo dilectissime considerate virginitatē dignitatē et q̄ magnū fecit vobis bonū q̄ vos eduxit de corruptiōe et trāsulit vos in locū sc̄m religionis amate igit virgine: honorate et iuēietis grām apud dñm. **C.** S; q̄retis q̄re fuit despōsata brā virgo ioseph: Respōdet Ambro. q̄ triplici de cā. Et bea. Thō. iij. parte. q. xxi. ar. i.

S. P̄mo vt genealogia cōsuetō modo terefer p̄virū. vt Lucas et Mat. faciūt. Secūdo vt partus ei⁹ dyabolo celaret: et hoc dicūt Hieronym⁹ et Chrysostō. super Matheū. et origenes.

Tertio vt puer natus a ioseph nutritē.

unde et pater ei⁹ dictus est: q̄ nutritus ei⁹ fuit: vt dicit origenes. Fuit autē despōsata ioseph q̄ augmētū interpretat q̄ crescebat de virtute in virtutem vt dicebat ps. Ibi m⁹ de virtute in virtute videbit deus deoz in syon. Nomē aut virginis maria. **P.** Qd triplicē habz ethymologisationē ex triplici ipi⁹ virginis statu. Primo interpretat maris stella: et hoc in filiū incarnatione. Secūdo interpretatur amarū mare: et hoc in ch̄isti passionē. Tertio oīm dñā: vt i ipiusmet assūptiōe.

C. De p̄mo cārat ecclesia. Que maris stella. De secūdo Joh. penultimo. Stabat iuxta crucē iesu mater ei⁹ maria et. De tertio. ps. Assitit regina a dextris tuis et. O felice reginā circūamicta est virtutū ornamētis: vt i isto mūdo etiā et in alio seculo possit verificari thema p̄eassūptū. Inuenisti em̄ grām et.

C. Quātū ad secūdā partē opz videre O pauperes p̄ctōres quō poterim⁹ inuenire istā grām. et ad hoc faciendū opz tria facere ad illam habendam.

3. Primo aspicere liberalē donationē scdo remouere criminale obiectionē. Tertio habere virtuosaz dispositionē.

C. De p̄mo paul⁹ ad Ro. xi. grā non ex operib; alioquin gratia iā nō est grā. De secūdo. Sapi. i. In malinolā aīam nō introibit sapiētia: nec habitabit in corpore subdito peccat⁹. De t̄tio salomon Prouer. xxiij. Filii prebe michi cor tuū.

C. Leuare spūs viros. O p̄ctōres opz labozare vt inueniam⁹ gratiā. aliter ego inuito vos ad oēs dyabolos. s; quō reperiem⁹ pater: Vadatis apud carthuriēses q̄ nō comedūt carnes et portāt ciliciūz queratis illis: q̄re creditis saluari: p̄pter p̄niam veltrā: credo q̄ rīdebunt frater nō: q̄ nō ex opib; iusticie q̄ fecimus nos: s; scdm miam suā saluos nos fecit. ad Titū. iij. Et paulus dicit q̄ si grā darex ex meritis iā nō esset gratia. Dñi hoc scitote q̄ opz depimere frontē opz q̄ de⁹ det liberaliter istā grāz aut nos sumus destructi. Sed q̄d impedit pater q̄ nō habeamus istā gratiā: Reaspōdet salomō q̄ p̄ctm. In malinolam

enī aliam nō introibit sapiētia: neq; in corpore subdito peccatis. O dñi queratis scō andree quare permisit se ponere in cruce: et istis fororibus q̄ voluerūt recludi in isto monasterio: credo q̄ ad inueniēdā gratiā. Audiuistis loqui de scripturis sc̄tis et de his q̄ inuenerūt gratiā corā deo. certe Abrahā: Dauid Caleph: Josue: et post bñssimayirgo inuenerūt. Abrahā dimisit terrā et omēs parētes: oēs amicos ei⁹. Moyses eduxit pplm et perduxit p̄ desertū vt inueneret gratiā corā dño. et sic de oibus alijs. Nō sufficit expectare senectutē ad inueniēdā gratiā: sed opz incipere in iuēntute. nō opz etiā timere illos q̄ deridēt bonos et vocāt eos ypocritas: vobis loquor meis fororib⁹ in xpo dilectissimis. Si vultis inuenire grāz spūsc̄ti opz q̄ custodiatis votayra. q̄ vt dicit Salo. Eccl. vi. Si quid vovisti deo ne morerē reddere. displicet ei infidelis et stulta pmissio. seruare igit̄ vota vestra: q̄ tante erogatiōis sūt post emissiōē sicut p̄cepta diuina. Nos dñi burgenses rogo vt oretis deū pro his religiosīs vt possint saluare aīas suas. et vos religiose oretis pro ip̄is vt deus det ip̄is gratiā taliter viuere q̄ diuinam possint facere voluntatē. Volo dicere q̄ oēs in suayocatione iuxta thema p̄ea sumptū inueniēt gratiā apud dñm. Oremus igit̄ oēs vt illā nobis donare dignetur: qui sine fine viuīt et regnat. etc.

C Dominica prima aduentus domini. Sermo. x.

Abiiciētes oēm imūditā etc. Abiciamus opa tenebrarū et induamur arma lucis sicut in die honeste ambulemus. ad Ro. xij. O dñi et aie deuote q̄ fuistis heri in sermōe audiuistis loqui quō ad mūdādas aīas n̄ras p̄meritū passiōis xpi erāt nobis necessarie p̄ces bñssimayirgo fruct⁹ si q̄s comederet an̄q̄ morerēt vita etnā viueret. hodie bñssim⁹ paul⁹ in ep̄la dicit. fr̄es sciētes. i

scire debetis q̄ hora est itā nos de sōno surgere. abiciamus opa tenebrarū etc. Dñi vos videtis q̄ nox est tenebrosa et quādo venit mane aperit dom⁹ et disponitis et induitis vos aliter in die q̄ in nocte. Nox durauit q̄nq; mille ānis: et qñ venit in vterū virginis lux venit. de qua idē xps ait. Jo. iij. lux venit in mūdū et dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucē: et tūc data ē nobis dies. Jo dicit paul⁹ hodie: q̄ postq̄ aduēit dies est tēp⁹ nūc se disponēdi et opa tenebrarū siue nocti abiciēdi et capiēdi lucē arma siue fidei: q̄ sūt virtutes. S3 q̄retis a me p̄f̄ dicatis nobis q̄ sūt opa tenebrarū. A. Dico q̄ sūt peccata mortalia propter tres causas.

Prima quia in tenebris fiunt. Secunda q̄ tenebras inducunt. Tertia q̄ finalit̄ ad tenebras pducūt. De pmo Ja. iij. Qui male agit odit lucē. De scō Ro. i. Obscuratū est insipies cor eoz p̄p̄ q̄ tradidit eos in passionē ignominie: et reprobū sēsu. De. iij. Math. xxi. ligat⁹ manib⁹ et pedibus mittite eū in tenebras exteriores. Vide te pctōres. deponatis opa tenebrarū. Voco opa tenebrarū pctā mortalia: q̄ qñ peccatis poti⁹ quitis loca obscura q̄ lucida. Estis hic luxuriosi: vos sciretis aliqd̄ dicere de ista materia si uelletis. Et vos q̄ facitis falsā monetā: nūqd̄ vaditis ad loca obscura: S3 audite paulū dicentē ad He. iij. Oīa nuda et apta sūt oculis ei⁹. Scō pctā ponunt tenebras in cōsciētia. Jo regi⁹ ppheta dicit. nescierūt neq; intellexerūt in tenebris ābulār. Et doctor subtilis i tertio di. xxx. dicit q̄ volūtās mala execat intellectū primariue: q̄ nō sinit neq; permittit intellectū diu stare in recto dictamine: ne cōsciētia remordeat: et positiue quia sicut bon⁹ querit media ad finem debitum vt obtineat optatū: sic malus econtra. Ideo dicebat christ⁹. Luce. xvi. filij huius seculi prūdiores filijs lucis in generatione sua sunt. Unde quādo homo est in mala volūtate luxuriādi: furādī: vidicādī se: et multa mala faciēdi si cogitet aliqd̄ bonū

Do. prima aduentus.

vt habeat bonū aspectum: tunc voluntas representat intellectui illū malum ⁊ excecatur intellectū. Ideo prudēiores sūt filij huīus seculi ⁊ magis astuti ad perueniendū ad finem suum optatum. Volo dicere q̄ boni nō tantam penam ponunt ad saluandos se: sicut mali ad dānandos se ⁊ faciēda mala: ⁊ ad mānutiendū suos magnos status ⁊ pompas. Exēplū habet in vita patrū de quodam bono patre religioso. de quo vide in stipendiis et in sermōibus regū. O pēiores qd̄ dicitis: capitis ne tantā penam ad seruiendū deo sicut diabolus. Vos dñi ecclesiastici qd̄ dicitis: nūquid dicoverū: videatis modicū inter vos: ⁊ reperiētis q̄ sic. Tercio pēta mortalis sunt tenebre: q̄ perducūt ad tenebras culpe: et ad tenebras pene finaliter. vt patet per parabola ch̄risti q̄ habet in matheo de qd̄a qui venit ad nuptias sine veste nuptiali: dñs rex s̄o iussit vt ligatis manib⁹ ⁊ pedibus mitteret ad tenebras exteriores. Ille rex ē de⁹ qui fecit nuptias filio suo qm̄ accepit naturā humanā: ⁊ dicitur ē ch̄ristus. id est vnctus: et nos xp̄iāi a ch̄risto vncti. vt dicit de sacra vnctiōe. ca. vnico. Vestis nuptialis ē gr̄a ⁊ caritas. De qua dicit aug. xiiij. de ciuitate dei: qd̄ diuidit iter filios regni et filios perditionis. Illi igit qui hēbūt tunicā gr̄e ⁊ caritatis: abunt cum deo. qui vero non: cum diabolo in morte ⁊ tenebris eternis. Quale remedium pater: abijciā⁹ opa tenebrarū: ⁊ iduamur arma lucis. id ē virtutes. Et quis hoc sp̄s debeam⁹ facere: p̄cipue tñ qm̄ venit sp̄s deuotiōis ⁊ festa p̄cipua. iuxta thema p̄assumptū. Abijciētes oēm immundiciā: suscipite insitū verbū. Quid facere possumus: implorabimus grām sp̄s scti dicētes. Ave maria. ⁊c. Abijciētes oēm immundiciā. ⁊c. More solito mouet q̄stio theologalis: terminata a magistris n̄ris theologis: ⁊ p̄sertim a dño Alexandro de hallis in tertia parte summe. Et etiā a Scoto in iij. dist. iij. Utrū si adam non peccasset: xp̄s incarnat⁹ fuisset. B. Bonauētura doctor deuot⁹ dist. i. iij. ⁊ bñs Tho.

dicūt qd̄ due circa hoc sūt opiones solēnes. Quidā inmitētes rōib⁹ ḡpserere voluerūt qd̄ si adā non peccasset: ch̄ristus naturā humanā assūpisset: nō tñ mortale nec passibile. Alij aut inmitētes auctoritatibus sctōrū dicūt ḡpositū: sc̄z qd̄ si adam nō peccasset: xp̄s incarnat⁹ non fuisset. Ideo p̄dictus doctor dicit qd̄ in hac materia fidei debem⁹ nos cōfirmare auctoritatib⁹ sctōrū. Ideo sctōrū partem tenebimus. hec Bonauētura. Alexander s̄o tractās illud Ione prophete. iij. c. Propter me hec tempestas orta est. dicit qd̄ lucifer p̄uidit añ casus suū naturā humanā: vniendā ypo statice nature diuine: ⁊ p̄uidēs eam sic vniendā inceptit inuidere: ⁊ voluit ascendere ad locū illi ordinatū. Scotus s̄o assignat duas aut tres rōnes p̄pter quas deus fuisset incarnat⁹ si adam nō peccasset. Prima: qz summū bonū in entibus nō debet esse occasionatū: sed si h̄bū fuisset incarnatū p̄pter p̄ctm̄ p̄imi patētis: incarnatio eius fuisset occasiōata. Scda ratio. cum aīa ch̄risti sit maius bonū q̄ gr̄a aīaz redimendā: videt deus illā aīam ad totā gloriā p̄eordinasse. Tercio: quia prius fuit p̄destinata aīa ch̄risti ad beatitudinē: q̄ p̄uisus qd̄ adam peccaret. et sic concludit qd̄ si adam nō peccasset: ch̄rist⁹ incarnatus fuisset: tamē immortalis et impassibilis. Leuate capita v̄ra: timetis ne dānari fm̄ vitam quā vos ducitis: habetis enī sermones singulis dieb⁹ dñicis: vbi est emēda quā vos facitis: certe pauca aut nulla est. dubito qd̄ male fieri vobis in dieb⁹ nouissimis. Sed dicetis: pater speram⁹ qd̄ nō erimus dānati: qz filius dei descendit vt̄it q̄rere ⁊ saluare hoīez q̄ pierat. Bñ dicitis: s̄z nō totū. habuitis heri p̄ legē ⁊ canonē qd̄ nemo debet recipere duo stipēdia a duob⁹: ego ad ducam vobis aliā legem q̄ habet. ff. Si q̄s ius dicenti non obīerit auerit legē vnica. vbi dicit qd̄ iudex pōt inobedientes punire. Et habetis decretalē in antiquis de maioritate ⁊ obedientia. c. si quis venerit p̄tra ep̄i p̄ceptū anathematizet. Idem habet. i. Reg. xiiij. Qui

principi non obtemperauerit: morte moriatur. ¶ Mouet hic q̄stio iuris. vtrū veniens p̄tra legē positūā peccet mortaliter: sicut veniens p̄tra legem diuinā. Videtur q̄ non: quia nō oīa h̄ba legis aliter g̃t necessaria. vt est textus in clemētina Exiit de paradiso. de verborū significatiōe. Tñ dicendū est q̄ si certū sit legem velle p̄cipere veniens p̄tra peccat mortaliter. Et sic p̄cedit capitulū si quis allegatū. si vero nō est certū sed verba sunt p̄ceptiua: idem dicendū vt in canone qui resistit. xi. q. iij. si h̄o sint exoratiua siue cōsultiua non obligāt ad mortale: nisi materia de se eēt necessitatiua. vt in ca. ad aures de etate et q̄litate. latius vide per panormitanū in. c. i. et in. c. nam cōcupiscētia. de cōsultatiōibus. per archidiaconū. xxvij. q. i. c. i. per br̄m thomā in sc̄da sc̄de q̄stione octuagesimalis exta. articulo penultimo. nūc p̄sequere casū. C. Dñi cognouistis regem ludouicū et p̄positū trīstāt lernite: si ipse viueret nūc et mādaret vobis vnum mandātū q̄ p̄positus cum q̄nq; milib; hoīm eēt parat⁹ ad eūdū ad bellū: quero tūc si aliquis dñorū de parlamēto vel aliq; de villa diceret q̄ in respectū regis nō faceret: quid esset faciendū iudicio v̄ro? Domini: dicit lex ciuils q̄ dignus est morte: et hoc cōfirmat ius canonicū et ius diuinū. Urinā de⁹ nō sit nobis ita rigorosus. Dicatis michi dñi q̄ sepe dereliq̄stis legē altissimi: quid eueniet vobis si moriamini in statu in quo estis? Vos latrōes vsurarij collectores thesaurorū: et vos domicelle q̄ habetis maritos thesaurarios que recipitis vnā tunicam ab vno nobili vt maritus acceleret solutionē suam ter aut quater centū fr̄cos: vos tenemini ad retributionē. vos religiosi qui discutitis per vicos qui nō obseruatis regulas v̄ras: melius fuisset vobis q̄ fuissetis mortui in ytero matrum v̄rarū: q̄ sic viuere et mori. Audite ps̄al. dicentē (qui nunq̄ mentit⁹) Increpasti sup̄bos: maledicti qui declinant a mandatis tuis. et Eccl̄. xli. Ne vobis viri impij q̄ dereliquistis legem altissimi. Qd̄ remediū?

filia mea in christo iesu lenetis spiritū v̄rm. Reuertimini ad deum et cōpatiet vobis: recognoscatis casū v̄rm et p̄ponatis deo seruire. hoc at̄ volo p̄suadere iuxta thema passūptū. Abijciētes. etc.

¶ In isto sermone erūt due partes.

Prima erit de incarnatiōis sacratissime profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosā purgatione.

¶ Quātū ad primā partē leuetis spūs v̄ros. Mysteriū incarnatiōis dñi sacratissime non est materia vnius diei neq; vni⁹ mēsis. Vidimus iam quōdō lōge fuit desiderata q̄nq; mille annorū spacio. et hoc erat primo vt x̄ps edificaret edificium spūale. i. ecclesiā. sc̄do vt b̄nficiū daret eternū. Vidimus quomō iudas p̄farcha dicebat: pater obsecro mitte nobiscū puerū. Iesus petitiōis habet respōsum. i. Regū. ix. et sunt h̄ba dicta samueli. mittā cras virū ad te de terra bēiamin: et unges eum ducem ppli mei: et liberabit ppl̄z de manu philistinorū. Sic etiā orabat Daniel eristēs in carcere i babilōia bis in die dicens. Dñi. ix. peccauim⁹ domine iniuste egimus: hodie p̄pter pctā nr̄a facti sumus op̄probriū oībus qui in circuitu nr̄o sunt. Deus autē promittit liberatōrē: cras mittā tibi virū de terra bēiamin. Ut nā deus mittat ad nos paruulū ad liberā dum nos. nos enī sumus oēs vocati in curia criminali. In istis autem verbis dictis samueli: mittam tibi hoīem de terra bēiamin: dabis sibi dñū: et erit dux populi. Quattuor notantur. Primo: quis est qui mittitur.

Secūdo: dignitas eius qui mittitur.

Tertio: operatio ad quē mittebatur.

Quarto: motiū propter quē mittebat.

¶ Bēiamin fili⁹ dextre vocat. q̄n enī q̄s aliquē salutat libent⁹ dat manū dextrā. Sic deus p̄f̄ dedit nobis filiū suū: qui sedet a dextris ei⁹. Sc̄do digitus eius t̄g̃it cum dī. Unges eū ducē. ps̄. Misit h̄bū suū et sanauit eos. Tertio vt guberneret pplm. Ephe. i. x̄pm dedit caput sup̄ oēm eccl̄iaz. hodie autē mittetur vt capitaneus ad liberādū alias nr̄as: et

Do. prima aduentus.

de plenitudine eius omnes accepimus. **Johā.i.** Liberabit pplm suū de manu inimicorū. Liberavit enī pplm suū ab egypto a babylōia ⁊ philisteis. Primo ab egypto: que tenebra interpretat. xps enī p mysteriū incarnationis a tenebris ignorantie genus humanum liberavit. Scdo a babylonia: q̄ confusio interpreta- tur. a cōfusione enim culpe naturā hu- manā liberavit. Tercio a philisteis. id est a demonū potestate. De primo. est lux vera que illuminat omnem hoīem venientē in hunc mundū. **Johā.i.** De secūdo ad Collocen. primo ca. Erripuit nos de potestate tenebrarū. De tertio ps. Propter miserā inopum et gemitū pauperū nūc exurgā dicit dñs. **Christi** enim acceleravit suū aduentū propter fletus/orōnes ⁊ preces patrū antiqui- testamēti: ⁊ presertim beatissime marie virginis q̄ erat fletus ⁊ desiderās incar- nationē christi qñ ad eam vēit gabriel. ¶ **Dicite** pctōres an sit tempus hodie ire ad ludos: ad tabernas: ad lupana- ria: certe nō. Dicite michi vos p̄siliarij ⁊ vos religiosi quō recognoscitis deum creatorē vrm: credo q̄ **Isaias** recogno- scebat modū vrm faciēdi dicens. i. ca. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi autē non cognoverūt me. Ubi sūt ieiunia: vbi ora- tiones ⁊ elemosine quas facitis amore aduentū christi: sanctus martinus isto sacro tēpore vivebat in ieiunijs. et san- ctus ludovicus separabat se ab vxore sua. Nolo tñ dicere q̄ vos viri dimitta- tis vxores vestras: sed volo dicere q̄ si sanctus ludovicus abstinebat ab actu matrimonij licito: q̄ vos a fortiori debe- tis abstinere a peccatis que cōmittitis: que nō sunt multū honesta. Et ad hoc dicit apostolus in epistola. Nō incubi- libus ⁊ impudicijs. ⁊c. et hoc faciēdo iuxta thema passūptū. deponētes cōm- immundiciā: suscipite insitū verbū. ⁊c. ¶ **Quantū** ad scām partem dñi ⁊ vos de micelle: i. cepistis ne deponere immū- dicias cōsciētiarū vestrarum: credo q̄ hodie mane vos accepistis speculum vestrū ad specularandos vultus vestros: vrinā cōsciētie vre essent bene mūdare.

Dixi in superiorib⁹ q̄ oportet inspicere a vultate ad bñ tergēdas maculas: de quib⁹ pctis dixi heri duo. et sic sunt octo iam predicata. Reslāt adhuc duo dicenda. **E.** Nōnū ergo in ordine est immisericordia vel inhumanitas. s̄m **Greg. xxxij.** moralij. cum cor humanū auaricie plaga sauciātū fuerit: finalit̄ tēdit ad immisericordiā: vt inhumanū existat. Quo facto dicit **iacob⁹** in cano- nica sua. i. c. Judicij sine misericordia fiet his qui non fecerint misericordiā. De his loquebat̄ **dauid** cum dicebat. Nō dabit deo placatiōem suā: ⁊ precij redemptionis anime sue: ⁊ laborabit in eternum ⁊ viuet in finem. **3do** scribitur **Danielis. iij.** Peccata tua elemosinis redime. extinguit enim cor induratū. ⁊ durum est habere bona ⁊ supfluitates sine necessitate: ⁊ nichil facere vel dare sed videre pauperes incarceratos/ reli- giosos/iuuenes filias q̄ propter paup- tatem cōpelluntur facere multa mala videre thesauros vestros. vultis cogno- scere signū dñatōis: quādo enim cor est iduratū: signū est q̄ diabolus habet ibi partem. De hoc habemus exēplū. **Luce. xvi.** De malo diuite qui sepult⁹ est in inferno: quia nō dabat suā: quid erit de illo qui rapuit alieā? Audite qd dicit **Ambrosi⁹. lxxxvi.** dist. ca. nō satis. Pasce fame morientem. si non paupisti: occidisti. nō enim minus est nō dare qd potes: q̄ tollere aliena. si non des ad saluādas virgines ne labant in pctm: consensisse videris. Sed quid dicemus de episcopis et ecclīasticis nostris qui non dāt ad custodiēdas virgines: et si laici teneant ad elemosinam: nōne ma- gis domini ecclīastici qui habent tot bñficia ⁊ tot bona crucifixi: bōa paupe- rum ⁊ hospitaliū: et vos dñi frāgitis et facitis multa que nō licet hominibus loqui. Q̄ gros goddōs dñati infames ⁊ scripti in libro diaboli: fures ⁊ sacrile- gi (vt dicit **Bernardus**) creditis vos q̄ fundatores beneficiorū vrorū dederint vobis bñficia ad luxuriādū: ad mere- tricandū: ad ludēdum au glic gallice? Audite quid cōsiliū vobis regius pro-

pheta dauid dicens. Date elemosynā: qz btūs qui intelligit sup egenū et pau-
perē: i die mala liberabit eū dñs. Uide
ibi guillermū altissimodori. ff. Deci-
mū pctm est amor hui⁹ mūdi. De quo
loquit btūs Jacob⁹ dicens. Qui volue-
rit amīc⁹ esse hui⁹ seculi: inimicus dei
cōstituit. Jacobi. i. 2. i. Johā. ij. Nolite
diligere mūdū nec ea que i mūdo sūt.
O peccatrices aie vult⁹ scire qd est po-
nere amorē suū in hoc mūdo: Dixistis
vnqz ego vellē qz deus custodiret para-
disum suū z qz dimitteret me viuere spz.
Dico qz quādo nichil aliud esset dy-
bolus vos caperet in fine diez vestroz
hugolinus sup primū sentētiāz in pro-
logo dicit. qz si qd vellent sic manere: sēp
peccaret mort aliter. Alexāder de hal-
lis in tertia parte dicit qz diligere mun-
dū: contingere pōt multis modis. Vno
modoyt diligat eū vt seruiat deoz: me-
rita multiplicet: z sic est opus merito-
rium. Scdo modo dicēdo: vellē mane-
re adhuc in mūdo si deo placeret: z sic
est veniale. Tertiō vt finē habeat i mū-
do et semper hic stet in delicijs: z sic est
mortale. quādo qz nō petit nisi facere
bonū vultū et gaudere sicut sunt illi q
appetūt semp esse vigintiqnqz annoz
vel circa et nunqz mori. Quot sūt volū-
tates in mundo similes: Audeo em̄ di-
cere qz tot pctā mortalia habuistis: qz
similes voluntates habuistis. Sicut
sūt alique mulieres q dicūt qñ ego fui
vtrorata ego erā pulchra: vtinā essem
nunc sicut tūc. ego facerē bonū vultum
displicet michi qz efficio fener. Et istō
pctm soler cōtingere viris z mulierib⁹
lubricis. Sz dicit⁹. pas quale remediū
Dico qz sic agat⁹ vt nō diligat mūdū
nec ea q in eo sunt. Et sic iuxta thēma
passūtū. Abijciētes oēm inūditā zc.
¶ Eiusdē dñice post prādū.

Ser. xi.

A Bijciētes oēm immunditiam zc.
Tunc videbūt filiū hois veniēte
in nube cū potestate magna z maiesta-
te. Luce. xxi. ca. Dñi et aie deuore ma-
ter nostra ecclia in tali die sicut est ho-
die representat nobis pīmā dñicā aduē⁹

vbi Leo papa in principio sermōis sic
dicit. Sanctā ac desiderabilē fratres
carissimī christi natiuitatē suscepuri
tota deuotione debemus nos pparare
q. d. fratres habem⁹ recipere xpi nati-
uitatē: ideo debemus studere toto nisi
ad digne aduētū celebrādū z nos dis-
ponere: qz qñis christus sit mortu⁹? et
in celū ascenderit: tamē respicit quali-
ter quilibet disponit se. A. Modus
autē seipm disponēdi est scdm duo. vn⁹
est per viā amoris: z aliū est per viam
timoris. vn⁹ in cōsideratione iusticie di-
uine: z aliū in cōtemplatione z cōside-
ratione clemētie z misericordie diuine.
Ideo in ecclesia hodie diuersa euange-
lia legūt⁹. Seculares em̄ habēt euā-
gelīū dñice in ramis palmarū: vbi ostē-
ditur qualiter xps ibat in hierusalē et
dicebat. filie syon. Math. xxi. Ecce rex
tuus venit tibi māsuetus. Allegorice
hoc significat: qz fili⁹ dei apparet in hu-
manitate. z dicite filie syon. i. ecclesie.
ecce rex tuus venit. vel aliter in sensu
moralī. ecce rex tu⁹ venit in hūanitate
ad bādū miam pctōribus: z qui pre-
ibant z sequebātur dicebāt. Osanna fi-
lio dauid. Et oēs patres tā veteris tes-
tamenti qz noui clamabant dicentes.
Qz hic est qui venit ad faciendū redē-
ptionē plebis israel. ¶ Aliud euange-
liū qd legit scbz vsū romanū est ad icu-
tiendū timorē. Et istud tāgit vos pec-
catores vsqz ad cor dicens. Erunt signa
in sole z luna z stellis: z in terris pressu-
ra gentiū. Dñi: saluator veniet adhuc
et quādo frater. Dico qz in iudicio par-
ticulari z vniuersali. In morte enim est
particulare iudiciū: z vniuersale in die
iudicij. quādo numerus electoz erit in
corpore et aia: recipiet vnusquisqz se-
cūdū qz gessit in corpore suo siue bonū
siue malū. O quē timorē habebūt tūc
dñati vidētes tunc angustā suam. vt
dicit crisostomus. h abebūt quēdam
timorē vidētes deū supra se iratū. et
inferius infernū apertū. a dextris an-
gelos accusantes: a sinistris demones
eos ad tartara trahētes. ¶ O pctōres
p̄siderate statū vestrū. z stat⁹ icertitudi-

Do. prima aduentus.

nē tēporis tribus vocabulis exprimitur: vt vult paganus Aristoteles: scz olim: tūc: nūc. Olim iporat pteritum. nūc ptesens. et tunc futurū. De ptesenti dicit Salomon Eccl. ix. Quodcūq; pōt manus tua iſtāter opare: qz nec opus: nec ratio: nec sciētia nec sapiētia erūt apō inferos quo tu pperas. et hoc de tpe ptesenti. De pterito dicit Job. xvij. Dies mei trāſierūt cogitatōes mee dissipate sūt et. De hoc etiā Anselm⁹ in meditatiōibus. Terret me vita mea tota q̄ diligenter discussa apparet michi sterilitas aut vanitas. ¶ O pauperes pctōres brūs anselm⁹ erat monachus: non comedebat carnes neq; habebat meretrices in camera sua a pain et a pot ga. nec erat pprietari⁹. portabat cilicium et dormiebat sup cermētū. et tñ dicebat. terret me vita mea et. et dubitabat de vita sua. Quid ergo de vobis miseris pctōribus: Ideo nō imerito cātat ecclesia. Vix iust⁹ saluabit et. Dicā vobis rē mirabilē. brūs Augu. restat in libro suo cōfessionū q̄ ipse confitebat de hoc q̄ inspiciebat araneas facere telā suā. Dicite o peccatrices aie qd bonuz fecistis in vita vestra: quid i iunētute: qd etiā in medietate: et adhuc qd in senectute: vbi ieiunia v̄ra: vbi hūilitas vbi deuotio: vbi amicitia et charitas: vbi ppassio paupū: Certe q̄ ad pteritū modicū aspiceret: vehemēter expanſceret. Sz si de ptesenti tpe loquamur: qd est nisi pūctus. Audite beatū iacobuz q̄ nunq̄ mentit. iij. ca. dicentē. Vita nostra vapor est admodicū patēs et deinceps exterminabit Et paulo ante dicit Ecce nūc q̄ dicūt hodie vel crastina die ibimus ad talē ciuitatē et lucrum faciemus: et ignorāt qd eis venturū sit. ¶ Leuate capita v̄ra vos oēs: et quot estis hic. Nunq̄d essetis attoniti si de⁹ diceret vobis. Reddite rationē villicationis v̄re. Certe credo q̄ pauci sūt qn esset pauidi. Quis enī gloriabit se mūdum habere cor: paup enī et miser est q̄ sic viuit qualiter mori nō vellet. O pauperes pctōres bene viuite et bene moriemini. De tercio scz de futuro tpe dici

tur in euāgelio Tūc videbūt filiū hoīs venientē in nube: et erit sicut erat in cruce ostēdēs insignia sue passiōis. O pauperes pctōres non erit tūc cura gubernandi domos: faciēdi cauillatōes: nec comedēdi populū: qz tūc vt dicit apo. pmo. Plangēt se oēs tribus terre: capiēdo oēs dilributine p generibus singulor: et nō p singulis gener. Et tūc loquet ipse ad eos in ira sua et dicet. O dā nati populi: popule maledicte: popule blasphemij plenē: vbi sūt bona q̄ fecistis ppter me: O mīeres a la grāt gor regalice. opz ista cogitare et nō tempus occupare in ludis et alijs vanitatibus. Nō oportebit respōdere scōm trinitati ones aristotelis in. i. prior. nec de scientia notialium: aut realiū: aut legistay: canonistay: aut medicor. sed de bona aut mala v̄ra. Cū igit o popule indurate sicut lapides duri: tñ velitis aut nolitis opz pparere ante cōspectū dñi cū tēpus preteritū iā preterit nec sit in potestate v̄ra. Tēpus futurū est multū periculōsū. tēpus pñs est nimis trāsitorium: eaproppter laborate iuxta thema psumptū. Abijciētes. et. Ut deus det nobis grām pprehēdēdi verba p̄dicta i uocabimus auxiliū spūs sācti salutes mariā. ¶ Abijciētes oēm immundiciā. et. More solito mouet theologis q̄stio a magistris nostris theologis mota: et maxime a dño bonauetura di. ij. sen. Utrū natura humana preelegi debuerit poti⁹ ad ymōnē ypōstati cā q̄ natura angelica. ¶ Respōdet p̄dict⁹ doctor q̄ sic. ppter tres rationes. B. Primo qz amplius ip̄a indigebat et amplius sibi p̄ficere poterat. Secūdo qz natura humana erat tota lapsa: nō autem natura angelica. Tertio qz l̄ homo peccassz: nō tñ erat obstinatus in pctō suo sicut demō: nec in termino vie.

¶ Leuate corda v̄stra dñe mulieres estis bone theologiane: si ita essetis esset volūtas mea q̄ bene seruiretis deo. Dicetis forte: pater est verbū terribile q̄ ita faciliter dānaremur sicut dicitis Sz dico: cōfiteor q̄ est terribile audire

sed magis terribile sentire. Audeo tamē vobis dicere: q̄ multo plures dānabūtur q̄ credatis: ideo valde timendū est. ¶ Quero a vobis in veritate cōsciētiaz vestraz si esset vn̄ angel⁹ sup̄ istū crucifixū et diceret: vn̄ vestrū me traditur⁹ est: nūquid timeretis omēs? Nūquid timuerūt discipuli q̄n̄ xps dixit: vn̄ vestrū me traditur⁹ est. Vos habetis dicrū xpi qui nō potest mētri ad istud ppositū dicēz. Math. vj. Arta ē via q̄ ducit ad vitā: et pauci ingrediūtur per eam. Sz dicetis adhuc: p̄ quō ira dānabimur. Rex nr̄ xps est ad dandū nobis miam: de quo ergo seruiet nobis passio xpi et tot acerbissimi dolores quos passus est. Ipe em̄ caro et frater noster est. hoc os em̄ ex ossibus meis: et caro de carne mea. Sen. ij. Prop̄ quod ps. dicebat. Narrabo nomē tuū fratribus meis. Sz dico certe bene dicitis: et benedicte sūt aie vestre: sz nō dicitis totū. ¶ C. habet em̄ in iure ciuili in autētica de nuptijs collatione. iij. q̄ frater venit exheredandus a fratre in tribus casib⁹. P̄rio si isidiat⁹ ei fuerit. Scbo si cōtra eū scripserit. Tertio si in bonis graue dānū intulerit. Habem⁹ decreitū in maiori volumine: sūt verba Beati pape. xi. q. i. c. Siluester. ab ingratia et indignis successorib⁹ legitime meretur perdi hereditates. Casus est patēs. sunt duo frēs in eadē domo de eodem patre: matre: pater morit⁹: manēt filij: vn̄ capit vxorē: et alter nō sz est homo intelligētē et habet bonū officiū et multa bona. Ille q̄ est vxorāt⁹ capit litigij contra aliū et vult eum destruere. Quero a vobis vtrū ille debeat esse heres fratris sui. Dicit leges q̄ nō: et q̄n̄ mater diceret in ratione. frater em̄ debet osēdere fratri q̄ quādo facit ei dānū nō facit vt frater eius. De istis causis ingratitudinis dicet plene in sermone. xxi. cum alijs. ¶ Utinā frater noster xps nō sic agat cōtra nos. Dicite o peccatores. nūquid fecistis sibi oulragiū: nōne voluistis ponere manū in eū. Audite paulū dicentē miserimis pctōribus. hebre. vi. Rursū sibi mētēdis cruci

figētes filiū dei. creditis qd̄ dicā vobis Dñi placeat mie diuine q̄ habeat pietatē de vobis. Sed p̄ certo dico vobis q̄ frater nō facit tantā iniuriā fratri sicut factm⁹ xpo cū peccam⁹. D. Magis est crucifigere xpm: sz maius est a nobis eiicere ipm̄ per pctm̄. Ipe enim semp optat salutē nostrā. Et si adhuc posset pati mortē: ipe se offerret morti si esset necesse ad saluandū aias nostras. ¶ Sūt ne hic matres ille macquerelle filiaz suaz que dederūt eas hominib⁹ de curia ad lucrandū matrimonij suū Et vos mulieres quādo itis ad mulieres puerperas visitādas. ¶ Vos officarij q̄ datz officia ad custodiendū vos debetis habere respectū. Et vos plati qui pmittitis blasphemias publicas. Quale remediū q̄ sitis saluati recurrite ad fratē vestrū iēsū xpm. Iuxta thema p̄assumptū. Abijciētes oēm immundiciā et.

¶ In isto sermone erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimē profunda dignitate. Secūda erit de peccatrici aie virtuosā purgatione.

¶ Quātu ad primā partē hodie sunt sex dies q̄ ego dixi vobis q̄ tota natura incarnatiōis diuidit in dñqz partes siue in dñqz mysteria.

Primū est: q̄ icarnatio fuit a deo eternaliter ordinata.

Secundū: q̄ fuit a patribus antiquis diu desiderata.

Tertium: q̄ in scripturis est figurata.

Quartū: q̄ fuit a pphetis denūciata.

Quintū: q̄ fuit per xpm̄ adimpleta.

¶ Dixim⁹ a die lune vsqz ad diē veneris primū mysterium. Vos dñi scitis q̄ quādo arrestū est datū et pñciatū in parlamēto: q̄ ille in cui⁹ fauorem fuit pronūciatū querit qd̄ diligētē potest vt executioni demandet. Sic etiā natura humana vidēs arrestū datum in curia paradisi q̄rit executionē arresti: et hoc est mysteriū secundū. et hoc representat nostra mater ecclia referēs voces prophetaz dicēs. Veni dñe et noli tardare relaxa facinora plebis tue. Et istud my

Do. prima aduentus.

steriū fuit declaratiū a die veneris vsq̃ modo. **E.** Tertiū mysteriū declarandi est q̃ incarnatio fuit iudicib⁹ ⁊ presidentibus populi israel infantib⁹ prefigurata. hoc ē dicere q̃ iudices isrl da bant figurā veri iudicis xp̃i. hoc habetur iudiciū. ij. ⁊ iij. Suscitauit dñs iudices ⁊ nō ambulauerūt corā dño i cor de pfecto. Ideo tradidit eos dñs i manus gētiū et in manu regis chusārafathaym: seruiert ei octo annis ⁊ clama uerūt ad dñm ⁊ misit eis octoniel q̃ liberauit eos. **C.** Leuate capita vestra. debetis notare dñi sicut dicit Paul⁹. i. ad Corin. x. Oia in figura cōtingebāt illis scz p̃ib⁹ veteris testamēti. ⁊ Ber. sup Misus: dicit exponēs quid significat nazareth. oēs reuelationes ⁊ figure que precesserunt apud patres antiquos fuerunt quedā semina vel flores nostre redēptionis. Christus em̃ adueniens fructus fuit. Luce. ij. Bñdictus fructus ventris tui. Et sicut adueniēte christo fructu flos cadit. sic adueniēte christo flores: id est figura cessauit. **S.** P̃mo ergo iudex qui saluauit populu⁹ a manibus gentiū fuit octoniel qui quo ad personā eius signū dei interpretatur qui representat christū. De quo Paul. ad hebre. i. Qui cū sit splendor glorie et figura substantie eius sedet ad dexterā patris in eternū. Ipse aut octoniel fuit filius cenē: qd̃ interpretatur zelote: et illō puenit christo filio dei. de quo scribitur. zelus dom⁹ tue comedit me. Dñi nō est a duob⁹ annis nec a mille q̃ fuit figurati⁹: q̃ xp̃s tanq̃ iudex veniret: s; sunt fere tria milia annorū q̃ hoc fuit figurati⁹ et representati⁹. Nā legit in libro iudiciū de sex iudicibus q̃ representant xp̃m. P̃m⁹ vocatur octoniel qui tantū valet sicut signū dei vel ymago patris eius: ⁊ pater ei⁹ vocabat cenem qd̃ interpretatur gallice desir: latine zelore. Sic deus desiderabat et zelabat salutē nature humane. filij israel seruierunt ashtaroth ⁊ baalim: hoc videns deus dedit eos in manus cuiusdā tyrāni vocati cusanrasataim qui tantum valet sicut tenebrosa iniquitas in me:

sopothamā: quod interpretat eleuatio filij em̃ isrl dati sūt i tenebris qñ adā peccauit ⁊ eua in paradiso terrestri. Tūc em̃ ip̃i ⁊ tota posteritas i man⁹ tenebrarū: id est dyaboli fuerūt dati. Et de isto pōt dici illō Deu. xxx. q̃. allegotice. Ip̃i me puocauerūt in eo q̃ nō est de⁹: et ego puocabo eos in eo q̃ nō est ppl̃s. Tūc ip̃i clamauerūt ad deū redēptorē ⁊ misit eis octoniel. id est ymaginē suā vel filiū suū: ⁊ sūpsit nō naturā angelicā s; hūanā in ytero brissime virginis. Ip̃e pugnat p̃tra dyabolū: q̃ solū querebat pctm̃. Christ⁹ aut p humilitatē vicit eū et in arbore crucis totā iurisdictionē ei deposuit: ⁊ instituit q̃ naturā humanā obseruaret p̃cepta decalogi ⁊ q̃ habēt in quattuor euāgelistis. **C.** Sed dicite michi o peccatrices aie quā recognitio nē facitis deo: Nunquid dixi vobis q̃ dyaboli erāt obstinati: iō xp̃s nō redemit eos nec assūpsit naturā angelicā **C.** Est ne duri ⁊ duriores dyabolo: Audite oro psalmistā de igratitudine ṽra loquētē. Obliti sūt deū q̃ saluauit eos ⁊c. Certe obliti estis beneficiū xp̃i: qui saluauit ⁊ redemit vos. Vobis loquor dñi de iusticia T̃p̃e p̃terito erat iusticia parisiis seu in hac villa: nō ṽdebat officia: s; nūc nichil est. Erat etiā caritas ⁊ amor inter christianos: inter maritū ⁊ vxorē: inter matrē et filiā: int̃ proxim⁹ ⁊ vicin⁹: ⁊ sic de aliis. S; nūc odia ⁊ inuidie regnāt. Antiq̃⁹ erat orō hūilitas ⁊ deuotio in religiosis: s; nūc nichil volo dicere. **C.** Consideret ergo vnusq̃q̃ vestrū grām xp̃i: sic recipiet xp̃m in corde suo. Iuxta thēma Passū: p̃tū. Abūciētes oēm immū ditiā ⁊c. **C.** Quātū ad secūdā partē leueris capita ṽra. Incepistis ne dñi adhuc mūdare cōsciētias vestras: Dicet: frater cōsciētie ñre sūt sicut hort⁹ in q̃ nichil ē factū ab vno anno. qñ incipim⁹ in vna pte anteq̃ sim⁹ in alia in fine: iā icipiūt crescere in alia pte male herbe scz pctā ṽn Grego. in moralib⁹. hui⁹ ppl̃i est cōuersio ad deū p opera bñ ṽuētū qñ in hortis cōsciētiaz laborāt: s; qñ hort⁹ incipit florere ⁊ adducere flores dulces

et sic ascendit vepres scz vicioꝝ. Vidistis
vñqꝫ carthusien. Ipi enim habet par-
uos hortos ⁊ sp laborat ⁊ auferit sup-
fluitates ⁊ adhuc ipsi timet q dñetur
cū reprobis. Quid igit erit de vobis q
nō curatis de hortis cōsciētiaz vestra-
rū. Nolo dicere pauperes pctōres: q si
deus nō apponat manū certe difficilli-
mū erit sanare cōsciētias. Immūdicie
aut oēs sūt aut in voluntate aut in ore
aut in opere. De immūdicis siue pecca-
tis volūtatis dixi vobis decē: sz nescio
si bene notastis: sed adhuc nō est totū.
¶ Leuetis corda. Oportet nūc loq de
peccatis lingue siue operis. Et istū est
adhuc magis difficile. S. fertur in
quadā parabola q dyabol⁹ fuit semel
infirmus ⁊ venerūt medici ⁊ quesierūt
ei qd vellet comedere: an pilces aque
dulcis aut maris. qui dixit nō: an car-
nes porcōꝝ aut phauoꝝ vel vitulorū
qui itez respondit non. aut pullos aut
perdices: aut aliquā venationē. Tunc
respondit: nichil comedā de oib⁹ istis
epulis: sed volo comedere de esca de q
sui nutrit⁹: quā comedūt mlieres i bal-
neis existētes. Illa esca dñi mei est pa-
stillus de linguis. Sed dñe (dixerūt me-
dici) quā salliamyulis habere: dixit q
volebat primo q essent frixe in patella
et postmodū ponerētur in passillo. Ista
est parabola vna. Audite vba Jacobi
iij. nūqꝫ mentietis. Si qs in verbo nō
offendit hic perfectus vir est. Et post.
lingua modicū mēbrū est ⁊ magna exal-
tat. Ecce qstus ignis q magnā siluam
incendit ⁊c. Ideo brūs Grego. in mora.
di. q vniuersitas iniquitatis lingua cō-
stituit in mēbris nostris q maculat to-
tū corpus. Et Jacobi. iij. c. Ois em̄ na-
tura bestiaz et volucrū et serpentū: et
ceterorū domātur ⁊ domita sūt a natu-
ra hūana: lingū aut nullus hoim do-
mare pōt: inquerūt malū plena vene-
no mortifero. In ip̄a benedicim⁹ deū ⁊
patrē. et in ip̄a maledicim⁹ hoies q ad
similitudinē dei facti sūt. Audite o pau-
peres pctōres bñm iacobū dicentē: q
ille q nō peccauit in lingua ē brūs: ⁊ di-
cit q aialia siluestria possūt domari: nō

tāmē lingua: ⁊ q totū corpus nostrum
pōt cōburi ab igne lingue sicut vna to-
ra silua a paruo igne cōbūrit. ¶ Dica-
tis michi dñe burgēses mulieres cuius
cūqꝫ status: habetis ne tales linguas
in ista ciuitate: ego credo q sic. ⁊ repe-
rior in mēso. Dixi em̄ vobis die iouis
preterita tractās illud Rabbi vbi ha-
bitas. q. d. si indigerem⁹ vobis vbi in-
uenirem⁹ vos? Rēpōdit veni ⁊ vide. et
dixi ibidē q nos inuenirem⁹ eū in paup-
tatis strato ⁊ in paciētie clibano. Dixi
q pauper fuit in infātia in mūdo et in
morte. Nō em̄ habebat (vt inquit ipse)
vbi caput suū reclinarēt. Dixi ibi q nō
habuit in ppzio neqꝫ in cōmuni strātū
neqꝫ etiam domū qz si habuisset domū
discipuli ei⁹ tūc nō quesisset. Luce. xxiij.
Dñe vbi vis pareni⁹ tibi comedere pa-
scha: Ego aut nō dixi de alijs q nō ha-
buērūt vel in cōmuni vel in particulari
sz solū strato ⁊ domicilio. Parui logici
et simūlistē q vadūt ad vicū straminis
parifius sciūt bene q pricularis nega-
tiua nō infert vniuersalem negatiuā in
bona cōseqntia. Dixi etiā q predicare
de iudicio falso die veneris q null⁹ de-
bet iudicare aliū nisi casus sit patēs si-
ue euides. Dixi tamē q si videat⁹ ho-
minē nudū cū nuda nec sit ibi aliquis:
potestis dicere q talis sit paillardus.
Dixi vltra q si videretis aliquē sacer-
dotē deosculari mulierē nō debet⁹ esse
de opinione illi⁹ glose q habetur. xi.
q. iij. c. Absit. q iudicet⁹ sacerdotē sibi
dare bñdictionē. dico q si ibi sint soli ⁊
in loco suspecto q nō est pctm illos in-
dicare eē luxuriosos. Multis comedere
de isto passillo vadat⁹ ad mlieres puer-
peras ⁊ audiat⁹ ibi loq de domicellis
quō se habēt cū dñis de curiaz mulieri-
bus aduocatoꝝ et pcuratoꝝ: certe ibi
comedūt passilli cū abūdātia. Sz dice-
tis: pater quot sūt pctā lingue? ad fa-
ciendū vñū passillū de linguis carpa-
rū oportet habere multas. fuisse in
scholis: scius. a. b. c. Et tot sūt pctā lin-
gue quot sūt in A. b. c. littere. h. Sūt
aut viginti pncipales scz a. b. c. d. e. f. g.
h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. Sic etiā sūt

Do. prima aduentus.

viginti pctā mortalīa lingue. P̄ia lin-
gua isti p̄astilli est primū pctm lingue
quod vocat ligua adulatoria. De isto
loq̄batur Eze. v. c. dicebat q̄ sub pe-
na mortis nullus comederet dicēs Ue-
re q̄ dicitis bonū malū et malū bonū:
ponētes tenebras lucē lucē tenebras
Secūdo pctm est lingua blasphemato-
ria et secūda lingua isti p̄astilli core-
spōdet isti littere b. Moyses autē phibe-
bat q̄ null⁹ comederet de isto p̄astillo
sub pena mortis. Numeri. v. Quicūq̄
blasphemauerit nomē dñi: morte mo-
riat. ¶ Pro intellectu clariori debetis
notare qd̄ dicit Tho. ij. ij. q. cxx. q̄ a-
dulario pōt esse pctm mortale tribus
modis. 1. Primo qñ laudat pecca-
tor de pctō suo. vnde ps. Laudat pec-
cator in desiderijs aie sue: et iniqu⁹ be-
nedicit. Secūdo qñ quis laudat vt spi-
ritualiter vel corporaliter decipiat eū:
qz est cōtra caritatē. Tercio qñ qd̄ lau-
dat et dat occasione peccādi: et tūc tam
laudās q̄ laudat peccāt mortaliter.
¶ Lenate capita vestra et corda vestra
sūt ibi qñ vident q̄ aliq̄s percussit ali-
quē vsq̄ ad mortem vel dedit sibi tres
alapas: dicūt sibi per deū sc̄m vos be-
ne fecistis: vos multa mala passus est
ab illo trifatore. Et vos dñi gaudis-
seurs qñ petiit a vobis: vbi fuistis heri
respōdetis: nos fuim⁹ per totam diē in
lupanari siue i prostibulo cū amatis
nostris: faciebam⁹ grāt chiere gallice.
dicit ali⁹: vtinā fuissē vobiscū. Et vos
burgēses. nūquid dicitis q̄ fuistis cum
tali dño: et q̄ dedit vobis vnā cathenā
aureā et q̄ fecistis pulcherrimū ban-
quetū. Et vos dñi in parlamēto qñ fe-
cistis aliquā deceptionē: nūquid dicūt
vobis socij vestri: bene fecistis. vo⁹ luy-
aues biē fait desploier ses escus. 3. sē-
ble yng grāt papellart gallice. Et vos
dñi gaudisseurs gallice: nūquid dicūt
sepe. talis mulier bene chorizat siue ta-
lis mulier bñ tripudiat: siue talis mu-
lier bene equitat. ¶ Secūdo adulatio
est pctm mortale qñ is qui laudat vel
qui facit: facit vt aliū decipiat corpo-
raliter vel spiritualiter. Estis hic dñi

bullatores et portatores reliquiarū.
Aristoteles vocat istū adulatorē blan-
ditōrē in. iij. ethi. Vos dicitis vos ha-
buissē de bullis centū scuta et curat⁹ de
cem pro vino suo. Et licet essent rubea
vo⁹ les aues abbatris a tous les dya-
bles gallice. talis em̄ modus faciendi
est grauissimū pctm. Tercio peccat in-
ducēdo aliquē ad malum pctm. Estis
hic q̄ sic laudatis vnā mulierē q̄ bene
saltat: aut vnā mulierē que bene chori-
zat in p̄sentia alteri⁹: aut vnā mulierē
que bene eq̄tat: qz nō auderetis pro
pter ei⁹ mariti p̄sentia laudare alibi.
Et etiā qui laudatis dños supiores et
magistros vestros vt iducatis eos ad
malū. sicut faciūt seruitores et famuli
abbatū: episcopoz et aliorū magnorum
dñoz. Petrus autē blesensis fecit vnā
pulcherrimā epytolā de hac materia
vide eā si volueris. ¶ Secūdu peccatū
siue sc̄a lingua p̄astilli est lingua blas-
phematoria. Qui nomen dñi blasphe-
manerit morte moriat⁹ dicit Moyses
Lenitici. xxiij. Et extra de maledictis
ca. Statuim⁹. debet blasphemator po-
ni i porta ecclie i camissa sicut faciūt
illi qui faciūt emendā solē. et in autē-
tica collatiōe. vi. lex dicit. Si blasphe-
mie in hoib⁹ nō reliquūtur ipunite: cer-
te in deū vltimo supplico puniri volu-
mus. R. Dñs autē anthoni⁹ triplicē
blasphemā ponit siue differētiā blas-
phemie: scz maledica falsidica et turpi-
loqua. Maledica est iprecādo malum
deo. Turpiloqua est irreuerēter loq̄ de
deo et de humanitate ei⁹. Falsidica est
qñ aliq̄s attribuit deo aliqd̄ quod sibi
nō cōuenit. De primo exemplū: in de-
spectū dei sit hoc sc̄m: ego renego deū
Et lufores dicit si mala ḡsa sit hoc fa-
ctū. ie. desauoue dieu gallice. Estis hic
iudices et aduocati q̄ bene clamaris in
curia et iuratis: et pro vno p̄adio plon-
gatis causā vsq̄ ad quattuor annos:
De secūda lingua scz falsidica exēplū
habem⁹ qñ in infirmitate dicitis. heu
me qd̄ feci deo q̄ mittat michi istā in-
firmitatē: videt michi q̄ nō est inus⁹ et
q̄ nō sit bonus. Et istud est mal⁹ q̄ fu-

rari pecuniam in burſa cōmuni ville.
L. De tertia ligna ſc3 turpiloqua ex
 emplū habem⁹ vt iurare p ventrē: per
 caput: et p cetera mēbra Sūt aliqui q
 ſūt magis infames circa xp̄m q̄ carni
 fices circa vaccas: ⁊ ea q̄ occidūt. Au
 dite qd dīcat Paulus ad bñm Johān.
 Iratā quis faciēs legē Moyſi duob⁹
 teſtibus morit. ſi ergo in lege Moyſi
 blaſphemator: occidebat: q̄to magis
 nō acri⁹ punire debem⁹ blaſphemias:
 hortor enī vos q̄tū poſſū in dño ne ir
 reuerēter tractetis mēbra xp̄i dñi nſi.
 S3 ſi hacten⁹ deū in puocatōe ⁊ blaſ
 phemia offenditiſ: facite thema pre
 aſſūptū. Abſciētes oēm inuidiciā ⁊ c.
 ſeria ſecunda prime dominice ad
 uentus. Sermo. xij.

Abſciētes oēm inuidiciā ⁊ c. Me
 ſſule expectabūt: ⁊ brachiū meū
 ſuſtinebūt. Leuate in celū oculos ve
 ſtros ⁊ videte ſub ſra deoſū. Eſa. li. c.
 Dñi et fideles aīe deuote heri poſt p̄a
 diū Lucas declarabat q̄ ſemel vide
 bim⁹ xp̄m venientē ad nos iudicandū
 et dixit q̄ tēpus preteritū male expoſui
 mus: plens autē tēpus currit ⁊ ſubito
 trāſit: ⁊ futurū tēpus qd venit eſt peri
 culōſū. Reſtat q̄ me inſule expectabūt
 brachiū meū incarnatum ⁊ c. Leuate
 in celū aſpiciēdo p̄miā: ⁊ reſpiciēte in ter
 ram cōſiderādo damnatorū ſupplicia.
 Pctōres ad nos ponēdū in bono ſtatu
 et ad habēdum p̄miū eternū nos ſum⁹
 xp̄iani: nos habem⁹ fidem. Dicit ergo
 Eſa. inſule expectabūt. id ē pagani ha
 bebunt fidē de me. De iſto loquebatur
 Jacob patriarcha. Gen. xlij. Nō auſe
 ret ſeptrū de iuda nec dux de femore
 ei⁹ donec veniat q̄ mittēdus eſt. Jacob
 pphetavit q̄ iſte meſſias veniret de iu
 da et eſſet ſaluator. S3 dicetis: frater
 qd eſt q̄ debem⁹ leuare oculos. Certe
 ad vidēdā gloriā. qm̄ vt dicit Apoſt. i.
 Cor. ij. ⁊ Iſa. lxiiij. Oculis non vidit
 nec auris audiuit: nec in cor hoīs aſcē
 dit q̄ preparauit de⁹ his q̄ diligūt illū.
 Et ſi ſpes nō trahat nos ad bonū ⁊ di
 mittēdum pctā n̄ra. dicit Eſa. aſpiciēte
 deoſum in terrā ad cōſiderādum corā

oculis veſtris retributionē pctōr: ⁊ tūc
 videbitis q̄ oēs q̄ ſine baptiſmo mori
 untur: ſunt dānati. et ſimiliter oēs q̄ in
 pctis mortalib⁹: dicentes illud. Sapi.
 v. Quid nobis pfuit ſupbia aut diui
 tiarū iactātia: qd cōtulit nobis ⁊ c. ⁊ vi
 debitis ibi dolores vt p̄tur iētis. vt
 ps. dicit. Viditiſ vos dñi bullire vñq̄
 falſos monetarios: viditiſ excoriari
 hoīes: ponatis oēs penas hui⁹ vite iſſi
 mul quas velletis: ſicut aſſari ſup cra
 ticulā: cōburi in igne: oēs hui⁹ mundi
 pene cōparare pcnis inferni nō eſt niſi
 ros. heu dicēt mūdani qd pfuit nobis
 vita noſtra mūdana: heu dicēt mere
 trices: qd pfuit nobis luxuria: trāſie
 rūt oēs delectatōes vane: ⁊ nūc ſumus
 dānate ſine remiſſione: ⁊ habere talem
 penā poſt illa. o pctōres talis eſt caſus
 futurus. Reſtat vt q̄ram⁹ remediū: q̄
 diu i hac vita ſum⁹ viuētes: qm̄ ecclia
 nō ponit ante oculos n̄ſos fiet⁹ patrū
 ſine cauſa: ſ3 inducit nos ad corrigēdū
 vitas noſtras. Ad qd inducit nos the
 ma poſitū. Abſciētes oēm ⁊ c. Quod
 vt facili⁹ facere valeamus: virginem
 mariā inuocabim⁹ dicēdo Ave maria.
 ⁊ c. Abſciētes oēm inuidiciā ⁊ c.
 More ſolito mouet q̄ſtio theologalis
 mota a magiſt̄ n̄ſis theologi: tracta
 ta a Bonauē. in. iij. diſtin. ij. Utrū cōue
 nienti⁹ fuerit verbū diuinū naturā hu
 manā aſſumere in athomo q̄ in ſpecie
 id eſt i ſingulari. Et reſpōdet q̄ ſic plu
 ribus de cauſis. primo ratiōe ſepara
 tionis. natura tamē humana fuit aſſū
 pta vt reparare per mediatorē: et me
 diator ſc3 xp̄s eſt vnus qz fuit vnū ſup
 poſitū diuinū. Secūdo ratiōe exalta
 tiōis: qz natura humana tota erat ex
 altāda ſup oēm creaturā: qd per ſup
 abūdantiā dicit⁹ vni ſoli zuenit. Tertio
 pp̄t honore nature aſſūpte. C Leuate
 corda veſtra: timetis ne dānari: facia
 tis bonā gardiā: qz licet xp̄s ſit frater
 noſter: tamē ſi frater verberet fratrem
 debet exheredari: vt heri dixim⁹. Sed
 dicetis vos: pater xp̄s dī. Marci. xvi.
 Quicūq̄ baptiſatus fuerit ſaluus erit
 qui p̄miſit ⁊ iurauit. bene dicetis ſ3 nō
 d iij

Se. ij. prime do. aduentus:

totū. Ad hoc habetis legē ciuile. ff. de
sollutionib⁹. lex incipit Cū quis. In
quibus casib⁹ iuramētū factū non est
obligatoriu⁹. ⁊ sūt tres. Prim⁹ est: si res
sup quā iurātū est nō in eodē statu per-
manet. 3o dicūt dñi iuriste. xxiij. q. ij. c.
Ne qd. er in ca. quēadmodū de iure iu-
rādo. q. in oī iuramēto vel pmissione fa-
cta intelligit̃ hec cōditio: stānti⁹ rebus
vt nūc. ¶ Additio. Cadit hic qstio iur⁹
vtrū sit licitū iurare. videt̃ q nō q: xps
pcepit sit sermo vester est est: non non
et qd ampli⁹ est a malo est: tñ in cōtra-
riū est veritas p ca. Et si xps. de iure iu-
rādo. vbi iuramētū permittit dū tamē
tres comites habeat: scz veritatē / iudi-
ciū ⁊ iusticiā. ⁊ suadete necessitate vel
utilitate pp̃a vel primi: qz forte alias
sibi nō credit vt pbat in canone. Ita
ergo. xxiij. q. ij. assume nūc casū ⁊ prose-
q̃ re applicādo. Casus est patēs. vicinus
vester dat vobis bogetia suā auro ⁊ ar-
gento plenā: ⁊ dat etiā vobis gladium
suū ⁊ iuratis sibi q quotiēcūq; petet
restituētis sibi. ipe vadit lusu: ⁊ ibidem
p̃didit oīa bona sua ⁊ vult occidere illū
cū quo lusit. Querit̃ vtrū debeatis sibi
restituere gladiū: dicit ip̃erator ⁊ etiam
Aug. q nō. Moraliter xps p̃misit no-
bis paradisu si habeamus ppositū be-
nefaciēdi ⁊ si in illo p̃sistam⁹. Māsisitis
in tali dñi: Audite deū per Ezechij. xvi.
vobis dicentē. Laui te aqua ⁊ emūda-
ui sanguinē tuū ex te: ⁊ vixi te oleo ⁊ ve-
stui te discolorib⁹: ⁊ calciaui te iacin-
tho ⁊c. et ornaui te ornamēto. Sequit̃
et fabricasti lupanar tuū in capite oīs
vie ⁊ exposuisti te oī trāsestri. Dñi: de⁹
plāgit se de vobis: credo q nō tenebit
pmissū: qz cōditio nō manet. Dicit em̃
o psona xp̃ianoz: ego laui te in baptis-
mo et emūdaui te sanguine. i. a pctō. vñ
ps. Libera me de snguib⁹ ⁊c. et vestiui
te discolorib⁹ vestimētis. i. fide / spe / et
caritate: qd fecistis vos: edificastis lu-
panaria: nūquid illa mulier q inuenit
lupanaria fecit tot mala sicut vos pa-
tres religionū: qd dicitis vos. seruastis
vñ pūctū regule ṽse: ⁊ vos dñe iohēs
qñ fuistis sacerdos in pncipio dicebat̃

De⁹ in noīe tuo saluū me fac: nūc autē
dicitis defecit in salutare tuū aīa mea
⁊c. Quod remediū p̃f: reuertimini ad
cōsciētias vestras. detestādo pctā ṽra.
Iuxta bñ Jaco. documētis. depōnētēs
oīm inūdiāciā: suscipite istū verbū ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē dixi hert q
mysteriū incarnatōnis fuit rep̃sentatū
in scriptura p presidētēs et iudices re-
gales q habuerūt p̃sidētiā sup populum
israel. Ad hoc plen⁹ intelligēdū aduer-
tēdū q xps dñs noster habuit multas
conditiones.

A. Primo fuit verus deus in deitate.
Secundo beatus in humanitate.

Tertio plenus grā ⁊ sapiētia virtuosa.
Quarto replet⁹ doctrina fructuosa.

¶ Et fuit exercitat⁹ exercitatōe meri-
toria: passus passiōe acerba: mortuus
morte turpissima. Quātū ad diuinita-
tē excellētia saluatoris fuit offēsa i il-
lo iudice q habuit on⁹ sup filios isrl q
vocabat octoniel q iudicauit filios isrl
qñ illi d mesopot̃hamia posuerūt filios
israel in tribulatōe. Octoniel iterp̃rat
ymago dei q est fili⁹ dei. s. q est ver⁹ de⁹
et ver⁹ hō. Scda cōditio xp̃i est q fuit
vere btūs qstū ad portione superiore:
et fuit figurat⁹ psecūdū iudicē filioz
isrl q vocabat Aioth. B. de q iudiciū
iij. q filij israel fecerūt malū corā dño: ⁊
sequit̃ in textu. Clamauerūt ad dñm: q
misit eis saluatore⁹ vocabulo aioth: q
vtracq; manu p dextera vtebat: et fecit
sibi gladiū ancipitē. ¶ Lenate corda
dñi: postq; filij isrl fuerūt p quadragita
annos in pace peccauerūt corā dño: et
cōmiserūt ydolatriā. Quod vidēs dñs
misit eis virgā mirabilē. Egion q erat
vñ magn⁹ rex crassus nimis ⁊ pinguis
⁊ erat rex Moab. q vēit cū filijs Amō:
et amalech ⁊ oppressit eos. xviij. amio.
qui cū viderēt se in maxima tribulatōe
et angustia clamauerūt ad dñm miam
Tūc de⁹ audiuit clamorē et misit vñū

capitaneū qui vocabatur Aioth: qui erat dexter in duabus manib⁹ et percutiebat ita fortiter de ſiniſtra manu ſicut de dextera: et fecit gladiū ab ytraq; parte ſcindentē: et poſuit ſup latus dextrū: et venit ad regē et dixit. Ecce tributum qđ offero vobis pro filiis iſrael: cōputetis bñ: et poſtq̃ cōputaueritis habeo vobis aliquid dicere in ſecreto: qui aſcēderūt camerā: et rex iuſſit omēs ire extra et clauſa camera loquebat⁹ Aioth cū rege familiariter. Tunc aioth accepit gladiū quem habebat ſub pallio et percuffit regē et poſuit regi gladiū in ventrem et interfecit regē. O peccatrices et pauperes aīe cōſitemini dñō et iuocate nomē ei⁹: et enarrate oīa mirabilia ei⁹. Credatis qđ ſpūſ ſcītus nō ſcripſit iſta ſine cauſa. quid eſt dicere Eglon: quid gladius repræſentat? Origenes dicit qđ de⁹ miſit principē qui eſt dexter: et vtrūque dextera manu ſicut et ſiniſtra: et habet gladiū ſuū i latere ei⁹ dextro. Ille princeps benign⁹ et liberator populi ē xp̃s: q̃tū ad humanitatē et diuinitatē. debet ſedere ad dexterā dei p̃is oīpotētis q̃tū ad diuinitatē: hoc ē in equalitate gl̃ie. Iſ q̃tū ad hūanitātē ſedit ad dexterā i potiorib⁹ bonis gl̃ie quā de⁹ creauit. Aioth interpretat⁹ inclit⁹ vel gloriōſus. Dicit auguſtin⁹ qđ nō eſt maior gloriſicatio q̃ gloriſicatio dei in hūanitate et diuinitate. ¶ Sed quid eſt dicere qđ aioth habuit gladiū ſub pallio cum quo percuffit regē eglo: et gladiū ab ytraq; parte ſcindentē? Huic q̃ſtioni videt ſatiffacere Iohānes in Apocal. de ore eius gladi⁹ ex ytraq; parte acut⁹. Xp̃s habet enſem acutū. i. ſniam ad ſcindentū duo. ſ. corpus et aīam in iudicio: qđ ſcinderet ytraq; partē: et diuinit⁹ iudicabit ſub forma hūanitatis. habet et aioth palliū et repræſentat humanitatē xp̃i. Ad philippē. ij. habitu iuētus hō et ſub pallio humanitatis latebat diuinitas. Eglon interpretatur feſtiuitas inutilis. ¶ Origenes tamen dicit qđ interpretat⁹ rogatus. Amon et Amalech gens bruta eſt qđ bellat p̃ra filios iſrael ſeu xp̃i feſtiuitates. Inutilis ē de

lectatio huius p̃ſentis ſeculi: ſiue voluptas mūdāna. Moab ex patre dyabolo pceſſit: qđ homo cadit in miſeriā voluptatis. iuxta illud. Sap. ij. Inuidia dyaboli mors introiit in orbē terrarū. et etiā iuxta illud Sē. viij. Senſus et cogitatio humani cordis in malū prona ſūt. Amalech eſt vitii cōueniēs homini qui viuūt ex ſenſualitate: tunc enī viuūt vt brutū: et ſūt lubrici et luxurioſi. Unde p̃s. Homo cū in honore eſſet nō intellexit: et cōparat⁹ eſt iuētis inſipitibus et ſimilis fact⁹ eſt illis. Ad clamorē autē ppli iſrael quē rex Eglō rex magn⁹ craſſus et pinguis i maxima ſeruitute ſubegit. miſit de⁹ aioth qui percuffit regē per ventrē et occidit eū id eſt poteſtatē remouit nocēdi. Tunc aioth id eſt xp̃s pcutit in ventrē cū ipſe iudicabit in iudicio manifeſtās oīa pudenda: quid tūc poteſt luxurie veſtre: certe populus ille liberat⁹ dedit laudē dñō: ſic et nos debem⁹ laudare xp̃m qđ nos liberauit et extraxit nos ab oīb⁹. Volo dicere qđ tergā⁹ inſiditias iuxta theſa preaſſūptū. Abijcientes omnē inmundiciā etc.

¶ Quātum ad ſecundā partē. Leuate capita domini. Cenali heri de paſtillo quē diligit dyabolus: ſed queretis: paſter dñi et magnates conuertē de iſto paſtillo ſicut nos. Quid itelligitis vos per paſtillum linguarū: dico qđ eſt vita dñābilis que ſit per linguas. Dixim⁹ heri duas litteras ſcilicet a et b. et ſignificāt duo pctā lingue. Reſtat in paſtillo ponere tertīā linguā que vocatur cōſpiratoria ſeu cōſiliatoria: que ſignificatur per hanc litterā c. C. Dicitur autē cōſpirare cū quis cū aliquo vel cum aliquibus puenit ad aliqđ malū faciendū. Joh. ix. Conſpirauerāt iudei vt ſi quis eum conſiteretur xp̃iſtū extra ſynagogam fieret. Cōſiliator vero dicitur aliquis quando nō eſt content⁹ de malo: ſed inuitat et incitat alios et dat conſilium ad rebellandū prelatō dicens: teneatis bonum et ego ita faciam. Et de hoc ſcribitur Iohan. xi. de Caypha qđ dedit cōſiliū iudeis de inſſi

Seria. iiii. prime do. aduentus.

ciendo xpm dicēs. Nescitis quicquid nec cogitatis: expedit vobis vt vnus homo moriatur pro populo. et idē est pprie cōspiratoria lingua et cōsiliatoria. Sz differūt in modo significādi. De malo cōsilio hñ in. ii. Regū. xvij. De achitophel qui dedit cōsiliū malū absalon vt iter fieret Dauid patrē suū. Et hester. vi. scribit qd aman dedit cōsiliū regi vt fieret patibulū et suspēderetur Wardocheus et ipemet fuit suspēsus. Vñ sapiens. faciēti cōsiliū nequissimū super iōm deuoluēt. q. d. q. qui dat malū cōsiliū talis punitio ei debet sicut illi qd facit cōsiliū malum cōsentiēdo cōsilio dato. Dicetis: pater ista verba diriguntur ad aduocatos et cōsiliatores: et nō ad dños rectores neq. p̄dicatores: certe dico qd istud oēs t̄git. Dñi qd habetis vna dirigite aures. dedistis ne cōsiliū seruitoribus vestris dicēdo: pona tis tale vinū in tali: faciētes trāsire malū cū bono. Et vos apothecarij qñ ponitur zymziber ad faciēdū species: nūquid cōsiliū datis seruitorib. vestris ita faciēdi: Et vos qd ponit les balles zymziberis. piperis: croci: canelle: sic de alijs aromaticis rebus infra caueā sup terrā vt magis pōderet: et vos qd ponitis aquā in lanis. Certe de oibus si dedistis cōsiliū: auxiliū vel fauorē: tē nemini ad restitutionē: si nō restituatis: iurto vos ad oēs dyabolos. De vobis inquit Isa. xxx. Ue filij desertores vt faceretis cōsiliū et nō ex me. Et vos dñi qui impeditis pueros ne intrēt religionē. et vos dñi trifructores qd datis cōsiliū sodalib. quō manuteneere debeāt mulieres meretrices dicendo: veni dabo tibi cōsiliū quō habebis voluntatē de tali muliere. Sz dicetis: frater dicatis nobis qd euenit illis qd dederūt malū cōsiliū. dico qd male moriūtur et male finit dies suos. sicut habem⁹ exemplū de absalō cui achitophel dedit cōsiliū vt pugnaret cōtra patrē et efficeret eū extra villā: acciperet p̄cubinas patris sui. Cui vero dissipauit cōsiliū et venit ad absalon dicēs. Nō facitis bene cōtra patrē yeshu: et tūc absalon

credidit. et achitophel hec vidēs iuit ad domū et seipm suspēdit. Ite mundani qd erit de vobis: Et vos patres religionū: qñ alijs inuenis religiosus vult ire ad obseruantā dicitis. Expecta postq. ero doctor et magister recedemus. Scotus dicit in. iij. di. iij. Et qd contēnit cōsiliū: contēnit et cōsulēt. Volo dicere qd sufficit vobis qd sit: solū damnari: et dimittatis alios saluare aias suas. Et vos mulieres nunquid vos dicitis aliqñ aliqbus mulieribus vxoratis quaz mariti recesserūt. quō potestis tandū stare sine marito: Volo dicere: qd quicquid dat cōsiliū ad p̄ctm mortale faciendū: moraliter peccat. qua de re studeat vnusquisq. p̄ficere i bono p̄silio: et deponat p̄siliariā linguā Juxta thema p̄assumptū. Abijcietes oēs inuidicias. Quod donare dignet qd sine fine viuit et regnat. Amen.

Cseria. iij. p̄me dñice aduē. Ser. xij. Abijcietes omnē inuidiciam et. A. Desideriū impiorū omne bonū est. p̄solatio impiorū furor. Prouer. xi. Dñi et aie deuote bñdicē istas dicebat nobis heri ad ponēdū nos i bono statu ad suscipiendū aduētū xpi qd leuarem⁹ oculos in celū et respiceremus terrā. gaudia. f. paradisi ad acq̄rendū: et penas inferni ad fugiēdum: vbi op̄ ire nisi sitis oīno indurati sicut dyabolus: nō habetis causā aliter faciēdi vel viuēdi. Ad cōsugendū bene materiam precedentē cū presenti Salomō dicit sicut desideriū bonorū obiectiue vel virtualiter est omne bonū: p̄solatio autē impiorū est furor et pena occasionaliter et qui se diligit bonū desideriū habet. Sic dauid loquēdo de seipso dicebat. Cōcupiuit aia mea desiderare iustificationes tuas et. Et in alio passu. Os meū aperit et attraxi spiritū. et quare: qz mādāta tua desiderabā. Torū igit desideriū bonorū est obiectiue vel virtualiter omne bonū diligere et querēdo deum que: it omnia que sibi placēt et que sibi sunt necessaria. B. Pona mus barbarā de qua hodie festum recolitur ante oculos nostros et queram⁹

ei quis misit eam in paradysum:quare est in celo. Certe dicit si placeat ei loqui: quia dilexit omne bonū. Unde de ea potest dici illud Canticoꝝ. viij. fortis est vt mors dilectio. Lampades ei⁹ lampades ignis. aque multe nō potuerunt extinguere charitatē. Ideo pau. ad Roma. viij. dicebat. Certus sū eū quia neq⁹ mors neq⁹ vita neq⁹ angel⁹ neq⁹ principat⁹ neq⁹ virtutes neq⁹ creatura poterit nos separare a charitate dei que est in christo iesu. quasi dicat q⁹ nulla pena nec dolor non separarent eum a dilectiōe dei. O sancta barbara loquimini nobis. Nūquid fuisse tacta vīs ad mortē: certe sic. Barbara erat iuuenis et fuit tēpore quo origenes vivebat. erat autē filia Diocēzi pagani Ipsa vero vidēs patrē ydolatrā misit vñū nunciū ad origenē vt instrueret eā in fide iesu christi. Tunc ipse scripsit vñam litterā manu propria in qua instruebat eā de deo et de trinitate. Tūc pater misit eam in turrin⁹. O pau peres peccatores mundani sciatis q⁹ beata barbara nō habuit paradysū du cendovitam quā ducitis. Et cū esset in turri nullus loquebatur ei nisi per fenestram. Pater autē eius videns q⁹ nō veller adorare ydola p⁹ supplicia multa: ipsemet manu ppria iugulauit eaz Et tūc accepit desiderīū bonoꝝ suoꝝ. Ideo potest dici de ea. desiderium aie eius tribuisti ei dñe. Desideriū bonoꝝ est saluare aiam suam. Sed verte foliū prestolatio impioꝝ furor. Sed quis est iste furor: certe de quo loquit⁹ ppheta Qui diligit iniquitatē odit aiam suam Desideriū peccatoꝝ breuiter est quasi vna rabies. Si videretis vñā mulierē dicentē: non quero nisi gladium ad me occidendū: diceretis ne q⁹ esset insana et rabida: Certe gladius in stomacho fuit periculosus: sic aia in pctō Unde Eccle. xxi. Quasi rumphea bis acuta hominib⁹ iniquitas. plage illius nō est sanitas iniquitas. Et prouer. v. Iniquitates sue capiunt impiū et fumb⁹ peccatoꝝ suozum cōstringitur: et sic cū cor da peccati dānabit. Ne fera pas grant

enragerie. heu peccatores si vnus peccatū sit huius cōditionis: quid erit de mille: quod remedium: vultis manere sic: Si nō deponatis gladiū peccati et cordam male cogitationis. Et sic cogitate ad disponendū vos ad suscipiendum christi verbū. Iuxta thema pas sumptū. Abicientes oēm imūdiāā zc. Et vt dignus hoc facere possim⁹: Marie virgini dicemus. Ave maria zc.

¶ Abicientes oēm imūdiāā zc. More cōsueto queritur questio decisā in doctrina magistroꝝ nostroz theologoꝝ et figuranter in doctrina Bonauē. dist. ij. tertij. Dixi hēn q⁹ natura particularis et non tota natura secundum speciem debebat assumi.

¶ Queritur vtrū filius acceperit verā carnē humanā et aiam. C. Dicit Bonauentura et beatus Tho. q⁹ hīc sunt duo errores. Primus error fuit manicheoꝝ dicentū q⁹ christus nō cepit verā carnē: sed fantastica. quia vt dicebant caro creata est a dyabolo: et ideo cōcupiscit aduersus spiritū: ideo nō debebat assumi. Alius fuit error appollinaris dicentis: q⁹ licet christus assumpsit verā carnē: nō tamen terrenā: s; de celo portatā. Istud est hereticum et cōiungit istū erroꝝ secūdu damascenū qd inassumptibile fuit: fuit incurabile si carnē nostrā non cepisset: non fuisset frater noster: neq⁹ etiā curasset naturā humanā. D. Sed contra istos duos errores dico primo: conueniens erat q⁹ christus esset perfectus homo. modo si nō habuisset verā carnē nō fuisset ver⁹ hō. et si nō habuisset verā aiam etiā nō fuisset ver⁹ hō? Ideo symbolū athanasij dicit sic. Perfectus deus perfectus hō ex aia rationali et humana carne subsistens. Similiter christ⁹ fuit vere passus: ergo habebat verā carnē. Item christus tristabatur: ergo habebat verā animā. ¶ Leuate capita vestra. Quid dicunt aie vestre: respexit istatū vestrum: velleis mori in statu in quo estis. Quando ciuitas aliqua obcessa est ab inimicis opz facere leguet gallice. Sed diceris: pater nos sumus

Serla.iii.prime do. aduentus.

xpiani: deus habebit pietatē de nobis
opprime dicitis s; nō totū. habetis ca-
sū tā in iure ciuili q; canonico: q; qñ ali-
quis pmittit in cōtractu aliqd: ipse nō
tenet nisi pmissiones seu pacta tenere.
E. habetis legē ciuile in duob; locis
ff. pro socio. c. de pactis lege cū pro-
pōas. r ius canonicū. extra de iure iu. c.
peruenit. Additio. ¶ Monef hic
qñtio iuris. vtrū fides sit frāgēda nō ser-
uati fidē. videt q; nō p iura pallegrata.
In cōtrariū facit ca. quod deo. xxiiij.
q. v. vbi d; q; licet marit; nō seruet cō-
tinētiā: vxor tñ seruare tenet. ad idē fa-
cit. c. Innocēs. xxiij. q. iij. vbi fides fuit
seruata illi q; fraudulenter illā accepit
tñ dicēdū est q; interdū pmissiones relpe-
ctiuatur ad inuicē vt in casu maillardī
et tūc frangēti fidē: fides est frāgēda vt
in dicta lege Cū pponas. r in c. Perue-
nit. aliquādo pmissiones nō respectiuā-
tur vt si tici; pmissit pure decē aureos
gayo r iurauerit: r itē gayus ticio equū
si alter eorū nō seruet r postea ali; etia;
non seruatur: vterq; incurrit periurium.
Ita voluit cū in preal. leg. cū ppōas
sic pōt itelligi ca. Innocēs. s; in c. quod
deo. vterq; pmissit pure cōtinētiā deo r
sic ei ē pmissio seruāda. nūc assūme cas-
sum maillardī r psequere. ¶ Casus ē pa-
tēs. Est hic vii; mercator vel aduocat;
q; pmittit tibi dare i fello regūynā scar-
latā r tu promissisti duo scuta r apor-
tat tibi s; tu nō hēs pecuniā ad dādū. Di-
co q; tu nō habebis. Sic rñdet iperatoz
et etiā papa. Rogo q; de; nō faciat tali-
ter nob; . habet mathei. xij. negociato-
ri simile est regnū celozū hoi querenti
bonas margaritas Mercator padisi. f.
xps h; scarlatā: q; voluerit eā hēre opz
q; soluat qd pmissū est. Vos mulieres
tenuistis pmissū qd pmissistis capella-
nis vos baptizātib; abrenūcias sathā-
ne: rñdebāt patrini vři: abrenūcio. Et
hoc tñ valet fm Alexādrū de hallis in
q̄rta pte sūme sicut pmitto nūq; pecca-
re mortaliter sub pena dānatōis eterne
Queratis dauid si tenuistis pmissū: qd
dicitis in horis vestris vos mulieres r
Multiplicate sūt sup capillos capitis

mei: r cor meū derelict me. Nūquid ha-
buiſtis volūtātē vidicādi vos de vicia
vſa r de alijs: Et vos luſores pipeurs
gallice. Et vos dñi religioſi q; habetis
buffetos r cuppas: erit; ne dānati: ¶ In
durati pctōres cogitare in casu vestro.
Scitis qd dicat hīs q; iudicati sunt ad
mortē: pſeteris in cōſcia vestrā: q; veiet
tēpus qñ oportebit ostēdere si tenuist;
pmissū. Quid dicitis: vultis dānari:
Volo dicere q; si pctā pmissistis (si p qz)
prothdolor: faciat; qd dicit thema p-
assūprum. Abſcidentes r.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratis-
sime profunda dignitate.
Secūda erit de peccatricis anime vira-
tuosa purgatione.

¶ Quātū ad pmā nos sum; in myste-
rio incarnationis. dixim; q; persona xpi
figurata ē q̄stū ad diuinitatē r hūma-
natē: sapiam r prudētiā. Dixim; dñica
post pradiū q; filij isrl; ppter eorū pctā
fuerūt captiuati: s; de; misit eis octo-
niel q; liberauit eos. Et est fili; dei q; li-
berauit pplm a captiuitate demonis:
et q; plurimi addiderūt pctā pctis: id
cecidērūt in man; Eglon regis Moab
p xviij. annos: r misit de; p̄cipē Elioth;
q; habebat gladiū sup dexterā et repre-
sentabat xpm q; est in dextera dei in hu-
manitate r. Tertio xps habuit vnam
qualitatē: q; fuit plen; sapia in q̄stū
verbū habet p̄destinationē oīm saluā-
doz: r presentia oīm dānādoz: r habe-
bat libru vite. ff. Et ipm xpm figu-
rauit Delbora: de qua scribit Iudicij
iij. Addiderūtq; filij israel facere ma-
lū in conspectu dñi post mortē Elioth:
et tradidit eos in man; Jabin regis ca-
naā: et fuit secū Cylara dñs exercitus
sui: r erat Delbora vxor Lapidoth p-
phetissa: r vocauit Barath r ait vt cō-
gregaret populu. Respōdit Barath: nō
ascendā nisi ascēdas mecū: q; dixit ad
eum: ibo quidem tecum. ascende r ego
tecū ascendā: et sequitur. Syſara autē
fugiēs puenit ad tentoriū Jabel vxor;
aber cinei. egressa igit Jabel in occur-
sū syſare dicit ad eū: itra ad me dñe mi

ne timeas. Qui ingressus petijt paulu-
lū aque q̄ dedit ei lac bibere: ⁊ coope-
runt eū pallio. et sequit̄. tulit itaq; Ja-
hel clauis tabernaculi assumēs parit̄
et malleū: et ingressa cū silentio posuit
supra tēpus ei⁹ clauis percussūq; mal-
leo defixit in cerebrū ei⁹ vsq; ad terrā:
qui soporē mortis sociās defecit ⁊ mor-
tuus est. ¶ Leuate capita vestra. Ego
nō capio has hystorias i caputio meo
habent in sacra scriptura: vt credatis
q; spiritus sanctus voluit habere aliqd
grauē mysteriū sicut dicebat Paulus.
Omnia contingebāt illis in figuris. i. ad
Cor. i. Sequit̄ ergo in libris iudiciū:
q; filiū israel post mortē aioth. lxxx. an-
nis pacē habuerūt: s; nō fuerūt cōtēti
et venerūt ⁊ peccauerūt corā dñō: ⁊ dñs
osēdit eis q; male faciebāt: ⁊ misit eis
Jabin regē canaan et habebat vnum
cōnestabile qui vocabat̄ Syfara. ha-
bebat asit nōgentos curr⁹ falcatos ad
eundū cōtra filios israel: ⁊ venit ille Si-
fara et tūc cucurrit ⁊ obtinuit campū.
¶ S. Erat quedā dñā noie Delbora si-
cut dicebat Nabarina: ⁊ habebat spi-
ritū ppheticū: ⁊ gubernabat puincias
siue illā patriā: ⁊ erat sancta ⁊ bona si-
cut regina hispanie que nūc est. Tunc
ipsa vocauit barath: dixit. capite ar-
migeros et facite clamare guerraz. Et
dixit Barath. nō ibo nisi veniatis. Di-
xit Delbora: ibo vobiscū. Et iuit pied
ad pied gallice. Et quando venerūt ad
campum certaminis Syfara fugit. Et
erat quedā nobilis pulchra nimis no-
mine Jachel in porta domus sue que vi-
dens Syfara dixit ei. Dñe intrens do-
mū meā: qui ingress⁹ dixit Jachel. Dñā
detis michi bibere aquā: que dedit si-
bi lac pro aqua: qui bibit et dormiuit.
Tunc eo dormiēte: cepit dicta mulier
clauum cuz malleo [Origenes dicit q;
erat pallus] et iterfecit eū. Jachel vero
videns alios currentes post Barath ⁊
querentes vbi esset: dixit. venite et vi-
dere eum: quia mortuus est.

¶ Leuate capita vestra ⁊ afflictiones
vestras. Nūquid velleis scire vos do-
mini ⁊ dñe burgenses quid hoc signifi-

cat. scilicet quid significat Jabin: quid
Syfara: quid Delbora: quid Barath.
et quid Jael? Domini. Jabin qui ce-
pit dominationē super filios israel per
violentiam: representat dyabolum et
interpretatur iabin intelligens. Syfa-
ra interpretat̄ exclusio gaudiū: vt Ori-
genes interpretatur. Delbora vero elo-
quentia siue sapientia dicitur vel elo-
quens aris: de qua hebreorū. iij. dicūt
vii⁹ est sermo dei et efficit et penetrat
bilior gladio ancipiti. Christus igitur
habuit duplicē modū sciendi. fuit enī
deus beatus homo. innocēs propheta
inquit deus habuit noticiā dei infini-
tam qua cognouit possibilia infinita:
inquit beatus habuit scientiā cōpre-
hensionis ⁊ visibis que deus decreuit
facere: ⁊ in habitu cognouit omnia ven-
tura. inquit homo innocēs habuit no-
ticiam per species inditas clari⁹ et me-
lius q; angelus ante beatitudinē. inquit
vir iustus ⁊ sanct⁹ habuit noticiā
omniū misteriorū pertinētum ad redē-
ptionē clarius q; prophete. inquit ho-
mo viator didicit hic qd passus est: et
habuit noticiā in p̄zio gaudij. ¶ Sed
pater dicatis nobis si vobis placet: qd
intelligitis per hoc qd Delbora voca-
uit Barath? Dico q; Barath interpre-
tatur fulgur: ⁊ habet aliquid luminis
non multū durantis. ⁊ quid est nisi ista
synagoga que habuit noticiam dei: s;
non multū durauit. Dicit enī Nicola⁹
de lyra: q; inde a principio cognouit
christū et habuerūt modicū luminis:
quia cognouerūt prophetias fuisse im-
pletas: sed paucū stetit: ⁊ ideo ipsa ver-
sa est in amaritudinē. ¶ J. Jael vero
occidit Syfaram. Interpretatur iael
ascensio siue christianitas secundum
origenē que fuit vocata ex paganis et
occidit Syfara id est dyabolū dando
lac ad bibendū. id est credendū. Unde
Paul. i. Cor. iij. Tanq; puulis in xpō
lac vobis potū dedi nō escā. i. a princi-
pio christianitatis postq; nutriri ince-
perunt christiani data fuerūt eis pua
documenta: ⁊ tunc mortuus est dyabol⁹
q; merito per meritū clau. i. per cruce

Se. iij. prime do. aduentus.

xpi dyabolus interfectus est. Et tunc venit barath qui inuenit eum mortuum. et hoc erit in fine mundi quando fiet unum ouile et unum pastor. et istud nos petimus iuxta thesaurum preassumptum. Abicientes. et.

¶ Quantum ad secundam partem leuate capita vestra vos domicelle. fustis ne heri in degestaculo vnius pastilli linguarum. Dixi vobis et non ego solus dico sed etiam beatus iacobus qui nunquam meretur quod perfectus est qui nunquam offendit in verbo. Diximus heri et pridie de multis lignis huius pastilli. **¶** Quarta lingua est lingua detractoria. et significat pistam lram d. q. est quarta in numero. et ista nichil valet ad comedendum: quia dyabolus est nutritus de illa. Unde salomon puer. xxiiij. Cum detractoribus ne commiscaris ubi glossa. hoc vicio specialiter piclitas totum genus humanum. Vnde canoniste de ista materia habemus in maiori volumine. vi. q. i. c. Summa iniquitas est detractare. et de penitentia di. i. c. Homicidium. Homicidiorum tria sunt genera. scilicet odium: homicidium et detractio. Vnde non comedatis cum detractoribus: quia ut dicit glossa totum humanum genus deperdit per hoc viciu. et quod nunquam possumus comedere carnes: dicit quod non: quis non loquamur de carnibus bouis et mutonum loquimur tamen de carnibus humanis: quod non oportet ponere carnes proximorum ad comedendum super mensam. dicit enim ecclesiasticus. xli. Cuius ram habere de bono nomine. hoc enim magis permanebit tibi quam mille thesauri preciosi et magni. et canonicus. xi. q. i. c. Volo in principio perguido. **¶** Sed dicetis vos burgen. per nunquam possumus loqui de peccatis proximorum: Sanctus thomas. in. ii. q. iij. dicit quod peccata eius maxime poterantur ex intentione. Detractio ex genere suo sonat mortale peccatum. Est autem detractio aliene famae per occulta verba denigratio. et est contra caritatem. Sed referre malum alterius non est malum ex genere. verbigratia. Video religiosos intrare lupanar. video etiam unum abbatem qui tenet unum officium qui non querit nisi argentum velut vnguipeur gallice. Video etiam in tali domo ad tale domum vnus homo accedit. Querens do-

mine burgenses an possint loqui de illo sine peccato: dico quod sic in triplici casu secundum sanctum thomam.

Primo ad correctionem

Secundo ad cautelam

Tertio ad pietatem.

¶ Verbigratia de primo. Est aliqua mulier qui frequenter locum quem frequenter ad minus taceo. hoc videtur aliqua bona et per bona persona dicit illi persone cui vult predicare et non obesse quod non amplius frequenter tale locum vel tale domum. talis non dicit detractor. Exemplum de secundo Alique iuvenes filie qui fuerunt diffamata a festo pastiche et vna illarum est grauida. hec videns vna per bona mulier que habet duas filias dicit eis. O filie mee si frequenter talis locum habuissetis tale famam sicut habet tales. Exemplum de tertio. Est aliquis predicator qui habet bonum zelum: venit aliquis ad eum et dicit ei. pater ego supplico vobis si placeat quod predicetis propter salutem animarum contra tales. puta est vnus homo qui tenet malos terminos mulieri sue: offendatis ei quod non debet sic facere In istis tribus casibus non est peccatum mortale. Et quod aliqui sepe numero murmurant contra me quod diffamo predicando vicia eorum. dico quod verbum predicationis mee est sicut lapidus piectus inter multos qui non ledit nisi per percussionem. Aliqui loquor de vna materia et aliquis qui est irretitus illo crimine dicit quod ego loquor pro eo: ubi non est verum Sed vertamus folium quando comedimus pastillum. Istud est de lingua detractoris et omnes diffamatis vos adinuicem dicendo. talis mulier habet tale secretarium: et talis habet tunicas a tali clerico. et talis aduocatus est copater talis mulieris ut citius habeat causam veniendi ad eam Queritis dominum vestrum in istis casibus sit peccatum mortale: dicit sapi. puer. xxij. Melius est nomen bonum quam diuitie multe. Beatus thomas. ii. q. iij. ar. i. et alexander de hallis ponit septem species detractionis. quattuor directas et tres indirectas.

Prima species est imputare falsum.

Secunda adiungere malum.

Tertia reuelare secretum contra diffamandi.

Quarta asserere esse bonū malū.

Quinta bonū esse factū mala intētiōe.

Sexta sciēter vix tacēdo.

Septima per libros vel cātilenas detrahendo.

Primus est qñ aliq̃s dat malā famam alicui deponēdo sibi pileū boni nois: et imponēdo sibi nomē q̃ est vñ^o paillardus. Exēplū de sc̃do. Aliq̃s burgeñ. h̃z vnā ancillā q̃ recessit: ipse dicit q̃ ipsa est furata ei vnū scutū: peccat mortalit̃. De tertio exēplū. Aliq̃s hō habet vnū seruitorē q̃ manutener vnā filiā: et p̃cñ est secretū: tamē dixit alijs. talis diffamat eū. Sed dicetis. pater: nō dixi manifeste: sed dixi forori mee op̃z deponere fororē meā: que tñ nō dico aio diffamandi. De quarto exēplū. Est aliqua mulier q̃ vadit ad ecclesiā et dat elemosinas: s̃ dico q̃ hoc facit p̃p̃t ypocrisim. Eodē modo de vno doctore q̃ bene p̃dicat. dico q̃ stultus oēs stultos iudicat et peccat mortaliter. C. O lingua ifamis q̃ oia bona in malū cōuertit. De quinto exēplū. Est aliq̃s bonus iusticiarius q̃ facit debitū suū: et alius dicit q̃ oēs nō vidēt intētiōē suā: et quicq̃d faciat in terptatur in malū: dicēdo. Vos nescitis totū: vos nescitis intētiōē suā. De sexto exēplū. Est q̃dam mulier q̃ habet quandā vicinā cui iponitur aliq̃d crimē graue: q̃d tñ nō est: vix: ipsa dicit nichil dicā de ea nec bonū nec malū: nec accusabo nec excusabo q̃ illa n̄ meruit ap̃d me. Talis enī peccat sciēter tacēdo verum. et illud p̃cñ occurrit in matrimonio cōtrahēdis. Sūt enī plures qñ interrogātur de bonitate vel probitate viri vel mulieris q̃ dicūt: ego nō me imponā: faciatis q̃d voletis. De septimo exēplū vt facere falsas lrās: cātilenas diffamatorias. sc̃dm̃ leges talis deberet puniri pena capitis. C. de famosis libellis. li. ix. Et sc̃dm̃ ius canonicū. v. q. i. c. p̃mo. Qui in alteri^o famā. vbi dicitur q̃ in alterius famā publice scripseram aut verba cōtumeliosa cōfecerit. et reptus scripturā nō probauerit flagelletur. et q̃ eā prius inuenerit rūpat si nō vult auctoris facti causā incurrere. ta-

les nempe veniūt anathematizādi vt p̃z p̃ capitulū Si qui inuēti fuerit. ead̃ q. i. cā. vbi dicitur Si qui inuēti fuerit libellos famosos in ecclesia ponere anathematizētur. O q̃ multi peccāt p̃ p̃cñ detractiōis. quot mulieres vidue reputātur meretrices p̃pter malā ligūā religiose meretrices reputātur. et viri religiosi cōcubinarij. et similiter oēs ecclesiastici. habet exēplū de hoc de sancta marina q̃ lōgo tēpore seruauit in monasterio monachorū in habitu viri: et fuit accusata q̃ in p̃gnauerat quandā mulierem. et. dic vt scis. Volo dicere q̃ si talia fecisti si p̃ q̃z protholor cōuerta mini ad dñm p̃ p̃niam satisfaciendo vt ipse vos suscipiat et det vobis grām bñ faciendi vt inde cōsequamī gloriā sempiternam.

¶ Feria quarta prime dñice aduentus. Sermo. xiiij.

Abūciētes oēs immū. et. Opus domini et alme deuote peccatrices salomon dicebat heri q̃ desiderij bonorū ē totū bonū. et defectus p̃ctorū est rabies quedā. i. boni querūt deo placere: et peccatores faciūt p̃cñ vt dānetur. et causā quare q̃s venit in talē furorē declarat isayas dicēs. Opus dñi nec opa redēptionis: nec opa manū eius cōsiderat op̃a promissionis et retributiōis oim siue bonorū sive malorū etiā nō cōsideratis. propterea ductus est p̃p̃s in captiuitatē: q̃ nō habuit sciam. Certe pauci sūt q̃ curāt propriā salutē. O p̃ctores spūs sc̃tus p̃ os isaye dicit. Nō aspicietis opa dei. et ideo est q̃ estis hebetati in statu dānationis eterne. ¶ Sed dicetis. pater quod est opus singulare dei? Dico q̃ est illud quod factum est circa xpm̃. De quo scribitur iohannis. xviij. Pater clarificauit nomen tuū sup̃ terrā: opus consummaui: opus incarnationis: opus predicationis. et sic de alijs. quasi dicat filius patri. Clarificauit nomen tuū et opus consummaui. descēdi ad labo-

Seria.iiii.prime do. aduentus.

rem carnem humanam suscipiendo: nunc
vado ad mortē. ¶ O pccōres nunquid
cōsideratis amorē et caritatē inappreci
abile: credo q non. ideo chyslus potest
dicere illud. p. Obluioni sū datus tan
q mortuus a corde. ¶ Leuate capita
vestra: nō est talis natio sicut ista q ha
beat deos appropinquantes sibi. Ca
sus est patēs. Dñi si rex veller ire ad le
prosiarū et mitteret primo aliquos de
nunciātes leprosis q ipse est vēturus
ad eos et q ipse vult indui vestimentis
eor: diceretur profecto q esset multum
gratosus. Certe nullus op pccōres est ita putrefa
ctus sicut vita pccōrum et natura hu
mana. et tamē ipse cepit tunicā nature
humane. et vos miserrimi nō aspiciis. et
cetera. ¶ Sed dicetis: pater que sunt
opera dei: opa premissionis ad roma.
xi. c. O altitudo diuinitaz sapiētie et sciē
tie dei: q incōprehensibilia sūt iudicia
eius. et. Cōsiderate op pccōres opa altis
simi. Nō est aliquis qui posset illa cor
rigere. Quāuis hieremias. xij. ca. faci
at admirationē de opibus impioz di
cens. Quare via impioz prospatur be
ne est cūibus qui preuāriantur et inq
agunt. quasi dicat q deus delectatur
benefaciēdo malis: et cūibus operanti
bus malum. Sed postmodū respondet
hieremias dicens. Cōgrega eos quasi
gregez ad victimā: et sacrificā eos in die
occisionis. ¶ O dñi habetis porcos i
pinguatos: quādo porci impinguantur
signū est mortis veniētis. sic quādo r
malus prosperatur deus dimittit eum
impinguari vt dānetur. Uerte folium.
videmus enī q homo peccator aliquā
do cōuertitur: et alius peccator in pec
cato suo sēper pseuerat: tibi est iudiciuz
dei. Istud est vñ opus altissimi. post
q enī aliquis ruit in peccatū non resur
get: nisi deus preueniret eū sua gratia.
Unde prouerbioz. v. ca. Respiciat deus
viā hominis et omēs gressus illius cōside
rat. et. xv. ca. In omī loco oculi dñi con
templātur bonos et malos. ideo o pau
peres peccatrices aie si illud cogitare
tis non offēderetis deum. ideo subiun
git propheta. Propterea captiuus a

dyabolo: scilicet ductus est populus: quia
nō habuit scientiā. Ad ephe. iij. Am
bulant in vanitate sensus sui tenebris
obscuratum habētēs intellectū: aliena
ti a via dei per ignorātiā que est in il
lis propter cecitātē cordis ipsoz. heu
heu pauperes pccōres quod remediū:
aperiat oculos vestros et respiciatis
xp̄m in cruce pendētem. cōsiderate be
neficiū incarnationis. et mūdare con
sciētias vestras iuxta beati iacobi pce
ptum Abiiciētes oēm immūdiā. et.
Quod vt facilius facere possimus ad
virginem mariā recurramus dicentes
Aue maria. et. Abiiciētes oēm im
mundiciā. et. More solito mouet que
stio theolegalis mota in doctrina ma
gistroz nostroz theologoz: et p̄sertim in
doctore subtili. di. ij. iij. Vtrū prius na
tura humana a verbo tota fuerit assū
pta q anima et caro. A Schola cōmu
nis dicit q prius fuit aia: et p aiam ca
ro informata. Scotus tamē dicit q il
lud assumptū fuit p se primo: quod fu
isset supportatū si sibi fuisset dimissū
et qz tertia vnitas que resultat ex vnōe
corporis et aie que est etiā terminus ge
neratōis substāialis est primo suppo
situm. ideo illud fuit primo et p se assū
ptum a verbo: quous etiā partes essēti
ales scilicet corpus et aia fuerūt assumpte
et hmoi tertia est realis distincta a par
tibus simul vnitis scdm̄ predictum do
ctore. ¶ Leuate capita vestra. O pec
catores: timetis ne dānari. Pat. istud
est terribile q dānemur ita facili ter. ve
rum dicitis: nō obstat q debetis vigi
lare. Quādo ego respicio vitā sāctoꝝ et
nostrā quā ducimus: capio michi occa
sionem timēdi. Vos dñi qui estis hic p
sentes leuate spūs vestros et q̄ratīs brō
nycolao de quo cras loquemur: deo fa
uente: si est saluatoris dādo meretricib
bona ecclesie. Sed dicetis. pater: nos
speramus q deus dabit nobis paradī
sum: qz ipse p̄misit. v. et dicitis sed nō
totū. B habetur enī extra de iureiu
ran. c. Quēadmodū: q qñ ex iuramēto
sequitur pccatū: nō est iuramentū tenēdū.
Idē habet. ff. de pactis dotalib. l. i. Cō

uenire. Casus est patēs. Est quedā mulier habēs puerū nouem annorū: et facit ydolū de eo. maritus dicit mulieri. faciat is quod uoletis postq̃ habetis: ego p̃mitto deo et iuro q̃ nō dicā uobis aliquid quod displiceat uobis. Ipsa autē mulier incipit p̃sare aures iustianis. Dicit iherator: et etiā papa q̃ iuramentum nō tenetur seruare. Rogo q̃ deus non faciat nobis sic.

Aditio.

¶ Cadit hic merito questio iuris Utrū marit⁹ possit ip̃sue castigare uxore si se misceat enormitatib⁹. uidet q̃ nō p̃l. Cōfēlu. C. de repudijs vbi dī q̃ illa debent esse aliena ab igemnis. In oppo. facit. c. Placuit. xxiij. q. ij. vbi dī q̃ uxore potest p̃ maritū etiā poni in uinculis. tñ dicendū est q̃ ex cā iusta et legitima potest eam castigare: nō tñ enormiter: qm̃ enormis castigatio ad iudicē actinet. et si secus fecerit puniūt: vt in auctētica s̃z nouo iure. C. d̃ repudijs. Tu p̃dicator repete casū sūmarie: et applica vt mailardus. Scribit enī hier. vi. Ecce vos cōfīditis in sermonib⁹ mēdacij q̃ nō p̃derūt uobis: furari: occidere: adulterari: iurare mēdaciter: ambulare p̃ deos alienos. Sapi. ij. Exiguū et cū tedio est t̃ps uite nr̃e: nō est q̃ agnitus sit reuersus ab iheris. uenite fruamur bonis q̃ sūt et vtamur creatura tanq̃ in inuēture celeriter. Ite qd̃ facerent paupes p̃ctōres si deus nūc puniret ita eos sicut fecit in p̃cipio xp̃ianitatis: vel ile ge iudeorū. T̃p̃e ei bti pauli sacerdotes q̃ celebrabāt in p̃ctō mortali: imēdiate suffocabātur a demone: etiā q̃ suscipiebant sacm̃ eucharistie in p̃ctō mortali O cōcubinarij sacerdotes: qd̃ esset nūc de uobis si nō esset magna dei mīa. Et vos religiosi trāsgressores uotoz et regulaz: uolo dicere et p̃suadere q̃ corrigatis et emēdetis uitās ṽrās iuxta bti iacobī documētū Abijciētes. &c.

¶ In isto sermone erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimē profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime uirtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē audiuitis

dñi dñica quō p̃sona redēptoris dñi nostri iesu xp̃i fuit figurata p̃ tres iudices qui saluauerūt populū israel: scilz octoniel: aiorh et delboza Prim⁹ figurabat xp̃i diuinitatē. Secūdu figurabat xp̃i humanitatē. Tertius uero xp̃i sapientia per quā elegit synagogā. et q̃ nō fecit debitū sup̃euit xp̃ianitas: et ecclia et synagoga scā sunt vñū. Quarto uenit xp̃s per doctrinā et predicationē deuterōn. xviij. dicit moyses i prophetā ius scitabit de uobis dñs: illū uelut me audietis. Erat enī ipse moyses proximus morti: et dixit populo q̃ deus mitteret vñū aliū prophetā qui daret eis legē sicut iam dederat eis: et illū deberet audire sicut ip̃sūmet: aliter mala cōtingerent eis. Et istud secūdu exp̃positores hebreos et latinos ad litterā intelligit de aduētū messie et xp̃i qui dedit legem nouā. et istud nobis figuratur per vñū aliū iudicē qui dicitur gedeon. Audi te me dñi: legitur in scriptura in libro iudicū. vi. ca. Post punitiones quas deus dedit populo israel postq̃ delboza liberauit eos fuerūt i pace: sed post addiderūt peccatū super peccatū. Quod uidēs deus misit eis regē madian: q̃ captiuauit eos et in tāta subiectione posuit eos: q̃ quādo panē infra furnum uel bladū in horreo habebāt illi imēdiate capiebāt: et filij israel nō habebāt qd̃ comederēt. C. Eo t̃p̃e erat vnus hō gedeon nomine qui uētilabat bladum in area sua: et respiciebat quādo uenirent madianite ad capiendū. tunc angelus dñi stetit super quercu et dixit. dñs tecum uiroz fortissime. Et quomō dixit gedeon dñs est nobiscū: cum habemus tot mala: Dixit angelus: cape animū quia in fortitudine tua liberabit deus populū suū de manu madian. Et quomodo inquit gedeon ego minim⁹ in domino effraym potero conducere tñ exercitum et tātos armigeros: Dixit āgelus tu habes trigintaduomilia hoim: non q̃ in tāta multitudine liberes filios israel: sed dic oibus qui uolēt redire ad dominum q̃ uadāt in pace. Et recesserūt vigintiduomilia. ¶ Leuate capita ṽrā.

Seria.iiii.prime do. aduentus.

ego nō capio has hyſtorias in caputio meo. Iſte eſt ſenſus literalis: eſt pal-
lea oportet capere granū. Dixit ſecun-
do angelus ad gedeon: mitte illos ad
aquas. Sedeon miſit totū populū ad
aquas: ⁊ qui genu curuauerūt reſeſſe
runt. q̄ vero lambuerūt ⁊ cū manu bi-
berūt manſerūt. et fuerūt trecetū nume-
ro. Et dixit dñs gedeoni. Iu trecetis vi-
ris liberabo filios iſrael. tūc venit ⁊ de-
dit cuiſbet theſā ⁊ lagenā et ynā bu-
cinā. ⁊ diuiſit eos in tres partes. Tunc
dixit gedeoni. vos de prima acie vada-
tis ad hanc partē. Et vos de ſecūda ad
ſecundā: ⁊ vos de tertia ad tertiā: cir-
ca principiū ſcōe vigilię noctis q̄ eſt ho-
ra inter nonā et decimā cū bucinā cla-
mabor adatis et frāgatis lagenas ⁊ in
trecetis ſup eos. et q̄uis ſūt quadringen-
ta milia viroz itamē in trecetis audacter
q̄ oēs ſunt in manib⁹ veſtris. Quod et
factū eſt. Et cū viderēt lumē ipſi ſemet-
ipſos occidebāt. Dñi fuiſtis aliquādo
in bello. Nunq̄ fuit datū tel aſſault q̄
fuit qñ chuiſus dixit Joh. xij. Nūc pñ-
ceps huius mūdi cū cieſ foras. Iſta fi-
gura eſt figura incarnatōis ⁊ predica-
tōis ieſu xp̄i. Madiā interpretat iniqui-
tas. Amalech gens bruta: viri orienta-
les ſupbia. q̄ ſicut ex oriēte apparet ſi-
gnū et principiū luminis: ſic ex appa-
ritia bōi venit ſupbia. Sedeo interpretat cir-
cuit⁹ in vtero. Unde hiere. xxxi. Crea-
uit dñs nouū ſup terrā: ſemina circum-
dabit virū. viri formidoſi q̄ nō audēt
occidere virū: ſūt illi qui ex puſillani-
mitate dimittūt aggredi opa arduavir-
tutū qui veniūt ad aquas vbi pbātur
qui ſup ventrē bibūt nō ſūt ad bellum
apti: ⁊ ſūt illi qui viuūt in voluptati-
bus ſuis: ⁊ qui poſt baptiſmū nō que-
runt niſi voluptates. illi vero q̄ labunt
ſunt illi qui rebus ſeculi vtūtur ad ne-
ceſſitatē vite: ⁊ trecetū viri ſūt tres ſtat⁹
eccleſie ⁊ tres ſtatus vite. incipientiū:
p̄ficiētū: ⁊ perfectoz. eccleſie prelato-
rū cōtinentū p̄digatōz ſtatus ſūt qui
in fide trinitatis debēt militare cū xp̄o
debēt frangere lagenā p̄ contritiōe.
debent habere lampadē ardētē id eſt

opis boni exhibitionē. bucinā ore clan-
gentē per confeſſionē. madiā. i. iniquitas
vlt̄ p̄ctm: equiualeat tñ ſicut beſtie bru-
te vel vitya brutalis carnalis que ducit
naturā humanā ad oēs dyabolos. et ſi
nō veniſſet gedeo ⁊ tenuiſſet vtilabzū
ad ventilandū frumētū. id eſt xp̄s q̄ ſe
parat frumētū in morte a pallea. i. bo-
na opa a frumēto malicie. Nūq̄ aliqd
fuit ita bon⁹ purgator ſicut eſt chriſtus
in morte. Sz queretis: pater qui ſūt il-
li qui ponūt ſe ſupra ventrem: Dico q̄
ſūt illi qui bona terrena cupiūt. q̄ vero
lambūt: ſūt qui cupiūt bona hui⁹ mū-
di ad neceſſitatē. De quibus Paul. i.
Thimo. vi. habētes alimētā ⁊ quibus
tegamur: his cōtentū ſimul. Sz quid ē
q̄ gedeon oēs miſit in tres partes: Dī-
co q̄ eſt xp̄s qui oēs ſtatus diſtinxit in
ſtatū prelatoz/ cōtinentū/ ⁊ cōiugatōz.
Sed qd eſt q̄ lagenā frugerūt oēs: dico
q̄ hoc reſeplentat corpus mortificatū
vnde Paulus. i. Cor. ix. Caſtigo cor-
pus meū ⁊ in ſeruitutē redigo: ne forte
cū alijs predicauerim: ꝑereprob⁹ effi-
ciar. Theda vero ſignificat bona opa
que debēt lucere. Juxta dictū chriſti.
Matth. v. Sic luceant opera veſtra ⁊c.
Sedeon. i. xp̄s cū buccinā ſue ſacraſi-
ſime predicationis nudis pedib⁹: ſine
pecunia: ſine bonis tēporalib⁹ ꝑꝑrijs
docebat populū ⁊ ſtatuebat acies con-
tra madiā. i. cōtra dyabolū: ⁊ ſic pplm
iſrael. i. naturā humanā a captiuitate
demonis liberauit. Volo dicere o pec-
catores q̄ cōſiderem⁹ myſteriū redem-
ptionis humane et tergam⁹ cōſciētias
noſtras. Juxta beati Jacobi documē-
tum. Abſciētes oēm ⁊c. ¶ Quātū ad
ſecundā partē: quid dicetis domicelle
et vos ſorores mee in xp̄o ieſu: ⁊ vos gau-
diſſeū: meretricis: macquerelle: lu-
ſores: ⁊ telle maniere de billon: cogita-
tis ne mūdare cōſciētias veſtras: eſtis
in ſtatū in quo velletis mori: qd placz
vobis: dicatis veritatē. ponatis man⁹
ad pectus. Bernar. dicit q̄ abſtergitur
caliga et ſpernitur aia. O peccatrices
aie mīroz dementiā veſtrā. aiam xp̄i ſā
guine redēptā nō abſtergitis: et tamen

fordes vestrarum tunicarum abstergitis. Certe opz deponere pctm lingue quia tacto dyabolus comedit de isto passillo saturat est: dixim in parabola quod dyabolus multos morcellos comedit. et dixim quattuor morcellos amariores felle. Et dicenda est alia lingua huius passilli: quod vocat lingua exacerbatioria. D. Et Leuetis corda vestra vos burgenses: dixistis hodie vestras horas nunquid dicitis ibi. hodie si vocem eius audieritis etc. Pater exacerbare est vnu verbum terribile: et latinum est. ppe gallicum Est autem exacerbare denigrare personam alienam per verba sua. et est quod dicitur pone vel due mulieres vocant se prestresses latrones / ebriosas / sacrilegas. et sic de alijs. S. Queretis: pater vtrum exacerbare sit pctm mortale. Dico fm be. Tho. ij. ij. q. lxxij. ar. ij. platio verbi infunosi pot fieri tribus modis. scilicet primo causa corrigendi.

Secundo causa solaciandi.

Tertio causa iniuriandi.

E. Et primo autem est notandum quod differencia est inter contumeliam / contumeliam / et improprium. Contumelia est quod alicui improprie perat / propria culpa. Contumelia vero est quod improprie alicui defectus nature. Improprie vero est quod improprie defectus suorum parentum: vtrputa quod alicui improprie perat quod est spurius. Queretis a me: pater dicatis nobis vtrum improprie malum sit semper pctm mortale: Dicit thomas quod hoc pot fieri tribus modis Si dicas alicui corrigendo eum sicut xps dicit Luce vlti. O stulti et tardi ad credendum. Et paulus ad Gala. iij. O isen sari galathe quod vos fascinavit non obedire veritati nisi quorum oculos xps iesu prescriptus est et in vobis crucifixus: et hoc non est pctm mortale. Sicut est vna bona burgeis. que videt vnam mulierem iuuenem lenam et dissolutam dicit sibi: heu misera mulier video te futuram meretricem publicam. Si hoc faciat ne cadat in iocunditatem pcti mortalis bene agit: tamen hoc debet fieri cum discretionis maxima. Alio modo pot fieri causa recreacionis. verbi gratia. est aliqis iocundus homo quod videt vnu

claudum et dicit sibi: veni claudum. Qui hoc tamen non dicit in malum: sed propter noticiam et amicitiam: talis non peccat mortaliter. Tertio modo pot fieri in despectu et in derisione quasi hominem despiciendo: et hoc est pctm mortale. Verbigra vocando aliquam meretricem etc. Si enim deus te ipsum non preseruasset: cecidisses in tale pctm vel in maius. Sed dicetis vos: pro ego non dico nisi veritatem possibile est: tamen est pctm mortale. Et Leuate capita vestra vos mechanici: vos non portatis gladium (vt arbitror) nunquid dixistis aliquando vicine vestre: vade leprosa ad macquerelam tuam. et vicino vestro: vade gilboso tu es leno. certe de omnibus istis opz reparare vel danari. Dicit xps in euang. Math. v. Vade prius reconciliari fratri tuo et pete ab eo veniam: et deus dabit tibi gratiam suam. Idem est de iustis et pipeurs siue deceptoribus quod dicunt iniurias sibi iustis. volo dicere quod disponatis vos ad tergendum maculas conscientie. Et feria. v. prime dominice in die sancti Nicolai de mane. Sermo. xv.

Adicietes omnem inuidiam etc. Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo: et inueniuntur est iustus: et in tempore iracundie factus est reconciliatio. Eccl. xliij. Domini et aie deuote si bene retinueris doctrinam hesternam deberis laborare ad salutem animas vestras. Dicebat heri Isa. quod pro eo quod populus non aspicebat opera dei: fuit ductus in captiuitatem. hodie et pro totum istud tempus interitio mea est: vt inducam vos ad laborandum mudare conscientias vt sitis participes beificij incarnationis xpi: et vt facilius pueniamus ad intentionem nostram: ecclesia pponit nobis festum beati Nicolai. Et in epistola tria principaliter tanguntur. Quod si velimus facere erimus bene dispositi ad suscipiendum gloriosum aduentum xpi primo beati Nicolai dignitas.

Quia ecce sacerdos magnus.

Secundo eiusdem imitationis fertilitas.

Quia inuentus est iustus.

Tertio eiusdem interpellationis utilitas.

Quia in tempore iracundie factus est etc.

De primo Luce. xij. Quis putas est fidelis dispensator et prudens quem constituit

Seria. v. prime do. aduentus.

dn̄s supra familiam suam. De secūdo. Prover. xv. Qui sequitur iusticiā diligēt a dño. De tertio. Job. v. ad aliqñ sanctorū cōvertere. ¶ **L**euante corda vestra placeat deo nos ponere in bono statu. placeat deo nos ponere in grām suā. vt dicit hodie eccl̄ia. o peccatrices aie q̄ debetis honorare illū sacerdotē. s. bea. Nicolaū. In maiori volumine. di. xxi. ca. in nouo. scribit̄ q̄ ep̄i sūt successores apostolorū. de q̄b⁹ dicit xp̄s. Joh̄a. xv. Ego elegi vos et posui vos vt eatis et fructū afferatis et fruct⁹ vester maneat. Deus ostēdit de b̄to Nicolao q̄ ip̄e est dign⁹ honore: p̄ eo q̄ fuit elect⁹ ad dignitatē ep̄alē: q̄ fuit seru⁹ fidelis et prudēs. Sz dicite michi dñi quē honore facit deus illi q̄ vocatus est ad dignitatē sacerdotale: certe si bene inspicitis facit sibi magnū honore. Sed dixi alias exponēdo illud dictū xp̄i. **A.** Venite post me. q̄ aliqui assumūtur ad dignitates ecclesiasticas p̄notiatū: aliū genitiū: aliū per datū: aliū pactū. aliū per vctū. aliū p̄ ablatiū. Primo p̄ nominatiū: q̄ cit⁹ assumūtur magni q̄ parui. Per gr̄m: q̄ vt in pluribus bastardi filij meretricū. Alij p̄ b̄m: quia dāt pecunias et emūt b̄nficia. Alij per accusatiū: q̄ multi assumūtur accusādo ep̄os et alios p̄latos vel adulādo. Alij p̄ ablatiū: q̄ auferūt b̄nficia alijs. Alij vero p̄ vocatiū. Et de vltimo scz vctō fuit b̄tus Nicola⁹. ¶ **L**euat̄ corda v̄sa dñi: dicite michi oēs p̄cor p̄ quē casū liceat alicui intrare ecclesiā. Dicit Paulus 1. heb. v. q̄ nemo sumat sibi honore: sed qui vocat a deo tanq̄ aaron. Bernar. vero ser. lxxvij. super casū. dicit vtinā tāvigiles reperirēt ad curam: q̄ alacres currūt ad cathedram. Vñ ecclesiastici faciatis sicut voletis si tenetis plura b̄nficia: si vñ solū p̄ vita sufficiat: reliquū debet dimitti. Mirū est q̄ hodiernis t̄pibus aliq̄ assumūtur ad b̄nficia ecclesiastica p̄notiatū pp̄ nobilitatē suā sicut lucifer: aliq̄ p̄ gr̄m. et dicā qd̄ turpe est valde: q̄ matres v̄l sorores vel neptes lucrāt ista b̄nficia ad penā sui corporis. heu detestabilez

assumptionē. Aliqui dāt quartā partē beneficij. Alij equos et mulos: et isti perdatiū assumūtur. Alij imponūt grauiā criminā: et illi assumūt per accusatiū. Alij vero p̄ vim et violentiā accipiūt beneficij: et hoc per ablatiū. B̄tus vero Nicolaus nō fuit sic assūptus: nō per sortitō: nō per vim: nō per fauores: sz a deo vocat⁹ velut aaron. Ideo h̄mōi honore dign⁹ habit⁹ est: cū veniret ad matutinas nūru diuino capt⁹ fuit: et elect⁹ in ep̄m. Quādo aliquis pmouet a papa vel ep̄o motu pp̄rio vel eligit a spū sāctoralis p̄notio est placēs deo. Talis fuit b̄tus Nicola⁹: de quo ep̄la dicit. Ecce sacerdos magn⁹ et c. Secundo etiā representat festū b̄ti nicolai vt in seq̄ mur eū q̄ inuentus est iust⁹. Queratis ab eo peccatrices aie si habuit paradīsum ducēdo vitā quā vos ducitis. certe nō. p̄sal. dicit q̄ debem⁹ petere beatitudinē dicēs. Unā petij a dño hanc requirā: vt in habitū et c. B̄tus nicola⁹ adsequēdū xp̄m nō duxit pompas quas ducitis: sz in inuētute incepit ieiunare vt dicit Scot⁹ dist. iij. iij. cū adhuc fugeret mamillas matr⁹ ieiunabat feria iij. et vi. et dicit Scotus puenisse ex merito patris et m̄ris et nō ex parte pueri. et illud est verisimile: q̄ vt dicit hysto. pater et m̄r b̄ti nicolai dicebāt adiūcē q̄ si possent h̄re puulū: nō plus mutuo se tāgerēt: et sic fecerūt: nō em̄ querebāt paruulū pro lasciujs: sz p̄ honore dñi nr̄i iesu xp̄i. Sz dicit: pater i quo placuit Nicolaus ip̄i xp̄o. Dico q̄ in multis: et p̄sertim in m̄ia p̄mis exhibēda. Exēplū habet in legēda ei⁹ de quodaz qui voluit p̄stituerē tres filias: cui de nocte b̄tus Nicola⁹ per fenestrā bur̄sa auro plenā distribuit: et sic illas filias preseruauit ab illo ope nephario. Vñ prelati modo timēt dare denariū: et si dent bur̄sā plenā sicut b̄tus Nicolaus. hoc faciūt nō vt eas cōseruēt a pctō: sz magis vt eas inducāt ad lupanar. Et nota exēplū de bāqueto dñi cardinalis lugdunēsis de domo borbonij: q̄ expositus octodecies cētū fr̄cos Tertio placuit deo in attrahendo alias: vt habet

Imafori volumi. xxiij. q. iij. c. Obtineri et sunt verba a Grego. Obtineri nequaquam possunt: que predestinata non sunt. sed ipsa predestinatio sanctorum precibus inuatur. Grego. dicit. dum aliquis predestinatur: sanctorum precibus inuatur. Ideo in mortis articulo opus non commendare precibus sanctorum: quia et nobis ipsis non sumus sufficientes. Quapropter ecclesia prefertat nobis festum hodie beati nicolai: ut nos in articulo mortis perseruet. Quapropter O peccatrices aie: dicite oēs. O beate nicolae date nobis gratiam disponendi animas nostras: ut mundo corde possimus comparere coram iudice in articulo mortis. Et hoc persuadet apostolus Iacobus. iuxta thema preassumptum. Abijcientes omnem immundiciam etc. Quod ut facilius facere possimus: recurramus ad beatam virginem dicentes. Ave maria. Abijcientes omnem immundiciam etc. More solito mouetur questio theologialis terminata in doctrina magistrorum nostrorum theologorum: et presertim a Scoto. distin. ij. B. Utrum scilicet ad unionem hypostaticam maxime sic cum persona diuina erigatur habitus gratuitus? Munissis argumentis respondet. Et cum ita sit quod in uno quoque prius est illud quod est per se quam illud quod est per accidens: et cum humana natura prius assumitur ad unitatem suppositi: quam ad gratuitatem vel unionem. sequitur quod potuit assumere personam diuinam animam sine habitu gratuito. Inhabitatione enim per gratiam non necessario presupponitur inhabitatione per unionem hypostaticam. Vide eum ibi. Leuate corda vestra. quero a vobis peccatoribus pauperrimis vultis ne saluare consocietias vestras: peccatis ne adhuc purgare et tergere maculas consociatarum vestrarum? Audite christum dicentem. Joh. xv. Si non venissem et locutus eis non fuisssem: peccatorum non haberent. Sed forte dicetis: pater vos dicitis verum: sed videtur nobis quod deus non est rigorosus sicut dicitis. promissit enim nobis quod daret paradisum et suam gloriam quia nullus vult mori neque damnationem. verum dicit sed non totum. Habetis enim legem civilem

et ius canonicum directe contra vos. Lex civilis habet. C. de pactis. lege cum proponas. Ius vero canonicum habet extra de iuramento. c. peruenit. ubi habetur quod iuramentum siue promissio facta sub aliqua conditione: si conditio non maneat non tenetur quis ad iuramentum idem habet in ser. xij. ubi dicit. Casus est patens. ponatis casum quod serie sunt lugduni: vadat vnus mercator lugdunum et comater sua dicat sibi: comater mi apporretis michi vnā bagā vsq; ad summā decē scutorū et pmitto vobis cum venerit dabo vobis pecunias. Postquam vero mercator venit: hec mulier non habet vnū denarium: quentem vtrum teneatur sibi dare bagā quam promissit. Respondet papa et imperator quod non. vtrum dicitur: deus non faciat nobis taliter. Bonauentura dicit. xvi. distin. iij. quod differentia est inter certitudinem fidei et spei: quia certitudo fidei dei ponit rem et euentum rei: certitudo autem spei ponit solum certitudinem conditionis. Aristoteles in suis trutinacionibus dicit quod duplex est necessitas: quedam est consequens: alia est consequens: ut si alinus haberet alas: est necessarium necessitate consequens. Audite christum qui nunquam metuitur. Joh. xij. Si diligit me mandata mea seruare. pcludatis ergo quod si non seruauerit mandata non habebitis quod promissum vobis. Quod remedium pater dico quod opus conuertit ad deum: aliter finem duriciarum cordis vestri thesaurisatis vobis iram indignationis. ad Ro. ij. Vos estis pigres et habetis multa bona si non corrigatur et emendet: vitas vestras: ponetis peccatum super peccatum in dorso vestro: quapropter suadeo cum apostolo. Iaco. iuxta thema preassumptum Abijcientes omnem immundiciam etc. In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimi me profunda dignitate. Secunda erit de peccatricis anime vestrae purgatione.

Quantum ad primam partem habuimus in precedenti sermonibus quomodo christi incarnatio fuit representata nobis per diuersos iudices qui liberauerunt populum israel. Die dominica habuimus de octoniel qui est ymago

Feria. v. prime do. aduentus.

dei. die lune habuim⁹ de aioth: q̄ inter
prat nobilitas vel glificatio. die mar-
tis habuim⁹ de delbora q̄ interpretat^r
sapientia. heri habuim⁹ de gedeon q̄ in
trecentis viris liberauit filios isrl. Res-
nat hoc ostendere p figuram q̄ i xpo fuit
plenitudo gr̄e. Joh. i. vidim⁹ eū quasi
vngenitū a patre plenū gratie & verita-
tis. habet^r iudiciū. x. q̄ post abimelech
thola qui erat de tribu ysachar filius
phua q̄ habitabat in mōte sanyr habuit
dñum sup populū isrl & iudicauit isrl
xxiij. annis &c. Sic em̄ dicit^r in textu p^o
abimelech surrexit dux in israel. thola
fili⁹ phua patruī abimelech vir de ysa-
char q̄ habitauit in sanyr mōte: esraim
et iudicauit israel. xxiij. annis. ¶ Leua-
te capita vestra. dicetis dñi: p̄ illa hy-
storia ē pulcherrima. s̄ nescim⁹ ad qd̄
ppositū. Dico q̄ thola interpretat^r cocci-
niū. phua interpretat^r dās vestē vel tunicā.
ysachar mēdria dei vel memorans
dñm. O pctōres: q̄ indicat pplm̄ ē xps
dñs noster q̄ h̄z cocciniū. i. vestē rubeā.
de quo Ecclē. xv. Cibauit illū pane vi-
te & intellect⁹: iocūditatē & exultatiōē
thesaurisauit sup eū: phua. i. p̄ induit
thola. i. iesū xpm̄ filiū suū illa veste ru-
bea. Sicut em̄ iacob fecit tunicā tala-
rem filio suo ioseph: ita de⁹ pater filio
suo xpo. de isto habet^r Isa. lxiij. Quis ē
iste qui venit de edon tinctis vestibus
de bosra. Sicut ei b̄dictissimū xpi cor-
pus fuit respersū sanguine: sic aia eius
dignissima fuit repleta caritate. De i-
sto habet etiā in Apoca. x. Et ecce vi di-
celsi apertū & equū albū in celo: et ho-
minē habentē tunicā sanguine respsaz
Iste brissim⁹ iohānes ad sensū littera-
lem vidit iesū in cruce pēdentē cooprtū
sanguine. Ideo de isto dicebat. Vidim⁹
eum quasi vngenitū &c. ¶ Sz querūt
magistri nostri theologi in. iij. dist. xviij.
vtrum gratia aie christi fuerit infinita
Ad qd̄ respōdet Bonanē. C. q̄ nō fuit
infinita simpliciter: sed in cōparatiōe
quia null⁹ potest attingere ad gradū
similis gratie: quia oēs alie aie simul
sumpte: nō sūt tam digne sicut fuit illa
Ideo ioh̄. iij. Non em̄ ad mensuram

dat deus spiritū. Sz quid est q̄ phua
fuit de tribu ysachar. et q̄ habitabat
in mōtem. Dico q̄ hoc representat pro-
cessiōē christi a deo per eternā genera-
tiōē ad intra: & per tēporalē pductiō-
nem ad extra. ¶ Sz queretis a me: pa-
ter quid significat q̄ thola rexit. xxiij.
annis populū. Dico q̄. xx. numer⁹ qui
replicatur p decē & decem significat di-
lectiōē dei et proximi: q̄ in decē prece-
ptis decalogi nobis precipit^r. temari⁹
vero significat ipm̄ deū in trinitate: v⁹
trinitatez q̄ inducit nos ad huiusmodi
duplicē dilectiōē. ¶ Sz dicat^r michi
o pctōres: estis hic viles meretrices: et
vos vsurarij scripti in libris dyaboli: &
magistri arrifices & mechanici qui fa-
citis infinitas deceptiōes in negocijs
quā recognitiōē facietis de tot benefi-
cijs susceptis: ego credo q̄ vos luditis
aux oublies. credo q̄ si ppheta eēt hic
loqueret^r contra vos sicut loquebatur
contra iudeos dicens. Non sūt recor-
dati manus eius die qua redemit eos
de manu tribulantis. deliberastis esse
saluari o pctōres si non vaditis ad oēs
dyabolos. si sic cōsiderate beneficiū in
carnationis & passionis: et illū infinitū
amorē quē christus ostendit nobis in-
duendo nostrā carnē leprosam et villē
ad bonū. deponatis pctā & imūdi-
cias de cōscientijs vestris. iuxta thema pre-
assūptū. Abijciētis oēm imūdi-
ciā &c. ¶ Quantū ad scōm partē. dñi cena-
stis heri: comedistis ne de illo pastillo
linguarum: certe ille pastillus est efica-
dyaboli: quā petit a vobis. ponamus
mappā et videam⁹ de isto pastillo. nos
vidimus multas linguas: opz adhuc
loq̄ de vna lingua venenosa. certe ego
audeo dicere cū iacobo q̄ ille est perse-
cr⁹ qui nō offendit in lingua. Nos ha-
bemus tam quinqz pctā lingue: scōm
ordinē litteraz a. b. c. d. e. Restat nunc
loqui de f. et g. D. ¶ Sexta igit lin-
gua pastilli dyaboli est lingua fraudu-
latoria. Septima lingua est garrula-
toria. Credo q̄ de p̄ma lingua habuit
sapiens prouer. xxiij. Ne emulēs vi-
ros malos nec desiderēs esse cū eis: qz

rapinas meditantur mens eorū: et fraudes labia eorū loquuntur. Dñi: leuate capita vestra: sūt hic aduocati et dñi de parlamento et pcuratores in castelleto et in curia dñi officialis. Ipi comedunt de lingua fraudulēta discos plenos. et aduocate sūt et latro oportet reparare aut irremediabiliter dānari. Estis hic mercatores: nūquid vos comeditis etiam: audite quid de vobis dicat sapiēs Mendaces filij hoīm in stateris vt decipiunt ipsi de vanitate in idipsū. et hoc emēdo vel vendēdo. et vos cursores eorū: nūquid comeditis vos de pastillo dyaboli: et vos apothecarij: nūquid iuratis aliquādo qd nō inueniet aliq̃s talem drogā in oībus alijs locis. et datis vnū quid pro quo: vnum pro alio: pcuratores dānari cōuertimini ad deū vestrum. Audite sapiēs. qui tā bene horatur vos dicēs. Ne emuleris. q. d. Nō sequeris malos viros deceptores et fraudulos. hic querit brūs tho. ij. ij. q. lv. ar. iij. et. v. Utrū fraudulatoz lingua sit pctm mortale. Dicit qd sic: qz est cōtra caritatē et cōtra preceptū legis naturalis dicētis. Non facias alijs ea q̃ tibi fieri non vis. Dñi aduocati dicite michi quādo in parlamento imponitis interualla parti aduerse velletis q̃ ita fieret vobis: certe credo qd nō. **E.**

C Septima lingua est garrulatoz. vos dñi q̃ estis de manu dextra: et vos etia de manu sinistra quando estis in missa in ecclesia: nūquid comeditis de pastillo lingue: et vos dñi doctores: estis hic in vesp̃is. nūquid comeditis de illo pastillo: Salomon vir sapientissimus. Prouer. vij. nolebat qd comederetis de illo pastillo. Cōsidero iuuenē recordē et ecce mulier onatu meretricio preparata ad decipiēdas aīas garrula et vaga etc. **C** Leuate capita vestra. dicitis quid est garrulatoz vel garrula lingua idē est sicut babulator qui nō pōt tace res: sed semp clamat. sicut yng tracquet gallice: latine vero taratara vni^o mōleduni. Cōtra hos loq̃tur Paul. i. Thi. v. Mulieres ociose verbose et curiose loquētes q̃ non opz. loquamini mulieres

vxorate quādo estis cum cōpatribus: nunquid comeditis de illo pastillo: loquēdo de factis sec̃etis matrimonij: Salomon dicebat: me exisēte in fenestra mea respexi hoīem et ecce occurrit ei mulier que erat garrula et quiescit impatiens: qz nō poterat tenere neq̃ manus neq̃ pedes: et incepit loqui. ego sū in tali loco. ego feci sic talia et talia. Dicit michi o mulieres estis ne tales: ponatis manū ad pectus et dicatis veritatē. Audite dictum saluatoris nostri. Mathei. xij. De omni verbo ocioso qd locuti fuerint hoīes reddent rationem de eo in die iudicij. O dñi si de ociosis: quid de malis: Sz queretis. est ne peccatū mortale balbitare: Alexander de hallis in scōa pte dicit qd pōt esse pctm mortale ppter duas causas. Primo ratione scandalī. Secūdo ratione finis. Casus est patens de scādalo. ponatis qd sint q̃tuor mulieres vxorate in vna mensa que loquūtur in presentia virgini de fatuitatibus et leuitatibus suis et tūc est pctm mortale. De fine etiam casus est patēs. est vna mulier cui^o maritus iuit burdegala: venit domin⁹ iohannes et loquitur cū ea et mulier ē balbitrix et loquitur pleno ore cuz eo de oībus rebus ad decipiēdum eū: talis peccat mortaliter. Volo dicere corrigatis linguas vestras et cauetē ne alicui detis scandalū: et sic dñs miserebit vestri: iuxta thēma preassumptū. Abijcītes omne immundiciā etc.

C Eadem die post prandium.

Sermo. xvi.

A Bijcīentes omne immundiciā et abundantiam malicie etc. In diebus suis placuit deo et inuētus est iustus: et in tēpore iracūdiē factus est recōsiliatio. Eccle. xliij. Domini et anime deuote qui hic cōueniunt ad laborandū pro salute vestra et ad digne recipiēdū sacramentū mysteriū natiuitatis xpī quia mater ecclesia proponit nobis festum nicolai in exemplum. Dixim⁹ hodie qd erat magnus sacerdos: nunc vero dicimus qd placuit deo. Et hoc triplici de causa.

Se.v.prime do. aduentus:

Primo propter prudentiā spūalem.
 Scdo ppter miam pximale.
 Tertio ppter plationē rātionale.
De pmo scribit puer. xvi. Acq̃e pū
 dentiā: q̃ p̃ciosior est argento. De scdo
 math. v. Bti misericordes: qm̃ ipsi mi-
 sericordiā psequētur. De tertio ad he-
 bre. v. Ois pōtifer ex hoibus assūptus
 p hoibus cōstituitur. ¶ Leuate capi-
 ta vstra dñi ecclesiastici. tpe bti nycō-
 lai multi erāt s̃cti ⁊ deuoti sicut brūs
 marti. brūs basilii. ⁊ alij cōplures.
 Brūs nycōlaus placebat ad deo. non cre-
 datis q̃ thesaurisauerit sicut plati mī
 moderni. nec q̃ haberet meretrices a
 pain ⁊ a por gallice. ad om̃s dyabolos
 ille modus faciēdi. ⁊ illi q̃ faciūt. Sed
 placuit deo primo ppter prudentiā spūa-
 lem. q̃ sapiētissimus dicit q̃ oē aux ⁊
 argentuz respectu illius est velut lutū
 ⁊ maris arena exigua respectu pruden-
 tiē q̃ ducit ad salutē. Dicit tñ tho. in. ij.
 ij. q. xl. v. q̃ sapia d̃ multipliciter. pmo
 mō similitudinarie siue methaphorice
 ⁊ hoc mō d̃. dicit ille q̃ prudentia car-
 nis mors est vt dicit brūs pau. ad rom̃.
 viij. ⁊ sic dicit q̃ expendit se ad bonū ⁊
 ad malū. sicut enī bonus ⁊ prudēs h̃z
 finē debitū ⁊ media p q̃ potest adipisci
 illū finē: sic malus h̃z malum finē ⁊ me-
 dia astuta siue astutiā ad psequēdum
 illū finē. sicut vna meretrix quādo ponit
 amorem suum in vno viro querit media
 ad habendū mercitiū cū tali ⁊ nunq̃ la-
 borat tñ ad seruādā virginitatē sicut
 ad faciendū malū. ⁊ ista sapia vt dicit
 b. pau. q̃ nunq̃ mētē. i. cor. iij. est stulti-
 tia apud deū. Alia ē prudentia qua alij
 quis tēdit in finē debitū p media bona
 ⁊ istā prudentiā habuit be. nycō. cogita-
 nit ei de fine: ⁊ qualiter possz cōsequi si
 nē optimū q̃ esset corā deo redditurus
 rōem de oib⁹ ⁊ sic de alijs: sic a iuuetu-
 te dimisit malas societates: ludos. et
 post mortē parētū suoz pmisit seruare
 virginitatē ⁊ cogitauit qd esset de bo-
 nis p̃is factur⁹. hoc autē didicerat a
 parētib⁹ suis q̃ erāt valde boni: ⁊ in le-
 ge dei multū seruētes. Dicatis michi
 an oīdatis malū exēplū pueris vris:

Nos burgēses qm̃ habetis lenones ve-
 stros ⁊ ribaldos vultis bene q̃ filiū filie
 ⁊ ancille illud sciāt: ad om̃s dyabolos
 ille modus faciēdi. Scdo placuit bea-
 tus nycō. deo p miam pximale. Scribi
 bit ei di. lxxvi. ca. Qui clemētiā. ⁊ sūt
 verba h̃iero. Qui clemētiā nō h̃z q̃uis
 spūalis sit nō ip̃et legē xpi. Causa est
 patēs. In ista parrochia est mulier sine
 pctō luxurie: nec male loq̃tur de primo
 nō est fur: vadit ad ecclesiā: ⁊ sermonē:
 visitat basilicas: h̃z multa bona: s̃z nō
 dat elemosinas. dicit h̃iero. q̃ nō adim-
 plet legē dei. ⁊ si moriā sic: finaliter dā
 nabitur. Quid igit de vsurarijs ⁊ hys tri-
 onibus: ⁊ sic de alijs. certe melius esset
 eis q̃ esset mortui i vteris matrū eoz.
 Aliter fuit de b. nycō. q̃ vidēs q̃ hō ha-
 bens tres filias pulcherrimas expōsi-
 isset oēm suā substantiā: nec posset eas
 maritare: vocatis ad se filiab⁹ suis di-
 xit eis. Vadatis ad lupanar ad lucrā-
 dum vitas vras. Audies tā grande fa-
 cinus be. nycō. p̃iecit vnā bursā plenā
 argēto prima scōa ⁊ tertia vice: ⁊ sic su-
 erunt despōsate. ¶ Audite dñi: nō puo-
 cauit filias ad libidinē sicut nūc dñi ec-
 clesiastici q̃ faciūt lucrāt matrimoniū
 mulieribus ad penā corporis sui. O de-
 us meus quātū facinus ⁊ maxime re-
 probandū ⁊ reprehendēdū. Tertio pla-
 cuit deo ppter plationē rōnālē ⁊ doctri-
 nam datā iacobus. Credo q̃ nullū sacri-
 ficiū offert deo maius q̃ zelus aiay.
 ⁊ hoc exp̃sse dicit b. grego. sup ezechielē
 Estis hic dñi curati de la beausse. ⁊ de
 la brie gallice: q̃ habetis curas vras ⁊
 mercenarios q̃ tōdūt oues vras: ⁊ est
 hic ad cōstitendū burgēses ⁊ ad come-
 dendū offas pigues. Scitis qd fuit di-
 ctum regi achab. iij. reg. xx. Custodi-
 rum hūc: si lapsus fuerit ei aia tua p
 aia illius. Retineatis bene. nycō. fuit
 deo placēs ppter curā aiay ⁊ sacrifici-
 um qd deo offerebat. Volo igit dicere
 q̃ si vultis esse participes mysterij car-
 nationis ⁊ mūdati a pctis q̃ sequamī b.
 nycō. q̃ fuit gratus deo: ⁊ habuit p̃pas-
 sionē pauperz: ⁊ tergatis maculas con-
 sciētie vre iuxta thēma p̃cassūptum.

Abficientes. *re. Que.* Abficientes. *re.* More solito mouetur questio terminata in doctrina magistroz nostror theologoz & presertim ab alexandro de halis in tertia parte sume. & a bonauentura in tertio. *A.* Utrū caro virginis marie potuit sacrificari ante incarnationē Et q̄ ista materia est pbleumatica et aliqui ueniūt ad audiendū & aliqui ad reprehendēdū: ideo noteris omīs & capiatis sapiēter ea que dicā & non reſerans aliter. Alexander de hallis in presdicta questione dicit q̄ sacrificatio capiti q̄drupliciter. *B.* vno mō i scriptura pro dedicatione ad diuinū cultū. et isto modo vasa ecclesie dicūtur esse sacra vel sc̄ta. vt patet in. vi. capitulis de cōsecra. di. i. de re. in. Semel deo dicatū nō est ad vltus humanos vltius trāsferendū. & xix. q. iiij. Qui semel. Secūdo modo accipitur pro abstinētia ab actu carnali. exodi. xix. Vade & sanctifica populum hūc & sint parati in diē certum. Tertio modo capitur pro iustificatiōe a pctō & infusione gratie. Nō enī vocauit nos deus in immūdiā: sed in sanctificationē. Quarto modo capiti p cōfirmationē in bonū. Unde. ps. Dñe q̄s habitabit in tabernaculo tuo. *re.* Cūz igitur queritur vtrū corpus virginis potuit sacrificari ante infusionē gratie capiēdo sic. dicit cōis schola q̄ nō. & iteligit sacrificatiōē p infusione gratie. cū caro siue aīa non sit capax gratie. dicit tamē iohēs de baccone doctor resolutus in. iij. di. i. q̄ corpus beate virginis marie potest dici fuisse sacrificatū ante infusionē aīe capiēdo sanctificationē pro dedicatione ad diuinū cultū. & isto modo dicit q̄ tēpla: reliquie: & basilice omēs possūt dici sacrificare.

C. Leuate capita vestra dñi & non dormitis. peccatores quomodo vaditis timetis ne dānari. Vos iuuenes dormite nunquid velletis intrare paradysum veſtite duplicibus sicut estis: credo q̄ sic. & certe habetis bonam causā. Sed credo q̄ nō ita cōtinget vobis nisi ponatis penā. Diximus q̄ q̄uis deus promissit paradysū sunt multi casus in

q̄bus promissū nō tenet. & sūt multi casus scōm canonistas in q̄bus donationes possūt reuocari. *C.* Primus est quādo donatio vel causa ppter quam donatio est facta non est in re. Extra de clericis purgatis. c. Qd a te. vbi habet q̄ clericus in minorib⁹ beneficiatus si matrimoniu cōtrahat priuāt beneficio & quod dedit ecclesie sibi restituit.

Additio. Ad ppositū mouet q̄stio iuris vtrū clericus cōstitutus in sacris possit cōtrahere matrimoniu. videt q̄ sic: nam matrimoniu solo cōsensu p̄trahitur. vt in. c. Cū apud. de spōsalibus. & in auctētico de nuptijs in pncipio collatione quarta. sed certū est cōstitutus in sacris habere cōsensū. igit. In cōtrarium est veritas p. c. i. de clericis cōiugatis: q̄ nō concordat psalteriū cū cythara. vt in. c. diuersis fallacijs. eodez titulo. vno p̄trahētes sūt ipso iure ex cōicati. vt in clemēina vnica. de cōsanguinitate & affinitate. nec obstat cōtrarium. nā in matrimonio requirit cōsensu legitimus. sed ille nō habet iure p̄hibēre. nā si ius nō p̄hiberet q̄libet etiam sacerdos posset cōtrahere. vt in. c. Nicena. xxxi. dist. & clerici oriētales licite p̄trahūt. vt in. c. Cū olim. de clericis cōiugatis. Et quare clerici debēt continere vide octo causas p panormitanū in dicto. c. Quid a te. Nūc psequere casum vt maillardus. Ad hoc est lex ciuili. *C.* de reuocādis donationibus lege finali. vbi enumerātur cause ex quibus donationes reuocātur. sed ad istud ppositū facit. l. i. *C.* de cōditione ob cāmbatop: vbi ē casus si ticius dederit cētū ducatos petro noīe dotis si nō sequatur matrimoniu pōt repetere: q̄ cessante substantia cessat accēdes. non obstat pacto In cōtrariū ad idē facit. l. i. *C.* de falsa causa adiecta legato. vbi dicit q̄ falsa cā coherēs legato p̄bata piciat legatū. Casus est patēs. Est aliq̄s burgēsis q̄ h̄z vnicū filiū: & mittit eū ad mōtē pessulanū vt studeat in medicinis. interm venit vnus & dicit se esse filiū ei⁹: et recipit multa bona ab eo: et constituit eum heredem. postea venit alius.

Se. v. prime do. aduentus:

Dico q̄ scdm̄ ius canonicū ⁊ scdm̄ legē
ciuilem iste burgēsis potest iuste repe-
tere oīa que donauit. ¶ O p̄ctōres ro-
go q̄ deus nō sic agat de nobis. Inquit
paulus ad ro. viij. qui nō mētur. Si fi-
lij ⁊ heredes. heredes autē p̄ deum. ad
galath. iij. Uadatīs ad carthūsiē. et
qratis illis si sint in grā dei. dicēt q̄ ne
sciunt. Quid igitur dicēt illi q̄ quotidie
seruiūt dyabolo. q̄d de uidiis rabidis
que se prosternūt sicut canes: quid de
malis ysurarijs: q̄d de villib⁹ meretrici-
bus ⁊ lenonibus: heu paupes p̄ctōres
opz ne q̄ sitis dānati: reuertimī ad deū
⁊ ponite penā ad habendū grām grati-
ficantē. Ipse x̄ps se dedit morti ⁊ passi-
oni vt habeamus paradiisū. Credo q̄
habebimus nisi teneat in nobis. Audi
te igit obsecro dñi bti iacobi documētū
Abūciētes oēm immūdiatiam. ⁊c.

¶ In isto sermone erūt de partes.

Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis aīe virtuo-
sa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē dixim⁹ ho-
die mane q̄ mysteriū incarnationis fu-
it p̄figuratū p̄ iudicē q̄ gubernauit fi-
lios israel p̄ tres annos noīe thola: q̄
interpretatur homo uesitus coccino.
⁊ figurabat aīam x̄pi repletā grā: p̄ quā
fuit placēs toti trinitati. ¶ Restat vi-
dere quōd x̄ps fuit vir exercitiū. ⁊ hoc fi-
guratū fuit p̄ septū iudicē. de quo habe-
tur iudicum. xi. fuit iepte galaadites
vir fortissimus filius meretricis. De ly-
ra exponit hospita est: ⁊ uenerunt fr̄s
eius dicētes. Nō regnabis sup nos. et
tūc uenerūt latrūculi syrie ⁊ uastauerūt
terrā. Ipse autē habitabat in terra rob
⁊ dixerūt ei. impera nobis ⁊ expugna la-
trūculos. ⁊ liberauit israel in die illa.

¶ Leueris capita vr̄a dñi. diximus q̄
x̄ps fuit figuratus p̄ octoniel: q̄ deus.
p̄ asoth: q̄ hō. p̄ delibora: q̄ uidēs deū
p̄ gedeon: quantū ad p̄dicationē. per
thola: q̄ repletus grā ⁊ glia. q̄diu autē
x̄ps fuit i terra occupauit se bonis opi-
bus p̄dicādo cū discipulis suis.

¶ Quantū igit ad huiusmodi exerciti-

um fuit figuratus p̄ iepte. Pueri enī is-
rael addiderūt p̄ctm̄ sup p̄ctm̄ ⁊ tradi-
dit eos dñs in manus assyriorū q̄ oppri-
mebāt eos. Tūc clamauerūt ad dñm:
⁊ dñs misit eis vnū saluatorē q̄ vocaba-
tur iepte. fr̄s autē eius odibant eū: et
dicebāt ei. Tu es bonus bassicus. ⁊ ex-
pulerūt eū ⁊ ipse tūc habitabat in ter-
ra thob. Uidentes autē fr̄s eius q̄ non
posset resistere latrūculis syrie uenerūt
ad eū dicētes. Subueni nobis ⁊ ripe
nos de manibus inimicorū nostrorum.
Tūc dixit iepte. Cognoscitis iniuriā
michi illatā: habetis bonū p̄positum
vos emēdādī: Tūc dixerūt q̄ sic. Et ie-
pte liberauit eos. ¶ Leueris capita
vr̄a dñi: sciatis q̄ ista nō crescūt in capi-
te meo. Omia (dicebat paulus): cōtinge-
bant populo israel in figura. Iepte in-
terp̄tatur aperies. ⁊ est x̄pus q̄ dixit sic.
Ego sto ad osiū ⁊ pullo. Apoca. iij. fī-
lij gal q̄ uenerūt ad iepte est pplūs in-
deorū q̄ uenerūt ad iepte q̄ erat filius
mulieris hospitalarie. id est uirgis ma-
rie: q̄ apuit ianuā regni celestis. De ple-
nitudine eius oēs accepimus. Johis. i.
fr̄s iudei q̄ eiecerūt eū extra domū.
id est iudei q̄ eiecerūt eū extra portā: et
ipsū negauerūt corā p̄lato di. ioh. xix.
Nō habemus regē nisi cesarē. Ip̄sū ei
⁊ in iuētute ⁊ in media etate ⁊ i morte
p̄secuti sūt eū. fr̄s autē x̄pi uidentes q̄
natura humana esset icarcerata ⁊ affli-
cta a demone uenerūt ad ipsū dicētes.
Rabbi vbi habitas: quasi dicerēt vo-
lumus q̄ iperes nobis. De q̄bus dicit
x̄ps. Vos estis q̄ p̄māstis mecū in ten-
tationibus meis. Luce. xx. Hic bonaue-
tura q̄ x̄ps duxit vitā pauperē ⁊ nichil
apparuit in eo supbie: nichil luxurie. si-
bi viri inopes p̄d paupes adheferūt.
Unde bt̄s petrus apl̄s dicebat noīe
oium. Ecce nos reliquimus omia ⁊ secuti
sumus te. Tūc iepte. i. x̄pus pugnauit
cōtra aduersarios q̄ ipse exiles ⁊ cru-
ce dicebat. Cōsummatū est. Tūc ei vi-
cit ⁊ superauit dyabolum. O pauperes
p̄ctōres quid fecistis deo pro tot ⁊ tan-
tis beneficijs uobis exhibitis. Consi-
deretis misericordiā pietatē ⁊ bonitā

tem christi dicētis. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Currite igitur ad eū pauperi me peccatrices ale deponēdo a vobis oēm immundiciā: iuxta beati iacobi doctrinā. di. Abūciētes oēm immundiciā. et c. ¶ Quantū ad secundam partem. Estis ne pasci: comedistis de pascillo linguarū dyaboli: estis pransi de esca dyaboli? Certe est malū pascidium. Statuus est certe et inspicies qui comedit de pascillo etiā de quacūq; esca nisi respiciat que esca sit. Dixi hodie mane de lingua fraudulotoria. Et credo q̄ les iargōneurs gallice: portitores reliquarū: caphar: di: et mēsuratores vultuū ymaginum sepe comedit de isto pascillo. Dixi etiā de lingua garrulotoria: et de isto comedunt sepe mulieres. Ego inuito nūc ad audiendū octauā linguā que est hortatoria: et nonā que est iuratoria. De prima inquit paulus qui nō mētitur. ij. corin. vi. hortamur vos ne inuacuū grāz dei recipiatis. Et p oppositū habetur eccl. viij. Inveni amariōem morte mulierem. qui placet deo effugiet illā. Estis hic macquerelle ruphiani: expediens esset cōitari q̄ essetis ad omēs dyabolos. Dyabolus nō hz linguā: et qd non potest facere vna macarella facit hortando et incitādo alios ad malum. De isto scribit eccl. xxvij. Lingua tertia multos cōmouit. nōne comeditis de isto pascillo parisijs? ¶ Estis hic iuvenes mechanici q̄ diebus dñicis incitatis socios vros ad eūdum ad lupanar: nō sufficit vobis q̄ sitis mali: sed ponitis peccatū vestrū sup spatulas alterius: et ponitis peccm alterius sup spatulas vras ¶ Estis hic dñi iusticiarij: quā puniti onē facitis de lenombus et de ruffianis huius ville? Nunqd si aliq̄s furef centum scuta vel aliqd aliud vni mercatori vel alteri: suspēditis eū p collū et bñ Quid debetis facere de illis q̄ furant alias deo: nunqd aia est plus q̄ corpus et plusq̄ oēs thesauri totius mūdi? In lege ei moysi tales fures occidebāt. ego miro: q̄ nō sit alia iusticia de illis. ¶ Sed dicetis: frater nos habem' m'

tas mres vendētes filias suas: et sūt le ne filiarū suarū: et faciūt eis lucrari matrimonii sūū ad penā et sudorē sui corporis. Nunqd est grauius et maius peccatū eo. et c. heu heu vitā talis dñi iusticiarij si nō apponatis manū ad tollendū istud malū de medio: ego inuito vos ad dñationem ppetuā: ad bibendum fel draconis: et de qua sodomie et gomorre. ¶ Nona lingua est iuratoria: et p istā multi damnantur eccl. xxiij. Vir multū iurās replebit iniquitate: et nō discedet a domo eius plaga. ideo xpus mat. v. Sit sermo vester est: nō nō. et c. Et idē habet de iureiurā. ca. Et si xps. in antiq̄s. Iste aut pascillus ducit multos ad inferna: et dyabolus rapit multas aias per eū: et xpiani nesciūt dicere quicq̄ qñ ipsi iurāt dicēdo: p deū ita est et sic de similibus iuramētis. Audeo dicere q̄ si nō esset in religiōibus bñ obseruatis aliud bonū q̄ cauere a iuramentis multū esset. Iulius dico q̄ sint due sorores quāz vna iuret p deū: et alia nō sit assueta iurare: et veniat ambe ad cōfessionē: ego capio supra cōsciam meā q̄ illa que iurat habebit mille pctā vel plura vltra q̄ illa q̄ nō iurat. Estis hic dñi religiosi: hoc tāgit vos. Legist' bonauē. in. ij. di. xxix. q. qua qrit yrum iurare sine causa sit pctm mortale: dñ modo interueniat veritas. Scortus in ead di. dicit cū bona. q̄ hō peccat mortaliter cū iurat. vbi si nō esset iuramentum nō peccaret. Et hoc tripliciter. primo sciēter iurādo et mētiendo ad seruandū honore et vt alius verbis suis credit. et in isto modo nō est remediū plus: q̄ de lucifero: qm si moriā in tali pctō dñabit. O dñi mercatores nunqd iuratis qñ veditis mercātias vras dicētes: p deū scdm ego tm refutauī. et vos vroz que dicitis maritis vris qñ viderūt vos loquētes cū alijs hoib' nūc quid dicitis: dyabolus me iporet: vel nunq̄ ego possū intrare paradisu si vn q̄ locutus est michi de tali materia. Sed dicetis forte: pater nisi ego fecissē ipse occidisset me. ego feci ad custodiendum honore meū. Dico q̄ si esset talis

Seria. vi. prime do. aduentus.

Quis eē debes nō esset necesse q̄ marit⁹ tu⁹ te interrogaret. Secō est pctm qm̄ ali quis iurat te facturū pctm̄ qd̄ nō vult facere. Ideo cōsiliū xpi de nō iurādo ē bonū ⁊ salutare dicit Sco. ¶ Estis hic boni iuvenes: quoz tredecī faciūt duo denā: nūquid iuratis aliqn̄ ire ad vidē dū amasias vras: ⁊ tñ habetis intētiō nē oppositā: Et vos etiā dñe burgēses q̄ habetis ancillas: nūquid iuraz aliquādo q̄ expelletis eas: ⁊ tñ habetis volūtate oppositā: Dico q̄ in his ⁊ similibus casib⁹ qm̄ quis iurat facit peccatū. Dic ibi de oib⁹ ecclesiasticis: de dñis i parlamēto: de aduocatis et oib⁹ statibus ⁊c. Sz dicetis: p̄ ego sū assueta iurare ⁊ me penitet ⁊ hoc facio sepe: vtrū sit pctm̄ mortale? Dico q̄ nō debes tā tū dolere de pctō q̄ tū de consuetudine. Tercio iurare est pctm̄ mortale qm̄ iurās nō est secur⁹ de re de qua iurat. Sz si in periculo est nunq̄ debet dicere vel iurare. Ideo dz poti⁹ velle mori q̄ iurare. Deponat⁹ illū o peccatrics aie: li quā iuratoriā abijciatis. Et si iurez dicatis veritatē: ⁊ sic deponetis pastillū in quo delectat plurimū dyabol⁹ et sp̄ ridet: qz sp̄ datus ei ad comedēdū. Volo dicere q̄ abijciatis a vobis oēm turpitudinē ⁊ maculā pcti. Iuxta bñ iacobī documētū. Abijciētes oēm imū. ⁊c. Orabim⁹ deū vt ipe det nobis gratiaz benefaciendi vt possumus gliam consequi sempiternam ⁊c.

¶ **Seria sexta prime dominice aduentus. Sermo. xvij.**

Abijciētes oēm imūdiā ⁊c. Abijciētes opz obseruare ea q̄ audiui⁹ me forte peffluam⁹. Ad hebre. ij. Dñi ⁊ aie deuote ad ponēdū nos in bono statu in die natiuitatis xpi: pia maf ecclesia bñm Nicolaū nobis in exēplū pposuit. ⁊ dicebat. Placuit deo i dieb⁹ suis. ideo iust⁹ inueni⁹ est. Placuit em̄ p prudētiā: p miām ad primū: et p sollicitudinē sui officiū. Ad istud cōfirmāndū dicit Pau. q̄ abundat⁹ obserua: re nos opz ea q̄ audiui⁹. Sed que-

retis a me: pater quare dico q̄ sumus a deo per naturā: ⁊ per culpā cadimus in gehennā: ad quā postq̄ quis cecidit nunq̄ reuertitur. Virgilius. vi. eneydes facilis descēsus auerni: sed reuocare gradū supas: enadere ad auras. hic opus: hoc labor est. et Job. x. Terram miserie et tenebari: vbi ymbra mortis ⁊c. Ven q̄ triste esset tibi cadere: q̄ durū grauiſſima flagella tyrannorum inferni sentire. dicit Pau. q̄ quicūq̄ iustā faciebāt legē Moysi trāsgrediedo in lege dñi erāt solū oues et bones. ⁊ si illā trāsgrediebātur erāt digni morte. Quid igit de nobis qui habem⁹ sanguinem dñi nostri iesu xpi. Vt michi (iquit bernar.) si talentū michi traditum nō custodierim. Vt michi si aiām meā nō seruauerim. A. Totus mūdus saluare me nō posset: et vna gutta minima q̄ exiuit de corpore xpi sufficiens erat ad saluandū totū gen⁹ hūanū: q̄to mag⁹ illi culpādi sūt qui totū sanguinē ponūt sub pedibus suis nō appreciādo bñficiū. Certe peccatrics aie xps magister noster amorosissim⁹ dedit totū sanguinē suū p aiā meā ⁊ vestrā ⁊ oib⁹ aiab⁹. Volo igitur dicere q̄ cōsiderem⁹ grām nobis factā et respiciam⁹ ea que nobis sūt faciēda. Iuxta verbū sepe allegatū. Abijciētes oēm imūdiā ⁊c. Ut autē facilius id a nobis fieri possit recurrā⁹ ad virginē mariā dicēdo Ave maria. ¶ Abijciētes oēm imūdiā ⁊c. More solito mouet questio mora in doctrina magistror⁹ nostror⁹ theologor⁹: ⁊ p̄ferēti a Bona. i. ij. q. xvi. ar. i. ⁊ a bñ. Tho. in. ij. pte. Vtrū aiā bñe marie virginis ante exitū ab vtero fuit sanctificata. B. Dicūt doctores q̄ q̄uis ex sacra scriptura istud nō habeatur q̄ fuit sanctificata ante exitū: tamē illud cōmuniter ab ecclesia tenet. beat⁹ Thomas reddit causam dicens: q̄ quādo eligitur quis ad aliq̄d misterium aufertur ab eo omne quod est impeditiuū ad tale misterium consequendum. Sed beata virgo fuit electa vt esset dei maf. Ideo requirebatur q̄ esset p̄feruata a peccato actuali: ⁊ deuit q̄ esset sanctifica-

ta a peccato originali ante exitū. Bt̃s bona uentura dicit: q̃ si hieremias pro eo q̃ singulariter prophetisauit de xpo Et iohannes baptista existens in utero fuerunt sanctificati: et fortiori beata uirgo maria que plus accedebat ad saluatorem: de qua ipse debebat assumere carnem humanam: fuit sanctificata in utero. ¶ Leuate corda uestra domine burgenſes. Eſtis theologiæ: Et vos domini critis dñari: pensatis diuina beneficia uobis exhibita: Dicā uobis: uera theologia eſt timere deum et obſeruare eius mādāta Sed dicetis pater nos credimus ſaluari: pro eo q̃ xp̃i? dedit ſe nobis et pro nobis totum ſanguinē ſuū effudit: ſuſcepimus baptiſmum et ſumus chriſtiani. Sicut enim iepte dedit filiā ſuā in holocauſtum: ſic etiā xp̃iſtus dedit ſeipm pro nobis et nos baptiſmū ſuſcepimus ut habeamus hereditatem. Uerū dicitis ſed non totum.

C. ¶ Habetis legem ciuile. C. de dona, que ſub mo. l. i. r. u. et extra de conditionibus appoſitis in deſponſatione uel in alijs contractibus. c. uerū. Donatio ſub conditione facta nō tenet niſi adueniente conditione.

Additio. ¶ Caſus in lege eſt talis: ſi aliquis donauerit alteri certā pecuniā ut ſibi preſter alimētā: ſi nō preſter pōt repetere. Caſus capituli eſt: ſi res fuerit donata eccleſie ſub modo q̃ non liceat alienare: res ſtatim eſt eccleſie nec pōt reuocari niſi expreſſe fuerit dictū.

¶ Monet queſtio iuris. uirū res donata eccleſie ſub cōditione ne liceat alienare poſſit aliquo caſu alienari: puta pro opere pio: ut p redēptōe captiuor. uiderur q̃ nō p textū de alienatiōe et emphyteoſi. in. §. ſcriſſimas. colla. ix. q̃ expreſſe dicit q̃ non: et hanc opinionē tenuit cardinalis florētīn. ¶ Prariū tenet cōſer doctores p textū. in ca. aurū h3 ecclia. xij. q. ii. ubi dī q̃ res ecclie p̃it alienari p redēptōe captiuor. inſtante tñ neceſſitate. Nā ſi donator aliter ſenſerit nō uidet fuiſſe cōpos mētis: cum ipſe hoc facere debuiffet. ut in ca. ſicut.

xlviij. di. et hāc opinionē tenet Innocē. Iohānes andree. goſfred. Dñs antho. cōcorditer et panor. in dicto c. uerū. illā cōmunem oppinionem ſequitur.

¶ Caſus eſt patens. Uos domini aliquid fundatis miſſas: et in fundatione ponitis q̃ curatus uel ei⁹ uicarius preſenter ſe tali eccleſie: et q̃ ibi dicat miſſā. et ſi ſic dat: ſibi ſex ſolidos: alias non uultis q̃ ſit ſolutus. ¶ O p̃ctōres utinam deus non ſit nobis tam rigorofus ſicut ſunt leges et cānones ſuis ſubditis. Audite paulū ad Roma. vi. huiusmanā dico propter iſſimitatē carnis ueſtre: ſicut exhibuiſtis membra ueſtra ſeruire immūdicie et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete mēbra ueſtra ſeruire iuſticie in ſanctificationē. Dñi: ſcitis quid dicit paul⁹. Ego nolo uos nimis onerare ppter iſſimitatē carnis Nō dicō uobis q̃ per totū aduentū portetis ciliciū: nec q̃ ieiunetis cū pane et aqua: nec q̃ uadatis ſingulis noctib⁹ ad matutinas ſed rogo uos q̃ tantum ſeruiatis deo ſicut ſeruiuiſtis dyabolo Et ſicut exhibuiſtis ſenſus corporis ueſtri. ſcilicet oculos et alia mēbra: ſic ponatis ut ſeruiatis deo.

¶ Quid dicitis domicelle: poſuiſti tam penā ad ornādum deum: ſicut ad pingendū facies ueſtras? Certe credo q̃ non. Si igitur ſitis dñati: certe cum bona cauſa. quod remediū pater dicatis dñe deus meus: date michi gratia: ita bñ uob⁹ ſeruiedi q̃ poſſis vſe maliciati placere: et pmitto q̃ nūq̃ reuertar ad peccatum. Iuxta beati iacobi documentum. Abiicientes omnem immūdiciam et abundantiam malicie et c.

¶ In iſto ſermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis ſacratiffime profundā dignitate. Secunda erit de peccatricis anime uirtuoſa purgatione.

¶ Quāto ad primā partē debem⁹ loq̃ de miſterio incarnationis dñi. Uidim⁹ de preſidētia xp̃i et quō pugnauit contra dyabolū ſicut iepte. D. Adhuc eſtat loq̃ et dicere quō deſcēſus xp̃i ad inferos fuit p iudices ppli figurat⁹. habet

Seria. vj. prime do. aduentus.

Judicū. xij. q. rurſū filiū iſrael peccauit
runt cōtra dñm: et tradidit eos in man⁹
philiſtinor. p. l. anis: et erat ibi homo q̄
vocabatur manue habēs muliērē ſteri-
lem et apparuit ei angelus dicēs. Ecce
cōcipies filiū qui erit nazare⁹ et voca-
bitur Sanſon. **D.** Et ſequit̃ Judicū
xvi. Abijt ſanſon in gazā et tulit ambas
portas ciuitatis. ¶ **L**euatē corda vſa
dñi. Iſta nō creſcūt in capite meo. Iſta
figurāt deſcenſū xpi ad inferos. San-
ſon interpretat̃ ſol fortis. Sicut ipſe ſan-
ſon fuit marit̃ anūciat⁹: ſic xps virgini
Sanſon accepit vxorē aliēnigenam: ſic
xps relicta iudea trāſiuit ad gentes: et
hoc dicebat paulus Actu. xij. Vobis
oportebat primū loqui verbū dei: ſed
qm̄ repellitis illud: et indignos vos iu-
dicatis vite eterne: ecce cōuertimur ad
gētes. Sanſon abijt in gazā et abſtulit
fores: ſic xps abijt in gazā. i. deſcendit
ad infernū. Saza fortitudo interpret̃.
Job. ix. Non eſt poteſtas ſup terrā que
cōparet̃ ei. et ſic fortis. i. xps pugnauit
cōtra fortē. i. contra dyabolū. Sanſon
dormiuit in ciuitate gazā vſq; ad me-
diā nociē: xps tulit ambas portas. i.
penā et culpā q̄ detinebāt atas. Unde
paul⁹ inq̃t. Empti eſtis precio magno.
Juxta illud Oſee. xij. Ero mors tua o
mors: morſus tu⁹ ero inferne. Ubi que-
rūt doctores vtrū liberauit eos q̄ erāt
in purgatorio. vide bea. Tho. iij. pte.
q. liij. ar. viij. ¶ **O** dñi vos dubitatis
ſubire penas: ieiunare: et dare elemoſi-
nas. Videte q̃ta xps paſſus eſt. p p̃ctis
noſtris et nō pro ſuis. hortor igitur vos
et moneo q̃tū poſſū q̄ abijciatis imū-
dicias veſtras. Juxta bti iacobi docu-
mētū. Abijciētes cēm immū dicit̃ et.
¶ **Q**uantū ad ſcām p̃tē. Dñi nūc eſt
hora nimis ſeſtima ad p̃dēdū. hodie
non comedūtur carnes (vt exiſtimo) ſi
vos comedatis de paſtillo linguarum
vos comedetis eſcā dyaboli. Jā locu-
ſumus de illo paſtillo et multa dixim⁹.
Opz nūc diſcooperire et aperire paſtilū
et videre ſi ſit aliqua lingua linitoria
de qua nō fecerim⁹ mentionē et ſermonē
Dixim⁹ em̄ heri poſt p̃ditiū de lingua

horatoria et iuratoria. **E.** Reſtat nūc
dicere ſz ordinē litterarū alphabeti de
k. et eſt lingua cachinatoria: et de l. q̄ eſt
lingua linitoria. Dicit̃ aut̃ lingua ca-
chinatoria a cachino: cachinaris ver-
bū deponēs et tñ valet ſicut irrideo ir-
rides: et eſt mixtū ad cōtemnēdū vel de
clamādū. Unde pphet̃a dauid. Qui
habitat in celis irridebit eos et. Unde
dicit̃ Alexand̃er de hallis in. iij. pte vos
luminis q̄ iſta tria differūt. ſz irriſio.
ſubſanatio: et illuſio. qm̄ illuſio eſt i ver-
bo: ſubſanatio eſt in ſigno: et irriſio i fa-
cto. De illuſiōe h̄i Luce. xxij. Spreuit
illū herodes et remisit̃ idutū veſte alba
et. Dimiſiſis iſtis opz venire ad linguā
cachinatoriā. Eſt aut̃ lingua cachina-
toria lingua de mocquente. ¶ **L**euat̃
corda. lingua cachinatoria eſt lingua de
riſionis. Et ſit tribus modis ſecūdum
Alexandrum de hallis.

ſ. Primo ſit per loquelam.

Secundo per ſigna.

Tertio ſit in opere.

¶ **P**rimus modus ſit vt cū aliquis vt
det aliquā muliērē ire ad cōfeſſionē et
dicit̃ ſic. Eſt bona catholica: deus ſcit
Et cū dicitur de aliquo ſacerdote q̄ di-
cit longā miſſam: q̄ ipſe eſt euangelizator
thedarū et candelarū. Nec ppter tales
irriſiones dimittēda ſūt opa bona. Q̄
inquit xps Luce. ix. Qui me erubuerit
et meos ſermones: hūc fili⁹ hois erube-
ſcet et. Scōo ſit cachinatio ſic. verbigra
Sūt due mulieres i oſtio ſuo ſimul col-
loquētes: trāſit vna alia mulier: et dant
ſibi de naſo vel du mētō gallice. vt di-
cit Tho. q. lxxv. Tertio ſit cachinatio
in opere. ſicut factū fuit xpo cū herodes
induit̃ eū veſte alba: et miniſtri py-
lati tangebāt eū dicētes. Quis eſt q̄ te
percuſſit. ¶ **S**z querētis: pater an ca-
chinatio ſit ſemp p̃ctū mortale? Dico
q̄ cū de riſor̄ intēdit inferre erubecētiā
primū et ponere in ludū factū proximū
et nō plus apparere ei: eſt p̃tra caritatē
Alexand̃er vero de hallis dicit q̄ cū de-
riſio cadit in diſpēdiū ſctōrū vel ſacro-
rū locoꝝ vel quicūq; ridet vel verecun-
diā facit alicui ad intentionē malaz et

Sabbato prime do. aduen. Sermo. XVIII. fo. XXXIX.

ad dandū malū in capite seu rabiē: est mortale peccatū: qz ē p̄ra caritatē facere dedecus p̄sone. vñ ps. Sepe expugnauerit me a iuuētute mea &c. ¶ Dñi leuate corda: retineatis ea q̄ dicā vobis pl̄ nocēt derisores (vt inqt̄ sc̄t̄s tho.) seruitoribz xpi q̄ crucifigorez [ceteris paribus] qz ppter carchinationes boni dimittunt benefacere. ¶ Dñi de curia estis hic: nū quid qñ aliq̄s est inter vos qui nō habet mulierē dicitis q̄ vadat ad carthāsienses: q̄ voneat castitatē. Et vos religiosi estis hic: nū quid si aliquis vestrū velit facere penitētiā vel seruare regulā suā: dicitis q̄ est ypocrita: Et vos etiā triumphatores qd dicitis de parētibz vestrīs: et de multis alijs personis honestis & deuotis: nū quid dicitis q̄ sūt bigote qz vadūt ad ecclesiā ps. Qui habitat in celis iridebit eos. et Sapi. v. dicitis in die iudicij. hi sunt quos aliquādo habuim⁹ in derisū: ecce quō cōputati sūt iter filios dei. ¶ Alia est lingua linitoria: q̄ significat per istā litterā. l. S. de qua loq̄tur christus. Math. xxiij. cōtra phariseos dicēs. Ne vobz ypocrite q̄ similes estis sepulchris dealbatis et intus estis pleni iniquitate. Dñi comedist⁹ ne de lingua ista: credo q̄ sic. Linitre est verbū quarte pugatio nīz & idē est q̄ exteri⁹ parare. Sz dicitis: pater nos nō intelligim⁹ adhuc bñ vidistis edificatores domorū et istos q̄ operātur in plastro: ipsi parietes exterius linit et faciūt pulchrū parietē in parte exteriori: sz pars que est intra nichil valet. Sic sūt aliqui qui faciūt bonas similitudines: et ostēdūt signa viri honesti & probi: & intus sūt virtis pleni. De quibus Iuuenalis satyra secūda. Ut de virtute locuti clunem agitant. Cōtra scribas & phariseos ita faciētes et interrogātes xpm: dicit xps. Ne vobz ypocrite. i. vos pharisei erit⁹ dñati qz estis similes sepulchris deauratis: et intus nichil valetis. Estis hic portatores bullaz mundi linitis auditores vestros ad capiendū bursas eoz: Et vos dñe iohānes qui estis confessor de decē annis et nutritis pctōres in pctis

suis. Et vos mulieres q̄ facitis signa amorosa amatoribz vestrīs dicēdo horas vestras: Et vos dñia burgēsīs que estis plena luxuria: sz tamen exteri⁹ qñ aliquis loquit dicit: nō loquamur de illo: & expuitis in terrā: vñ dicitis: sy sy fileamus. Dico q̄ est pctū mortale sz Tho. in. ij. ij. & Bonauē. in. iij. Est enim ypocrisis. & est simile clerico fingente se deuotū vt habeat beneficiū ab ep̄o suo. Et vt dicit Job. xxxvi. simlatores & calidi puocāt irā dei. Et vos domicelle: dicitis aliquādo q̄ estis meliores q̄ sitis: vos comeditis de isto pastillo. Hortor vos vt corrigatis & emēderis vitas vestras: vt dñs misereat vestrī & det vobis ḡfam eūdi ad vitā sempiternā: quā nobis cōcedat qui sine fine viuūt et regnat in secula benedic⁹. Amen.

¶ Sabbato prime dñice aduentus in die cōceptōis de mane. Ser. xviij.

A Bñsientes omnē immūdiā &c. ¶ Tota pulchra es amica mea: et macula nō est in te. Cāticor. iij. et in officio hodierno. ¶ Dñi et aie deuote a quindecim diebz citra: ego iuasi vobis q̄tū potui vt disponderetis cōscientias vestras in honorē et reuerētiā incarnationis dñi nostri iesu xpi: & q̄ mūdaret cōscientias vestras vt digne possitis recipere insitū verbū in die natūitatis. ¶ Hodie mater nra pia ecclesia p̄pōit nobis p̄ceptōnē illi⁹ q̄ portauit istū fructū in cuius honorē accepi p̄ thēmate istō. l. Tota plēcha es amica mea &c. qd tātū valet sicut mea charissima amica tu es tota pulchra &c. Et ad hoc intelligendū capio figurā q̄ habet Sē. i. vbi dicit: fiat lux. Quis em̄ bñssima virgo possit p̄ plura figurari: tñ melius figuratur p̄ primū opus factū in distinctōe diez. s. per lucē. Dixit ergo dñs fiat lux. et ista sūt vba dei dicta ad btāz ḡginē. A. Est enim beata virgo.

Lux formaz primaria in dignitate.
Lux formaz pulcherrima i sc̄ificatōe
Lux formaz nobilissima in maiestate.
Lux formarum capacissima in filij dei conceptione.

¶ De primo. dñs possedit me ab initio

Sabbato prime do. aduentus.

viar suar. De secundo Anselm^o de cō-
ceptu virginali dicebat illi^o virginis
pceptio ea puritate niterz qua sub deo
maior neq^{ue} inueniri. De tertio Aug. vi-
cit. hoc solū predicare debem^{us} q^{uo}d virgo
mater xp̄i est: q^{uo}d in rez natura trāscen-
dit oīa creaturaz maiestate. De q̄rto
Grego. Quē totus orbis capere nō po-
tuit tuo gremio p̄tulisti. ¶ Dñi: leuate
capitayestras: nos volum^{us} loqui de vno
lumine. Deus a p̄ncipio mūdi creauit
lumen. ⁊ lumen inter creaturas est pul-
cherrima creaturaz. Opz ergo isti^o lu-
minis applicare pp̄rietates bt̄e xgini
¶ Primo: q^{uo}d sicut lumē fuit prima crea-
tura pducta: ita virgo iter puras crea-
turas. scribit em̄ Eccl. xxiij. Ab initio
et añ secula creata sūt. ¶ S^z q̄retis: p̄f
Salo. fuit p̄ mille annos ante cōceptio-
nē marie: quare ergo di. Ab initio. Di-
co q^{uo}d aliquid pōt esse pri^{us} alio q̄dupl^{ix}
¶ Primo prioritare temporis.
Secundo p̄uitate nature.
Tertio prioritare qualitatis.
Quarto p̄uitate dignitatis.
¶ Scot^o dicit vñū singulare verbū in
tertio: ⁊ etiā in p̄mo in materia de p̄de-
stinatōe. s. sapiētissim^{us} artifex in inten-
tione sua p̄mo vidit ⁊ cōcepit finē. sc̄do
vero de his q̄ sunt ad finē. Ergo beata
virgo nō fuit p̄ma creaturaz p̄uitate:
te t̄pis: fuit tñ p̄ma p̄uitate dignita-
tis inter creaturas puras. Solus em̄
xp̄s ip̄am in dignitate p̄cedit. sicut di.
ps. In capite libri scriptum est de me.
Inter em̄ oēs p̄destinatas aīas aīa xp̄i
est prima: ⁊ sc̄da bt̄e virginis: ⁊ sic p̄m̄.
¶ Secūdo beata virgo dicit^{ur} lux: quia
lux nō recipit maculā in sua emissione:
et sic etiā in sua conceptione bt̄a virgo
nullā recepit maculā. erat em̄ pueniēs
q^{uo}d vterus portās puez mūdū haberet
matrē mūdā. ¶ Tertio bt̄a virgo dici-
tur lux p̄pter nobilitatē. nichil em̄ no-
bilius vel pulchri^{us} luce inter oēs qua-
litates visibiles: sic inter creaturas ni-
chil pulchri^{us} bt̄a virgine. Iō titul^{us} sin-
gular^{is} virginis marie est iste. Virgo m̄f
dei et hoīs. ¶ Quarto virgo bt̄a est lux
ratioe capacitatis. Bt̄us aug. libro de

q̄ritate ale dicit. q^{uo}d vas est magnū s̄m
q^{uo}d est receptiū maiorz vel minorz liq^uz:
sed beata virgo recepit illū quē celū et
terra capere nō poterāt: ideo b̄fdicta ē
inter oēs mulieres Ut aut^{em} possim^{us} hui^{us}
lucis fieri participēs: ad ip̄am virgine
recurramus gratiā ab ea postulantēs
et dicētes mente pia. Ave maria.
¶ Abijcētes ⁊c. More solito mouet^{ur}
questio theolocalis terminata in do-
ctrina magistri iohānis de baccone do-
ctoris resoluti in. iij. di. ij. q. ij. Dixim^{us}
heri q^{uo}d xp̄s natus est de virgine ⁊ q^{uo}d an-
teq^{uam} exiret vterē matris fuit s̄ctificata
B. Restat scire an cecidit in originale
pctm̄. respōdet p̄dictus doctor ponēdo
tres p̄positiōes. Prima est hec: q^{uo}d deus
potuit bt̄am virgine ab oī pctō p̄serua-
re. p̄z: q^{uo}d ap̄d eū nichil est impossibile.
Luce. i. Sc̄da p̄positiō ē hec: q^{uo}d deuit^{ur}
p̄pter electionē eternā s̄z quā elegerat
vel p̄ordinauerat q^{uo}d esset tēplū i quo
esset carnē humanā receptur^{us} q^{uo}d p̄serua-
retur ab oī pctō: ⁊ istā p̄positionē pro-
bat auctoritate legis ciuilis ecclesiasti-
ce ⁊ diuine. Tertia p̄pō. de^{us} eā p̄serua-
uit. hec p̄pō p̄z expresse p̄ cōsiliū ba-
siliē. q̄d expresse hoc idē determinauit.
Scot^o tñ in tertio sic p̄bat: q^{uo}d p̄fectissi-
mus mediator d̄z habere p̄fectissimū
modū mediādī: s̄z p̄fectissimū modū
mediādī fuit p̄seruādo a pctō: ergo ⁊c.
¶ Leuate capita vestra: dubitatis ne
dānari: dicet^{ur} forte: q^{uo}d dñs redemit nos
et assūpsit carnē humanā p nobis: iō
nō dānabimur. verū dicitis: s̄z nō totū.
¶ Habetis regulam iuris in antiquis.
ois res p̄ quasq^{ue} causas nascit^{ur} p eas
dem dissoluit. Et habetis legē ciuilē.
C. qñ licet ab ep̄. discēdere. l. i. Casus
legis est: sicut emptio et veditio cōfessū
cōtrahit ita dissensu distrahit nisi a tra-
ditione sumat effectū: quo casu necessa-
ria est retractio. hic pōt cadere q̄stio
ardua de dissolutione matrimonij late-
dicā in sermone. vi. xl. ¶ Ad intelligē-
dū istas leges bt̄us Augu. sup psalre.
tractās illud. Mater syon dicit homo
dicit q^{uo}d non est aliq̄s modus melior ad
sanādū infirmū q̄ dare medicinā infir-

mitati consideret. Verbi gratia. si aliquis ex nimia comestione sit infirmus opz q seiuuet. Moraliter: sicut prima mulier fuit in pctō et etiā vir: sic in redēptione debebāt eē vir & mulier absq; pctō: & si cur illi fuit maculati: sic isti debebāt esse immaculati. Ideo bonanētura in simulo amoris dicit. Credo q; ppter dignitatem eius: q; mater xpi est: angelus nō posset eam sufficienter laudare: ideo mater syon dicit hō. Filii dei in cruce dū pēder: dicit syō. i. ecclesie. Ecce mater vestra. eā dedit nobis xps in matrē ideo eam debemus honorare vt matrē Sz in cōceptione pēder ei? honor: ideo ecclesia mater nra recitat vt eā honorē per verba in pthemate sumpta. Tota pulchra es &c.

In isto frōde est due ptes pncipales. Prima erit de peccati originalis macula et liberatione.

Secūda erit de virginis christifere mūdicta et pseruatione.

¶ Prima tāgīt ibi. & macula nō est in te secūda vero ibi. tota pulchra es &c. De cōceptione bte virginis fuit a pncipio opinio ambigua: sz a pte bti Bernardi incepta fuit et hodiernis tēporibus veraciter apta. Pro prime partis expeditione & faciliiori intellectu opz videre tres articulos. Primo qd sit pctm originale. Scōdo quō a psona cōtrahitur. Tertio quō mundata sit aia. C. De primo dicit Ansel. de cōceptu virginali q; pctm originale nō est aliud q; carentia iusticie originalis ex pmo parēte cōtracta cū debito habēdi eā. de quo bti ad Ephe. ij. Erasmus natura filij ire. & Roma. iij. Oēs in adā peccauerūt. Sz qretis quō cōtrahitur ex vniōne aie ad carnē. dicit Scotus q; caro nō est susceptible virtutis nec virtutis: Sz di. iij. li. ij. dicit q; ex aia & carne efficit persona q; est filia ade q; est debitor et tenet hē iusticiā originale & nō habet: ideo est in pctō. D. Sz qretis quō abluit. dico q; per sacramētū b aptissimi mediāte merito passiois xpi. Apoca. i. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. vbi soluta est obligatio pcti originalis: ita q;

non sumus amplius ad illud obligati. Dñi quando vaditis per villā nūquid v detur vobis q; hoies debēt vos respicere: Certe si bene cōsiderem? statū nō strū nos debem? humiliare capita nostra & aios nostros: q; oēs fuim? in forde & luto peccator. et in via pditionis ante natiuitatē xpi. Et certe mix est q; infans vnus diei nō sit purus & mundus a peccato. Sed querit Augustin? quomodo cōtrahitur peccatū originale. non em̄ peccat qui creat nec qui procreat: per quas ergo ripas ingreditur hec macula? Clarum est enī q; vnus vir vxoratus tā sanctus sicut sanctus Ludouicus nō peccat mortaliter cōgnoscendo mulierem suā: deus etiam creando animā non peccat. Quomodo igitur venit originale pctm? dicit Anselmus q; fuit defectus & priuatio solū iusticie originalis. Casus est. Rex ludouicus dedit villam aliquā vni militi et suis successoribus qd diu nō introduceret inimicos regni in tra ciuitatē: si ipse est proditor & introducit aduersarios regni. Certe bono iure ipse & tota posteritas sua venit puniendus & priuandus illa villa. Sic deus dederat iusticiā originalem ade q; illa semper regulari taliter sensus et partes inferiores rationi q; omnia obediebāt rationi. Sz adam introduxit inimicū humani generis id est dyabolū cōsentiendo in peccatum &c. perdidit in iusticiā originalem pro se et pro omni posteritate sua.

¶ Sed queritis: pater quomō cadim? in illud peccatū: ego nollem peccare in matrimonio. Dico q; non est malū bibere vinum & calefacere se. Ideo si cēpisti vxorem non peccasti propter hoc sed dico q; potes te ipsum cōbuerere ad ignem tuum. Sed dicetis: pater quomodo cadit paruul? in peccatū? Scotus dicit q; in vtero matris deus creat hominem & de corpore et anima fit persona ad: et quia adam perdidit pro se et omnibus personis iusticiā originalem: ideo non habet qd debet habere. et cetera. ¶ Dicitur autem peccatū originale sicut qñ pater aliquis cōmūit

Sabbato prime do. aduentus.

aliqđ crimen lese maiestatis: si habeat filiū hereditas non proficiet filio. Sed queretis: pater que mala incurrit adā et alij illo posteriores ppter amissionē iusticie originalis. Dico q̄ perdidit p̄mū et incurrit dānationē eternā: q̄ de lege ordinata paruulus decedēs i p̄cto originali nūq̄ videbit deū. scđo incurrimus verecūdiā ignorantia labores et penas plurimas. Quero a vobis mulieribus q̄ peperistis: unde puenit dolor ille: dico q̄ ex p̄cto originali. Si q̄ratis quare homo adulter verecūdat mōstrare verēda. dico q̄ hoc est q̄ sūt nocētes. Ideo dicit q̄ qui nō verētur sūt innocētes. Similiter si q̄rat quare aialia magna et parua nobis aduersantur: dico q̄ hoc est ppter p̄ctū originale. Tertiū malū est: q̄ pars sensitiua dñatur rōni. Ideo dicebat hiere. ix. Non gloriē sapiens in sapientia sua: nec fortis in fortitudine sua. Dicit em̄ magister sententia. iij. dist. ix. q̄ de determinauit q̄ nisi in vno hoīe esset tanta humilitas sicut in primo parēte fuit supbia nō rediret gen̄ humanū. Ideo xps in cruce positus cū clamore validō vt inq̄t Paul. Heb. v. Oblulit corp⁹ suū p̄dēptio ne gñis humani et exauditus est p̄ sua reuerētia. Idē hortor et moneo vos fratres in xpo iesu dilectissimi: q̄ contēplemur xpi humanitatē et amorē: qui nos dilexit tantū vt aiam suā poneret pro nobis et p̄ctā nostrā portaret supra dorsum suū. Et de isto loquebat venerabilis Beda admirādo di. de pueris q̄ portātur ad aquā sacri baptismatis. E. Que est inq̄t ista virt⁹ aque tantū corpus t̄gat et cor abluat: Dico q̄ illa virtus pcedit de merito passionis xpi. iste paruul⁹ nūc baptisat⁹ erat obligatus ad penā eternā: et nūc ē capax regni celoz. Sz queretis qđ de p̄ribus antiquis: quō liberabāt a p̄cto originali: dico q̄ liberabātur in merito passionis xpi p̄uise. Casus ptz. est vn⁹ mulier q̄ est familiaris regi qui hz fratrē qui est cōtrari⁹ regis: et ille dicit regi. Dñe rex: habeo fratrē qui est vobis cōtrari⁹: da bo vobis talē villā si vultis ei parcere.

Et ait rex. accipio p̄missum: sz nolo q̄ veniat ad palaciū meū nec volo videre ipm nisi habuero villā michi p̄missa. O p̄ctōres cōpuncti a principio mundi vsq̄ ad passionē xpi multi fuerūt sancti viri: et tñ p̄opter p̄ctū primū parentis fuerūt exclusi extra patriā. Si ergo propter vnū p̄ctū tot grania tormēta passi sūt: qđ erit de nobis qui in tot et tātis deū offendimus. Suadeo igitur vobis iuxta thema p̄assūptū. Abūcientes et. Ab hoc em̄ originali p̄cto fuit exclusā brā virgo: sic q̄ de ea possum⁹ dicere verba pro themate sumpta. Tota pulchra es amica mea et. Quantū ad secundā partē videndū est quō beatissima virgo maria fuit p̄seruata a p̄cto originali: opz facere vnū dyalogū duarū personarū. Estis hic dñi aduocari q̄ habetis linguas acutas sicut nouaculas. vel ponam⁹ duas mulieres que libēter leuāt capita sua: ponatis vnā illarū mulierū ibi superi⁹ p̄p̄e portā ecclie. Dicatis o vos dñā: qđ est nomē vestrū. R. Rēspōdebit q̄ est turpe mendaciū. Tūc dicat: dñā mea mē daciū quid dicitis de cōceptōe brē virginis: Dico q̄ fuit cōcepta in p̄cto originali et in illo tpe fuit filia dyaboli et maledicta a deo p̄ tpe. s. p̄cti originalis et nisi redēpta fuisset p̄ passionē fuisset dānata. et ita sit habeo auctoritates et ratiōes plurimas. Primo dicit David in psalterio. Ecce em̄ in iniquitatibus cōceptus sū. et alibi. Oēs declinauerūt simul inutiles facti sūt: non est q̄ faciat bonū: non est vsq̄ ad vnū. i. p̄ter xpm. dicit glosa. Et ysaias. liij. Omēs nos quasi oues errauim⁹. Et Salomō Eccl. viij. Virū de mille vnum repperit mulierē ex oībus nō inueni. et Paulus Roma. v. Per vnū hoīem p̄ctū in hūc mūdū intrauit in quo oēs hoīes peccauerūt. Ad hoc etiā sūt doctores ecclie. s. Augu. et Bernar. verba augu. recitantur de cōsecre. dist. iij. firmissime tenet et. Et glo. de cōsecre. dist. iij. c. p̄nūciandū. expresse dicit q̄ fuit cōcepta in p̄cto originali. Dñā mēdaciū: si habetis ratiōes adducar. Dicit ip̄a habeo

plures. P^{ri}a q^u i^{ps}a habuit penā p^{ec}ti. Sc^oda q^u si mortua fuisset ante xpm de scendisset ad limbū. T^{er}tia q^u fuit redēpta sicut et alie persone: q^u xps fuit vniuersalis redēptor. Quarta q^u nō debuit esse tante dignitatis quāte fuit filius su^{us}. iste sūt rationes mee. hola hola satis est: vos habet^{is} malū caput et mala verba. Oportet habere v^{er}ā aduocatricē pro btā virgine q^u vocatur veritas que oīa vincit. sicut dicit. ij. Esdre. vij. et illā collocabimus prope crucifixum. Dicatis igitur dñā veritas et loq^uimini alte et viua voce. quid vobis videt de cōceptione btē virginis: Pater nō possum audire q^u virgo q^u fregit caput dyaboli: que fuit ab i^uto electa mater dei et hōis per solū momentū fuerit in ira dei. Insuper est michi durū intelligere q^u fuerit maledicta: et si fuisset mortua q^u fuisset dānata: cuz helisabet dixisset de ea q^u esset benedicta inter oēs mulieres. Et pro ista opinione volo adducere rationes: auctoritates: et opiniones varias: et soluere argumēta cōtraria. adducam rationes q^u sumuntur ex Scoto et Johāne de baccone doctore resolutio: et Petro aureoli. et s^{an}c^{ti}frāscisco de maronis et sūt tres vel quattuor rationes. P^{ri}a sumitur ratione maternitatis. Secūda ex parte s^{an}ctitatis. T^{er}tia ex parte dignitatis. Quarta ex parte eligibilitat^{is}. Primo igitur ratione maternitatis. Qui em̄ dixit: honora patrē tuū et matrē tuā: noluit trāsgredi mādātū suū. Nam dicit Math. v. Nō veni legē soluere: s^{ed} adimplere. ergo p^{re}seruauit beatam virginē. Sc^oda ratione s^{an}ctitatis videm^{us} em̄ q^u aliq^u cadūt in p^{ec}tm et nūq^u resurgūt: sicut dānati. Alij resurgūt vt sancti. Alij peccāt originaliter et sc^{ri}ptificantur. Alij nunq^u cadūt s^{ed} p^{re}seruant sicut btā virgo. Dicit em̄ Hiero. in sermone de assūptione. Ceteris p^{ar}tes datur gratia: in mariā vero totius gratie plenitudo venit. T^{er}tio ratione dignitatis. ponam^{us} sicut ponūt doctores beatā virginē in esse nature: et q^u deus querat ab ea q^u diligat alterū illorum aut stare perpetuis tēporib^{us} in inferno

sine p^{ec}to: aut stare per momentū in p^{ec}to originali et in ira dei. certe pot^{est} eligi set penā positūā q^u in p^{ec}to originali eē s^{ed} de^{us} p^{re}seruauit eā a penis h^umōi nec passus est q^u moreretur ante eius ascēsiōnem. et cum i^{ps}e liberauerit a p^{ec}to originali patres antiqui testamenti merito passionis p^{re}uise: similiter credēdū est q^u in eodē merito i^{ps}am p^{re}seruauit a peccato. Quarto ratione electionis. i^{ps}a ei ab eterno fuit electa vt ess^{et} domus sc^{ri}tā cōueniēs et honesta ad recipiendū i^{ps}m regē: modo nō fuisset sufficiēter disposita si nata fuisset in p^{ec}to originali saltē pro illo i^{ps}e. Ad hoc sūt doctores. p^{ri}mo brūs Anselmus in eplā ad ep^{iscop}os anglie dicēs. Non reputo amatorē btē virginis q^u respuit diē celebrare sue cōceptionis. Idē habet Richard^{us} de sc^{ri}to victore in sermone q^u incipit. Nondum erant abyssi: et ego iā cēpta erā. Ad hoc etiā habemus plures auctoritates. Primo habet Sen. iij. Inimicitias ponā inter te et mulierē: i^{ps}a conteret caput tuum. Adodo nō p^{er}uiss^{et} caput dyaboli nisi fuisset p^{re}seruata a p^{ec}to originali. ponamus dñi duas mulieres hic: quarū vna sit meretrix pessima: et alia nunq^u peccauerit neq^{ue} aliq^ud mali egerit. Que istaz deo plus tenet: an illa q^u p^{re}seruata permāsit: an alia q^u in p^{ec}tm ceciderit: Claz est q^u illa q^u sp^{irit}u fuit p^{re}seruata. Et p^{ro} hoc solū ratio b^{ea}ti Th^{om}ae. et aliorū si em̄ duo sequūtur et permittā v^{er}ū cadere in foueā et eū subleuē: et aliū nō permittā cadere: s^{ed} phibēā: ille michi mag^{is} tenet^{ur} quē p^{re}seruauit: q^u ille q^u cecidit. S^{ed} dñā veritas dicatis ad oēs auctores q^u habent in sacro canone. dico q^u tota virgo erat in periculo ad cadēdū in p^{ec}to originali nisi fuisset p^{re}seruata: s^{ed} fuit p^{ri}uilegiata sicut dicūt legisse. ff. de legibus. l. princeps. licet p^{ri}nceps legibus solutus sit: tñ secūdū leges viuere debet. sic etiā btā virgo licet non sit de lege cōi p^{re}seruata: tñ xps eam cōseruauit de lege p^{ri}uata. S^{ed} dñā veritas q^ud dicitis ad tot doctores q^u oppositū tenuerūt in scripturis suis: Ad beatū Ben^{edictum}. Th^{om}am. Bonauē. Suidonē. et sic

Sabbato prime do. aduentus.

de alijs. Dico q̄ ante terminationem ecclesie licitū erat opinari de vtraq̄ pte. Sed qz consiliū basilienſe aliter ſenſit: ideo periculofū eſt illud aſſerere. credo etiā hoc eſſe hereticū: ⁊ hoc etiā ſonant verba p̄ themate ſcripta. *Tota pul. 2c.* Cū igit de⁹ creauit eā inuē a pctō ori ginali: laudem⁹ diuinā bonitatē et ad mirēmur ſuā puidētiā rogātes eū vt p̄ interceſſionē ſue digniſſime maris di gnet nobis delere pctā nra et dare no bis vitam eternam. Amen.

Eadem die conceptionis poſt prandium. Sermo. xix.

Aſſicientes oēm inuidiciā ⁊c. Dic obſecro te q̄ ſoror mea ſis vt bene ſit michi ppter te ⁊ viuat aia mea ob gratiā tul. *Genef. xij. c.* Dñi ⁊ aie deuote retinuisti illud qd mane dixim⁹ tan gēdo materiā cōceptōis b̄ tē marie que ſinglari priuilegio fuit pſernata a ma cula pcti originalis. Debetis deo ſeruire ⁊ honorare btām virginē aduocatricē pctōrū vſo et attēto q̄ nunq̄ fuit in ira dei nec in mala grā ⁊ illud eſt ſimiliter credēdū ⁊ tenēdū nec ampli⁹ verti debet in dubiū: ⁊ ideo quicqd voluerit pro nobis poſulare faciliſter a xpo ex audiet. Eſt em̄ velut berſabee q̄ (vt h̄r t̄ij. regū. ij.) Sedit ad dexterā regis. qui dixit ei. *Pete mī mea: neq̄ em̄ fas ē vt auertā faciē tuā.* Sic bt̄iſſima vgo mater ſedet ad dexterā filij ſui. iuxta illud ps. *Aſſitit regina a dextris tuis ⁊c.* Ideo cū ip̄a piſſima virgo habeat de nobis pietatē: aſſumpſi verbū ſcō allegatū. Dic obſecro q̄ ſoror mea ſis ⁊c. Dixit em̄ de⁹ abrahe (vt ſacra refert hyſtoria) egredere de fra tua ⁊ de cognatōe tua ⁊ de domo p̄ris tui ⁊ veni in terrā quā mō ſtrauero tibi. *A.* Tunc abrahā dixit dño. *ibo quo placuerit tibi. tūc inſit ei dñs q̄ irer in egyptū in ciuitatē populatā et plenā diuitijs in medio egypti: ſicut pariſ⁹ in medio frācie.* Cū ingrederet egyptū vidēs q̄ haberet pl̄chrio rē mulierē toti⁹ patrie in etate ⁊ annis: tantēq̄ pulchritudinis erat quāte fuerat in ſecūdo anno. Cum igit venit ad portā ciuitatis dixit vxori. *Amica mea*

dulciſſima: noui ego q̄ ſis mulier pulchra ⁊ formoſa ſup oēs mulieres iſtius patrie: quāobrē q̄p̄mū ingrediemur ciuitatē erim⁹ capti ⁊ ducti corā rege ⁊ vos reſeruabūt: me autē interficiēt. rex em̄ eoz effeminat⁹ eſt valde. Rogo igit te dulciſſima vt dicas q̄ ſoror mea ſis: vt ego beneyenerim in iſta terra ⁊ vt bene ſit michi ppter te ⁊ ſeruet vita mea et honor tuus. Dñi et aie deuote nota te verba: ⁊ vos xpiani adulteri attēdi te ſenſū iſtius ſibi. Inter paganos frāgere matrimonij et cōmittere adulteriū erat tā graue q̄ glorioſus p̄ſarcha abrahā eſtimabat q̄ citi⁹ cōmitteretur homicidiū q̄ vt ſuā vxorē caperet. Dū autē intraret ciuitatē ⁊ vidiffent eos cu ſtodes dixerūt eis. *Expectetis modicū vt ſignificem⁹ aduētū veſtrū regi.* Tūc accedētes ad regē dixerūt. *Dñe rex: ſūt duo extranei de terra chanaā in porta: neſcimus qui ſūt ſi placet vobis eoſ videri adducemus ad vos.* Tunc p̄cepit rex vt adducerent. Cū autē intrarēt aulā regiā et rex vidit mulierē ita pulchram queſiuit ad abrahā. *Amice mi: quenā eſt hec mulier quā ducitis vobis cū?* Dñe mi rex inq̄t abrahā: *vos ex ea queretis ſi placet maietaſti veſtre.* Tūc rex dixit Sarra filia mea: *dicatis mi chi ſi placet vobis quā eſtis vos: ⁊ quis eſt iſte hō qui ducit vos.* Tūc ſarra reſpōdēs ait. *hic vir eſt frater me⁹ dilect⁹.* Tunc dixit rex. *Vos beneyeneritis ⁊ ſitis ſecuri q̄ null⁹ veſtrū patiet dedecus quodcumq̄ et amore veſtri filia mea: frater veſter bñ venerit ad curiā noſtrā regalē.* Et ſi nō fueritis vxorata: libēter (ſi placet vobis) ego caperē vos in vxorē ⁊c.

Leuate capita veſtra ⁊ ſpūs veſtros. Dñi et aie deuote audiſtis hyſtoriam pulcherrimā de abrahā et de ſpūs pulchra ſit in ſenſu literalī: tñ in ſenſu miſtico eſt pulchrior. Pauperes pctōres audite memōdatū eſt et p̄clamatū: et paulus eſt cliēs q̄ dicit. *ſtatutū eſt hominibus ſemel mori.* ad hebre. ix. *Vos burgēſes: vos vginēs: ⁊ vos domicelle q̄ habetis pulchritas cirothecās: opz dimittere villā preſentē ſicut abrahā ⁊*

cognitionē: ⁊ ire ad patriā longinquā
et extraneā. De qua Criso. in sermōib⁹
mouitur⁹ dñi mēte cōpos est: dicere pōt
amici valete. in mālōdes metuēdas et
regiones longinquas opz cōparare co-
rā iudice iustissimo. qđ cōducet dñi: nes-
cio. Miserabiles pcrōres audite chri-
stosmū in psona istūmi dicēte. Ad deū
mei amici. ad deū dñe dicit domicella
ad deū carissima vxor mea dicit dñs.
ad deū inuicine dicit ppinqu⁹. ad deū
cōsueuine mi dicit cognat⁹. Sz q̄ itis:
Rñdebit in scīm aiaz pgo: ⁊ velle nolle
opz ire. opz cōparare corā iudice iustissimo
dice. Quis cōducet vos corā illo: vos
dñi eccl̄astici ducatis cōcubinas. q̄ra
tis illis an veniēt vobiscū. Et vos dñi
mūdani dicat⁹ pōp⁹ vsqz officijs ⁊ di-
uitijs q̄ veniant vobiscū. Et vos viles
meretrices scripte in libro dñarator⁹ di-
catis lenonib⁹ vris q̄ veniāt vobiscū
vbi bāt vñū libaminū. c. edo qñd ibit
vobiscū in egyptū. i. in terrā tenebrarū.
Dicam⁹ oēs o pcrōres ip̄i saray. i. bītē ḡ-
gini q̄ dignet esse nra soror: vt vita no-
bis seruet. p̄p̄ suā pulchritudinē quā
nūq̄ amisit. i. ḡgitatē ⁊ hūilitatē. ⁊ pla-
cuit regi egypti. i. sup̄mo deo. qz tota
pulchra fuit: qz nūq̄ in pctō nec origia-
li nec mortali nec veniali fuit. ⁊ hoc re-
cipit eccl̄ia gallicana. qz consiliū bati-
stien. ita determinauit. ⁊ hē burgeñ. vi-
catis michi qđ dicit⁹ in horis vestris:
nūqđ eā dep̄camini dicētes Maria mī
gfe mater mie tu nos ab hoste ptege et
hora mort⁹ suscipe. hodie est dies sab-
bati: in die sabbati aliq̄ ieiunāt in ho-
nore ip̄i. Aliū offert sacrificiū: vt dicen-
do missas. Ista oia bona sūt. Sz neces-
se est q̄ q̄ram⁹ sibi dno: q̄ in illa oratiōe
penūtur. Maria mater gfe nra mie ⁊c.
Primo vt a dyabolo nos ptegat.
Sc̄dyt in morte nos suscipiat.
Et istud sc̄dm debem⁹ postulare: qm̄
in articulo mort⁹ tot⁹ mūdus nos dese-
rit. Dicat⁹ ergo o pcrōres: bñissima ḡgo
orām⁹ vos vt amore vñi filij vniuerſi i
hora mortis nos suscipiatis. i. habeat⁹
nos p̄tare vfo filio. Sz dicetis: pater
ql̄iter hoc postulabim⁹. Dico q̄ bñs

iacobus dat nobis documētū. Abūcē-
tes omnē immundiciā ⁊c. Et vt faci-
lius assequamur: salutabim⁹ eā dicen-
tes. Aue maria. Abijcētes ⁊c.

¶ Mōre phueto mouet questio theolo-
galis terminata in doctrina magistroy
nostroy theologoy: ⁊ p̄sertim in doctri-
na Bona. in. iij. dixi hodie mane ⁊ heri
ql̄iter sp̄ali p̄uilegio fuit ḡgo ab oi pec-
cato p̄seruata. Doctor de marōis dicit
q̄ poterat ⁊ q̄ decebat ⁊ q̄ de facto ita
factū fuit. Quero ergo nūc vtz de facto
fuerit p̄seruata. B. Dico q̄ sic. pbat⁹
prationē Scoti. p̄fectissim⁹ redēptor
h̄z p̄fectissimū modū redimēdi: sz ḡps
fuit p̄fectissim⁹ redēptor: ergo habuit
p̄fectissimū modū redimēdi bñz ḡginē
Sz p̄fectissim⁹ modus eā redimēdi fuit
cit⁹ eā p̄seruare q̄ eā post casū repas-
rare. igit claz est q̄ de maiorē grām
facit vni cū p̄seruādo q̄ nō cadat: q̄
post casū q̄ resurgat. Dimissa illa que-
stione q̄ satis terminata est in p̄cedenti
sermone: querit Bonauētū. vbi supra.

¶ Utrū bñs virgo maria in p̄ma sc̄tifi-
catōe sic fuerit sc̄tificata q̄ peccati fo-
mes fuerit totaliter extinguit. C.

¶ Alexander in secunda parte: ⁊ magi-
ster in secūdo dicūt q̄ ex peccato origi-
nali sequitur quedā prinitas ad malū
in nobis: ⁊ vocatur fomes peccati. ali-
quando vocatur tyrānis. aliquādo vo-
catur lex mēbrozū: aliquādo lex car-
nis: aliquādo concupiscentia. Fomes
dicitur de foueo fomes: sicut em cinis
fouet ignē et nutrit vt est coopertus ci-
nere: sic sensualitas habet in se fomitē
id est inclinationē ad malū per quam
anima efficitur prona ad peccandum.
quando ergo querit. Utrū in ip̄a virgi-
ne gloriosa fomes fuerit totaliter extin-
ctus. Respondet bonauētura: ⁊ dicit q̄
in instanti creatōis anime fuit taliter
ligatus ⁊ tanta grātia fuit illi collata:
q̄ inclinatio ⁊ prinitas ad malū nūq̄
ascendit in mēte virginis vt eā ad ma-
lum iclunaret. ⁊ hoc fuit in p̄ma sc̄tifi-
catōe. ⁊ vsqz ad illā potuit peccare veni-
aliter sed nō mortaliter sc̄dy Okam.
In secūda aut sc̄tificatione cū sp̄s sct⁹

Sabbato prime do. aduentus.

ctus venit super eā in conceptione filij dei: tūc taliter impleuit eā gratiis ⁊ donis: q̃ fomes ille qui erat ligat⁹ fuit totaliter extinctus. Et sic brā virgo ipeccabilis effecta fuit. ¶ Leuate capita vestra et respiciatis me si placet. Dñe domicelle qñ ibitis ad mortē timet⁹ dā nari cū ibit⁹ corā rege supremo ad reddēdū cōputū vestrū: Quid dñe burgeses ⁊ presertim de fatuis scz amorib⁹ quos habuistis et habetis emburelucos quos illos gaudisse et de tactib⁹ et verbis infamib⁹ et villibus. Et vos dñi si [pro qz] oporteat reddere rationē villicationis vestre: qualiter intrastis officia. ⁊ qualiter estis vsi de beneficiis dñi ecclesiastici: ⁊ de bonis ex eis puenientib⁹: ⁊ qualiter et vbi exposuistis. Et vos mercatores fustis ne deceptores in mercatib⁹ vestris: si sic opz redde re rationē villicationis vestre. ¶ Leuate capita vestra. Estis ne de opinioe Tulij pagani dicentis vt esset formido male agendi apud improbos: a maiorib⁹ nostris cōstituta sunt supplicia apud inferos. Sz cōtra eū hiero. ad pāmachiū quasi cū malleo frangit ceruicem tullij dicēs. An putamus q̃ iocādo p̃dicent pphete: ridēdo loquātur apli. Infatigabiliter xps iudiciū cōminet⁹. Sz ioci non sunt: vbi supplicia intercedūt. Si iocādo passi sūt: credent iocādo loq̃ ysaias ferra secat. Daniel leonib⁹ deputatur Paulus trūcat⁹ gladio. Petrus in cruce dñi exēplo suspēditur. ¶ Dñe burgeses qd̃ dicitis: si macquerelle inducant vos ad malū: opz emēdare vitā vestrā vel dānari. Sed dicetis vos: p̃ Maria virgo q̃ fuit preseruata ab oi p̃cto roga bit pro nobis: et filius dei q̃ factus est hō habebit pietatē de nobis. Bene dicitis sz nō totū. Vadatis ad legistas: ⁊ queratis ab eis in q̃bus casibus donationes sūt reuocāde. D. Ipsi em̃ ponūt plures. Dixi duos. prim⁹ est quando res ppter quā fit non manet in esse. secundus est qñ eodē modo sub quo donatio fit nō obseruat. habetis casū. C. de reuocan. dona. l. vlt. vbi dī. Oēs donationes legitimas. i. fm̃ leges ordi-

natas firmas illibatasq̃ cōsistere volum⁹: nisi donatari⁹ donatori fuerit ingrat⁹. Ad idē est lex canonica extra de donati. in antiquis. ca. ppter et⁹ ingratitudinē. ¶ Dñi: vidistis ne flamungos multi fuerit destructi. si aliq̃s eoz veniret ad istā villā ⁊ quereretur domū alius cuius ciuis: ⁊ ille burgēsis dat sibi libere. post donationē factam venit ille ad donatorē suū ⁊ ponit manū in eū et vult eū strāgulare. Querit⁹ a vobis vtrū ille burgēsis teneatur seruare pmissū: Dicit⁹ imperator et papa q̃ non. Additio. ¶ Cadit hic questio iuris: vtrū donatio possit reuocari p̃textu ingratitudinis: si in instrumēto donatōis fuerit dictū expresse q̃ nō possit reuocari ex causa ingratitudinis. videt⁹ q̃ nō nā pacta quantūcūq̃ nuda seruanda sūt. vt in. c. i. de pactis. In cōtrariū est veritas: vt determinat⁹ speculator in titulo de donationib⁹. §. i. versiculo qd̃ sit pactū. p̃ legē finalē. C. de pactis: qm̃ illud pactū nō valet quasi tribuens causam delinquēdi. vt in. l. i. si vn⁹. §. pacta ff. de pactis. quod nō p̃cedit scz Joh. andree si iuramētū interuenerit: tamē Ludouicus de roma in. l. donatōes. ff. de donatōib⁹. §. i. tenet cōtrariū. nā iuramētū cōtra bonos mores prestitum nō est obligatoriu. vt in regula. non est obligatorium de regulis iuris in. vi. q̃ opinio eoz: v. def. tu predicator repete casū sūmarie q̃liter p̃pt ingratitudinē reuocat⁹ donatio: et applica. ¶ O pau peres pctōres: rogo deū q̃ nō faciat nobis sic. Tūc em̃ dedit vobis domū qñ dedit vobis hoc corpus: ⁊ dedit etiā vobis panē et vinū qñ dedit comedere et bibere discipulis suis. Audete tñ dicere q̃ nunq̃ hō fuit tā oultragie siue pculsus ab aliquo: nec habuit tantā occasionē reuocādi domū pmissā sicut xps saluator noster habz occasionē nos dā nādi nisi sua mia interueniret. Audite ps. di. Sepe expugnauerūt me ⁊ c. Et sequit⁹. Supra dorsū meū fabricz. pecca. ⁊ c. Quod verbū p̃tractās Berni. in persona chulsi dicit⁹ in quodam sermone. Nōne satis pro reuoluerat⁹ sū. Nunq̃d

pro iniquitate tua afflictus sū: cur ad-
dis afflictionē afflictio: magis aggrauāt
me vulnera tui pcti: q̄ vulnera corpis
mei. O peccōres horroꝝ vos ⁊ moneo vt
habeatis pietatē de aīabus vestris au-
ferendo oēm inmundiciā. Juxta thema
p̄aīlūptū. Abūciētes oēm inīdī. ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.
Secunda erit de peccatricis anime vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē circa misse-
rium incarnationis: diximus in prin-
cipio q̄ quinq; misteria cōtinebantur.
Primū erat: quō incarnatio xp̄i fuit a
deo eternaliter ordinata.

Secūdu quō fuit a patribus antiquis
seruentissime desiderata.

Tertiū quō in scriptur: figuris: ⁊ enig-
matibus figurata.

Quantū quō a prophetis vario modo
denūciata.

Quintū quō per iesum xp̄z fuit mirū
immodū adimpleta.

¶ Diximus de tribus primis punctis
cōsequēter dicendū est magister per di-
uersos pphetas fuit xp̄i incarnatio de-
nūciata. S. Dicit grego. in moralib⁹
q̄ cū natura hūana deberet eleuari su-
per omēs choros angeloz: necesse erat
q̄ misterīū vniū nature humane plu-
ribus modis nūciaretur ⁊ exprimeretur
fuit aut xp̄i misterīū per pphetas per
mille annos ante aduētū xp̄i p̄nūcia-
tū. Inter quos primus fuit micheas
fi. dicens. v. ca. Et tu bethleem terra
iuda ne quāq; minimas es in principib⁹
iuda. ex te em̄ exiet dux qui regat pplz
meū israel. Et egressus eius ab initio.
Ubi quattuor notātur.

Pr̄io locus nascentis: q̄ et tu bethleē.
Secōdyter⁹ gēnis: q̄ ex te exiet dux ⁊c.
Tertio fil⁹ p̄ris: q̄ egressus ei⁹ ab initio
Quarto vtilitas venientis: quia regat
populum meū.

¶ Dñi intelligatis pphetas. habetis
iudeos in ista ciuitate ad dispurādum
contra eos: opz sc̄i et pphetas veteris
testamenti que sūt autērice ⁊ velut ca-

nonice scripture ab ipsis recepte. Mi-
cheas ppheta locutus est de ista mate-
ria per mille annos ante aduētū xp̄i.
¶ Et duo singulariter tangit.

Primo emanationem eternalem: quia
egressus eius ab initio.

Secūdo natiuitatem temporalem: q̄
egredietur dominator in israel.

¶ Et tertium tangit tria: sc̄z.

Locum nascentis.

Uterum virginis.

Et vtilitatem venientis.

¶ De primo xp̄s. Joh. xvi. Exiui a p̄e
et veni in mundū: ⁊ itēz relinquo mun-
dum ⁊ vado ad patrē. ¶ De secundo.
Math. i. In bethleem iude. sic em̄ scri-
ptū est per pphetā. ¶ De tertio. Lu. ii.

Virgo peperit filiū suū primogenitum
¶ De quarto. Lu. ii. Ecce positis est
hic in ruinā multoz israel. O peccato-

res vt nemo dubitet q̄ xp̄s nō venerit
Micheas ppheta per magnū tēpus
ante dixit et pphetauit q̄ debebat na-
sci in bethleē sine corruptione: et q̄ de-
bebat saluū facere pplz: q̄uis esset ab
initio ⁊ ante mundū sc̄z per gñationez
eternā. ¶ Vos dñe burgenſes pensatis
aliquādo istud grāde misterīū illā ma-
gnā gratiā quā xp̄s nobis exhibuit: vt
immortalis fieret mortalis: vt nos a
morte liberaret. ¶ Sz dicetis: pater di-
catis nobis si placet quare voluit na-
sci in bethleē: Dico q̄ bethleē domus
panis interpretatur. S. ante aduētū
xp̄i hoīes comedebāt fruct⁹ et arbores
seu herbas sicut faciūt bestie: sz postq̄
xp̄s dñs noster iesus venit ip̄e ore pro-
prio dixit Joh. vi. Ego sū panis viuus
qui de celo descēdi: si q̄s māducauerit
ex hoc pane viuet in eternū. Recte igit⁹
xp̄s nasci debebat: cū ip̄e esset panis vi-
te. O pauperes peccatrices aīe si vos
comedatis hūc panē vite scitote p̄ cer-
to q̄ viuetis in eternū. Sz audite ientē-
tiā pau. di. i. Cop. xi. Probet ip̄m hō
et sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat
qui em̄ manducat indigne iudiciū sibi
māducatur et bibit. Estis hic cōcubina-
rī publici: Et vos miserim peccōres q̄
vaditis ad suscipiendū hūc panē cū pro

Sab. prime do. aduen.

posito rededi: sicut canis rediens ad vomitū. Insuper micheas tangit ei⁹ natiuitatē eternā cū subdit. Et egressus eius ab initio. Videris enī solē intrare per vitrū sine fractione vitri. sicut enī radius solaris dimittit solē vt est conlunct⁹ soli: sic etiā filius ipī patri. ⁊ hic radius solis intrat vitrū sine fractione vitri: sic etiā fili⁹ exiit vterq⁹ virginis si ne fractōe sigilli castitatis. d^r. Numeri xxiij. percutiet duces moab. Moab fortitudo interpretat^r. ⁊ est dyabolus q⁹ vntuerſū orbē in suis vinculis tenebat. vt dicit. Math. iij. hec oīa regna tibi dabo si cadēs adoraueris me. Tunc autē xps vicit eū cū dixit. Ioh. xij. Nūc iudiciū est mūdi: nūc princeps huius mūdi ej⁹ ciet foras. ⁊ brachiū. i. potestas eius per xpm fuit annihilata. O bñdictissimē michea vos sic cōfirmatis populū israel vt digne se disponat ad recipiendū aduentū dñi nři iesu xpi. Nos vero christiani iā illū suscepim⁹. Dicite igit michi si placet o pauperes ⁊ miserrimi pctōres est hodie tēpus ad ludendum au glie ou aux dez gallice. ⁊ ad taxillos et ad aleas. ⁊ principaliter in natiuitate dñi nři iesu xpi. O infames xpiani atq⁹ pauperes pctōres audite ambrosiū dicentē. frēs dilectissimi pparate corda vestra dño in scititate ⁊ spiritu veritat^r. Oīa in aduentu solēnis festiuitatis mūdāt^r s³ cōsciētia spernit. Estis adhuc ymaginati in illa: dñi credo q⁹ nō vultis q⁹ adducā vñū validissimū testē qui est hō valoris. ysaias. i. dicit. V. Ugenti peccatrici populo graui iniquitate semini neq⁹: filijs scelerat^r. q. d. ad oēs dyabulos sint pctōres. S³ quare amice mī ysaiā. seq⁹tur: qz dereliquit dñm blasphemauit scdm israel. abalienati sūt retrofū. quasi diceret. Itē maledictio dei cadat sup ciuitatē istā: qz abhominati sūt creatorē et de bonis suis et luxurijs de filijs ⁊ filiabus. Dicite vos q⁹ estis in pre dextra veritatē et ponatis manū ad pecc⁹. Et vos domicelle nūquid plures sūt ribalde parisi⁹ q⁹ probe mulieres: plures vlturari⁹ q⁹ probi mercatores: sic de alijs practicando.

heu dñi audite me rogo. Si rex anglie poneret vexillū suū sup la bastille ⁊ rex precipere vobis q⁹ sequeremini regē ⁊ custodiret ciuitatē. Xps noster posuit vexillū suū ⁊ dyabolus baille lassault ciuitatē yeshie. hortor igit vos ⁊ moneo vt sequamini regē vestrū. Iuxta bti iacobī documētū. Abijciētes oēs imū. ⁊ c. Quātū ad secundā partē pñtis sūmonis. dñi comedit^r de lingua siue de pascillo linguaz. Dixim⁹ heri de lingua cachinatoria: ⁊ etiā de lingua litoria q⁹ significat^r p istas duas litteras scz k. ⁊ l. 3. Nūc autē oz dicere de. m. ⁊ n. et sūt lingua maledictoria q⁹ significat^r p m. ⁊ lingua nugatoria q⁹ significat^r p n. Leuate capita dñi q⁹ frequētar sermōnes meos. Retinuist^r bene illa que dixi vobis q⁹ nō est aliq⁹ mēbrū in corpore hūano q⁹ sit tā periculosus salutis sicut lingua: dñi aduocari bñ itelligūt istā materiā: qui pmitūt istas causas et eas vedūt ⁊ capiūt eas inuultu: sicut vos ad oēs dyabulos. Sed loquamur de lingua maledictoria. Pau. ad Ro. xij. dicit. Bñdicite ⁊ nolite maledicere. Et quare dñe paulē: qz maledicti regnum dei nō possidebūt. i. Cor. vi. Vos dñi q⁹ hētis seruos ⁊ ancillas comedit^r ne de illa lingua dicētes. Dyabol⁹ te iportet. Et vos dñi magni: nūquid dicitis si talis esset mortu⁹ ⁊ ad oēs dyabulos oīa bene se haberēt. S³ dicit^r: p^r vitrū maledicere sit pctm mortale: dico q⁹ maledictio trib⁹ modis fieri pōt. vt dicit b. Tho. ij. ij. q. lxi. ar. i. Primo modo enunciatine. Secundo vindicatie. Tertio sine mala affectione. De pmo. Actū. iij. Pecunia tua te cū sit in pditionē. Et bñs pau. Actū. xij. Percutiet te de⁹ paries dealbate De scbo. i. Cor. vi. Neq⁹ maledicere gnū dei possidebūt. De tertio. Ro. xij. Nolite maledicere. C Lenate capita vestra mulieres: dicatis michi veritatem sine fallacia. Quot vicib⁹ dixistis marit^r vestris q⁹ dyabolus iportet eos et etiam pñris vestris et vicine vestre: Credo q⁹ nō opz vos inuitare adueniē

dum ad luciferū: qz vos habetis semp
dyabolū in ore. Tamē maledictio pōt
imp̄cari alicui tripliciter. Primo zelo
iusticie idicādo alicui malū qđ est sibi
uenturum ppter pccm suū. Et sic dixit
petrus simoni mago: qz ipsi cū pecunia
esset dānari: hoc nō est pccm. hoc em̄
dixit: qz volebat emere potestātē faciē-
di miracula. ¶ Dñi burgēses: emistis
beneficia pro pueris vestris: Nūquid
dedistis pecunias multas ad placitādū
sub spe illa qz dabunt beneficia pueris
vestris: O de qđ graue pccm est. Est em̄
symonia vera et realis. Alio modo pōt
aliqđ maledicere alteri p vindictā: si-
cut desiderat mortē alicui? ex vidicta
est graue pccm: sicut mlti dicūt taliter.
Ego rogo deū qz dyabolus importet ta-
lem. O pctōres phibite pueros vestros
ne a puericia dūcāt iurare et maledice-
re seu male loqui: qz cū senuerint nō re-
cedant a mala via sua. Alio modo pōt
aliquis maledicere vlt̄ imprecari malū
alteri sine affectu: sz ex quadā mētis
leuitate. Sūt ne hic mulieres qz dicūt p
aiāz meā egovellē qz talis esset mortua
vel egovellē qz esset leprosa: vel qz esset
meretrix. Si aut illa dicātur ex leuita-
te sine cōsideratōe: tūc nō sūt pccm mor-
talia sz sūt venialia. hortor vos o pctō-
res: vt destinatis male loqui. et si hēatis
istos moxcellos studeatis abijcere pve-
ram cordis cōtricionē et purā cōfessio-
nē. It. Sedtur. xij. littera qz est. n. et si-
gnificat nobis linguā nugatoriā: et ista
lingua est nūci? male mētis et peruerse.
Nugator em̄ dicit vñū fbbū et intelligit
oppositū. et est cōtra veritatē. Xps autē
veritas ē. O dñi de plamēto qz dat senten-
tiā p antifrasm. meli? esset vos esse
mortuos in yteris matrū vřaz. Et vos
p̄dicatores et portatores reliqz et idul-
gētiāz nūquid dicitis nugas ad fallē-
dū et decipiēdū pplm. Et vos aduoca-
ti: sic de multz alijs. Vñ mēdaciū fm
Augu. libz. de mēdacio est false vocis
emissio cū mētē fallēdi. Et in eod libz
briſſim? aug. ponit octo gñā mēda-
ciōz: et recitant in maiori volumie. xxiij.
q. ij. ca. i. Et beat? thomas. ij. ij. q. cx.

ar. ij. dicit qz reducuntur ad tria. 1.
Primū mēdaciū est perniciosum.
Secundū mēdaciū est iocōsū.
Tertiū mēdaciū est officiosū.
¶ De primo ps. perdes oēs qz loquū-
tur mēdaciū. De scōo et de tertio hñ in
ca. superius allegat. Mēdaciū per-
niciosū est cōtra caritatē pximi et cōtra
honorē dei. ¶ Est ne hic dñi qui ipōni-
tis pximis vestris plura crimina pour
leur bailler le vent gallice: opz satiffa-
cere de illo vel dānari. Et vos domicel-
le: mūd dicitis qz talis domicella ē ca-
pta amore talis dñi vel talis ep̄i: vos
mētmini per guttur vestrū. Et vos bur-
genses: nunquid dicitis. ego fui cū tali
et est captus amore mei. vlt̄ dicitis ego
sū capta amore ei? hoc est pccm: licz tñ
non hoc sit verū: qz est mēdaciū perni-
ciosū. Estis hic dñi aduocati qz delecta-
mini mentiri pponēdo causas vestras?
Illud etiā est graue pccm et cōtra cari-
tatē: et est mēdaciū officiosū. Dicit vna
mulier: pater ego nō vellē obesse alicui
sed aliquādo garrulor et mentior ad res
creandū societātē: ē ne pccm p̄. Dico
qz omne mēdaciū est pccm qđcūqz sit
illud. tamen illud vltimū. s. iocōsū non
est nisi pccm veniale. licet Scot? videat
tur dicere in fine tertij in materia de mē-
dacio qz in viro perfecto exercēdo act?
perfectionis mēdaciū iocōsū est pccm
mortale. Volo dicē o pctōres: qz cauea-
tis oēs a mēdacijs et si pro tpe preteri-
to (si pro qz) pth dolor offendistis in lin-
gua p mēdaciū vel p maledicētiōe: des-
ponat hmoi sordes de cōsciētia vřa.
Iuxta thēma passūptū. Abijciētes etc.
¶ Dñica scōa aduētus.

Sermo. xx.

Abijciētes oēm inuidiciā etc. Que-
cūqz scripta sūt ad nostrā doctri-
nā scripta sunt: vt per patientiā et con-
solatiōē scripturaz spem habeamus
Ad romanos. xv. Et in epistola hodie-
na. Domini et aīne deuote licet modo
ecclesia occupetur in officio aduentus
ab octo diebus citra: allegat tamen et
ponit ante oculos plures scripturas lo-
quētes de aduentu xp̄isti et ei? sanctos
f. iij

Do. secunda aduentus:

rum: vt simus participes incarnatiōis
et vt immūdicias a conscia deponamus
et simus accepti et placētes deo. Decla-
rat pau. i. epla dicens. Quēcūq; scripta
sūt. et. quasi diceret paulus amic⁹ dei
benedictissimus ad discendum nostrā
salutem debemus legere in triplici li-
bro: scilicet

In libro conscientie.

In libro scripture.

In libro persone humane.

C De primo apo. ij. Aidi thronum ma-
gnū. Et seqtur. Iudicati sūt mortui
ex his q̄ scripta erāt in libris scōm opa
eorū. De. ij. ad ro. ij. Cū gētes q̄ legē nō
habēt naturaliter ea que legis sūt faci-
unt: hmoi legē nō habētes ipsi sibi sunt
lex. Qui ostendūt opus legis scriptum
in cordibus suis testimoniū reddēte il-
lis pscia eorū: et inter se inuicē cogitatio-
num accusantiū: aut etiā defendētiū
in die cū iudicabit deus occulta hoim
De tertio baruth. iij. hic est liber mā-
datoꝝ dei et lex q̄ est in eternū: oēs q̄ te-
nent eā puenient ad vitā: qui autē dere-
liquerūt eā in mortē. **C** Leuate capi-
ta vestra et corda. Intelligitis que dico
dñi et aie deuote: melius esset vobis stu-
dere in libro pscie q̄ in fatuitatibus.

Audite me dñe burgēses: habetis ne li-
bros amorū inhonestorū et luxuriarū: bo-
num esset eos cōbūrere: et videre librū
pscie et deuotiōis. Et vos dñi scholares
melius esset vobis studere librū cōscie
q̄ sophismata. Et vos dñi studētes in
legibus et decretis: deus scit qd̄ studet
et quas leges. omēs leges iustitiani non
possūt vos saluare sine conscia bona et
bono affectu. Audiuistis loq̄ de vita de
quo scribit. ij. regū. xi. cui dauid dedit
litteras vt portaret ad ioab: et poneret
eū in prima acie belli vt citius occide-
retur et moreretur. Audeo dicere q̄ iste
nunq̄ melius portauit litterā mortis
sue q̄ vos facitis qñ estis in pctō mor-
tali. Sed deus vidēs q̄ oēs obliuiscūt
huius libri dat aliū librū legis diuine
eccl. xliij. hec oia liber vite et testamē-
tum altissimi et agnitio veritatis: et in
hoc libro q̄cūq; scripta sūt siue ad eui-

tandū: siue ad credendū: siue ad diligē-
dum: ad nostrā doctrinā et vtilitatē scri-
pta sūt. Unde xps. mat. xxi. dicit legis
perito. In lege qd̄ legis. Respōdit. Di-
liges dñm deū tuū ex toto corde tuo: et
proximū tuū sicut teipsū. iste liber ē sa-
cra scriptura. sed q̄ maior pars mūdi
saltē practice nesciebat: qm̄ adhuc vi-
demus q̄ sūt plures clerici sicut plati
et p̄dicatores q̄ sūt velut cāpana q̄ ali-
os delectat et vocat: sed seipsos neq; de-
lectāt neq; vocāt. De q̄bus paulus ad
ro. ij. Qui p̄dicas non furandū: furaris
Qui dicis nō mechandū mecharis. Et
vos dñi iustificari q̄ vultis alios iuste
viuere et dicitis ita fiendū: et tñ non faci-
tis: sed raptores estis. Propterea dedit
vobis deus tertiū librū. s. filiū suū. **B**
De quo ppheta ezechiel ait. ij. c. Aidi
et ecce manus missa ad me in qua erat
inuolutus liber: et expādit corā me qui
erat scriptus itus et foris. et scripte erāt
in eo lamentationes carmē et ve. Erat igitur
scriptus diuinitate et virtutibus in-
tus: foris humanitate. opz bene legere
in hoc libro intus cōtemplando diuini-
tatem: et foris cōtemplādo humanitatē
et quēcūq; in eo scripta erāt sūt ad nrā
vtilitatē. **C** In isto enī libro erāt scrip-
te tres cōditiones litterarū scly. **C**

Quedam erant rubee

Quedam asurate.

Quedam erant nigre.

C Rubee littere erant lamentationes.
Asurate est redēptio nostra. Nigre sūt
pctā nostra q̄ tulit in corpore suo. **C** O
pctōres legatis ergo primā litterā eius
passionē memorādo: baptisimū: ieiuni-
um. et. qz q̄cūq; fecit ad nostrā doctri-
nam fecit. Scōdo legatis scōm litterā
reddēdo sibi grās de bonis collatis. scz
de sacramēto altaris et de oibus bene-
ficijs susceptis. Tercio legatis tertiam
litterā q̄ est nigra cogitādo q̄ qui nō vi-
uit scōm deū dānabitur. Cōsideret igitur
pctōz vestroz multitudinē: grau-
tatem: et turpitudinē. isti sūt libri quos
legere debetis. si sitis in pctō surgatis
cognoscatis deū. et immūdicias conscie-
tiarū vestrarū deponatis. iuxta thema

Abijcietes. &c. Ut aut hoc digne face
re possimus. &c. Ave maria.

C Abijcietes omē. &c. More solito
mouetur questio mora & decisa in scho
la theologor: & p̄cipue a bonauetura
in. iij. s̄m̄az. Diximus heri q̄ br̄a virgo
fuit s̄cificata & p̄seruata a pctō origi
nali. Et tertio fuit fomes totus extin
ctus cū eā gabriel salutauit. **C** Quero
igitur vtrū xp̄i corpus debuit formari
de substantia corporis b̄tē marie virginis
in esse p̄fecto. vel crescere & augm̄tari
p̄ internalla tēporis sicut corpora alio
rum hoīm. Rēspōdet bonauē. q̄ p̄pter
tres causas debuit crescere. **D**

Primo ad fidei cōfirmationem.

Scōdo ad humilitatis ostensionē.

Tertio ad legis nature obseruationem

C Quantū ad primū potuissēt dixisse
heretici ipsū nō accepisse verā carnem
humanā eo q̄ nō augēt vt ceteri parui
li vnde p̄cedebat ad p̄fectum vt ceteri
hoies. **C** Quo ad scōdam etiā fuit cōue
niens vt t̄m se humiliaret vt descende
ret in vter virginis & subijceret penali
tatibus humanis. scz fletibus: frigori
bus: fame: & siti. **C** Quo ad terciū in
opatione nature nō requirit miraculū:
& q̄ xp̄s voluit nōrā augere sicut ce
teri: ideo nō oportuit vt miraculose et
statim esset p̄fectus quo ad corp⁹ quā
titatium. **C** Leuate capita vestra.

Dñi retinuitis ea que heri dixim⁹: di
xi q̄ donū potest reuocari si receptor in
ijciat manus suas violēter in collato
rem suū. Dicā ergo vobis vey: nunq̄
aliquis (passione seclusa) fuit lesus ab
alio sicut xp̄s est a pctōibus peccādo:
& blasphemādo. **C** Habetis aliū casū
eadē lege & eodē canone: q̄ si aliq̄s iur
rias suo donatori irrogauerit donatio
nem p̄dit. & oīa ista cōsistūt in rōne.

Additio. Mouet notabilis q̄stio su
ris. vtrū donator possit reuocare dona
tionē si donatarius nolit alere donato
rem in casu necessitatis. glosa in lege fi
nali. **C.** de reuocādis donationibus di
cit q̄ sic. sed alia glosa in lege In p̄den
tatione. ff. de regulis iuris. dicit cōtrari
um. Cynus in p̄dicta lege finali dicit q̄

si donatio est magna tenet alere: q̄ q̄
donat magna eq̄paratur p̄ri. secus est
si donatio fuerit parua. & hec distinctio
sapit multā equitatē & eā seq̄tur bald⁹
instituta de donationibus. **S.** Sciēdūz
Et angelus de aretio quod est notādū
singulariter p̄ multis senibus & mulie
ribus que sepius dāt fere oīa bona sua
& nō alimētantur a donataris in neces
sitate. Applica. Urinā noster donatari
us xp̄s nō sit nobis tā rigorosus. isaye
lij. Tota die iugis nomē meū blasphem
atur. Ad ro. ij. Qui gl̄iaris in lege p̄
uaricationē legis deū ignoras. Deinde
q̄ratis si ego dicā veritatē. iob. xxi. Di
xerūt deo. Recede a nobis sciam viāz
tuāz nolumus. Nunq̄ hō q̄ est vocat⁹
homicida: latro: bastardus: ab aliquo
tantā iniuriā recepit nec malū (seclusa
passione) sicut xp̄s a nobis q̄n peccam⁹
An in ista ciuitate fiat ista: an sint blas
phemie & piuria: Estis dñi medicātes
hic: q̄ viuitis sicut laici. & vos dñe iaco
be nūqd̄ dicitis q̄ potestis iurare sicut
talis sacerdos: ita bene fornicari sicut
talis & talis. Et vos nr̄es q̄ traditis fi
lias vr̄as hoīb⁹ de curia vt lucrētur
matrimoniu. heu q̄sturpe lucrū. & vos
macquerelle q̄ ducitis alios ad ifernū:
heu q̄d dicemus. opz castigare vitā su
am & mutare in melius vel finaliter dā
nari. Videtis b̄nficia xp̄i in vobis p̄di
ta. hortor & moneo vos iuxta b̄ti iacobi
dictū. Abijcietes. &c.

C In isto sermone erūt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissi
me profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis aīe virtuos
sa purgatione.

C Quantū ad primā partē opz loq̄ de
mysterio incarnationis. Dixi heri q̄ per
mille annos fuit denūciata: & p̄ incar
nationē fuerat eleuata aīa sup̄ dignita
tem angelicā. Istud aut̄ mysteriū fuit
p̄ diuerfos p̄ph̄as nunciatū. & prim⁹ fu
it micheas q̄ venit ad mnciādum fili
is israel q̄ de bethleē oriretur saluator
illis. q. d. q̄ egressus eius esset a p̄rē. et
de bethleē. huius aut̄ egressus describi
tur triplici figura.

Do. secunda. aduentus.

Exiit et xps sicut riuulus a fonte. sicut flos ab arbore. sicut dulcedo ab amigdalo. De pmo scribit ioh. iij. In die illa stillabit mōtes dulcedinem et colles fluēt lacte: et sup oēs riuos iuda ibit a que et fons de domo dñi egrediet et irrigabit torrentē spinaz. Sed q̄ritis. pater q̄ est illa domus dñi de qua egredietur fons: Dico q̄ est illa de qua scribit luce ij. Ascendit ioseph a galilea a ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid q̄ vocatur beithleem eo q̄ esset de domo familia dauid. Sz q̄ritur q̄ est illa aqua q̄ egredit et irrigat torrentē. Dico q̄ est illa v̄ qua ioh. iij. Qui biberit ex aqua quā dabo ei nō sitiet in eternū. et iſa. xxi. Thaurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Sz pater dicatis nobis q̄s est torrens spinaz. Dico q̄ torrens est conscientia: sp̄ne sūt p̄c̄a q̄ pungūt aīas nō s̄ras et vulnerāt illas vsq̄ ad mortē eternam. Opz igit irrigare torrentē spinaz aqua ista sc̄lz grā xpi et eius merito. Sz dicetis. pater quare meritū cōparat fons vel aq̄. R̄ndet b̄r̄n. in quodā sermōe q̄ aqua valet ad quattuor: sc̄lz.

Ad torres ablucendum.

Ad sitim extinguendum.

Ad fructa irrigandum.

Ad cibos decoquendum.

¶ De primo ezechiel. xxi. Effūdā sup vos aquā mundā et mūdabimini ab oibis in q̄namētis vris. De. ij. ioh. iij. Qui biberit ex aqua quā dabo non sitiet in eternū. De tertio eccl. xxiij. Ego quasi fluius dour: et sicut aquaduct⁹ exiui a paradiso. De quarto. ps. Sup aquā refectionis educauit me. ¶ Leuate ca. ye. b. ber. di. q̄ aqua valet ad mūdandū: ad extingendū: ad irrigandū: et ad decoquendū. et hoc est inītiū incarnationis dñi nri iesu xpi. Queratis vos viles peccatrices b̄te magdale. si ipsa fuerit lota et ista aqua: et ipsa respōdebit q̄ sic. Et q̄ratis istas paruulas vnde est q̄ ipsi mūdātur a p̄c̄o originali. et si possēt loq̄ respōderēt vobis q̄ a merito passionis xpi. vnde apoc. viij. Hi sūt qui venerūt de tribulatione magna: et lauerunt stolas suas et dealbauerūt eas in sāgui

ne agni. Christus ei vt inqt paulus ad hebre. v. in cruce exauditus est p̄ sua reuerētia q̄n cū lachrymis et clamore valido clamauit ad deum p̄rem. Qñ vos dñe burgeses vaditis ad cōfessionē q̄s mūdāt conscias vras: vnde habet sacerdos potestātē vōs absolucdū: clarū est q̄ hoc habet ex merito xpi. xpus enī prelerant omēs dolores et penas quas sustinuit deo patri pro vobis. Secūdo aqua valet ad extingendū. vti nā habemus talē aquā pauperes p̄c̄tores qualē dedit xpus samaritane postulanti bibere. Leuate capita vestra dñi officij. qui biberit ex hac aqua id est de lectationibus mūdatis adhuc sitiet. Quāto enī plura bona habetis: tanto magis estis sitibūdi. Vadatis romam et inuenietis ecclesiasticos qui faciunt vilia ad habendū beneficia: et quanto plus habet tāto magis appetūt inanis: abilis illa vorago. Vadatis ad palatium et inuenietis ep̄os abbates et religioſos: qui p̄c̄tūt istā aquā mundanā et nullo modo illos satiat. Qui autē habet aquam gratie dei quā xpus donauit samaritane nō sitiet amplius. De tertio: meritū xpi est quasi flumē dour. id est fons vite. sicut enī ille fons irrigat totā terrā et facit crescere herbas et arbores: ita etiā gratia dei facit crescere arbores sp̄uales. id est merita: dat enī bonas inspirationes. Quarto ad decoquendū omnem cibū: sic etiā gratia dei valet ad decoquendū omnes opationes spirituales. vnde xpus ioh. iij. Cibis meus est: vt faciā voluntatē patris mei qui in celis est. vt si aliqua mulier intret religionē vt saluet aīam suā: tunc dat cibū bene coctū deo. Oportet igitur opccatrices aīe decoquere omēs opationes nostras in opere caritatis: et procedere ad pedes xpi redēptoris sedētis in fonte et dicere sibi. dñe iesu ego sū infelicissimus peccator. rogo te da michi hāc aquā vt irrigem torrentē spinaz. id est p̄ciam plenam p̄ctis. ipse enī prestolatur vos et expectat vt ad eū vadatis. Sed dicite michi: quā recognitionē de tāto amore tāq̄ seruida caritate facitis: Ecce nūc de

aduenſa quōd diſponitis vos ad recipiē-
dūz eſſi. Ambro. dicit in ſermone de iſto
tēpore. fr̄es cariffimi: videte hoc ſacri-
tēpus: aduenſus enī xp̄i eſt. Si rex veni-
ret ad domū vestrā vos diſponeretis to-
tam domū. ſi ergo p̄ mortali rege hoc
facitis: quātomagis p̄ xp̄o q̄ eſt rex re-
gum hoc facere debetis. Ad id etiam
vos incito iuxta thema preſūptam.
Abſciētes. &c. ¶ Quātū ad ſcōz par-
tem. dñi h̄eri comedisti de paſtillo lin-
guaz de quo volebat comedere dyabo-
lus. bonū eſt comedere de vno paſtillo
cōpoſito ex bonis linguis q̄ nunq̄ mēti
re ſūt. ſed de alijs nō eſt venenū peius.
Dñe domicelle credo q̄ fuiſti ad ſcho-
las dicaris alphaberū. A. b. c. d. e. f. g.
h. i. k. l. m. n. ſeq̄tur o. id eſt. xiiij. ff. 7 ſi
gnificat linguā oppugnatōriā ſiue p̄ſū-
ptuōſā q̄ idē eſt. de qua loq̄tur eſayas
q̄ nunq̄ mēti. eſa. liiij. Oēni linguā reſi-
ſtentez tibi in iudicio iudicabis. 7. i. ad
cor. iij. Adhuc enī carnales eſtis. cū ei-
ſit iter vos zelus 7 p̄tētio iam carnales
eſtis: 7 ſcōm hoīem ambulatis. 7 impi-
mis effuſa eſt p̄tētio iter p̄ncipes. Sed q̄
retis. pater eſt ne ſp̄ p̄ctm mortale p̄ten-
dere ſeu oppugnare: p̄o r̄ſione 7 itelle-
ctū dubij eſt aduertēdum ſcōm be. tho.
ij. ij. q. xxxviiij. 7 alexā. de hallis in ſcōa
parte ſūme: q̄ oppugnatio ſiue p̄tentio
ſit multis modis.

S

Primo pretextu zeli vel amoris.

Secdo causa malignitatis.

Tertio cā vanitatis ſeu inſūſionis.

¶ Primus modus eſt ſepe ſine p̄ctō im-
mo aliqui meritorius. iuxta illud. Traſci
mini 7 nolite peccare. p̄cedere enī cū ra-
tione ſi referat ad bonū finē nō eſt p̄ctm
poſſet tñ concurrere p̄ctm qñ admisceſſ
emulatio vel inuidia. ſūt pleriq̄ qui nō
poſſūt audire famā alterius: ſed obſtāt
7 p̄radicūt. talis fuit cōtentio iter cori.
p̄me ad cor. i. Significatū eſt michi de
vobis fr̄es mei ab hys qui ſūt cloes: qz
cōtentioſes ſūt inter vos. Dñi aduoca-
ti comedisti ne de illo paſtillo: et vos
theologi qñ p̄pter nimā affectionē. car-
nalem vel alias vultis tueri partem ve-
ſtram. 7 vos dñi doctores qñ habetis

theologos baccalarios veſtros in licen-
tijs: nūquid dicitis eos meliores 7 do-
ctiores: certe hoc poſſet eſſe graue p̄cñ
Alio modo aliquis poſſet cōtendere ra-
tione malignitatis. 7 iſtud tangit aduo-
catos qui ſciētes ſe habere cauſā inini-
ſtas: tamē defendūt. Dic de illis q̄ faci-
unt diſſerre cauſas cōtra deū 7 p̄ſciam.
Tertio aliq̄s poſſet cōtendere ſeu oppu-
gnare veritatē ratione vanitatis: ſicut
ſophiſte. Eſtis hic dñi theologi q̄ ſtude-
tis in ſophiſmatibus: melius eſt q̄ ſtu-
deretis in bona theologia. Dicitis mi-
chi q̄ ſciētia nō habet inimicū niſi igno-
rātem. ego legi vñ h̄yſtoriz mirabilem
de quodā qui dicebatur ſeylo: qui oēni
vitā ſuā conſūperat in ſophiſmatibus
qui poſt mortem reuerſus eſt ad magi-
ſtrum ſuū in tunica ignea cū linguis ig-
neis. qui cū interrogaretur a magiſtro
ſuo quid hoc ſignificaret: reſpondit q̄
erat dānatus pro eo q̄ tantā op̄ā de-
derat ſophiſmatibus: quia volebat ſe-
per apparere 7 vanus eſſe. Dico enī dñi
nō ego ſed bt̄is pau. i. thimo. vi. q̄ di-
ſputationes cōtentioſe que ad veritatē
tem nō referūt ſūt dānabiles. Sed di-
cētis: pater ſūt due burgeſes contēden-
tes de duobus p̄dicatozibus. vna dicit
q̄ vnus melius p̄dicat q̄ alius i duplo
7 alia q̄ nō. hoc aſit dicit alter eoz: qz
nō odit vnū. vtrū ſit p̄ctm mortale? Re-
ſpōdet b. tho. ij. ij. q. cxvi. q̄ ſic: qz quo-
tiens aliquis p̄ſert vnū p̄pter odiūz
alterius: toties talis peccat mortaliter
¶ Alia eſt lingua que vocatur p̄ſūpto-
ria: de qua ſcribitur p̄ouer. ij. Letant
cū male fecerint 7 exultāt in rebus pel-
limis. 7. ps. Quid gloriaris in malicia:
qui potēs es in iniquitate. Et eſt idē p̄-
ſumptuoſus 7 iactator. Sed q̄tenis: pa-
ter eſt ne ſēper p̄ctm mortale iactari. re-
ſpōdet beatus tho. in. ij. ij. q. cxij. 7 ale-
xander de hallis in ſcōa parte ſūme q̄
iactāria poſſet cōſiderari tripliciter. 7
Primo in ſe.

Secundo in fine.

Tertio in principio.

¶ De primo ezech. xxvij. Eleuātū eſt
cor tuū 7 dixiſti: deus ego ſū. vel contra

Feria. ij. secunde de o. aduentus.

caritate pximi: sicut hñ Lu. xviij. Non sū sicut ceteri hoīm ꝛc. Et se ergo ē peccatū iactantie quādo pūpit in aliqua verba cōtra diuinū honorē ꝛ pximi caritateꝝ. vt qñ aliquis dicit: ego cōmisi tale pctm tali mulieri. vel qñ gartioēs dicūt. nous auōs pipe gallice nostrum sociū. Et dñi aduocati: nūquid pluma tis aliquādo anceres pingues siue pīpiones ꝛc. Tpe regis ludouici in vna ciuitate hui⁹ regni erāt duo aduocati q̄ erāt cōpatres: vnus bon⁹ vir venit ad vnū illoꝝ et dixit sibi. Dñe: ego habeo vnā causā in curia vos eritis aduocat⁹ meus si placet. Respōdit: libēter. Post duas horas venit aduersari⁹ suus qui erat multum pinguis ꝛ dixit ei. dñe habeo vnā causā cōtra vnū rusticū: rogo si tis aduocat⁹ meus. Respōdit libenter. quādo vero venit diera: primus qui nō erat tā diues sicut ali⁹ venit ad aduocatū et dixit ei. dñe hodie debet teneri diera: si placet respondebitis pro me. Tūc dixit ipse: amice mi alia vice quando fuisti nichil tibi locutus sū propter occupatiōes diuersas: ego tñ ausabo de facto tuo: sꝫ ego nō possū esse aduocatus tuus: qꝫ sū aduocat⁹ partis aduerse: tamē dabo tibi probū vñū q̄ erit aduocatus tu⁹ et scribā ad eū litteras bene dixit iste: habeo vobis grās dñe. tñc iste aduocat⁹ scripsit litteras i hūc modū. Cōpater mi: venerūt ad me duo capones pingues: ego pinguiozem cepi: et aliū vobis mitto: plumis a parte vestra: et ego plumabo alium. Nunquid ira facitis dñi aduocati: et postmodū iactatis vos de fatuitate vestra Et vos portatores reliquiarꝫ ꝛ indulgentiarꝫ: nūquid iactatis vos de malis que facitis in villagijs: Et vos domicelle de laborib⁹ quos datis amato ribus vestris: qñ em̄ aliquis ex malo si ne iactat se vel ex malo principio: tunc semp est pctm mortale. O pctōres corrigatis linguas vestras: ꝛ presertim linguā iactatoziā. sicut em̄ fur q̄ ducit ad suspēdiū nō debet se laudare de corda: ita nec peccator de pctō cū quo suspēdetur in inferno. Volo dicere q̄ si vultis

esse participes bñficiū incarnatiōis: accipiatis Jacobi documētū. Abijcietes om̄ē immundiciā ꝛc.

Feria. ij. scōe dñice aduē. Ser. xxi.

Abi cietes oēm imūdiiciā ꝛc. Mīserere aie tue placēs deo: ꝛ cōgrega cor tuū in sanctitate. Eccl. xxx. c. Dñi et aie deuote si retinūstis bene ea que dicebat heri btūs Pau. Debem⁹ sepe legere libꝫ p̄scientiarꝫ nostraz: qꝫ ille liber est qui in die iudicij testificabitur cōtra nos ꝛ ostēdet ppter que saluabimur vel dānabimur. hodie sapiēs nos horat vt habeam⁹ cōpassionē de aia: bus nostris. Sūt autē tria que nos iducunt ad habendum cōpassionem.

A. Primū est extrema necessitas.

Secundū est propinquitas.

Tertiū est petentis importunitas.

De primo. i. Joh. iij. Qui viderit fratrem suū necessitatē habere ꝛ clauseri viscera sua ab eo quō caritas dei manet in eo. q. d. nullo modo. **De scōo Pau. i. ad Thimo. v. c.** Si q̄s suozū et maxime domesticoz curā nō habz fidē negauit: ꝛ est ifideli deterior. **De tertio Lu. xi.** Si non dabit illi surgēs eo q̄ amicus eius sit: ppter improbitatē tñ eius surget ꝛ dabit ei quotq̄t hz necessarios. Leuate capita v̄a dñi: non est aliq̄ maior necessitas necessitate animę peccatricis: nec mors: nec fames. vnde Ezech. xviij. 62. Aia q̄ peccauerit ip̄a moriet. aia que est in pctō mortali habet cordā in collo qua suspēdetur in patibulo inferni. Ideo Ambro. dicit in libro de offic. Nulla pōt esse tā grauis infirmitas nec tā graue vulnus ꝛ periculōsū: sicut est vult⁹ cōsciētie. hoc igit magis fugiendū est q̄ exiliū vel dānū: aut etiā q̄ ip̄a mors tēporalis. O peccatrices aie date vobis ip̄is elemosinaz v̄slo q̄ estis in tā graui necessitate. Si em̄ cōpatimini alijs ppter necessitatē p̄pinquitatē ꝛ importunitatē: cōpati mini vobis ip̄is ppter easdem causas. Primo peccator hz magnā necessitatē Math. xvi. Quid prodest hoi si vniuer sum mundū lucret ꝛc. Scōo est sibi ip̄s p̄pinquus. Tertiō cōscientia ip̄ortune

clamat vt cōuertamini ad dñm. igitur
suadeo q̄tū possū vt abijciatis oēm im-
mūdiā. Et vt facilius faciam⁹: recur-
sum habebim⁹ ad virginē mariā pre-
sentādo illō Sabā. dicēs. Ave grā ꝛc.
Abijcietes oēm immundiciā ꝛc.

¶ Moxe solito mouet questio theolo-
galis terminata in doctrina magistro-
rū nroz theologoz: ꝛ presertim a Bosi.
in. iij. Utrū corpus xp̄i in instāti sue cō-
ceptionis formatū fuerit siue organiza-
tū. Respōdet p̄dictus doctor q̄ sic: ꝛ di-
cit q̄ cōueniēs fuit triplici ratione.

Primo ratione verbī uiuentis.

Secundo ratione virtutis operātis.

Tercio ratione matris cōcipientis.

¶ Dñi si verbū naturā humanā sibi as-
sumpsisset ante organizationē nō fuisset
natura hūana assūpta: sꝫ aliqua alia:
qđ nō est possibile: saltē fm legē ordina-
tam quicqđ sit sꝫ legē absolutā: credo
em̄ q̄ oēm naturā assumere potuit ab-
solute. Secūdo virt⁹ spūsc̄i fuit opera-
ta: ideo debuit illud corpus formari in
instāti. Tercio btissima virgo debebat
dici mater dei ꝛ hois: vt damascen⁹ di-
cit. si aut corpus nō fuisset organizatū
nō fuisset mater hois. ¶ Leuare capi-
ta: timetis ne dānari: q̄uis de⁹ dederit
legē: opz tñ q̄ ponatis manus ad iplē-
dum. nolite cōsidere in verbis mēdactj
dicentes: tēplū dñi tēplū dñi est. Jere.
viij. quasi diceret: licet de⁹ dederit no-
bis baptisimū/penitentia/et alia sacra-
menta: tñ opz ponere manus ad bene-
faciendū. Sꝫ dicetis: pater xp̄s est pater
noster: ꝛ pater miserib⁹ filioz suoz. dñi
dicitis: sed non totum.

B. habetis em̄ legē ciuilem in autētico
collatione. viij. vt cū de appellatione
cognoscit⁹. S. causas. vbi ponūt cau-
se ex quib⁹ pater pōt exheredare filiū.
Ubi ponit casus qñ scz maleficus fili⁹
efficit vel versatur cū maleficis vt ma-
leficus. qđ autē sit maleficiū declarāt
instituta de obligatōib⁹ que ex delicto
nascūtur: maleficiū em̄ est crimē ppter
qđ aliquis venit puniendus a p̄side pu-
blico vel principe: vt furtū vel homici-
dium ꝛc. ¶ Ad hoc est decretalis extra

de iureiurādo capi. quintauallis. vbi
Bernardus in glosa idem habet.

¶ Additio. ¶ Mouetur questio iuris
vtrū pater ppter hāc causā vel similez
possit filiū inuitū emācipare siue a po-
testate paterna eximere: videtur q̄ nō.
nā emācipatio non est coacte fienda. vt
in l. nō nū. ff. de adop̄tōib⁹ et emācipa-
tionib⁹ ꝛ causa p iudicē cognita: vt in
le. nō nū. ff. eos titulo. tñ in contrariū
est veritas. nā ex oibus causis ex quib⁹
pater pōt exheredare filiū ex eisde fili⁹ in-
uitus pōt emācipari: qm̄ illa duo equi-
parātur vt sentit angel⁹ de aretio in s-
finali. instituta quib⁹ modis ius patrie
potestatis soluit⁹: et Bartholomeus de
bellensinis in ca. qñtauallis de iureiu-
rando. repete nūc casum. l. et applica.
Utinā dñi de nō faciat talis nob⁹. Nū-
quid nos tāta demerui⁹ q̄ recte male-
fici vocari possumus: Audite paulū ad
Ephe. v. hoc scitote intelligētes q̄ ois
fornicator aut immūds aut auarus
nō hz hereditatem in regno xp̄i et dei.
Quid de nobis religiosis q̄ viuūt tali-
ter qualiter: deus nouit. qđ de dño io-
hāne habēte beneficiū pingue cū cura
aiar et nesciret declinare nomen suū:
quid de vobis dñe burgeñ. q̄ viuūt in
voluptatibus vestris: meli⁹ esset vob⁹
q̄ fuissetis mortui in vētrib⁹ matrū ve-
straz. Ite nobis pctōrib⁹: nos suim⁹
malefici q̄ offēdam⁹ deū patre nrm̄ que
patre vocam⁹ Math. vi. Pater noster
q̄ es in celis ꝛc. Si igit est p̄f vbi amor
Si deus vbi timor: Malach. i. Quale
igit remediū pater dico q̄ opz cōside-
rare mysteriū incarnatōis: et deponere
oēs immūdiās ꝛ turpitudines cōsciē-
tiarū vestrarū. Iuxta thema preassūptū
Abijcietes omnē immūdiā ꝛc.

¶ In isto sermone erūt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē audiuitis
dñi die sabbati quō saluator debebat
venire de bethleem et debebat exire de
btā virgine de cui⁹ natiuitate habuim⁹

Seria. ii. ii. do. aduentus.

tres similitudines: et vidimus egressu ei⁹
Sicut fluit a fonte.

Sicut floris a germine.

Sicut dulcedinis a melle.

¶ Hec vidimus et diximus quod aqua
let ad quattuor. scilicet ad mundandum: extin-
guendum: irrigandum: et coquendum. per alia
similitudine oportet nunc videre quod Christus
egreditur a bethleem sicut flos a germi-
ne. isaya. xi. Egredietur virga de radice
iessu: flos de radice eius ascendet. In
flore autem sunt quattuor. scilicet

Floris materia.

Frangit eminetia.

Fulgoris et coloris refulgentia.

Emissionis fragrantia.

¶ De primo canticorum. ii. Ego flos capiti
et lilium convallium. Dominus puer iesus ve-
nit sicut flos capiti et lilium. In flore enim
lilium tria sunt

Floris.

Grana.

Et color.

Sic enim in puero iesu tria fuerunt.

Primo tria folia: scilicet

Natura diuinalis.

Natura spiritalis.

Natura corporalis.

¶ De isto habetur lu. xii. Simile est re-
gnum celorum mulieri que commiscuit tria sa-
ta farine. Dominus lenate capita vestra et intelli-
gite illud grande mysterium. Erat una mu-
lier que commiscuit flore humenti et ordet: et
fecit fermentum. Mulier ista est beata vir-
go que miscuit per consensum quasi angelo nunc cia-
ti. Ecce concipies. et. dixit. Ecce ancilla
domini: fiat michi secundum verbum tuum. Et tunc
confectus est vinus pulcher panis que di-
ctus est Christus in eodem supposito. Scio in
flore sunt grana. De isto habent textus
isa. xi. Requiescet super eum spiritus domini: spiritus sa-
pientie et intellectus: spiritus consilii et fortitudi-
nis: spiritus scientie et pietatis: et replebit eum
spiritus timoris domini. et ista dona habuit Christus
plenarie seclusa omni imperfectione. per sapie-
ntiam gustauit maiestatem et contemplantur di-
uinitatem. per donum consilii elegit opera supe-
regationis: quod medium erat sufficiens ad
redimendum genus humanum. per donum for-
titudinis egressus est ardua. scilicet passionem

et mortem. per donum scientie distinguit bonum a
malo: quod butyrum et mel comedit: et sciatur
reprobare malum: et eligere bonum. isaya. vii.
per donum pietatis habuit pietatem et per pas-
sionem infirmorum et pauperum. aliam. per donum
timoris habuit reuerentiam ad primum in-
quantum homo: sed non inquantum deus: quia
erat equalis patri de quo. psalmus. Timor domini
sanctus. per donum amoris habuit amorem omnium
de quo idem psalmus ioh. xv. Maiorem carita-
tem nemo habet. et. O mulieres mundi
ne que portatis boquetes habetione flores
sicut Christus: Credo quod nunquam fuit talis flos
in mundo: dimittatis illa scudala. Cre-
do quod melius esset vobis portare in sinu
scorpiones vel serpentes quam flores.

¶ Tertio in isto flore lilium tres colores
albus est signum puritatis. rubeus est si-
gnum caritatis. viridis est signum austeri-
tatis. Canticorum. ii. Egredimini et videte
filie syon regem salomonem in dyademate
quo coronauit eum mater sua in die des-
ponsationis illius. O domini nunquam homo fuit
it taliter bireatus habens coronam de ro-
sis in capite sicut Christus in die passionis
sue. quapropter dicebat sapienter loquens
in plona dei patris. Videte filium meum quomodo
fuit coronatus in die passionis sue.

¶ Quarto in flore est emissionis fragran-
tia. Canticorum. ii. c. Emissiones tue pa-
radisus malorum puniceorum cum pomorum
fructibus. Et. psalmus. Gustate et videte quam
suavis est dominus. O peccatores considerate il-
lius dulcedinem erga nos et amorem. Ipse
est dilectus noster qui benigne suscipiendo
nos honorat ecclesiam adducendo iacob. et
cumentum. Abicientes omnem immunditiam. et.

¶ Quantum ad secundam partem. Dominus estis
præfatus. Christus est adhuc matutinus. Comedi-
stis ne de ligua illa cocta in pastillo de
qua nutritus est dyabolus: Sed dice-
tis: pater quod vultis intelligere per pastillum
linguarum. Dico quod loquor de peccatis que
peccatores committunt per linguam. iam diximus
quod decem. Hec diximus de ligua oppu-
gnatoria et presumptuosa. nunc dicendum est
de ligua quodulosa que significatur per ipsam lite-
ram que. et de ligua rosaria que significatur
per ipsam litteram R. De Quarto ad primam
robertus holcot tractans illud sapientie. i.

Custodite vos a murmuracione que ni-
hil prodest: et detractioe. dicit q mur-
muratio est q̄rela cū impatiētia in his
q̄ hō debet ferre patiētiē. De qua loq-
tur pau. i. ad cor. i. Neq̄ murmurau-
eritis sicut qdā eoz murmurauerūt et pe-
rierūt ab exterminatore. vii. ps. Mur-
murauerūt in tabernaculis suis: nō ex-
audierūt vocē dñi. Sed qd accidit isti
pp̄lo: seq̄tur Quadragita annis p̄xim⁹
sui generationi huic. et qbus iurauit in
ira mea si introibūt in requiem meā.

CLeuate capita. scitis dñi qd est lin-
gua quulosa. est lingua q̄ nō cessat mur-
murare cū impatiētia cōtra deū et pris-
mum dī. Quid ego feci de hoc q̄ mittit
michi talē tribulationē: q̄ auferat mi-
chi pueros et mittat gelu sup vineas?

O mercatores estis ne facti de isto vi-
cio: Et vos milieres qm̄ pditis maritos
vestros? Notate q̄ filiū israel: qz mur-
murauerūt cōtra deū puniti sūt. Et vos
religiosi nunqd̄ murmuratis i clauſtro
vō? Bñs bern. scripsit eugenio q̄ au-
feret symoniā de ecclesia. Cui rescrip-
sit eugenius. Aufer murmuraciones de
clauſtro: et ego auferā symoniā de eccle-
sia. **C**Sed q̄ritis a me: pater est ne pec-
catū mortale murmurare? R̄ndet de ly-
ra sup math. q̄ triplex est murmuratio.
quedā est admirationis: qdā ipatiētie:
et quedā rebellionis. De p̄mo hiere. xij.
Quare via ipioz p̄sp̄rat. et ps. Ecce ip̄
si pctōres et abūdātes in seculo obtinu-
erūt diuitias. De scōo numeri. xxi. Te-
dere cepit pplm̄ itineris ac laboris: lo-
cutus est cōtra dñm et moyſē. De tertio
ps. Tētauerūt dñi in iniquoſo. Dñe
burgētes q̄ nō habetis pueros: nunqd̄
dicitis aliqm̄: miroz q̄ deus nō dat mi-
chi pueros. Et vos paupes nunqd̄ dici-
tis q̄ deus nō agit iuste vobiscū: qz non
dat vobis bona sicut alijs: viſo q̄ labo-
ratis. Silt̄ nunqd̄ dicitis: talis mulier ē
talīs vite. et vadit ad sacerdotes et reli-
giosos et est dñes. ego vero laboro no-
cte dieq̄ et nō posſū viuere. Dico q̄ ista
murmuratio nō potest esse qm̄ sit cū pctō
Eodē mō dicēdū est de illis q̄ iſſimant
et dicūt cū ipatiētia. Dñe de? me? nūq̄

demerui istā psecutionē. **E** Alia est li-
gua q̄ vocat̄ rosaria. et d̄: de rodo rodia.
id est corrodo dīs. De ista loq̄tur pau.
gal. v. Si iuicē mordetis et comeditis:
videte ne adinuicē p̄sumam̄. Dñe do-
micelle sciretis ne comedere de ista lin-
gua: et vocat̄ in gallico vine lāgue mor-
dāre. sicut canes corrodetes ossa inue-
niūt sp̄ aliqd̄ ad rodēdū: sic aliq̄ sunt q̄
qm̄ loquūt̄ de aliquā p̄ſona sp̄ inueni-
unt aliquē defectū. Vos domicelle nū-
quid dicitis de vicina vīat̄alis pōpo-
le se ornāt. hoc nō p̄tinet ad suū statū.
talīs est denota: sed nō d̄z tā sepe loq̄ cū
sacerdote. Nūqd̄ dicitis aliqm̄. videtis
p̄dicatōrē hunc: hic multa dicit: scitote
q̄ nō est nisi vn⁹ babillator. dicit q̄ nō
capit pecūnias: sed capit cyphos et ca-
lices occulte. si cognosceretis eū ita bñ
sicut ego: nō diceretis q̄ esset ita bonus
sicut dicitis. **C**Sed dicetis. pater tha-
lia dicere est ne pctm̄. Dico q̄ scōz tho. ij.
ij. q. lxxvij. si ista detractio procedat
ex firmo iudicio et temerario: sp̄ ē pctm̄
mortale. Sz dicetis. pater vnde veniūt
iste iudicē et iudicia? Dico scōm tho. ij.
ij. q. lx. ar. iij. q̄ possūt pcedere ex trib⁹
p̄mo ex malicia. qz. i. tu es talis: ideo
oēs tales esse iudicas. sicut habēs gu-
stū male dispositū indicat omia ama-
ra. **C**Sūt hicne mulieres dicētes sic.
si vnū puez de vno sacerdote habeam
ego nō sū sola. Scōo potest p̄tigere ma-
lum iudiciū ppter lōgā exp̄ientiā. sit
dicit aristo. ij. retho. q̄ senes sūt suspicio
si. Tertio potest p̄tigere ex signis suffici-
entib⁹: et tūc iudicare nō est pctm̄. sz bñ
in alijs duob⁹. **O**pctōres nolite iudi-
care et nō iudicabim̄. mat. vij. graue ei
pctm̄ est. Cauete etiā a murmuracione
vt̄ digne possitis recipere aduētū xp̄i iux-
ta iaco. docu. Abūcientes. etc.

CSeria tertia secūde dñice aduen-
tus. Sermo. xxij.

Abūcientes. et. Tradā egyptū i ma-
nus dñoz crudeliū. et rex fortis dñā
bif eoz: ait dñs de⁹ exercitū. isa. xix.
Dñi et aie deuote: heri spūs sc̄t̄s dice-
bat p̄ os sapiētis: q̄ haberemus piet̄a-
tem de amabus nostris vt̄ digne pos-

Seria tertia. li. do. aduentus.

simus recipere verbū incarnatū. hodie idē spūscīus per os Isaie pphete ostēdit in quot periculis incidūt illi q̄ non habēt h̄mōi cōpassionē dicēs Tradam eos scz p̄ctōres in manus dñorū crude- liū. Ubi duo tangūtur. ¶ Primo p̄ctōz demonibus subiectio. Secūdo eorūde nūq̄ futura remissio. ¶ Prīmū tangi- tur cū dicit. Tradā eos. Secūdum ibi. Rex fortis dñabitur eorū. hoies crude- les qui dñabūtur hoibz p̄ctōrib⁹ de- clarat. Hiere. hieremie. xvi. vbi dī. Ser- uietis dñis alienis die ac nocte qui nō dabūt vobis requiē. Et loq̄tur de egypti- s. i. p̄ctōribz. A. Egyptus em̄ tenebra interpretatur. De quibus ps. Nesciūt neq̄ intellexerūt in tenebris ambulāt. Et sophonie. i. ca. Ambula- bunt vt cecī: qz dñs peccauerūt. Ideo regius ppheta dauid dubitās se tradi illis dicebat. Dñe ne tradas bestiis a- nimas cōfidentes tibi: ⁊ aias pauperū tuorū ne obliuiscaris in finē. O p̄ctōres et vossiles meretrices si vos oporteat ibi esse q̄ pietas erit de vob⁹. 3o iob. x. c. sic dicebat. Quare de vulua eduxisti me: qui yrinā cōsumptus essem ne ocu- lus me videret: fuisses quasi nō esse ⁊c. Nō intelligat⁹ dñi et aīe deuote q̄ iob loquat⁹ de persona p̄p̄ia: qm̄ ip̄e dicit iob. xxvi. Non reprehēdit me cor meū in omni vīa mea: s̄z loquebat⁹ in p̄sona p̄ctōris in p̄ctō mortali existētis. De q̄ pena loquit⁹ bt̄s ioh. Apoca. xiiij. s̄z- mus tormentorū eorū in secula seculorū ascēdet: nec habēt requiē die ac nocte: qui adorauerūt bestiā ⁊ ymaginē eius. ¶ Questio est apud theologos: cū pec- catū mortale in momēto p̄mittat⁹ qua- ratione de⁹ iusse punit eternaliter. B. Grego. in dialogo respōdet ad discipu- lū petrū facientē illā questionē. ⁊ h̄r de pe. di. i. c. Veluissent iniqui si potuissent sine fine viuere: vt potuissent sine fine peccare. Ostendūt qz in p̄ctō sp̄ viuere cupiūt: qui nūq̄ desinūt peccare dum viuūt. Ad magnā ergo insiciā iudican- tis pertinet: vt nūq̄ careāt supplicio q̄ in hac vita nūq̄ voluerit carere p̄ctō. hec ille. ¶ O deus: quid dicemus nos

p̄ctōres: Est ne vobis religiosi durū recipere disciplinā: custodire regulā v̄saz Audite qd̄ fiet vobis dñatis. Reges eos in virga ferrea. (uale remedi⁹ p̄ctō- ras figuli cōfringes eos. Et etiā dicit Grego. q̄ causa p̄pter quā aīa erit i per- petua pena est quia voluit sp̄ viuere vt posset sp̄ peccare. Quale remedi⁹ p̄ctō- res: ne incidam⁹ inter man⁹ hoīm cru- deliū: Certe opz mūdare cōsciētias nō stras. Juxta bt̄i iacobi documentum. Abūciētes oēm immūdiā ⁊c. Et vt fa- cilius faciamus dicem⁹. Ave maris. ¶ Abūciantes omne immūdiā ⁊c. Mōte solito mouetur questio theolo- galis terminata in doctrina magistro- rum nostrorū theologorū: et presertim a Bonauē. in tertio. ¶ Utrū opatio icar- nationis potius attribuit⁹ spiritui sc̄tō q̄ patri et filio. C. Respōdet q̄ cum opera trinitatis sint indiuisā fm̄ varia reperta in incarnatione attribuit⁹ trib⁹ personis: precipue tamē attribuit⁹ spi- ritui sc̄tō. Est em̄ ibi sūma cōiūctio scz dei ⁊ hoīs in infinitū distantiū: ideo re- quirīt sūma potētia: vt sicut hō victus a dyabolo: ita dyabolus fuit sic vici⁹ ab hoīe. Et isto modo incarnatōis opus clemētie ⁊ caritatis attribuit⁹ sp̄ui sc̄tō ad tollēdū occasionē errandi: ne crede- ret quis q̄ esset cōceptus ex cōiūctōne viri ⁊ mulieris. ¶ Quid dicūt corda ve- stra ⁊ cōsciētie vestre: Estis ne in tali statu p̄ctōres in quo vellestis mori: Di- cetis: pater nos expectamus ⁊ confidi- mus q̄ saluator noster miserebit⁹ nostri- vos bene dicitis: sed nō totū. Vos ha- beret⁹ q̄ pater pōt iusse exheredare filiū si filius est percussor patris vel crimi- nosus: vel si dānū patri intulerit. in au- tentica. colla. viij. §. Causas. Rubrica vt cū de appellatōne cognoscit⁹: extra de iureiurādo in glosa. c. Quirauallis. Additio. Mouet hic questio valde notabilis. vtrū pater interficiēs filium ingrātū ex ista causa vel alia simili pu- niat⁹ pena paricidi⁹ de qua in l. pena. ff. ad legē pōpeiam de paricidijs. qz de- bet primo virgīs sanguineis verberari et postea i sacco de corio cocto insui cū

ane et gallo gallinaceo cū vipera ⁊ si-
mes proici in mare vel in fluuiū pro-
ximū: videtur q̄ sic, nā. l. imponit illaz
penā simpliciter. p̄rariū decidit singu-
larē bartho. in. l. diu. ff. de pariciūis
et lason de mayno in. l. ius ciuile. ff. de
iusticia et iure dicte se alibi nō legisse: ⁊
sic in eo casu p̄r deberet deportari solū
vel alia pena puniri. Nā filius perdit
privilegiū filiatiōis quod nota p̄ filiis
ingratis: ⁊ facit pro ista opinione text⁹
in dicta lege diu.⁹ et ratio bartoli. nam
pater potest denegare alimētā vt dica-
sed alimētā denegare est necare vt in. l.
necare. ff. de agnoscedis liberis. Rogo
deū q̄ nō faciat nob; casti. ad Roma. i.
Cū iusticiā dei cognouissent: iusticiam
dei nō intellexerūt: qm̄ qui talia agunt
digni sūt morte. S; qui sūt illi dicetis
pater. Paulus paulo ante eos enume-
rat dices. Tradidit illos deus in repro-
bū sensū vt faciant ea q̄ non cōueniunt
Repletos vt iniquitate: malicia: fornic-
tione: auaricia: neqtia: plenos inuidia
homicidiis: cōtentione: dolo: malignita-
te: furfurones: detractores: deo odi-
biles: cōtumeliosos: supbos: elatos: in
uētores maloz: parētib; nō obedien-
tes: insipientes: icōpositos: sine affectiōe
absq; federe: sine miā. qui talia agūt dī-
gni sūt morte: nō solū qui faciūt ea: sed
etiā qui cōsentiūt faciētib;. ¶ Estis
vos hic dñe burgēses ⁊ dñi q̄ estis par-
ticipes maloz q̄ sūt in domibus vris:
matres q̄ facitis ydola de filiis ⁊ filia-
bus vestris. ⁊ vos patres qui dimittit
filios ire ad lupanaria ⁊ ad loca inhō-
nesta: nūquid si videretis filiū vestrum
in periculo frangendi collū liberaretis
eū si esset vobis possibile: Quid igitur
debetis facere p̄ aīa filiū vestri: Ervos
dñi qui habetis regimē ciuitatis: estis
ne participes de malis q̄ sūt hic: Volo
dicere q̄ relinquatis ista ⁊ postulet mi
sericordiā a dño nostro. Iuxta btiā =
cobi documētū. Abijcietis oēm ⁊c.
¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me p̄ profunda dignitate.

Secunda erit de anũne peccatrici vir

tuosa purgatione.

¶ Quāti ad primā partē vidim⁹ heri
quō puer ies⁹ exiuit bethleē sicut flos
de germie. Restat videre q̄ exiuit sicut
dulcedo de melle De isto habet figura
pulcherrima. Iudici. xiii. Et sūt vba
sanfonis. De comedēte exiuit cibus: et
de forti egressa est dulcedo. Sāson pro
posuit enī: p̄bleuma. xxx. hoibus ⁊ pro
misit eis: q̄ si soluerit daret eis. xxx. tri
nicas et tot syndones. qui nō poruerūt
soluere nisi q̄ sanfon manifestauit se ⁊
cretū alienigene mulieri: ⁊ tūc per eius
mediū sibi soluerūt p̄bleuma. Cum em̄
iret sanfon in thānata inuenit leonē ⁊ in
terfecit eū et diuisit eū p̄ frustra ⁊ dimi
sit ibi. Cū aut̄ trāsiret strez per locū: in
uenit examē apū qui faciebāt ibi mel
¶ Leuate capita vestra: qđ significat
ista materia: Dicit pau. q̄ oīa cōtinge
bāt illis i figura. i. Coz. x. Audite ysa.
dicentē. vñ. Butyrz ⁊ mel comedet oīs
hō qui relictus fuerit in medio terre. s.
xpianitate ⁊ pze ybertate lactis come
det butyrz. ¶ Vos mulieres habetis ne
lac in mamillis vestris: si sciretis quid
est illud qđ portatis: certe vos abscon
deretis mamillas vestras: s̄ qm̄ nimis
expressa nocēt sup̄sedeo. lac ei est albū:
q̄ bis decoctū. Alia causa nō ē hōesta.
¶ Lac ergo significat humanitatem
xp̄i coctā in cruce Sicut em̄ sanguis de
coquit vt fiat lacisic et humanitas xp̄i
fuit decocta ad hoc quod daret dulce
dinē. Mel vero est diuinitas xp̄i. Eccl.
xviii. Spūs mens sup̄ mel dulcis: ⁊ he
reditas mea sup̄ mel ⁊ fauē. S̄z diceret
pater qđ est hoc dictū: q̄ de forti exiuit
dulcedo. Respiciat⁹ dñi quō formatur
mel. format em̄ sine cōmixtione maris
et femelle. Sic psona xp̄i qui est deus ⁊
hō format⁹ fuit in vtero virginis ⁊ ma
tris sine cōmixtione viri. Sed quid est
hoc dictū q̄ de comedēte exiuit cibus:
Dico q̄ est b̄ta virgo q̄ cōcepit fide sine
viro: ⁊ comedit panē fidei Joh. vi. Ego
sum panis viū⁹ qui de celo descendi ⁊c.
Augu. Prius em̄ cōcepit maria mente
q̄ corpore. ⁊ plus meruit credēdo: q̄ cō
cipiēdo Exiuit ergo de forti dulcedo. i.

de beata uirgine. iij. reg. xiiij. Stabat
leo iuxta eadem pphete in via custo
diens es. **E** Quis est iste leo custodi
ens pphetā nisi brā uirgo q̄ stabat iux
ta quē. Leo enī ppter crudelitatem si
gnificat dyabolū. s. ppter fortitudinē
xpm̄ significat et brām uirginē. Sed q̄re
tis: qd̄ est pater q̄ trigita nescierūt sol
uere ppleuma. Dicit hiero. ad paulaz
et eustochiū. natura non capit: xpus ne
scit mysteriū incarnatiōis. Sed mulier
illa q̄ reuelauit ppleuma ē fides ecclie
q̄ dat nobis credere mysteriū incarnatiōis.
S. q̄ret a me qd̄ significāt ille trigita
vestes et trigita syndones. i. camille qd̄
idē est. **S** Dico q̄ trigita vestes repre
sentāt beatitudinē corporū. et trigita syn
dones representāt britudinē aliarū q̄ no
bis debet p fide incarnatiōis. Sed qua
re positis trigita pmititū q̄ viginti?
Dico q̄ essētia britudinis cōsistit in tri
nitate psonaz. modo decē triplicatum
ter facit triginta. et decē est pfectus nu
merus. et ex obseruatione decē pceptoz
nos eleuamur ad britudinē pfectā q̄ cō
sistit in trinitate. Utinā deus det nobis
gustare de isto melle britudinis eterne.
Ad hū aut gustandū tria requirunt. i.
Depuratio gustus. **S**
Appō gustabilis sup gustum.
Retentio gustabilis.
¶ De pmo. i. cor. ij. Alia hō nō p
cit ea q̄ dei sūt. stulticia enī est illi. De
scō. ps. Sustate et videte: qm̄ suauis ē
dñs. bris vir q̄ sperat in eo. De. iij. ps.
Memor fui et delectatus sū et exercitat⁹
sū et defecit sps meus. O miserimi pec
catores vultis gustare mel britudinis:
opz abstergere linguas et conscias ve
stras. Queratis copinatoribus qualis
gustāt vinū: sic faciat iuxta thēma p
assumptū. Abscipientes oēm. etc.
¶ Quātum ad secūdā partē. Fuistis
heri pāsī: comedistis de pastillo dyabo
li: scitis bene alphabētū? Nos habui
mus heri duas litteras: restant adhuc
tres: scilz s. t. v. S representat linguam su
suratoriam. Sapiēs in ecclē. xviij. no
lebat q̄ comederemus de hac lingua.
et dicit. Sufumo et bilinguis maledi

ctus multos turbauit pacē habentes.
Lingua tertia multos cōmouit et disp
sit illos de gente in gentem. Ciuitates
muratas diuinit destruxit: et domos ma
gnatum effodit: virtutes populoz cōci
dit: et gētes fortes dissoluit. Lingua ter
tia mulieres fortes eiecit et puenauit
eas laboribus suis. Qui respicit illam
nō habebit requiē: nec habebit amicu
in quo requiescat. Beatus qui tectus ē
a lingua neq̄: qui in tracūdia illius nō
trāsuit: et qui nō attraxit tugū eius: et in
vinculis illius nō est ligatus. Jugū el
lius iugum ferreū est: et vinculū ereū.
Mors illius mors nequissima et vtilis
inferus potius q̄ illa: perseverātia illi
us nō pmanebit. vocatur igitur susurra
tor raporteur. Est aut susurrator pētū
mortale. tria enī dāna facit.

Primo q̄ tollit dei grām.
Scō q̄ xpi amicitia pāt.
Tertio q̄ inducit culpā mortālē.
¶ De primo. puer. vi. Sex sunt q̄ odit
deus. et septimū detestatur anima eius
Oculos sublimes: linguā mendacē: fal
sum testimoniū: manus effundētes san
guinem innoxū: cor machinās cogita
tiones pessimas: pedes veloces ad cur
rendum in malū: et esū qui seminat inter
fratres discordiā. De scō ecclē. vi. ca.
Amico fideli nulla est cōparatio auri et
argenti. De tertio. puer. viij. Os bilin
gue detestor. **¶** Leuate capita vestra
dñi si placet. Vos mulieres que vadit
aux acouchees gallice: nō deris obliu
oni ista: q̄ ista lingua susurratoria duc
cit ad infernū: et scindit ab vtraq̄ par
te. q̄ nūc laudat: nūc vituperat: nūc ve
rum: nūc falsū dicit: et oppositū alteri
¶ Leuate capita vestra: vos garfiones
nūquid vaditis ad vicinas vestras et
dicitis eis. Nūc maritus vester est lig
duni et facit bonū vultū: vos deberet
facere sicut ipse. Sūt etiā aliqui qui va
dunt ad vñ et dicūt sibi. si sciretis qd̄
talis homo dixit de vobis: vos miraret
mini. videtur q̄ diligat vos sed non est
ver. Similiter quādo duo fratres diui
dunt hereditatē vnus inuidus dicit al
teri: frater vester vos decepit: q̄ habet

It meliorem partē q̄ vos. talis homo q̄ diuissit vestram hereditatē erat semper cū eo: nescio qd̄ dicere. Vñ audite sapientem dicentē: q̄ cōtra naturā oīm animāliū est habere duas linguas. **H**

Susurrator habet duas. sicut enī videtis q̄ eadē res ppter velocitatē motus videt esse due: ita susurrator: q̄ nūc scit̄ ad bonū: nūc ad malū subito. **O** macqurelle dānat q̄ scitis ludere de ista lingua: nūquid ista ponit diuisionem inter prēm et filiū: Sed q̄eris: pater est ne pctm̄ mortale. **I** dicit bñs tho. ij. q. lxxiij. ar. ij. q̄ sic ppter istas tres rōnes. Dico tñ q̄ aliquādo diuissio potest esse siue pctm̄ siue nō pctm̄: sicut dicit bñs hieo. sup math. vt̄ quando aliqui sūt cōfederari in malo: tūc bonū est ponere diuisionē inter eos. vnde. ps. Dissipa gētes q̄ bella volūt. Et i actibus apłoz. xxiij. legitur de pau. q̄ posuit diuisionē inter phariseos et saduceos dicēs. Dico tñ q̄ de resurrectione mortuoz ego iudico. i condēnor ad mortē ppter resurrectionē. non est igitur pctm̄ mortale ponere diuisionē inter eos qui sūt vniti ppter malū. Verbigratia. Est vna mulier q̄ dicit ego pulchriorē amicum habeo totius vllē. et dicet alteri probe mulier. Tu habes maritū infectum et nullius valoris: melius esset tibi habere amicū sicut ego q̄ tibi multa daret. Tūc ista mulier dicit. Ego potius velle esse mortua q̄ ista facere. et tūc dicit amico alterius. amice tu habes vnā talē mulierē que se iactat de te: ipsa est meretrix: dimitte eā. Dico q̄ ponere diuisionē inter istos nō est pctm̄. Sed dicit b. tho. ij. q. lxxiij. ar. ij. q̄ ponere diuisionē inter illos qui se diligunt bono amore est malus pctm̄ q̄ furari bonā rēpotalia. Volo igitur p̄suadere o pctōres: q̄ suferatis linguā susurratoriā iuxta b. la. do. Abijcietes. &c.

C FERIA. iij. secūde dñice aduētus.

Sermo. xxiij.

A bijcietes oīm inimū. &c. Reecessistis a legitimis metis nō custodistis: reuertimini ad me et reuertar ad vos. malachie. iij. ca. Vñ et sic deuo-

te: heri ista dicebat: immo sp̄ritus sanctus posuit ista. q̄ egyptus id est pctōr daretur inter manus crudeliū ppetuoz cruciandus: hodie ad hoc q̄ nō incidam⁹ in tale incōueniēs loq̄tur pos alterius pphete sp̄s sc̄tus dicens. Reecessistis a legitimis. &c. Vbi duo notantur. Primo horribis trāsgressio. Reecessistis. &c. Secundo cōuersio vtilis. Reuertimini. De pmo loq̄tur aug. in li. de libe. ar. diffiniēs pctm̄. Pctm̄ est sp̄ero bono incōmutabile ad bonū cōmutabile cōuersio. hieo. re. ij. b. Dereliquerūt fontē aque viue et foderūt cysterias dissipatas q̄ trine re nō valēt a quas. et iudicū. ij. fecerūt filij israel malū in cōspectu dñi et seruierunt baalim: et asaroth: ac dimiserūt dñm deū patrū suoz q̄ eduxerat eos de terra egypti. **V**ñ lenate capitā vñ. Scitis quid est pctm̄ mortale. **N** est derelinque deū qui est bonū incōmutabile et vertere sibi dorsum et adherere bono cōmutabili. sic enī separať homo a deo: et p talē separationē pctōr est dignus dānari pena eterna in inferno. Vñ audistis loqui de filio p̄digo: de quo habetis lu. xv. Erat qdā homo habēs duos filios: et dixit iunior: pater da michi portionē: et abiit in regionē longinquā. Vbi ambrosius nō gressu corporis sed mētis vñā a prē nō recessisset. Ille filius est pctōr. de quo. ps. Lōge a pctōribus salus. Et quātomagis pctōr plura pctā cōmittit tato longius recedit a deo patre suo. Sed quale remediū peccatores: faciamus sicut ille filius q̄ dixit. Reuertar ad prēm meū. faciat igitur sic. hoc enī p̄suadet pphā malachie. as dicēs. Reuertimini ad me et ego reuertar ad vos. Sed dicetis. pater scribitur tñ. vltimo. Cōuerte nos dñe ad te: et cōuertemur. Vñs bonauētura. xx. di. sin. ij. sen. dicit q̄ cōuersio pctōris id est vñ potest intelligi tripliciter. **P**rimo p grām pueniēte. Sc̄do p liberū arbitriū quod condescendit et acquiescit motu sp̄s sc̄ti. Tercio nō p gratiā iustificante. Innotuit tñ nouum intelligitur de gratia pueniēte. et dictum malachie intelligitur de gratia iustifi-

cate: vt sit sensus. Cōuertimini ad me peccatores per gratiā iustificatē: et ego conuertar ad vos per gratiam preuenientem. ¶ Quid dicatis o domini sacerdotes qui quotidie celebratis missam et estis gallice fardez de messes: nūquid habetis cōcubinā vestrā in camera: nūquid itis vos cōtra inspiratōes videatis feces et ignominiosam vitam vestrā. surgite de luto pctōrū vestrorū. et currite ad patrē mlarū qui occurrat filio redeunti ad miam: nec imputauit ei mala q̄ prius p̄miserat: et dicat. O deus meus peccauit in celis et corā te: nō sum amplius dignus vocari filiū tuus: et placeat tue sacratissime maiestati michi dare oīm pctōrū remissionē. hoc faciemdo implebis Jacobi documētū. Abhīcientes oēm imūdiatiā. Qd̄ vt facilius faciamus recursū habebim⁹ ad matrē dei di. Aue. ¶ Abhīcientes oēm rē. More solito mouet questio theologiae mota in doctrina magistrorū n̄forūz theologorū et p̄sertim a bea. Tho. iij. pte. q. xxxij. ar. iij. Utrū spūscitū dici debeat pater xp̄i: Maḡ inlay in dist. liij. adducit angustias dicētem. Quis audet xp̄m dicere esse filiū spūscitū: Cū hoc ita absurdū sit vt nulle aures fidelis valeāt illud sup̄intelligere: tūc spūscitūscitū haberet vñ p̄ductiuā respectu filij: p̄pter quod spūscitūscitū nō debeat dici pater christi. C.

Primo ad tollēdum errorem.

Secundo ad tollēdū cōfusiōē.

¶ Propter errorem. s. ne putaret cōcept⁹ a patre et matre: sicut in hūanis. Item ad tollēdū cōfusiōē: q̄ spūscitū pcedit a patre et filio: et iō videret pductiuū filij: si igit̄ diceret q̄ spūscitūcēt pcedens a p̄re et filio: filiū a spūscitō: filius pcederet a duobus sicut spūscitūcēt Itē ad relationem tria requiruntur paternitatis et filiationis. D.

Primo q̄ pater et filius sint eiusdē nature specificē.

Secundo q̄ filius a patre producat⁹ per modum similitudinis nature.

Tertio q̄ ambo distinguāt⁹ intātum q̄ producat⁹ nō sit productū et cōtra.

¶ Ad ppositū xps nō est eiusdē nature cū spūscitō qui est de⁹ et homo: spiritus scitū nō est hō. sc̄o modo non est pductio p modū similitudinis nature: tertio ambo nō distinguūt⁹ vt pduct⁹ et pductū solū rē. O pctōres qd̄ dicem⁹ qui tot et tāra grania pctā fecim⁹ et cōmismus. ymaginemini q̄ cōuertamur ad deū et q̄ nos benigne suscipiet: sicut filius p̄dignus fuit receptus a patre suo possibile est: s̄ nescio vtrum ita faciet. habetis legē ciuile in autētico: vt cū de appellatōe cognoscit in s. causas. et facit. Liberi. C. de inofficio testamēto que loq̄tur de matre q̄ filiū qui insidia tus est vite parentis vel machinatōib⁹ siue cōfederatōib⁹ mortē eorū pcuraret pater pōt est exheredare. et idē habetur in iure canonico: in sepe dicto. c. q̄ntauallis de iureiurando per glossā.

Additio. ¶ Mouet notabilis q̄stio iuris vtrū pater in eo casu vel filiū possit filio denegare alimēta. videt q̄ non q̄ pater tenet alere filiū: vt in l. si cōpetenti. C. de alendis liberis. ymo pat̄ cōpellitur p officij iudicis vt in l. finali. C. eodē titulo: cū cōtrariū et bene tenet speculator in titulo q̄ filiū sint legitimi ver siculo qd̄ si filia. et bartol⁹ in l. diu. ff. de paricidijs. et dñs anthoni⁹ de butrio in ca. cū haberet. de eo q̄ duxit i matrimonio quā polluit p adulteriū: q̄si ex oibus causis ex q̄bus pater pōt exheredare: ex eisde potest alimenta denegare quod est notādū pro filijs ingratis. nūc applica. ¶ Casus est patens. rex anglie h̄z vñs filiū qui facit cōfederatōē cū rege scotie et p̄f̄ez: dicūt leges q̄ p̄f̄ pōt eū puare hereditate sua. et credo dñi q̄ si haberet talē filiū nō min⁹ faceretis. Rogo q̄ pater noster xps nō faciat nobis taliter. ip̄e pater est cui⁹ dicim⁹ singulis dieb⁹. Pater noster q̄ es in cel⁹ et. habet paulū dicentē ad Ro. i. Qui cū deū cognouissent nō sicut deū glorificauerūt aut gr̄as egerūt: sed euauerunt in cogitatōibus suis: et obscurati est in sapie cor eorū: et seruierūt poti⁹ creatori q̄ creatori: et mutauerūt gl̄iam dei vñtatis in similitudinē ymaginis corrupti.

hīs hōis et voluerūt et quadrupedum. Quero a vobis mulierib⁹ q̄ habet tunicas aptas est ne pbitas: q̄s facit vobis ista facere? Dñe q̄ vultis fringere et vultis habere tunicas magnas et vestes plicatas sup renes dicā vñū vbi habet et nō vltra. hoc est dicere si demon strare vltra esset nimis infame. Quidā garilo dicebat q̄ tunice apte ante sunt inuēte ad cundū pedester. nō dicā vltra bono intelligēti pauca sufficiūt. Credo totū oppositū. vos dñi ecclesiastici nūquid diligitis magis creaturā q̄ creatorē. heu pctorēs dñati si alias (si p quia) seruauit dyabolo aduersario dei opz nūc q̄ seruatis deo: et laboretis facere qd suadet iacobi documētū. Abijcētes oēm immundiciā etc.

¶ In isto sermōe erūt due partes principales.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secunda erit de anime peccatricis virtuosā purgatione.

¶ Quārū ad primā partē: vidimus in superiorib⁹ locū vbi nasci debebat xps et de pditōib⁹ et pgenie nati pueri. nūc tertio vidēdū est de matre q̄ peperit infantē: et de ista matre tria videbim⁹.

Quomodo intrauit.

Quomodo in illa mansit.

Quomodo ab ea exiuit.

E. De primo qd nūc est declarandum scribit Ezechie. xliij. Ecce glia dei isrl: egrediebat per viā orientālē et erat ei quasi vox aquarū multarū: et terra splēdebat a maiestate eius: et maiestas dñi ingressa est tēplū per viā porte q̄ respiciebat ad oriētē. ¶ Leuate capita vsa dñi gliosus amic⁹ dei Ezechiel p qua dūngētos ānos ante tēpus brē marie virginis visionē vidit quō xps deberet descendere i mūdū et dicit. Ecce glia dei isrl egrediebat etc. Ubi tria ostēdūt. scz.

Primo euēdēns nouitas.

Secundo presidens maiestas.

Tertio lucidissima claritas.

¶ Primū ostēditur qd dicit ecce. scdm per hoc qd dñ glia. tertiu p hoc qd dñ p viā orientālē. De primo ysa. xliij. Ecce

ego facio noua et nūc oriētur. vtiqz cognosceris ea. ponā in deserto viam: et in inuisis flumina et glificabit me bestia agri. ¶ Leuate capita vestra. Estis hic dñi doctores in sacra scriptura. solū studiū sacre scripture illuminat intellectū et in flāmat affectū vt dicit Ber. Notate bñ dñi de vico straminis neqz logica aristo telis nec sciētia de noualib⁹ aliqd facit. Ecce qd dicit ysa. Ecce noua facio oia. Per hoc qd dicit intelligitur nouitas q̄ debet fieri p incarnationē verbi. hiere. xxi. Creant dñs nouū sup terrā: semina circūdabit virū. Ecce insinuat nouitatem p̄sentē et est nouitas qualis nūc fuit sup terrā. Itē idē. ponā viā in deserto. ysa. xl. Uox clamātis in deserto etc. et Luce. iij. Et qd desertū nisi paganitas que est deserta virtute et seruitio creatoris. mūdus est sp̄itus plenus et semine virtutū desituit merito deserto cōparatur. de quo xps ait Eccl. xxiij. Exiū de paradiso dixi rigabo ortū plātationū. In isto deserto erat bestia agri et significat peccatorē bestialiterviuētem de quo ps. hō cū in honore esset non intellerit cōparat⁹ est iumentis insipietib⁹ et similis factus est illis. et alibi ps. dicat. Laudate dñm de terra drachones et oēs abissi. p drachonē intelligit superbū et oppugnās veritatē. Et oēs isti p aduentū xpi illuminati sūt: et oēs porta uerūt vicia eorū ad pedes eius: et gloria israel. i. filii dei glificat patrē prouer. x. Glia patris filii sapiēs: cādor aut luc⁹ eterne et ymago bonitatis ei⁹. Sapi. viij. id est xps voluit quinquupliciter manifestari. scilicet.

Primo in mente.

Secundo in carne.

Tertio in monte.

Quarto in monte.

Quinto in glorificatione.

¶ De pmo. glia et honore coronasti est dñe. De secūdo. et i. Cor. iij. Reuelata facie glām dñi specularēs in eādē ymaginē transformamur a claritate in claritatē. De tertio Exodi. xxiij. Erat species glie dñi quasi ignis ardēs sup verticem mōtis. De quarto Joh. i. Vidim⁹

gloriā ei⁹. De q^{to} Cor. xlii. Videmus
nūc p^o speculū in enigmate: tūc autē fa-
cie ad faciē. O pēiores leuare capita ve-
stra: nūquid ymaginamini ista myste-
ria magna? credo q^o est: sicut bestie ser-
uientes creaturis. Bernar. sup. cantica.
Erubescite o anima ymaginē dei in pecori
nam mutasse. Luriosus colit hyrcū:
superbus leonē: iracundus canē: yfura-
tus lupū. Et hoc dicit paul⁹ ad Ro. i.
Cōmutauerūt gloriā dei in similitudi-
nem animātū. S3 quale remediū pec-
catores: op^o mūdare cōscientias v^{ras} as-
iuxta thema p^{re}sumptū. Abijciētes
omnem inmundiciā etc.

Quantū ad secundā partē postastis
vos iuvenes hoc pastillū ad comeden-
dum. Nunquid scitis bene vti ista lin-
gua: lingua susurratoria quando estis
in lupanari. Nos locuti sumus de decē
et octo linguis: restat loqui de duabus.
Nūqd scitis bene alphabetū vestrū:
due vltime littere alphabeti sūt t. et. y.
S. t significat nob⁹ linguā turbatoriā
et sic principaliter inter virū et mulierē
quādo sc3 marit⁹ est zelotip⁹. et sapiens
filius syrach. Eccl. xxi. A trib⁹ timuit
cor meū: in quarto facies mea metuit
delaturā ciuitatis et collectionē ppli: et
calūniā mendacē. Super mortē omnia
grauia dolor cordis et luctus mulier ze-
lotipa. In muliere zelotipa flagellū lin-
gue. S3 in duob⁹ timebat ipse sapiēs. s.
primo de crimine false accusari.

Secūdo de proditiōe ciuitatis.
S3 peius erat q^o mulier erat zelotipa
de suo marito vel ecōtra marit⁹ de sua
vxoze. Dñe mulieres nūquid dicit⁹ ma-
ritis vestris quādo veniūt tarde: p^{re}desi
vos venit⁹ de paillarda vestra. Et vos
mariti nūquid dicitis vxoribus vestris
Præua mulier vos estis meretrix: vos
venitis de lenone vestro. quid faciebat
ille sacerdos hic vobiscū: quid dicebat
vob⁹ illa antiqua mulier et similia alia
verba. O q^o graue malum est zelotipia.
In domo op^o vxorati q^o sitis cōcordes
op^o corrigere linguā turbatoriā et dñar-
i ipsius. Si em mulier vult dñari viro:
oia male ibūt. Quidā nobilis dixit mi-

chi in andegauia. Pater laus deo. nos
sum⁹ bene p^ocordes in domo mea: si ego
volo dñari etiam vult vxor mea: si ego
volo regere etiam ipsa vult. et breuiter
quodcūq^o volo ip^{sa} vult. O pēiores cri-
minosi et detestabiles creaturæ. audite
sapientē dicentē. Eccl. xxv. dicit q^o tria
sūt placita corā deo et hoibus. in trib⁹
placitū est spiritui meo que sunt pbata
corā deo et hoibus. Cōcordia fratru:
amor. prunoru: et vir et mulier sibi bene
cōsentientes. v. p^omo quādo est cō-
cordia inter patrē et filiū: inter matrē et
filiū: et etiā inter fratres et forozes quā-
do sunt in bona pace et ynione. Secūdo
quādo video p^oimos sibi obsequiū p^{re}-
stātes mutuo. Et tertio q^o vir et mulier
sibi inuicē cōsentit. est autē cōsentire in
bono cōcordare. vos viri debet⁹ scire q^o
vxor vestra nō est creata de capite et ti-
biavel de pede sed de latere ad oscedē-
dum q^o debet⁹ esse sociū collaterales et
cōcordes. Sed queretis. pater vtz ista
zelotipia sit pēit⁹. Dico sūm thomam
q^o quādo cōcurrūt inramēta et perimta
tunc zelotipia nō pōt esse q^o sit peccā-
tum mortale. si autē ista nō cōcurrūt
esset pēit⁹ mortale. Alia est lingua q^o
significat per v. et vocat linguā vaticina-
toria. 3. et dicitur ab isto verbo vati-
cinor vaticināris. ista lingua phibe-
bat dñs q^o populus suus nō comederet
Deute. xii. Si surrexit in medio tui p:
pheta aut qui somniū se vidiſſe dicat
et predixerit signū atq^o portentū et cues-
nerit q^o locutus est et dixerit tibi. eam⁹
et sequamur deos alienos quos igno-
ras et seruiemus eis. Nō audias verba
p^ophete illius aut sōmiatoris q^o tentat
vos dñs deus vester in palā. vtrū dñs
gatis eum an nō: in toto corde et in tota
aia vestra. Dicitis inter vos mulieres
nō didicim⁹ latinū. et ideo nō intelligi-
mus. Dicat⁹ nobis frater q^o hoc signi-
ficat. Ego dico q^o lingua vaticinatoria
est sortilegoy. gallice des sortiers. vos
domicelle dicat⁹ michi q^o datis mari-
tis vestris vt faciat⁹ volūtātē v^{ram} de
ipsis Istū est graue pēit⁹. xxvi. q. ij. q^o si
ne saluatore Et vos dñi q^o de mane in

tenitis lupi aut canes: nūquid dicitur
q̄ est signū mali futuri. Bt̄us augu. li-
bro de doctrina xp̄iana dicit q̄ isti rit̄
venerūt a paganis. et vos dñi nūquid
sanatis a febrie p̄ quatemus. Oia ista
sūt p̄ctā mortalia. vos igit̄ oēs qui fre-
quentatis sermōes meos p̄cor studea-
tis alphaberū. Declaravi vobis vigin-
ti litteras alphaberū ⁊ q̄lz littera signi-
ficat vñs p̄ctm̄. A significat adulatori-
am. B blasphematoriā. C cōspirato-
riā. D detractoriā. E exacerbatoriā.
F fraudatoriā. G garrulatoriā. H hor-
tatoriā. I iuratoriā. K kachinatoriā.
L limitoriā. M maledictoriā. N nuga-
toriā. O oppugnatōriā. P presūptoriā.
Q quilorā. R rofariā. S susurratoriā.
T turbatoriā. U uaticinatoriā. Et de
omnibus istis dicebat psalmista q̄ nūq̄
mentitur. Dixi custodiā vias meas vt
non delinquā in lingua mea. posui ori
meo custodiam. Sed dicetis quare po-
suit ori suo custodiam. Respondit iaco-
bus q̄ qui non offendit in verbo perfe-
ctus est. Quando igitur eritis in conui-
uijs et banquetis ponatis custodiā in
lingua vestra: vt digne possitis susci-
pe re insitum verbum. Iuxta iacobi docu-
mētum. Abicientes oēm immūdi. ⁊c.
C̄seria quinta secunde dominice ad-
uentus in die sancte Lucie. Ser. xxiij.
Abicientes omnem immūdiciam
et abūdantiā malicie ⁊c. Mulier
inimpta ⁊ virgo cogitabat que dñi sūt
vt sit sc̄a corpe ⁊ spiritu. i. ad Cor. vj.
et in epistola hodierna. Dñi et aie deu-
te ad ponēdū nos in bono statu ⁊ mun-
dandū cōscientias nostras. s. dixit no-
bis heri per os malachie pphete glo-
riosi amici dei vt reuertamur ad dñm.
Nunc ad coniungendū materiā p̄ntem
cū illa possitis q̄rere quō opz ad deum
reuerri. A. Ad hanc questionē eccl̄ia
presētat nobis statū br̄e lucie ḡginis
vt sicut ipsa placuit deo seruando ina-
culatam vitā: ita nos faciam⁹. Et etiā
ad cognoscendū excellentiā virginita-
tis dicit paulus de virginibus. dñi non
habeo preceptū: consiliū aut̄ do tanq̄
misericordiā a deo p̄secutus: si nupserit

virgo non peccabit. Versū est domini q̄
in omnibus statibus mūdi nos possum⁹
deo placere si bene seruauerim⁹: et pos-
sumus acquirere paradisum. ex oī sta-
tu aliqui sunt electi: tamen multo ex-
cellentior est status virginittatis mul-
to securior q̄ status alius. Et hoc dicit
cyprianus in epistola: ⁊ br̄us ambrosi⁹
in libro de virginittate q̄ virginitas sus-
pergreditur cōditionē nature humane.
Propterea noluit dare preceptū: quia
difficile et arduum est erigere a natura
q̄ conditionē nature transcendit. ⁊ bea-
tus hieronimus ad paulā ⁊ eustochiū
dicit. Angelis cognata est virginittas.
In carne aut̄ et p̄ter carnē viuere est
magis diuinū q̄ humanū. Sūt plures
similes bonis potatoribus qui iudicāt
de vino secundū gustū suum. Unus lu-
bicus reperit maiorez felicitatē in sua
luxuria q̄ in quacūq̄ alia re. s. ponit
virgo felicitatē in virginittate p̄pter bo-
num gustū. Bt̄us hieronymus dicebat
q̄ vbi virginittas et castitas nō haberēt
aliā premiationē nisi solum corporis
mundiciā adhuc esset totis virib⁹ am-
plexāda: q̄tomagis nos christiani qui
credimus finaliter in paradiso recep-
sari amplecti debemus beatissimā lu-
ciā cui⁹ festū celebrā. hodie ostēdit
nobis q̄liter ḡginittatē amare debem⁹:
ip̄a ei neq̄ p̄p̄ delicias nec p̄p̄ minas
tormēta vl̄ p̄missa: a suo amore potuit
euelli. paschasi⁹ hoc vldēs p̄cepit eaz
cedi: ⁊ interrogauit si eēt de⁹ vel qd̄. Re-
spōdit illa non: s. ancilla. Tūc iussit eā
trahi ad lupanar. Tūc ip̄a r̄sudit q̄ ha-
bebat sp̄m̄ sc̄m̄ q̄ custodiret eā ab omī
corruptiōe. ⁊ subiūxit. si inuitā me viola-
re fecerit castitas michi duplicabit ad
coronā. Idē habet. xxiij. q. v. s. i. illud
idē dicit magister sentē. in. iij. Estis hic
armigeri q̄h vadit supra cāpos: si viola-
tis aliquā filiā sine p̄sensu ei⁹ nō peccat
s. hēbit duplex meritū. meritū paciētie
et meritū ḡgitatē. Tūc tyrān⁹ voluit q̄
traheret vi ad lupanar vt fugeret ab
ea sp̄s sanctus. sed non valuerunt. erat
fixa a sp̄s sc̄o. Inter vos gaudilemus
dicit q̄ est impossibile seruare ḡgitatē.

Beatus hiero. dicit qđ ita dicit ē ana-
thema. Btā igit lucia non potuit neq;
ab hoibus neq; a bobus trahi ad lu-
panar. Queratis vos viles peccatri-
ces btē lucie qđ ſperabat: nichil niſi be-
atitudinē eternā. Eſt autem virginitas
commendanda

Propter electionem.

Propter confirmationem.

Propter premiationem.

De pmo iſa. viij. Ecce virgo ꝑcipiet: ca-
lus eā elegit. De. iij. hiero. Angelis co-
gnata eſt virginitas. De. iij. apo. iij. Nemo poterat dicere cunctis niſi illa
centis. xliij. milia qui empti ſūt de ter-
ra. virgines enī ſūt ꝛ ſequūtur agnum
quocūq; ierit. ¶ Leuate capita vā
vñ ſcitis qđ dicit btā lucia ad corru-
ptorem ſuū: ad matrē qđ volebat qđ eſ-
ſet maritata. Mate dotē meā pangib⁹:
ego virgo volo pmanere. ſi enī xp̄s vir-
go voluit de virgine naſci. nō eſt parua
res virginitas ſi angeli cōcines xp̄i ſūt
virgines. ſi deus dat virginib⁹ aureo-
lam debemus amare virginitatē vt ha-
beamus illā aureolā. Domicelle ſi ſi-
tis virgines ſeruate virginitatē. ꝛ vos
vrozate viuite caſte in matrimonio: cō-
mendate vos btē lucie vt faciat vos di-
gnas ſue glorie ꝛ pmiationis in patria.
Ad hoc aūt cōſequēdum implorabim⁹
diuinū auxiliū. recurrēdo ad matrē mi-
ſericordie dicēdo Ave. ꝛc.

Abſciētes oēm immū ditiā. ꝛc.

¶ Moxe ſolito mouet queſtio termina-
ta in doctrina magiſtroꝝ noſtroꝝ: ꝛ pre-
ſertim in doctrina bona. in tertio. Dixi-
mus heri qđ xp̄us licet ſit cōceptus de
ſpū ſcīto: tñ ſpūs ſcītus nō eſt pater eius
ſicut pictor nō ē: pater parietis picti.
Nūc quero Utrū xp̄s ſcōm qđ hō dicit
ſit trinitatis filius. ¶ Dicit bonaue-
nura qđ facti nō cōcedūt qđ xp̄s dicat fi-
lius totius trinitatis ad euitādū erro-
rem hereticorū. Et primo ad tollēdum
errores ſabellij qđ ponebat pſonas in di-
uinis nō diſtingui: ſed dicebat qđ vnū ꝛ
idē ſuppoſitū dicebat ſcōm vnā ratio-
nem patet: ſcōm aliā filius: ꝛ ſcōz ali-
am ſpūs ſcītus. Bt igit diceret qđ eſſet ſi

lius naturalis totius trinitatis videre
tur cōfirmatio illius erroris. Scđo non
cōceditur iſta ppoſitio. filius eſt filius
totius trinitatis ꝛ creationē: ad tollē-
dum erroꝛē arrij qđ dicebat qđ filius ꝛ ſpī-
ritus ſcītus erāt creature ꝛdute a deo.
Tertio nō cōcedit hec ppoſitio: filius ē
filius totius trinitatis ꝛ grām ad tollē-
dum erroꝛē neſtoꝝij qđ dicebat xp̄m ha-
bere duas naturas: ꝛ qđ erat quoddam
aggregatū ex duabus naturis nec erat
vnū ſuppoſitū ſz duo. ꝛ qđ virgo maria
nō fuit mater illius ſuppoſiti ſed illius
hoīs. ꝛ qđ illa erat mater dei ꝛ grām ſo-
lum ꝛ nō ꝛ naturā. c. ¶ Leuate capi-
ta veſtra. ¶ Pctōres diſpoſuiſtis vos ad
huc ad recipiendū aduentū xp̄i: ſi ſc-
vos eſtis feliciffimi: ſi nō ve vobis. Mi-
cetis. pater nos venimus ad ſermoneꝝ
adhuc eſt magna diſtātia vſq; ad nati-
uitatē xp̄i: ſpamus interim ſine defeca-
tu obtinere remiſſionē pctōꝝ noſtroꝝ
Bene dicitis ſed nō totū. ¶ habetis legē
ciuilē. C. de inofficioſo teſtamēto. ſi fili-
am. ꝛ in gloſa decretalis extra de iure-
ſurā. c. Quitaualis. in antiq; vbi ha-
betur qđ ſi filia ante annos nobiles ſe-
pſituit exheredāda venit. ſi ante. xxv.
annū id fecerit. qđ ſi poſt. xxv. id fecerit
nō eſt exheredāda vt in auctētica ſequē-
ti. quod taceas tu ꝛdicator ne des ocs
caſionē delinquēdi. Additio.

¶ Cadit hic queſtio iuris Utrū pater
poſſit filiā priuare dote ſi calore incon-
ſulto feditati luxurie ſe dederit: vel ex
alia cauſa ingratitudinis. videt qđ nō.
qđ reipublice intereſt dotatas eſſe femi-
nas: ꝛ dotes mulieribus cōſeruari. vt i
l. prima. ff. Solutio matrimonio. Cōtra-
rium decidit baldus i l. final. C. de do-
tis ꝛ ꝛmiſſiōe. qđ cauſa ſufficiēs ad exhe-
redandū eſt ſufficiēs ad priuandū dote.
vbi addit notabiliter qđ pater dote iaz
datā nō poteſt auferre. nā cauſa dotis
eſt multū priuilegiata. vt in dicta. l. i. ff.
Solutio matrimonio. qđ nota ꝛ filiab⁹
ſe ꝛ ꝛternitibus. Nūc applica caſū ꝛ ꝛ-
cipalem. ¶ Videatis ꝛ itelligatis ma-
tres qđ lucrare eſtis matrimoniū filia-
bus veſtris. ꝛ datis filiab⁹ tunicas ꝛ ꝛ-

nas: et alia vestimenta immunda et inhonesta. Ante verbum istud ipse operator et papa dicitur quod si aliqua filia in domo patris sui committeret adulterium deberet priuari ol hereditate sua. et hoc si ipsa faciat ante. xxv. annis. In alia alemania dicitur quod si aliqua filia faceret hoc ribaldus acciperet et suspenderet in patibulo. et filia sepeliret viua sub patibulo. O vos omnes pauperes peccatores nunquam filia tantam infamiam fecit patri suo persistendo semet nec fuit tam digna sepeliri sub patibulo quam tum anima existens in peccato est digna quod sepeliat in profundo inferni. Ezechiel. xvi. c. Ad os caput vie edificasti signum. institutionis tue: et abhominabile fecisti de corem tuum: et fornicata es cum filiis egypti: vicinis tuis. et multiplicasti fornicationem tuam ad irritandum me: ecce ego extendam manum meam super te: et auferam iustificationem tuam: et dabo te in aias odieturum te filiarum palestinarum quod erubescunt in viam tuam sceleratam. De secula. distinct. ij. cap. qui scelerate vivunt. et hiere. xi. ca. dicit. Quid est quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa. Quid dicitis dominus cum pileis vestris magnis et crinibus. Certe quoniam peccatores peccant fornicantur in deum scilicet in decore christianum. Quale remedium: si tempus est preteritum? sed auim domum patris nostri dei perdidit. Reueramur ad dominum iuxta iaco. documentum. Abijciamus omnem immundiciam. et.

In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimi me profunda dignitate.

Secunda erit de peccatricis anime vir tuosa purgatione.

Quantum ad primam partem habebimus tres figuras hic declarandas quod loquuntur de beata virgine maria matre iesu christi: que significabant tria magna mysteria: scilicet

Quomodo intravit.

Quomodo mansit.

Quomodo exiuit.

Debemus igitur in isto loco videre quodgressus est puer dominus iesus christus ab ea. De Ezechiel propheta heri dicebat sic Ecce gloria dei israel. Scito: Ecce mater

nas domini ingressa est templum. Dominus restat videre primo dignationis benivolentiam Scito receptaculi misericordiam. primum tangitur cum beata egrediebatur per viam orientalem Scito cum beata per viam porte quod ducit ad. et. De primo israh. liij. Sciet populus meum nomen meum in die illa: quoniam ego ipse quod loquar ecce adsum. Et sequitur. Simul laudabunt quoniam oculo ad oculum videbunt cum converterit dominus syon. Gaudent et laudate simul deserta iherusalem: quoniam consolatus est dominus syon: redemit iherusalem. O pravi ac miseri peccatores oculos propter peccata vestra non habentes: quod est hoc dictum? Ecce adsum nisi puer iesus filius dulcissime marie quod personaliter descendit in hunc mundum. et non misit moysen. quod non potuit introducere israel in terram promissionis. nec etiam ioseph qui non potuit exterminare iebuseos de terra promissionis nec alios prophetas: ipse venit et descendit personaliter in vterum virginis marie. ideo sequitur quod gaudebunt cum oculo ad oculum videbunt. sed quod videbunt: certe videbunt oculo spirituali illum quem multi reges et multi prophete desiderauerunt videre et non viderunt. Luce. x. Et post: Laudate iherusalem: quoniam consolatus est dominus populum suum. Et quod. Respondet. ps. Misit verbum suum et sanavit eos de morte. scilicet culpe gehene et nature. De prima ps. Illumina oculos meos neque obdormiam in morte. De secunda. regum. xiiij. Omnes morimur et quasi aque dilabimur. ab istis omnibus nos preservavit christus. ideo gaudendum est. quod dicit israh. Salvator dedit magnam consolationem populo suo. Et post ea sequitur. Quomodo christus venit: quod per viam orientalem: per partes in quibus dracones habitabant. israh. xxxv. Et erit ibi semita et via sancta vocabitur: non transibit per eam pollutus. Sed quod est orientes? philosophus libro de celo et mundo dicit. Orientis est fons et origo luminis. et incipit ibi motus celi. O vos crudelissimi peccatores et negligentes animarum vestrarum: nonne hic est gravissima miseria? Beata virgo est fons et origo seu mater dei: quod est lumen: quod est principium et motus celi: et nostre redemptionis. Orientis est dexter pars mundi. beatissima

virgo collocata est in celo ⁊ eleuata super oēs angelos in dextera xpi. potest autē beata virgo maria dici oriens triplici ratione: scilicet.

1. Propter purgationē peccatorū.

Propter operationē meritorū.

Propter retributionē premiorū.

¶ De pmo ysa. ix. Populus q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnam ⁊ c. De scdo ysa. lv. Quō descendit ymber et nix de celo ⁊ illud vltra nō reuertit: sed inebriat terrā ⁊ infundit ⁊ germiare eā facit. De tercio ibidē scribit. In leticia egrediemini et in pace deducemini.

¶ Leuate capita vestra dñi. quā recognitionē facitis dño de grā vobis donata: credo q̄ Job videbat ingratitudinē vestrā. Job. xi. 3pi fuerit rebelles lumen ⁊ nescierūt vias ei⁹ nec reuersi sūt p semitas illi⁹. ⁊ Job. xxi. dixerunt deo. Recede a nobis sciam vias tuas nolum⁹.

Sz quale remediū p̄: dico q̄ si nō aperuim⁹ ei pulsanti ad p̄sciētias n̄as ponam⁹ penā apertēdi portas cōsciētie iuxta iacobi documētū. Abiciētes ⁊ c.

¶ Quantū ad secundā partē. lōgo ip̄e locuti sum⁹ de illo p̄sillo linguarū: est efca diaboli nolite ergo comedere. Ego locut⁹ fui vobis de vltima lingua: dixi vobis q̄ ire ad fortilegos et sequi rit⁹ paganorū. vos inuenis filia cū cyrothe cis vestris nunq̄d iustis ad egyptiacas et dixerūt vobis q̄ haberetis duos maritos. ad oēs dyabolos talis mod⁹ faciēdi. Restat ergo postq̄ vidim⁹ de peccatis cordis decē precepta: ⁊ de peccatis lingue viginti: videre de peccatis operis. ⁊ si possumus inuenire quadraginta erit adimpleta figura illa q̄ h̄t iudiciū. xij. Abdo iudicauit isrl̄ q̄ habuit. xl. filios et. xxx. nepotes ascēdētes sup. xl. pullos asinorū. ff. Abdon fm̄ remigū inpre ratur ieru⁹ inutilis: ⁊ significat mūdū. Ne pos̄ scriptura vocat fili⁹ filij. Iste h̄uit. xl. filios ⁊. xxx. nepotes. Igitur si possum⁹ reperire q̄draginta peccā op̄is cōpleta erit figura. Per istū igitur intelligit mūdus h̄is. xl. filios. i. peccā op̄is: triginta nepotes. i. peccā cordis ⁊ oris. Dñi vbi placet vobis q̄ incipiam⁹ de

peccis op̄is. inueniūtur parisi⁹ a millieris ideo dicimus q̄ parisi⁹ est le gouffre de tous maux. Diceris pater det⁹ nobis aliquē ordinē in istis vt sciam⁹ bene cōfiteri et purgare alias n̄as. Certe pauperes peccatores si nō habeatis bonū confessorē difficile est a peccis v̄ris abluiri: ne vos deserat sine cōsolatione dabo vobis illud documētū qd̄ potero ⁊ qd̄ cognoscā vobis vtilius. Et in p̄mis aduertendū est q̄ Aristo. paga. in libro de aia dicit: tria sunt bona in nobis: scz.

Bona anime.

Bona corporis.

Bona temporalia.

¶ Primo igit dicendū est de bonis aie. scdo de bonis corporis. ⁊ tercio de bonis tp̄alib⁹. ¶ Audite leuate capita vestra. audite me. p̄tholoz qñ ego cogito dānū aie: pauci sūt q̄ cōfiteantur vel satisfaciāt. Miror quō poterimus saluari de dāno aie. habem⁹ figurā Sefi. xiiij. de rege sodome dicente ad abrahā. da michi aias: cetera tollet tibi. h̄ier. xviij. Custodite aias vestras ⁊ nolite portare pōdera in die sabbati. fm̄ h̄ie. sodoma interpretatur muta. rex sodome est dyabolus q̄ querit aias n̄as mutas q̄ nō dant laudes deo. demones nō querunt argentū nec aurū nec corpus nisi forte ad illudēdū sicut de succubis et icubis d̄r demonibus: peccatores igit qui istigāt alios ad peccādū sicut diabolus ⁊ qui sūt in cā q̄ ale p̄dunt peccāt maxio peccato. Est hic macq̄relle. ⁊ vos lenones q̄ ducitis iuuenes ad lupanar: nunq̄d hoc est magnū peccm̄ qd̄ cōmittūt. Interroget⁹ x̄p̄s q̄ nūq̄ mētē Math. xviij. inq̄t. Ne hoi illi p̄ quē scādalū venit. expedit ei vt suspendat mola asinaria in collo eius ⁊ demergat in p̄fūdū maris Interrogate etiā canonistas q̄ dicūt in antiq̄s: erra de iurijis ⁊ dāno dato ca. Si qd̄ apuerit cisternā et foderit ⁊ nō opeuerit eā ⁊ ceciderit bos vel asin⁹ te: nec ad restitutionē. h̄en de. i. meus q̄to mag⁹ de casu aiaz p̄ apionē mali exempli. h̄etis etiā greg. vi. q. i. ex merito. Deteriores sūt q̄ vitā morēsq̄ bonorū corumpūt his q̄ substantie aliorū p̄dant

diripit. Quero a vobis dñi si aliq̃s ve-
stru occideret bonu alteri? vel igne po-
neret in domo illi? nisi qd deberet redde-
re: certe sic heu peccatores si oporteat
reddere coputū de aiali bruto infecto
stomago: de ala rationali ad ymaginē ⁊
similitudinē dei facta. S; quō p̃r: dico
q̃ occiditis aiam alteri? qñ eū inducit
ad malū ⁊ scādalizatis eū. S; qd ē scā-
dalizare p̃r: illū verbū est nobis multū
extraneū. Dico q̃ scādalizare est eē oc-
casio sen cā alteri? vt peccet. Ne ve ma-
lo viro. Xps exiit sup terrā cui? yma-
go pender in cruce ante oculos vestros
dicebat dñati sūt. i. dñi dñatione q̃
inducit alios ad malū. ¶ Quid dicit
dñi p̃res et matres: q̃ ponit filios ṽros
domire vobiscū nō habent honorem
aut reuerentiā matrimonij similes estis
canib?. Quid de vobis religiosi q̃ da-
tis ymbā peccādi simplicib? fratrib?:
vos ducitis eos ad infernum. Grauitas
peccati scādali p̃r primo: q̃ repugnat
reparationi xpi. scōo brē marie virginis in-
tercessiōi. tertio misterio custodiētis an-
geli. De p̃mo Luce. xij. Venit fili? hois
querre ⁊ saluū facere qd perierat: s; p op-
positū scādalisātes querūt pdere qd re-
dēptū est. De secūdo ps. Absit regina
a dextris tuis ⁊c. orās p nobis: et p op-
positū isti scādalisātes iducūt alios ad
malū vt seruiāt dyabolo cōtra deū. De
t̃io. heb. i. Om̃s sūt admistratores spi-
ritus in misterij missi ppter eos q̃ here-
ditatē capiūt salutis ⁊ p oppositū scan-
dalizantes suo misterio ducūt alios ad
dñationē eternā. ¶ Peccasti ne i istis:
sic p̃r. s; qd remediū? dico q̃ op̃r facere
Iuxta b̃ti iacobi documētū. Abijcien-
tes omnem immūdiciam ⁊c.

¶ Feria. vi. secūde dominice aduētus.
Sermo. xxy.

Abiicientes oēs imūdiā ⁊c. Mors
est in olla vir dei ⁊ nō potuerūt co-
medere. iij. Reg. iij. heri ad honorem
sēc lucie b̃tis pau. g̃stosus dei amic? di-
cebat multa de virginitate vt nos esse-
mus participes sue b̃itudinis: porta-
bat nos ad eā iuitādū: ⁊ ad deponēdū

maculas cōscientiar nostrar p̃r hoc
em̃ q̃ ip̃a fuit virgo significat q̃ nos de-
bemus esse puri ⁊ mādī. Nunc vero ad
cōiungendū presentē materiā cū prece-
dēti accipio. p̃rhemā allegatū. Mors
est in olla ⁊c. ¶ A. Ubi dñi deberis scire
q̃ nos legimus in biblia nostra vñā hy-
storiā pulcherimā in ṽroq; sensu litter-
rali ⁊ morali. Fuit em̃ tēpote helisei p̃-
phete fames valida in terra. p̃missiōis
tūc em̃ filij p̃phetarū venerūt ad eū di-
centes. dñe nos morimur fame. Tunc
heli. dixit vni illoz. Ite in agrū et col-
ligite herbas agreles. ⁊ impleuit palli-
um suū ⁊ reuersus posuit in ollam et ad-
duxit pulmentū coram filiis propheta-
rum vt comederent: ⁊ cū gustassent cla-
mauerunt dicētes. Mors est in ollā vir
dei. Tunc heliseus dixit eis. Affert mi-
hi farinā. ⁊ cum posuit farinā recessit
amaritudo ⁊ comederūt filij propheta-
rum. Heliseus erat religiosus et habebat
multos religatos sub se: et ibat per
campos et non habebant semper suas
necessitates. Ideo comedeant de his
que deus donabat eis. Ideo helise? mā-
dauit seruo suo q̃ faceret suis religio-
sis pulmentū de herbis. ¶ O dñi dica-
tis nobis si placet quid hoc significat.
Nos domicelle habet? hic ancillas: fe-
cistis potagium siue brodiū dñabus ṽe-
stris. Putatis dñi q̃ spiritussanctus lo-
quatur de potagio materiali ⁊ corpora-
li: non certe. heli. representat nobis do-
minū iesum christū: quādo venit in ter-
ra erat fames. Amos. viij. Emitte fā-
mē in terrā: non famē panis: sed audiē-
di verbum dei. Sed qui sunt isti filij p̃-
phetarum: duo q̃ sunt sancti viri ⁊ p̃-
dicatores. de quibus ad Epheseos. ij.
Iam non estis hospites et aduene: sed
estis ciues sanctorū ⁊ domestici dei. Iste
heliseus dat prandium filiis propheta-
rum. prandium christi (vt ipse dicit)
est facere voluntatem patris. B.
¶ Cibus meus (inquit) est vt faciā vo-
luntatem eius qui misit me. Johā. iij.
Iste heliseus misit seruū suū in agrum
vt colligeret herbas. Sen. xxiij. Egress?
sumat ysaac ad meditandum in agro.

Serla. vi. secūde. do. aduen.

Sernus qui ingreditur agrū est predicator q̄ colligit herbas aliqui siluestres & amaras: aliqui vero dulces. Mō colligit verba gloriā paradisi expūmētia: modo passionē: modo mortē: modo penas inferni: modo penas purgatorij. O dñi auari: ysurarij: & luxuriosi: & vos macquerelle: ego inuito vos ad oēs dyabolos ad comedendū potagiū in isser: no si nō dimittatis vicia v̄ra & corrigat̄ vos. Qñ enī p̄dicator adducit ante oculos vestros vitas sc̄tōz q̄ sūt amare et rigide multū ad audiendū. Nūc ponit ollā ad bulliendū. Vos vero qñ auditis dicitis cū filijs p̄phetaz. mors est i ol-la. Sed queretis a me. pater qd est portare ciliciū. dico q̄ est ieiunare in pane & aqua. Sed paupes p̄ctōres si vultis q̄ potagiū vestrū sit dulce opz q̄ ponatis farinā intra ollā. C̄ farina illa ē grā spūs s̄cti & spes bona. Spes ei be-
atitudinis eterne reddit potagiū dulce & suauē. Scōe ad cor. i. Sicut abundant passionēs xp̄i in nobis: ita & p̄solatio nostra. Jaco. i. Scīetēs q̄ p̄batio fidei vestre patientiā opatur. Et ioh̄s. xvi. Mulier cū parit tristitiā habet: s̄z cū pepit nō meminit dñi: q̄ natus est hō in mundū. O paupes p̄ctōres: tristitiam quā habetis nūc vertet in gaudiū: quā nemo tollet a vobis. D̄
Cogitate igitur amaritudines & passionēs sc̄tōz: & p̄sertim dñi nostri iesu xp̄i. de quo paulus ad hebre. xij. nobis dicit. Recogitate eū qui talē sustinuit a p̄ctōribus aduersus semetipsū cōtradictionē vt nō fatigemini animis vestris deficientes. heu carissimi in xp̄o iesu si cōsideretis vitam xp̄i a sua natiuitate has malas herbas sēper comedebat. Unde etiā d̄: Uagit infām inter arta cōditus p̄sepia. T̄pe enī hyemali nat⁹ est in loco expositōvētis & frīgōibus. postea portatus a matre in egyptū pauper me ibidē nutritus: & tādē a iudeis vilit̄ crucifixus. Unde dicebat. ps. Pauper sū ego: & in laboribus a iuuentute mea. Et heu q̄ iste herbe amare fuerit: sed ratio dulces ipsas faciebat que est farina optima ad dulcorādum omnes

tribulationes. Ratio enī xp̄o dītabat q̄ bonum erat ipsū pati p̄ redēptiōe generis humani. O p̄ctōres si diuz sit vobis resistere p̄ctis & viuere virtuose: apponete farinā id est memoriam passionis dñi nostri iesu xp̄i. & sic abijcietis omēs im-
mūdiicias vestras iuxta thema p̄ealissimū Abijcietes. &c. Ut aut̄ illud facilius faciamus inuocabimus matrem mie dicentes. Ave. &c.

C̄ Abijcietes oēm immū. &c. More solito mouet q̄stio theologalis terminata in doctrina magistrorū nostrorū theologorū: & p̄sertim a bona. in. iij. de. tho. iij. parte. q. iij. ar. xi. Utrū s̄cti p̄es suis p̄cibus & gemitibus incarnationē & redēptionem suā meruerūt. E Bonauē-
tura dicit q̄ hoc potest itelligi tripliciter. Primo quantum ad essentiam.

Scōo quantum ad efficaciam.

Tertio quātum ad circūstantiam.

C̄ Quātū ad p̄mū nulla materia creata potuerunt mereri incarnationē: q̄ bonū alicuius p̄ris hols nō potest esse causa totius boni nature. Quātum ad scōm incarnatio scōo modo cadit sub merito quātum ad aliqd sed nō simpliciter. vt dicit bona. Sed quātū ad circūstantiā p̄es meruerūt incarnationem desiderādo & petēdo. Uñ glosa sup̄ illud. ps. Propter miserā inopum & gemitū pauperū nūc exurgā dicit dñs. p̄pter requestā sc̄tōz patrū ego mittā filium meū. C̄ Leuate corda: qd dicit aie vestre: timetis dñari: frater: deus nō fecit nos ad dñandū. bene dicitis: sed nō totū. s̄z habetis legē cūile in autenti. vt cū de appel. cognoscit. C̄ Cās. Et in glosa sup̄ ca. q̄ntanallis. extra de iurei. q̄ si filius accusat p̄z de aliquo crimine: pura de primo vel de p̄ditione: pater potest priuare filiū hereditate. Additio. Quē hic q̄stio in ris Utrū inter patrē & filiū possit iudiciū cōsistere. videt q̄ nō. primo in criminalibus. p̄batur in p̄eal. iuribus. de ciuilibus p̄z in l. Lis nulla. ff. de iudicijs vbi d̄: q̄ iter patrē & filiū nullū iudiciū potest esse. T̄h dicendū est q̄ filius potest accusare patrē de crimine cōmissio

Ecce pascipem: vel rempublicā. vt i di
cto aucten. vel de crimine heresis. qz
pari passu ambulat vt dicā isra. Item i
ciuilibus qñ agit de peculio castrensi:
vel quasi castrensi. vt in dicta. l. Lis n^l
la. r d: peculū castrense qd milites ar
mate militie lucrātur. quasi castrense
qd milites ciuilis militie vt aduocati.
vel celestis vt sacerdotes lucrātur. Itē
in cā alimentor. Item si filius agat no
mine alieno vt tutorio. r in multis ali
is casibus q notātur in. l. Lis. p. al. r in
l. finali. C. de in ius vocādo. r in. l. Si le
mones. C. de epali audiētia. Nūc repe
te casū sūmarie: vt applica vt voles.

Utinā deus nō faciat taliter. Credo q
ppheta timebat incidere in tale pericu
lum cū dicebat. Nō declines cor meū
in verba malicie: ad excusādas excusa
tiones in pctis. Nō declines id est nō p
mittas me declinare. xxiij. q. iij. c. Na
bu. §. iij. ca. Nabuchodonosor vasis
fre. nūq̄ deus redderet interitū nisi hō
spōtaneū inueniret habere delictū: nec
deus peccātū hōi iuste sferret irā: si hō
ex pdestinatione dei cecidisset in culpā.
Et sūt fba aug. Dñi vos dicitis q est
coleric i iracūdi r q opz sic facere: vel
mori r nō posse resistere. dicit hiero. qui
dicit deū aliqd impossibile pcepisse ana
thema sit. Nunqd dicitis etiā q meli
us est ire ad lupanar q̄ facere peius:
velletis dicere q aliter illoz est necesse
fieri. Notate hiero. r dictū aug. dicētis
q nunq̄ dānaret deus hōiem: nisi habe
ret pctū voluntariū. habet etiā. ij. q. i.
c. mult. q nō minus ardebat qz cū plu
ribus ardebūt. Volo igit dicere q emē
detis vitas vras: r deponatis maculas
r immundicias psciaz vraz iuxta b. ia.
documentū. Abiicientes. r.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi
me profunda dignitate.

¶ Secunda erit de anime peccatricis vir
tuosa purgatione.

¶ Quantum ad primā partē: vidim⁹ he
ri de ppheta ezechiel q loq̄batur de pu
ero iesu r matre q portauit eū. **S** Re
stat nūc videre aliā pphetiā q habet

deut. xxiij. Bēiamin amātissimus dñi
habitabit cōsēder in eo: quasi in tha
lamo tota die morabit. Dñe burgenles
habetis ne biblā in gallico: thalam⁹
pprie est vter. Bēiamin interpretat fili
us dextere. Illud rep̄tat nobis xpm q
est dilectissimus p̄i. Math. iij. Hic est
filius meus dilectus in quo michi com
placui. Nos legimus in biblia genesis
xxv. q ioseph erat magis dilectus a
p̄e suo q om̄s alij propter qd frēs sui
oderūt eū r vendiderūt. Ioseph rep̄sen
tat aiam saluatoris xpi q est plus dile
cta q oēs alie creature. Ipsū vero xpm
frēs sui oderūt: vt ipleretur dictū. ps.
Odio habuerūt me grat. Sed q̄retis.
pater qd significat thalamus: dico q
est vterus b̄e virginis marie. de quo. ps.
In sole posuit tabernaculū suū. r. In
sole id est in virgine. Sed q̄retis: quāre
virgo b̄a vocatur sol: Dico q propter
p̄ditiones solis que sūt
h̄ prima inoffuscabilitas.

Secunda claritas.

Tertia incorruptibilitas.

Quarta cōmunicabilitas.

Quinta caliditas.

¶ Beata virgo vocatur primo sol. p
pter inoffuscabilitatē. Aug. eni dicit cū
de pctis agit de maria nullā prius ha
bere volo q̄stionē. Scdo ppter clarit
atem: qz filius q est sol illuminās omēm
hōiem nunq̄ dimisit eā. ideo angelus
dixit ei. luce. i. Sp̄s sc̄r̄s supueniet in
te. r. Tercio ppter incorruptibilitatē.
sicut sol nō corrūpitur: ita virgo nō fuit
corrupta. vnde fulbertus carnosei. Ad
nutū dñi nostrū dītātis honorē: sic spi
na rosa genuit iudea mariā. Quarto p
pter cōmunicabilitatē. Cōmunicat enī
nobis gratiā r misericordiam. ideo berñ. vocat
eā matrē mie. Maria mater grē mater
mie. r. Quinto ppter caliditatē. sicut ei
sol calefacit: ita etiā b̄a virgo calefa
cit illos q ad eā cōfugiūt. r nō inmerito
qz in se habet solē iusticie q dat sibi ca
lorem. vnde berñ. Quē totus non capit
orbis in tua se clausit. r. Iste ergo est
thalamus. Ista est camera in qua fuit
receptus puer iesus. Alia est camera

Sab. secunde do. aduentus.

quā debemus sibi preparare si velim?
habere fructum de sua incamatiōe. de
qua salomō loquitur in puerbys. puer.
iij. fili prebe michi cor tuū. sed quō
poterit hospitari in nobis? in camera
nostra? Certe opz facere iuxta b. iacobi
docu. Abijcietes oēm inuicidiciā. etc.

¶ Quantū ad scām partē. O pētores
qd dicitur corda vestra. Incepistis mun
dare conscias vras. Dixi enī vobis q
multa sūt pētā cordis: et multa sūt pec
cata lingue. adhuc multiplica sūt ope
ris. Ideo dicebā vobis heri q difficulti
mum est dare numez nec modū vbi de
bebimus incipe. Dixi vobis de scādā
lo heri. si vultis bene cōfiteri habeatis
bonū cōfessōre q bene loquat vobis q
fuiſtis alijs cā peccādi. Dñi sacerdo
tes nōne habetis clericos: fecistis eos
lenones. Et vos dñe burgeses ducitis
ancillas et filias vestras ad banqta re
stat nūc dicere de alio pētō opis qd cō
cernit dānuz corporis: et est pētū homi
cidij de quo opz cōfiteri et satisfacere v
dānari. De hoc habemus figurā in bī
blia gen. iij. q de dixit ad caym. Quid
fecisti. vox sāguinis fratris tui abel cla
mat ad me de terra. Et subdit. Uagus
eris et pfugus sup terrā. Tūc deus po
fuit signū in cō. scdm doctores erat tres
mor oīm mēbroz sui corporis. **R**

¶ Sed dicetis vos mulieres: pater nō
est opus q loquamini nobis de isto pec
cato. Audiatis quod scriptū est de pe.
di. i. c. v. homicidior tria sūt genera. s.
odij fratru: detractio: et interfectio cor
porz. De primo. i. ioh. iij. Qui odit fra
trem suū homicida est. i. q velle proxi
mum suū esse mortuū. Scdm homici
dium est in ore qñ aliqd iponit alicui
ppter qd seqtur mors vel potest sequi.
Tertiu vero homicidij vocat manus
le. et illud cōmittitur multis modis.

1 Aliqñ circa corpus propriū.

Aliqñ circa vix instum.

Aliqñ circa vix iniquum.

Aliqñ ad scandallū euitandum.

Aliqñ p casum fortuitum.

¶ Primu cōmittunt illi q occidūt seip

ſos: et est pētū mortale ſēper. Nullus ei
debet ſeipſum interficere. Scdm pmita
tū qñ mīnistrat alicui bono viro ve
nenū: vt in men aſterijſ ſepenumero fit
qñ prior vel alijs bon? religioſus vult
inducere frēs ſuos ad benefaciendū. et
illud est grane pētū. Nō enī minus est
occidere veneno q̄ telo scdm legiſſas.
Vide robertū ſermo de homicidio in
tractatu de penitētia. Tertiu homici
diū pmitrūt mulieres qñ cauſāt abor
ſum ne cadāt in infamiā vel ſcādallum
ſicut enī pētū eſſet elicere flores de ar
bore ex qua debet ſeq fructus: ita depo
nendo materiā de vētre anteq̄ nalcſat
fructus humanus. Quartū homicidi
um cōmittūt pēs et mōs ponēdo filioſ
in lectis: vel pſciēdo lapides in incera
tum. etc. Sunt ne aliq in iſta ciuitate?
Occidere vero vix iniquū auctoritate
legis nō est pētū. oē tñ homicidij ſi nō
ſiat auctoritate legis est pētū grauiſſi
mum. O homicide nephandiffimi vos
deſtruitis qd n̄ potestis reſtaurare. hoc
ſcitote q homicida nunq̄ bona morte
moriť. Et in ſignū huius qñ homicida
trāſit ſupra cadauer corporis mortui ſā
guis ex illo exit vt qrat vindictā ad do
minū. Dic expēpla q̄ habētur in roberto
Aliqñ tñ caput homicidij large p pō
ſap. xvi. hō qdē p maliciā occidit aia
ſuā. et p. dicit. Qui diligit iniquitatē odit
aiam ſuā. O pētores vultis ſaluari: o
q auferatis illud pētū vt factatis iux
ta ia. do. Abijcietes omnem inuicidiciā
diciam. et cetera.

¶ Sab. ſecunde dñice aduē
tus de mane.

Sermo. xxvi.

Abijcietes oēm inuicidiciā. etc. **A**
Qui cuſtodit mādatū cuſtodit a
nimam ſuā: qui aut negligit viā ſuam
mortificabit. puer. xix. Dñi et aie deuo
te ſi retinuiſtis doctrinā heri datā debe
tis laborare ad ſaluandū animas vras.
Audiuiſtis quō mors erat in olla: et vō

filij prophetarum non poterunt comedere de herbis quousque helyseus apposuit farinam. et repñtabat qd volenti facere penitentia est duz facere et amare quousque helyseus. i. xps dat nobis gram: sed cu gra dei tangit nos omnia sunt dulcia. Nunc alit loquitur sps scñs in pueribz dñcs. Qui custodit. et. vbi duo tñgunt. primo virtuosa et salubris informatio. Seco terribilis et dura cōminatio.

¶ Primo tangit cñ dicit. Qui custodit mādātū. Scōm tñgit cñ dicit. Qui negligit vitā mortificat. De primo. puer. xxiij. fili mi ne obliuiscaris legis mee et precepta mea cor tuū custodiat. lōgitudine enī dicit. et. annos vite et pacē apponent tibi. De scō deus. v. c. Non declinabitis ad dexterā neq; ad sinistrā: s; per viā quā pcepit dñs deus vester ambulatis vt viuatis et bene sit vobis: et p reletur dies vestri in terra possidēis vestre. Multis saluari: Audiatis qd dicit sapiens. Qui custodit mandatum custodit animā suā. Sed quid habebimus pater custodiēdo precepta dñi? Lōgitudine dicit. id est paradisi. ideo dicebat moy. qnō oportebat declinare ad dexterā neq; ad sinistrā: sed oportebat ponere penā ad itinerandū p viā rectā que dat paradisi et pacem consciētie: vitā tēporalem et spiritalē. ideo dicitur distin. lxxxiij. ca. Nichil. sicut artium in suo quoq; opere inuenerunt mater instantia: ita nouerca eruditionis est negligētia. vnde bernard⁹ ad eugeniiū. Cadit bos in puteo: et lenatur continuo. cadit anima in peccato: et nō est qui cogitet de ea. Certe hic puteus est qui plura dānat. Si habeatis beneficia vos prosequimini die atq; nocte. Et vnus grossus goddon gallice laborat ad congregandum et cumulandum pecunias. vtiā dñi qui habetis multas in curijs vestris tātam penā ponetis ad placēdum deo: quātam ponetis ad congregādum pecunias et alia multa bona. Numquid valde turpe et derestabile est: vt inquit beatus bernardus: qd habeamus maiorē sollicitudinē

nem de equis: et alijs animalibus: qm de animabus nostris. Si enī vnus equ⁹ habeat malum in pede: vel in aliquo alio membro continuo venit ad eum faber. sed si habeamus peccatum in conscientia nostra expectamus aliquando vsq; ad natiuitatem domini: et sepe nūmero vsq; ad festum pasche. ¶ O pauperes peccatrices anime: dimittitis animam xpi sanguine redemptam: et curatis de pecoribus et animalib⁹ vestris. Certissime signum est qd vaditis ad omnes dyabolos. ¶ Sed queretis a me: pater dicat nobis si placet quid est declinare ad dexterā partem vel ad sinistrā. R Dico qd vita presens est dextra in qua non oportet considerare neq; eam sequi. via autem sinistra est via peccati et malitie. via vero publica et quam debemus tenere est via mādatorum dei. de qua. ps. Viam mandatorum tuorū cucurri. et cetera. De ista loquitur sapiens. Qui custodit mandatum: custodit animā suā. Qui autē negligit viam suā mortificabitur. nō est igitur aliud remedium si volumus saluari et digne suscipere verbum incarnatum et aduentum: qm facere iuxta beati iacobi documentum. Abiciētes omnem immundiciā. et cetera. Ut autem illud facilius faciamus inuocabimus mariam dicentes. Ave maria. ¶ Abiciētes omnem immundiciā et abundātiā malicie. et cetera. Mōre solito mouetur questio theologiae terminata in doctrina magistrorum nostrorum theologorum. et preferim in doctrina bona ventura in tertio. Utrum scilicet beata virgo maria merito condigni meruerit esse mater filij dei: Bona ventura dicit qd triplex est meritum. scilicet

Meritum congrui.

Meritum digni.

Meritum condigni.

¶ Meritū condigni est quando aliqua persona recipiens aliquid est capax illius. et hoc modo beata virgo maria p humilitatem et virginitatem meruit

Sabbato secunde do. aduētus.

de cōgno incarnationem. Meritū vero digni est qñ est dignitas in eo qui opat licet nō sit adequatio. Et sic qñ iustus orat pro pccōte est meritū digni. Et sic qñ beata virgo dedit cōsēsum dicens sicut michi secundum verbum tuum: merito digni fuit effecta mat̄ dei. Meritū cōdigni est qñ est adequatio et portio inter meritū et donū collatū. Et hoc modo null⁹ potuit p mereri q deus esset homo Quid dicit aieueſtre dñi re ligiosi. ¶ Leuate capita vestra: time tis ne dānari: creditis q bñs dñicus: fr̄sciscus: Albet⁹. Nicola⁹ de toleñti no: et plures alij seruauerūt castitatē su am osculādo domicellas. Et vos do micelle credit q bñs lucia sit in patria ducendo vitā quā ducit vīstādo dños curie et abbates: et esūdo ad bāqueta: et sic de similibus rebus. Sz dicetis: pat nos faciem⁹ penitentiā: sum⁹ iuuenes nūc: deus habebit pietatē de nobis. bñ dicitis: sz nō tortū. D. habetis eile gem ciuilem in autē. vt cū de apella tione cognoscit. S. cās. q si fili⁹ cōtra vo lūtatē parentū arenas vel mimos sequit: vel cū eis querat: nisi fortassis pater illius p̄fessionis esset debet priuari hereditate paterna. Arenari⁹ dici tur qui in arena pugnat cū bestijs. Et vi. q. i. c. infames. et de cōsecra. di. ij. c. p dilectiōe. sz q illis nō debet dari corp⁹ christi. Ecce qd dicit iura. Utinā pau peres pccōres de⁹ non faciat nobis sic. Scribit sapien. ij. Dixit impij erigūti et cū tedio est tps vite nostre. Et sequit coronem⁹ nos rosas. et paulopost. c. v. las sati sum⁹ in via iniquitatis. qd nobis pro fuit supbia et. et p̄iere. li. c. fugite de me dio babilonis vt saluet vnusq̄sq̄ aiam suam. Isti mimi siue ioculatores bate leij gallice: sunt mūdani viuētes in re bus mūdanis. Vadatis ad stuphas et ad bāqueta vos dicitis: q ad terras mulieres nō vadūt cū hoībus: sz hoīes vadunt et religiosi et q honestum est ire. Sc̄s sūlāna qñ mūdabat pedes loto suo expulit puellas suas neyderet cā: sz vos manetis exuti in termis et osten ditis verenda vestra alijs. dicit paul⁹

Roma. viij. c. Qui in carne sūt de o pla cere nō possūt. Multis igitur saluari: dā mittite istā vitā inhonestā et detestabi lem. Vos religiosi ite ad cōuent⁹ refo rmatos: qz irreligiose viuēdo irremedia biliter eritis dānati. Et vos dñe iohēs qui habet missas au crocq gallice: si vultis saluari dimittatis vanitates ve stras et immūditias pccōr: et qrat⁹ deo placere et mūdare p̄scientiā vestrā. Jux ta bñi iacobi documentū. Abijcientes omnē immundiciā et.

¶ In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissi me profunda dignitate. Secunda erit de aime peccatricis vir tuosa purgatione.

¶ Quanto ad primā partē. Diximus die mercurij: q loqndo de incarnatiōe xpi habebamus tres figuras. Prima mōstrabat quādo puer Iesus intrauit vterū beate virginis. Secūda mōstra bat quō mansit. Et tertia q exiuit. Restat nūc videre ad quid exiuit. Dñi sacerdotes qui habetis in epla q legi t in ysa. viij. c. Nūquid dicit. Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū et vocabit nomen eius emanuel. Ubi quattuor principa liter tanguntur.

Primo ppinquitās remouās ecce. Secundo integritas geminans virgo. Tertio emissio irradiās concipiet et pa riet.

Quarto societas sociās vocabitur no men et cetera.

¶ De primo. Apoc. vlti. Ecce venio cito et merces mea mecū est. De secūdo tertij regū. i. c. Queram⁹ dñō nostro regi adolescentulā virginē et dormiet cū eo. De tertio. Gen. xxx. viij. Thamar cō cepit filiū ex semine quod dedit sibi iu das. De quarto. ysa. lxxvi. Urbs forti tudinis nostre syō saluator pone in ea murus dñi. Isaias qui fuit p quingē tos annos ante passiōē et natiuitates xpi dicebat. Ecce virgo concipiet et. E. Dico vobis q fuerūt due dñe que fuerūt p quingē milia annor in vna do mo et nō potuerūt esse pccordātes. Una vocabat virginitas et alia maternitas.

Sed p̄sus in aduētū suo eas cōcorda-
uit: p̄ ea sem mulier fuit mater ⁊ virgo.
Eua enī fuit virgo in paradiso terrestri
sed quādo adā cognouit eā carnaliter
⁊ ipsa peperit: tūc virginitas eius fuit
p̄dita. Sara etiā fuit virgo aliquo t̄pe
sed q̄n venit ad etatē facta fuit mater:
⁊ p̄didit virginitatē suā. Rebeca etiā q̄
erat pulchra filia q̄ dedit bibere came-
lis iacob: ipsa virginitatē suā p̄didit. ⁊ sic
de multis alijs. Ab eua vsq̄ ad mariā
nō fuerūt cōcordes virginitas ⁊ mater-
nitas: sed vna ingrediente: alia recede-
bat a domo. Dicit igit̄ scotus in. iij. q̄
virginitas ⁊ maternitas nō se cōpatiū-
tur adinuicē. nō p̄pter repugnātiāz for-
malem: sed materialē. q̄ virginitas ex-
cludit naturalē p̄ductionē prolis ⁊ ge-
nerationis: sed maternitas eā includit
Si vero maternitas efficiat̄ p̄cām su-
periozem nō est repugnātia. sicut si act⁹
intelligēdi q̄ est natus p̄duci ab obie-
cto ⁊ intellectu si p̄duceretur t̄m ab in-
tellectu nō diceret̄ corruptio p̄ductio-
nis. sic etiā si deus mediāte semine cau-
set aliquē nō potest esse seu stare virgi-
nitas. Sed si sine viro de sanguine mris
p̄duserit ⁊ prole stat virginitas ⁊ manet
simul maternitas. ideo cū deus ponit
manū nō est rep̄ntandū impossibile. Non
enī sūt virginitas ⁊ maternitas sicut ig-
nis ⁊ aqua frigida. Sic dicebat isayas
Dñi vultis audire noua: ego dicā vo-
bis. Ecce virgo cōcipiet sine susceptio-
ne seminis viri: ⁊ pariet filiū sicut tha-
mar ⁊ rebecca: sed nō erit de semine filio-
rum israel: q̄ filij israel q̄sierunt adole-
scentulā virginē quā dauid posuit in si-
nu suo: sed nō cognouit illā adolescētū
lam carnaliter. Iste dauid est deus pa-
ter q̄ posuit in sinu sue p̄destinatiōis et-
ne vnā virginē que nunq̄ fuit cognita
a viro: q̄ t̄m pepit filiū. De quo baruth
iij. scribit̄. Postea in terris visus est et
cū hominibus cōuersatus est. O p̄ctōres
ponit ne vobis facere maiorem grām:
certe nō. induit tunicā nostre mortalita-
tis ⁊ lassatus est p̄pter iniquitates nrās.
Igitur laboremus ad cōtēplandū ista
⁊ ad conscias nostras mundādū. iuxta

beati iacobi docu. Abijcīentes. etc.

Quantū ad scōam partē. Dñi ⁊ pau-
p̄um p̄ctōres intēditis deponere ma-
las conscias. Locuti sumus heri de ho-
micidio ⁊ multa diximus. Restat loqui
de vno alio p̄cto qd̄ dicit̄ rixa. Dicitur
aut̄ rixosus quasi ritu canino ductus.
⁊ ideo rixa nō p̄prie cōsistit in verbis:
sed etiā in factis: q̄ de verbis in verbe-
ra venit. vnde p̄ner. xv. Iracūduz pro-
uocat rixas. Scōm aut̄ be. tho. ij. q̄. q.
xli. Rixa nō solū cōsistit in verbis: s̄ et
iam in factis. De rixa aut̄ debemus vi-
dere tria. scilicet.

Ortum.

Actum.

Documentum.

De primo: rixa oritur ex verbis. vñ
sapi. Vir iracūduz puocat rixas. De. ij
ad gala. v. ca. Manifesta sūt opera car-
nis: q̄ sūt fornicatio zire: inuidie: rixe. ⁊c
De tertio ibidē. Qui talia agūt regnū
dei nō cōsequūtur. **C**Leuate capi. Sci-
tis bene qd̄ est rixa. Rixa incipit in ver-
bis ⁊ terminat̄ ad facta. Estis hic mu-
lieres q̄ irascimini cōtra vicinas vr̄as:
nunq̄d aliqui dicitis vade meretrix ista
mis tu tenes bordelū in domo tua. ⁊ ip-
sa dicit vobis: vos mētini. ⁊ capis vos
p̄ capillos. hoc est p̄prie rixa ⁊ p̄ctm̄.
De isto loq̄tur. ps. Dissipa gētes q̄ bel-
la volūt. Estis hic mariti q̄ verberatis
vr̄ores q̄ dicūt q̄ estis ebriosi: ⁊ veni-
tis de lupanari. Audiat̄ legē. C. de re-
pudijs ⁊ cōsensu. s̄ q̄ s̄bera debēt esse
aliena ab ingenuis. Vide textum. ⁊ hoc
sciendū extra de iureiu. glo. sup. c. Quē-
admodū dicit. q̄ p̄pter cām grauē licz
viro vr̄ore verberare: ⁊ nō alias. Etiaz
mulier nō debet facere quare verberet̄
a marito. sed esset graue p̄ctm̄. ⁊c. Estis
hic clerici q̄ vos verberatis mutuo et
nō recordamini in pascha: vos recipie-
tis sacramētū in tali statu: efficiemini
irregulares ⁊ oz q̄ papa apponat ma-
num. De isto dicit pau. q̄ q̄ talia agūt
erūt dānati finaliter. Sed dicetis. pa-
ter vnus scholasticus iactat se q̄ verbe-
rauit cliētēs: ⁊ dicit socio suo. tu nō fu-
les aulus te iuente. ⁊ alter dicit tu mē

tristis: et dat sibi vnā alapā: est p̄ctm̄ mortale. Dicit vna mulier: aliqui in desperatione mariti verberavi pueri mei: vtrum sit p̄ctm̄ mortale? Dico q̄ sic. istud enī est cōtra dictamen recte rōnis. Sed dicetis: pater ego libet verberasse vni si aliquis hō nō vidisset: sed dubitauit. Dico q̄ hoc est p̄ctm̄ mortale: et p̄ regula gñali rixa pueniēs ex odio vel ex inuidia aut supbia sēp est p̄ctm̄ mortale. si vero ex lenitate aliud ē. O p̄ctōres horum: vos quātū possū deponite rixas: dī sponatis vos ad recipiendū insitū verbum iuxta thema p̄caassūptum. Abiciētes omēm immūdiciam. etc.

¶ Sabba. se cūde dñice aduē. post p̄adiū sup̄ missus Sermo. xxvij.

Inuenisti grām apud dñm. lu. i. et in officio br̄e marie virginis. A Ze? inclinās se deorū digito scribebat i terram ioh. viij. Dñi et aie deuote q̄ venistis ad honorē br̄e regis et ad addiscēdū aliqd̄ vt saluetis aīas v̄as: tūc deus inclinauit se qñ p nobis descendit de celo in terrā et carnē humanā assūpsit et scripsit in terra. i. in br̄a virgine vt diximus die sabbati. deus pater scripsit p suā potentia. deus filius p suā sapiam. et spūs sc̄tus p suā bonitatē et clemētiā. Per suā sapiam scripsit verbū redēptionis nostre occultatū. p suā sapiāz mysteriū reformatiū. p suā sapiam redēptionis nostre mysteriū instructiū. De p̄mo ecclē. xxxvij. Altissimus creauit de terra medicinā: et vir prudēs nō abhorrebit eā. Et ambro. sup̄ missus. Nō modica cā fuit vt deus principē huius mundi falleret. De. ij. i. ad cor. ij. Si cognouisset nunq̄ dñm glie crucifixisset. De. iij. puer. iij. Uia sapie mōstrabo tibi: et ducaz te p semitas eq̄tatis: quas cū igressus fueris nō artabūtur gressus tui. et ista. xl. viij. Ego deus tuus docēs te vtilia: gubernās te i via qua ambulabas. Dñm opus est nobis bono libro: qñ habemus bonū librū possumus bene legere et bene studere in eo nisi fuerim? bene asini. Iste liber bene script? est noster

redēptor. et erāt scripte tres littere a patre p suā potentia in maria virgine. prima littera erat cōtra naturā. i. q̄ sit virgo et mater. Scōa supra naturā: q̄ i momento fuit formātū corpus xp̄i. Tertia p̄ter naturā: q̄ in eo fuit gaudiū et tristitia. dolor de dānatione p̄ctōz. gaudiū de visione essētie diuine. B filii? vero scripsit p suā sapiam tres litteras. respiciatis oēs ad arborē crucis. p̄mo scripsit celationē redēptōis: q̄ illa fuit dyabolo celata. sicut enī venit ad euāz malus angelus: ita bonus angelus ad virginē. et sicut euā fuit delectata comedēdo fructū ligni: ita br̄a virgo fuit trīstata in pede crucis dñi nostri. et istud mysteriū fuit occultatū demoni. fuit ei de sp̄sata vt occultaret dyabolo mysteriū incarnationis vt dicūt doctores. Aliam litterā scripsit filius. i. reformatōz totius generis humani. sicut enī genus humanū pierat p superbiam: ita releuatū est p humilitatē. Tertia littera quā scripsit fuit q̄ ipse esset doctor ad instruendū nos. et de isto loq̄tur paul. q̄ nunq̄ mētitur ad titū. ij. Apparuit grā saluatoris nostri oibus hoībus erudiēs nos: vt abnegātes impietatē et secularia desideria sobrie et iuste viuamus in hoc seculo. An docuit nos o p̄ctōres q̄ essim? pauidi luxu. ac. certe nō: sed totū oppositū. erudiēs nos a tpe. i. natiuitatis vsq̄ ad crucē. vt abnegātes impietatē. et Quō br̄a virgo sc̄uit q̄ p̄seruaret a viro vt seruaret virginitas: quō esset peregrinandū deo obediēdo. et sic de alijs. Certe legit hoc in libro filij sui. Multis igit inuenire grām dñi: oīz legere i libro. iuxta thema p̄caassūptū. Inuenisti grā. ac **¶** Inuenisti grāz apud dñm. vbi supra. More solito mouet q̄stio terminata a magistris nostris theologis et p̄sertiz a bonauētura in breuiloquio. Utrū cōueniens fuerit ad incarnationis mysteriū implēdum angelū mitti. C Dicit bonauētura q̄ sic. q̄ cū incarnatio fuerit a primo principio reparatē modo cōgruētissimo et cōpletissimo: peruentū fuit q̄ esset opus perfectū et cōpletū. Ex parte enī prolis fuit subita organisatio et de

Ductio mēbroꝝ. ex parte conceptionis
 fuit subita et pfecta ymo aie ad corpus
 Tertio ex parte virginis fuit subita por
 tatio nature cōueniētis ad locū debitū
 Est aut̃ aduertendū q̃ sūt tres modi cō
 cipiēdi siue producēdi. **P**rimus ē
 de viro sine muliere: vt. **P**roductio eue a
 costa ade. **S**ecūduus est de viro ⁊ mulie
 re simul: sicut est in formatōne hominū
 Tertius est de muliere sine viro: sicut
 modus cōcipiēdi xpi. In eua fuit debita
 cōplexio: sed in brā virgine fuit pfectis
 sima. fuit enī btā virgo ad pceptionē
 filiū dei p virtutē innatā disposita. per
 virtutē infusā adiuta. et p virtutē incre
 atam pfecta et plūmata mater dei esse
 cta. **L**euate capita vestra. Nos sero
 res dilectissime in xpo ponatis penam
 ad saluandū alias vestras. dubitat̃ ne
 dñari: Estis memores eoz q̃ dixi vo
 bis sabbati: Ego dicebā p regulā iuris
 q̃ pūilegiū psonale seq̃tur psonam: si
 sint in plurētia decē incarcerati. p yno
 delicto: si rex det abolitionē yni nō seq̃
 tur q̃ det oibus. paupes filie non suffi
 cit vobis portare cordā: pedib⁹ nudis
 ire ad matutinas. sed opz ponere penā
 ad cōplacendū deo. Dicunt dñi iurisse
 extra de rescriptis. ca. Ad audientiā: q̃
 falsa latinitas viciat rescriptū.
Additio. **M**onet hic q̃o iuris. vtrū
 falsa latinitas viciet rescriptū. videtur
 q̃ nō p. c. **E**x parte iūctis ibi notatis de
 fide iñrumētoꝝ. vbi colligit̃ q̃ falsa la
 tinitas surgēs ex modico defectu: puta
 ex defectu tituli nō viciat. veritas ē q̃
 falsa latinitas manifesta: inexcusabi
 lis etiā p figurā surgēs nō ex modico de
 fectu viciat rescriptū pape. potius tñ p
 sumit falsitas in litteris grē q̃ iusticie.
 sic dicit panormitan⁹ in. c. Ad audienti
 am. preal. **V**ideatis pulchriorem
 mulierē totius ciuitatis: si maritus su
 us auferat sibi nūsum perdet omēm ve
 nūstatem et decorē. sic etiā de pctōrib⁹
 yna macula peccati sufficit ad dānan
 dū homiēm. **N**olo dicere q̃ si perdid
 istis gratiam: inueniatis modū inueni
 endi ⁊ recuperandi: iuxta thema preal
 sumptum. Inuenisti grām. etc.

In isto sermone erūt due partes.
 Prima erit de angelica missione.
 Secunda erit de anime ad gratiam de
 bita dispositione.
Quātum ad primam partem. **D**ixi
 mus die sabbati quomodo angelus mis
 sus est ad beatam virginē. Restat nūc
 dicere qui erat cū virgine quando an
 gelus venit ad eam: vtrum esset sola.
Dico q̃ habebat duas domicellas
 ⁊ ynam ancillam. Ancilla vocabat̃ ve
 recundia virginalis. vnde dicit luc. Cū
 audisset turbata est in sermone eius. et
 ce. habebat etiā duas domicellas. **P**ri
 ma fuit sapiētia. quomodo fiet istud.
 Secunda fuit continētia. quoniam virū
 nō cognosco. **B**eat⁹ augustin⁹ in ome
 lia super missus dicit: q̃ angelus venit
 in specie pulcherrimi iuuenis et splen
 didissim⁹: vnde ipsa verēcūdata est: vt
 dens q̃ venisset ad camerā eius. ideo
 dicit euangelii. Turbata est in sermo
 ne eius. **T**urbatio enī verēcūdie virgi
 nali cōuenit. q̃ aut̃ nō fuerit perturbata:
 hoc fuit acius maxime fortitudinis
Dicit ambro. q̃ propriū est virginū ad
 oēm viri ingressū pauere ⁊ nunq̃ esse se
 cure. ⁊ omēs hoies debēt habere suspe
 ctos: vbi etiā nullū foret periculum. ⁊
 istud est piliū beati aug. qui etiā ppri
 as sorores nō admittebat ad propriā
 domū. **V**idi ego quandā mulierē religi
 osam q̃ a iuēnute vsq̃ ad senū sp ser
 uauit virginitatē q̃ dicebat verba. vide
 tis manū meā nunq̃ debet cōfiderē in
 viro: nisi sit pilosus in medio palme.
 hoc intelligo dicebat si sit sollicita ser
 uare virginitatē suā. scitis dñi quid est
 hoc dictū. **C**erte nullus est qui habeat
 pillos in palma: ideo in nullo: nec i pa
 tre: nec in fratre: p̃sidendum est. **S**z di
 cetis: pater quare verēcūdia vocat̃ sa
 mula seu ancilla: **D**ico q̃ sensualitas ē
 fragilis ⁊ ideo turbat̃: ideo verēcūdia po
 tius dicit̃ ancilla q̃ dñā: q̃ ex sensualitate
 q̃ ē ancilla ouit. **T**ūc angelus vidēs be
 atā mariā turbatā dixit. **N**e timeas ma
 ria: nolo auferre a te virginitatem: s̃z ve
 ni ad intimandū bona que sunt tibi re
 tura. **I**mpūis inuenisti gratiā apud

Sabbato .ii. do. aduentus.

dfm. vbi ber. in tertia omelia. Inueni-
sti pacē dei ⁊ hoīs: inuenisti grām ⁊ de-
struxisti mortē: inuenisti quod querebas.
inuenisti quod nemo ante potuit inue-
nire. Scdo dico tibi q̄ cōcipies ⁊ pari-
es filiū: ⁊ vocabis nomen eius iesū. hic
erit magnus: ⁊ filius altissimi vocabit̄.
Sed dicetis: pater dicatis nobis quā-
to t̄be simul māserūt. R̄ndit bonauen.
⁊ albertus q̄ ab hora sexta de sero vs-
q̄ ad mediā noctē. ideo post cōpletoriū
pulsat Aue maria. ad illud mystice re-
spondēdus. Iesus aut̄: redēptor inter-
p̄tatur. Ipse enī saluū faciet pplm suū a
pctis eor̄. Vbi dicit augu. Recordare
virgo q̄ in isa. legisti q̄ tu esses mā dei
Et ibi dicit fr̄aciscus de maronis q̄ tā
brā virgo q̄ angelus sp̄ erāt genib⁹ fle-
ris. O filie carissime nunqd̄ voluissetis
vidisse illud spectaculū: ⁊ si nō possitis
videre corporaliter: videatis hodie spi-
ritualiter. Post ista colloquia domi-
cel la q̄ vocabat cōtinentia iterogauit an-
gelum dicēs. Quomō fiet istud: qm̄ vi-
rum nō cognosco: idest nō cognoscere p-
pono. vbi dicit ambro. q̄ hoc dicebat
nō tanq̄ esset incredula sicut zacharias
sed inuestigabat de modo faciēdi. Sed
q̄ratis a brā virgine q̄s docuerat eā ser-
uare virginitatē. Utrū x̄ps qui dicit q̄
sūt eunuchi q̄ se castrauerūt ppter re-
gnū celoz̄ adipiscendū. Dico q̄ non.
sed spūs sct̄s supueniet in te: ⁊ virtus
altissimi. ⁊c. vt igit̄ o p̄cōres mereamur
a spū sctō visitari ⁊ illuminari: munde-
mus corda nostra vt de nobis verifice-
tur thema ppositū. Inuenisti grām. ⁊c.
¶ Quantū ad scōam partē. Dñi audi-
stis q̄ opz̄ nos placere deo si volumus
saluari. sed qd̄ opz̄ facere vt possimus
hāc grām asseq̄. Brā virgo inuenit gra-
tiam: q̄ omia q̄ p̄cepit sibi deus serua-
uit. Dixi vobis aliquas figuras ⁊ p̄ser-
tim die sabbati nos locuti fuimus de
abrahā q̄ inuenit tres hoīs ⁊ lauit eis
pedes. vidimus quō quieuerūt sub ar-
boze: ⁊ tūc dedit eis vitulū: butyrum: ⁊
lac. Dixi q̄ opz̄ q̄desere sub arbore. id ē
sub cruce. ⁊ comedere vitulū. i. x̄pi cor-
pus quod oblatū fuit. ⁊ butyrum. i. miam

⁊ lac diuine scripture. Adhuc restat yna
alia cōditio ad inueniēdum grām. scilz̄
q̄ fugiamus cōfortia maloz̄. De hoc
habemus optimā hystoriā. gen. xix. ca.
Salua aiam tuā noli respicere post ter-
gum tuū. nec lies in oi circa regione: s̄
in mōte saluū te fac. Dñe burgēses que
habetis bibliās in gallico mūdō legi-
stis quō loth habitabat in sodomis cū
vprore sua. in sodoma vero erāt pessimi
viri. Tūc angelus venit ad eū ⁊ dixit si
bi q̄ egredieretur ciuitatē: ⁊ q̄ ipse vole-
bat p̄dere eā: q̄ iret in mōtem ⁊ ibi esz̄
saluatus: et nō respiceret retro. Ipse ve-
ro ascēdit ⁊ mulier seq̄batur eū: q̄ tū re-
spexit deorsū cōuersa est in statu salis
Ecce pulchra hystoria. Sed qd̄ represe-
tat nobis loth q̄ saluāt in mōte. dico q̄
est homo iustus q̄ debet exire de sodo-
ma ⁊ gomorra: idest fugere societatem
maloz̄. Sed qd̄ est q̄ angelus p̄cepit
loth q̄ nō respiceret. Dico q̄ nemo po-
nens manū ad aratū ⁊ respiciēs retro
aptus est regno dei. luce. ix. hoc tangit
vos dñi religiosi ⁊ religiose. ⁊ similis q̄
dimittit mundū ⁊ vouet castitatē: pau-
peritatē: et tamē ponūt manum ad ara-
trum. p̄curāt sibi disp̄sationes ad be-
neficia obtinēda. volunt diuites fieri.
Dictū fuit abrahe. Egredere de terra
tua et de cognatione tua. etc. Ista enī
debēt dixi religioso q̄ debet oīa dimitti-
tere ppter deū. et nudū x̄pm seq̄: vt di-
cit hieronimus. Sed dicetis. pater q̄s
est ille mons sup̄ quē ascēdit loth: dico
q̄ est status cōtemplationis. Nūquid au-
dimistis loq̄ de transfiguratione x̄pi. de
quo math. i. vii. habet q̄ trāfiguratus
est iesus x̄ps sup̄ montē. ⁊ cōtemplari ma-
gnitudinē bonitatis. Et si vos filie non
potestis ascēdere ppter debilitatē: opz̄
q̄ habitetis in segoz̄ que erat parua vil-
la in qua habitauit loth: et respicit sta-
tum religiosū vbi potestis placere deo
et saluare aias vr̄as. Si seruaueritis
promissū et vixeritis in segoz̄ in religio-
ne bene obseruata: dico q̄ iuxta thema
p̄assumptū inuenietis grām ap̄b do-
minum. Amen

¶ Dñica. iij. aduē. de mane. Ser. xxviii

Abijcietes oēm immundiciā. &c. Gaude in dño sepe: itez dico gaudete: modestia vestra nota sit oib⁹ hominibus. phil. iij. Dñi et ase deuote si venistis ad istā pcessiōē ad querēdū dei grām et vt possitis saluare aīas vrās: mater nrā ecclesia pponit nobis gaudium spūale vt ardētius pperem⁹ ad eū q̄rēdū: ipse enī ppe est. scilz

Primo ad nascendū ex virgine p natiuitatem humanam.

Scdo ad visitandū p grām spūalem.

Tertio ad inferendū mortē p punitiōnem tēporalem.

Quarto ad iudiciandū p finalem retributionem.

C De primo cātico. iij. Et ipse stat post parietē nostrū. De scdo apoca. iij. Ego sto ad oliuū & pulso. &c. De tertio. mat. h. iij. Securis ad radicē arboris posita ē. De. iij. apo. vlti. Ecce venio cito & merces mea mecū est. Itē dñi gaudent: si in mūdo: nō in pctō: nō in luxuria: sed in dño. quod gaudiū finaliter ppetuo durabit. Itē dico gaudete. primo in spe. scdo in re. quod est gaudiū felicissimū: qz dñs ppe est. Nō audiuit istud amicus eius abrahā: nec pater eius p̄mī adā: sed dicebat eis. Qui vēturus ē veniet. sed nō dicebat eis. Dñs ppe est. testāte aplo q̄ dicit. i. cor. x. Nos sumus i quos fines seculorū deuenerūt. ideo ppe est dñs. qz sepe est ppe oib⁹ inuocantibus eū in veritate. ideo celebrata est hodie ista pcessio in ecclia ista p pace. qz teste aug. pacis auctori nō bñ nisi pacis tpe deseruīt. habet de plus petitionibus extra ca. vnico. q̄ petitio redditur quattuor modis efficax.

Primo q̄ sit de necessariis ad salutem.

Scdo in loco cōueniēti: sicut in ecclia.

Tertio modo conuenienti.

Quarto per causam iustam.

C Tunc poterimus dicere cū dāiele. O dñe respice nos sumus positi in op̄ probuū vicinis nostris. Ad hoc autē q̄ possimus aliqd deo postulare opz q̄ sumus in grā. qz dicit. ps. Iniquitates si asperi in corde meo non exaudiet dñs. Ut autē facilius apud eū exaudiamur

faciamus iuxta thema preassumptum Abijcietes. etc. Ave maria.

Abijcietes. &c. More solito mouet questio terminata in doctrina theologorū & disertum a bona. in tertio. Utrū p xpm sumus filij dei adoptiui effecti. **C** Dicit bona. q̄ hoc potest itelligi tripliciter. Uno mō p eū tanq̄ cām efficientē pncipalem. & sic nō sumus facti filij dei adoptiui p solā verbū: sed p totā trinitatē. Alio mō p cām effectiuā instructibilē: & sic p passionē xbi fuimus facti filij dei adoptiui. De scdo ad gala. iij. At vbi venit plenitudo sp̄s misit deus filiu suū natū de muliere factū sub lege: vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. De pmo b. aug. Opa trinitatis ad extra sūt indiuisa. & sic illa ppositio potest dicere circumstantiā causę efficiētis pncipalis: & sic p xpm nō essemus filij dei adoptiui. Alio mō potest dicere circumstantiā causę instrumentalis. & sic verū est. **C** Lenate capita vrā. Dicatis michi sine fallacia dñi vos estis mītri: si deus vellet vobis mittere mortē vtrū essetis sufficienter dispositi ad eā recipiēdā: qd dicitis vos dñi sacerdotes curati qui habetis plures missas. quid potestis dicere est parati? Et vos dñi de iusticia cū pcessibus vestris. & vos mulieres ornatę sicut similitudo tēpli. velletis mori in statu in quo estis: si non: laboretis q̄ sitis in grā dei. si sic: primum. Dicetis vos: pater nos speramalis in xpo qui est frater noster. bene dicetis: sed nō totū. habet eis antiquis extra de seruīs nō ordinādis. cap. Nullus. Si seruus emptius qui manumittit a dño suo sub hoc pacto q̄ quādiu viuet dicet ter in ebdomada p eo missā: si seruus ordinatus sub illa cōditione psallere noluerit bz degradari et remitti ad seruitutē ppetuā. p illo facti lex ciuilis in aucten. rubrica Ut liberi de cetero aureo nō indigeāt anulo. colla. vi. §. Illud vero. q̄ libert⁹ manu missus si ingratus fuerit dño debet redigi in seruitutē. Addito.

C Cum hic fiat sermo de degradatione orit q̄stio iuris q̄ sint crimina digna de gradatione actuali: vt p̄sbyter olim pa

riss⁹ fuit degradat⁹. glosa in c. ad abolē dā de hereticis ponit tres cas⁹. p^m⁹ est in crimine heresis quod pcedit in icor- rigibili vel in relapso. nā tales statim sūt degradādī et tradēdī curie seculari vt in ca. accusat⁹ de hētic in. vi. scōs ē in crimie falsi si falsauerit lras pncipis vt in ca. ad falsarioz de falsis. fr⁹ est p^p ca lūmā vel p^tumeliā illatā epō: quod nō placet doctorib⁹. nā p^p simplex homi ciditū cleric⁹ nō tradit curie sc^lari vt i c. cū nō ab hoīe de iudicijs. ergo nec i hoc casu. bona guida vt refert iohēs ādree addit casū i scismatico qd pcedit si scisma ēēt p^tra eccliam romanā et crederet eccliaz in solidū posse existere penes duos qz tūc iterumiret heresis p^tra artiz- culū: vnā scām eccliam. vt di. glosa i c. nō aut. viij. q. i. v^l si erigeret caput p^tra eccliaz romanā nouā sectā faciēdo. sic pōt itelligi. c. inter heresim. xviij. q. iij. cū canone seqnti. et attēdāt iuriste. ecce nouā doctrinā ybicans p^t leges ciuiles iponit pena atrocissimā vt p^t parricidio vt dixi supra vel damnāt ad bestias v^l vt igne pburāt vel p^t frustra diuidāt vt assasini. vt i l. capitaliū. ff. de pēis. tūc p^t istis grauissimis delictis dz cleric⁹ de- gradari et tradi curie seculari. cū ecclia nō hēat qd vltra faciat penā p^t dignam iponēdo. idē de alijs crimib⁹ data icor- rigibilitate: vt in. c. cū nō ab hoīe p^{al}. et de alijs crimib⁹ qualificat⁹. Utinā dñi de⁹ nō faciat nob⁹ istud. Audite mala- ch. di. i. c. Si ego p^r vbi amor me⁹. q. d. null⁹. Et regi⁹ pphā dicit. Filij alieni mētiri sūt: filij alieni iurteriati sūt et clau- dicauerūt a semitis suis. In baptismo renūciam⁹ dyabolo dicēdo Abrenūcio sathane et oib⁹ pōpis ei⁹: s³ claudicam⁹ p^t pēnā mortale a semit⁹ rectis. Nā. ij. Pet. ij. dr. Veli⁹ erat illis nō cognosce- re viā iusticie: q³ post agnitōne retro: sū cōuerti ab eo qd illis traditū ē scō mā- dato: qz ceteris parib⁹ plus puniūt xpi- ani: q³ illi qui nunq³ nōuerūt fidē. heu p^tctōres miserrimi: dicite michi q³o in cōscientia infra decē annos nunqd opz ire ad mortē: quod remediū dico q³ nō est aliud q³ facere thēma p^{re}assumptū

¶ Abūclētes omne immundiciam et. ¶ In isto sermōe erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissi- me profunda dignitate. Secunda erit de anime peccatricis vir- tuosa purgatione. ¶ Quātū ad primā partē: Dñi auditi- lis aliquādo sermōne sancti ambrosij in quo loquitur de aduētū iesu christi. hodie inquit fratres carissimi aduēt⁹ dñi est: ideo orōnibus et ieiunijs nos dis- sponere debem⁹. t^pe em̄ sancti ambro- sij qui erat epyscopus mediolanēsis ie- iunabat aduētus iesu christi: quadragesima in eisdē cōsis. et eodē t^pe erat b^tus hy- larius pictaueñ. et b^tus nicola⁹ in mir- rea. Et b^tus etiā ludouicus rex francie in hoc t^pe nō t^gebat muliere sua ob re- uerentiā sc^li aduētus iesu christi: s³ heu vi- tam nostrā q³tomagis ad finē seculi va- dim⁹: t^gto deteriores sum⁹: nūc quasi ignoram⁹ quid sit aduētus iesu christi. quot sūt parisi q³ ieiunāt: credo q³ pa- ci. ¶ Sed queretis a me: p^r quare fuit festū natiuitatis ordinatū. D. Dico q³ propter tres causas: scz. Ad nos de morte eripendū. Ad culpas nostras expurgandū. Ad nos in viā xpi dirigendū. ¶ De primo. Luce. xix. Venit fili⁹ hoīs q³re et saluū facere qd perierat. De se- cūdo. Luce. xyij. Iesu p^{re}ceptor: misere- nostri. De tertio. p^{me}. p^e. ij. Sequami- ni vestigia ei⁹ qui peccatū nō fecit. In signū primi b^tis q³ suscep⁹ s³ q³ venit ad eripiendū nos de morte fleuit t^{er}. Pri- mo in natiuitate. Scdō in resurrectione lazari. Tertio sup ciuitatē hierusalem. Non em̄ inquit hierony. ad helbidiam flebat destructionē muroz: s³ perditio- nem aiarū. sciebat em̄ multas aias nū- turas per ingratitudinē. O p^{re}ctōres: si in cruce xps pēdēs haberet corp⁹ passi- bile et aiam sicut tūc: credo q³ acutus fle- ret q³ vnq³ p^p nostrā malā vitā. Ideo recurratis ad eū et dicatis cū ecclēsia. O rex gentiū veni salua hoīes quē de li- mo formasti. Ipse em̄ nos liberauit de morte. est autem triplex mors: vt dicit Bonauentura distin. xix. tertij. E.

Primo est mors corporalis.

Secundo est mors spūalis.

Tertio est mors infernalis.

¶ Habemus de liberatiōe generis humani per christū a morte figuram in. i. libro regum. de goliath qui tenebat le siege cōtra filios israel. Tūc dauid qui erat ruphus accepta funda cū quinqz lapidibus percussit eū in fronte: et cum proprio gladio scidit sibi caput. dauid rep̄sētat nobis christū: et goliath dya bolū: qui ante aduentū christi tenebat in subiectione totā naturā humanam. Tunc christus accepit in ventre bēvir ginis naturam humanā et venit ad bel landū contra dyabolū cum vno baculo: scz cum cruce: cū vna funda: et cum quinqz lapidibus et percussit dyabolū in fronte eius potestate destruēdo: et genus humanū a carceribus dyaboli omnino liberando. Ubi querit iohānes de baccone doctor resolutus. vtrū gen⁹ hu manū debuerit redimi per potentia vel iusticiam. Vide solutionē questionis in tertio eiusdē doctoris: et istud primū re p̄sentatur in euāgelio hodiernoybi di citur qd iohānes existens in carcere misit discipulos ad iesuz: et scdm gregoriū hoc fecit vt interrogarent eū si ipse ve nerat ad redimendū patres de limbo. scdm vero hieronimū. Misit eos vt ipi certificaretur et docerent de aduentu ei⁹. Tūc xps respōdit eis sex opa tacta in euāgelio q nō possūt fieri nisi a solo deo Et solū dicem⁹ in isto sermōe de trib⁹. s. f. Primū est q mortui resurgūt. Secundū est q leprosi mūdant⁹. Tertiu q claudi ambulant.

¶ Dicit hic bonauentura O bone iesu es tu qui es vēturus ad nos eripiendū de morte: ad tergendū culpas nostras: et ad dirigendū nos in via vite. Certe sic. ideo paulus ad Roma. v. dict. cō mēdat deus charitatem suā in nobis qm cum adhuc pctōres essemus xps p nobis mortu⁹ est. ideo in signū huius christus mortuos resuscitauit et. Secū dū beneficiū fuit ad culpas nostras de lendū. dicatis vos domicelle quare le uauerūt vocē dicentes. Jesu preceptor

miserere nostri. ysaas dicit et recitat in euangelio q leprosi mūdantur. Ille est leprosus qui in peccato mortali est. Leprosus habet tres malas cōditōes. primo est fetidus: et ppter hoc extra cō sortitū alioz ponitur. scdo est stridūbus tertio q̄tomagis occultat leprā: tanto magis villor apparet. Iste cōditiones cōueniūt pctōri existenti in pctō morta li. De primo. ps. Longe a pctōribus sa lus. De scdo Joh. iiii. Qui bibit ex hac aqua sitiet itez. De tertio hebre. xij. c. Si bestia terigerit montē lapidabitur. Sz xps mūdauit nos ab ista lepra pec cati mortalis. Iuxta illd Apoca. i. Lauit nos in sanguine suo. O viles pctō res currite igitur ad medicum: nūquid estis vos leprose meretricēs: et vos iudi ces seculares nūqd ipeditis iusticiā ec clesiasticā. h̄y li. vi. et de immunitate ec clesiā. ca. qm. q q̄cūqz hoc facit peccat mortalit et sūt exccōcati. sūt ne ibi vlu rarū publici. vos debet ecclīasticz iu dicib⁹ p̄stare eos. qd remediū opz ve nire ad medicū Tertiu bñficiū qd nobz p natiuitatē exhibuit: qz direxit nos in viā vite. Jd d̄r in euāge. claudi ābui. vñ xps. Qui seq̄ me nō am. et. et ysa. xlviii Ego de⁹ tu⁹ q docēs vtilia. Quero a vo bz qd docuit religiosi irare religioem qd sc̄rōs p̄res facere pniā. Certe xps ipse ei est magister verax et viā veritatis docet Quapropt q̄lz d̄z se disponere ad ei⁹ aduentū digne suscipiendū. iuxta bñ iaco. documentū. Abijcientes et.

¶ Quātū ad sc̄bz ptē. Dñi recordamī eoz q dixim⁹ Intētio mea ē q vos sitis mūdī oēs. iō cepi i themate. Abijcientes Dixi q oz pmo purgare p̄ciaz de pctis volūtāt. scdo d̄ pctis ligue. t̄rio d̄ pctis opis. Dicat michi macq̄relle q ponit alios ad peccādū repabit istā offēsa: et vos dñi religiosi q scādalisat nouitios v̄fos: oz repare scādālū. dixi etiā de ho micidio et rixā. Queret a me: p̄ qd opz facere ad digne recipiendū aduentum christi. Dico q tria: scz.

1. Primū est sordidū depositio.
2. Secundū virtutum acquisitio.
3. Tertium mentaliū affectuū eleuatio.

Dominica. iiii. aduentus.

C De primo. ysa. i. Lauamini mundi estote. de scdo ad Collosce. iij. Expoliastes nos veterē hoīez cū actibus suis indiam⁹ nouū hoīem q̄ scdm̄ dei creat⁹ est. De tercio. Cātico. i. Aduremulas aureas faciem⁹ tibi vermiculatas argēto.

C Leuate capita domini: vultis inuēire dei gratiam: oportet q̄ lauemini. ⁊ non sufficit lauare: sed post lotionem oportet se preseruare a vinculis. **C** Uidi stis ne aliquādo mulieres in puerperio seipsas lauāt: sic opz vos ipso spūaliter lauare. mirū est certe (o pauperes pctores) q̄ nos queramus mūdiciā in vestimentis: ⁊ habemus immūdiiciā in aīabus nostris. dñe burgēses si comedistis fel carpatz nūqd̄ p̄mūe spūitis quousq̄ habeatꝫ linguā mūdā: hoc docet vos q̄ debetis habere cōsciētiās v̄as mūdās. **C** Scdo opz induere vestimenta noua. Vos videtis arbores omēs dimittūt cortices antiquas et accipiunt nouas. Et vos dñi in parlamēto nūqd̄ portatis tunicas rubeas descariate in die natiuitatꝫ xpi. Et vos mulieres gorrieres gallice: nūquid portatis vestes vestras p̄ciosas foderatas de pellibus lombardie: Utinā tantā haberetis sollicitudinē de aīabus vestris sicut de tunicis. Sed p̄th dolor tegit linguā ⁊ dimittit aīa. inquit Bern. **C** Tertio opz nos ornare in gēmis et lapidib⁹ preciosis. Lapidēs preciosi sūt virtutes theolōgales et cardinales seu morales q̄b⁹ debem⁹ aīas nostras ornare. sicut ornat ps. dauid dicēs. Ideo dilexi mādata tua sup̄ auxz ⁊ thopazion. **C** O felix creatura q̄ sic inclinat cor suū ad diuinā p̄cepta faciēda. Nos rogabim⁹ etc.

C Eadem dominica tertia post prandium. Sermo. xxi.

A Būciētes oēm immūdiiciā etc. Gaude te in dño sempitern⁹ dico gaude te. Ad philippē. iij. Dñi ⁊ aīe deuote si bene retinulistis q̄ mane diximus: debemus laborare ad mūdandū cōsciētiās nostras. Diximus q̄ est p̄pe natiuitatē xpi. Intelligo q̄ fuit multe dissolutōes vbi deberet se q̄libet disponere ad officia diuina faciēda. Vilissimū ⁊ turpissimū

est boni xpiano ludis/ ebrietasib⁹/ comessatōibus/ ⁊ alijs vilib⁹ rebus vacare tali die. Audite qd̄ dicat paul⁹ in epistola hodierna. Frēs i xpo dilectissimi gaudent non in ludo nec in peccato quia gaudium mundi

A. Primo est in se vilissimū. Secundo est dolori permixtū. Tertio est breuitate parū.

C Sed per oppositum gaudent in dño Inq̄t paulus. Gaudiū spūale primo ē honestū. scdo malicie impmixtū. tertio perpetuū. Sz dicetis: pater opz aliqui letari. Qz salomon puer. xvi. Antimus gaudēs etatē floridā facit: spūs tristis exsiccat ossa. Illa vera sūt. cōfiteor em̄ q̄ gaudendū est: sz nō est gaudēdū vbi nō est gaudendū: nō est gaudēdū in mūdo: sz in dño. inq̄t pau. Gaudiū ei mūdi plenū est yilitate. hīere. ij. q̄ vilis sc̄t̄ es nimis iterās vias tuas. ⁊ Tren. iij. Denigrata est facies eoz sup carbōes: et nō sūt cogniti in plateis. de scdo scribit. li. i. Boeti⁹ secūdo meta. heu q̄ precipiti. Et libro tercio. Nō est aliquis tā cōposite felicitatis: qn̄ cū status sui cōditione aliquādo rixet: hinc sensus exuberat: sz est sibi pudor: deneger sāguis de tercio Grego. ⁊ recitat. xii. di. in maiori volumine. ⁊ ponit originalē. Job. xxi. Gaudēt ad sonitū organi: ducūt in bonis dies suos ⁊ in puncto ad inferna descendūt. Certe dñi plus est tristitiae v̄ doloris in mūdo q̄ delectatōis v̄ gaudiū. **C** Estis hic meretrices habētis leuones vestros: habet⁹ ne aliqui delectationē cū ip̄is. Andeo tamen dicere q̄ si bene cōputetis: pl⁹ habetis tristitiae vel meroris: q̄ gaudiū vel leticie. **B.**

C habetis dñe burgēses parabolā exp̄pressā. Luce. xij. Bīa multa habes bona reposita in ānes plurimos: requesce: comede: bibe: epulare. dixit aut illi de⁹ Stulte hac nocte aīam tuā repetā a te Que aut parasti cui⁹ erunt: Iste erat vn⁹ grossus goddō qui nō curabat nisi de ventre: mortuus est ⁊ sepult⁹ in inferno. **C** Est hic mulieres ornate sicut sū militudo replē: Uidist⁹ ne vicinas v̄as ducere maguā gorā: mortue sūt et tot

quot fuerit nisi penituerint dānate sūt
 Queratis eis si sint in inferno. ⁊ qđ pro
 fuit eis luxuria: qđ hui⁹ mūdi gaudia.
 certissime nichil. dic si vis de viro pul-
 chro de quo loquitur Boetius qui vocaba-
 tur alcibiades. Caute igit⁹ a gaudio
 mundi: qđ nō durat. sed gaudete in dño
 qđ gaudiū est ppetuū. de quo ps. dicit.
 Deditis leticiā i corde meo. Sapie. viij
 Intrās in domū meā cōquiescā cū illa
 Non em̄ habet amaritudinē cōuersa-
 tio illius nec tediū cōmict⁹ illius: s; leti-
 ciā et gaudiū. Volo igit⁹ vobis suadere
 pauperes pctōres: vt totū vestrū gau-
 diū sit in dño. Vobis loquor oibus sacer-
 dotibus qđ habetis oues in cāpis ⁊ ve-
 nistis ad habendū missas ⁊ ad sequēdū
 caudas domicellarū: suadeo vt ista a-
 biciatis. Iuxta hanc passumptum.
 Abiciētes oēm imū. ⁊c. dicēdo Ave.
 Abiciētes oēm immundiciā ⁊c.
 More solito mouet questio theologa-
 lis terminata i doctrina magistrorū nroz
 theologorū: ⁊ presertim a Bonauentura
 in. iij. sūaz. di. iij. Utrū beatissima virgo
 debeat dici mater dei ⁊ hois. C. Di-
 cit⁹ qđ credidū est qđ bñ virgo est mater
 dei: nō qđ naturā diuinā generit vel il-
 lam cōceperit: s; suppositū diuinū qđ
 sustinent naturā cōceptā ratiōe cuius
 dñi mater dei ⁊ hois. Et hoc fuit deter-
 minatū in cōsilio niceno cōtra nestorū
 hereticū. ¶ Leuate capita vestra. Au-
 distis qđ dixi hodie mane: qđ seru⁹ qđ non
 vult facere cōditionē ppter quā manu
 miss⁹ est debet reponi in seruitutē. Xps
 venit ad ponēdū nos extra carcerē dia-
 boli. Si ergo nō faciam⁹ cōditionē no-
 bis datā ⁊ teneam⁹ pmissū reuertemur
 ad carceres dyaboli. Vos dicitis: pas-
 nos sumus iuuenes: opz trāsire ⁊ post-
 modū i senectute cōcordabim⁹ nos cū
 deo. Legist⁹ dñi qđ casib⁹ testamētū ni-
 chil valere pōt: Est⁹ hīc cliēs qđ dicit⁹
 hoies ad carceres. Et vos aduocati
 ibitis ne ad illū quē habetis in carceri-
 bus ⁊ dicitis ei. amice tu habes vnam
 domū ⁊ duos arpentos vinee si tu vis
 trāsferre ius quod habes in talē psidē
 tem: tu recedes et nō habebis malum.

Queritur vtrū talis possit intrare talē cō-
 tractū a primo suo. D. Dicit legisse
 et canonisse qđ nō. Lex civilis habet. ff.
 quod metus cā. l. incipit qđ in carcerem.
 vbi dñ qđ promissio facta in carcere non
 valet: idē facit lex. i. ff. eod. titulo. qđ
 metu factū est ratū nō habeo ait ptoz.
 Habetis ius canonicū de pe. di. viij. c. si
 quis possit in vltima necessitate volue-
 rit accipere pñiam nō illi negamus qđ
 petit s; nō presumim⁹ qđ bene hinc erit.
 Si securus hinc exierit ego nescio. peni-
 tentiā dare possum⁹: securitatē dare nō
 possumus. tene certū dimitte incertum
 Si alit vis agere penitentiā quādo iam
 peccare non potes: peccata te dimise-
 runt non tu illa. hec ibi. ¶ Additio.
 Quid hic loquit⁹ de penitentiā oritur hic
 questio notabilis: dixi supra in sermōe
 xxiij. qđ filia dedita feditati luxurie pōt
 exheredari ⁊ priuari dote. quero si filia
 penituerit ⁊ egerit penitentiā vtrū pos-
 sit petere dote sibi cōstitui: videť qđ nō.
 nam ex causa legitima priuanda erat
 cōtrariū est bene: decidit speculator in
 titulo qđ filiū sint legitimi. versiculo qđ
 si filia. vbi dicit qđ eo casu pas⁹ tenetur
 eā alere ⁊ per consequēs dotare: qđ illa
 equiparatur vt dicit cyp⁹ in. l. non oim
 C. de administratione tutorū. ⁊ barol⁹
 in autētica ex cōplexu. C. de incest⁹ nu-
 ptijs. bald⁹ in. l. si filia. C. de inofficio-
 so testamēto. ⁊ alexander de immola in
 lege. i. ff. soluto matrimonio. et pro hac
 sētētia facit obtrine text⁹ i c. ferrū. l. di.
 inserta glosa: vbi dicitur qđ per peniten-
 tiā quis reducit⁹ in pristinū statū: ⁊ sic
 nota vnū effectū notabilē penitētie: tu
 predicator applica ad quoscūq; pctō-
 res ⁊ maxime ad mulieres libidinofas
 eas ad penitentiam inuitando.

¶ O pctōres mūdanti: vtinā magn⁹ im-
 perator deus non faciat nobis taliter.
 An estis in statu in quo velletis mori?
 Vos mulieres qđ ostenditis pulchra pe-
 ctora collū ⁊ guttur: vellet⁹ mori in sta-
 tu in quo estis? Et vos sacerdotes cum
 illis missis quāvis habetis: credo qđ
 de mille nō inuenietis quattuor: capiat
 vnus tubā et videbit qđ eū insequētes

Do. iiii. aduentus

habebit. Quero a vobis: facietis ne cō tractū cū deo qñ eritis in morte. Dicit augustinus q̄ difficultissimū est facere. Et puer. i. c. 8. Tūc inocabūt me: nō exaudī: deo q̄ exosam habuerit disciplinā: et timorē dñi nō susceperint. et paulo ante. Vocam et renuisti: exēdi manū meā et nō fuit q̄ aspiceret. Quid diceris paupere res p̄ctōres in lecto mortis: diceret heu heu. Volo igit̄ dicere q̄ bōa hora dispositis p̄ciētias v̄sas. Iuxta thema bti iacobi assumptū. Abūcientes et.

¶ In isto sermone erūt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimi me profunda dignitate. Secūda erit de peccatricis anime virtuosā purgatione.

¶ Quantū ad primā partē debem⁹ videre prophetias declarantes natiuitatem iesu christi. Et sunt tres.

Prima ostēdit xpi dignitatē realē.

Secūda ostēdit xpi sapientiā magistrālē.

Tertia xpi sublimitatē pontificālē.

¶ Prima pphētia tangit zacharie. it. Exultate satis filia syon. i. iudaea filia hierusalē. Ecce rex tu⁹ veniet tibi iustus et saluator. Et istā declarabim⁹ nūc. Ubi tria notantur.

Primo regalis p̄sidentia siue potētia.

Cum dicitur: ecce rex tuus.

Secundo pietatis affluentia.

Cum dicitur: veniet tibi.

Tertio saluationis abūdātia.

Cum dicitur: iustus et saluator.

¶ Quantū ad primā partē que est de regali p̄sidentia quattuor sūt notāda.

Primo potētia insuperabilis.

Secūdo veritas indeceptibilis.

Tertio equitas inobliquabilis.

Quarto dignitas inattingibilis.

¶ De primo daniel. viij. Potestas eius p̄as eterna q̄ nō auferet: regnū ei⁹ qd nō corrūpet. De scō eccl. xxiij. Oculi dñi multo plus lucidiores sūt sup soles circūspiciētes oēs vias hoim et pfundū abyssi et hoim corda. Et puer. xv. In oī loco oculi dñi p̄tēplant bonos et malos. De tertio. ps. Iust⁹ dñs et iusticias dilexit: equitatē vidit vult⁹ ei⁹. De q̄rto. i. ad thimo. vi. Qui sol⁹ h̄z immortalitatē et

lucē hitat inaccessibīlē quā null⁹ hoim vidit. ¶ Leuate capita dñi. Ecce pulchra pphētia. Querat⁹ vos dñi et dñe q̄ hētis biblias i gallico: q̄rat⁹ ip̄i zacharie qd velit dicere. Ipe diceret q̄ loquū de saluatore de puero iesu et de p̄sidentia ei⁹: de mia et benignitate: et saluationis abūdātia. S̄z qd dicit de ei⁹ altitudine: Dico q̄ potētia insuperabilē eq̄ratē veritatē et dignitatē. S̄z q̄retis a me: p̄f dīcatis nobis si placet q̄re venit iste rex: dico q̄r ostēderet amorē quē hēbat ad naturā hūanā. vñ ps. Copiosa ap̄d eū redēptio. Dicit ei doctores q̄ vna gutta sanguis xpi sufficiebat ad redimēdū gen⁹ hūanū. Ipe tñ voluit veire in p̄oria. Et hoc luce. xv. ostēdit. In p̄bola de oue p̄dita et pastore q̄ portauit oues sup humeros suos. Iste pastor est xps: q̄ portauit penā p̄ctōr sup̄a dorsū suū in cruce. Quapropt̄ iubilare et letari bz syon. i. xpianitas. O pauperes p̄ctōres quā recognitiōem facit deo de istis bonis vobis factis: credo q̄ paucā. Naz ioh̄s. iij. scribit. Et dīlerūt hoies magis tenebras q̄ lucē. Nūquid p̄ctōres peiores est⁹ camb⁹? Cūnes em̄ et aialia bruta cognoscūt b̄siferorē suū. Quapropt̄ paupes p̄ctōres reuertimini ad dñz. videte q̄ hūiliter cōuerfat⁹ est inter nos in natiuitate et p̄ totā vitā suā. primā voce emisit plorās: qz aliqñ seruū fuistis dyabolo. studeatis seruire deo n̄ro ponētes penā mūdare p̄ciētias v̄sas. Iuxta thema passūptū. Abūcientes oēm et.

¶ Quātū ad scōam p̄tē volum⁹ videre quomō debeam⁹ disponere nos hodie. Sūt em̄ tres septimane q̄ cepim⁹ tres maneries p̄ctōr. s. volūtatis et op̄is. Dixim⁹ de p̄ctis op̄is et volūtatis. Die iouis icepim⁹ de p̄ctis op̄is: et diximus tria. s. scādālū homicidiū et rixā. Restat q̄rtū et est b̄nifici substractio. E. Ambrosi⁹ dicit et recitat. xxxvi. di. c. Pasce c. nō satis pasce fame moriētē. si nō paui occidisti. et xl vij. di. ca. sicut h̄j. Et sūr verbā Ambro. neqz minoris ē criminis habenti tollere: q̄ cū possis et abundās sis indigentibus denegare. Ad hoc habem⁹ textū et exemplū. Tert⁹ habet

Luc.xi. Quod superest date elemosinā
Et prime iohis.iii.ca. Qui viderit fra-
tre suū necessitatē habere ⁊ clauferit vi-
scera sua ab eo: quō charitas dei ma-
net in eo: Exēplū habet euident quod
nō ē scriptū in libro des quenoilles gal-
lice. Etsi hic ipressores libroz. Inno-
centi⁹ papa precepit ne imprimeretur
libri nisi videretur ab epō vel et⁹ vica-
rio vel cōmissario. O pauperes librarū
nō sufficit vobis q̄ sitis dānati solū: sed
iprimitis viles libros de luxuria. de ar-
te amādi ⁊ dātis materiā male faciēdi
vos yaditis ad oēs dyabolos. S; istō
est vñū incidēs. veniam⁹ ad exemplū.
ff. Btūs lucas recitat. xvi. ca. q̄ erat
quidā homo diues qui mortu⁹ est et se-
pultus est in inferno: q̄ fuerat de curia
dyaboli. Ideo sepultus est in suo cimi-
terio. Dicūt hic basilii⁹ ⁊ ambrosius.
q̄ deus qui equaliter bona distribuit:
vni dat sanitatē: ⁊ alteri infirmitatē. idē
semp̄ perseveras. veniam⁹ ad sufficiā factu-
rus est de oibus. C Sūt ne hic sacerdo-
tes qui habēt quattuor milia scutorū:
Dicetis ne frater ita: s; non acquisiuit
per vsurā vel rapinā: vel symoniā cōmi-
sit: nunq̄ decepit proximū: nūq̄ posuit
missas suas au crocq gallice. Quid e-
rat quare fuit dānat⁹: dico q̄ nō dedit
de pprio: nō dabat elemosinas esuriētī-
bus ⁊ pauperib⁹. Pater: qd̄ dicem⁹: igit̄
de illis q̄ detinēt vestimēta ⁊ vidēt pau-
peres ⁊ indigētes mori frigore: ⁊ tñ deti-
nent legata mortuoz. Sec⁹ est de illis
pauperib⁹ qui possūt laborare ⁊ nō la-
borāt. dñi qui habēt regimen ciuitatis
debēt tales vocare ⁊ cōpellere ad faciē-
dū opera publica. vtp̄ta ad mūdādnz
vicos vel ad reficiendū fossata: ⁊ sic de
similibus. S. Istud habet. C. de mē
dicatibus validis. lege vnica. Si autē
pauperes sint tales q̄ nō possunt labo-
rare debent nutriri. Sed dicetis: pater
nunq̄ vidi in tanta necessitate vite nec
frigoris: sed bene aliquādo vidi homi-
nes patientes aduersa: vtp̄ta vñā do-
micellam: vel vñā bonam viduā. Ego
habeo pecunias vltra statū: vtrum de-
beam illis dare: Dicitur. i. iohānis. iij.

Qui habuerit substantiam mūdi huius
et viderit fratrem suū necessitatē ha-
bere ⁊ clauferit viscera sua ab eo: quō-
modo charitas dei manet in eo. q. d. nō
manet. C habetis etiā vñam hylloziā
Ruth. i. de elimelech: cuius vxor vocas-
batur noemy Iste elimelech erat diues
multa: qui videns q̄ essent multi pau-
peres in iudea recessit cum vxore ne da-
ret elemosynā. Dicunt hebrei q̄ de⁹ vi-
dens maliciā eius occidit eum et filios
eius excepta noemy ⁊ ruth: ⁊ perdidit
omnia bona et reuerse sunt bethleem. Et
tunc cū reuersa esset vocabat eam noe-
my. i. pulchrā. Ip̄a vero prohibebat di-
cens. Nolite me vocare noemy: s; ma-
ra. i. amarā: quia amaritudie repleuit
me dñs. Audite dñi diuites quomodo
isse fuit punitus. caute igitur vobis si
tempore preterito nō feceritis charita-
tem facite ob incarnationem christi. Ut
autē sitis participes tanti meriti: faci-
te quod suadet Jacobi documentum.
Abq̄cientes oēm immūdiciam ⁊c.

C **Seria secunda tertiē dñice aduētus**
Sermo. xxx.

A bq̄cientes omnē immūdiciam et
abūdantiā malicie ⁊c. Recordā-
bimini vīarū vīaz pessimaz: ⁊ displice-
būt vobis iniquitates vestre: et erubesci-
te super vīs vestris. Ezechielis. xx. ca.
C dñi et aie deuote: heri btūs paulus
admonebat nos vt haberem⁹ gaudiū
in dño. modo de⁹ pos Ezechielis dicit
nobis q̄ recordemur vīarū nīaz pessī-
marum. Ubi duo tanguntur.
Primo saluatoris monitio.
Cum dicitur: recordamini.
Secōdo fructuosa ⁊ desiderāda executio.
Cū dicitur: ⁊ displicebūt vobis.
C De primo christosolomus super epi-
stolam ad hebreos. Nichil est qd̄ tantū
valeat ad remissionē pctōz sicut pec-
catorum frequens recordatio ⁊ memo-
ria: nō ad delectationē: sed ad cōrrectio-
nem. A. Et credo q̄ ezechias hoc co-
gnoscebat cum di. Jia. xxxvii. Recogi-
tabo tibi omnes annos meos ⁊c. Jere-
mā. iij. Leua oculos tuos in directum

Seria. ii. tertie do. aduen.

et vide vbi nūc prostrata sis. Leua oculos tuos in ualle humilitatis. Et ps. dicebat. Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco: p̄ p̄ctm̄ meū cōtra me est sp̄. Igitur Ezechias postius in lecto mortis cōsiderans p̄ctā p̄pter q̄ incurrerat indignationē dixit. Heu si cognosceremus p̄ctā nostrā et iniquitates displiceret nobis vita nostrā: q̄ per p̄ctm̄ deo displicuimus. Corpus et aīam obligauim⁹ dyabolo et perdidim⁹ quicqd̄ fecim⁹ boni. Si hoc cogitauerit peccator nisi habuerit cor durū sicut ferrum displicebūt sibi p̄ctā sua. de hoc habet exēplū Luce. vii. c. de magdalena vt cognouit q̄ accubuit in domo pharisei lachrimis cepit rigare pedes eius. vñ Ber. Inītiū nr̄e salutis cognitio morbi et infirmitatis. Quō aut̄ debeam⁹ de p̄ctō tristari ostēdit do min⁹ noster iesus xps. Luce. x. suspiciēs in celū dicens. Homo quidā descēdebat ab iherlm̄ in hierico: et incidit in latrones. Hic hō est aīa peccatrix q̄ dimisit statū gratie et incidit in foueā p̄cti mortalis: qd̄ ponit hōiem in tali statu q̄ mille vi ciū meli⁹ fuisset ei nō nasci: et dimittit eū p̄ precise feminiū: q̄ peccator nō viuit nisi vita brutali et nō vita intellectuāli. Quale remedium pater. Volo dicere q̄ qñ peccatū ducit nos in tale incōueniens debem⁹ nos mūdare omī tēpore et p̄cipue in hoc sacro tpe. Et si hoc fecerim⁹ erimus participes incarnatōis xpi. iuxta bñ iacobi documentū. Abijciētes oēm imundiciā et. di. Aue. ¶ Abijciētes oēm immū. et. Mōre solito mouet q̄stio theologalis terminata in doctrina magistrorū nostrorū theolo goz: et p̄sertim a bona. in. iij. di. v. Utrū assumptio nature humane cōueniat diuine nature in ratione nature vel p se. B. Dicit bonaue. q̄ assūptio dicit tria scz: actionē relationē et terminationem p̄imum cōuenit p̄sone rōne nature: q̄ p̄sona agit p̄tute nature. tertiū respicit ip̄am p̄sonā p̄mo et per se: q̄ assūptio est et terminat ad vnitatē personalem. scdm̄ cōuenit vtriq̄: q̄ et diuina natura et diuina p̄sona vñ hūane nature. ¶ Leuate capita dñi. intelligitis que

heri dicebā vobis p̄ leges et canones: q̄ ille q̄ detinet in carceribus nō pōt contrahere cū illo qui detinet eū. Moralit applicabā ad illū q̄ est in articulo mortis. habetis etiā aliū casū extra de successiōib⁹ ab iustitāto. ca. vii. Et in. l. ci. C. q̄ testamēta facere possūt. l. iuriosū. q̄ amēs et furiosus nō possūt testari nisi habeāt dilucida interualla: q̄ tūc p̄nt testari. ¶ Hoc dicit iheraroz et p̄ papa Additio. ¶ Mouet hic q̄stio iuris. vtrū mere furiosus possit saltim disponere ad pias causas: et dicitur quis disponere ad pias causas qñ quis disposuit p̄ aīa vt dicit bartol⁹ in. l. si qd̄. ff. de legatis scdo. et bald⁹ in. l. i. C. de sacro sanctis ecclesiis. primo videt⁹ q̄ sic: nā regulariter dispositio q̄ nō valet si fiat ad pias causas valet. tñ in hoc casu in cōtrariū est veritas: nā in oī dispositōe requiritur intellect⁹ naturalis: s̄ furiosus caret intellectu. vt in. l. furiosū p̄alle. ergo nō potest. tu p̄ dicator applica ad hōiem positū in extremis si veritate gratissima infirmitate pōt recolere deū vt sibi p̄uideat. Heu aīe dānate rogo ne iudex sup̄rem⁹ faciat nobis le tour gallice. ¶ Leuate capita vestra dñe burgenses et vos mulieres dicatis michi si placeat q̄ sūt isti amētes. Rñdet bñs pau. ad Sala. iij. O insensati galathe quis vos fascinauit nō obedire veritati ante quorū oculos xps. iesus prescrip⁹ et in vobis crucifixus. ¶ Dicite dñi si filius vester poneret sibi cordā in collo ad suspendēdū seipm̄: nūquid deponeret⁹ sibi cordā. Certe credo q̄ sic. Quid igit debetis facere de corda. de qua loquit⁹ ps. dicens. s̄ fines p̄ctōz circūpleri sunt me et. Audeo dicere q̄ nunq̄ aliqd̄ cōdēnat⁹ ad mortē fuit ita bene ligat⁹ sicut hō exiēs in p̄ctō mortali Apostol⁹ hoc dicit. Una mulier q̄ facit ydolū de filia sua: vñ adulter: vnus sacrilegus: vñ cōcubinari⁹ et multi similes: hī oēs sunt insensati. i. extra sensū et extra prudentiā suā. S̄ queret⁹: quale remediū pater. Dico vobis q̄ nō debet⁹ expectare mortē vbi amitteret sensū et intellectū S̄ nūc qñ estis bene lesati p̄p̄aret⁹ vos

q: forte nūq̃ aliq̃s vestrū videbit aliū
aduentū. iuxta bñ iacobi documentū.
Abiicientes omne immūdicam &c.

¶ In isto sermone erunt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secunda erit de aime peccatricis vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē. Audiui⁹
heri zachā. q̃ dicebat ⁊ laudabat maie-
statē regalē iesu xp̃i. Debem⁹ pro nunc
dñe loqui de sapientia magistrali. De
ista scribit hier. xxxi. Ecce dies veniūt
dicū dñs ⁊ feriā domui isrl' ⁊ domui iu-
da sed⁹ nouū: nō scdm pactū qd pepigi-
cū p̃bri⁹ vestr'. Seq̃. dabo legē meā in
viscerib⁹ eoz ⁊ in corde eoz scribā eā.
et hoc iducit pau. ad heb. viij. c. vbi re-
ferūtur ab eo eadē verba. Itē ysa. xxxij.
Dñi iudex n̄r dñs legifer n̄r: dñs rex n̄r
ipse veniet et saluabit nos. Sz q̃ret: p̃f
q̃ fuit causa seu necessitas hui⁹ legisla-
toris. dico q̃ triplex: scilicet.

Prima ad oīs mali cōhibitionem.

Scda ad sacrificatōis cōsumationē.

Tertia ad virginitatis reuelationē.

¶ De p̃mo h̄r in math. qz scz antiqua
lex moyses nō phibebat nisi solā ma-
nū ⁊ nō alimū. Mar. v. Audiuitis qz
dictū est antiq̃s nō occides. ego autē di-
co vobis qz oīs q̃ irascit fratri suo reus
erit iudicio. De scdo ad hebr. x. Umbra
habēs lex futurorū bonorū: nō ymaginē
rez. lex em̄ antiqua bonū glie b̃itudinis
eterne nō p̃mittebat exp̃sse: sz in figura
bona vero tp̃alia exp̃sse p̃mittebāt. vñ
ysa. i. Si volueritis et audieritis me: bo-
na tre comedet. D. Sz q̃retis: p̃f q̃re
p̃mittebāt bōa tp̃alia. Dicūt doctores
ne ppl̃s haberet occasionē murmurā-
di: qz boni qm̄ moriebātur nō p̃mittebāt
stati sz mittebant ad lymbū vbi stabāt
puari visioe diuina. De tertio ad gala.
iij. clausit scriptura oīs sub pctō: vt p̃-
missio ex fide iesu xp̃i dare credētib⁹.
Leuate spūs ṽros. Dñi puul⁹ natus est
rex ⁊ doctor ad docēdū iter saluationis
n̄re. Ambro. i. qdā ser. dicit. ignora erat
em̄ ante xp̃i aduentū viayib⁹: sz post ad-
uentū multi inueniūt illā: ⁊ ille q̃ docuit ē

puer iesus legifer n̄r. Isa. fuit q̃ngentis
annis añ aduentū xp̃i ⁊ dixit de aduentu
Messie q̃ ip̃e veniret ad bādū nobis le-
gē nouā nō scriptā in tabulis: sz in cor-
dib⁹. O pctōres paup̃imi ille q̃ dedit
nobis legē est ille q̃ iudicabit nos in die
iudicii. Qñ legē dabat tenebat locum
magistri: sz qñ iudicabit tenebit locum
iudicis terribilis. Sed queritis: pater
nūquid sufficiebat moyses in lege sua?
Dico q̃ nō: sed necessariū erat q̃ xp̃s ve-
niret. Primo qz moyses non phibebat
nisi malū. i. operatōē exteriorē. Xps
autē phibuit aīam. ad Ro. viij. Cōcupi-
scentiā nesciebā esse pctm̄: nisi lex dice-
ret nō concupiscēs. vbi scr̃s aug. dicit
et est in regula monachorū. Non solum
cōcupiscere: sz etiā cūcupisci velletū qz
criminōsū est. Vos iuuenes mulieres q̃
aperitis pectora vestra ad ostendendū
mamillas: exp̃dierit vobis meli⁹ habē-
re vñū granū lepre. Chust⁹ etiā dicit.
Mar. h. v. Audistis qz dictū est antiquis
nō mechaberis. ego autē dico vobis qz
oīs qui viderit mulierē ad cōcupiscen-
dū eam: iam meatus est in corde suo.
E. Scdo fuit necessariū aduent⁹ xp̃i
p̃pter veritatis reuelationē: qz lex per
moysē data est: grā ⁊ veritas p̃ iesū xp̃z
facta est. Moyses pcutit. vñ hebr. x.
Irritā q̃s faciēs legē moysi sine vlla mi-
seratōne duob⁹ vel trib⁹ testib⁹ morit̃.
Christus vero dedit legē amoris ⁊ grē.
vt patet de muliere dephēsa in adule-
rio: qui dixit Mulier vbi sūt qui te accu-
sābāt. Respōdit mulier. Nemo dñe me
accusat. nec ego te acculo dixit xp̃s dñs
noster. vade ⁊ noli amplī⁹ peccare. Pro-
missit etiā xp̃s nobis vitā etnā. de qua
Joh. xviij. c. hec est vita etna vt cogno-
scat te solū vez deū ⁊ quē misist iesum
xp̃m. i. vt cognoscēdo in eū tendamus.
Nō enī sufficit cognoscere: sed cogno-
scēdo imitari. Cognoscere em̄ ⁊ nō imi-
tari ē cognoscere sicut demones. iacobi
ij. Demones credūt ⁊ tremiscunt.
¶ Tertio xp̃s venit ad instruendū nos
de sacrificatiōe perfecta. In lege. anti-
qua habebant bestias ⁊ oportebat eas
lauare aqua lustrationis: nec illa =

Feria.iii.tercie do.aduentus.

erificia grām pferebat ex ope opato: lz bene ex ope operantis: qz oia pcluserat scriptura sub pctō: lz xps verus vngue tarius venit ⁊ apportauit oleū ⁊ vni⁹ ad sanandū infirmū. ⁊ nisi ponam⁹ obicem ipse sanabit nos. de isto bono apothecario loquitur pau. ad titū. ij. Apparuit grā dei ⁊ saluatoris nostri oib⁹ hoi bus erudiēs nos vt abnegātes ipietatem ⁊ secularia desideria sobrie ⁊ iuste ⁊ pie viuamus in hoc seculo. O pctōres iste xps q passus est p nobis nō venit in hūc mundū ad habendū delectatiōes: nō ad essendū cardinalē: nec epūm: nec abbatē. neqz ad habendū plura beneficia: nō ad luxuriandū. ⁊ sic de alijs: sed ad mundandū pscias nrās. Et illud suadet iaco. docu. Abūciētes. ⁊c.

¶ Quantū ad scōam partē. Dñi ⁊ vos mulieres ecce festū natiuitatis prime: cogitastis ne adhuc habere nouas tunicas. ita pater: rogauit maritū meū vt haberē tunicā bene foderatā. vni⁹ tā tam haberetis curā de aia quātū habetis de tunicis. O peccatrices aie abūciatis oēm immūdiiciā paruā ⁊ grossā cordis lingue ⁊ opis: aut scitote qz vos dānabimini cū oibus dyabolis. Dixi heri quartū pctm opis scz bñficiū substractio. **¶** Restat loq de qnto pctō qd est alieni iniusta detētiō. qz aūt detinere alienū sit pctm habemus textū: ⁊ rationē. textus habet. lu. xix. dixit zachar⁹ Ecce dimidiū bonoz meoz dñe do paupibus. ⁊ si qd aliqz defraudauit reddo quadruplū. Sicut habet. xiiij. q. vi. c. Si res (⁊ sūt verba aug.) ppter quā pctm ē cū possit reddi ⁊ nō reddat: penitētia nō agit sed simulat. rationē quare oīz resiliuere alienū tāgit Scotus in. iij. disti. xiiij. q. talis est. Nullus est capax grē q in mortali pūnat: sed q detinet aliena ptra voluntatē illius cuius est cōtinue est in pctō. p. qz facit cōtra pceptū negatiuū qd obligat sepe ⁊ ad sepe. ergo ⁊c. **¶** Lenate capita. Sūt hic sacerdotes tenētes cōcubinas a pām ⁊ a potz. Certe nō debetis retinere sed eūcere de domibus vestris: ⁊ melius est hodie qz

re si retinere iniuste rem alterius sit peccatū mortale: ratio est in pōptu. qz oē quod est cōtra caritatē notabiliter ledēs primū est pctm mortale. nā ambrō. in libro de paradiso dicit: qz pctm est pūaricatio legis diuine ⁊ celestij inobedientia mādatorz. Ois ergo trāsgrediens legem peccat mortaliter: hoc est iniuste alienū detinēs. Eius hic domicelle que portatis colores sup vos ad fuscādum volipfas. istud est alienū qd debet deponere. Querūt doctores vtrū vsurari⁹ q habet de quo potest restituere in pōptu imponēs hereditibus qz restituat p mortē sit cōtinue in pctō mortali: et dicit qz sic. Insup dico qz qñ retinuistis alienū debetis recōpensare tps p qd illd retinuistis: aliter nō mādaretis sufficiēter conscias vestras. iuxta b. ia. documētum. Abūciētes

¶ Feria tertia tercie dominice aduentus. Sermo. xxi.

Abūciētes oēm immū. ⁊c. Cōuertimini ⁊ agite penitētiā ab oibus iniquitatibus vris: ⁊ nō erit vobis in ruinā iniquitas. ezech. i. xviij. Dñi ⁊ aie de uote spūs sctus per os ezech. dicebat heri qz cogitare debemus de pctis nrīs ad habendū detestationē. Qñ enī pctōz videt ⁊ cognoscit miserā in qua fuit nisi sit cecus ⁊ iduratus dz dolere: nō cōtēnendo mīam. Dicit adhuc ezechiel. Cōuertimini ⁊ agite pñiaz. ⁊c. vbi duo tā gūtur. Primo salubris exhortatio. conuertimini ab oibus iniquitatib⁹ vestris. Scōo debita iformatio. ⁊ nō erit vobis in ruinā. **¶** De pmo habet eccle. xviij. Deus creauit de terra homiem ⁊ scōm ymaginē suā fecit illū: ⁊ scōm se vestiuit illū virtute. Videmus experientia qz qñ ymago aliqua frāgitur opz illā restaurare ad ymaginē et similitudinē ymaginati. et qz peccādo difformat ymago dei in nobis: si eā restaurare volumus opz cōuertit ad dñm iesū xpm. **¶** Ad dñm aūt cōuertēdi ad dñm nostrū est p penitentiā pctōz nostrōz. qñ peccam⁹ mortaliter vertimus dorū deo. ideo hā

betur de pen. di. iij. c. Sūt plures. q. de
oibz pctis faciēda est penitētia: alio-
quin deus non dabit veniā de vno sine
altero. ioh. vij. Totū hominem sanū feci
in sabbato: et si fecerimus qd in nobis
est: nō erit iniquitas nobis in ruinā. ideo
dicebat pau. i. cor. xi. Si nosmetipsos
diuidicaremur non vtiqz iudicaremur.
qm̄ vt dī. naum. i. Nō punit deus bis in
idipsum. Arguatis argumēto a p̄tario sē
su qd est validissimū in iure. si non reco-
gnoscamus pctā nostra p penitētiā dñs
lproperabit nobis in die iudicij. Volo
igit̄ suadere vt studeatis fugere diuinā
irā: cōuertimini ad dñm p pñiam de-
ponēdo maculas p̄scias vestras iuxta
thema p̄assumptum. Abūciētes. c.
Abūciētes oēm immūdiiciā. c.

C More solito mouet qd theolo. teria
ta in doctrina magistrorū nostrorū: p̄e
sertim a bona. di. v. tertij sen. Vtrū p̄so-
na diuina assūpserit naturā humanā
vel psonam. B. Rñdet p̄fatus doctor
bona. dicens q psonā diuinā assumere
naturā humanā tribus modis intelligi
potest. Primo modo q fuisse ante as-
sumptionē p̄sone. et hoc repugnat veri-
tati cōceptionis q virgo esset mater pu-
ri hoīs. Scdo q natura assūpta in xpo
assumēte esset psona. et hoc repugnat
rationi assūptionis. Tertio q post assū-
ptionē remāsit in illa natura assūpta p
substantiā. et hoc est vey. Et hoc tenet
ecclesia cōtra nestoriū hereticū. **C** Le-
uare capi. vestra dñi. Estis i statu i quo
velletis mori: vñū est certe quod debet
nos multū mouere ad disponendū nos
ad habendū grām: qz de mille non est
vnus q sit in illo statu in quo vellet mo-
ri. Dixi h̄erij q p legē ciuile et canonicā
nullus debet expectare articulū mortis
Est aut̄ alius casus in quo qd non po-
test testari: habet in lege ciuili. C. qui
testamentū facere nō possūt. l. Discreti.
et est textus q mutus et surdus a nati-
uitate testamentū cōdere nō possunt.
Additio. Cadit h̄ic q̄stio iuris. virū
mutus et surdus a natiuitate possit di-
ponere in extremis saltem ad pias cau-
sas. videt q nō per illā legē discretis. q

simpliciter loquitur. tamē doctores com-
muniter tenet contrariū. qz in dispōe ad
pias causas sufficit sola volūtas iuris-
gentiū siue naturalis. nec curat de solē-
nitate iuris ciuilis. argumēto. c. Rela-
tum. l. de testamētis. Itē sicut ille mu-
tus et surdus potest contrahere matri-
monij p̄sensum expumēdo p aliqua si-
gna: vt in c. Cū apud. de p̄sōalibus. sic
in p̄posito dicendū est q possit ad pias
causas disponere. habet in decreto di.
xliij. c. Myaconi. est postrem⁹. nā in il-
la distincōe sūt qnqz canones eodē mo-
do incipiētes. Misericordia dei qz pietas
solū reditū requirit ac nos caput lōga bo-
nitate sua saluari. Si nō cōuertimur si-
duri colli sumus: si in peccatis vsqz ad
mortem illicite p̄duramus assidue pec-
cantium non miseretur deus. Rogo deū
ne simus muti in articulo mortis. An-
dite isa. xliij. Quis cecus nisi seruus me-
us: et surdus nisi ad quē nuncios meos
misi. nunqz fuit mutus aut surdus q nō
appeteret loq: aut audire. Et q sunt illi
sardi: certe illi qui claudūt aures voci
dulcissimi iesu. tales sūt p̄ctōres indu-
rati: nolētes obedire p̄ceptis diuinis.
de quib⁹ dicit decretalis alle. q p̄mne
peccātib⁹ deus nō misereat. Volo dicere
q vos p̄ctōres disponatis p̄scias v̄as
et apiatis aures ad diuina p̄cepta audi-
endū: vt sitis b̄ndictissime incarnatōis
xpi participes iuxta beati iacobi docu-
mentū. Abūciētes. etc.

C In illo sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.
Secunda erit de anime peccatricis vir-
tuosa purgatione.

C Quātū ad primā partē Locuti sum⁹
a die dñica de alitūdie filij veniēt⁹ ad
nos. habuimus p̄mo de dignitate reg. a
li et magistrali. hodie oz vid: re de digni-
tate sacerdotali. Istū mysteriū apte de-
clarat nobis zach. iij. c. di. Ostēdit mē
chi dñs sacerdotē magnū iesū stātē corā
āgelo dñi: et sathā stabat a dextris eius
vt aduersaret ei: et iesus erat indut⁹ ve-
stibus sordidis: et ait illis qui stabāt corā
raz se. Auferte ab eo vestimēta sordida

Seria. iiii. tertia. do. aduen.

¶ Dicatis michi dñi quis est ille magnus sacerdos de quo zacharias loq̃t. Certe ille est de quo. ps. scripsit. Tu es sacerdos in eternum scdm ordinē melchisedech. Auctoritas autē et necessitas istius magni sacerdotis colligitur ex tribus. Primo ex sacerdotū legalium indignitate. Secundo ex oblationis figuraliū inutilitate. Tercio ex ministrantium in templo instabilitate.

¶ De primo ad hebre. v. c. Ois pontifex ex hominibus assumptus constituitur in his q̃ sūt ad deū vt offerat dona et sacrificia p̃ peccatis q̃ dolere possit his q̃ ignorāt et errāt: qm̃ et ipse circumdatus est infirmitate. De. ii. isa. i. Quo michi multitudine victimarū vestrarū dicit dñs plenus sū. Olocaula arietū et adipe pinguiū et cetera nolui. Et. ps. Olocaulū et p̃ peccatō nō postulasti: tūc dixi ecce venio. q̃: nūllum olocaulū erat sufficiens p̃ peccatō. De tertio pau. ad hebre. vii. c. dicit. Plures facti sūt sacerdotes idcirco q̃ morte phiberentur pmanere. hic autē eo q̃ maneat in eternū sēpitem nū habet sacerdotium. **¶** Leuate spūs vidēs. Dñi vaditis ad missas et ad ecclesiā ad capiēdum aquā bñdictā. Nunqd phideratis aliqui quātus sit puer iesus: non enī est rex solū neq̃ doctor. sed etiā sacerdos scdm ordinē melchisedech. Et nō solus est sacerdos sed magnus q̃ venit ad offerendū sacrificiū: et ad dicendū missā. Et ad hoc intelligendū est sciendū q̃ i antiquo testamēto erāt tres homines q̃ vocabātur iesus. de vno illos loq̃tur zacharias q̃ vocabat iosedech. Alius fuit q̃ pduxit filios israel p̃ desertū: et vocabat ioseph. Alius fuit iesus syrach. Primus iesus de quo loq̃tur zacharias re-prefet̃at xpm̃ qui habuit aduersarium dyabolū. iste iesus erat indut⁹ veste nostre mortalitatis p̃ oia assimilatus nobis fribus absq̃ peccatō: in similitudinē hominū factus: habitū inuētus vt hō. Ad phi. ij. Qui quodā fuit natus si nō fuisset letatus fuisset mortuus: et dñi frigus vigeat sc̃iebat frigora: dñi extēdebāt ad ignē patiebāt: passus fuit in circūcisione: passus in passione. sed post resur-

rectionem suā deposuit tunicā leprosa et accepit tunicā glorificatā. Illa fuit vestis quā vestiuit vt ascēderet in celū ad interpellandū p nobis. Secundo vt offereret hostiā deo placētem. q̃ vt inquit gre-go. iij. q. vii. In grauioribus cū is qui displicet ad intercedendū mittit irati animus ad deteriora puocat. Ideo in figura habebat leuiti. xxi. q̃ nullus de filiis aaron qui haberet maculā offereret panes deo. Ubi anselmus. heu vitā nostrorū sacerdotū qui turpiores longe habēt maculas q̃ sacerdotes legales. illi offerebāt agnū et bestias: et sine macula esse debebāt. quātomagis nos debemus esse mūdi qui agnū sine macula filiū dei in altari tractamus et offerimus et comedimus. et q̃ nos eramus in digni dicit pau. q̃ necessariū fuit suscitare aliū sacerdotē scdm ordinē melchisedech qui interpellaret p nobis etiā vt exaudiremur. qui vt inquit idē paulus ad he. v. Cū lachrymis et clamore valido clamauit et exauditus est p sua reuerētia. Erāt enī oblationes inutiles: q̃ nō p̃ferēbāt grām de p̃digno. ideo dicebat isa. pph̃a in p̃sona dei. Quid michi multitudine victimarū vestrarū plenus sū: q̃. d. nolo. Tercio erat necessarium sacerdotiū xpi ppter ministratiū in tēplo instabilitatē. Oēs enī sacerdotes moriebātur: et ideo oportebat habere vnū immortale. heu dñi si regi: si pape: si sacerdoti: si duci: si prelato: si homi docto debemus honorē: certe debemus p̃stantioriē xpo qui vixit in eternū. de quo dēs pphete hie. isa. aggeus et oēs alij dixerūt. Si morā fecerit expecta eū: q̃ veniēs veniet. Et aggeus. i. c. dicit. Ad huc modicū et mouebo celū et terrā et veniet desideratus cūctis gētib⁹: et replebitur glia domus dñi. vbi dicit de hyra q̃ gloria domus dñi fuit oblatio maxima q̃ potuit regiri qm̃ p̃dicabat in templo doctrinā suā curādo leprosos: infirmos. et. heu peccatores si isti prēs antiqui letabātur de aduētu futuro xpi et gaudebāt: quātomagis debemus gaudere quotidie inter manus sacerdotis. qm̃ igitur videbitis eū i ecclesia dicite illi.

Dñe iesu da michi grām digne mundā
di consciam meā vt digne possim bene
ficiū incarnationis gustare. hoc sua-
det iacobi docy. Abijcietes. &c.

¶ Quantū ad scām partē dicet: fra-
ter iste filius de quo tā sepe loq̃m̃i est
magne dignitatis. vellems scire a vo-
bīs quomō pparare debemus nos ad
eū recipiendū. Certe dico abijcietes
oēm inuistā detestatiōem: qm̃ nichil vili⁹ pctō
ex quo q̃s incurrit dei indignatiōē effi-
citur cuius iserui. Dirimus de pctis vo-
lūtatis / oīs / & de aliq̃b⁹ opis. Dirim⁹
heri de iniusta detestatiōe: nūc opz dice-
re de indebita sublatione. & est sextū in
ordine pctm̃. s. opis. et illud peccatū fit
multis modis.

Primo per rapinam.

Secundo per furtum.

Tertio per fraudem.

¶ Aduertendū est q̃ in cōfessione opz
exprimere omēs circūstantias pcti. Di-
cit paganus aristo. viij. metha. q̃ in na-
turalibus spēs sūt sicut numeri: qz si-
cut vnitas addita numero variat speci-
em numeri: ita circūstātia pcti pctō ad-
dita variat ipsū tā in genere nature q̃
in genere mortis. Btūs tho. ij. q. lxxvi.
ar. ix. ponit differentiā inter furtū & ra-
pinam. & dicit q̃ rapina est maius pctm̃
q̃ furtū: licet hoies magis verecūdā-
tur de furto. ratio aut̃ quare rapina est
maius pctm̃ est qz auferre alienū est. ip-
so ignorāte. talis ignorāis nō habet no-
litiōē actualē: sed bene in rapina. De
ista rapina loq̃tur. ps. Nolite sp̃are in iū-
quitate: & rapinas nolite cōcupiscere: di-
uitie si affluāt nolite cor apponere. & ec-
cle. v. Diuitie pferuate in malū dñi sui
pereūt enī in afflictione pessima: qz tot
mala inde sequuntur: vt vix mala illa
quis enarrare posset. itō pau. i. ad thi.
vi. Qui volūt diuites fieri incidūt in la-
queum dyaboli. Radi x enī oīm maloz
est cupiditas. Est aut̃ sciendū q̃ duplex
est rapina. quedā est rapina rez: alia ē
rapina psonaz. Rapina rez pprie dici-
tur rapina. Rapina psonaz dicitur raptus:
siue viderē. & rapere virginē siue hoīez
est graue pctm̃. nā in lege moysi si q̃s ve-

didisset hoīem morte moriebatur. exo.
xvi. Scōm leges ciuiles rapiens virgi-
nem venit truncādus. Sed loquēdo de
rapina sp̃aliter sciendū q̃ differentiā est
inter rapinā & furtū: qz furtū fit in secre-
to: & rapina in publico. Si q̃s capiat a-
liqd vobis ignorātib⁹ i camera vestra:
hoc vocat furtū. Si vero aliq̃s potens
aufert a vobis pratū vel agrū. &c. vobis
inuitis hoc vocat rapinā. Sed dicetis:
pater in ista ciuitate nō cōmittimus ra-
pinā: nō est opus aliqd dicere aut loqui
Dñi credo q̃ gētes armoz sciēt aliqd
dicere: qz materia ista tāgit eos. hostiē
sis in lectura sup ca. Brauis. extra de re-
stitutione spoliatoz dicit: q̃ si aliq̃s vo-
catur a rege & dubitat vtrū bellū sit iu-
stum aut iniustū: tūc si aliqd capiat tes-
netur ad restitutionē. Secus est si prin-
ceps mādaret iustā esse cām: tūc nō esset
pctm̃ capere sup inimicos. Vbi etiā ita
esset q̃ bellū nō esset iustū: qz postq̃ rex
se dicit habere iustū bellū debet crede-
re: cum nō sit de cōsilio familiari regis.
Alio mō pmittitur rapina inter reges &
nobiles qm̃ vi opprimūt & capiūt bona
subditoz. de ista enī dicebat isa. i. ca. q̃
sūt fures & socij latronū. Alio mō pmit-
titur rapina q̃ pprie debet dici pmissio
qm̃ dñs retinet salariū famuli sui: & dñā
ancille: vel qm̃ filius vedit scutellā vlt
alia bona: tūc qm̃ ancilla vult recedere
ipōnit ei furtū retinēdo salariū suū
Audite b. iaco. ca. v. dicentē. Ecce mer-
ces oparioz vestroz q̃ messuerūt regio-
nes vestras: q̃ fraudata est a vobis cla-
mar: & clamor eoz ad aures dñi saba-
oth introiuit. Et si dicatis: pater ancil-
la nō seruit michi nisi p media parte
vnius anni. Dico q̃ debet solui p rata
si nō vult manere vobiscū. & si vos fui-
stis in causa peccastis. Dñi iusticiarij &
vos etiā raptozes: si ita sit: ego vos cō-
mendo ad cēs dyabulos. Volo ergo di-
cere q̃ vos oēs mūderis conscias vras
vt possitis esse participes incarnatiōis
dñi iesu xp̃i: iuxta thema bti iacobi assū-
ptum. Abijcietes. &c.

¶ Feria quarta tercie dñice aduen-
tus Sermo. xxxij.

Abijciētes oēm immundī. .xc. **E**xpectat dñs vt misereatur vestri: 7 ideo exaltabitur parcēs vobis: beati oēs qui expectāt eū. isa. xxx. **E**t dñi et aīe deuote spūs sc̄tus dicebat heri per os ezechielis pphete q̄ conaremur peccatū am agere de pctis nr̄is: vt de vobis indulgeat: ne pctm̄ sit causa dānationis nr̄e. modo ad cognoscendū q̄ deus nō punit nos sc̄dm̄ pctā nr̄ā: ipse spūs sc̄tus ostēdit nobis per isayā p̄phetā dicētem: q̄ expectat nos dñs: nec punit sc̄dm̄ demerita. Ubi duo singulāriter ostenduntur.

Prīmū est diuine dignationis cōdescēsisio. ibi. Expectat dñs.

Sc̄dm̄ totalis 7 firma in deli repositio. ibi. Beati qui expectāt. De primo sap. xi. dicit. Misereis oīm dñe 7 nichil oīstī eorū q̄ fecisti: dissimulās pctā hoīm p̄pter p̄nitiam. O paupes pctōres non si ne causa xps̄ ligatus est pedibus 7 clauatus in cruce. homo enī ligatus currere nō potest. s̄c̄ isa. i. Nisi dñs exercitū reliquisset nobis semē quasi so domā fuisset: sicut gomora similes essem⁹. Si enī nō fuisset sua infinita mīa vltaltem yteretur sua iusticia: annihilaremur subito post pctm̄. **E**t sed dicit aliquis. pater ipse nō videt pctā nr̄ā. Audi te bñm pau. dicentē ad hebre. iiii. Oīa munda 7 apra sūt oculis eius. Dicetis q̄ licet videat pctā: nō tamē displicet sibi. Dico q̄ si nō displicuisset sibi nō tanta fecisset p̄pter deletionē pcti. Expectat ergo nos deus: vt misereatur nostri dissimulās pctā. Sola igitur mīa nos expectat: qd̄ ergo restat. O dñi beati q̄ expectāt agēdo p̄nitiam. vnde. p̄. Expecta dñm. .xc. Sācti patres in limbo expectauerūt: licet nō desperabāt: tñ̄ tēdiebant. Propterea dicebat abacuth. ij. Si moram fecerit expecta eū: q̄ venies veniet 7 nō tardabit. hodie ecclesia reprēstat euangeliū missus. in quo modus incarnationis ex parte dei 7 angeli: et ex parte marie exprimitur 7 declarat: 7 noua facta sūt in terra. Utinā deus det nobis gratiā ista meditādi. vt eam habere possimus recurremus ad beatā virgi-

nem dicendo. Ave maria. .xc. **A**bijciētes oēm immundiciā. .xc. **M**ore solito mouet q̄o theolo. tertia in doctrina magistroz nostrorū: 7 p̄sertim a bona. in tertio. di. vi. tertij. **U**trū p̄sona xpi debeat dici cōposita: videtur q̄ sit vniuoce cōposita: q̄ dicit in cymbolo arhanasij: q̄ sicut aīa rationalis 7 caro vnus est homo. .xc. s̄c̄ aīa 7 corpus formāt vnū cōpositū: igitur similiter natura diuina 7 humana cōcurrentes in eodē supposito. Pro solutione q̄stionis dicit bona. **C**ōpositō dicitur dupliciter. Vno modo p̄prie compositione dicitur vnio aliquorū duorū habentū mutuā inclinationē ad cōstitutionem tertij. 7 hoc modo p̄sona xpi nō potest esse cōposita. Alio modo dicitur cōpositio alicuius cū aliq̄bus vno: et hoc modo p̄sona xpi est cōposita: quia ibi sūt due nature adunatē: sed est vnū suppositū. scilz suppositū verbi. Est ergo dicendū in cymbolū: q̄ in aliquo ē simile 7 in aliquo dissimile. Est enim in hoc dissimile: q̄ caro est in potētia vt i formetur p̄ aīam. nō aut natura humana vt in formet p̄ verbū. Est simile in hoc q̄ sicut in vno hoīe nō est nisi vnū suppositū ita verbū nō est nisi vnū suppositum: quāuis habeat naturā humanā sibi vnitā. **L**enare capita vr̄a: timetis ne dānari: Dicetis q̄ licet non velitis mori in statu in quo estis: tñ̄ speratis mīam dei p̄sequi in articulo mortis. Dixi heri de muto 7 surdo: q̄ non possūt cōdere testamentū. Est aliis casus 7 habet. **C**. qui testa. facere possūt vel nō. l. Nemo: q̄ filiūfamilias nō potest facere testamentū nisi de peculio castreſi vel quasi. Et extra de sepul. lib. vi. c. incipit Licet. Dñi habetis filium q̄ sit in extremis diebus: 7 non habet si pendia a rege nec officiū in quo possit aliquid lucrari. Dicunt leges 7 canones q̄ nō potest facere testamentum. **A**dditio. Potest hic cadere q̄stio iuris. Utrū ex cōicato possit p̄dere testa. videt q̄ nō: m̄a oēs actus legitimi interdicuntur ex cōicato. vt in. c. Decernimus de senten. ex cōis in. vi. 7 ibi glosa exp̄sse

Contrariū tenet iohēs andree in nouel
la:z innocētius in. c. Cū uolūtate. de sē
ten. excōis. q̄ opinio cōiter approbat p
doctores. nā excōicatus p oia non equi
parat deportato vt notat pano: mita
nus in. c. Pastoralis de appellatiōib⁹.
z dato q̄ in aliquo casu nō possit: illud
pcederet in publice excōicato: z non in
occulto. argumēto. c. ad pbādum de re
iudicata. Ita sētū baldus in. l. i. C. de
secūdis nuptijs. Nūc repete casū. l. sū
marie z applica. Utinā pctōres nō sic fi
at de aia nostra in morte. Jse filius est
pctōr de quo ioh. viij. Nos ex patre dy
abolo eslis cū in pctō eslis: nō hz aliqd
a rege: qz oia bona sua pdidit p pctm.
Dñi hōtor: vos: q̄ respiciatis cuius fi
lij eslis. z si sitis filij dyaboli: ponatis
penaz vt sitis filij dei. Respiciatis oro
vnusq̄sq̄ prēm suū deponēdo immūdi
cias: iuxta uerba thēmatīs pāsumpti
Abijcientes. 7c.

C In isto sermone erūt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissi
me profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime vir
tuosa purgatione.

C Quantū ad primā partē. Retinuiſt
ea que dixi de incarnatione: Dixi enīz
quinq̄.

Primo quomodo fuit in consistorio tri
nitatis ordinata.

Secundo quomō fuit per patriarchas
desiderata.

Tertio quomodo fuit per iudices figu
rata.

Quarto quomodo fuit per prophetias
declarata.

C De istis quattuor habuimus per or
dinem. habuimus de loco: de mrē: z de
filio p pphetias expressas. Restat nūc
videre quintū: scilz quomō fuit p quar
tum exhibitā. Et dicemus q̄nq̄.

Primo angelicā nūciationem.

Scdo amicabile uisitationē.

Tertio fructuosā predicationē.

Quarto gaudiosā parturitionē.

C Richardus de scō victore dicit. Do
mine si error est in fide nrā a te decepti

sumus. T ot enī miraculis uallata ē fi
des nostra vt nō ab alio q̄ a te fieri pos
sint. Diximus de incarnationē q̄ fctā sūt
p q̄nq̄ millia ānoꝝ ante q̄ ip̄s nāsceret.
ideo quintū mysteriū nūc est declaran
dum. Et primo loquar de missione an
gelica quāuis multa dixerit: die sabba
ti post prandiū sēper ad honorē uirgis.
Est aut̄ triplex missio scōm doctores ex
ponētes euangelij hodiernū.

Quedā est missio angelica.

Alia est missio spūs sancti.

Tertia est missio filij altissimi.

C De pma loq̄tur pncipij euāgelij. de
scōa z de tertia crastina die dicemus.
Et incipit prima ibi. Missus est ange
lus. Scōa ibi. Spūs sctus. 7c. Tertia
ibi. Quod ex te nāscet. Dicit ergo luc.
Missus est angelus gabriel a deo in ci
uitatē galilee: cui nomē nazareth: z sa
lutauit eā dicens. Ave q. d. Ego saluto
vos mariā plenā grā. Que cū audisset
turbata est in sermone ei⁹. Erat aut̄ ip̄
sa honesta sicut domicella: z color ei⁹
mutabat: z nichil dicebat pre admirati
one salutatōis. Tūc angelus dixit ei.
Ne timeas maria: inuenisti grām apud
dñm. Ecce cōcipies in utero z paries fi
lium: z uocabis nomē eius iesū. Circa
istud possētis michi q̄rere tria.

Primū quare angelus uenit.

Scōm qualiter uenit.

Tertiū quid uirgo faciebat.

C O pctōres ecce materiā altā z dulcē
Si ei est dulce exītib⁹ in carcere qñ vi
dent aliquē amicū q̄ dicit eis. Cōforta
mini: qz uenit hodie ille q̄ liberabit uos
de carcerib⁹: quātomagis uirgo fuit le
ta audiēs q̄ ille ueniebat q̄ debebat li
berare naturā humanā q̄ māserat p q̄n
q̄ mille annos in inferno. De isto loq̄bat
dauid dī. Oñede nobis dñe miam tuā.
z alibi. Memēto mri dñe i bñplacito po
puli tui. 7c. z isa. lxij. clamabat. Utinā
dirūperes celos z descenderes. Et uos
dñe habetis in hoīs uris. Rorate celli
desup. Et sūt uerba isa. Per q̄nq̄ mille
annos ante incarnationē xp̄i erāt aliq̄
in limbo clamātes hoc mō. Mitte quē
missurus es. exo. iij. z tunc. xxy. martij

¶ **Seria. lll. tertie do. aduen.**

trinitas manifestatur: q̄ dies iā vene-
rat in qua volebat miam facere aiabus
nostris. ⁊ de ista habemus figurā gene.
xxiij. q̄ abrahā misit seruū suū helie
zer ad querendū vxorē filio suo ysaac.
Per abrahā intelligimus deū p̄m q̄
misit seruū suū gabrielē ad q̄rendū vxorē
rem filio suo id est verbo q̄ erat ppe fō-
tem. i. ppe scripturā sc̄m paratā dare
ad bibendū angelo ⁊ camelis. i. oibus
p̄ribus. Bt̄us tho. i. iij. parte. q. xxx. ar.
ij. dicit q̄ āgelus missus est triplici rōe.

¶ Primo rōe ordinis diuine.

Sec̄do rōe humane reparationis.

Tertio rōe p̄firmationis virginis.

¶ Primo dyonisi⁹. iij. de celesti ierar-
chia dicit q̄ ē sic ordinata: q̄ sup̄ma re
uelētur inferioribus p̄ media. Sic deus
pater nūciauit p̄ angelū virginī marie
vt seruaret̄ ordo ierarhicus. Secūda
ratio vt angeli assumerēt̄ ad locū vn
de descenderūt. Tertia ratio q̄ notat̄ a
hierō. ad paulā ⁊ eustochiū: q̄ virgini-
tas est āgelis cognata. vñ quodq̄ aut̄
cōueniunt ad sibi simile. Sed q̄ret⁹: p̄-
ter quō apparuit angelus? R̄ndet aug.
in quodā sermone de annūciatōe. venit
angelus ad mariā paronymphus ille
magnus: specie iuuenis: facie rutilās:
veste chomalcās. Sed q̄retis: quare in
specie iuuenis? R̄ndit b. tho. in. iij. par-
te. q. xxx. ar. iij. q̄ ppter tria.

Primo q̄ filiū dei incarnatū nūciauit.
Secundo vt virgo nedum in mēte: s̄ in
corpore esset perfecta.

Tertio vt certitudinalit̄ esset sine he-
sitatione informata.

¶ Restat videre tertiu. s. ybi erat vir-
go q̄n venit angelus ad eā. Legi i qua-
dam hystoria romanorū (licet nō auctē-
tica) q̄ cū x̄ps esset. xx. annorū: adhuc vi-
uebat brā anna: ⁊ cū ipsa morerē x̄ps
incepit flere. q̄b vidēs brā anna dixit.
fili mi: cur fles cū sim itura ad bonum
locū ad sinū. s. abrahę? R̄ndit ipse pro-
pter miseriam p̄ci ppter quod cōuenit
oēs morte crudeli mori. Ad ppositum
nunq̄d vos burgēses facitis filias ve-
stras meretrices ornādo ⁊ pingēdo eas
ac si essēt ydola: Bt̄issima virgo cū an-

gelus venit ad eam nō erat in fenestra:
nec in vicinēc brā anna docuerat eas
sic viuere. Unde ber. sup̄ missus. Puto
q̄ in occulto cubiculo orabat p̄m su-
um. Et illud satis intelligit̄ cū dicit eū
gelista: q̄ intrauit angelus. E Bona.
dicit q̄ ipsa legebat illud ysa. viij. Ecce
virgo cōcipiet. ⁊ hoc legēdo plorabat:
plorādo suspirabat ⁊ dicebat. Utinam
posse esse ancilla illius dñe tā nobilis q̄
erit tā digna portare messiam in vtero
suo. Et b. bernardinus in libro de euan-
gelio eterno dicit: q̄ erat tā simplex et
humilis q̄ nō putabat se dignā portare
quousq̄ angelus dixit ei. Spūs san-
ctus sup̄ueniet in te. ⁊ c. Multis dñi cōsis-
derare istā materiā: faciatis iuxta the-
ma p̄eassūptum. Abūcientes. ⁊ c.

¶ Quantū ad sc̄m partē eȳ mūdare
conscias nr̄as ab oibus p̄ctis oris: cor-
dis: ⁊ opis. Diximus aliqua p̄ctā opis
⁊ vltimū fuit rapina. Vidimus tunc de
rapina armigerorū q̄n est p̄ctū ⁊ q̄n nō:
sed q̄ p̄rimus nō solū ledit p̄ rapinam
sed p̄ furtū aliena. s. furtiue capiēdo. iō
de furto dicemus tria.

Primo quottuplex est furtum.

Secūdo quid sit p̄prie furtū.

Tertio q̄s graue p̄ctū.

¶ Est aut̄ furtū capere vel retinere rez
alterius inuito dñō. Est autem triplex
furtum: videlicet.

¶ Presidentie

Doctrine.

Aliene substantie.

¶ De p̄mo ioh. x. Qui nō intrat p̄ ostiū
in ouile ouiu: sed ascēdit aliudē: ille fur
est ⁊ latro. De sc̄do ad ro. ij. Qui predi-
cas nō furandū: furaris. ⁊ c. De. iij. ioh.
xij. hoc aut̄ dicebat iudas: nō quia ad
eū ptinebat de egenis: sed q̄ fur erat. ⁊
loculos habēs ea q̄ mittebāt̄ur portare:
bar. ybi dicit hystoria scholastica q̄ ea
q̄ furabat portabat ad vxorē. Dñi ec-
clesiastici q̄ habetis b̄fficia p̄ ablatiū
vel datiuū ⁊ nō vocatiū: vos estis fu-
res. fur enī egredit̄ur p̄ fenestrā et ca-
pit alienā substantiā. ita q̄ capit b̄fficiū
um alterius per vim b̄ esse fur. Sc̄m
furtū est doctrine. Est hic p̄dicatores

qui p̄dicatis p̄pter bonū tēporale: vel p̄pter vanā gloriā: Pau. p̄tra tales dicebat. ij. cor. ij. Nō sumus sicut pluri: mi adulterantes verbum dei. ille q̄ ad ulteraſcūſcipit prole de alio vtero. sic q̄ p̄dicat p̄ pecunijs capit fructū de illo de quo nō debet capere. Tertius furtus de quo volumus loq̄ specialiter est. q̄n auferitur substantia alterius q̄ est alicuius valoris vel utilitatis: talē substantiam op̄ restituere vel dānari. Contra tales inuehit dauid dicens. Proieciſti sermones meos retroſus. Si videbas furem currebas cū eo: cum adulteris portionē tuā capiebas. Estis hic ancilemotate. Istud furtus multis modis committitur. Primo in reb⁹ inuētis. Secundo in pignori bus. Tertio in rebus cōmodatis. Quarto in cōmodato. Quinto in locatis. Sexto ab intraneis. Septimo ab extraneis. Octauo a domesticis. Nono a filiis. Uide ista ad lōgum i roberto de pctis in sermone de furto.

Dñi si aliqd̄ reperistis si nō est in vsu aliorū est illius qui inuenit: sed si in fūdo alterius: media pars est inuētoris: altera est cuius est fundū. Dñi mercatores nunqd̄ cōmittitis aliqd̄ furtū: habetis vos societates: Caueat vnusq̄s: q̄ ne defraudet primū suū: r si fecerit restituat sub pena dānationis eterne. Volo dicere q̄ vnusq̄s disponat cōscientiam suā: iuxta thema. Abſcietes. et

¶ Feria. v. tertie ofſice aduentus.

Sermo. xxxiii.

Abſcietes oēm immūdicā. etc. Jacuerūt in terra foris puer r senex. virgines mee r iuuenes mei ceciderunt in gladio. tref. ij. c. ¶ Dñi r aie de uote spūs s̄ctus ad inducendū nos vt p̄paremus corda nostra ad festū v̄tūrum suscipiendū: declarat quō nos et corda nr̄a expectat op̄s deus: r b̄dicti erūt hodie qui p̄siderabūt eū. hiere. p̄pheta in lamentationibus suis loq̄tur hodie dicens. Jacuerunt in terra. et. In f̄sū litterali. hieremias plorās r lamēans faciebāt memoriā de habitātib⁹ h̄rlm̄ interfectis r occisis dicens. Jacuerunt in terra foris. Rogo ne illud acci-

dat nobis Dñe dicite michi quid ē hoc dictū: q̄ iuuenes r virgines sūt in terra iacētes: Greg. r̄idet. xij. moralīū dicens. Quis in sup̄ma celoz gaudiū mētis afsectu eleuat? In figura huius fuit phi b̄itū filijs israel ne comederēt pisces n̄ habētes scamas. Et qui sūt illi pisces nō habētes scamas: nisi mētes illoz q̄ p̄ nullo desiderio ad celestia eleuātur: Et qui sūt pisces terreni: Certe sūt peccatores qui nō querūt nisi terrā Isti sūt illi de q̄bus loquit. p̄. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Per oppositū pisces scamas habētes sūt qui sup̄ aq̄ quā possūt natari: r signāt hoies bone volūtatē ad benefaciendū. De quib⁹ pau. ad collo. iij. Si cōsurrexistis cum xp̄o q̄ sursum sūt querite: nō q̄ sūt sup̄ terram. Sed quid vult dicere hiere. q̄ virgines h̄rlm̄ posite sūt ad mortē gladio heu si ad sensū litteralē attrēdamus vt debimus mortē. et. Uñ pau. i. cor. vij. De virgibus dñi preceptū nō habeo: cōsilium aut̄ dō. Sen. vi. scrib̄. Ois caro corruperat viā suā. Dicebat hierem̄. q̄ virgines scamas sūt ad mortē. Ille virgines scōz allegorīā sūt peccatrices aie q̄ mortue sūt p̄ pctm̄. Ille virgines debēt seruare fidē saluatori. Seruastis sibi p̄missā fidē in baptismo? Restituistis aliēna rapta r furta. Rogo vt aspiciatis si iacetis in terra. B̄tus aug. q̄ nō mētē in li. de vita xp̄iana dī. Quid tibi p̄dest o xp̄iane nomē xp̄iani si opa xp̄iani non habeas: Quid tibi nomē sc̄itatis arrogas qui in teipso nec vnā virtutem nec vnū meritū possides: Dicatis michi in vera p̄scia quid p̄dest si in pctis iacemus. hortor igit̄ vos reuertimini. Aue ¶ Abſcietes. et. More solito mouet q̄stio theologalēs terminata in doctrina magistroz nostroz theologoz. r prefer tim a bona. dī. vi. tertij. Vtrū vnitas nature humane in xp̄o sit sūma. A Ber. de cōsideratione ad eugenij pōit nouē modos vnitatē: quaz potior est triū p̄sonaz in vna essētia. r ista est summa vnitas: q̄ tres p̄sone sūt vnū in essētia. Bona. tñ dicit q̄ in xp̄o considerat vnitas duplici modo. vno mō quantum

Seria. v. tercie do. aduentus.

ad unitatē nature. alio modo q̄tū ad unitatē essentie. Si loquamur de p̄ma sic non est sūma unitas nec aliqua: sed sūt plures et diuerse nature. Si loquamur de unitate personarū: ip̄a est sūma in x̄po p̄pter persone simplicitatē. sc̄do p̄pter assumpti dignitatē. tertio p̄pter vnionis figuratē. ¶ **L**euate capita vestra. estis hic dñe iohānes: expedit ne adhuc pauperes mulieres in p̄fessio ne: q̄ videri pauperes et diuites ad vos venire: nūquid capitis diuites: dicat michi: est in illo statu in q̄ velle mori: credo q̄ nō. Veri dixi q̄ sūt tres casus i quibus quis non pōt testari in morte: ita etiā sūt plures casus in quibus de⁹ nō indulget p̄ccōi in morte. et vnus est q̄n quis articulate non pōt loqui: ita q̄ dissimile non pōt exprimere nomē heredis. habetis aliū casū. C. de testamētū l. iubemus. vbi dicit q̄ in testamēto in scriptis nomē heredis d̄ manu testatoris scriptū vel vice ei⁹ nūcupatū eē. alias institutio ē nullā notari: cōtra faciēs puni pena falsi. et sic q̄ nō pōt scribere vel articulate loq̄ nō pōt facere testamētū. ¶ **A**ddidit. ¶ **M**ouet hic q̄o iur. vtrū aduocat⁹ vel ali⁹ quos sepe p̄tingit in articulo mortis carere loquela p̄p̄ falsa patrocina: vt instituta q̄bus nō est permissū facere testamētū in s. sepe ei: iuncta glosa possit facere testamētū. videt q̄ nō p̄dictā. l. iubem⁹ cū nō possit scribere vel articulate loqui: nā ille similis mortuo est. tñ cōtrariū dedit bald⁹ in lege. i. C. de sacrosctis eccl̄ijs: et ibi refert q̄ quodā hōe existente in extremis mō p̄dicto dixit qdā religiosus: si vis oīa bona dare pauperib⁹ claude hūc librum apertū: si id fecerit valeat testamētū maxime ad pias causas. glosa in. c. cū tibi de testamentis. vbi vide panormi. et vtrū testamētū nutu factū valeat: et si testamētū pōt reliqui dispōi alteri⁹. ¶ **S**imiliter habet extra de officio iudicis ordinariū. c. ex pte tua. q̄ si aliquis nō delegat sp̄aliter casū p̄pter quē fuit excōicatus absolutio sup̄ hoc impetrata nō valet. ¶ **R**ogo deū qui est ip̄erator et papa suprem⁹ q̄ nō sit ita nobis rigoro

sus. Excōicatus qui vult ip̄erare absolutionē: cū hō in p̄ccō si nō dicat veritatē sui p̄ccati: ip̄etratio absolutōis nō valet. ¶ **O** pauperes p̄ccatores cōsideret in q̄ statu est nūc: et si velle nūc mori. Recurre ad p̄fessores et mudate p̄ccata v̄ras: sic dñs de⁹ n̄r miserabit vestri. in̄t. b. i. a. do. Abijcētes omne immūdiciam &c.

¶ **I**n isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimē profundā dignitate. Secunda erit de aime peccatricis virtuosā purgatione.

¶ **Q**uantū ad primā partē. Vidimus heri q̄ sicut icarnatio br̄a fuit figurata ita fuit veraciter expleta. Enāge. hō. facit mētiōē de triplici missiōe. Primo de missiōe āglica. sc̄do de missiōe sp̄sali ad sc̄ificandū. t̄rio de filio q̄ miss⁹ ē ad vniendū sibi naturā hūanā. De istis duab⁹ vltimis h̄t ibi. Sp̄s sanctus sup̄ueiet &c. et virtus i. fili⁹ eterni p̄ris obūbrabit tibi. i. sibi adaptabit corpus hoc: q̄ inuisibilis ab eino ymbriā n̄re carnis sumet vt visibilis. ¶ **A**lbert⁹ in tractatu de laude x̄gis dicit. Virgo totū auscultauit et cogitabat q̄lis esset ista salutatio: et nichil dicebat. Et fr̄acisc⁹ de maronis dicit q̄ angel⁹ m̄lāt cū ea sex horis. dicit q̄ vidēs angelus q̄ ip̄a tacebat replicabat verba dicēs. Ne timeas maria. q̄ audi to r̄ndit dicēs. Quō fiet istud: Et est argumētū vt dicūt doctores: q̄ tūc emiserat votū castitatis. B. Et ip̄a fuit prima q̄ vouit castitatē. q. d. angelus. Vos h̄ētis sp̄m̄ sc̄ctū: s̄z plen⁹ veniet vobiscū: et virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. sicut lumē clarissimū sine aliq̄ ymbra cu lo videri nō pōt: ita x̄bū et natura hūana. Et seq̄t. q̄s nascet &c. Et ecce elizabet̄h &c. q. d. est signū q̄ tu pōscep̄e q̄s elizabet̄h cognata tua antiq̄. Nō ei im possibile ē ap̄ deū. Si ergo p̄ potētiam diuinā vetula pōt p̄cip̄e: q̄s romaḡ iunioris: habem⁹ de hoc h̄ysto. de abrahā q̄ erat senex et vxor eius desiciebāt muliebria. Et seq̄t cōsensus x̄gis. B̄tā ei x̄go genib⁹ flexis vt dī. albert⁹ cū magna eleuatōe mēt̄ dedit p̄sē cū meruit merito digni vt dī fili⁹ icamaref. Uā B̄dā.

di. iiii. et dicit: qd pl^u meruit hgo in illo
pseu qd si tota ecclia ea depra^{ta} et merita
scilicet et scilicet oim fuisset pgregata in unū
Tūc igit sic stās submisit se obedientie
et volūtatī sui creatoris: dedit anglo cō
sensū dicens. Ecce ācilla dñi et. vbi aug.
in qdā sermō. di. Nec mora reuertit āge
lus et virginalē thalamū ingredit^r xps.
S3 qret^r a me: qd erat i societate vir
ginis: dicit die sabbati de duab⁹ domi
cellis. Et si petat^r a me: vtrum p^r fue
rit miss⁹: cū opa trinitat^{is} sint idiuisa ad
extra: Dico q nō: qz mitti dicit emanat
ionē ab aliq. Et qz p^r a nullo emanat:
iō nō d^r missus: s3 bñ fili⁹ et spūscitū. s.
a patre. De filio d^r. Misit suū verbū et
sanauit eos. Et spūscitū fuit miss⁹ ad
scrificadū hginē. Scōz ei dama. in. iiii.
finit⁹: virtutē cōceptiūā gñatiūā p^rtulit
virgini. Iō d^r mitti p nouā opationē si
cut p nouū effectū. Et sic venit etiā spū
scitū in mētēs hoīm pducēdo ibi gñaz
licer sitybiq⁹ p essentia pñtiā et potētiā.
habem⁹ exēplū de hoc de rege. si sit p
ditor et venit ad regē et rex dicit nolo eū
videre: postmodum rex dat sibi remis
sionem et dat sibi aliq⁹ locale vt do
mum vel aux⁹: tūc de illo d^r q obuiauit
regi. Spūscitū venit ad virginem mas
riā: nō pctā sibi remouēdo: s3 nouā op
ationē et nouū effectū isluēdo. Nō igit so
lū dedit grām hginē: s3 vestiuit siue vni
uit in istāri ex purissimis sāguib⁹ btē vir
ginis ipi verbo naturā hūanā. Iō d^r in
euāgelio supueniet: et nō solū venit. Spi
rituscitū venit ad oēs pctōres p grām
dimittēdo pctā: s3 supuenit virginē. Au
distis oia ista. O paupes pctōres qrat^r
ipi puero i psepio exñti. dic michi bone
iesu cur voluisti ista natā hūanā vesti
ri etiā tot dolores assumere voluisti
Certe rñdebit tibi sibi placeat loq^r: vryol
eripet a faucib⁹ dyaboli. Quis igit erit
tā duri et obliuati animi q si ista pñderet
nō inclinē ad grās deo agēdū de bñfi
cio icarnatōis. ad qd sepe mediādū b.
iacob⁹ dat documentū. Abūcientes et.
Quātū ad scōam pñ. Dñi mūdastis
ne pñcias vras: Credo q dē pñciētys
aliq⁹ sicut de pānis imūdis q frāgunt

dū debito mō mūdant^r. Dixi heri q oz
tergere pñciētias nras q frāgūt de pñci
opis. Dixi de furto et rapina. restat dice
re de illicita negociatōe. Et istud pctm
cōmittit sub vmbra boni et iusti mercat
oris. In q negociatōne sūt tot mala q
btūs est q custodit se et qui est immunis a
tot malis. Et ad istud peccatū facilius
intelligendū sūt aliqua notāda. C.
Primo q multiplex est negociatio.
Secūdo quibus interdicatur.
Tertio quale aut q graue sit peccatū
negociationis.

¶ De primo d^r Lu. xix. Negociamini
dū vñio. Et fm hoc aduertēdū ē q mul
tiplex ē negociatio. Quēs est spūalis et
meritoria. Alia ē mūdialis et scelerata.
Alia est mūdialis et necessaria. Prima
aut sit ex talēto nro et repositat cōmodū
nature: sicut h^r ieuāg. Mat. xxv. d illo
cui pēgre pficicēs dedit vni qnq⁹ talē
ta: et suplucrat^r est alia qnq⁹. Et illo mō
negociant doctores legētes sacra scri
pturā ad erudiēdū pñcatōres q pñdi
cāt: et nō abscondūt talētū in terra Scōa
mercatio repositat ex negociatōe spūali
pctm. Tertia rēportat ex negociatōe cō
modū. de pma. ¶ Est^r hic dñe iohēs q
hētis curā in capis: et domicelle intrāz
audiēdo d^r pñfessio et negociatio paupē
vt hēas diuitē Istā negociatio nihil va
let. d scōa. Est^r ne hic dñi mercatores q
negociamini cū deceptōib⁹ et fallacijs isti
m⁹. Audiūist^r vñq⁹ dice illō qd d^r. Cri
st^r Mat. et ponit di. lxxviii. c. Eūciētes
Qui rē ppat vt itēgrā et imutatā vñdēdo
lucret^r: ille ē mercator q d tēplo dī eūciē
Est^r hic dñi mercatores: nūqd vñditis
blada vīna: mīscēdo: sophīficādo: et sus
ficīt vob⁹ q possitis lucrari: et nō ē vob⁹
cura q lit aut quō hēat^r lucrū: vtz fm
pñciam vel cōtra. si sic devob⁹ dicit xps
Joh. ij. Auferte ista hic. Tales ei expel
lūt extra domū dī. Tertia negociatio ē
mūdialis et necessaria et sit qñ aliq⁹ pb⁹
vir vel mercator aut aliq⁹ ali⁹ pñtilita
te reipublice eē dies festiuos vacat ne
gociatōni et lucrat^r: sed nō vltra rationē
nec itēdit aliqūē decipere in vñdēdo: s3
itēdit deo i sua mercatū placere et serui

reipublice: talis potest licite lucrari. Sed queretis a me quibus modis potest aliquis peccare negociando: dico quod potest esse negotiatio illicita tripliciter secundum theodoricum. i. q. lxxvii. ar. iiii.

Primo ratione persone.
Secundo ratione temporis.

Tertio ratione modi.

Et hoc dicit gelasius papa. lxxxviii. di. cōsequens omni tempore non licet negociari: aliquando sic: aliquando non. Si clericus est et in sorte domini vocatus: negotiatio est tibi interdicta et prohibita: quia impossibile est duobus dominis seruire. Ad hoc est decretalis in antiquis et in rubro et in nigro. extra ne clerici vel monachi secularibus negociis se immisceant. Si igitur prohibetur clericis mercatibus: quid dicitur de religiosis facientibus tabernacula: et si precipiat sacerdotibus quod non semellant forculares: quod non vendant panes: quod non suant tunicas: liceat dare sex albos pro vna missa et ipsi liceat dare tres albos ad dicendum illa: certissime non. Ad omnes dyabolos modus faciendi. Estis hic apotecarii: mercatibus est illicita ratione modi. habetis symziber: nūquid permutat cum canella ad faciendum species: nūquid ponit oleum in croco ad dandum sibi colore et potius: et sic de alijs. Domini mercatores vultis audire omnes deceptores et omnes fraudes: certe difficillimum esset omnes narrare. Scitis quid dicit psalmus. Quoniam non cognoui litteraturam introibo in potestas domini. Glo. negociatione. Et hoc est: quia non fui negociator vel fraudator: ideo spero saluari. Sed pater quid de illis qui miscet vtrum peccet: non oportet facere viam paradisi strictiore quam sit. Pater quid de illis: De istis pro nunc nichil dicam. Illud tamen sciendum quod cassiodorus di. lxxxviii. ca. quid est. dicit negociatores illi abhominabiles existimantur: qui iusticiam dei minime considerantes per immoderatum pecunie ambitum pollutuntur: merces suas plus pluribus onerando quam precibus. et dicit doctores quod si ista furamenta sunt ad deliberato sunt peccata mortalia. Si autem ex consuetudine: dolendum est de mala consuetudine. O peccatores corrigite linguam et eam domate: ne vos du-

cat ad omnes dyabolos. Illo modo peccat in mercatibus mortaliter propter monopoliā: et tales secundum legem civilem debent perpetuo relegari in exilium. et committitur quasi sunt duo mercatores habentes vnam mercatiam et statuunt apud se non dare nisi pro tali precio: quod quidem precium non est propter deum. Dic de illis qui emunt blada tempore carissime vel vna vel libris innumeratib: tales ei sunt perniciosissimi. Tertium peccatum quod committitur in mercatibus est per fraudes que committuntur: et cras dicemus de isto fauente deo. Volo dicere quod unusquisque studeat placere deo in uocatione sua: quod mercatores non faciant alijs quod sibi fieri nolunt ut sint principes meriti incarnationis christi. Iuxta themam passum per Abūciētes et. Feria sexta si sit festum sancti thome post tertiā dñicā. Sermo. xxxiii.

Abūciētes omnem inuidiam et. Infer digitum tuum huc et vide manus meas et asser manus tuas et mitte in lacum meum et noli esse incredulus: sed fidelis. Joh. xx. Domini et aie deuote: manus nostra ecclesia presentat nobis festum sancti thome in honorem cui loquit euangelium hoc. ex quo captum est verbum perhematis. Cum enim christus surrexit a mortuis et apparuit in die pasche omnibus apostolis simul congregatis thomas erat absens: postquam apostoli dixerunt. frater vidimus dominum. Dixit thomas. Nisi videro fixuram clauorum in manibus non credam. Post dies octo erant simul discipuli congregati et thomas cum eis. Tunc venit iesus et stans in medio eorum dixit. Pax vobis quod d. dominus sit vobiscum: et postquam omnes salutauit vocauit thomam dicens. Mitte digitum tuum in locum clauorum et. Tunc genibus flexis respondit theodoricus. dicens. Domine meum et dominus meus: et dixit christus. thoma quia vidisti humanitatem credidisti diuinitatem: beati qui crediderunt et non viderunt. Sed quid est dictum domini: quod non credidit resurrectionem ita cito sicut alij: Dicit gregorius. quod thomas non cito credendo magis nobis profecit: plus inquit dubitatio thome prestavit quam magdalene fides cito credidit. Domini christus voluit quod mater eius esset desponsata ioseph ut ferret testimonium de eius virginitate: et thomas dubitauit de eius resurrectione

atione vt xps se probaret resurrexisse: et
 thomas ferret testimoniu sue resurre=
 ctionis et certificaret qd vere resurrexit.
 ¶ Leuate capita vestra. Dixi vobis p
 totu aduentu: qd misderitis cōsciētias ve=
 stras ad hoc faciēdu. Moraliter opz in=
 ferre manū vt videam manus plasma=
 trices quibus nos creauit: manū redem=
 ptices qbus nos redemit: manus pu=
 nictes quib⁹ nos punit. Primas vult
 ad honorādū. secundas ad diligendum
 tertias ad timendū. Job cognouit pri=
 mas cū dixit. et. Man⁹ tue fecerūt me et.
 Isaias cognoscebat scbas cum dicebat
 In manib⁹ meis descripsi te. ysa. xlii. et
 Job tertias cū dicebat Miseremini mei
 qz manus et. Job. xix. c. Ergo hūiliāmi=
 ni sub manu potēti dei. i. Petri. v. Nolo
 dicere dñi et aie peccatrices si volumus
 bene disponere cōsciētias nras qd respi=
 ciam⁹ manus dñi nri iesu xpi. pmo ma=
 nus qbus nos fecit. Casus em̃ dñi ē pa=
 tens. Si pdidistis nasū aut pedem et ve=
 niat medic⁹ qui sanat: nōne debet⁹ age=
 re sibi grās? Quid ergo dare debemus
 illi a quo totū habem⁹? Cogitem⁹ etiā
 secundā manū de qua loquit⁹ ysaias. Si
 em̃ pōt mater obliuisci pueri sui: tñ de⁹
 non pōt obliuisci. Nos nō sum⁹ scripti
 scriptura: s; sillo ferreo in xpo qui fuit
 pro nobis affixus in capite et oibus mē=
 bris p durā passionē suā nos ascripsit
 in numero brōz: et ita debem⁹ frequēter
 meditari passionē nobis exposcitaz. In
 rei veritate nos sum⁹ bene igrati si ista
 nō meditemur. Debem⁹ etiā respicere
 manus punitrices iusticie diuine. qz vt
 ait paul⁹ ad hebr. x. horrendū est inci=
 dere in man⁹ dei viuētis. Nō est aliqd
 in ista ciuitate qd nō timeret incidere in
 man⁹ regis: picipis vel tortoris. Dñi
 ille multū timeret. heu qm̃ ueniet mors
 timēdu erit incidere in manus dei potē=
 tis punitricis. Nolo dicere qd disponatis
 vos iuxta bñi iacobi documētū Abijcīe=
 tes. vt hoc aut facilius et. ¶ More solito
 mouet questio fminata i doctrina ma=
 gistroz nroz theologoz: et presertim a
 Bonm. di. yij. fr̃y sen. Ultrū ppter vnionē

ypostaticā homo dicat de⁹: et deus hō.
 A. Bernardus de cōsideratiōe ad eu=
 geniū dicit qd tanta est vnio nature hu=
 mane ad verbū: vt hōiem deū affirmā=
 re nō sit erroneū nec ecōtra deū hōiem
 Bona. tñ dicit qd nō est predicatio expo=
 sita p sciētias hūani⁹ adinuentas: qz
 natura humana nō est in diuina p esse=
 tiā nec causalitatē. vide eū ibi. ¶ Le=
 uetis capita dñe bingēses: critis bone
 theologiane: timetis ne dñari: qd sunt
 de vobis qd p̃stio sūt moti. Si de⁹ voca=
 ret vos dicatis veritatē ego nō vellē iu=
 dicare cōsciētias vras nec mēis iudi=
 co. Credo tñ qd de nullo nō est vnus. qd
 igit expectatis: nūquid scitis vos mori=
 tuos? Declarauī vob⁹ per multos cas=
 sus qd exis in morte nō pōt testari. Ad=
 huc restat vnus qd h̃ in lege ciuili. ff. de
 penis. l. qd vltimo supplicio. vbi h̃ qd cō=
 dēnatus ad mortē tpālē vel ciuilem de
 postādus vel relegādus nec mēis testari
 cōdere nequit: et si tentet illud est irritū.
 et extra de regulis iuris in antiquis. h̃
 qd qui timore p̃pulsus facit nō bñ facit.
 Et simile h̃ extra de regularib⁹ et trā=
 scūtib⁹ ad religiōē. c. ad nram. casus
 in. c. ad nram est qd p̃fessio facta p mī=
 norē. xiiij. annis nō valet. in. c. qd aut
 casus qd patron⁹ nō pōt eccliam patro=
 natā alteri donare. et de iure patronat⁹
 c. qd aut. factū aliqd nō legitime p̃pe=
 tratū nō factū reputat. Dñi retineatis
 istud verbū. hoies qbus auferūtur ca=
 pita p dictū curie nō pnt cōdere testm̃.
 et illud qd sit per timorem nō valet.
 Additio. Cadit hic questio iur⁹. vtz
 cōdēnatus ad inferiōrē penā qz mortis
 puta ad amputādā man⁹ vl ernēdos
 oculos possit testamētū p̃dere: videt⁹ qd
 nō p. l. qd vltimo supplicio. qd videt⁹ loqui
 de minori pena qz mortē. in cōtrariū est
 veritas p. l. qd man⁹. ff. de testamēt⁹. et ibi
 bar. s; qd de cōdēnato ad p̃peruos car=
 ceres. de laico cōls snia est qd non pōt vt
 notat in. l. ij. ff. de public iudicijs. d. cle=
 rico est dubiū: quidā in q̃stione sacri cō=
 suluerūt qd nō vt refert panor. alij dicūt
 cōtrariū. Nā ius canonicū cōdēnat ad
 carcerē ad agendā p̃niam et nō ad penā

et in. c. nouim⁹ de verbor⁹ significatiōe
et in. c. q̄uis de penis in. vi. ergo non d³
hec pena inhabitat⁹ testādi p̄dire ex
penitētia. p̄ma opinio verior. sed vlti
mior. hec nota qm̄ sepe accidit in cle
ricis qui p̄denant ad p̄petuos carceres
¶ Rogo q̄ de nō sit nobis tā rigorosus
Eckl. xli. c. dicit. Ne vobis viri ip̄ij q̄ de
reliquit⁹ legē dñi altissimi: et si mor
tuis i maledictione nascimini: et si mor
tui fueritis in maledictiōe erit pars ve
stra. Et p̄s. Non mortui laudabūt te
dñe et. heu p̄ctōres si iudicā⁹ ad mor
tez testari nō pōt: quid faciēt p̄ctōres
viviens viviens ip̄e cōfitebitur tibi. Qm̄
igitur sani sum⁹ et possum⁹ reperire mi
sericordiā: faciam⁹ testamētū: q̄ vt di
cit ambro. de p̄nia. disti. i. Nouit deus
mutare sn̄iaz: si tu noueris emēdare de
lictū. Quid ergo faciētis: oī t̄pe labore
tis mūdare cōsciētias v̄ras. et p̄sertim
nūc qm̄ venit xp̄ianitas. iux̄ iac. sn̄iam.
¶ Abijciētēs om̄nē immundiciā et.
¶ In isto sermōe erūt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissi
me profunda dignitate.

Secunda erit de anime peccatricis vir
tuosa purgatione.

¶ Quātū ad primā partē sum⁹ in q̄nto
misterio quō. s. incarnatio xp̄i fuit sensi
biliter consummata: et in ista consumma
tione fuerunt quinqs. scz.

Primo angelica nūciatio.

Secūdo amicabile visitatio.

B. ¶ De scō opz nūc videre: et de isto
loquit euāgē. Lu. ij. Surgēs maria a
biit in mōtana cū festinatōe et salutauit
elizabeth: et ait elizabeth. vñ hoc mihi
v̄tueniat m̄ dñi mei ad me: ¶ Leuate
capita v̄ra. Bz in patria mea: q̄ de vno
lacco nō erit nisi qd̄ intra est. Ad istō p
positū dicit math. Bonus hō de bono
thesauro profert bona: et malus homo
de malo thesauro profert mala Sic qm̄
q̄s est in gr̄a dei nō pōt nisi bonū agere.
Et ambro. dicit de br̄a h̄gie. Nescit tar
da molimina sp̄s̄scti gr̄a: nō in mōtana
ascēdit. postq̄ ei angel⁹ dixit b̄e marie
Sp̄s̄sctūs sup̄ueniet et. et nō est impossi
bile ap̄d deū om̄nē verbū. Et ecce eliza

beth cognata. et. Tunc br̄a virgo dedit
cōsensū et in iustā p̄cepit: et angel⁹ acce
pit licentiā ab ea: et tūc ip̄a voluit visita
re elizabeth et ascēdit in et. Oia ista no
tanda sūt. Anazareth v̄s h̄iūm sunt
qundecim leuce: br̄a igit virgo nō solum
prior venit s̄ prior salutauit elizabeth
Si q̄ratis a me qd̄ dixit et q̄ salutatiōe
salutauit eā. Lāzalph⁹ r̄spondet i v̄ra
xp̄i q̄ salutauit eā ea salutatiōe q̄ xp̄a
salutauit discipulos suos qm̄ dixit. par
vobis. q. d. dñs sit vobiscū. Mor̄ infās
qui erat in vtero elizabeth fecit vñ tri
pudiū: et credit q̄ posuit se genib⁹ flexis
ad salutandū saluatōrē. et q̄uis eliza
beth p̄or vocē audiuit: tñ iohēs prior
gr̄az sens̄it: q̄ vt dicit doctores tria mi
racula sc̄ta fuēnt circa br̄m iohānē: scz.
C. p̄rio v̄s r̄atōis fuit sibi accelerat⁹.
Scōdo p̄ctm̄ originale fuit sibi ablatum
Tercio gratia fuit sibi collata.

Et ista fuerūt p̄missa p̄ri iohannis per
angelū q̄ dixerat ei q̄ esset sc̄ta ex v̄te
ro m̄ris sue. Iō dicunt doctores q̄ illa
gr̄a q̄ fuit collata beato paulo i rap̄u
fuit collata br̄o iohāni in vtero matris
q̄: sicut paulus vidit essentiā diuinā vt
dicit augu. libro de vidēdo deū. ita io
hānes in vtero cognouit eū sicut beata
virgo. de q̄ d̄r. Br̄a q̄ credidisti qm̄ perfē
ciētur ea q̄ dicta sūt tibi a dño. Tūc vir
go dedit gr̄as deo dicēdo. Magnificat
aia mea et. ac si diceret O elizabeth nō
michi ille honor. i. aia mea dat magna
lia et magnificētiā deo et nō michi ip̄s
attribuo et. Et ibi doctor deuot⁹ Bossi.
dicit loq̄ndo de cognitiōe quā habuit
elizabeth qm̄ dixit B̄ndicta et. O eliza
beth q̄s te edocuit in formauit in tāta
v̄iaz distātia vt misterij cognosceres et
collatiōe angeli ad virginē scires: Ne
sciebat ista misteria ioseph. Nesciebat
aliū: quō ergo tu cognouisti: R̄spondit p
reuelationez sp̄s̄scti cognouit q̄ maria
dādo cōsensū cōcepit virgo. ¶ Leuate
corda v̄stra. Quid vult dicere q̄ beata
virgo iuit in montē et surrexit. Qui sūt
isti montes: monstratur in sacra scriptu
ra. sunt tres montes scz.

D. Primus est mons innocentia.

Secundus est mons pctōz.

Tertius est mons penitētīū.

C De primo. Quis ascendet in monte domini &c. Innocēs manibus. De scōo loquitur paul⁹ dicēs Ephe. v. Surge q dormis & surge a mortuis & illumina- bit te sps. De tertio dicit ps. Surgite postq̄ sederitis qui māducatis panem doloris. De pmo loquit de aie deuote Cant. ij. Surge ppera amica mea et veni. Dñi sūt aliqui qui custodierunt se a pctis in iuuetute sua & nichil deside- rant nisi deo seruire & placere: et his dē a deo. Surge ppera amica mea & veni et hoc mō surrexit et ascēdit in mōtana virgo. Mōtana in qua ascendit sūt.

E. Mons humilitatis.

Mons charitatis.

Mons cōtemplationis.

C De primo. Sen. xix. In mōte saluum te fac qm̄ nemo pōt saluus esse sine hu- militate. De scōo ps. Mons in quo be- neplacitū &c. qz deus habitāt in nobis per charitatē. De tertio ysa. xxv. ffaciet dñs in monte hoc cōmuniū pinguium in mōte cōtēplationis. Dñe burgēses leua te capita vstra. Tūc regina celi venit in mōte hūilitat⁹ qm̄ venit visitare illā que erat inferioris cōditōnis & venit ei seruire. dicetis pf dixistis q nō debem⁹ ire ad mulieres in puerperio: & tñ virgo iuit ad helizabeth. verū est sz ytinā ca- peretis istud sicut ambrosius in home- lia pñtis euāgelij dicēs. Discite o virgi- nes nō demorari in plateis sz in domo. nō cursitate p domos alienas. Quera- tis rogo virgini si visitauit Elisabeth ad faciendū bāqueta: certe nō. Nō dis- currebat p alienas domos causa vani- tatis: sz causa hūilitatis. Ascēdit scōo causa charitatis: sz ad sc̄rificandū io- hānem q erat adhuc in vtero & in pctō originali. Tertio ascendit causa contē- plationis: & hoc facilius capere possu- m⁹: qz quādo fuit in mōte incepit. cāti- cū dicens. Magnificat &c. Nolo dicere q sumus nimū pigri nec laboram⁹ ad nos saluandū et disponendū viso q per illam visitationem cognitū est misterij incarnationis. Juxta beati iacobi do-

cumentū. Ab h̄ciētes omnem inuidiciā et abundantiam malicie &c.

C Quantū ad secundā partē. Dñi ince- pilis vos preparare & disponere cōsciē- tias vestras: ista est mens mea q sitis oēs boni. & sicut seruistis inuidiciā et iniquitati: ita studeatis seruire deo in sanctificatiōe. Dixim⁹ de pctis cordis decē pctā. de pctis lingue. xx. & octo ope- ris: & vltimate scz heri dixi de negotia- tiōe. est aliud pctm̄ operis qd vocatur dolosa fraudatio: et de isto loq̄t Regi⁹ ppheta dicens. Tota die iniusticiā co- gitauit lingua tua sicut nouacula acu- ta fecisti doli. habes extra de emptiōe et venditione. ca. Ad nostrā. & extra. de dolo & cōu. ca. ex litteris. fraus & dol⁹ nemini patrocinari debēt. Et idem hf. de immuni. ecclesi. c. Aduersus. vbi di- cit pprie glosa q fraus ē in opere: & do- lus in verbis. & idē dicit btis tho. ij. ij. q. ly. vñū tñ sepe ponitur pro alio. sicut ps. sicut nouacula acuta fecisti dolum Utrū fraus sit pctm̄: & quō sit peccatū ostendit scotus in. iij. dist. xv. q fraus pōt attēdi aut in substantia aut in q̄tri- tate. ff. De primo si vendat vñū pro alio: vt si dare⁹ catt⁹ & agno & econtra. De scōo si non seruetur q̄tritas ponde- ris: vel cōtinentia: vel qualitas discre- ta. Quantitas cōtineas: vt in mēsuris viniz oleis sic de alijs. vel q̄tritas discre- ta vt in numeris. De tertio. quando vē- ditur impurum pro puro: animal infir- mū pro sano. Anthoni⁹ florentinus addit q cōmittitur fraus in tarditate solutionis & mutabilitate precij.

C De primo scribitur ysa. i. Argentum tuum versum est in scoria: vinū tuum mirrū est aqua. **C** De secūdo habetur in lege moysi. Deuterono. xxv. Non ha- bebis in sacculo diuersa pondera.

C De tertio vasa fraudulēti vasa pessi- ma sunt. ysaie. xxij. **C** De quarto sci- licet de retardatione solutionis. Leui- tici. xix. Non morabitur opus mercen- narij tui apud te vsq̄ ad mane. **C** De precij mutabilitate. Jacobi. quinto. Ecce merces mercenariorū vestro- rū que messuerunt segetes vestras. Et

Sabbato post. iiii. do. aduentus.

Apoca. xiiij. bestia faciet ne quis possit emere vel vendere nisi habeat caracterē bestie. ¶ Leuate capita vestra. dñi mercatores: apotecarij istud tãgite vos. de cētū nō inuenietis vnū iustū. ⁊ vos dñi portitores de ribēdellis religiosi facerēdotes. Et vos dñi sacerdotes qui habetis plusq̃ mille missas suspēdas au cro frans p̃mittit in substātia qñ apotheca rius dat qui p quo. vnū pro alio: vnus mercator dat pānū vnū loci p pāno alterius. Querit a vobis mercatorib⁹ si habeatis caracterē dyaboli. Ille caracter ē fraus: gallice barat ou deceptiō. Nō est aliquis qui nō se interponat de istis. nō est villa neq̃ villagium vbi nō sint iste deceptiōes. Volo dicere q̃ qui libet mercator dz respicere quid emit: aut quid vedit. si fraus eueniat: dz satisfaccere vel dānabitur ⁊c. Dicatis in veritate vos mercatores vinū: nunquid datis intelligere q̃ vinū vestrū est aurelianēse vñ andegauēse ⁊c. ⁊ est de p̃ria. q̃ ē p̃nū vester ē de rothomago ⁊ est beluacēse ⁊c. Cōmittit etiā fraus in q̃stitate. Dñi cāpsores: estis hic q̃ rōgnez les elcus. ⁊ vos mulieres que emitis in magna mēsurā ⁊ veditis in parua: ⁊ qñ pōderatis aliqd datis de digitto sup statēā vt descēdat. Tercio p̃mittit fraus in q̃stitate. Nūquid dñi veditis pannū madefactū p nō madefacto: ⁊ post emptor credit habere duas vlnas ⁊ nō hz nisi vnā: Et vos apotecarij q̃ ponitis oleū in croco vt plus pōderet ⁊c. ⁊ spēs in celario vel i caueayt mag⁹ pōderēt. Et tu carmifex q̃ sufflas in carnē: et alī: quādo habes anhelitū fetidū et ifectū et corūpis carnes: creditis q̃ deus nō videat vos. opz oia ista reparare vñ dānari. Alia est fraus in dilatione solutio: nis cum seruitor seruiuit. Dñe burgeñ. vos nō vultis soluere ppter auariciam nec argētum pōt exire digitos vestros ppter tenacitatē vřam ad soluēdū labozatores vestros. Certe opz satisfaccere vel dānari: istud p̃ctm est qđ specia liter clamat vindictā ad deū. Quinta fraus cōmittit in precij mutabilitate: et ista fraus cōmittit ab illis q̃ prestāt

et acquirūt terras. Verbigra. est vnus pauper hō veniēs ad vnū magnū diuitem dicens. dñe cōcedatis michi decēz scuta sup vineas meā ⁊ domū. Dicit ali⁹ nō faciā: sz vende ⁊ emā vnā partē dādo pecuniā: ⁊ aliā partem dādo mercā: cias q̃ non ascendūt ad mediā partem sūme p̃cipaliū. Ista fraus cōmittit si vn⁹ paup vadat ad mercatorē qui hz bonā bursā ⁊ dicit. dñe pcedatis michi decēz scuta. dicit ali⁹ nō faciā. Concedā tibi mercātiā ad sūmā quā tu petis: et dabit sibi vne balle de saffrā ou de poiure pro decem scutis qđ nō valet octo. Istud est graue p̃ctm clamāz vindictā ad deū. Volo dicere o p̃ctōres paupes q̃ studeatis reparare fraudes: alit erit dānari ad oēs dyabolos. Suadeo igit iuxta bñ iacobi do. Abijciētes ⁊c.

¶ Sabbato post tertiā dominicā aduentus. Sermo. xxxv.

Abijciētes oēm inuidiā. ⁊c. Terra em̃ sepe veniēte super se bibens ymbre et germinās herbā oportunam illis a qbus colit accipit bñdictionem a deo. pferēs aut spinas ac tribulos reproba est ⁊ maledictio prima: cui⁹ cōsumatio in cōbustionem. ad heb. vi. Dñi et aie deuote audiūstis heri quō thomas manū xpī asperit ⁊ cognouit eū et vidit latus apertū ⁊ cognouit amorem xpī erga nos. Audiūstis etiā quō vñstauit elizabeth vt puer iohānes sancti ficaret in vtero. sz pauci est istud audire: nisi ponam⁹ manū ad opus. Ideo dicit bñs pau. Terra em̃ sepe ⁊c.

¶ Casus est patens. Dñi qñ habet⁹ ortū sepe disponitis eū ⁊ le cercles: si dat bonas herbas nō perditis penā vestrā. Sz qñ habetis ortū et disponitis eū et non affert bonas herbas: tunc ponitis ignem ⁊ perdit⁹ penā: quia terra reproba est et nichil valet ad comedendum. Rogo vos dñi mei q̃ non sitis ista terra sed queretis a me dñi mei q̃ est ista terra dans bonā herbā. Dico q̃ est illa de qua loquitur chzist⁹. Marci. iij. Terra fructificat. primū herbā. deinde spicam. deinde plenum fructum in spica.

Terra vero sterilis est illa de qua salomon. xxiij. prouer. Per agrum hominis pigri transiit: et per vineam stulti viri: et ecce totum repleuerat vitice: et operuerant superficiem eius spine. De bona terra dicit ps. Dominus dabit benignitatem: et terra nostra dabit fructum suum. alibi. Descendit sicut pluuia in uellus: et sicut stillicidia stillantia super terram. Terra est uirgo: et dicit de lyra. qz sicut terra dat et reddit granum per rores et ymbrem: sic uirgo saluatorem reddit. A. Alio modo ista terra potest esse scientia bona: ymber vero sanctificatio est. de quo ysa. lv. dicit. Quomodo ymber et nix descendit in terra et germinare eam facit. Illa pluuia que facit crescere fructum est predicatio fructuosa. Audiuitis sermones per totum aduentum. uideatis nunc uerum habeatis fructum vel herbam solam. christus dicit qz terra primo dat herbam. secundo spicam. et tertio granum. Sic etiam bona conscientia primo dat bonam uoluntatem bene operandi. secundo opus bonum. et tertio prouocationem boni operis. et tunc illa terra. a. bona conscientia debet multum gaudere: quia qui perseverauerit usque in finem: saluus erit. Mat. xxiij. Illa est terra de qua loquitur hier. xxiij. Terra/terra/terra. audi sermonem domini. et ob ter. primo propter malum consensum: propter opus malum: propter malam consuetudinem. Illa terra est damnatus homo vel conscientia scriptus in libris damnatorum. ad quem dicit hier. Audi sermonem domini. scz transgressionem preceptorum: quod te ducit ad inferos: audi immundiciam conscientie: stude lauare. Sed quod prodest frater audire uerbum domini et non operari secundum uoluntatem eius. Certe paucum. Nos domusculas que ostenditis guttur uersum: et erigitis caput uestrum sicut equus bardatus. audite uocem domini: et mundate conscientias uestras: et quibus illud semper facere debeatis maxime nunc faciatis. iuxta beati iacobi documentum. Abiicientes oem immunditiam etc. di. Aue.

Abiicientes oem immundiciam etc. More solito mouet questio terminata in doctrina magistorum: noster theologorum. et presertim a

Bona. in. l. di. viij. Antrum scilicet in christo sint due naturae. et uerum christus dicatur bis natus. B. Responderet dictus doctor dicens: quod actus potest notari a tribus. primo modo a subiecto. Secundo modo a principio. Tertio modo a tempore. Cum igitur in christo sit diuinitas: corpus et anima deo cognue et recte et sine errore in christo sunt concedende due naturae. Primam uocat diuinitatem eternam finem quod est unum suppositum a patre emanans propter eternam generationem secunda est humana naturaliter producta a matre que fuit principium istius naturae tatis quo ad esse humanitatis. Leuate capita uestra. Estis in bono statu domini: uelletis nunc mori in statu in quo estis. Certe credo quod de mille non est unus qui dicat ita. Est hic gaudium quod dicitur quod sufficit unum bonum spiritum et illud ponet uos in gloria. Certe uellemus scire de aliquibus qui tali modo intrauerunt gloriam. Credo quod non intrauit nisi unus: scilicet bonus latro. Et dicit bernardus quod hoc factum est cum maximo misterio ad bandum intelligere quod redemptionis generis humani facta fuit per christum et misericordia sola et non saluauit homines suis meritis. Rogo uos quod nullus expectet mortem ad mundandum conscientias. Medii uobis multos casus in quibus quis non potest condere testamentum. dixi heri de illo qui est condemnatus ad mortem. habebatur alius casus in lege civilis. ff. de testat. l. is cui interdicitur bonorum administratio a testamentum condendo repellitur. sicut est de prodigo: tamen testamentum prius factum bene ualeat: quod sic prodigus posset facere testamentum cum aliterius iactura quod non debet fieri. Unde de reg. iur. li. vi. ff. Locupletari non debet aliquis cum alterius iniuria vel iactura. ad idem. l. nam hoc natura. ff. de conditione indebiti.

Additio. Monetur questio iuris uerum quis licite possit reportare commodum cum alterius damno. uidetur quod non per iura preal. et per. l. liberatores. ff. de seruitutibus rusticorum prediorum: ubi dicitur quod aqua potest duci de flumine publico si illud fiat sine alterius iniuria

tamen dicendum est q in casibus a iure
pmissis quis potest ditari cū alteri? ia-
ctura: vt facile videre est in prescriptio-
ne Qm̄ quis prescribit res alterius, et in
exceptione nō numerate pecunie. vt in
l. In contractibus. C. de non numerata
pecunia. et sic de alijs. tamē forte tutius
esset in foro aie illud nō detinere. vt di-
cam latius infra vbi plene examinabo
hūc articulū. Rogo deū q non sit nobis
tam rigorosus. paganus aristo. i ethi-
cis. iij. lib. ponit duo extrema liberali-
tatis. scilz auaricia et pdigalitatē. Cas⁹
est patēs. Est vnus vir pdigus qui oīa
exponit faciēdo bonū vultū et habz ne-
potem vidētem eius pdigalitatē: va-
dit ad iudicē et facit sibi claudere ma-
num. ille vt dicit leges nō potest cōde-
re testamentum. Iste pdigus est ille de
quo loq̄tur xps luce. xvi. homo quidā
habebat vilicū. et vidēs q abuteretur
bonis suis dixit. Redde rationē vilica-
tionis tue. et. Uel ille filius pdigus de
quo loq̄tur lucas. xv. q consumpsit omia
bona sua luxuriose viuendo. ille est hō
pctōr cui deus dederat multa bona: vi-
delicet pedes: oculos. et. iste oīa consu-
mit: et dat ad seruendū dyabolo. Tūc
sicut ille dñs vocat receptorē suū et fa-
cit ei reddere cōputum: ita xps qñ eri-
mus in morte et dicemus. heu heu. etc.
et habebimus mortē inter dētes et dya-
bolos circūquaqz: dicet redde rationē
vilicationis tue. O pctōres qd tūc dice-
tis xpo: qd dicetis religiosi q male cu-
stodiuius regulā vestrā: qd dicēt viles
meretrices et alij pctōres: Volo dicere
q quilibet habeat pietatē de sua aīa: et
sūdeat dispēnere consciā suā ad bi-
gne recipiēdum verbū incarnatū. iuxta
thema preassūptum. Abijciētes. et.
¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.
Secunda erit de anime peccatricis vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē ostēditur in

carnationē xpi visibiliter nobis factā.

et de hoc habemus textū luce. iij. Anno

q̄nto decimo tyberij cesaris pcurāte pō

tio pylato iudeā. et. factū est verbū dñi
sup iohēm filiū zacharie in deserto. etc.
erat iohēs pdicās. Istud est tertium si-
gnū ostēdēs incarnationē xpi. s. fructuo-
sa pdicatio. et de isto cras dicem⁹ in ex-
positōe euāgelij: sed hodie solū dicem⁹
de regno tyberij impatoris. Tūc ei illi
erāt quattuor p̄fides in iudea: duo sa-
cerdotes symoniaci q tenebāt sedē sacer-
dotalē annuatim: et sps sc̄tus venit sup
iohēm: et venit in desertum et ieiunauit:
nec vinū bibit: et erat indut⁹ cilicio sc̄to
de pilis cameloz. Postmodū venit ex-
tra desertū ppe iordanē et pdicauit bap-
tismū penitētie. Tūc pharisei miserūt
ad eū vnā ambassadā de leuitis et sacer-
dotibus q interrogauerūt eū q̄s esset:
an messias: an ppheta: Rñdit q non.
Tūc dixerūt sacerdotes et leuite. Quid
ergo dicemus illis q nos miserūt: Rñ-
dit. Dicite eis q ego sū. vox clamātis.
et. ¶ Leuate capita vrā. Dñi qd omia
ista significāt. qd est desertū. q̄s est ille
q clamat in deserto: In p̄cia est sps sc̄s:
ctus q s̄at ad ostiū et pulsat. apo. iij. et di-
cit. Omis caro fenū. et. Desertū est ille
mūdus. s̄r aut desertū de deserto deserta-
ris: qz ab oībus relinq̄tur. et ibi sūt ser-
pētes emittētes venenū p os. Mūdus
ille emittit venenū pos qñ demulcet au-
res mūdialiū ostēdendo delectationes
mūdanas. Ille q clamat est xps. s̄ quo
habet hebre. v. Cū lachrymis et clamo-
re valido clamauit ad patrē: et exaudi-
tus est p sua reuerētia. Sed q̄rens a me
pater: baptista vocauit se vocē et nō ver-
bum. Dicit scotus di. xviij. p̄mi. q̄ b̄bū ē
actus pductus ab intra. sed vox est ex-
pressio actus mētis. Fuit igit ioh. vox
sac̄tatis et nō verbū: qz pdicauit bap-
tismū penitētie. verbū vero est act⁹ itela-
ligēdi: et natū est rep̄tare verbū diuinū
qd a patrē pcedit. vox vero est expressio.
¶ Dñe p̄gēs es̄is ne theologianet
scitis qd vocamus in theologia verbū
dico q celi nostre p̄see gallice q est p̄feta
cta en nostre esperit. Et ad declarandū
illud qd habeo in mente vox vadit ad
aīam vestrā: et intelligitis qd habeo in
mēte. Sic pater eternus pduxit verbū

eternum. De quo. ps. Eructauit cor me
um. et. Ut autem deus declararet verbū
suū misit iohannem qui fuit
Uox sanctitatis et iudicij.

Quia predicauit baptismū pñie.

Uox amentatis et mie dignissime et de
sideratissime.

Quia predicauit aduētum pñone.

Uox veritatis et iusticie.

Quia predicauit seueritatem diuine
iusticie.

Uox exultationis et leticie.

Quia predicauit regnū glorie.

De pmo. ps. dicit. Uox dñi sup aquas
deus maiestatis insonuit predicās ba-
ptismū pñie sup aquas multas. De ij.
canticor. viij. Qui habitas in ortis fac
me audire vocē tuā. De tertio. Uox dñi
intercidētis flāmam ignis. et lu. iij. Cu-
tus ventilaburū in manu eius et purga-
bit areā suā et cōgregabit triticū suū in
horreū suū: paleas autē cōburet igni in-
extinguibili: triticum in horreo: paleas
autē igni cōsumet. De quarto canticorū
ij. Sonet vox tua in auribus meis. pre-
dicatio iohis et xpi fuit. math. iij. Agi-
te penitentiā: appropinquabit ei regnū
celoz. et fuit exultationis et leticie.

¶ Dñe burgēses vaditis ne ad visitā-
dum mulieres in puerperio: audiuitis
vñq̄ talē cantilenā. Iohēs fuit vox sā-
ctitatis puritatis: q̄ vt dicit euāgelij
p̄dicabat euāgelij in remissione pctō-
rum. et q̄ predicabat baptismū vt po-
pulus reciperet a dño grām istā. vox fu-
it dulcis: q̄ significabat aduētum xpi
quē tora terra desiderabat. De quo di-
cebat ioh. Medius vestrū stetit quem
vos nescitis. Ipse autē iohānes fuit vox
seueritatis iusticie dicēs. Ecce securis
ad radicem posita est. Utinā nobiles il-
lius tēporis habuissēt tot predicatiōes
sicut habent nūc: q̄ si sic: credo q̄ fecis-
sent penitentiā lōge maiore q̄ nūc faci-
unt. Fuit etiā brūs iohēs vox exultati-
onis et leticie. Ipse enī solus predicauit
explicite regnū celoz debere dari his q̄
faciūt penitentiā dicēs. Agite penitēti-
am appropinquat enī regnū celorum.

¶ O paupes pctōres hortor vos vt au-

diatis vocem istā: scilz vt purgetis con-
sciētiās vestras: iuxta b. iaco. documē.
Abijcietes omēm. et.

¶ Quātum ad scdām partē. Dñi trāse
amus vltra. habetis bonā memoriā il-
loz q̄ diximus heri. Diximus ei de frau-
de q̄ cōmittitur emēdo et vendēdo: i sub-
stantia quātitate et qualitate nō soluē-
do debita: et dare mercātiās loco pecu-
nie. Ad facilius recipiendū. Restat de-
cimū pctm opīs: et est dānabilis falsi-
ficatio. ¶ Credo q̄ dauid habuit
cognitiōē de isto dicēs. Vani filij hoīz
mēdaces filij hoīm in stateris vt decipi-
ant. Et prouerbi. xi. Statera dolosa ab
hominatio est apud deū: et pōdus equū
volūtas ei⁹. Et hiero. xxiij. q. i. c. Non
auferamus stateras dolosas vt appen-
damus qd volumus p arbitrio nostro.
Est autē multiplex falsificatio: qdā est i
stateris: qdā in pōderibus: qdā in mo-
mētis: qdā in bullis: qdā in scripturis:
qdā in istrumētis. et sic de alijs. De pri-
mo dñi habetis magnā mēsurā ad emē-
dum: et parū ad vēdendū. Et vos dñi
cāpsores. et vos q̄ vēditis cādelas: num
quid scitis facere mixtiōes de succo
mutonis et porci? Opz red dere rōez vel
dānari. Vos dñi notarij fecistis ne de-
ceptiones in litteris: Unde dī cōiter in
cōi. puerb. De troyz choses dieu nous
garde. de cetera de notares. de qui pro
quo dapohticaires. et de boucho de lō-
bart friscates. Dñi notarij vos scitis
qd significāt ista. Est vn⁹ vir q̄ vult vē-
dere domū suā et mlier nō vult: marit⁹
iurat q̄ si nō p̄stetiat ipse occidet eā. tunc
mulier semimortua venit ad notariū: et
dicit sibi cassū. dico nūc q̄ si notari⁹ capi-
at istrumētū male facit: et tract⁹ ē nul-
lus. Est etiā falsificatio in istrumētis et
scripturis qñ recipiūtur falsi testes. et si
am ē falsificatio i liberis qñ vir nutrit
plē alteri⁹. vel mlier dedit itelligere ei
q̄ sit fili⁹ ei⁹: et tñ nō ē. oz enī pctōres fa-
tiffacere de istis vel dānari. Suadeo igitur
vobis vt disponatis vos ad suscipi-
endum digne mysteriū incarnatiōis: iux-
ta b. iā. docu. Abijcietes. etc.

¶ Eadē die post prādij. Ser. xxxvi.

Sab. post tertiā do. aduen.

Inuenisti grām apud dñm. luc. i. Inclinās se deorsū ⁊ digito scribebat in terra. ioh. viij. c. ¶ Dñi ⁊ aie deuote si bene tenuistis ea q̄ dicebā sūt oculo die: debetis agere grās virginis q̄ inuenit grām apud dñm. Sed q̄retis a me quō inuenit grām? Dico q̄ modus ostendit in verbis allegatis q̄ inclinauit se ad eo baste q̄ non poterat plus inclinari. Unde pau. ad hebre. ij. Debebat p oia fratribus assimilari absq̄ pctō pro similitudine. scripsit ergo in terra. i. in uirgine deus pater tres litteras de sua potētia: filius tres de sua sapia: sp̄s factus tres de sua clemētia. Diximus de scriptura p̄is ⁊ filij: ⁊ restat de scriptura sp̄s facti. Scripsit ei tres de sua clemētia.

Primo qñ sūme immēsus fuit sūme de pressus.

Secūdo quādo summe beatus fuit sūme afflictus.

Tertio quando summe gloriofus fuit summe yustificatus.

Et sūt tres tractatus cuiuslibet lfe. A

Primo lōgitudo fuit abbreviata

Scōo altitudo fuit depressa.

Tertio latitudo fuit angustata.

¶ De primo isa. Uidit abbreviationē lōgitudinis dicēs. Uerbu abbreviatu faciet dñs sup terrā. De scōo altitudis depressionē declarauit lucas. ij. dicēs. Descēdit et uenit cū illis in nazareth: ⁊ erat subditus illis. De tertio angustiam latitudinis declarat grego. dicens.

Quia quē celi capere nō poterant tuo gremio cōtulisti. In terra ergo benedicta uteri uirginis scripsit sp̄s factus tres litteras. Prima fuit taliter facta:

q̄ fuit simul breuis ⁊ longa. Scōa fuit depressa altitudo. Mirabile eni erat ut

refert lucas q̄ deus rex angeloz uellet subijci vni carpētario. i. ioseph. ⁊ ideo ostendit quō quilibet debet subijci paritibus suis. Tertio fuit latus ⁊ angustatus. Ipse etiā fuit sūme gloriofus ⁊ sūme afflictus. In illo instāti in quo aia

fuit corpori unita habuit tantū dolorē sicut habuit quādo fuit in cruce. Hoc

dicat huber. de casali. ⁊ bernar. de euā

gelio eterno exponēs illud Ego dormio ⁊ cor meū uigilat. Ad istud ppositū di. isa. ix. Paruulus natus est nobis. etc.

Sed qualis erit p̄cipatus ille. Isaya dic nobis. Nūqd̄ erit amaritudinis ⁊ doloris: Certe sic. Iteu qualis p̄cipatus

erat quādo erat inter duo aialia friges

scens. certe erat afflictus ⁊ dolorē habuit in aia a creatione eius. ideo. ps. in

psōna eius dicebat. Ego sū uermis et nō homo. ⁊c. In magna dulcedine iacuit sup terrā quo ad portionē supiorē:

sed quo ad inferiorē fuit sēper in dolore ⁊ tristitia. Uolo dicere q̄ inq̄ramus gratiam dei: ut uelit nobis dare grām

remittēdo pctā p suā sapiam ut dici possit de nobis iuxta thema. Inuenisti. ⁊c.

Quā nobis donare uelit dñs: dicendo. Aue maria. ⁊c.

¶ Inuenisti grām. ⁊c. Mōte solito mouetur q̄stio theologalis terminata i doctrina magistrorū nostrorū theologorū: p̄sertim a bona. Utrū angelus debuit

citius uenire ad uirginē q̄ uenit. B

Dicit bona. q̄ incarnatio est opus p̄mi principij reparātis.

Primo libertatē arbitrij.

Scōo sublimitatē beneficij.

Tertio integritatē vniuersi.

¶ Quo ad primū exigebat ipsa libertas ut homo nō inuite: sed uolūtariē ad deū cōuerteret. Scōo sublimitas exigebat ut tñ bñficiū diligeret ⁊ desideraret

⁊ ideo uana nō fuit pmissio: r̄ae p̄nūciata Tertio integritas vniuersi req̄rebat

ut oia fieret cōgruo tpe: maxime opus excellētissimū. ⁊ q̄ hō creatus fuit i sexta die: ideo angelus in sexta die mitti

debut ad uirginē: ⁊ xps pati debuit in sexta die. ¶ Leuate capita uestra de

uote filie et sorores. timetis dānari: habetis decretale vñā extra de sp̄s alib.

ca. Inuenis. vbi dicit: q̄ in dubijs tui or pars est eligēda. Idē habet in. c. Ad

audientiā. de homicidio. ⁊ in. c. Sicut. xij. di. ⁊ in. ca. Inuenis: est casus. Si

maior septēnio straxerit sponsalia cum minore septēnio ⁊ eā trāduxerit ad do-

num ouis iusticia publice honestatis: q̄ forte tētauit quod p̄plere nō potuit.

Additio. Oritur hic questio iuris q̄ dicatur iusticia publice honestatis ⁊ vsq; ad quē gradū habeat locū phibitō preteritū illius iusticie. videtur p̄mo q̄ nō habeat locū phibitio. nā dicebat i veteri testamēto. s̄rater fusciter semen fratris. Tū dicendū est q̄ in veteri testamento nodūz erat repta ista iusticia publice honestatis. sed q̄ inter cōsanguineos interdū oriebātur graues inimicitie fuit inuētum istud impedimētūz qd̄ dicitur iusticia publice honestatis. que contrahitur ex spōsalibus inter spōsam ⁊ cōsanguineos spōsi ⁊ ecōtra. q̄ impedit matrimoniū ⁊ dirimit. vt in c. Spōsaz. de spōsalib⁹. ⁊ clarius hodie in c. Vnicō. eodē titulo in. vi. Et habet locū phibitio vsq; ad quartū gradū. vt ibi notat̄. Et ita s̄rit panouinitas in dicto c. Spōsaz. prationē c. nō debet de p̄sanguinitate ⁊ affinitate. ⁊ caueat mlti hoc casu trahētēs. Nos habuimus heri festum thome: ⁊ pudie lū. Si respiciam⁹ eōz vitas inueniēmus q̄ ipsi nō habuerunt paradisū ducēdo vitam quā nos ducimus: sed aliā. nō ei ludebāt au glic gallice. nec fucabāt corpora sua: sed in laboribus plurimis ducebāt vitā suā. ⁊ finaliter extincti sūt vt sēper sequeretur xpm. O paupes pctōres nō est remedium de vitā vsq; nisi agatis p̄niam. sed si sic feceritis dicez de vobis iuxta thema p̄assumptū. Inuenisti grām. ⁊c.

C In isto sermone erūt due partes. Prima erit de annūciatione angelica. Secūda erit de inueniēda gratia.

C Quantū ad primā partē. Diximus in p̄cedētibus quō angelus descēdit ad virginē ⁊ eā salutauit. Diximus etiā qd̄ erat cū ea. Erat ei cū ea vna ancilla q̄ vocabatur pudor. que tangit ibi que cū audisset turbata est in sermone eius. Et erat cū ea due domicelle. Una vocabatur sapiētia: que significat ibi quō fiet. Scōa vocabat̄ integritas. que t̄gitur ibi. qm̄ vix. ⁊c. Dicit brūs bernar. sup̄ nullus est. O virgo iā nō est vrēdum verēcūdia: da cōsensū ⁊ accipe dominiū virtutū. tūc virgo genibus flexis in terrā. Fiat michi. ⁊c. q. d. nō peto ver

būm p̄ phetas predicatū. nō verbum in figuris inuolutū: nō verbū in ymagi ne ostensū: s̄z verbū incarnatū. fiat michi (inqt) scdm̄ verbū tuū. Ecce ancilla dñi. O felix humanitas. q̄ respexit humilitatē ancille sue: ⁊ hoc beatā me dīcent. ⁊c. Virginitas placuit sed magis humilitas. Nō enī virginitas placuiss̄z sine humilitate. Qñ aut̄ s̄as genib⁹ flexis ⁊ sūctis manibus aperuit ostiū virgo: ostiū inq; sui cordis ⁊ cōsēsus. Tūc xps in illo instāti dixit patri. Pater mitte me in mare. ppter me ei rēpestas orta est. iōne. i. Et tūc virgo simul ⁊ in eodē instāti fuit mater dei ⁊ hois. hoc facto exiuit vt visitaret elizabeth ⁊ elizabeth sine aliquo doctore: sed solū p̄ inspirationē spūs s̄cti cognouit eā matrem dei dicēs. Unde hoc michi vt veniat mater dñi mei ad me: ⁊ subiūxit go. Magnificat aia mea dñm. Et dñr in vespis: ad recordationē mystēriū. Et mis eius. ⁊c. in p̄genies hoim. vel a p̄genie iudeoz: in p̄genies paganoz. Dicam⁹ ergo oēs hos psalmos vt possimus qñ qd̄ s̄sūs corporales mortificare ⁊ reputare i laudē dei recognoscēdo grāz quā fecit nobis xps assumēdo naturā humanā. ⁊ sic inueniēmus grām spūs s̄cti: iuxta thema p̄assūptū. Inuenisti gratiam. et cetera.

C Quantū ad scōam partē. Dñi ⁊ vos sorores in xpo quale remediū vt habeamus istā grām. Dico q̄ nō sufficit venire ad ecclesiā ad sermōnē: sed seruare oia p̄cepta legis ifallibiliter aut dānari. Dixi vobis de abrahā q̄ lauit pedes ⁊ dedit refectionē āgelis. ⁊ de loth qui fugit a sodomā: ⁊ saluatus est i mōte. Isti inueniūt grām apud deū. Oportet etiam videre de alijs qui inueniunt grāz: sicut moyses: ioseph: dauid. Et loq̄mur p̄ nūc de dauid. de quo actū. viij. scribitur. Expulit gentes deus a facie patrū vestroz vsq; in diebus dauid q̄ inuenit grām apud deū: ⁊ petiit vt inueniret tabernaculū deo iacob. Quis est dauid dñi qui inuenit grām. ⁊c. Hic o. in interpretationibus noim̄ hebraicorū dicit: q̄ dauid interpretatur manu fortis:

Dominica quarta aduen.

vel aspectu delectabilis p exemplares
honestate. luce. xij. Sicut lūbi vñ precu-
cti: et lucerne ardētē in manibus vñs
Estis hic meretrices q̄ delectamini in
aspectu ribaldeꝝ vestroz: Scitis qđ
habet. xij. q. i. Duo sūt. et sūt verba bñ
aug. Duo sūt inq̄ xpianoz genera. et
ca. Nolo. Duo sūt hñs necessaria: scz fa-
ma et conscia. conscia ppter seipsū: et fa-
ma ppter primū. Creditis vos dñi q̄
habeatis grām: qz aliqđ laudat vos et
laudādo corpus vñm extertus: Dico q̄
nō. Audiantis qđ dicit pau. titū. ij. Ap-
paruit grā saluatoris: non solū religio-
lis: sed etiā oibz hoibz. Sed qđ seq̄t̄
erudiēs nos abnegātes oēm impietate
sobrie et iuste et pie viuamus quo ad se-
ipsū. et iuste quo ad primū. et pie quo ad
deū. O pēdies respiciatis illū q̄ erat p-
ctiosus pte filiū hoim. In die natiuita-
tis erat sup fenū plorans corā mēre sua.
Plorate igit et vos sup conscias vñas.
Abijcietes oēs gulositates et ebrietates
et oēs corporis delectatiōes. qz vt dicit
grego. Breue est qđ delectat: eternū qđ
cruciat. et sic iuxta thēma p̄assumptuz.
Inuenietis grām. et. Rōgo deū. et.

CMo. iij. aduē. de mane. Ser. xxxij.
Abijcietes. et. Videbit ois caro sa-
lutare dei nostri. luce. iij. **C** Dñi
et ase denote nos attēdimus ad celebra-
dum natiuitatē iesu xpi. Sz causa qua
re eā celebrare debemus est: qz celebra-
do expectamus puenire ad clarā visio-
nem que est facie ad faciē. hec est ei vi-
ta eterna vt cognoscāt te solū deū ve-
rum: et quē misisti iesū xpm. iohā. xviij.
Ideo p principio istius sermonis cepi
ista verba q̄ sūt originaliter isa. pphē.
lij. ca. Videbit ois caro salutare dei no-
stri. Sed si q̄ratis quot modis possum⁹
respicere deum.

Dico q̄ quattuor modis.

A Primo in mūdi creatura.

Secūdo in natura assūpta.

Tertio in pura conscia.

Quarto in finali gloria.

C De primo ad ro. i. Inuisibilia dei p
ea que facta sūt intellecta spiciūtur.
De secūdo exo. iij. dicit moyses. Uadā

et videbo quare nō comburatur rubus
De tertio. lu. x. Beati oculi q̄ vident q̄
vos videris. et math. v. Beati mūdo cor-
de. De quarto prime ioh. iij. Videbi-
mus eū sicuti est. **C** Leuate capita vñs
Dñi affectatis videre xpm: si sic nos fa-
uenimus quattuor modis in scriptura
ipsū vidēdi. Primo in mūdi creatura.
Magister smaz iij. di. primi dicit: q̄ in
qualibet creatura est vestigiū trinitatē
ideo possumus venire ad noticiā trini-
tatis p creaturas: et sic videre deū i cre-
aturis. Secūdo possumus eū videre in
humanitate assūpta: et sic apostoli vi-
derūt eū in natura humana. Tertio in
bona conscia: qz aīa q̄ est in bono statim
in ipsa potest repiri xps. adeo xpus dice-
bat lu. xviij. Regnū dei intra vos est. et.
et beati mūdo corde: qm ipsi deū vides-
bunt. et ps. Sustate et videte: qm suauis
est dñs. Quarto videbimus eū in glia
eterna. Ad hoc enī celebramus festa et
solēnitates: et venimus ad sermones vt
appareamus sicuti est et videamus eū
in gloria sua. Nolo suadere vt munde-
tis conscientias vestras: et tandem veni-
atis ad visionem beatificam.

C Abijcietes oēm bc. **C** Mōre solito
mouet questio fininata i doctrina ma-
gistroz et nroz theologoz: et presertim a
Bona. in. iij. Utrū scdm quālibet natiui-
tatem xps dei filius debeat dici marie
filius naturalis. **B** Respōdet bona.
q̄ licet ad filiationē naturālē cōcurrat
effectiue brā virgo: nō tñ ad pductionē
supnaturalē. **C** Leuate capita vñs pec-
catores: deliberastis ne adhuc dispo-
ne re conscias vñas: qđ erit de vobis si de-
cedatis in pctō mortali: Sz dicetis for-
te. parer cras p̄stebimur q̄ erit vigilia
natiuitatis dñi: et dñs dabit nobis suaz
misam. Bene dicitis sed nō totum. Dixi
heri q̄ p̄dignus facere testim nō pōt. ha-
bemus aliū casū in. l. ci. ff. de testamē.
lex incipit f̄ilius. q̄ seruus testamētuz
facere nō potest: quod si fecerit testamē-
tum non valet. Idē habetur in canone
xij. q. ij. ca. Illud. Et in hoc sūt papa et
iperator q̄ ille qui nō est dñs bonoz su-
oz nō potest condere testamētū. Rōgo

deum pccōres q̄ nō faciāt sic de nobis in morte. Legistis ne illud ioh. viij. Qui facit pccm̄: seruus est pcc̄i. i. petri. ij. A quo quis supatus est: eius seruus est. O peccatrices aie: audeo dicere q̄ in carceratus nunq̄ fuit in tanta pena sicut est aia pccōis in corpore. Hec igitur qd̄ faciet miser pccōr qm̄ videbit iudicē terribilem: ⁊ dyabolū in eū feuiētē. Qui ei erit in pccō: erit seruus dyaboli. Si autē xps nos liberauit vere nos liberi erim⁹. Quale remediū dñi: Certe necesse est vt abijciamus oēm immūdiā: qm̄ xp̄s factus est sub lege: vt nos qui sub lege peccati eramus redimeret. hoc insinuāt thema propositū. Abijciētes. ⁊c.

¶ In isto sermone erunt due partes. Prima erit de incarnationis sacratissimi me profunda dignitate.

Secunda erit de aime peccatricis virtuosā purgatione.

¶ Quantū ad primā partē. nos sum⁹ in q̄nto mysterio ⁊ vltimo quō scilz icar natio xp̄i est visibiliter manifestata.

Nos habuimus aliqua signa. Primū fuit missio angelica. Scdm̄ fuit visitatō gratiosa. ⁊ de isto signo diximus heri ⁊ die veneris. Tertiū quod debem⁹ nūc dicere est predicatio fructuosa. ⁊ de isto tertio signo loq̄tur euangeliiū presens. Miserunt iudei ad iohēm vt interrogāret eū: tu quis es? Johānes respōdit q̄ nō erat helyas: neq; ppheta. Tūc dixerunt. Quis ergo es tu vt respōdēs dem⁹ his qui miserūt nos? Cur ergo baptizās? C. Dñi leuate spūs vestros. scdm̄ q̄ dicit richardus de sc̄to victore in libro de trinitate. fides nostra est tam secura ⁊ tot ⁊ tātis vallata argumētis q̄ nemo sane mentis potest de illa dubitare: sicut hystoria presentis euangelij ostendit. Johānes enī baptista predicabat in deserto: omēs iudei putabāt ipsum esse saluatorem mundi. vidētes austeritatem quam ipse ducebāt. Non enī comēdabat carnes neq; aliquid coctum: nec bibeat vinum nec cyceram. Quapropter doctores iudeorum existētes in hierusalem videntes tempus pphetiarum esse completum miserūt io-

hanni ynam ambassiadā vt interrogarent eum: dixerunt illi. Domine nos sumus missi a hierusalem ad sciendū quid vos estis. Et tunc iohānes confessus est ⁊ non negauit: dicebat eis. Sicut prophetis ait vobis moyses de utero. ⁊ viij. prophetam suscitauit vobis dominus de medio. vnde quem debetis audire: quicunq; non audierit eum punietur. Tunc iudei interrogauerunt si ipse esset. Dixit ille. Non. Et dixerunt ei. Dic ergo nobis: quis es tu? Respondit. Ego sum vox clamantis in deserto. Parate viam domini. Ego baptizo vos in aqua. In medio autem vestrum est qui baptizabit vos in spiritu sanctor: vos non cognoscitis eum. ⁊ ille ante me factus est: cuius non sum dignus corrigiam calciamenti soluere. vbi dicit magister sn̄iarum q̄ soluere corrigiam est declarare ligamen quod est in terra naturam humanā ⁊ naturam diuinā. Ad intelligendū autē q̄ xp̄s per predicationem ostendit se mediātorem. Est sciendū q̄ septuplex est mediū: vt potest clare ostendi.

Primum est mediū essentie.

Et hoc declarat metaphisicus.

Scdm̄ est mediū nature.

Et hoc declarat phisicus.

Tertium est mediū equiparatiē.

Et hoc declarat mathematicus.

Quartum est mediū scientie.

Et hoc declarat logicus.

Quintū est mediū modestie.

Et hoc declarat ethicus.

Sextum est mediū iusticie.

Et hoc declarat legisperitus.

Septimū est mediū cōcordie.

Et hoc declarat theologus.

¶ Leuate capita domini. Omibus his modis christus fuit in mediū siue mediū: vt de eo possumus dicere eccl̄. xv. In medio ecclesie aperuit os eius. De primo scribitur gen. ij. Produxit deus de humo ossē lignū pulchrū visu: ⁊ ad vespēndū suauē: lignū etiā vite in medio paradisi. De sc̄do deus. y. Sū medi⁹ inter deū ⁊ vos. De tertio ioh. xix. Crucifixus inter duos latrones hinc ⁊ hinc: mediū

Dominica quarta aduen.

aſit ieſu. De quarto actu. i. per qua-
draginta dies apparēs eis ⁊ loquēs de
regno dei. ioh. xx. Stetit ieſus in medio
eorū. Vide ibi gloſā grego. De. vi. apo.
viij. Nō eluriet neq; ſitiet: q; agn⁹ dei q̄
eſt in medio throni reget eos. ¶ Leua-
te capita veſtra dñi: intelligitis ea q̄ di-
xi vobis. Iohānes baptiſta dixit iude-
is q; xps erat inter eos. ⁊ ego dico vo-
bis q; eſt in medio veſtri: ⁊ vos non co-
gnoſcitis eū. Primo eſt in medio trinita-
tis: q; eſt ſcda pſona. Scdo eſt inter nos
p aſſumptionē eiꝰde nature. Tertio ſu-
it mediator in arbore crucis: q; voluit
mori inter duos latrones ad dñdū no-
bis exemplū q; aliq;bus dabit parad-
iſum ⁊ alijs infernū. Quarto in reſurre-
ctione. Quito in aſceſſione fuit inter an-
gelos ⁊ alios brās. Sexto erit in medio
in generali iudicio: q; boni erūt ad dex-
tram: ⁊ mali ad ſiniſtrā. Et ſeptimo erit
in medio ſāctorū in gloria paradisi. O mi
ſerrimi pctōres eſtis ne ſicut iudei: Eſt
ne in medio veſtri xpus: quē vos nō co-
gnoſcitis: Dic michi moyses veritatez
de iſto poplo. qd videt tibi deus. xxxij.
Heccine reddis dño popule ſtulte ⁊ inſi-
piens: generatio praua ⁊ puerſa. ⁊ ſeq̄.
Deū q̄ te genuit dereliq̄ſti: ⁊ oblitus es
dñi creatoris tui. O pctōres xps expēdit
bat ſe de iudeis: eo q; iudei dederūt eū
obliuioni: ⁊ bona q̄ ipſe xpus faciebat
eis. Nūquid dñi xps fecit vobis plura
bona q̄ iudeis: Nūquid xps expendit
totū ſanguinē p vobis. Vos dñi dicite
q̄ eſtis hic cū tunicis foderatis qd dice-
tis: qd facietis in natiuitate xpi: nūqd
lud etis: heu pctōres iſta eſt recōpen-
ſatio quam dātis xpo. Nunqd debetis
tūc tēporis ymaginari dolores ⁊ labo-
res xpi: quō reſceſcebat ſup ſenū: lachri-
mabat ⁊ flebat. Nunq; eni fuit tam fri-
gidum tēpus q̄ fuit illud qñ xps natus
eſt. ¶ Volo dicere q; diſponatis vos ad
meditandū bñficiā xpi vobis data iux-
ta beati ia. docu. Abſcipientes. ⁊c.
¶ Quantū ad ſcdam partē. Dñi leua-
te corda veſtra ſi placet: maxime vos
qui nō purgaſtis conſcias vras: volui
vobis ſuadere q; deponeretis oia pctā

opis: de falſitatibus quas facitis emē-
do vel vendēdo. Eſtis hic notarij: nun-
quid ſcitis vos falſitates quas facit?
¶ Reſtat ergo vndecimū pctm̄ opis iu-
ſticie pſequitū. Fuit eni multa mala
ſub ymbra iuſticie. Credo q; regius p-
pheta habuit de illo notiā dicēs. Uſ-
q; quo iudicatis iuſtitate ⁊ facies pec-
catorū ſumitis: iudicate egeno ⁊ pupi-
lo. ⁊c. Ratio eſt: qñ nō eſt deus pſonaꝝ
acceptor: nec iudicabit in iniquitate. ⁊c.
O pctōres illud ē pctm̄ opis: ppter qd
oꝝ purgari aut dñari. Et dico q; eſt il-
lud qd 2mittitur in curia parlamēti ⁊
caſtelleto ⁊ in alijs. Et illud ſciendum
eſt q; in iudicio ſūt quinq; pſone.

¶ Perſona iudicis.
¶ Perſona actoris.
¶ Perſona rei ſeu deſeſoris.
¶ Perſona aduocati.
¶ Perſona teſtis.

¶ De prima habet. xi. q. iij. c. quattuor
modis. ⁊ ſūt verba grego. Quattuor
modis humanū iudiciū pueritur. ſcilz
amore: cupiditate: timore: ⁊ odio. Et
nota dñm antho. florentinū in ſūma di-
cens. q; qñ per ignorantia iudicis pce-
ditur ad iniquā ſniam: tenetur ad reſti-
tutionē. Credo q; multo plures iniquita-
tes ⁊ plurima mala ſunt ſub palliato
amore vel fauore. qñ his de cauſis in-
fert malā ſententiā. Scdo per rancorē
vel odiū. Tertio p cupiditate: p timorē
De iſtis etiā extra li. vi. de ſētētia et re
iud. c. Cū eterni. Vos dñi canonice qñ
principiū nō eſt bonū: nō eſt mix. ſi reſi-
dūm nichil valeat. ſi iudex ſit auarus
facile pueritur iudiciū. Ideo ietro qui
erat ſocius moysi bonus vir vt legitur
exo. xvij. Proinde de oi plebe viros po-
tentes ⁊ timētes deum in qbus ſit veri-
tas: ⁊ qui oderūt auaritiā. Notetis iſta
verba dñi: nō dicit q; videret officiū q̄
vellet emere: ſed dicit iſta verba elige.
nō dicit etiā q; eligeret indifferēter quos
cunq; ſed viros ſapiētes q; oderūt aua-
ritia ⁊ amāt veritatē. nō eni ad officiū
iudicature debēt aſſumi cupidi: luxuri-
oſi ⁊ infames perſone. Vos prēs ⁊ mres
nūquid emiſtis filijs vris officiā iudi-

carum: Certe melius esset vobis pone
re eos ad custodiendū porcos vel boues
q̄ fieri iudices: si nō bene se regāt in iu
dicio. Etā est psona actoris. Vos domi
celle nōne placitatis cōtra sorores vel
cōtra p̄res et m̄res: et scitis vos habere
malā causā. Nūquid habetis legē na
turalē dicentē. Nō facias alij. et. Si
nō esset nisi illa lex sufficeret ad nos du
cendū ad beatitudinē. Opz satisfacere
vel dānari. potest etiā actor peccare p
ponēdo falsa testimonia. vide thom. in
ij. ij. q. lxx. In ista materia volo dicere
q̄ si nō vultis dānari opz ista corrigere
vt sitis participes meriti incarnationis
iuxta thema dictū. Abijciētes. etc.

¶ Eadē die post prādiū. Ser. xxxviii.

Abijciētes. et. habētes fiduciā in
sāguine xp̄i qui intitauit nobis vi
am nouā: accedamus cū corde vero as
persi corda a conscia mala. hebre. x.
Dñi et aie deuote nos habuim⁹ hodie
scdm̄ lu. quō isa. prophetizauit xp̄o
nato oēs cognoscerēt eū. Ad cōiungen
dum istā materiā cū precedere quā ma
ne tractauimus accepi dictū pau. dic.
habētes fiduciā. et. q. d. postq̄ q̄libet
potest cognoscere xp̄m di. pau. Accipi
amus fiduciā et spem vt possimus ha
bere paradisu. heu paupes quō habe
bimus spem: Rēspōdet pau. p. sāguine
eius qui intitauit nouā viā nos habebi
mus spem bonā et fiduciā. De multq̄ le
gimus in sacra scriptura q̄ habuerunt
spem seu fiduciā: sed nō bonā. A Est
aut̄ quedā fiduciā maledicta. et. qdaz
vros p̄sūptuosa. quedā vana. De pri
ma puer. xx. Sicut rugitus leonis ita et
terror regis qui prouocat eū peccat in
aiam suā. De scda ber. in sermone. Ma
ledictus q̄ peccat in spe. eccle. viii. Qu
nō p̄fertur cito p̄ra malos sentētia: abs
q̄ villo timore filij hom̄i p̄petrāt mala.
De tertia isa. xxxvi. Cōfidis sup bacu
lum harūdineū. O pctōres si velitis
saluari opz habere spem: sed non uale
dictam. Itā habet multī pctōres dor
miētes in pctis suis: credētes q̄ de dor
miat: qz nō punit pctā eoz. Dicatis mi
chi domicelle q̄ habetis lenones vros.

et vos blasphematores iniquissimi quero
a vobis in conscia vrā si deus punisset
vos qñ p̄mo incepistis peccare quot es
sent nūc viueret in ista ciuitate: Si er
go deus vos expectat: magnā grām ac
miam vobis facit. ideo magis ac magis
deberetis aiari ad ipsū diligendū. Nō
est lex ad hoc faciēs expresse. sed potest
facere lex. Sed et si lege. ff. de petitione
hereditatis. vbi habet q̄ beneficienti
bene facere debemus. habetis legē ci
uilem q̄ rex conferēs priuilegium suis
subditis debet amari et honorari a suis
subditis. Iste rex qui dat priuilegiū est
xp̄s qui expectat nos ad miam. Alia ē
fiduciā p̄sūptuosa. Dñi sūt hic illi p̄
sumptuosi q̄bus videtur q̄ debeāt ha
bere paradisu eque bene ac si nunq̄ of
fendisset deū mortaliter: Si bene exā
minaret conscias suas reperirēt q̄ nun
q̄ fecerūt bonū: p̄pterea digni nō sunt
gloria paradisi. vnde pau. ad gala. vi.
dicit. Que seminauerit hō hec et metet.
Qui seminat in carne sua de carne et me
tet corruptionē. qui aut̄ seminat in spū
de spū metet vitā eternā. Vos dñi reli
giosi dicite michi veritatē: et vos eccle
siastici creditis saluari: qz portatis ve
stimēta sctitatis: O p̄sūptio nequis
sima. Si enī cartusiēses qui ita bene vi
uunt et alij religiosi reformati timēt: qd
debet esse de vobis pctōribus: p̄sū
ptio est dicere q̄ saluabimini. certe est fi
duciā vana et inutilis cōfidere in rebus
apparētibus. de q̄bus loq̄tur isa. Cōfi
ditis sup baculū harūdineū. baculus
harūdineus nō habet vim: et nullā ha
bet interius fortitudinē: sicut sūt cōplu
res. Estis hic dñe iacobe q̄ habet plu
res missas au croc: nunqd habetis istā
fiduciā: Et vos religiosi qui confiditis
sup baculū harūdineū: Volo dicere q̄
q̄libet studeat mudare consciam suā et
viuere scdm̄ vocationē suā: et ponat se i
tali statu in quo vellet mori. et hoc mō
cōfidet in dño qui dabit sibi scdm̄ spem
suā. et hoc p̄cipaliter debemus in hoc
sacro tēpore facere iuxta iacobi docu
mentū. Abijciētes. et. et dicemus pul
chrum Ave.

Dominica quarta aduentus

¶ Abſcipientes. *zc.* More solito mouet
q̄ſtio theologalis termiata in doctrina
magiſtroꝝ noſtroꝝ theologoꝝ. ⁊ preſer
tim a ſcoto. di. viij. tertij ſniaz. Utꝛ ſcꝝ
in xpo ſint due filiatio. *B.* Rñdet
ſcot⁹. ſicut in xpo ponit duplex natiui
tas: ſic eſt duplex filiatio. Eſt ei natiui
tas eterna de qua yſa. liij. Gnatioñe ei⁹
q̄s enarrabit⁹ ⁊ natiuitas t̄paliſ d̄ qua
Luce. ij. nar⁹ eſt hodie ſaluator m̄di.
Ita etiā duplex eſt filiatio: eterna ⁊ t̄pal.
nec ſequit⁹: ſūt due filiatioñes: ergo duo
filij: vel duo ſuppoſita: ſicut nō ſequit⁹
fores eſt ſciēs duas ſcientias: ergo ſor
tes eſt duo ſcientes. **¶** Leuate capita
veſtra. fuiſtis hodie mane in indulgētis
qd̄ dixerūt cōfeſſoꝝ veſtri: nūquid q̄
faceretis dicere miſſas ⁊ q̄ expedirent
vos: certe eſt maxima pietas. nō eſt a
liud in eccleſia q̄ auaricia. *Serſo* dicit
q̄ ſi eſſet curat⁹ potius uellet q̄ parro
chian⁹ expectaret capere corp⁹ xpi de
capite anni yſq; ad aliud ⁊ q̄ fuiſſet bñ
cōfeſſus: q̄ ſic expedire. Leuate capita
veſtra. q̄ ſūt qui uellēt mori in ſtatu in q̄
ſūt: Eſtis hic meretrices q̄ tenuiſtis lu
panaria p̄ totā uitā ueſtrā ⁊ feciſtis filias
ueſtras meretrices ſicut vos: ⁊ filios ue
ſtros lenones mac̄reaulx gallice. Nū
qd̄ dicitis q̄ ſufficit habere vnū bonū
ſuſpiriū: ad oēs dyaboloſ tale ſuſpiriū
Dixi multoſ caſuſ in quib⁹ nulluſ pōt
cōdere teſtim. **¶** Reſtat ali⁹ caſuſ q̄
ſcribitur ad legē iuliā maiēſtat. l. q̄ſq;.
⁊ in decreto. vi. q. i. Si q̄s cū militib⁹.
qui cōmiſit crimē leſe maiēſtat nō pōt
cōdere teſtim: ⁊ ſi condiderit ipſo iure an
nichilabitur.

¶ Additio.

¶ Mouet hic queſtio iuriſ. ytrū hereti
cuſ poſſit p̄dere teſtim: breuiter dicēdū
eſt q̄ nō. nā crimē leſe maiēſtat⁹ ⁊ he
reſiſ equiparātur: ymo longe graui⁹ eſt
diuinā offendere maiēſtatē q̄ humanā
vt in. c. vergentiſ de hereticis: q̄ illud
crimē in oim fertur iniuriā. vt in. l. ma
nicheoſ. C. de hereticis. ⁊ ppter illd̄ cri
mē bona poſſūt apprehendi: q̄ ipſo iu
re ſūt cōſiſcata. vt in. c. cū ſcōꝝ leges de
heretic⁹ in. vi. ymo ſi poſt mortē pōt de
regi ipſi fuiſſe heretic⁹ in uita bona ei⁹

poſſūt apprehēdi. vt in. c. ſcō de p̄ſ
criptionib⁹ in. vi. Rogo deū p̄ctōꝝ
q̄ xps nō faciat nob⁹ ita. Legiſtis heu
p̄ctōꝝ quid dicit amicus dei moyſeſ
Deute. xxxij. Gnatio praua atq; puer
ſa: heccine reddiſ dño pple ſtulte ⁊ inſi
piēs. Sequitur gnatio puerſa ⁊ inſideles
filij ipſi me puocauerūt in eo q̄ non erat
de⁹ et irritauerūt in uanitatib⁹ ſuiſ: ⁊
ego puocabo eoſ i eo q̄ nō eſt ppl⁹: ⁊ in
gente ſtulta irritabo illoſ. Intelligatiſ
p̄ctōꝝ. de⁹ plāgit ſe de uob⁹ q̄ eſtiſ a
parte aīe ⁊ terroꝝ dicit. Gnatio praua
et inſidelis *zc.* ipſi me puocauerūt. q. d.
michi diſplicet quare oꝝ eoſ ad mortē
cōdēnare: ſz ppter p̄ctā opꝝ facere inſti
ciā. O dñi qui habetiſ tunicas foderas
⁊ ſcuta ad ludēdū in iſta nocte ſctā
et domicelle q̄ oſēdit⁹ m̄amillaſ yſas:
credo q̄ hoc ſit ueritas q̄ uult exire nū
quid habetiſ ſpintera ad ludēdū in
iſtiſ feſtiuitatib⁹? Uolo dicere p̄ctōꝝ
q̄ leuetiſ corda ueſtra ⁊ cōſideretiſ q̄ ta
li die ſicut erit caſtina brā uirgo uenit
in bethleē. Claudatiſ opatoria yſa: di
ſponatiſ cōſciam ueſtrā p̄ feſſionē: ue
niatiſ ad ecc̄liam: uideatiſ in fide xpi
ſtētē ⁊ dicite ei. dñe ieſu q̄ hodie fleuiſti
p̄ me da michi oim p̄ctōꝝ me oꝝ ueniā
luſcape me in ſeruū tuū: ⁊ ſi hoc fecerit⁹
p̄mitto uobiſ q̄ p̄cet uob⁹. iux̄ Ja. do.

¶ Abſcipientes omne immundiciā *zc.*

¶ In iſto ſermōe erūt due partes.

Prima erit de incarnationiſ ſacratiffi
me profunda dignitate.

Secunda erit de anime peccatriciſ ytrū
tuofa purgatione.

¶ Quātū ad primā partē dñi recorda
mini bene de ſermōib⁹ p̄teritiſ. Noſ
habemus tria ſigna per que cognoſce
re poſſum⁹ q̄ incarnatio chriſti fuit pre
ſentialiter exhibita.

Primū fuit de angelica annūciatōe.

Scōm de uſitatōe helizabēth.

Tertiū de p̄dicatione iohāniſ.

¶ Reſtat dicere quartū: ⁊ eſt rationa
liſ deſponſatio. Et iſtud t̄gitur in enā
gelio ubi dicit. Cū eſſet deſpoſata ma
ter ieſu ioseph ante q̄ conuenirent inue
ta eſt in ytero habēs de ſpirituſancto.

Joseph vero vir eius cū esset iustus noluit eā iraducē: voluit occulte dimittere eam: tūc angelus apparuit ei dicens. Noli timere accipere mariā coniugem tuā: qđ est in ea natū est de spūscō est. **L**euatē capita vestra. Estis hic vrorate mulieres presentes: si sitis pbe in matrimonio vestro de^o miserabit vestri qđ christus voluit nasci sub ymbra: nō est res sine magno mysterio. Per hoc ei pps matrimoniu approbatur. In euangelio ponūtur tria verba quoz qđlibet valet vñū pondus auri. Sunt autē ista tria. Iesus. Maria Joseph. Sed queritis a me: pater dicit in euangelio qđ añqđ virgo maria et ioseph cōuenirent: virgo maria fuit inuenta pregnās. Videt brūs lucas velle dicere: qđ ioseph carnaliter cognouit virginē qđ est erroneū: qđ virgo fuit in partu ante partū et post partum. Dico dñi qđ ille dictiones donec et anteqđ aliquādo dicit ordinem: aliquñ purā pñuatiōe. sicut habet in ps. Donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoz et. Et in euangelio. donec peperit filiū. Ly. donec ibi nō dicit ordinē tpsis: sed negatiōem actus: sicut dicitur de aliquo hoīe. Iste fuit mortu⁹ anteqđ et. Estis hic viri vrorati: Joseph videns mulierē suam pregnantē cū esset certus qđ eaz nō cognouerāt fuit zelotipus de ea cū tamen esset iustus: quia ignorabat modū: noluit eam accusare: sed voluit eam solā dimittere et recedere. Dicunt ibi doctores et assignant rationem quare angel⁹ apparuit de nocte ioseph et nō marie. Thomas reddit aliquas causas in tertia parte. q. x. r. ar. i. vide ibi. In antiquo testamento quādo filia desponsabatur in sponsalibus suis nō fiebat multe truphe que fiunt hodiēis diebus. Dicite michi in veritate vos iuvenes mulieres en vos fianz faulles gallice: sponsus vester nūquid visitauit vos aliquādo: nūquid dedistis oscula: nūquid fecistis tactus impudicos: et ymenā non fuerit consecuta copula carnis. Nescio: forte cū alio qđ cū sponso. Istos acūs nephādos exercutis dicentibus vobis in tps omnia im-

putabuntur marito. heu heu de⁹ quot mala fiunt in sponsalibus. Utinam habereamus aures apertas et audiremus pueros et voces pueroz in latrinis proiectoz et in fluminib⁹ et. Sūt ne ibi mulieres et sacerdotes qui dicit qđ mulieres comedētes venenū ad expellendū materiā de matrice sua ne fetus veniat ad portā anteqđ aia rationalis introducat: nō peccant mortaliter: heu heu qđ graue pccm istud: et qđ istud sit vez ostēdā vobis exēplo et auctoritatib⁹ multis. Ponatis qđ habeat vñā pomū in orto vestro cū florib⁹ et veniat truffator qđ deponat oēs flores: nūqd tñ malū facit sicut si remoueret fructum: dico qđ sic. Eodē mō ē de muliere pcuratē abortū. Et si mulier moreret in tali statu dyabolus eā importaret. habetis ad hoc textū extra de homicidio casuali vel voluntario in antiqđ in. c. si aliqđ. qđ homicida est qđ facit fornicigia cā sterilitatis vel ministrat sibi venena. Vos iuvenes mulieres recordamini illoz qđ dixi vobis. Quādo spōsi ante nuptias veniūt ad vos: nolite pmittere qđ faciant illas truffas quas cōter faciūt: qñ post nuptias ipsopterabūt vobis et dicit qđ si mulier potestis facere cū vno alio: et vobis cabunt: vos paillardas: meretrices et. heu pccōres ista nō fiebāt tpe regis: et tñ s. b. crisostomus. qđ pmū filia erat dōspōsata cū marito suo ducebāt ad domū mariti et vivebāt ibi honestissime nec dormiebāt sūt vsqđ ad diē nuptiaz. Btūs etia crisostomus. dicit qđ postqđ angel⁹ nūciavit marie qđ cōciperet xpm et qđ elizabeth erat pregnās et qđ infra tres mēses debebat parere. Tūc btissima virgo venit ad ioseph et dixit ei. Joseph spōse meo intelligo qđ cōsobrina mea debet parere et nō hz qui sibi seruat: rogovos qđ detis michi licentiā cūdi ad visitandū illā: tunc cōsensit et iuit in montana et mansit cū elizabeth tribus mētib⁹: et post tres mēses rediit ad ioseph. tūc ioseph videns eā pregnantē timuit. Nō ei credebāt qđ ego parere posset et. Iō voluit occulte et. S. agel⁹ vñ nocte dicens et. Est tamen aduertēdum qđ brā virgo sit

Dominica quarta aduentus.

gnificauit sibi qd illud qd erat in ea de spiritu scđo erat: et cū non posset respondere ioseph voluit eā occulte dimittere. Querūt ibi doctores utrū fuerit verum matrimoniu inter mariam et ioseph: dicit thomas. iij. parte. q. xxix. ar. ij. q. sic quis virgo fecisset votū virginitat: tñ totū negotiū pmittebat deo. f. fuerat tñ assecurata per angelū qd nunq̄ esset sollicitata ab ipso ioseph: et iō emiserat votū qd tenebat cōplere. filia em̄ que in duodecimo anno emittit votū virginitatis: et filia in. xiiij. anno debet adimplere votū et nō pōt contrahere matrimoniu nisi per dispensationē pape. Querūt adhuc doctores quare ergo virgo parauit matrimoniu: Dico fm̄ bñm tho. iij. pte q. xxix. ar. i. ppter quinq̄ causas.

D. Prima ex parte prolis.

Secunda ex parte matris.

Tertia ex parte hostis.

Quarta ex parte xpianitatis.

Quinta ex parte matrimonij iugalis
C prima ergo causa fuit ex parte plis qz iudei habuisset occasione obfidi sibi qd fuisset spuri? et nō messias in lege pmissus. Scda causa ppter honore matris: et hoc dicit beat⁹ ambro. sup lucā. Si em̄ nō habuisset maritū potuisset si bi iproperare meretriciū. Tertia ppter demonē: vt. s. misteriu incarnationis demoni celaret: et istud mirabile est. Quō demon nō potuit cognoscere ei⁹ integritatē ppter intellect⁹ sp̄sacitatē: et nulli dubiū qn dyabol⁹ cognouisset si deus noluisset cooperari: sz qz de⁹ voluit cōcurrere: iō fuit in sci⁹ mysterij sacratissimi. Quarta ratio ex pte xpianitatz: vt. s. marit⁹ bñ virgis esset testis de integritate ipi⁹ virginis: et ipe ioseph fieret cert⁹ p reuelationē angeli. Quinta causa fuit fm̄ aug. ad honorādū sacm̄ m̄rimonij. Vos pauperes mulieres vtinā esset talis in m̄rimonio sicut virgo fuit et seruaretis matrimoniu tā sc̄m̄ et tā sacrū sicut maria et ioseph. Aliqui sup addunt sc̄tā cām et dicūt qd ad hōrādū ioseph. Decebat em̄ vt ipe ioseph qd erat virgo nuberet virgini ppter excellentiā virginitatis. Vos mulieres ad quē sc̄m̄ ha-

betis deuotōne: et dñi vxorati estis zelotipi: et mēdetis vos bñō ioseph: credo qd post virginē inter oēs sc̄tōs ioseph ē pri mus deo. Si em̄ iohēs euāgelista reputat sc̄tū et amic⁹ dei: qz xps et mēdauit sibi matre in cruce: et magis ioseph ē dignior cui nō solū de⁹ cōmēdauit matre: sz eā sibi dedit in spōsā. Si ei aliq̄s p̄fides vellet nubere filiā suā non daret nisi nobili viro. Si reputat⁹ iohēm baptistā amicū dei qz ofidit digito xpm et eū baptisauit: tantomēgis de ioseph qd brachijs portauit xpm et nutriuit: potest igitur quattuor ratōnes ofēdi propter quas excellit alios sanctos.

E. Primo ratione cōiugationis: quia vir marie. Mathei. i.

Scdo ratione subiectionis: quia christus erat illi subditus. Luce. ij.

Tertio ratōne familiaritatis: ego et pater tuus dolentes. Ibidem.

Quarto ratione diuturnitatis: qz vsqz ad annū. xxiiij. xps fuit cū eo cōuersatus vt dicūt cōiter doctores. Nolo dicere o p̄ctōres: qd honoretis ioseph vt suis meritis habeatis grām bñ operadi et mūdandi cōsciētias v̄sas: iuxta beati iacobi documētū. Abijcētes et.

Quantū ad sc̄daz partē pauperes leuate capita. vultis saluari: vultz digne recipere xpm post cras: veditis vnū p alio: prestatis ad vsurā: facitis murtionē malas: Cauete qz deus videt vos: ad hebre. iij. Oia nuda et apta sūt oculis ei⁹. Dixi vobis heri qd sub ymbra iusticie cōmittūtur multa mala. Dixi de psona iudicis et actoris. Et vos domicele nūquid habetis maritos de curia: nūquid interponitis vos de facto eorū interponatis vos de vobisre quenoille. Vos dñi qd vaditis ad cōmissiōes qd lucramini in die: quot leucas facitis: qd comeditis in die: quot testes auditis: dñi estis sup̄a locū. Dicā vobis dñi: paulus ad Rom. xi. dicit qd de⁹ scripsit vnā legē in cordibus n̄ris et vbi nō esset lex scripta nisi illa adhuc sufficeret ad cōgnoscedū si facimus bonū aut malum. Quero igit a vobis si debeatis facere expensas vni presidenti vel consiliario

velleris q̄ faceret tā magnas expēsas
et q̄ tā lente pcederet in facto: certe di
cetis: credo q̄ nō. S; dicetis michi: paf
iste mod⁹ faciendū est illius curie: et ista
faciūt oēs. Dico q̄ hoc non phibet qn
sit graue pctm: q̄ leges hūane nō pro
hibēt oīa neq̄ omīa pctā. Heu pctōres
de⁹ an videt vrm cor: et iniquas cogita
tiones vras. Audiuitis qd dixi heri q̄
debēt eligi ad officiū iudiciale. allega
bā vobis heri illd. Ego. xviij. de getro q̄
cōsulit moysi q̄ eligeret viros p̄bos nō
sectātes auariciā &c. Aliud ē pctm ope
rī qd vocat falsa aduocatio. d. pe. di. v.
c. negociū. et sūt vba greg. homel. xxiij.
dicit q̄ sūt multa negotia q̄ vix possūt
exerceri sine pctō. Et hosieñ. etiā tho
mas i. iij. ibi enumerat qnq̄ inter que
ponit officiū aduocationis qd est per
iculosissimū. C. Leuate capita vestra.
Ego nolo dicere dñi qn aduocat⁹ si fa
ciat qd d; possit saluari: s; dico cū diffi
cultate. Sūt enī aliqui boni aduocati.
s. p̄ps. i. Johā. ij. Aduocatū habemus
ap̄s patrē. s. ihs x̄go de qua dicit ecclia.
Ergo aduocata &c. S; sūt aliq̄ ma
li aduocati q̄ sūt filij dyaboli: sicut est
dicit tortor q̄ p̄det et hoies: tutor q̄ fa
cit tunicas vel vestes: sic ille qm̄ opera
dyaboli facit est dyabolus vel fili⁹ dy
boli. Dicite dñi in cōsiliētia v̄ra: nunqd
est officiū dyaboli mēiri ad decipiēdū
aliquē: nūquid hoc faciūt multi aduo
cati falsi: Vos dñi aduocati: nunquid
allegatis leges ad pueriendū iudiciū:
nūquid corū pitis testm̄ q̄tū potestis:
nūquid formatis appellationes cōtra
deū: cōtra cōsiciam ad destruedū partē
aduersaz: nūquid reditis iudicē dare
sniam iniquā: nūquid capit pecunias
ab vraz parte: Respicite legē ciuile.
C. d. iudicis. C. de aduocat. vbi dicit
doctores q̄ aduocatus d; habere tres
cōditiones: h̄oc de necessitate salutis
f. Prima est scientia.
Secunda est fidelitas.
Tertia est diligentia.
Vnde ista in roberto de peccat. ad lō
gū: et multa alia que sunt necessaria ad
presētē materiā. Heu donicelle habe

tis maritos aduocatos: portat zonas
aureas de deceptionibus dyaboli ma
riti vestri: et cathenas argēteas et lesu
bans cū paf noster de auro vel de geet
melius esset vobis habere bubulcū ma
ritū q̄ illū. Suadeo vob; si vult; saluari
iuxta bti iacobi documentū ihema p̄e
assumptum. Abscietes oēm immunditiā
et abundantia maliciēre.

C. In vigilia natiuitat; dñi.

Sermo. xxxix.

Abscietes omne immundiciā &c.
Dñs dabit benignitatem et terra
nostra dabit fructum suū. p̄s. lxxxiij.
C. Dñi et aie deuote gloriofus amicus
dei btiis pau. dicebat nobis heri q̄ ha
beremus sp̄e et fiduciā et q̄ iremus pa
radisum per meritū passionis xpi et san
guinis ei⁹ totaliter in terra effusi: bona
corda et boni spūs possent nūc querere
vbi possemus reperire xpm et vñ venit et
quō venit. Ad illā questionē responderet
p̄pheta regius dices. Dñs dabit beni
gnitatem ex sūma et diuina cōdescēdiōe. et
terra nostra. i. beata virgo dabit fructū
suū omnibus gentibus desideratissimū.
De isto habem⁹ figurā. Gen. xv. Vbi di
xit dñs abrahe: in gnatione quarta re
uertetur huc. filij abrahe fuerūt in egyptū
et moyses reduxit eos in terrā p̄mil
sionis. Ego libenter quererē moysi qd
represētat nobis illa quarta generatio
spūaliter et allegorice. dico q̄ represētat
nob; qd triplicē modū p̄ducēdi hoies.
Primus est sine viro et muliere vt adā
Scds est de viro sine muliere vt eua.
Tertius est de viro et muliere vt hoies
oēs et mulieres.
Quartus est de muliere sine viro vt sal
uator de ventre virginali.
Et tunc terra nostra dedit fructū suū
Terra significat btām virginē. h; ter
ra tres cōditiones.
Prima q̄ oīm elemētōz est infima.
Secūda est soliditate subtilissima.
Tertia est arida nisi sit roze irrigata.
Sic brissima virgo maria fuit primo in
fima p̄ hūilitatē et p̄fuditatem. fuit soli
dissima p̄ cōsiliā et virginitatem. fuit
arida p̄ carentiā desiderij mūdani: sed

In vigilia natiuitatis domini

fuit irrigata p[er] sp[iritu]m s[an]c[t]i rore seu gratiam
De primo Eccl. xvi. De^o in terrā respe-
xit ⁊ impleuit illā bonis suis. i. gratijs
in sua cōceptione in sua natiuitate: ⁊ in
filij sui incarnatione. De scdo ps. s[an]c[t]i da-
li terrā sup[er] stabilitatē suā: nō inclinā-
t in seculū seculi. Et hoc maxime patuit
in passione xp̄i: q[ui] in ea sola remāsit fi-
des ap[er]tis t[ri]butib[us]. De tertio Gen. i.
Terra aut[em] erat inanis ⁊ vacua. et post
germinat terra herbā virentē ⁊ facientē
fructū. S[ed] queret[ur] a me: p[er] quē fructū
portauit: dico q[uod] ille fruct[us] habuit tres
qualitates p[re]ciosissimas ⁊ dignissimas
A. Prima q[uia] fuit speciosus in natiui-
tate ⁊ conuersatione: q[uia] sicut sol exiit.
Secūda q[uia] fuit p[re]ciosus in doctrina ⁊
predicatione.

Tertia q[uia] fuit copiosissimus in passiōe
et redemptione.

De primo Eccl. xxiij. Ego quasi vi-
tis fructificauit suauitate odoris. De se-
cundo. Cāntico. ij. Sub ymbra illi⁹ quē
desiderabā sedi ⁊ fruct[us] eius dulcis gut-
turi meo. De tertio Cāti. vij. Ascēdā in
palma ⁊ apprehendā fruct[us] eius. ⁊ ps.
Apud dñm misericordia et copiosa rc.
Leuate capita vestra. dñi nūquid co-
meditis libet[er] de bono fructu: p[re]fer-
tum quādo ē dulc[is] gutturi ⁊ ē boni odo-
ris. Iudeo dicere q[uod] nūq[uam] fuit fruct[us] tā
bonus sicut fuit fruct[us] vteri virginis ma-
rie. Ideo eccl[esi]a instituit festū natiuita-
tis vt disponam⁹ ad gustandū ⁊ come-
dendū illū fructū. de^o det nobis grām.
Ad hoc est ad q[uod] hortat[ur] iacobi docu-
mentū. Abscidentes ⁊c. vt aut[em] hoc faci-
lius ⁊ dign[us] possim⁹ adipisci imp[er]iora-
bim⁹ grām sp[iritu]s s[an]c[t]i per intercessionē vir-
ginis marie cui dicemus Ave.

Abliciētes ⁊c. Voz solito mouetur
questio terminata in doctrina magfo-
rū nostrorū theologorū: ⁊ p[re]sertim a b[ea]to
Tho. ij. parte. q. xxv. et Bona. di. ix. ij.
q. ij. Vtrū honor xp̄o debet[ur] sit honor
latr[ie] seu seruitutis: ⁊ hoc s[ecundu]m naturam
humanā. Et ista questio mouetur p[er] eo
q[uod] pastores venerūt adorare puerū. Ad
intelligendū presentē questionem tria
oportet intelligere.

B.

Primo quid est latr[ia].

Secundo quot modis potest conside-
rari humanitas xp̄i.

Tertio op[er]e respondere ad questionē.

De primo aduertendū est q[uod] illud no-
men latr[ia] est nomen grecū: et in latino
significat seruitutē suē cultū. Est autē
latr[ia] act[us] iusticie qui vocatur religio
seruitus: vel pietas in latino. De illa
scribitur: Deuterono. iij. ⁊ Math. iij.
Dominū deum tuū adorabis ⁊ illi soli
seruies: seruitute scilicet que est latr[ia]
Secundo est aduertendū q[uod] xp̄i hu-
manitas potest duobus modis cōside-
rari. Uno modo vt separata a diuinita-
te. Alio modo vt coniuncta diuinitati.
Dicūt primo doctores in latino: q[uod] in eodē
honore honoret[ur] rex ⁊ tunica ⁊ vestimen-
tum: sic humanitas xp̄i secūdu[m] q[uod]
coniūgitur diuinitati est adorāda ado-
ratione latr[ie]. etiā dicit Scotus q[uod] si nō
tanq[uam] q[uod] s[ed] tanq[uam] quo. Sicut em̄ genu-
flectio exhibet tunicē regi quādo actu-
eam habet super corpus suū. Sed si tu-
nica regis esset in camera regis ip[s]o stā-
te in eccl[esi]a nō deberetur sibi talis ho-
nor: sic etiā humanitati separate a di-
uinitate nō deberet honor latr[ie]. Le-
uetis capita domini gaudis[se] ludetis
istō sero: habetis ne quadringētas pe-
tias auri ad ludēdum: cogitatis ne ad
vos disponēdū: O peccatores: si mors
veniret super caput vestrū: quid esset de
vobis: Diximus heri per legē ciuilem
q[uod] criminofus nō potest cōdere testamē-
tum. Sic nec ille qui est in peccato mor-
tali. Dicetis forte. pater ego nō sū tra-
ditor neq[ue] proditor: ideo spero saluari.
habetis. ff. de testa. l. de statu: q[uod] dubi⁹
de statu suo non potest testari: nec etiā
incarcerari. De istis incarceratis dixi
supra in sermone. xxxij. Ad hoc est
regula iuris libro. vi. q[uod] nemo potest pl[ur]
iuris in aliū trāffere q[uam] sibi cōpetere di-
gnoscat[ur]. Cuius est patens: flāmingi
ceperunt atrabatū: ceperūt multos q[ui]
erant de extrāncijs partib[us] ⁊ sunt in car-
ceribus. Unus est qui nescit an sit scrut-
lis cōditionis vel liber. tamē ille habet
pauca bona ⁊ pot[est] cōdere testamētum

dicat lex ciuillis q̄ nō pōt. Simile est de religioso qui post annū approbationis recedit ⁊ apostatar a monasterio qui fecerat professionē tacitam nō expressam talis si congregat bona non potest condere testamentū. Sic etis vos peccatores expectantes facere bonum vsq; ad mortē: etis scripti in libris dyaboloz per totam viā vestram. Ecclesiastes. ix. Sunt iusti atq; sapientes ⁊ opera eorū in manu dei sunt. sequitur: ⁊ tamen nescit homo an amore vel odio dign⁹ sit: et sequitur: sed omnia in futurum seruatur incerta. ¶ Vos domini qui vaditis ad lupanar multi sunt sapientes ⁊ sunt opera eorum ante deū et nescit aliquis vtrum erit saluatus vel damnatus.

¶ Inclinate frontes vestras: quia nullus potest dicere saluabor: sed solū scimus quando erimus in morte cum sentētia erit data super nos: ⁊ cū sciemus non erit plus remediū. heu peccatores postq̄ status noster est tam periculosus emendatis vos et de⁹ dabit vobis suā misericordiā. Ad illā habendam oportet facere iuxta beati iacobi documentum. Abiiciētes omnem inmundiciā et abūdantiā malitię. ⁊c.

¶ In isto sermone erūt due partes principales.

Prima erit de incarnationis sacratissime profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime virtuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partem vidimus quattuor signa per que cognoscim⁹ q̄ christi incarnatio est mirabiliter exhibitā. ¶ Restat declarare quintū qd̄ est gaudiosa virginis p̄ritio. Refert beatissimus lucas in euāgelio qd̄ in media nocte celebratur. Er̄t edictū a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. Tūc ioseph ascendit a galilea cum maria pregnāte vt profiteretur in ciuitatem suā bethleem. et factū est dum ibi essent. Impleti sūt dies vt pareret ⁊ peperit filiū suū primogenitū et pannis inuoluit ⁊ reclinauit in p̄sepio: qz nō erat ei locus in diuersorio. ¶ Ad sacrū misterii intelligendum tria circa nati

uitatem xpi insinuantur.

Tempus.

Locus.

Et modus.

¶ De primo Mathei. xxv. ca. Media nocte clamor factus est: ecce sponſus venit. Tempus igit in media nocte. De secundo. Michę. v. Tu bethleē terra iuda nequaq; minima es in principib⁹ iuda. De tertio. itē. Regū. vii. Rex mutauit habitū suū ⁊ intrauit bellū. Miramur in superiorib⁹ q̄ incarnatio dñs signis sensibilib⁹ fuit ostensa. Restat quintū. s. gaudiosa parturitio quo ad tempus: quo ad locū: quo ad modum dñi vadatis ad matutinas audietis a diacono in missa medie noctis q̄ imperator octouianus mādauit q̄ describeretur vniuersus orbis: ad sciendū quot habebat villas ⁊ castella ⁊ subditos: et poneretur oīa in scriptis. Tunc ioseph dixit virgini q̄ oportebat obediēre precepto imperatoris: ⁊ ire in bethleem de qua ioseph erat natus. Erat bethleem parua villa sita per duo miliaria a hierusalē sicut distat villa facti dionysii a villa parisi. Quādo venerūt bethleem non potuerūt inuenire hospitii vbi ioseph ⁊ maria possent hospitari. Ideo uenerūt ad fallā ciuitatis que erat locus cōmunis vndiq; apertus. super q̄ bñssimus bernardus de natuitate xpi dicit Ergiscimini o p̄ctōres ⁊ leramini vos qui in sordibus vestris ⁊ paupertatib⁹ nutritimini: gaudete ⁊ contēplamini regē celi et terre. non in regali solio ⁊ mundi pompa: sed in vili stadio ⁊ iumētorum p̄sepio collocatū. Vos pauperes religiosi mendicātes qui elegistis statū paupertatis propter deū ⁊ contēplistis oīa gaudete (inquit bernardus) ⁊ videte in spūtu contēplationis regē vestrū xpm non elegisse palacia grādia: sed stabulum iumētorū. Tūc ergo ioseph ⁊ maria que erat iuuenis etatis. xiii. vel. xv. annorū venerūt ad forū: ⁊ tūc impleti sūt dies vt pareret: ⁊ peperit dum oēs dormirent. scilicet in media nocte. ¶ Sed queretis michi: vtrum virgo habuerit dolorē vel vtrū mutauerit colorē q̄ fa-

In vigilia nati. do.

eta fuerit pallida. **C.** Dico q nō. dicūt doctores contēplatiui: q in instanti parturitionis quidā fulgor redidabat ad faciē hginis adeo magn⁹: q ioseph eā videre nō poterat: i illo fulgore durate sine dolore et sine reddēdo aliquā materiā superflūā: etiā sine frangendo claustra virginittis edidit saluatore. Sicut em radiū solis trāsīt per vitru non frangē do vitru: sic etiā btā hgo maria genuit xpm sine fractiōe. De qua natiuitate cātat ecclia in officio crastine diei. Descēdit de celis de⁹ yer⁹ a patre genuit⁹ introiuit in vterū virginis nobis vt appareret visibilis indur⁹ carne humana: et exiuit per clausā portā de⁹ et homo: lux et vita: cōditōr mundi. Et in vna alia antiphona dicit. Genuit puerpera regē: cui mīseriū et gaudiū matris habēs cū virginittis honore: nec primā simulē visa est: nec habere sequētez. Filie hierusalē qd me admiramini diuinū est mīseriū hoc qd cernit⁹. Sed queretis a me. Pater qd fecit xpo hgo maria: Dico q postq ipm recepit i manus suas sine adiutorio cuiuscūq obstrictis ipa puez portātē et simulē vocē alijs emittētē reclinauit in presepio. Et quē genuit adorauit: vt cātat ecclesia. **E**x isto possum⁹ elicere: q circa puerū maria quattuor fecit.

D. Primo puerum pprijs manibus suscepit.

Secūdo eū deosculata fuit.

Tertio pannis involutum in presepio reclinauit.

Quarto quē reclinauerat adorauit.

Sz queretis a me: pat cur dicit euāgelista Lucas. et nō erat ei loc⁹ in diuersorio honestior q super fenū. Dicit glo. Ideo reclinauit in psepio: q nō erat locus in diuersorio. Ideo ad excusanduz btām virginē hoc dicit b. Lu. q. d. Aie deuote nō sitis male cōtēte de btā virgine: q posuit deū redeptōrē vestrū super fenū: q nō erat locus ei in diuersorio. Hoc dicit ecclesia. Sino iacere ptu lit: presepio nō abhorruit et. Nō erat domus christi tapetis ornata: non habebat cortinas: nec grossa puluina: ni-

hil erat nisi modici de feno super quo iacuit xps. Sz quid plus ysa. i. Cognouit bos possessore suum et. Scdm crisostomū. Nutu dei bos et asin⁹ genua flexerunt. Ihu pauperes pctōres: quā vt tam ducitis hodie: nunquid auditis q bos cognouit et etiā asinus dñm suum: et suo anhelitu calefaciebāt carnē pueri: et vos iterū crucifigitis eum cū blasphemijs et cōumelijs: et sic de similib⁹. Et sequitur: q pastores erant vigilantes super gregē suū: et facta est lux magna in natiuitate christi vt putaretur nox dies. Et tunc venit angelus ad pastores dicens. Annūcio vobis gaudium magnum: q natus est saluator mundi. Et tunc dixerūt. Transiam⁹ vsq bethleem et videamus verbū qd factum est Grego. facit quēstionē in homelia hodierna. Cur nascente dño mundus describitur? Respondet q nato dño mundus describitur ostendēdū q iste qui debebat scribere electos in eternitate ē in mūdo nat⁹. ad Ephe. vi. Ipse est pater nostra qui fecit vtrāq vñū. Libri autē in quibus electi scribūtur est mēs diuina approbās facta bonorū. de q libro. Apoca. ix. Liber apertus est qui est liber vite. Sciendū q christus nocte natus est tribus de causis.

E. Primo ad denotandum expulsiōnem culpe.

Secundo ad representandum assūptiōnem miserie.

Tertio ad insinuādū collatiōē gratie **D**e pmo. ysa. ix. populus q ambulabat in tenebris vidit lucem magnam. De secūdo. Job. xij. hō natus de muliere et. De tertio. Job. i. De plenitudine eius accepimus oēs. Natus est etiam xps in bethleē et interpretatur dom⁹ panis. Xps ē panis. Joh. vi. Ego sū panis viū et. Sz qd ē illud diuersorū: diuersorū dicitur qd diuerso et. Nos religiosi sum⁹ in diuersorio qñ diuertim⁹ a mūdo et venimus in religiōē. Istud diuersorium erat ab vtrāq parte apertū: qz religiō xpiana nulli claudit gremiū suū. Canticoz. vi. Una est columba mea pfecta mea. et sic xps intrauit habitū sicut rex

israel intrādo bellū: q̄ ip̄e qui erat rex regū ⁊ dñs dominantū paucissimis pānis uoluit fuit. Deu pauperes pctōres: nūquid p̄siderabitis ista nocte: ibi t̄is ad comedēdū omnia post missā medie noctis: nūquid audiet̄ tres missas Tres misse representāt tres stat⁹. P̄ia representat statū ante leges. Sc̄ba sub lege. Tertia statū legis gratie. Uel sc̄bz aliquos. Prima significat statū virginum. Sc̄ba statum cōiugatorū. Tertia statum cōtinentiū. Uolo dicere q̄ agaris gratias deo et queratis sibi misericordiā: vt sitis participes sue sacratissime ⁊ benedicite natiuitatis. Juxta b̄ti iacobi documentū. Abūcietes ⁊c.

¶ Quantū ad secundā partē. Domini nos possumus oīa dicere t̄pe paruo. dixim⁹ de multis pctis operis ⁊ vsq̄ nūc dixim⁹. xij. et de malicijs que sunt sub ymbra iustitie. Et heri dixim⁹ de cautelis aduocatorū: de malicia ⁊ duplicitate eorū. Nūc uero de xij. pctō operis dicendū est. ff. De detestāda ludorū abusione. s. viso q̄ fūt multe dissolutio nes multe blasphemie: mlt̄e deceptio nes an sit licitū ludere: Aristō. v. ethico r̄ū dicit: q̄ ex recreatiōe nature hūane consistit ex diuersis partibus necessaria est recreatio aliq̄ (quāuis parua) quē admodū ad cibū condiendū requiritur modicū salis. Ideo paganus Aristoteles ponebat vnā virtutē morālē q̄ vocabatur eutropelia ⁊ h̄ns eam pōt eutropelus vocari. Et de ista virtute loquit̄ moralis catho dicens. Interpone tuis interdū gaudia curis. Queratis a me: pater an liceat ludere oībus ludis quibus nobis placet: Nos dñi ecclesiastici qui habetis tot ⁊ tāta bona pp̄ illum hoīem pendente in cruce nō debetis ludere. Aristoteles pagan⁹ qui nūq̄ cognouit incarnationē xp̄i expresse diceret q̄ non: q̄tomagis dare bona crucifixi meretricibus est malū. Audite paulū ad ephe. v. Fornicatio ⁊ oīs imūditia aut auaricia nō nominetur in uobis si cut decet sc̄ōs. Aut turpitudō aut stultiloquiū: aut scurrilitas q̄ ad rē nō pertinet: sed magis gratiarū actio. q. d. q̄

illa nō decet hoīem ecclesiasticū in quibus deus pōt offendi. Tñ b̄tūs thō. in ij. ij. q. clxxvij. dicit. licitū est ludere tribus cōditionibus obseruatis.

S. Prima est q̄ deus nō offendat̄.

Sc̄ba est q̄ prim⁹ nō dānificet̄.

Tertia est q̄ tēpus deo dedicatū ex p̄cepto in ludo nō exponatur.

¶ Oēs ergo ludī qui sunt cōtra dñm ⁊ preceptū eius ⁊ tendūt ad luxuriā sūt peccata mortalia. Nos domicelle nunquid libet̄ p̄stari aures garlionib⁹? Et uos gaudis̄si qui choiatis coraz domicellis ⁊ cātilenas inhonestas dicitis Deu pauperes pctōres: mīroz q̄ terra non absorbet uos. Nūquid capitis camerā in inferno traditores mīeri dānati: Audite dictū oīm docto: f. q̄ oīs sors uel ludus ybi de⁹ dehoneſtatur est dānabilis. Sc̄ba quādo dānificat̄ proximū. Posito casu q̄ sit aliquis iuuenis qui habeat duo scuta de matre sua et tu lucraris sibi: dico q̄ teneri sub pena dānationis ad restituendū: quādo trahitis aliq̄ ad ludendū dicēdo per deū nos ludemus vnū ludū. ⁊ tu tenes eum vsq̄ ad mediā noctē tu teneris restituere uel dānari. Similiter qñ sunt duo pipeurs gallice: ⁊ vnus facit signū alteri ad decipiendū: tenentur ad restitutionem. Tertiū est peccatū ludere qñ debemus deo seruire ⁊ audire missam / uesperas ⁊c. et breuiter omīs ludus de hasart sicut au glic: aux dez: ⁊ sic de alijs est. phibitus: ⁊ p̄sertim ecclesiasticis: vt habetur. xxxv. distin. episcopus et dyaconus ebrietati deseruiens deponatur. Ad hoc facit lex civilis. ff. de aleatoribus per totū. Quis em̄ diceret blasphemias / uerba / odia: q̄ per ludum eueniunt non esse pctm̄? Credo q̄ nullus. dico tñ q̄ si aliquis ludat p̄creatiōe pro pinta uini uel cena sine iuramento nō est pctm̄ mortale licq̄ sit ueniale. Uolo ergo dicere q̄ oēs disponāt se ad recipiendū gratiā spiritus sancti. Juxta thema p̄assumptum. Abūcietes oēm immundiciā ⁊c.

¶ In die natiuitatis dñi de mane. Sermo. xl.

In die natiuitatis domini

Abſcipientes. *zc.* fluminis egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandū paradīſū. *geſi. ij.* Dñi & aīe deuote nos habemus hodie natiuitatem ſaceram illius quē tam diu expectauerūt patres antiqui. Sz queretis michi dñi de quo ſeruit illa natiuitas. Moyses q̄ ſcripturā ordinauit reſpōdet dīcēs. fluminis egrediebatur de loco voluptatis Et ſic ibi tria tanguntur.

Primo dignitas procedētis: qz flumi⁹. Secūdo ſublimitas parētis: qz egrediebatur de loco voluptatis ſcilz de uirgine maria per natiuitatē tēporalē: vel a deo patre per eternā generationē.

Tertio utilitas recipientis mīaz: qz ad irrigandū paradīſum.

E fluminis egrediebatur de loco. Leuate capita veſtra dñi. Ieſus eſt fluminis qui exiit de loco voluptatis. Comparatur flumini propter tres flumī pprietates & ſimilitudines. Eſt enim xp̄us fluminis.

Primo grē ad mūdandū pctm.

Secūdo ſapientie ad tenebras depellādum.

Tertio glorie ad appetitū totaliter ſatiandū.

E De primo. ps. fluminis impetus leuificat ciuitatē dei. De ſcdo apoc. xxi. Oſtēdit michi flumiū aque viue ſplēdīdum tanq̄ criſtallū. De tertio danielis vii. fluminis igneus rapiduſqz p caritatem & amorē egrediebatur a facie eius.

E Leuate capita dñi reſpiciatē xp̄z quē in tali nocte ſicut hodie uirgo peperit & poſuit in preſepio. **B** Ille paruulus eſt fluminis grē ad mūdandū pctm.

Sapientie ad illuminādum Glorie ad ſatiandū. Sed queretis a me. Unde uenit ille fluminis. Dico qz egrediebatur de loco voluptatis & de plaiſance gallice. Ille eſt ortus de quo cāti. iij. Ortus cōcluſus ſos ſignatus. Ber. in quodā ſermone. Beatiffima uirgo ortus deliciarū eſt ad quē deflorandū manus pctōrum nō acceſſit. fluminis uenit de orto deliciarū & eſt uirgo: qz ſicut in orto ſūt diuerſi flores herbe & arbores: ſic in beatiffima uirgine oīa graſſe dona: omēs

pfecctiones & gratie fuerūt pducte in ea eminētē ſub xp̄o. Sed quare ille fluminis uenit ad irrigandū paradīſum id eſt hoīem in quo habitat deus: Dico qz de licie ſue fuit eſſe cū filiū hoīm. ideo. ps. dicebat. Expādi manus meas ad te anima mea ſicut terra ſine aq̄ tibi. Quādo enī pctōr poſtulat grām dei ſine qua nō eſt poſſibile portare fructus eleuāt manus ad eū. tūc riuus id eſt xp̄s deſcēdit ad mūdādū pctm. ideo dicit beatus ber. in ſermone tractādo illud uerbum. Cū natus eſſet in berthee iude. dicit qz ieſus nō uenit ſine gratia & ſalute. xp̄s ſine uinctione: & filius dei non uenit ſine gloria & ppetua ſaluatione. Primo enī uenit ſi ſint pctōres ad mūdādū: ſi ſint ceci ad illuminādū. & ſi timent⁹ damnationē ad gloriā cōdonandū. Hui⁹ pctōres iramur iſto flumini ad utilitatē noſtrā: qz paruulus datus eſt nobis & filius natus eſt nobis. Nunquid dñi faceret uobis magnam grām rex ſi uos eſſetis in pfuriaria. & deberet mille frācos ſi mitteret uobis uīā bagam ad ſoluendū debitū ueſtrū: Certe rex q̄ mittit uobis bagaz eſt deus pater qui mittit nobis ſuū filiū. Populus q̄ erat incarceratus erat natura humana que erat incarcerata & obligata pluſqz eſſet ad mille frācos. Quapropter nolite deſpicere bagā iſtā: ſed utamini ad utilitatem ueſtrā. Nos uidetis qz qñ in aliqua domo ſit magnū feſtum: paupes expectant in porta: credētes habere bonam reſectionē. hodie ſit magnū feſtū in paradīſo. Nos ſumus paupes ſi petam⁹ hodie elemoſinā cū bona deuotione: credō qz habebimus bonū prandiū depōnēdo pctā noſtra: iuxta beati iacobi documentū. Abſcīetēs. *zc.* Recurrām⁹ ad uirginē mariā preſentādo angelicā ſalutationem. Ave maria.

Abſcīetēs oēs imūdiāciā. More ſolito mouet q̄ſtio terminata in doctrina magiſtroꝝ nſoz theologoz. & pſertim a b. tho. i. iij. pre. q. xxv. & xxij. q. lxxi. ar. iij. Bona. di. ix. tercij. Utrū ymagi xp̄i debeat cultus ſarie. **R**esponder bona. poſt damaſcenū: qz cū ymagi

ni xpi debeat eam reuerentia: qua honoratur deus: non tamen per se: sed per accides. Sed queretis a me: pater unde habuerit ortu ymagine: Dico qritus ymaginū introductus est in ecclesia triplici de causa.

Primo propter simpliciū ruditatem: vt simplices videant illud quod credunt ante se. vnde dicitur libri simpliciū. Secūdo ppter affectuū tarditacē: vti si ymaginib⁹ possint cogitare que credunt et eleuare mētem.

Tertio ppter memorie labilitatē: quia ea q habemus in memoria facili ter labuntur. fuit ergo ymagine. 2c.

¶ Leuate capita vestra: habetis desiderium vos saluandi: Credo q si habetis bonū cor faceretis quod non facitis. Vos habetis extra qui filiū sunt legitimi. c. Tanta. et autentica collatione sexta. quibus modis naturales efficiuntur sui. §. Si quis. q si vir habeat vnam mulierē non per matrimonium: et habeat ex ea prolem: si postea vir capiat eā in vxorem eorum proles erit legitima et hereditarie successionis capax.

Ad dūto ¶ Mouetur questio notabilis. Vtrū filiū legitimatus per se quēq; matrimonii possit succedere in feudo patribus. videtur q non p. c. Naturales. in libro feudorū in titulo. Si de feudo fu erit cōfēctio. vbi textus singulariter dicit q nō. tamē contrarium et bene tenet iacobus de beluiso ibi. et hostiens in c. Lator. qui filiū sunt legitimi. ratō est. qz matrimonium sequens oia purgat et retrahitur vt colligit in dicto. c. Tāta. vbi consideratur virtus et potentia matrimonii. et ista opinio corroboratur per c. Cum in cūctis. de elec. vbi dicitur q promouendus in episcopum debet esse de legitimo matrimonio natus. et tamē legitimatus modo predicto potest promoueri vt notant doctores. et glosa i. c. Immoit. de electione similiter in pposito quod nota. Casus est parens. Est vnus vir de ista parrochia qui nūq; fuit vxoratus: tenuit tamē vnam mulierem in camera per decē ānos et habuit tres vel quattuor pueros de ipsa. tūc iste ho

mo videns q dānat seipsum ductus penitentia accipit eā in vxorem. Papa et iperator dicit q filiū eorū prius geniti sūt liberi. et poterūt habere hereditate patemā. Moraliter habemus pau. ad gala. iiii. Non sumus ancille filiū sed libere: qua libertate nos liberauit xpus Certe dñi ante incarnationē mūdus durauit per qngs mūdū: vel manifestum Et de isto loquitur math. xxi. c. Simile est regnū celoz hoi regi qui fecit nuptias filio suo. vbi gre. Iste rex deus pater est qui misit filiū suū in vxore beate virginis qñ xps sūpsit humanitatem: et tūc omēs infātes nature humane facti sūt legitimi. Ergo pctōres in māsuetudine suscipite insitum verbū regratians do sibi q dignatus est sumere naturam humanam cuius ratione sumus capaces eterne hereditatis: nec amplius sumus bastardi. hoc vult persuadere thema iuxta beati iacobi documentum. Abūciētes omne immūdiciam 2c.

¶ In isto sermone erūt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratissimi me profunda dignitate.

Secunda erit de deuotiōe circa verbū incarnatū ale purificate.

¶ Quāntū ad primā partem. Domini si vultis intelligere mysterium incarnationis: debetis notare illud quod dixi heri Quādo xpus fuit natus pastores qui vigilabant super gregē venerūt ad visitandū beatā virginē: et nox erat ita clara sicut dies. Et dicunt aliquē hystorie q tres soles in oriente apparuerūt. et de vultu beate marie virginis exibat quidam fulgor: ratione cuius nemo poterat illam intueri. et ipsa peperit sine dolore. et adorauit eum genibus flexis: et deosculabatur pedes et os eius. Xpus vero flebat sicut alij pueri. Bñ virgo eum pannis inuoluit. et qz non habebat aliū locum: posuit eum in presepio. Tūc bos et asinus adorauerūt eū genibus flexis. Sed queretis. pat dicit ne

In die natiuitatis domini.

bis quid dixit angelus pastorib⁹. Pri-
mo annūciauit eis pacē factā inter de-
um ⁊ hoīem dicēs. Gloria ī excelsis deo
⁊ in terra pax hoībus bone voluntatis
Secūdo dixit eis q̄ irēt ad visitādum
puer⁹ natū: quod ipsi fecerūt. Et vene-
runt festināter per totā noctē ⁊ venerūt
bethleē in crepusculo diei. Et vidētes
puer⁹ ⁊ mariā cognouerūt de verbo qđ
fuit eis dictū per angelū. Dixerūt ma-
rie. Nos eramus in tali loco custodien-
tes gregē ⁊ venit vnus angelus cū ma-
ximo lumine ⁊ precepit nobis q̄ venire-
mus ad adorandū natū. Heu pctōres
⁊ domicelle si sciretis q̄ hodie esset na-
tus saluator mūdi in bethleē: nunquid
libēter ireris ad videndū eus ⁊ Credo q̄
sic. Beati qui nō viderūt ⁊ crediderūt.
Sitis securi q̄ habetis manus merituz
ad credēdum illū qui in sacramēto al-
taris est: q̄ si fuissetis cum pastoribus.
(ceteris paribus) Sed queretis a me:
pater quid faciemus vt simus partici-
pes sue incarnationis. Dico q̄ oportet
v̄e in bethleē p̄ meditationē ⁊ desideri-
um. meditatio est memoratio quid fe-
cit xps pro nobis in ciuitate bethleem
Et ibi tria videbimus.

D Primo singularitatem ex parte paren-
tis ⁊ prolis.

Secūdo humilitatē vtriusq̄.

Tertio veritatē rōe manifestationis.

C De primo isay. viij. Ecce virgo ꝑci-
piet in vtero. ⁊c. De scđo ezech. xliij.
Porta hec clausa erit ⁊ nō aperietur: et
vir nō trāsiēt per eā: qm̄ dñs deus isra-
el ingressus est per eā: eritq̄ clausa ꝑci-
piet. De tertio augu. Eua enī luxit: ma-
ria exultauit: eua lachrymas: maria
gaudiū in vētre portauit. q̄ illa pecca-
tozem: ista innocētē m̄ edidit. **C** Leue-
ris capita vestra. Dñi vadatis in beth-
leem ⁊ videbitis singula. Primo virgo
cōcepit ⁊ peperit. sine doloze puer⁹ emi-
sit. quis vnq̄ talia vidit? Similiter ex
parte prolis videbitis singularia.

Eternitas capit nouitatem.

Immensitas breuitatem.

Claritas obscuritatem.

Sapientia infantiam

Opulentia indulgentiam.

C De primo pau. ad gala. iij. Vbi ve-
nit plenitudo tēporis misit deus filiū
suū natū ex muliere: factū sub lege. ⁊c.
Desco loquitur pau. rom. ix. ⁊ isay. x.
Verbū abbreviatū faciet dñs sup terrā
De tertio isay. liij. Vidimus enī ⁊ non
erat ī eo aspectus neq̄ decor. De quar-
to. Uagit insans inter arcta positus ꝑse-
pia. De. v. ij. cor. viij. Scitis enī grām
dñi nostri iesu xpi: qm̄ ꝑpter vos egen⁹
factus est cū esset diues: vt illius ino-
pia vos diuites essetis. Dñe burgenſes
rogo vadatis in bethleē spiritualiter: ⁊
claudatis ostia super vos: nec dicatis
pater noster: nec aue maria: sed cōside-
rate cū maria q̄ eternitas id est deus
eternus capit nouitatē: q̄ nascetur ho-
die de muliere. Ille q̄ est immensus ca-
pit mensuraz in ꝑsepio. Ille qui erat
pulchrior oībus angelis capit vni⁹ sac-
ci vel leprosi colorē. Ille qui habet oēs
diuitias: sit hodie paup̄imus: ⁊ ponit
super fenū. O pauperes pctōres ⁊ mira-
biles creature: quare nō ꝑsideratis hu-
militatē magistrī vestri. spernit ꝑōpas
⁊ delicias ⁊ alias sup̄luitates. q̄ dicat.
Quid ꝑfuit luxurie: qđ ꝑōpe: qđ auar-
icie. quasi diceret nichil. Vidistis ergo
singularitatē ⁊ humilitatē ex parte ma-
tris ⁊ ex parte prolis. Tertio opz vide-
re veritatē ratione manifestationis.

C Dñi vadatis itez: vadatis in beth-
leem ⁊ videbitis aliud nouū: scilz mo-
dum manifestandi. fuit aut natiuitas
xpi dñi nostri declarata in celis: quia
tres soles apparuerūt in elemētis. q̄
claritas fuit in aere sicut de die. Et ro-
me tēplum pacis cecidit. in plantis vi-
nee engadi floruerūt ⁊ dederūt florē et
fructū. In brutis bos ⁊ asinus adorauē-
runt. In hoībus pastores adorauerūt.
In angelis: angeli annūciauerūt nati-
uitatē. O pauperes pctōres considerate
ista mirabilia ⁊ agatis grās xpo qui vo-
luit oīa ista ꝑ nobis facere. Et sic lu-
scipiens insitū verbū: iuxta thema bti
iacobi assumptum. Abijcietes. ⁊c.

C Quantū ad scđaz partē. Dñe domi-
celle dicatis michi que est illa iter vos

que vellet esse nutritrix illius pulcherri-
mi filij. nunquid nutritis filios vestros?
Sed dicetis forte. pater certe nos sumus
nimis debiles. ideo opz habere nutritri-
ces. Retineatis istud verbum si placet
Si vos essetis bone nutritretis illos: ni
si essetis multi debiles. ideo expedies
esset: q nulla nutritrix daret eis lac nisi
vos. Quia dicit paganus aristoteles:
q nos ex eisdē sumus et nutrimur. Sitis
tamē secure q pueri tenēt sēper cōditio-
nes nutritricis. Si enī nutrantur de lacte
capre tenēt cōditiones capre. si hō mu-
lieris meretricis tenēt cōditiones. etc.
Virgo maria nutritrix filiū suū: et si vult
habere nutritricis vult q sint virgines.
iuxta illud. ps. Adducētur regi virgines
post eā: prime eius afferentur tibi. Est
autē aduertēdum q ad bene nutriendū
pueros sex cōditiones requirūtur. et di-
cemus tres nunc.

Prima: puer est inuoluendus.

Secūda: puer est lauandus.

Tertia: puer est custodiendus.

Leuate capita vestra domicelle: cre-
ditis vos q ego fuerim nutritrix puerorū
Audite: beata virgo vult habere nutri-
trices ad bene nutriendū filiū suū. Primo
ad inuoluendū vult habere duas. et oz
q sint virgines. et certe ille virgines erūt
felicissime. Prima leuat puerū et vocat
cordis meditatio. Scda cingit eū et vo-
catur caritatis affectio. De prima ait
ps. Meditatio cordis mei in p̄spectu tuo
sēp. De scda cāti. i. Fasciculus mure
dilectus meus michi inter vbera mea
cōmorabitur. prima excitat puerū. Qñ
aia deuota quotidie surgit meditando
per deuotionē: et post cogitat bñficia da-
ta a xpo quomō scilz est factus homo
pro nobis: tūc inuoluitur puer ielus a
nutrice. Alia virgo nutritrix est caritas q
amplexatur eū et cingit eū: et tenet eū in
sinu suo. Et istud est verū de aima deuota
q cogitat q sic deus dilexit eū q p-
pter illū scilz amorē debet ipsū seruare:
nec eū quoquo pacto offendere. Scdo
opz lauare ipsū puerū: ad ipsū lauandū
opz duas nutritrices.

Prima vocatur confessio.

Secunda contritio.

Confessio lauat lachrymis. contritio
vero cum lintheamine tergit. et lux met
vng beguyn sur la teste gallice. vnde p
uer. viij. Delicie mee esse cū filiis hoim
Tertio oz habere duas nutritrices ad cu-
stodiendū puerū ne cadat in ignē vel in
aqua: oportet q sint virgines.

Prima seruabit intus.

Secunda exterius.

Prima vocatur cordis trāquillitas
Secūda operis religiositas. primi regū
xxvi. filij mortis estis vos qui nō cu-
stoditis xpm dñi. Ad seruandū ergo xps
regem opz habere nutritrices. vnā scātem
in domo: et aliā in porta. Trāquillitas
cordis seruāt intus: qz non vult tenere
xpm cū pctō. nō debet aliquid relinque-
re in conscia: et sic seruabit in pace xpm.
Et per oppositū dicit isa. lviij. Cor impij
quasi mare feruens. Ille enī qui gaudet
in pctis est sicut mare in cōtinuo tormē-
to et motu. Operis hō religiositas stat
in porta et tenet ostiū clausū ne aliqz in-
tret. tūc xps manet intus. Bonus enī re-
ligiosus debet esse emulatoz scāti opis
scdm pau. qui nō debet nec pro esu nec
p frigore velle q pctū intret aiam suā
Dñe domicelle oportz q sitis tales nu-
trices: vel aliter eritis dānate. Post prā-
dium dicemus residuū. Nos orabim⁹
deū q ipse det nobis grām in p̄feti: et
gloriam in futuro. Amen.

Eadē die post prandij. Ser. xli.

Abiciētes. et. Egre dimini et videte
filie syon regem salomonē in dya-
demate quo coronauit eū mater sua in
die desponsationis illius: et in die leticie
cordis eius. cāti. iij. Dñi et aie deuote hō
die mane gloriosus amicus dei luc. di-
xit: q pastores dicebāt. Trāseamus vs-
q ad bethleē ad videndū hoc verbum
quod factū est. q. d. Vadamus in beth-
leem ad videndū puerū iesū. Ad cōtin-
gendū illā materiā isti dicit salomō aia-
bus deuotis. Egre dimini filie syō: et vi-
dete regem salomonē. quasi dicat. fī-
lie syon exeat is extra et veniat is visum
regē salomonē cū corona: que sibi fuit
data in die desponsationis. Ego libēter

In die natiuitatis domini

quererem salomoni quid ē dicere q̄ debemus erire ⁊ q̄ vadamus viſū regem salomonē. Ille rex vocatur salomō rex pacificus: ipſe eſt x̄pus qui fecit vtraq̄ vñū. Ille rex pacificus quē debem⁹ reſpicere eſt x̄ps qui tali die naſci voluit p̄pter nos ad pacē faciendū inter deū ⁊ nos. ¶ Sed queretis a me: pater quare debemus ire ad videndū euz? Dico q̄ aliquis erit ad videndum rē aliquā p̄pter tria.

A Primo p̄pter nouitatem.

Secūdo p̄pter iocūditatem.

Tertio p̄pter vtilitatem.

¶ Egreſimini filie ſyō ⁊ videte nouitatem hiere. xxxi. Creauit dñs nouuz ſup terrā. mulier circūdabit vīz. Egreſimini ⁊ videte iocūditatē. ps. Lux orta ē iuſto. ⁊ rectis corde leticia. Egreſimini ⁊ videte vtilitatē. iſa. lv. c. Oēs ſitiētes venite ad aquas: ⁊ qui nō habetis argētum p̄perate emite comedite: emite abſq̄ argēto abſq̄ vlla cōmutatione vinū ⁊ lac. ¶ Dñe domicelle nunquid vaditis viſū mulieres in puerperio: ⁊ philoſophi veſtri nūquid vadūt ad videndū vos? Verbū iſtud eſt ſatis ruſticū p̄ materia hodiernę diei. Sed hoc vñū incidens eſt. veniamus ad materiā. ſi nos eſſemus boni ⁊ tales quales debemus eſſe nunq̄ libētius iremus ad videndū aliquid q̄ ad videndū ſaluatorē n̄m. Nos aut̄ vadimus ad videndū rez ali quā p̄pter nouitatē ⁊ iocūditatē: ⁊ vtilitatem. Nouū fuit certe q̄ vna mulier portaret vīz perfectū. nō fuiſſet autē nouū ſi ipſa portafſet vñū filiū. p̄pter hoc aut̄ ille paruulus dicitur eſſe vir: q̄ ille paruulus in preſepio erat plenus ſapiētia ⁊ virtute ſicut nunc eſt in celo. Et ad hoc inſinuandū dicit hiere. Nouum fecit deus. ⁊c. q̄ mulier circūdabit vīz. Secūdo debemus erire ad videndū iocūditatē. nichil iocūdius q̄ audire deū eſſe natū. Angelus enī non fuit mēritus dicēs. Annūcio vobis gaudium magnū q̄ natus eſt hodie ſaluator. Magna iocūditas debet eſſe p̄ctōribus qui cogitant q̄ deus deſcēdit vt det eis miſericordiā. ſicut iocunduz eſt

homini incarcerato videre iudicē venientem ad eū liberandum. Tertio debemus egredi ad videndū vtilitatē. Magna enī fuit vtilitas incarnationis x̄pi: qm̄ pauperes p̄ctōres qui non erant digni mīa dei ipſe fecit eos dignos. ideo dicit iſa. Nē itēz emite abſq̄ auro ⁊ argēto abſq̄ argēto gr̄e: ⁊ auro glie. Nē itēz inſq̄ ⁊ reddite vos filio ⁊ matri eius. M̄ ſi vaditis ad videndū in puerperio matronas ſeu mulieres ſine muneribus: certe non. Precepit enī dñs in lege moyſi exodi. xxxij. Non apparebis in cōſpectu meo vacuus. Ille filius natus de nouo nō querit aliquid: cū ipſe ſit diues. Domini eſt terra ⁊ plenitudo ei⁹ orbis terrarum. ⁊c. Et tamē ipſe dicit. Paup̄ ſū ⁊ in labore a iuuetute mea. qui igit̄ egeus factus eſt p̄o nobis nō querit aliud quod tēporale. Nos domicelle habetis aliquid ad dādum regi natoꝝ ⁊ vos officiarij ſi veniretis ad aliquā mulierem nūquid daretis ſibi vñā bagā? Ille paruulus qui vocatur ieſus qui iacet ſup ſenū non querit res tēporales a vobis. Quid ergo portabimus ſibi ⁊ matri eius? habetis ne aliquid pauperes peccatores ad dādum ſibi. Cōmuniter mulieribus parturiētibus portātur fruct⁹ noui ⁊ des gâteaux gallice ⁊ aues. Nūquid ille qui paruo lacte paſtus eſt vel let iſta: certe nō. Quid igitur offeremus? Vadatis ad iſa. qui dicit iſaie. liij. q̄ poſuit deus in eo iniquitates oīum noſtrorum. ⁊ michę. vij. Deponet iniquitates noſtras ⁊ proſiciet in proſūdo maris oīa p̄ctā noſtra. Dñi ibitis ne ad veſperas: ſi ſic reſpiciatis virginē gembuſ flexis ante paruulū ⁊ queratis paruulo ⁊ matri eius: quid vobis placet: qd dābimus vobis hodie? Sūt mille qua dringenti nonaginta quattuor anni ſi fuiſſetis quid dediſſetis filio? Ipſe x̄ps reſponder ⁊ dicit: q̄ non vult veſtra bona tēporalia: led pater miſit me huc p̄pter vos ⁊ precepit michi q̄ portē oīs iniquitates veſtras. ⁊ poterat dicere x̄ps Ecce ſpatulas meas virginales date michi p̄ctā veſtra. Sed queretis a me: quid hoc eſt dictū portare p̄ctā noſtra?

Dico q̄ est in cōtemplatione ⁊ recordatione dolorum quos christus portauit pro nobis relinquere malam vitā. habetis hyſtoriam de vna muliere disſoluta que diſcurrerat per vniuerſū mundum ſicut canis: ⁊ immunda erat: que incepit cogitare ſuā vitā vilem: ⁊ volebat ſe deſperare. tunc ſubito incepit cogitare infantiam chriſti ⁊ dicere iſraſe. Domine vos fuiſtis paruus filius: ſed filij ſtatim pacificantur ⁊ contēntantur pro cauſa parua: vt pro pomo. dñe vos fuiſtis ⁊ fleuiſtis inter beſtias: ego ſum vilioꝝ illis: nō audeo recurre ad paſſionem veſtram: ſed recuro ad natiuitatem veſtram. ſic fuit certificata q̄ peccatum erat ſibi deletū gr̄a dei data propter ſpem poſitam in natiuitate. Volo dicere ⁊ perſuadere vobis vt rematiati ſiad regem ſalomonem ⁊ poſterius peccata veſtra ⁊ petatis veniam. ⁊ eritis participes ſue incarnationis: iuxta thema preaſſumptum. Abſcipientes. etc. Ut hoc facilius poſſimus adipiſci implorabimus grām ſpūs ſancti dicendo Ave maria. etc.

¶ Abſcipientes. etc. More ſolito mouet queſtio terminata in themate. ⁊ preſerta beato tho. iij. parteꝝ in. iij. a ſacro bona. di. ix. tertij. Vtrum latría debeat honorari virgo maria. R̄ Reſpondet q̄ cum virgo ſit pura creatura ⁊ latría de beatu ſoli deo: non ſibi debetur latría q̄ tamē beata virgo obtinet dignitatē ſuper oēs creaturas ſub deo: q̄ eſt mater dei ⁊ hominis. iſtud donū eſt tātē dignitatis et excellētie q̄ ſub deo non poſteſt maius donū cōmunicari creature. ideo ipſa debet honorari maiori honore poſt deū ſup oēs creaturas: ⁊ hoc vocatur iſperdulia. ¶ Leuate capita. dñi habetis voluntatē habēdi paradīſum habetis bonū animū vos ſaluādi. heu bene vellemus ſz expectamus vſq̄ ad mortē: certe poſitis vos in magno periculo. Domini cum tunica rubea velletis ne mori in tali ſtatu in quo eſtis nūc. Luſiſtis iſta nocte au glic: et vos domicelle que oſtenditis pectora veſtra. et tu qui rides reſpicis ne meretri-

cem tuā. Dicetis: pater credo q̄ nullus eſt qui velit mori ſicut viuūt. O pētoꝝes quid cogitatis: itēz qd̄ expectatis: capite bonū cor et animū: et dñs iuuabit vos. hētis extra de immunitate eccleſie. c. Inter alia. ⁊ huic cōformatur lex ci. c. de his qui ad eccleſiā cōfugiūt. l. preſenti. q̄ cōfugiētes ad eccleſiā cauſa libertatis perēde ab eccleſia ſaluātur taliter q̄ cauſa ſupplicij nō liceat extrahi. ⁊ ſi contrariū fiat debet capite plecti dicit lex: niſi eſſet publicus latro: vel noturnus depopulator. Additio.

¶ Mouetur hic queſtio valde notabilis. Vtrū iudex eccleſiaſticus poſſit fugienti ad eccleſiā inuito indicere penitentia pro delicto cōmiſſo. Innocētius ⁊ iohānes andree tenēt pede fixo q̄ ſic: per gloſā notabile in canone de raptoribus. xxxvi. q. i. quod ꝑcedit ſcōm ꝑaꝝ normitanū: dñs tamē inuitus non extra hatur ab eccleſia vt cōſulatur immunitati eccleſie ⁊ vtilitati aie fugiētis. ⁊ ſic poſſūt reduci ad cōcordiā laurētius et zenzellinus in clemētina. i. de penitentia ⁊ remiſſionibus: qui vidētur cōtrariū nā immunitas nō videtur cōceſſa in ꝑꝑ iudicium aie. poteſt eni quis cōpelli ad agendā penitentia de ꝑctoꝝ publico. vt in. c. primo de iureiurando. ⁊ in canone finali. xxxvi. q. vi. nec eccleſia excuſat cū penitētia iſponatur in eccleſia. vt in. c. in capite. l. diſtin. Et predicta nota ſingulariter. De iſto tēplo ad quod recurrere debemus habetur toh. ij. Soluite templū hoc ⁊ in tribus diebus edificabo illud. hoc aſit dicebat de tēplo corꝑoris ſui. dicit etiam grego. q̄ beſtiſſima virgo eſt tēplum dei: ſacrariū ſpūs ſancti dñi tēpla dei ⁊ eccleſie cuſtodiuūt ad ſe fugiētes. Sic etiam xp̄s qui eſt templum ⁊ beatiffima virgo etiā ſaluat ad ſe cōfugiētes. Nunq̄ eccleſia ſic fuit cōſecrata ſicut natiuitas xp̄i: nec eodem modo dedicata ſicut virgo maria. Ideo dicit bernardus. Quis ſileat miſericordiam tuam o beata virgo. qui cunq̄ inuocauerit te nunq̄ ſentiet ſe reſpuſum. ideo peccatoꝝes dicat vnūſq̄: q̄ in corde ſuo. Cōmiſi grauiffimū peccatū

In die natiuitatis domini.

catū propter qđ me oportet confugere
ad templū christi et ad beatā virginem
detestando peccata: et sic eritis partici-
pes incarnationis xpi. iuxta thema pre-
assumptum. Abijcietes. &c.

In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de incarnationis sacratissi-
me profunda dignitate.

Secūda erit de peccatricis anime vir-
tuosa purgatione.

Quātum ad primā partē. Dñi et aie
deuote hodie mane diximus qđ postqđ
btā virgo venit in bethleem non reperit
qui eā vocaret: ideo declinauit ad phal-
lam et ibi peperit infantē et posuit eum
super fenū: dixim⁹ em̃ quō pastores ve-
nerūt adorare puer natum. Restat di-
cere qđ videam⁹ de illo qđ dicit in euan-
gelio magne misse. Dicit ergo lucas. trā-
seamus versus bethleē et videam⁹ hoc
verbū qđ factū est. Videam⁹ inqđ hoc
verbū. primo in eterna emanatione: qđ
in principio erat vrbū. Scđo in pducti-
ua rez creatione: qđ oīa per ipm facta
sunt. Tercio in humanitatis assūptōe:
qđ verbū caro factū est et habitauit in
nobis. In prima parte rāgūtū qđ tuor
cōditiones. Prima tangit emanationē
eternale ibi. In principio erat verbum.
Scđa personale dīstictionē ibi: et verbū
erat apud deū. Tercia conditionē essen-
tiale ibi: et deus erat verbū. Quarta ex-
istētiā eternale ibi: hoc erat in pncipio
apud deū. **L**euate capita v̄ra. Dñi
hodie diximus tres missas: rogo deum
qđ sint ad saluationē qui audierunt et
dixerūt. et significant tres natiuitates
christi: scilicet.

Primo eternalem.

Scđo temporalem.

Tercio spiritualement.

Natiuitas eternalis est tam alta qđ
nemo eā capere pōt. Ideo ysa. liij. dice-
bat. Gñationē ei⁹ qđ enarrabit: Et in
signū hui⁹ natiuitatis dixim⁹ missas in
noctē: qđ sicut nox est obscura: ita intel-
lect⁹ non pōt capere istā gñationē diui-
nam. Alio modo pōt exponi de p̄ribus
antiquis ex̄rib⁹ in limbo: et ppter hoc
habuim⁹ missam in auroa qđ est parum

clara et parū obscura. et ita est cōsciētia
disposita ad deū. et de ista pōt exponi il-
lud xpi. Quicūqđ fecerit volūtātē p̄ris
mei qui in celis est: ipse me⁹ frater et so-
ror et mater est. Math. xi. Et illa nati-
uitas est semiobscura et semiclara. Na-
tiuitas vero sp̄alis est qñ xps exiuit de
vtero virginis et qñ dies illuxit in mūdo
tūc viderūt oēs fines terre salutare dei
nostri. Dico ergo de istis natiuitatibus
p declaratiōe euangelij magne misse:
tūc dicēdū est de natiuitate eterna et di-
uina: et in toto euāgelio Joh. qđ cantat
in missa maiorē sūt quattuor p̄ditiōes
Prima tangit cū dicitur. In principio
erat verbū. Primā gñationē cōcedunt
oēs pagani. Cōcedūt em̃ oēs qđ de⁹ est
intelligēs et producit in se intellectiōē
et sic de⁹ pducit verbū infinitū. Sicut
em̃ homo habēs intellectiōē: in eo est
intellectio. sic in deo patre est fili⁹ p cir-
cūcessionē Scđa ppositio in trinitate
est personalis dīstinctio: et notat cū dī.
et verbū erat apud deū. et ibi capīt deū
i. apud patrē: et ap̄ est dictio trāsitina.
Tercia ppositio qđ pater et fili⁹ sūt par-
ticipātes in essentia: et istō notat cū dī.
Et de⁹ erat verbū. Et ibi de⁹ capitur
essentialiter vt est cōis tribus personis
Et deus erat verbū. hoc est fili⁹ est de⁹
sicut p̄ et sp̄s sc̄ctis. Quarta ppositio
notatur cū dī. hoc erat in pncipio ap̄
deū. i. eternaliter et ppetualit et sine mu-
tatione fuit. Un mutatio est impossibilis
apud deū. ideo in principio erat verbū
et verbū erat apud deū. Et cū dī filius
est posterior: falsū est fm diuinitatē sed
nō fm humanitatē. ideo fili⁹ triplici vo-
cabulo notatur scz filij: verbū: et splēdo-
ris. In filio notat nature conformitas.
In xpo geniture spiritualitas. In splē-
dore procedentis coeternitas. De pri-
mo in ps. Dominus dixit ad me: filius
meus es tu ego hodie genui te. De ses-
cundo ps. Erucrauit cor meū verbum
bonū &c. De tertio ad hebre. i. Qui cū
sit splendor glorie et figura substantie &c.
Domini materia est difficilis multū
sed vt simplices illā possint intelligere
scriptura vocat scđam psonā trinitatis

triplici nole. Primo filiū vt ostendatur eiusdē nature cū patre: vocat verbum vt ostēdat q̄ spūaliter ⁊ eternalit̄ a patre procedit. Vocatur etiam splēdor ad ostēdendū q̄ est coetern⁹ patri. Dñi grāmatici estis hic: audite me. scitis quare filius dei vocat verbū? Nūquid dicitis in grāmatica vestra. Sñā verborū quot sūt. ⁊ dicitis q̄ sunt qñq. Sic etiā verbū in diuinis licet sit vnū: tamen dī qñq. ppter diuersos effectus quos exercet circa nos. dī em̄ scz.

C. Primo verbū actiū: qz omīa creauit. Secundo verbū passiū: quia dolores nostros portauit.

Tertio verbū neutrum: qz nec de⁹ nec hō tm̄modo: s; deus ⁊ hō simul.

Quarto verbū deponens: qz deposuit oēs iniquitates nostras.

Quinto verbū cōe: qz nō est personarū acceptor: s; oēs saluat q̄ vult.

¶ Leuate capita. Dñi fuit in scholis alias cū ego essem parū? magister me⁹ docuit me qñq. genera verborū. s. actiū ⁊ c. Verbū actiū dī fili⁹ dei: quia per ipm̄ omīa facta sūt. Dicit passiū qz oēs nostros dolores ipse portauit et vulnerat⁹ est ppter iniquitates nras. ysa. lii. Et dī neutrum: qz nō solū de⁹: s; deus ⁊ hō. Dicit etiā deponēs: qz omīs iniquitates nras deposuit. Dicit cōe: qz non tm̄ vni populo: s; oībus indifferenter regnū celoz aperuit. O verbum bonū: o verbū suauē. O pctorēs si dāne mini poteritis ne malum dicere de isto verbo. Credo certe q̄ nō. nūq̄ aliquis pater fecit pro filio q̄tū ipse p pctorib⁹ ideo isto verbū etiā vocat fili⁹ dei. D. Verbū increatū originali emanatione. Verbū incarnatū tpali assūptōe. Verbū crucifixū corpali passiōe. Verbū beatificū eterna refectione.

¶ O pctorēs vult⁹ comedere d̄ isto verbo in eterna refectione: oportet q̄ transeat⁹ vsq̄ bethleē: ⁊ ē glia paradisi vbi est filius ⁊ fons tot⁹ boni quē sepe meditari debemus ⁊ ad eū suspirare p depositionē peccatorum. Iuxta beati iacobī documentum. Abijcietes omnē immūditiam ⁊ abundāciā malicie, ⁊ c.

¶ Quantū ad scdām partē. Dñi si placet loquamur de filio nato. Si vos burgenses haberetis istū filiū ad nutriendū et nō haberetis nutrice: vos daretis elemosinā illi vt nutrire. Estis hic tunice descalatemū quid datis pueros vsos ad nutriendū: licet habeatis posse nutrire: credo q̄ facitis pro voluptatib⁹ vestris. Et vos domicelle q̄ habetis nucas apertas: nūquid mariti vestri cornuti et ducūt vos ad banq̄ta quibus nō sit hodie dies loquēdi de ista materia nec carpēdi vicia tm̄: qz pctā vestra ascenderūt vsq̄ ad deū. Dñi opz loqui de filio regis anglie. Sicut ego intelli go fuit semel habitū filiū si deberent bellare cōtra vos: maior pars dīxit q̄ ipi debebāt esse flagellū ad puniēdum pctā vestra. Et cū nūq̄ fuerint maiores luxurie iniusticia ⁊ rapine q̄ nunc. Ideo decretū fuit vt veniēt. Habetis dñi litterā q̄ eritis viuētēs anno seqnti nūquid sūt multi mortui ab anno citra forte vos eritis in basse terreyna diez. Quid igit faciemus p̄r? Certe opz habere vnā nutrice vt paruul⁹ hodie natus bene nutriat. Dixi hodie mane sex nutrices. Diximus duas pro inuoluendo puerū: duas pro lauādo: duas pro cuī nodiēdo. Opz nūc dicere de alijs nutritib⁹. opz em̄ habere duas ad nutriendū. Prima est mīa in opere.

Scda est māuetudo in ore.

¶ De prima. Math. xxy. Esuriui et distis michi māducare. Ista prima nutritrix dat lac ⁊ polētā. de scdo Eccl. xviij. Ardore refrigerabit ros sic ⁊ verbū melius q̄ datū. Illi ergo dñi qui dant elemosinā pauperib⁹ amore isti paruul⁹ isti nutriūt hunc paruulū. Sūt etiā alię due quaz vna eū portat: alia sustentat eū ne cadat. E. Prima vocat obediētia. scda assidua circūspectio. De pma prime ad Cor. vi. Glorificate ⁊ portate deū in corpore vestro. De scda. pme ad Corinthi. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. ⁊ p. In manibus portabunt te. ¶ Domini due nutrices requiruntur ad portandū christū. Obediētia tenet eum in brachijs suis Ille qui

In dies sancti stephani.

facit qđ deus precepit dī portare filiū dei. Sz circūspectio assidua siue discretio cōducit: est qñ aliquis fugit occasione peccandi: sic habem⁹ quattuor nutrices. duas ad nutriendū: duas ad eū ducendū. vltimo restat illi puero assignare nutrices que dormiant cū eo: et sibi assignabimus duas.

Prima vocatur sc̃a deuotio.
Sc̃a gratiarū actio.

¶ De prima scribitur in ps. In pace in idip̃u ꝛc. De sc̃a. ps. Misericordies ei⁹ sup oīa opa ei⁹. ꝛ ps. lxvij. Misericordiā dñi recordabor laudē dñi sup omib⁹ q reddidit n̄ vbi. Dñi q̃s vult ducere ad cubandū xp̃s: vel qui vult cubare in lecto suo: op̃s q̃ habeat deuotionē. i. cū gaudio iocunde et lete seruire creatori suo. Sz petitis a me qđ vocat⁹ gr̃az actio. Dico q̃ est regrariari dño deo de beneficijs collatis nobis. Dñi et pauperes pctōres si saluator mundi esset nūc hic sicut fuit i bethleem. nūc sūt mille quadrigēti nonaginta q̃ttuor āni: vtz reperiret aliquē in hac villa q̃ vellet eū nutrire. Quid dicet⁹ dñi q̃ estis de ista pte si iste filius paruul⁹ plorādo q̃reret a vobis elemosinā: mūquid faceretur eū nutrire: dicatis veritatē in cōscia ṽsa vos vsurarij idurati: raptores: mercatores dolosi lusoꝝ pipeuꝝ gallice. certe puer iesus nō nutrit de talib⁹ cibis nec in tali vita. Nos dñi sacerdotes q̃ expoliatis eū: et exponitis bona ei⁹ inutiliter laudendo: q̃ dep̃damini eū q̃tū in vob⁹ est quō daretis ei cū aufertis: et vos sacerdotes q̃ relinquitis curas ṽras: vos religiosi ppulietarij: vos p̃dicatores bulaz nutritis eū: certe nō. Ubi ergo nutrit puer iesus: non in h̃rlm in magnis p̃p̃is: sz in bethleem. i. in humilitate. O peccatrices aīc vultis audire quō vivebat xp̃s: interrogate eū rogo in spū cōtemplatōis et dicatis. O bone et dulcissimi me iesu quō viuistis et de quo nutritimini Et ip̃e dulcissim⁹ ies⁹ si placeat sibi loq̃ respōdebit Lu. ix. et Math. viij. ca. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidos. filius autē hoīs nō h̃z vbi caput suū recliet. q. d. heu pctōres nō habeo

domū neq̃ puluinar vbi caput reclinē vos domicelle: creditis nutrire xp̃m in p̃opa et in apparatu vestīū vestraz: in statu amoris dissoluti cū ruphianis et ribaldis vestris: rogetis eū hortor et monēo q̃tū possū vt det vobis gr̃az in presenti bñficiendi: et in futuro gaudēdi cū sanctis suis in gloria. Amen.

In die sancti stephani de mane.
Sermo. xlij.

A Bñcientes oēm imūdi. ꝛ. h̃rlm h̃rlm q̃ occidis pph̃etas et lapidas eos q̃ ad te missi sūt. Math. xxiij. Dñi et aīe deuote sp̃s sc̃tus p̃os sapiē: heri nos admonebat q̃ trem⁹ vsū puerū regē xp̃m in tunica seu corona nostre humanitatis: et dicimus q̃ nos vadim⁹ vsūm aliquid ppter tria: sc̃z p̃mo propter nouitatē. Sc̃do propter iocūditatē. Tercio propter vtilitatē.

¶ Ideo bono tūre debemus disponere conscias n̄ras ad videndū iesū p̃p̃t nouitatē iocūditatē et vtilitatē n̄ras. Hodie ecclesia ponit ante oculos passionē sc̃ti stephani vt ponam⁹ nos in bono statu et sinus participes hui⁹ festi natalis dñi: et ad honorē btissimi stephani legif euāgeliū in q̃ ponit prothema. h̃rlm h̃rlm ꝛc. et incipit euāgelium. Ecce ego mitto ad vos. Rogo dñi vt verbū predīctū nō verificetur de vobis et de ciuitate ista. St̃hosus dei amic⁹ bt̃us stephanus martyr ante mortē suam dicebat. hierusalē hierusalē ꝛc. et xp̃s ante eū dixerat. q̃ro a vobis dñi dicatis an si xp̃s esset sup terrā posset dicere de ciuitate ista illud qđ scribit⁹ Math. xij. Ne tibi corozayz: ve tibi bethsaida: qz si it̃hyro et sydone facte essent virtutes qđ facte sūt in vobis olim in cilicio et cinere penitentiā egissent. Dñi credo q̃ multe ciuitates sūt in regno in quibus si haberent tāta media ad saluādū aīas suas sicut vos: facerent longe maiore p̃nam q̃ vos facit. Ciuitas hierusalē noluit bene agere p̃ predicatōnē xp̃i neq̃ apostolorū: sed persequēbātur eos qui mit

rebant ad eis predicandū diuinaverba.
 Ideo tandē Stephanus fuit lapidatus
 Sed queritis a me quid fecerat bt̃s
 Stephan⁹. Rēpōdet Lu. in eplā dicēs.
 Stephan⁹ plen⁹ gr̃a cōtra pctm̃. Ste-
 phan⁹ plenus fortitudine cōtra pusil-
 lanimitatē. Erat em̃ cor ei⁹ cōfidēs in
 dño ⁊ faciebat signa ⁊ p̃digia magna i
 pplo. ¶ Sz qđ p̃dicabat bt̃s stepha.
 Dico qđ p̃dicabat legem moysi fuisse
 adimplerā in xpo. Scđo xps a mortuis
 resurrexisset. Tercio iesū in celū ascēdis-
 se: ppter qđ fuit lapidat⁹: iō ēz p̃tho
 martyz. Licet em̃ sc̃r̃s iohēs baptista
 fuerit martyrizatus tñ martyriū iohā-
 nis fuit: qz rep̃ehēdebat pctm̃: ⁊ illud
 non tangeb̃ at fidē. Quis etiā innocētes
 subierint martyriū in odiū xps: tñ nō cō-
 fessi sūt fidē ⁊ baliter. bt̃s autē stepha-
 nus vocat̃ p̃thomartyz: qz p̃m⁹ p cō-
 fessione fidei mortu⁹ est. Ideo de ipso di-
 cit ecclesia. Mortē quā xps dignat⁹ est
 pro nobis pati: hāc prim⁹ reddidit sal-
 uatori. xps mortuus est in mense mar-
 tij. ⁊ Stephan⁹ tertia die augusti. Xps ex
 utrisq; vultibus in cruce orabat p crucifi-
 gentibus eū. Bt̃s Stephanus vt lucas
 meminit flexis genib⁹ vultib⁹ nudus re-
 cepit edē ict⁹ lapidū dicebat. O dñe iesu
 ne statuas illis hoc pctm̃. ⁊c. Et sicut
 oratio xpi pfuit latroni ⁊ quibūdā qui
 p̃uersi sūt. Ita orō stephani pfuit pau-
 lo de quo augu. Si orō stephani nō inter-
 uenisset ecclesia pauli nō habuisset. bt̃s
 paul. erat in passione stepha. sicut p̃po-
 situs des marechaui gallice: ⁊ dicebat
 pcutite fortiter. ⁊ tñ orō stephā fuit sic
 virtiosa qđ paulus nō fuisset xpian⁹ ni-
 si exhibita fuisset: de qđ adm̃as ecclesia
 cantat. Sc̃tē dei preciose p̃thomartyz
 stephāe. O pctōres dicam⁹ dño iesu cū
 ecclesia. Da nobis dñe imitari qđ colim⁹
 vt discam⁹ et inimicos diligere ⁊c.
 et sic debem⁹ deū orare p inimicis nos-
 tris sicut Stephan⁹ pro suis. Credo em̃
 qđ sicut fuit charitatu⁹ in terris: nunc
 magis est in celis. Ideo q̃ram⁹ sibi ele-
 molinā. Si ei rogauit p p̃secutoribus
 suis: q̃tomagis orabit p nob⁹ vt possi-
 mus esse principes solēitatz eterne. non

em̃ hoc possum⁹ nisi sum⁹ purgati ⁊ hā-
 beamus m̃iam dei. Et ideo rogem⁹ eū
 vt ip̃e intercedat pro nobis. hoc autēz
 assequi poterimus per intercessionē vir-
 ginis marie dicendo. Ave ⁊c.
 ¶ Abijcietes oēm ⁊c. ¶ More solito
 mouet questio finitata i doctrina ma-
 gistroz nroz theologoz: ⁊ p̃sertim a
 brō thoma in. iij. scrip. di. ix. ⁊ in. iij. pte
 q. xxy. Dixim⁹ heri qđ talē honorē debe-
 mus humanitati xpi p̃iuncte diuinita-
 ti: quālē nō debem⁹ alicui creature pu-
 re. ⁊ ille honor vocat̃ latia: ⁊ qđ matri
 eius debet maior honor qđ cuiusq; alte-
 ri creature pure: ⁊ ille honor vocat̃ iper-
 dulia. Quero nūc virū christus secūdū
 humanitatē possit dici filius adoptiu⁹
 patris: A. Bt̃s thomas dicit: qđ a-
 doptio tria requirit: et hoc di. magister
 allegādo ambro. sup eplā ad Roma.
 inquit. Legi relegi: ⁊ filium dei adopti-
 uū nō inueni. qz adoptio p̃iupponit ex-
 traneitatē: sed xps non fuit extraneus:
 sed gratia semp ei debebat. Sed ip̃e re-
 plicat primo ponendo qđ angeli sint in
 gratia creati: ⁊ virgo fuerit p̃seruata
 a pctō: non fuerūt extranei: ideo nō sūt
 filij dei adoptiuī. Dicit igitur scotus qđ
 hoc p̃suppositio. s. qđ fuerint in gratia
 creati: tñ fuerunt extranei negatiue: qz
 esse angelicum et esse virginis gloriose
 pri⁹ natura p̃cessit gr̃a: ⁊ in illo priori
 fuit extranei negatiue. Sz hic est vnū
 dubiū. videt em̃ qđ etiā humanitas xpi
 q̃stū ad esse nature p̃cessit gr̃am: nō hu-
 manitas fuit extranea: sz illud est verū
 quo ad esse cognitū: non tñ quo ad esse
 subsistētiē ⁊ p̃stantiā: qz illd esse p̃po-
 siticū fuit in supposito diuino: ⁊ iō p̃re-
 cessit gr̃am quo ad esse subsistētiē.
 ¶ Leuate capita. Dñi vultis habere
 paradisu: dixi heri qđ opz q̃ueniat ad
 templū ad habendū libertatē. Dixi vo-
 bis qđ humanitas xpi est templū dei et
 etiā bt̃issima virgo. Dicitis forte in ani-
 mis vestris: qđ venietis ad templū istd.
 bene dicitis: sed non totū. ¶ Habetis
 em̃ legem ciuile. ff. pro socio. l. si nō fue-
 rit. qđ iūq̃simū societatz gen⁹ est: velle pri-
 cipare in lucro ⁊ nolle subijci in damno
 l iij

In die sancti stephani

qm̄ illa societas per quā vnus habet lucrū ⁊ aliud dānū est leonina dicit ibi textus: habetis etiā extra de regu. iur. li. vi. Ratiōi cōgruit vt succedat in one re qui substituitur in honore. Et habetis vnū glosatorē. s. ioh. monachi. ⁊ allegat duos textus. Primus habetur de solutionibus in antiq. ca. i. Secundus habetur. C. de fideiur. l. i. Additio. Mouetur hic questio iuris. Vtrū successor in beneficio teneatur soluere debita cōtracta p̄ predecessorē. videtur q̄ sic p̄ iura p̄eal. q̄ qui habet cōmodū debet sētire onus. Tamē dicendū est q̄ ipse tenetur soluere debita cōtracta p̄ necessitate ecclesie: sed alia nō. Et istō aperte p̄batur in. c. primo de solutionibus. ⁊ ex illo textu inferūt notabiliter doctores q̄ si predecessor p̄ sustentatione eiu s: q̄ forte diu laborauit infirmitate aliqua debita cōtraxerit tenetur successor illa soluere. Ita dicit panor. in. c. penul. de fideiussoribus. ⁊ in. c. i. ⁊. ij. de solutionibus. Et de hac materia vide paulū de castro in. l. ex cōtractu. ff. de re iudicata. ⁊ ioh. de immola in. l. Si filio. ff. Solutio matrimonii. Paulus. ij. corinthi. i. Sicut focū passionis estis: sic eritis ⁊ cōsolationis. ⁊ ber. sup. cātica di. O bone iesu quot sūt sup̄ terrā qui tecū vellēt habitare in celo: sed pauci sūt q̄ vellēt tecū sociari in pena ⁊ labore. idō dicitur math. xxvi. Oēs eo relicto fugerunt. Vñ quid vobis videtur vultis saluari: videtis infancē nouiter natum lachrymantē: Lachryme eius non dāt nobis materiā ridēdi: neq̄ iocādi: neq̄ ludēdi. Paup̄tas eius in pāniculis nobis familiariter ofisa nō dat nobis materiā pōpandi ⁊ fringēdi nec corpus or nandi. frigus ⁊ amaritudo quā sustinet in corpore: nō dat nobis exēplū viuēdi lante his diebus: neq̄ in luxurijs pmanendi. Quale remediū. Dico q̄ debetis pmanere in bono statu: sic potestis facere bona opera ardua ⁊ excellētissima virtutis sicut stephanus: saltem custodire vos a pctis: quo facto eritis participes incarnationis xp̄i: iuxta beati iacobi docu. Abijcētes. ⁊c.

In isto sermone erunt due partes principales.

Prima erit de sacratissimo verbi incarnationi nomie.

Secūda erit de purgatione atq̄ mūdicia peccatricis anime.

Quantū ad primaz partē si recordamur eoz que dixi a pncipio istius aduentus: potestis clare intelligere mysteriū incarnationis. Dixi vobis q̄ totū mysteriū incarnationis in q̄nq̄ partes diuidebatur. Finaliter vidimus quomō fuit sēsibiliter incarnatio xp̄i nobis exhibita. Vidimus quomō virgo venit in bethleē ⁊ nō inuenit aliquē qui hospitaretur eā: ⁊ mansit prope bestias: ⁊ pastores visitauerūt eā. Nūc videndū est de noie pueri. Videmus q̄ quādo puer natus est: tūc pater querit patrilos ad imponendū ei nomen. ideo in isto sexto mysterio videbimus nouē p ordinē. scz primo q̄ nomen saluatoris fuit xp̄o i. positum.

Secundo qualiter fuit a patre eternaliter prenommatum.

Tertio quomodo fuit illud nomē prefiguratum.

Quarto qualiter nomen fuit appropriatum.

Quinto quomodo ab angelo fuit predictum.

Sexto qualiter fuit virginī gloriose nūciatum.

Septimo apud omnes christicolos fuit veneratum.

Octauo qualiter est super omne nomē exaltatum.

Nono qualiter duodecim splendoribus fuit illustratum.

¶ Vñ leuate spūs vestros. Pro intellectu presētis materie oz intelligere qd̄ habetur prover. xxx. qualiter a salomone q̄nq̄ questiones quas nunq̄ potuit aliquis philosophus intelligere facte sunt.

Prima: quis in celum ascendit atq̄ descendit.

Secunda: quis retinuit spiritum in manibus suis.

Tertia: quis aquas colligit quasi i ve

stimento.

Quarta: quis terminū terre scit.

Quinta: quod nomen est eius et quod nomen filij eius: si nostri.

¶ Quid dicitis dñi: q̄s ascēdit in celum? q̄s tenet ventū in manu sua? quis ponit aquam in vno loco? quis est ille qui eleuauit montes sup̄ terrā? et si est aliq̄s q̄ scit euz dicat nomen eius et nomen filij sui. q. d. quia istud est mirabiliter difficile. Aristot. in methaphisica sua i quarto dicit: q̄ ratio quaz significat nomen est diffinitio eius. Et ideo Isidorus in libro etymologiarū dicit q̄ nomen dicitur quasi notamē: quia nomen dicit rei notitiam. Non est aut̄ aliquod nomen q̄ possit xp̄m notificare p̄fecte et distincte. Illud aut̄ nomē de quo loquitur Lucas ij. c. ducit nos aliquo modo in cognitionem eius. Dicit enim Lucas. Postq̄ cōsummati sunt dies octo vt circūcidetur puer: vocatū est nomē eius iesus. Et si queratis a p̄re suo: p̄f̄ sc̄e qualiter vocabitur filius vester nouiter natus? Rēspōdet p̄ os Luce. Vocatū est nomē eius iesus. Quare pater sancte fuit sibi impositū istud nomē iesus? Dicit ph̄s iij. methaphisice q̄ nomen debet iponi a proprietate rerū. sicut sol dicitur quasi solus lucēs: vel sup̄ omnia lucēs. vide Tho. ij. parte. q. xxxvij. Imponunt ergo noīa primo a proprietate rerū: sicut sol. sc̄do ab effectu aliquo: sicut Jacob quia vidit dominū vocatus fuit israel. et quia supplantauit benedictionē fratris fuit vocatus iacob. Tertio mō ab officio: sicut Gregorius dicit q̄ nomia angelorum sunt noīa officij nō nature. qm̄ vt dicit beatus Tho. in. i. parte. q. l. Angeli sunt a milliers gallice: et excedunt oēm multitudinē corporalē: et ideo nomina supponuntur eis ab officio. O dñi et anime deuote si xp̄stus presentaret omnibus angelis: non possent nomen propriū adequatū imponere. et si clamaret istud nomen iesus: oēs venerarentur et adorarent. Dicit ergo Isidor? q̄ nomē aliquod vel a proprietate rei: vel euentu: vel officio imponit. sic etiā istud nomen iesus fuit impositū xp̄o p̄pter istas tres pprie

tates vel p̄ditōes. Primo a proprietate rei: q̄ s̄m Remigium: Iesus h̄z quadruplicem interpretationem. Dicitur enim

Saluator: quia a peccatis mundat.

Salus: quia ab inimicis liberat.

Salutaris: quia gratiam donat.

Salutare: q̄ gloriā preparat eternā.

¶ De primo Matth. j. Ipse enim saluū faciet populū suū a peccatis eoz. De secundo Luce. j. Salutē ex inimicis n̄ris. De tertio ps. Redde mihi leticiā salutaris tui etc. De quarto Genesis. xliij. Salutare tuū expectabo domine. i. gloriā a te mihi preparatam. Estis hic mulieres que habetis filias: et quando estis irate dicitis: diabolus te importet. vos horretis nominare nomen dñi nostri iesu xp̄isti. Cōter dicitur q̄ in ydiomate cognoscit homo de qua patria sit. si sit vnus picardus q̄ audiat vnū picardū loq̄: tūc dicit sibi. vos estis de no pays par me soy. Vos domini sitis securi q̄si loquamini de inferno et de demonibus: vos estis de son pays. et sic eritis dānati. Nunc autē veniamus ad propositum nostrū. Puero iesu datū est istud nomē iesus. Primo propter proprietates: quia pp̄teras sua est parcere peccatis. Ideo angelus in somnis apparuit ioseph dicens ei. Noli timere accipere Mariam in vxorem sine in coniugem. et sequitur. vocabitur nomen eius iesus. ipse enim saluum faciet populū suū a peccatis eozū. Secundo vocatur iesus puer iste: quia dat nobis salutem liberando nos ab inimicis nostris. Ideo dicebat zacharias p̄s iohannis baptiste. Vos filii mi estis qui debetis preparare viā domini qui dabit salutē vobis et liberabit nos ab inimicis. Tertio nominatur iesus ex officio: et est salutare nostrū et est gloria cōsummata. ipse em̄ dat nobis gratiam gratificantem in presenti: et gloriā in futuro. O benedictissimū nomē. o benedictissimus xp̄stus qui insignitus est tali nomine. Horrōr: moneo q̄ istud cōtemplimini: vt sitis participes meriti sue incarnationis iuxta beati iacobi documentū. Abicientes oēm etc.

¶ Quantū ad secundā partē: vos domini

In die sancti stephani

mūdastis ne cōscientias vestras: Estis adhuc in bono statu: vtinā mūdi esset omnes. Forre dicetis, pater quid deponemus: Vobis dixi q̄ deberis deponere p̄cā operis. ⁊ dixi tredecim: ⁊ vltimum fuit abstinere a ludis dissolūtis. Certe si iusticia esset talis qualis debet esse in ista ciuitate ⁊ etiaꝫ in alijs ciuitatibus Iudus de hasart: dū glic: des cartes: ⁊ de dez: non regnarent tam cōiter sicut iam faciunt. Ego non habeo nisi linguā: dñi vos habetis manū. ego me plango x̄po dño meo pendēti in cruce devobis si nō faciatis iusticiam. Restat dicere de alio peccato: scz de vsura damnata. Credo q̄ dāuid hēbat noticiā de granitate istius peccati quando dicebat. Domine q̄s habitabit in tabernaculo tuo? ⁊ sequitur. Qui iurat proximo suo ⁊ nō decipit: qui pecuniam suam non dedit ad vsuram ⁊ munera super innocentem non accepit. Puer iesus volebat q̄ seruaretis vos ab isto peccato quādo dicebat Lu. vi. Vbi tuū date nihil inde sperātes. Queretis a me: pater quid est vsura. Respōdetur in canone. xiiij. q. iij. c. pleriq; ⁊ c. vsura ⁊ in. c. seq. Usura est quicquid sorti accipit siue sit vestis siue pecunia: ⁊ omne illud quodcumq; fuerit. Vultis domini vos mundare? oportet transire per istā portam vel damnari finaliter. Oportet restituere habita per vsuram: si habeatis quid vel de quo. Vos pauperes mūdani ista noua videntur vobis difficilia heu animabus vestris. Habetis in hac villa lombardos qui publice dāt ad vsuram. Dicetis q̄ non vtimini vsura parēti sed palliata. verbi gratia. Est aliquis homo pauper indigens pecunia: ipse q̄rit a mercatore vel ab aliquo alio vt ei concedat. Tunc mercator querit ab eo si habeat terram vel possessionem. ⁊ si nō habeat emit super domū decem libras reddituum singulis annis. Hoc est vsura: nisi emeret totaliter domum. ideo dicit Raymundus q̄ quando emit ⁊ dat gratiam redimendi ⁊ iuste emit ⁊ soluit si non habeat intentionem sinistram vlt prauam: tunc non esset vsura. Sed postea casu q̄ homo non sit liber quis iudic

geat: tu vides necessitateꝫ eius quis cōtractus non sit vsurarius de se: quia tamen tu es mercator pinguis ⁊ habes bona abundanter ⁊ superflue vltra q̄ deceat personam ⁊ statum tuū ⁊ nihil facis de pecunijs tuis: iste pauper querit q̄ tu cōmodes: ⁊ tu vides necessitatem ⁊ non vis facere: tu peccas mortaliter q̄nis non cōmittas vsuram. j. Jo. iij. Qui viderit fratrem suum necessitatem habentem ⁊ clauferit viscera sua: quomodo charitas dei manet in illo: q. d. non manet. Eodē modo dicēdū est de aliquo debito cui concessisti pecunias ⁊ non potest tibi satisfacere ⁊ tu habes vnde potes tibi prouidere sine illo: si ipse vēdat bona sua propter hoc: tu dānas teipm. Vos domini sacerdotes nunquid cōcessistis ad vsurā bladum quod habetis de beneficijs vestris? Et vos domini camēpsores sub nomine impignoratōis: nūquid cōceditis sub aliquo pignore ⁊ sub prato vel agro decē scuta: vt inde habeatis fructus? Et vos domini mercatores qui conceditis centum scuta in auro ⁊ residuū in mercantijs: ⁊ facitis tantum q̄ detur vobis instrumentū de centum scutis a vobis concessis: vbi tamen fortassis mercantia nō valebat viginti q̄nq; vel viginti septē. Estis hic clerici de finances gallice: ⁊ vos thesaurarij: nunquid armigeri dant vobis decē scuta vt anticipetis solutionē eorum? Certe hoc est vsura. Vos dicitis q̄ officium parū valeret: sed tamen practice sunt bone. Ad oēs diabolos tales practice. Vos etiam dicitis q̄ officium vestrū constat vobis multum: ⁊ sic il fault se recompenſet ⁊ remburſet gallice. Omnia ista nihil valent: ⁊ talis modus faciēdi est valde p̄culosus. Et vos mulieres nunquid portatis tunicas foderatas ⁊ zonas aureas de ista pecunia: oportet restituere vlt damnari. Si igitur vultis esse participes incarnationis domini nostri iesu christi: facite illud quod suadet thema beati Jacobi assumptum. Abijcientes omnem immundiciā ⁊c.

¶ Eadē die post prandii. Sermo. xliij.

Bijcientes oēm imū
diciā zc. Lapidabāt stepha
num inuocātes z dicentem
ne statuas illis hoc pctm.

Actu. vij. c. ¶ Dñi z aie deno
te q̄ estis hic cōgregari ad audiēdū ali
quid p salute aīarū vestrarū. Ecclesia p
ponit vobis stephanū ad honorē cuius
multe ecclie z quāsi oēs prime in regno
frācie sunt dedicate z psecrate. Ego enī
p totū aduētū laborāu q̄rū potui
ad ponēdū vos in bono statu: taliter q̄
essemus participes incarnationis xpi.
Modus huius status z dispositiōis est
vnitas volūtaria: vt dicit bea⁹ Bernar
dus: p quā vnitatē vel volūtate quis
adheret deo z vnus spūs efficit eū eo.
Habetis sermonē quez refert Johānes
in cena quē p̄dicauit xps dicēs. Johan.
xv. ca. Qui manet in me z ego in eo hic
fert fructū multū. Ad istam vnitatē de
siderabat venire bea⁹ stephan⁹ qñ dice
bat. Dñe ne statuas illis hoc pctm. Mo
dus veniēdi est grā gratificās q̄ reddit
aiāz templū spūs sancti. Ista aut gratia
(vt dicit Bonacētura) pcedit.

Primo ab abundātia charitatis.

Secūdo a promptitudine volūtatis.

Tertio ab ordinatione operis.

¶ Beatissimus stephanus habuit istas
tres cōditiones: q̄ ipse lapidatus inuo
cauit dñm dicēs. Ne statuas illis zc.

Primū requirebat p̄s. quando dicebat.
Sicut adipe z pinguedine zc. Secūduz
ostendit pau. ij. Corin. ix. Non ex tristi
cia aut necessitate. Hylarē enī datorem
diligat deus. Ad tertiu admonebat nos
xps dicēs. Joh. xiiij. Si quis nō diligit
me sermones meos nō seruat. Si que
ratis a me: frater quomodo poterimus
istā grātiā habere p quā poterim⁹ vnū
effici cū deo? Dico q̄ si habueritis ista. s.
abundantiā charitatis: promptitudinē
voluntatis: z arduitatē operis eritis
vnū cū deo. Nam beatus stephan⁹ ha
buit ista in triplici p̄lio. A.

Primo in bello disputatio.

Secūdo in bello accusatio.

Tertio in bello cōminatio.

¶ De p̄mo dicebat xps. Luc. xij. Trahēt
vos ante reges z p̄fides. ponite in cordi
bus vestris nō premeditari quēadmo
dum respondeatis. Ego enī dabo vobis
os z sapientiā cui nō poterunt resistere
omnes aduersarij vestri. Et de hoc i epi
stola hodierna dicitur q̄ si rēxerūt qui
dam de synagoga contra stephanū: z nō
poterant resistere sapientiē z spiritui q̄
loquebatur. Secundo ipse habuit istas
tres conditiones in bello accusatio.
Omnes enim qui erant in consilio in
tuebātur vultum eius tanq̄ vultū an
geli stantis inter illos. Tertio etia ha
buit i bello cōminatio: quoniā (vt ibi
dem scribitur) continuerunt aures su
as: z efficiētes extra ciuitatem lapida
bant. Iste autem cōditiones p̄batur in
beato stephano fuisse prima Johā. xv.
Maiorem charitatē nemo habet vt zc.
Secūda patet per paganum Aristotē
in libro ethicoz. q̄ omniūz terribilium
terribilissimus est mors. Tertia difficul
tas operis probatur fuisse in illo. scilicet
propter genus mortis quod susti
nuit.

B.

Primo ppter diuturnitatem pene.

Secundo propter angustiam amarit
tudinis.

Tertio ex circumstantia illorū pro qui
bus orabat.

¶ Non enī orabat p amicis: sed pro ini
micis positis genibus in terram dicēs
Domine iesu zc. Ecce dñi z anime deno
te quomodo beatus stephanus fuit cō
iunctus z vnitus deo. queratis ergo illi
si sit particeps incarnationis xpi noui
ter nati: vel si habuit paradisiū dūcen
do talem vitam qualem vos ducitis nu
triendo corpus delicate viuēdo in luxu
rijs z banquetis donando bona ecclesie
z crucifixi meretricibus z hystrionibus
nutriendo canes de bonis pauperum: z
aues rapaces. Domini ecclesiastici: vos
habetis regulā iuris in libro. vj. Si q̄s
in ius succedat alterius codez iure quo
z ipse vti debet. Et Aristoteles pagan⁹
quinto Ethicorum dicit q̄ minus ma
lum eligibilis est maiori malo. Mel
lius esset vobis fuisse mortuos in vter⁹

In die sancti stephani.

matrū vestrarū: q̄ ducere vitā quā dū-
citis. Item paup̄rimū p̄cōres. Stepha-
nus erat plenus gr̄a et sp̄s sancto: boni
testimoniū: et plenus fortitudine. Volo
dicere q̄ si nos nō volum⁹ subire marty-
rium p̄ xp̄o sicut stephanus: q̄ salte la-
bozemus ad mundādū cōsciētiās n̄ras:
vt sim⁹ participes incarnationis. Iuxta
beati Jaco. documētū. Abijcientes zc.

¶ Abijcientes omnē immundiciā zc.
Adore solito mones questio theologal'
terminata a magistris nostris theolo-
gis et p̄sertim a Bonauen. in. iij. dist. x.
Utrū scz nos simus filij adoptiōe ipsi⁹
xp̄i vel p̄ adoptionē patris vel p̄ncipij.
L. Dicit ipse q̄ principium in diuinis
aliquādo capitur essentialiter respectu
creature: et aliquādo norionaliter dicē
respectu p̄sone. Et q̄ eadē est sapientia
virtus: essentia: et bonitas: in trib⁹ p̄so-
nis p̄ quas filij adoptiui dicunt. ideo di-
cit q̄ nō solū sumus filij adoptiui p̄ris
sed etiā filij et sp̄s sancti. Et ideo in figu-
ra hui⁹ dicē in euāgelio sepe q̄ qñ xp̄s
aliquē sanabat dicebat: remittunt tibi
p̄cā tua: et nō dicebat remitto. vade fi-
des tua zc. Modo si diceremur solūmo-
do filij adoptiui patr⁹ dicere sic remit-
tit vel remitto et nō remittunt zc.

¶ Venate capita vestra dñi. Audiuistis
cōbinationez de qua locuti sumus heri
tracrādo illud Joh. i. Verbū caro factū
est. Ista cōbinatio nō est solū de possibi-
li: sed de facto. Oportet cōsiderare de a-
lia cōbinatiōe que est aīe vestre cu⁹ deo
suo creatore. Ista aut cōbinatio impedi-
tur p̄ p̄cā mortale p̄ q̄d aīa efficit filia
dyaboli: et istud est peius q̄d pōt ipsi aīe
rationali cōtingere. D. Habet⁹ ad
hoc legē ciuilem. C. nemini licere signū
saluatoris in terra vel in marmore po-
nere. Et incipit lex. Cum sit nobis cura
summi numinis religionem tueri zc.
Idem ferme habetur ex de officio iudi-
cis ordinarij. libro. vij. c. Si canonici. §.
Eterum detestabilem abusum. De hoc
dicam in sermone p̄mo quadragesime.
Credo domini q̄ nemo est vestrum qui
vellet ponere pedem sup ymaginez cru-
cifixi. q̄d si in cōtemptum dei faceret di-

cunt leges q̄ talis debet puniri pena ca-
pitis. Sed quero a vobis q̄d est peius
vel ponere peccatum mortale in anima
vel ponere pedem sup crucem. Clarum
est q̄ anima p̄ciosior est cruce. nulla enī
est comparatio. Soluz est comparatio
sim philosophum in septimo phisicorū
inter ea que sunt eiusdem speciei. Rogo
ergo vos q̄ non ponatis animas v̄ras
sub pedibus vestris et sub potestate des-
monum. prime Corinthio. vj. An nesci-
tis. (inquit Paulus) quia membra ves-
tra templū sunt spiritus sancti. ¶ Estis
hic domini qui tenetis lupanaria? Ubi
sunt ordinationes sancti Ludouici reg⁹
ipse enī ordinauit q̄ lupanaria nō essent
prope collegia: et nunc p̄primū exennt
collegium ipsi⁹ scholaribus occurrit lu-
panar. Sed quale remediū: si defece-
rimus (si pro quia) Domini mundemus
conscientias nostras et erimus partici-
pes incarnationis domini nostri iesu
christi. Iuxta beati Jacobi documentuz
Abijcientes omuem immundiciam et
abundantiam malitie zc.

¶ In isto sermone erunt due partes.

Prima erit de incarnationis sacratis
sime profunda dignitate.

Secūda erit de anime peccatricis vir-
tuosa purgatione.

¶ Quantū ad primā partē. Venate capi-
ta vestra: dñi recordamini eorum q̄ dixi
vobis hodie mane. Diximus enī q̄ no-
mina quādoq̄ imponūtur a p̄p̄etate:
aliquando ab euentu: aliquādo ab offi-
cio. Vidim⁹ quomodo p̄pter illas tres
proprietates istud nomen iesus fuit ap-
propriatum puero nato. ¶ Secundo vi-
dendum est qualiter istud nomen fuit
ab eterno patre prenominatū siue insti-
tutum. De isto loquitur Esa. lxiij. c. Pro-
pter syon non tacebo et propter hierusa-
lem non quiescāz donec ingrediatur vt
splendor iustus eius: et saluator eius vt
lampas accendatur et vocabitur nomē
nouum q̄ os domini nominauit. Quis
poterit ponere nomen filio eterno: nisi
pater eternus: certe nullus. Sed quere-
tis a me: frater cum deus pluribus no-
minibus nominet⁹ (hoc dicit Isido. libr.

ethimologiaz) et ponit decem nomina scilicet
 helyria: emanuel. et sic de alijs. Quare
 vocatur hoc nomen iesus. isa. ei dicit. viij.
 Uoca nomen eius accelera festina pda-
 ri: spolia detrahe. Et. vij. Uocabit no-
 men eius admirabilis consiliarius. Be-
 atus tho. in tertia parte. q. xxxvij. arti.
 ij. dicit q. quauis deus habeat multa
 nomina in sacris scripturis: q. tamē deno-
 minatio a digniori debet esse: ideo de-
 buit imponi istud nomen iesus: quod im-
 portat omnia alia nomina. Nomina eni imposi-
 ta diuinitus spectant ad salutem generis
 humani: vt emanuel quod interpretatur
 nobiscum deus: representat unitatem dua-
 rum naturarum: et sic xps vocatur emanu-
 el. Secundo vocatur saluator: q. medium
 fuit in passione. Tercio vocatur preda-
 tor seu spoliator: q. in die resurrectionis
 spoliavit infernum et saluauit genus hu-
 manum. Quia vero hoc nomen iesus omnia
 ista includit: ideo quoniam puer iste
 noster natus vocatur iesus: q. aliquo
 alio nomine. Utinam patres et matres ad-
 disceretur omibus pueris vestris nomen
 istud quo deus filium suum noiauit et non no-
 minare dyabolus. Istud est nomen iesus
 de quo. ps. A solis ortu usque ad occasum
 et. Et alibi. propter nomen tuum dñe p-
 piciaberis. et. ideo deuotissimus anse-
 mus in quadam oratione dicit. O bone iesu
 esto michi iesus saluator. Salua igitur
 me a peccatis multis et maximis expositi
 atque horridissimo pelago inferni detru-
 dendum: ergo p nomen tuum quod est admi-
 rabile salua me dñe. De isto loquitur beatus
 paulus ad philip. ij. In nomine iesu omne genu
 flectatur celestium terrestrium et infernorum:
 et omnis lingua constitatur: q. dñs iesus xps
 in gloria est dei patris: heu peccatrice
 aie recurrite ad puerum iesum in spiritu com-
 plationis et dicite ei. O bone iesu ob-
 uerentia tui patris qui hodie dedit no-
 men quod est super omne nomen da michi
 omnium peccatorum meorum veniam: et sic eritis
 participes incarnationis: iuxta b. iaco-
 bi docui. Abijcientes. et.

¶ Quantū ad secundam partē. Quero vo-
 bis secularibus: vtrum disposueritis vos
 a festo natiuitatis xpi: posuistis ne vos

in bono statu: prouidistis ne inuidatio-
 nem conscie vestre: Et vos dñi regētes
 estis ne obligari genere curā de schola-
 ribus vestris: Quid habetis. ij. reguz.
 xx. Custodi vix istū q. si lapsus fuerit:
 erit anima tua pro anima eius. Istud intelli-
 gitur et de scholaribus et regētibz et prela-
 tis. et. qui non debent male viuere nec ma-
 le agere ne prebeant scandalum suis sub-
 ditis: sed debent eos corrigere. Et ha-
 betur eni. lxxij. di. Error cui non resisti-
 tur approbatur. Negligere cum possis p-
 turbare pueros nichil aliud est q. foue-
 re: nec caret scrupulo societatis occul-
 te q. manifeste facinori si desinit obuia-
 re. habemus. xi. q. iij. c. Præuilegiū. et est
 translatū pro regula iuris li. vi. q. priui-
 legiū meretur amittere qui sibi concessa
 abutitur potestate. Nos dñi magistri ar-
 tium qui eligitis rectores pcuritis socios
 vestros in ecclesia: et postmodū dicitis
 q. non recordamini. vos estis excommuni-
 cati. et si suscipitis corpus xpi estis irre-
 gulares suspēsi et privati executione offi-
 cij: et nullus potest vobiscū dispensare ni-
 si romanus pontifex. Licet abbas cum re-
 ligiosis suis possit dispensare intuitu or-
 dinis vel religionis ne detur religioso oc-
 casio vagandi. extra de senten. excō. cap.
 Cum illoz. in antiquis. Dixi hodie ma-
 ne de viura detestanda. Restat dicere de
 abhominabili sacrilegio. Est autem tri-
 plex sacrilegium.

Primo sacrilegiū est in sacramentis.
 Secundo in locis sacris vel personis sa-
 cratis.

Tercio in temporalibus bonis.

¶ De istis tribus loquitur dauid satis
 aperte dicens. Deus venerunt gētes et:
 gentes seu paganice viuētes: polluerūt
 templū scdm materiale vel spūale. Ecce
 primum. polluerūt hīrlm in pomoz custo-
 diam. Ecce scdm. posuerunt morticina
 seruatorū tuorū et. Ecce tertium. Quid ha-
 beris vos dñi canonice in maiori volu-
 mine. c. nulli. xij. q. ij. Nulli liceat igno-
 rare omne qd dño psecrat siue fuerit hō
 vel aīa siue ager vel qcquid semel fue-
 rit consecratū scdm scdm erit dño: ppē
 qd inexcusabilis erit oīs qui dño vel ec-

In die sancti iohannis euangeliste.

clesie cui cōp̄erit vassal aufert impedit
vel eripit 7 sacrilegus iudicet. Est hic
dñi sacerdotes. vendūtur ne in ista ciui-
tate sacramenta: vt cōfessiones 7 alia:
Et vos lenones: nūquid cōmittitis sa-
crilegiū qñ facit mercata in ecclia cū
meretricibus vestris: heu de^o me^o mi-
ror q oēs sc̄i qui requiescūt in ecclia
nō iungit ad euendum vobis oculos.
Et vos dñi sacerdotes estis ne sacrilegi
luxuriādo cū meretricib⁹: nūquid fe-
cistis sacerdotes dyaconi 7 subdyaco-
ni votū solēne: vt h̄ ca. vnico de voto 7
voti redēptione. lib. vi. Et vos meretri-
ces qui sūt illi q dederit vobis tunicas
et iocalia: nūqd illa venerunt de bonis
crucifixi: Et vos dñi tēporales qui op-
primitis ecclias 7 aufertis eis bona.
Certe sic. volo dicere oib⁹ q satisfacia-
tis de sacrilegio vt de^o det vobis grām
bñ agēdi 7 cōtinuādi in bonis opib⁹: vt
sitis p̄ticipes meriti incarnationis dñi
n̄i iesu xp̄i. Juxta the. bñ iac. assūptū.
Abijciētes omnē immundiciā 7c.

In die sancti iohānis euangeliste de
mane. Sermo. xliij.

Abiiciētes oēm imūdiā 7c. Exal-
tabit illū apud primos suos: et
noīe eterno hereditabit illū. Eccl. x. c
Et in epistola hodierna. ¶ Domini et
aīe deuote mater ecclia iugiter infra
octauas natiuitatis christi celebrat fe-
sta sanctorū per que possumus prouo-
cari ad seruendū deo 7 diligendū eum.
Veni habuim⁹ 7 martyrio sancti stepha-
ni qualiter in xtem ppter xp̄m passus
est. hodie habem⁹ festū sancti iohānis
euangeliste: de quo dicit hodiernū eua-
gelium. Vidit illū discipulum quē dili-
gebat iesus. nam christus dñs ostēdit
beato iohāni suū amorē tripliciter.
A. primo in secretorū cōicatione.
Secūdo in matris recōmēdatōe.
Tertio in donorū multiplicatōe.
¶ Dico q beatus iohānes fuit a chri-
sto dilectus p̄e alijs. Et hoc patet tri-
pliciter. primo in cōmunicatione secre-
torū. cōmunicauit em̄ ei christus sa-

miliariter sua secreta. Et de isto habet
Mathe. xviij. qualiter ostendit ei suam
trāsfigurationē. Assumpsit iesus petrū
et iohānē et iacobuz fratrem eius 7c.
Item in suscitatione puelle. Math. ix.
Et sic quādo christus volebat trib⁹ fa-
cere aliquā grātiā. Iohānes erat vnus
de illis: vt patet. Item si duobus iohā-
nes erat vnus. Solum em̄ matheū 7 io-
hānē fecit euangelistā 7 apostolū. Itē
si volebat facere vniūp̄e erat ille solus
vt patet cū in sum suo in cena recubuit
Secundo ostendit xp̄s suū amorē in
sue matris recōmēdatōe. Rem enim
chariotem sibi in mundo cōmēdauit
iohāni. Christus em̄ in hac vita posse-
dit quinq⁹: scilicet corpus: animā: mo-
dicam temporālē substantiā: eccliam
et matrem propriā. Corpus cōmēda-
uit nichodemo: aīam cōmēdauit pa-
tri: temporalem substantiā reliquit
iude et iudeis: eccliam cōmēdauit
petro: et matrē beato iohāni euangeliste
quod indicium fuit magni amoris: scz
ratione rei cōmēdatat: quia scz tantū
thesaurū sibi cōmisit: et ratione recom-
mendantis: quia scz suorū vulnerum
oblitus matris nō obliuiscēbatur et di-
lecti discipuli recordabatur. et ratione
modi recōmēdandi: quia nō dixit ecce
seruū⁹ vt nepos⁹ tu⁹: nec dixit ecce dñs
tuus: scz dixit ecce m̄r tua. Tertio ostēdit
ei christus suū amorē in donorū multi-
plicatione in donis prerogatiuis 7 gra-
tijs q dedit ei. Unde paulus ad Ephe-
siij. capitū. Dedit quosdam apostolos
quosdam autē prophetas: alios euan-
gelistas: 7 doctores in edificatōe cor-
poris christi donec occurrat oēs. 7c.
quasi dicat ad contemplādum nūme-
rum saluādorū placuit domino nostro
iesu christo ponere diuersos status. fē-
cit enim magnam grātiā ysae cum ip̄e
fecit eum suum prophetā. Et etiam fe-
cit beato iacobo magnam grātiā quā-
do fecit eum apostolū suum. Luce quā-
do fecit eum euangelistā suum. Augu-
stino autem quando fecit eum confesso-
rem suum et doctore. Agneti quando
fecit eam virginem. Beate barbare et

am fecit magnā gratiam dominus nos-
ter quando fecit eam virginem et mar-
tyrem. Et sic de multis alijs sanctis.
Sed beatus iohānes euangelista fuit
electus ad omēs istos status. fuit em
apostolus. fuit propheta scribēdo apo-
calipsim. Quia (vt ait Hieronimus) om-
nia verba apocalipsis sunt plena my-
sterijs. fuit euangelista: quia nullus
aliorum euangelistarum ita alte locu-
tus est de diuinitate. fuit doctor: quia
scripsit tres epistolas canonicas. fuit
pastor in asia. fuit virgo quia virgo e-
lectus a domino: et inter ceteros magis
dilectus. &c. Et vt dicit Beda. virgo in
eum permansit Christus enim fuit in
nuptijs vbi cōuertit aquam in vinum:
et tunc post prandium vocauit eum et
ad se traxit. Et exaltauit ergo illum
apud proximos suos inter omnes san-
ctos noui testamenti. Quid ergo nobis
restat agendum vel faciendum vt sim⁹
serui eius: et paradysum ascedamus et
simus cum eo in gloria? Certe parum
est audire loqui nisi laboremus. O pau-
peres peccatores mirabile est qd bñ vo-
lumus ire ad paradysum: sed nolumus
facere opera. Unde augustin⁹ ait. Nos
volumus gaudere cum sanctis: et tribu-
lationes mūdi nolumus sustinere cum
illis. Quod remedium? Volo dicere qd
ponamus penam et laborem ad acqui-
rendum virtutes et ad mundandum cō-
scientias nostras vt sim⁹ participes sue
incarnationis: iuxta beati iacobi apo-
stoli documentum. Abicientes omne
immundiciam et abundantiam malī-
cie et cetera.

Abicientes. &c. More solito mouet
questio terminata a magistris nostris
theologis: et p̄ferunt a beato bonaue-
tura in. iij. distict. x. tangendo bona que
ex incarnatione verbi procedunt: et vñ
bonum qd dominus noster iesus christ⁹
qui p̄o nobis de virgine natus est: est
pater noster. non solum per creationē:
sed etiam per adoptionem: quia nos su-
mus filij dei adoptiui. Et ratio est secu-
dum illum doctorem: quia filiaro ado-
ptiua datur per potentiam: sapientiā:

et clementiam dei. Modo sic est qd in per-
sona filij est potentia: sapientia: et clemē-
tia: sicut in persona patris. et per conse-
quens sumus filij eius adoptiui: nō so-
lum ipsius sed etiam patris et totius sc̄i
crissime trinitatis. Restat nunc questio
in forma. Utrum p̄destinatio christi
hominis sit causa nostre p̄destinatio-
nis? B. Pro solutiōe dicit bonauctura
qd de p̄destinatione possimus loqui
duplīciter. Vno modo quantum ad for-
male significatum. Alio modo quantum
ad connotatum. si primo modo cum di-
cat diuinam volitionem nullam penit⁹
habet causam. si vero loquamur secu-
do modo cum dicat collationem gra-
tie et preparationem glorie. hoc est du-
plīciter. vno modo effectiue Alio modo
dispositiue et incitatiue. Si effectiue so-
la trinitas est causa nostre p̄destinati-
onis. Si vero incitatiue et dispositiue p̄-
destinatio christi est causa nostre p̄de-
stinationis. Et ratio est: quoniam ipse
deus redemptor in humanitate assum-
pta meruit nobis gratiam et gloriā. &c.

Leuate capita vestra. Peccatores ti-
meris ne dñari. dimissis ludos i hoc
festo? Quid dicit frater: qd christus est
frater noster in humanitate: nos p̄meri-
damus nos ei: faciet nobis misericordi-
am. Bene dicitis sed non totum. Dixi
in sermone p̄cedenti qd essetis conten-
ti habere paradysum: dummodo non cō-
staret multum: vt dicit bernardus. Ml-
ti sunt o christe qui tuum volunt habe-
re paradysum: sed pauci sequi te volunt
Vos mercatores habetis ne aliquan-
do societatem vnus cum alio in vestris
mercantijs? Audiuitis aliquando in
quot casibus societates frangi potest: si
non audiuitis inuentis in legibus in
duobus locis. primo in lege civilī que
scribitur. ff. pro socio. Lex incipit so-
cietatem. Alius textus habetur institui-
ta de societate. Dicitur enim qd socie-
tas aliquando dissoluitur ex alterius
partis dissolutione seu renunciatione:
vt si vna pars renūciat sociū de reliquo
dissipitur et soluitur societas. Et in iurē
canonico de regu. iuris li. vi. Frustra st

In die sancti iohannis euangeliste

bi fide quis postulat ab eo seruari cu
fidem a se prestitam seruare recusat.
Dñi mercatores nō est tam magna so-
cietas qñ aliqñ possit dissolui. si vnus
dimittat societate: oꝝ q alius trāseat se
de illo q dimisit eū. Sed nōne pmissa
tis tenere societate xpo: sed qd modor
Audite qd ait hier. ij. Dereliquerunt
me fontem aque viue: r foderūt cyste-
nas dissipatas q cōtinere nō valent a-
quas. r iob. xxi. Dixerunt deo recede a
nobis: scientiam viar tuar nolumus.
Estis hic vxorati: in conscia dicatis ve-
rum. dimiserunt ne vos vxores vestre:
dic vep: si vxor tua dimisisset te r iussit
cū leprosis qꝛo tibi es tu obligatus ire
eā quesitū r ducere ad domū tuā: Estis
duo mercatores r estis associati in mer-
cantia lucri r dñi facitis fidē simul: ē
vnus qui frāgit fidē r dimittit te: dicas
in conscia tua es tu obligatus ire post
eū: certe dicit lex toties quoties homo
dimittit societate: quā pmissit seruare il-
le qui eū in societate receperat nō tene-
tur ire post eū. O dñi rogo ne ille q nos
secū associant r q venit nobiscū in car-
ne nostra: q voluit partē dñi laborꝝ
nostroz assumere faciat nobis sic. heu di-
cit xps. Dereliquerūt me fontē aque vi-
ue. Certe nunq mulier q dimisit virum
suū r fuit cū leprosis fecit spōso suo ma-
ius dedecus qñ hō vel mulier passiōe se-
cluisa facit xpo. pmissit enī pctōr deo q
viuet scōm fidē promissā r debet eū al-
sociare in bonis opibus r seqtur dya-
bolū fidē frangēdo. Quod remediū: di-
cit b. ia. Abijcētes. 2c.

¶ In isto sermone erūt due partes.
Prima erit de sacrosancto verbi incar-
nati nomine.

Secunda erit de purgatiōe atq mun-
dicia peccatricis anime.

¶ Pro expeditione prime partis dictū
est heri qualiter hoc venerabile nomē
iesu impositiū est a deo patrē: etiā quali-
ter sumptū est ab officio: qz officiū eius
erat saluare nos. Sūptum est etiā a p-
prietate rei. Nūc dicendū est qualiter
hoc venerabile nomē p antiquos fuit
pfiguratiū. In scriptura enī habemus

tres qui fuerūt hoc dignissimo ac bene-
dictissimo noie vocati. scilz:

Primus est iesus naue.
Scōs est iesus filius syrach.

Tertius est iesus iosedech.

¶ De primo scribit eccle. xvi. Fortis
in bello iesus naue successit moyfi. Iste
enī debellauit chaneos: r filios isra-
el in terrā pmissionis introduxit. De. ij.
eccle. l. Doctrinam sapiētie r discipline
scripsit i codice isto iesus filius syrach.
De tertio zacha. iij. Osēdit michi dñs
hīrlm sacerdotē magnū stantē corā an-
gelo dñi: r sathā stabat a dextris eius
vt ei aduersaret. Agei secūdo. Cōforta-
re iesu fili iosedech: cōfortare ois ppl̃s
qm̃ ego vobiscū sū. Seqtur. meū est au-
rum r meū est argentū. Adhuc vnū mo-
dicum r veniet desideratus cūctis gē-
tibus r replebit glia domus dñi. Dñi i-
telligatis. Nō sūt causa puer nouiter
natus de quo loqmur vocatus est iesus
In veteri lege fuerunt tres viri vocati
hoc noie. s. iesus naue. i. iosue. r iste occi-
dit. xxi. reges paganos r dedit terrā p
missionis filiis israē. r distribuit terras
vnicuiq generationi: r eoz ordinauit
habitatōes. hec aut oia figuratiue di-
cta sūt. Iste iosue q supauit. xxi. reges
r etiā pmissit dare terrā est puer nouiter
natus iesus filius vrginis marie. Illi
iimici sūt illi quos cognouit pau. cū ait
ephe. vi. c. Nō est nobis colluctatio ad-
uersus carnē r sāguinē: sed aduers⁹ mū-
directores r prātes tenebrar harum.
Iste xps iesus bellauit cōtra inimicos
i. demones atq eoz potentiā destruxit.
O pauperes aie vultis saluari: vultis
intrare terrā pmissionis: opz q iesus
ducit vos. Ipe enī nobis promissit euz
ait Joh. xij. Vado parare vobis locū.
in domo em̃ patris mei māssiones mul-
te sūt. r Joh. xij. Si exaltat⁹ fuero a ter-
ra oia trahā ad meipm. Agamus ergo
taliter q iste puer ducat nos ad regnū
celorū. ¶ Scōs est iesus filius syrach.
et dicit scriptura q iste fecit doctrinā r
sapiētiā. Sapiētiā de eternis: r do-
ctrinā de moribus r vniuersis creatu-
ris. fuit ille qui dedit contēplationē res-

rum eternarū et doctrinā operū virtuosorū. et ille de quo legit̃ ysa. xlviij. Ego deus tu⁹ docens te vtilia. dñi iste iesus representat xpm nouiter natū qui fuit predicas in tēplo quē cū audissent ministri eī docentē reuerſi sūt ad pñcipes synagoge dicētes. nunq̃ sic locutus est homo. Joh. viij. Iste em̃ docuit nos qđ spectat ad fidē ad saluandū nos: et conuersatus est in mūdo apud nos. xxxij. annis et. Terti⁹ iesus fuit in lege moysi: et iste vocatus est iesus ioseph. Iste fuit magn⁹ sacerdos legis. habuit officiū iterū reedificandi templū hīrlm qđ destruxerat rex babilonie. In figura significabat istū puerū qui nūc vocatus est iesus qui fuit magn⁹ sacerdos. sacri ficiū sui corporis dō patri in cruce pro nob⁹ offerendo edificauit tēplū fidei catholice qđ rex babilonie id est dyabol⁹ destruxerat. Iste iesus edificauit tēplū id est fidē catholicā in qua habitat sicut in templo. O dñi et aie deuote leuemus spm nostrū. Per istos tres hoies datur nobis sciētia qđ de trinitate credere debemus. Per primū ostendit nobis potentia qđ est in pfe ex eo qđ superauit illos xxxi. rēges. Per scđm qđ doctrinā dedit ostēditur nobis sapientia filiū. Per tertiū qui obtulit sacrificiū ostēditur nob⁹ clementia qđ est in spū scđo qđ est persona tertia. Nouissime vero cū venit plenu do tēporis apparuit iesus puer nat⁹ et est gratia saluatoris nrī oībus hoībus qui venit ad saluandū oēs per suā potentia sciētia et clementia. Ecce quō est nomē nouū neq̃ est aliud in quo oporteat nos saluos fieri. Actū. iij. Nada: mus ergo ad hūc puerū qui est tā dulc⁹ et misericors clamando veniā de pctis nostris: et spero sine difficultate qđ miseribitur nostrī Juxta bñi iacobi documētum. Abijcietes oēm immūdiā et. Quantū ad scđam partē vidēdus est modus quo purgāde sunt aie ad hoc vt sint participes tanti beneficij. D. Dictū fuit heri de quīto decimo pctō operis qđ est sacrilegiū. et dictū fuit in generali qđ cōmittit tripliciter: scz in sacramēto: in locis et psonis deo sacratis

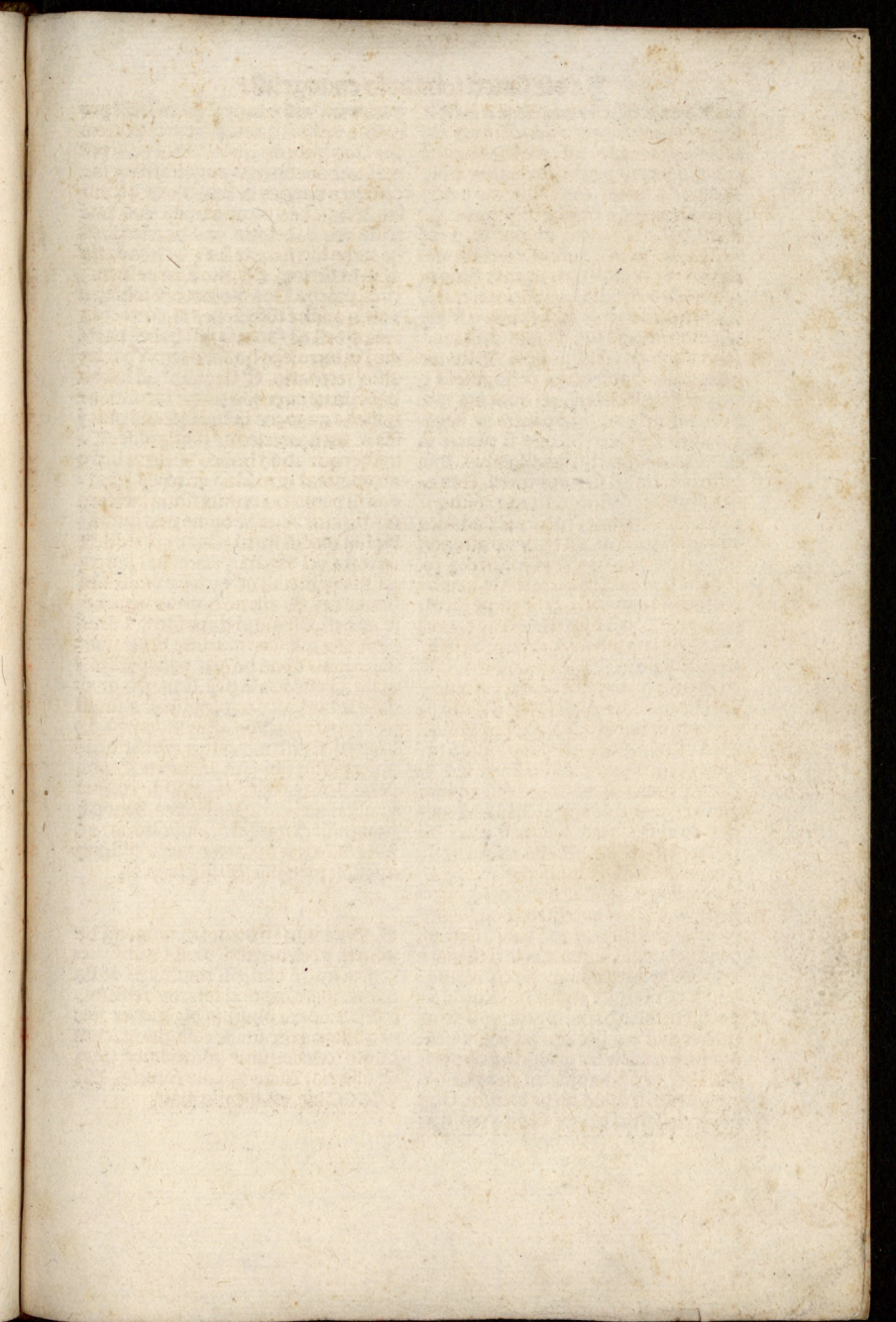
et tertio in tēporalib⁹ bonis. iuxta illud capitulū. Nulli et. Et etiā dictū ē quō ad sensū morale dauid flendo dicebat. polluerūt tēplū scdm et. Dñi intelligatis. cōmittuntur ne multa sacrilegia in hac villa: vēdūtur ne sacramēta: quid dicit⁹ dñi ecclesiastici: Si pauperrima filia velis nubere in aliā parrochia nō ne opz eā soluere sumā certā pecuniā. Et de sepulchris qđ dicendū est. Non em̃ sepeliet quis in ecclesia nisi soluat vnū francū. Sūt etiā ne sacrilegia in psonis ecclesiasticis: **C** Leuate capita vestra vos ribalde et meretrices. Si piliaria eccliaz haberēt oculos et viderēt que sūt in ecclesijs: et haberēt aures vt possent audire et loqui qđ dicerēt: Certe nescio qđ dicerent. dñi sacerdotes qđ dicitis sum⁹ ne deo sacrati: oēs ecclesie ministri a subdiacono vsq̃ ad sumū pontificē pmiserūt ne vota: certe sic. Dyaconus et subdiacon⁹ nōne fecerūt vota solēniter qđ seruabūt castitatē qđm in hoc mūdo viuēt ita qđ sub pena dānationis eterne nūq̃ cognoscat mulierē: Si aut cōtingat oppositū est ne sacrilegiū dare corp⁹ suū sacratū meretricio: O dñe deus. vñ. i. Cap. vi. Tollēs mēbra xpi faciā mēbra meretricis. Absit. an nescitis qm̃ qui adheret meretrici: vnū corpus efficitur. Et post. An nescitis qm̃ mēbra vestra tēplū sūt spūs scđi: et. iij. ca. Si qđ tēplū dñi violauerit disperdet illū deus. Terti⁹ sacrilegiū vt dixi cōmittitur in bonis. vos oēs ecclesiastici qui tenetis in manu vestra beneficia scđe ecclesie: quero vbi exponūt bona crucifixi: q̃ratīs dñab⁹. Nōne habent tunicas rubeas et vario colore coloratas duplicatas veluto et foderatas de martres et de peau de lōbardie: nōne habēt digitos plenos anulis aureis est ne sacrilegiū: credo qđ sic. Nōne opz oia ista reparare: pfecto nulli dubiū ē si possit vñ dānari. E. Restat xvi. peccatū operis quod est turpe lucrū. de qđ pau. i. ad Thymo. iij. Nō turpe lucrū sectātes. Sic etiā voluit quod mūdare mus nos cū ait. i. Tessa. v. Ab oī specie mali abstinere vos. Similit hoc voluit

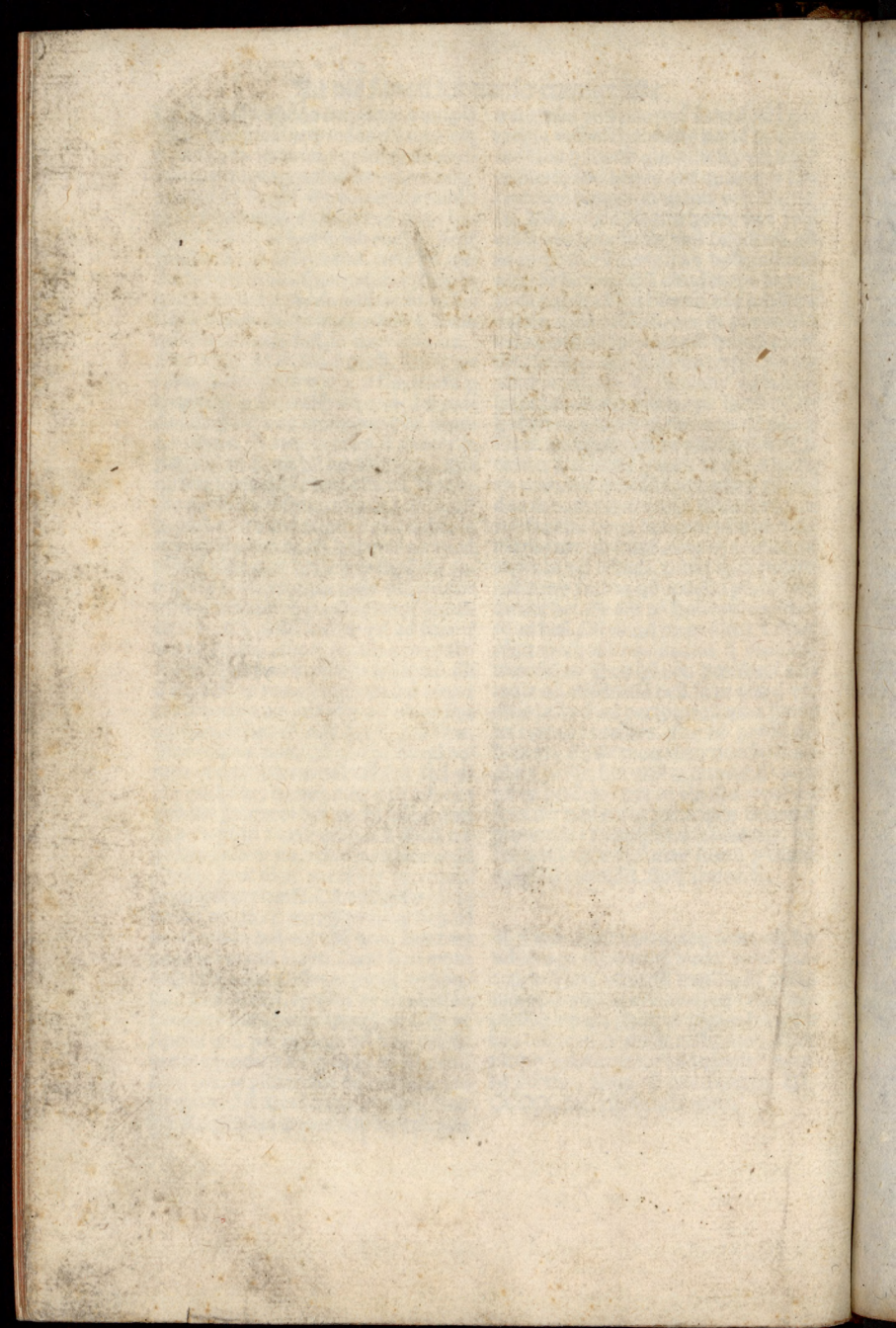
In die sancti iohannis euangeliste

I. ci. ff. de cōtrahēda emptione. et incipit
 Sepe flagitiose neq; mēdaciū neq; em-
 ptio neq; societas: aut quicūq; alius cō-
 tractus turpis generaliter valere pōt.
 Scitis qd sit dñi. Si volueritis mūda
 re conscias vras oz fugere qd turpe lu-
 crum. hoc est de lucrū inhonestū. s'ra-
 in illis nichil intelligimus. certe bñ cre-
 do: sed vix in omni statu repitur aliq; in
 quo nō sit defectus: in iusticia: in eccle-
 sia: in beneficijs: in mulieribus q; fran-
 gūt matrimoniū suū: in mercātia. etc.
 Sed frater qd est illud pctm. Dicit ipe
 rator: custodiatis vos a re flagitiosa p
 emptionē: p societate: vel quocūq; mo-
 do nunq; debetis interponere de nego-
 cio illicito. s'ra: dicatis si placet in
 particulari q; nichil intelligimus. Dñi
 iusticie scitis qd sit turpe lucrū. Vos es-
 tis in officio cōstitutus: puta cōsiliari⁹
 in parlamēto: iudex: pcurator: aduoca-
 tus: graffarius. etc. Si habetis aliquod
 officiū rōe cuius habeatis stipēdia su-
 scipitis dona: perigitis iuste vel iniuste:
 directe vel indirecte: est ne turpe lucrū:
 certe sic. Cū aliqd facitis vel ad fauorē
 vel ne pdatis amorē alicuius: oz resti-
 tuere sub pena eterne dñationis: nō illi
 q; tradidit q; non est dignus: sed amore
 xpi debetis dare etiā vsq; ad vltimū de-
 narium. vt habet. xiiij. q. v. c. Nō sane.
 Sed dicetis. pater nō accepi aliqd do-
 num vt corrūperem iusticiā: sed feci vt
 ille qui habet agere de me qd sū aduoca-
 tus vel pcurator det michi aliqd ante
 q; p co aliqd facere velim. est istud tur-
 pe lucrū: certe ita. debetis restituere illi
 q; dedit. hoc tāgit mulieres receptorz:
 argētariorz: et hīdōi. Cū daf pētio alicui
 nobili vel alteri anteq; recipiat denari-
 os oz q; dña habeat vñā bonā tunicam
 zonā vel anulū aureū. Certe si tu mori-
 aris in illo statu dñaberis cū dyabo-
 lis. Lex tñ ciui. excusat de esculento et
 poculēto infra breue spaciū: vt si qs ac-
 ciperet vñū par pulloz: vel vñū calicē:
 aut butyzz: dicit lex q; illud nō est pctm
 Sed her. de p'sideratōe ad eugeniiū di-
 cit aliter. Est aliud turpe lucrum. Vos
 dñi ecclesiastici leuate capita vra. non

patiēmini vñū pauperē sacerdotē i par-
 rochia vra nisi habeatis partē in lucro
 suo Vos habetis quotidie sex vel septē
 missas: habetis tres aut quattuor sa-
 cerdotes paupes in manu vra: dicitis
 eis. Dñe iohēs dicatis hodie vñā talē
 missā vos habebitis vñū duodenū. est
 ne turpe lucrū: certe ita et defraudatis
 aias defūctorz. Est aliud turpe lucrum
 circa pascha. Vos dicetis. dñe iohānes
 vultis audire cōfessiones in parrochia
 mea: p deū nō facietis nisi habeā partē
 meā in lucro: ego habeo tertā partē
 aliter recedatis. ¶ Veniam⁹ ad laicos
 habetis ne inter vos turpe lucrū: nōne
 habetis gagoges in ciuitate: qd placz
 sūt ne les boutiqueles de paillardise. Tu
 mulier que aliqd habes de turpi lucro
 an oporteat q; reddas: tu tenes ribal-
 das in domo tua: veniet filius mercato-
 ris: furatur bona de domo pris sui: da-
 bit tibi mediū scutū. nōne oz te reddere
 certe ita vel dñari. Pater quō potero
 restituere: facias qd ecclesia p'sulit: des
 amorē dei. Si aut nō habeas: reuerte-
 re ad deū. Est aliud turpe lucrū et istud
 tāgit mechanicos maxime q; vendunt
 mercācias qbus hō non potest vti nisi
 male ad offēdendū deū. sicut vos q; vē-
 ditis le fard ad decipiendū aias. simili-
 ter cartas et tarillos. istus nō potest qd
 beneviti. Et isti mortaliter peccāt: quia
 aliter possūt sibi vitā acquirere. O pau-
 peres pctōres certe oz oia ista repara-
 re: aliter non eritis participes bonoz q;
 proueniūt ex nauitate saluatoris. qd
 remediū: certe oz facere iuxta p'siliū
 apostoli premissū. Abūcientes. etc.

¶ Finis adest fructuosoz sermonū de
 aduētu p celeberrimū diuini verbi pre-
 conem fratē oliueriū maillardi ordi-
 minor: parisijs declamator et etiā im-
 pressoz: opera philippi p'gouchet. nec
 non diligenti examine castigatoz. cum
 plurib⁹ celeberrimis additionib⁹ noui-
 ter insertis. Anno xpiane salutis. M.
 CCCC. die. vij. mensis maij.

loc. 1032

17170

MAILLARD
—
SERMONES

